

**ព្រះ
ច្បាប់បិណ្ឌបាលី**

និង

សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ

សុត្តន្តបិណ្ឌ

មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទុក្កាសក

វិទ្យាសាស្ត្រ

២៥

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
រាជធានីភ្នំពេញ

សត្វបិណ្ឌ
១៩៩

មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទុក្កាសកៈ

ធម្មភក

៦៩

ព.ស. ២៥០៦

ព្រាហ្មណវិគ្គ

បឋមំ ព្រហ្មាយុស្សត្ថំ

[១] ឯវេទ្ធ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
វិទេហេសុ ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃោ សទ្ធិ
បញ្ចមត្តហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ មិដេលាយំ បដិវសតិ ដិណ្ណោ
វុឡោ មហលុកោ អនុកតោ វាយោអនុប្បត្តោ
វិសវស្សសតិកោ ជាតិយោ ភិណ្ណំ វេទានំ ចារក្ខ
សនិយណ្ណុកេដុកានំ សាក្កវប្បកេទានំ នតិហាស-
បញ្ចមនំ បទេកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតមហា-
បុរិសលក្ខណេសុ អនវាយោ ។ អស្សោសិ ទោ ព្រហ្មាយុ
ព្រាហ្មណោ សមណោ ទលុ កោ កាតមោ សក្សបុត្តោ
សក្សកុលា បព្វជិតោ វិទេហេសុ ចារិកំ ចរតិ
មហតា ភិក្ខុសង្ឃោ សទ្ធិ បញ្ចមត្តហិ ភិក្ខុសតេហិ
តំ ទោ បទ កវុទ្ធិ កោតមំ ឯវិ កល្យាណោ កិត្តិ-
សន្តោ អនុកតោ នតិមំ សោ កកវា អវហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា

ព្រាហ្មណវិគ្គ

ព្រហ្មាយុស្សត្ថំ ទី ១

[១] ខ្ញុំបាទស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក ក្នុងវេទនាទេហា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ
ច្រើន គឺភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប ។ សម័យនោះឯង ព្រហ្មាយុ-
ព្រាហ្មណ៍នៅកស្រីយ ក្នុងនគរមិថិលា ជាមនុស្សដរា ច្រើន ចាស់
កន្លងកាលវែងឆ្ងាយ មកដល់បច្ចុប្បន្នហើយ មានអាយុ ១២០ ឆ្នាំ អំពី
កំណើត ជាអ្នកចេះចប់ខ្លះត្រូវទេ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះនិយណ្ណ មិន
គម្ពីរឈ្មោះកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាប្បកេទ មានគម្ពីរឈ្មោះអតិហាសៈជា
តំប៉ង ជាអ្នកដឹងខ្លះខ្លះទៅទេ ជាអ្នកដឹងខ្លះវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនទើស
ខាល់ក្នុងគម្ពីរឈាតាយកៈ មិនគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ។ ព្រហ្មាយុ-
ព្រាហ្មណ៍ បាទពូជំណើងថា ព្រះសមណោភាគម ជាសក្សបុត្រ ចេញ
ចាកសក្សត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួស អនុវិស្តចមកកាន់ចារិកក្នុងវេទនាទេហា
ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន គឺភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប ឯភិក្ខុសព្វល្អនៃព្រះ
ភាគមដ៏ចំរើននោះ ខ្លះខ្លាយសុខសាយទៅយ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះ
ភាគអង្គនោះ ទ្រង់ឆ្ងាយចាកតិលស ទ្រង់ក្រាស់ដីនិរោងព្រះអង្គឯង

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

វិជ្ជាចរណសម្បទា សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ
បុរិសធម្មសាវថិ សត្តា នេវមនុស្សចំ តុន្តោ កកក(១)
សោ ឥមំ លោកំ សនេវកំ សមាវកំ សព្វហ្មតំ
សស្សមណព្រាហ្មណី បដំ សនេវមនុស្សំ សយំ
អភិញ្ញា សន្និកត្តា បវេនេតិ សោ ធម្មំ នេសេតិ
អាទិកល្យាណំ មជ្ឈិកល្យាណំ បរិយោសានកល្យា-
ណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធ
ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ សាទុ ទោ បទ តថាវចានំ
អវហតំ នស្សចំ ហោតិ ។

[៦] តេន ទោ បទ សមយេន ព្រហ្មយុស្ស
ព្រាហ្មណស្ស ឧត្តរោ ធាម មាណវោ អន្តេវាសំ ហោតិ
តិណ្ណិ វេនានិ ធាវត្ថុ សនិយណ្តកេដុកានិ សាត្តាប្ប
កេនានិ ឥតិហាសបញ្ចមាទិ បទកោ វេយ្យាករណោ
លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណសុ អនវយោ ។

• ម. ៣៧៧ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

ដោយប្រពៃ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាវិនិច្ឆ័យនោះ ទ្រង់មានព្រះដំណើរល្អ
ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ខ្លាចគ្រោះលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ ទ្រង់
ឪនាធម្មបុរសវេលក្ខន្ធាន ទ្រង់ជាសាស្ត្រានុវោទវិកានិមនុស្ស ទ្រង់
គ្រាស់ដឹងខ្លាចកុរិយសទ្ធ ទ្រង់លែងត្រឡប់មកកាន់គ្រុករាទៀតហើយ
ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ធ្វើឲ្យជាក់វាសំ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមបេសំ
ព្រះអង្គ ខ្លាចលោកនេះ ព្រមទាំងខ្លាចលោក មារលោក ព្រហ្មលោក
ខ្លាចក្នុងសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេវ
និងមនុស្សដ៏សេស ហើយប្រកាស ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់
សំដែងធម៌ មានលំអទានដើម មានលំអកណ្តាល មានលំអទានចុង
បរិបូណ៌ដោយអង្គ បរិបូណ៌ដោយរាជ្យនេះ ទ្រង់ប្រកាសឲ្យព្រហ្មចរិយេ-
ធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធបរិបូណ៌ទាំងអស់ ក៏ការបានចូលព្រះអរហន្តវេលមាន
សភាពដូច្នោះ ជាការប្រពៃពេកណាស់ ។

[៦] សម័យនោះឯង ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ មានកូនសិស្សម្នាក់
ឈ្មោះឧត្តមមាណា ជាអ្នកចេះចប់ខ្លាចគ្រោះ ព្រមទាំងធម្មវិញ្ញា
និយណ្ត នឹងធម្មវិញ្ញាណដុក្កៈ ព្រមទាំងគុហ្វេរេទ មានធម្មវិញ្ញា
ឥតិហាសៈជាតំបេ ៥ ជាអ្នកដឹងខ្លាចខ្លាចខ្លាច ជាអ្នកដឹងខ្លាចវេយ្យាករណ៍
ជាអ្នកមិនទើសទាល់ក្នុងធម្មវិញ្ញាណយកៈ នឹងធម្មវិញ្ញាណបុរិសលក្ខណៈ ។

ព្រះហស្តស្ស ព្រះហស្តស្ស ឧត្តរឧត្តរ

អថ ទោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណា ឧត្តរំ មាណវំ អាមន្តសំ
 អយំ ភាគ ឧត្តរ សមណោ ភោគមោ សក្យមុត្តោ
 សក្យកុលា បព្វជំតោ វិទេហសុ ទាវិកំ ចរិ
 មហតា ភិក្ខុសង្ឃ១ សន្និ បញ្ចមត្តោ ភិក្ខុ
 សតេហំ តំ ទោ បទ កវ៌្លំ ភោគមំ ឃី
 កល្យាណោ កំត្តិសន្នោ អត្តត្ថោ ឥតិបិ សោ ភគវា
 អវហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ បេ ។ សាទុ ទោ បទ
 តថាវ្យាទំ អវហតំ ធស្សនំ ហោតិ ឃី ត្វិ ភាគ
 ឧត្តរ យេន សមណោ ភោគមោ តេតុបស្កម
 ឧបស្កមិត្វា សមណំ ភោគមំ ជាបាហំ យេនិ
 វា តំ កវ៌្លំ ភោគមំ តថា សន្និយេវ សន្នោ
 អត្តត្ថោ យេនិ វា ទោ តថា យេនិ វា សោ
 កវិ ភោគមោ តានិសោ យេនិ វា ន តានិសោ
 តយា មយំ តំ កវ៌្លំ ភោគមំ ទេសិស្សាមាតិ (១) ។
 យថាកមិ បបាហំ ក្រោ កវ៌្លំ តំ ភោគមំ ជាទិស្សមិ

• ១. ម. វេទស្សាមតិ ។

ព្រះហស្តស្ស ព្រះហស្តស្ស ភិក្ខុមហោភិក្ខុមហោភិក្ខុ

គ្រានោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណំ ហៅឧត្តរមាណាតមកថា នៃឧត្តរៈ
 ព្រះសមណភោគមនេះ ជាសក្យមុត្ត ចេញចាកសក្យមុត្តក្សត្រ ទ្រង់
 ព្រះជន្ម ឥឡូវស្តេចមកកាន់ចារឹក ក្នុងជំនំទេហៈ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ
 ច្រើន ភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប ឯភិក្ខុសង្ឃ នៃព្រះសមណភោគម
 ដំបំរើនោះ ខ្លះខ្លាយ សុះសាយទៅ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះ
 ភាគអង្គនោះ ទ្រង់ឆ្ងាយចាកគិលេស ទ្រង់គ្រាស់ដំរើដោយព្រះអង្គឯង
 ដោយប្រៀប ។ បេ ។ ក៏ការបានចូលច្រកនូវព្រះអរហន្ត មានសភាព
 ដូច្នោះ ជាការប្រៀបពេកណាស់ នៃឧត្តរៈ អ្នកចូលមក ចូរអ្នក
 ចូលទៅក្រសួងព្រះសមណភោគម សុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរដំរើនូវព្រះ
 សមណភោគមថា ភិក្ខុសង្ឃនៃព្រះសមណភោគម ដំបំរើនោះ ខ្លះ
 ខ្លាយសុះសាយទៅ មានដោយប្រការដូច្នោះមែនឬ ឬថាមិនមែនដោយ
 ប្រការដូច្នោះទេ មួយទៀត ព្រះភោគមដំបំរើនោះ ជាបុគ្គលប្រាកដ
 ដូច្នោះមែនឬ ឬថាមិនមែនជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះទេ យើងនឹងប្រ
 អ្នក ឲ្យទៅមើលព្រះភោគមដំបំរើនោះ ។ ឧត្តរមាណាតកាលថា
 បពិត្រលោកដំបំរើន ចុះធ្វើម្តងទៀតនឹងស្គាល់នូវព្រះភោគមដំបំរើនោះថា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ សុដ្ឋមបដ្ឋកថា

យនិ វា ភិ កវន្តំ កោតមំ តថា សន្តិយេវ សន្តោ
អត្តតោ យនិ វា យោ តថា យនិ វា សោ កវិ
កោតមោ តានិសោ យនិ វា ន តានិសោតិ ។
អាតតានិ ខោ តាត ទុត្តា អន្តាភំ មន្តសុ ទុត្តិស
មហាបុរិសលត្តណានិ យេហិ សមញ្ញាកកស្ស មហា-
បុរិសស្ស ទ្រេវ (១) កតិយោ កវន្តំ អនញ្ញា សធន
អការិ អជ្ឈិវាសតិ វាថា ហោតិ ចក្កវត្តំ ធម្មិកោ
ធម្មវាថា បាតុរោ វិជិតាវិ ជនបទត្តាវិយប្បត្តោ
សត្តវតនសមញ្ញាកតោ កស្សិមាជិ សត្ត វតនាជិ
កវន្តំ សេយ្យជីជំ ចក្កវតនំ ហត្ថវតនំ អស្សវតនំ
មណិវតនំ ឥត្តវតនំ តហបតិវតនំ បរិណាយកវតនមេវ
សត្តមំ បរោសហស្សិ ខោ បទស្ស មុត្តា កវន្តំ ស្វា
វិវុត្តនា បរសេនប្បមទ្ធា សោ ឥមំ បមរិ សាគវបរិយន្តិ
អនណ្ណាន អសត្តន ធម្មេន(២) អភិវិជយ អជ្ឈិវាសតិ
សធន ខោ បទ អត្តាស្វា អនការិយំ បព្វជតិ

១ ម. ទ្រេយវ ២ ម. ឯត្តប សមេតាវិ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ សុដ្ឋមបដ្ឋកថា

តិភ្នំសត្តនៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្លាខ្លាសុខសាយាទៅ មានដោយ
ប្រការដូច្នោះមែនឬ ឬថាមិនមែនដោយប្រការដូច្នោះទេ មួយទៀត
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះឬ ឬថាមិនមែនជាបុគ្គល
ប្រាកដដូច្នោះទេ ។ ព្រហ្មធម្មប្រាហ្មណ៍ពោលថា នៃបុគ្គលៈ មហា-
បុរិសប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈពាំង ៗ ដែលមានមក ក្នុង
មន្តវេទរបស់យើង វែមណីតតិ ២ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ មិនមែនទុស
អំពីតិ ២ យ៉ាងនោះទេ គឺជាបើនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនបានជាស្តេចក្រព្រឹត្ត
ជាធម្មតាប្រកបដោយធម៌ ជាស្សៈលើផែនដី មានសមុទ្រពាំង ២ ជា
ទីបំផុត ឈ្នះអស់សត្រូវពាំងពងក្នុង ពង្សក្រ(១) ដល់ខ្លាត្រាតម្លា
ក្នុងជនបទ ប្រកបដោយកែវពាំង ៧ ប្រការ ឯកែវពាំង ៧ ប្រការនេះ
របស់ស្តេចក្រព្រឹត្តនោះគឺ ចក្រកែវ ១ ដីកែវ ១ សេះកែវ ១ មណីកែវ ១
ស្រីកែវ ១ តហបតិកែវ ១ បរិមាយកែវ ១ ជាតិបេជ មួយទៀត ព្រះពរជា
នោះមានព្រះរាជពុទ្ធត្រច្រើនជាងពាន់ ជាអ្នកត្រៀម មានសភាពឥរិយាប
ភាពញាតិញ្ញាសនាវនស្តេចដទៃបាន ព្រះរាជានោះមានជ័យជំនះ នៅ
គ្រប់គ្រងផែនដីនេះមានសាគវជាទីបំផុត ប្រកបដោយធម៌ មិនមានគ្រឿង
ពឹងបំ មិនមានគ្រឿងកាប់ចាក់ បើចេញពាក្យដូច្នោះទៅកាន់ផ្ទះស្រីវិញ

១ សត្រូវពាំងពងមានសេចក្តីព្រាងជាដើម សត្រូវពាំងព្រាងមានសេចក្តីចៃដន្យ ។

ព្រហ្មណ៍ខ្ពស់ ព្រហ្មញ្ញសុត្តន្ត ខុទ្ទក កងទុច្ចរិត

អរហិ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធា លោកេ វិវេចន្តោ
អហិ ទោ បទ ភាគ ទុក្ខា មន្ទានំ កត្តា^(១) ភិ
មន្ទានំ បដិក្កហោតាតិ ។

[៣] ឯវិ កោតិ ទោ ទុក្ខោ មាណវោ
ព្រហ្មញ្ញសុត្តន្ត ព្រហ្មណ៍សុត្តន្ត បដិស្សុត្តា ទុដ្ឋាយា-
សនា ព្រហ្មញ្ញំ ព្រហ្មណំ អភិវាទេត្តា បទក្កិណំ
កត្តា វិនិយោសុ យេន ភក្កវា តេន បាវកំ
បក្កាមិ អនុបុត្តេន បាវកញ្ចាមាទោ យេន ភក្កវា
តេនុបសន្តមិ ទុបសន្តមិត្តា ភក្កវតា សន្តិ សម្មោធិ
សម្មោធិយិ កតិ សាវណិយិ វិភិសារេត្តា ឯកមន្ទិ
ធិសីធិ ។ ឯកមន្ទិ ធិសីធា ទោ ទុក្ខោ មាណវោ
ភក្កវតោ កាយេ ទុក្ខិស មហាបុរិសលក្ខណាធិ
សម្មាទ្ធិសិ ។ អនុសា ទោ ទុក្ខោ មាណវោ
ភក្កវតោ កាយេ ទុក្ខិស មហាបុរិសលក្ខណាធិ
យេកុយេជ្រា វេបេត្តា ទ្វេ ទ្វិសុ មហាបុរិសលក្ខណោសុ

១ ទ.ម. ភ.៣ ។

ព្រហ្មណ៍ខ្ពស់ ព្រហ្មញ្ញសុត្តន្ត អំពីទុក្ខមាណពន្ធលើពាលព្រះមានព្រះភាគ

នឹងបានជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បានបើកនូវវេទនា^(១) គឺកិលេស ក្នុង
លោកហើយ នៃបុគ្គលៈ ចំណែកខាងខ្ញុំជាអ្នកភាគនៃនិមន្ត អ្នកឯង
ជាអ្នកទទួលយកមន្តវេទ (សម្រាប់ចៀបមើល) ។

[៣] ទុក្ខមាណព ទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រហ្មញ្ញសុត្តន្តណ៍ថា
បុទ លោកដំបំរើន ហើយក្រោកចាកអាសនៈ សំពះព្រហ្មញ្ញសុត្តន្តណ៍
ធ្វើប្រទេស្យណហើយចេញទៅកាន់ចារិត សំដៅទៅគ្រងទីដែលព្រះមាន
ព្រះភាគគង់នៅ ក្នុងវែងវែងហោះ ក៏ក្រេបទៅកាន់ចារិត ដោយលំដាប់
ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើ
សេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរ
រីករាយនឹងពាក្យដែលគួរលើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទិសមគ្គ ។ ទុក្ខ-
មាណព លុះអង្គុយក្នុងទិសមគ្គហើយ ក៏ពិនិត្យមើលនូវមហាបុរិ-
សលក្ខណៈចំណែក ៣២ ក្នុងព្រះកាយនៃព្រះមានព្រះភាគ ។ លុះទុក្ខមា-
ណព បានឃើញមហាបុរិសលក្ខណៈចំណែក ៣២ ក្នុងព្រះកាយនៃព្រះ
មានព្រះភាគដោយច្រើន អៀវលន៍នៃមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ

១ ភ.ន. ១ កោស. ១ ហោហ. ១ ម.ន. ១ ទិដ្ឋិ ១ អវិជ្ជា ១ ទុច្ចរិត ១ ធិសីធិ ១
ប្រការនេះ ទុកដូចជាឧប្បលដាច្រៀងចំពោះនិមន្ត មិនឲ្យឃើញព្រះនិមន្ត ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

កង្កតិ វិចិត្តកង្កតិ ធានិមុត្តតិ ១ សំបសំនតិ
កោសោហិតេ ១ វត្តកុយ្យេ បហុតជីវិតាយ ១ ។

(៤) អដទោ ភកវតោ ឯតទហោសំ បស្សតិ
ទោ មេ អយំ ឧត្តរោ មាណវោ ទ្ធនីស មហា-
បុរិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន វេយ្យា ទ្វេ ទ្ធិសុ
មហាបុរិសលក្ខណេសុ កង្កតិ វិចិត្តកង្កតិ ធានិមុត្ត-
តិ ១ សំបសំនតិ កោសោហិតេ ១ វត្តកុយ្យេ
បហុតជីវិតាយ ធានិ ។ អដទោ ភកវា គងារូបំ
វណ្ណកិសង្ខារំ អកិសង្ខារេសំ យថា អន្តស ឧត្តរោ
មាណវោ ភកវតោ កោសោហិតំ វត្តកុយ្យំ ។ អដទោ
ភកវា ជីវិតំ ចិញ្ចមេត្តា ឧកោចិ កណ្ណសោតានិ
អនុមសិ បដិមសិ ឧកោចិ ធាសិកសោតានិ អ-
នុមសិ បដិមសិ កេវលកប្បិ^(១) ធលាដមណ្ឌលំ
ជីវិតាយ ធានេសិ^(២) ។

១ ខ. កេវលកប្បិ ។ ២ ខ. ចន្ទវេសិចិ វិស្សនំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

កំសង្កិយ ភ្លឺវិទ្ធវលំ មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះ ក្នុងមហាបុរិស-
លក្ខណៈទាំង ៦ ប្រការនោះ គឺអវិយាវិវេលក្រវលាកក្នុងសំពត់ បិក
នៅក្នុងស្រោម ១ ព្រះដីក្រដីល្មម ១ ។

(៤) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្រះកម្រិះផ្សំច្នះថា ឧត្តរមាណា
នេះ បានឃើញខ្លាមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៦ របស់គាត់អត់ដោយ
ច្រើន រៀបរយតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ៦ ប្រការ កំសង្កិយ ភ្លឺវិទ្ធវលំ
មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះ ក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៦ ប្រការ
នោះ គឺអវិយាវិវេលក្រវលាកក្នុងសំពត់ បិកនៅក្នុងស្រោម ១ ព្រះដីក្រដី
ល្មម ១ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ភាគតែងតែដូរវិញកិសង្ខារ
ឲ្យឧត្តរមាណាបានឃើញអវិយាវិវេលក្រវលាកក្នុងសំពត់
បិកនៅក្នុងស្រោម ។ គមកទៀត ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ល្បឿនឲ្យព្រះដីក្រដី ចំរើនរាល់ដល់ព្រះកាលទាំង ៦ ផង ចំរើនរាល់ដល់
រន្ធព្រះនាសិកទាំង ៦ ផង ហើយទ្រង់យកព្រះដីក្រដី ចុងមណ្ឌលវៃ
ព្រះនាសិកទាំង ៦ ។

ព្រះបាទស្រីរាជ ព្រះបាទស្រីរាជ ព្រះបាទស្រីរាជ

(៥) អថទោ ឧត្តរស្ស មាលាវស្ស ឯកទេហោ-
 សិ សមញ្ញាតតោ ទោ សមណោ កោតមោ ទ្ធក្កិ-
 សមហាមុវិសសក្កុណោហិ យទ្ធាហិ សមណំ
 កោតមិ អនុតទ្ធយ្យំ វិយាចថមស្ស បស្សយ្យន្តិ ។
 អថទោ ឧត្តរោ មាលាវេ សក្ក មាសាដិ កវ្កន្តិ
 អនុតទ្ធិ តាយាវ អនុតាយិចិ ។ អថទោ ឧត្តរោ
 មាលាវេ សក្កន្តិ មាសាដិ អនុយេន វិទេហេសុ
 យេន មិដិលា កេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុប្បទេន
 ចារិកំ ចរមាតោ យេន មិដិលា យេន ព្រហ្មយុ
 ព្រាហ្មណោ កេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិក្ខា ព្រហ្មយំ
 ព្រាហ្មណំ អភិវិទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯក-
 មន្តំ ឯសិទិ ទោ ឧត្តរំ មាលាវំ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្ម-
 ណោ ឯកទេវេច កត្វិ ភាត ឧត្តរំ តិ កវ្កន្តិ
 កោតមិ តថា សន្តិយេវ សន្តោ អក្កតតោ ហោ
 អញ្ញថា កត្វិ បទ សោ កវំ កោតមោ តាទិសោ
 ហោ អញ្ញទិសោតិ ។

ព្រះបាទស្រីរាជ ព្រះបាទស្រីរាជ ព្រះបាទស្រីរាជ

(៤) ព្រះបាទ ឧត្តរមាលាត មានសេចក្តីត្រិះរិះដ្ឋេច្ឆះថា សមណ-
 គោតម ប្រកបដោយមហាប្ដីសេសត្តណៈ ព្យាម ពិត បើដូច្នោះ មាន
 តែគាតាអញដើរតាម ខ្ញុំព្រះសមណគោតម ទើបបានឃើញអំណាច
 របស់ព្រះអង្គ ។ ឯឧត្តរមាលាតក៏ជាប់តាមព្រះមានព្រះភាគ កសល់
 ទៃ ប្រៀបដូចជាស្រមោលជាប់តាមរូប ។ លុះកន្លងទៃ ៧ ទៅហើយ
 ទើបឧត្តរមាលាតចេញទៅកាន់ចារិក សំដៅទៅគ្រង់នគរមិថិលាក្នុងផែន
 នៃក្នុងអាករិទេហៈ ក៏ត្រូវទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ហើយចូលទៅរក
 ព្រហ្មយុព្រាហ្មណំ ឯនគរមិថិលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សំរិះ
 ព្រហ្មយុព្រាហ្មណំ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះឧត្តរមាលាតអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណំ សួរដូច្នោះថា នៃបុគ្គលៈ
 ឯភិក្ខុសព្វ នៃព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ពួកខ្មោយសុសសាយទៅ មាន
 ប្រការដូច្នោះ មិនខុសពីនៃឧប្ប មួយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ
 ជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះ មិនមែនជាបុគ្គលប្រាកដ ដោយប្រការដទៃ
 ពិតមែនឬ ។

សុខ្មត្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសក្ក

[៦] យថា^(១) សង្កម្មេវ កោ ភិ កវន្តំ កោតមី
 តថា^(២) សន្តោ អត្តតតោ យោ អញ្ញជា តានិសោ
 ច ទោ សោ កវំ កោតមោ យោ អញ្ញានិសោ
 សមញ្ញតតោ ច កោ សោ កវំ កោតមោ ទ្ធិត្តិស-
 មហាបុរិសលត្តណេហិ សុប្បតិដ្ឋិតទានោ ទោ បទ
 សោ កវំ កោតមោ វេទម្បិ តស្ស កោតោ កោត-
 មស្ស មហាបុរិសស្ស មហាបុរិសលត្តណំ កវតិ
 ហេត្វា ទោ បទ តស្ស កោតោ កោតមស្ស ចាន-
 តលេសុ ធចក្កានិ ជាតានិ សហស្សរាជិ សនេ-
 មិកានិ សហគិកានិ សព្វាភារបរិបូរណំ ។ អា-
 យតមណ្ឌិ ទោ បទ សោ កវំ កោតមោ ធិ-
 យត្តលំ ទោ បទ សោ កវំ កោតមោ មុទុតលុ-
 ណហត្តទានោ ទោ បទ សោ កវំ កោតមោ
 ជាលហត្តទានោ ទោ បទ សោ កវំ កោតមោ
 ឧស្សន្តទានោ ទោ បទ សោ កវំ កោតមោ
 វិណិជ្ជេវ ទោ បទ សោ កវំ កោតមោ

១ ឧប. គណ ។ ២ ឧ. គណសម្ពុ ៥ ទិស្សតិ ។

សុខ្មត្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសក្ក

[៦] ទុក្ខមោហភកបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ភិក្ខុសត្វនៃព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្លាចយសុសសាយទៅមានប្រការដូច្នោះ មិនខុសទេ
 មួយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ជាបុគ្គលប្រាគដ៏ដូច្នោះពិត មិនមែន
 ជាបុគ្គលប្រាគដ៏ដោយប្រការដទៃទេ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ៦ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះឯង ប្រគល់ដោយមហាបុរិសលត្តណៈ តាំង ៣២ គឺព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះបាទប្រតិស្ឋានលើផែនដីសិបបួន នេះជាមហា-
 បុរិសលត្តណៈនៃមហាបុរិសរបស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ១ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ មានកងទ័ពក្រកើតនៅក្រុងវិជ្ជុនៃព្រះបាទខាន់ក្រោម មាន
 កាំ ១.០០០ ព្រមទាំងទ្រង់កង ព្រមទាំងដុំ ដ៏បរិបូណ៌ដោយអាការ
 តាំងក្នុង ១ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះចេត្តិ (ក្រងដើង) វែង ១
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះហស្តនិងព្រះបាទវែង ១
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះហស្តនិងព្រះបាទទទ្រង់ ១ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះហស្តនិងព្រះបាទដូចជាសំណាញ់ ១ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះបាទដូចជាអណ្តែតឡើង ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 នោះ មានព្រះជីវិតដូចជាស្និទ្ធនៃសត្វប្រាយ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ

ប្រាសាទសុរិយោវរ្ម័ន ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទ្រង់ស្រាវជ្រាវ

បិតាកោ ទោ បទ សោ ភវី តោតមោ អោធមមោ
ឧកោហិ បាលិតលេហិ ជន្មកាធិ បរិមសតិ
បរិមជ្ជតិ កោសោហិវត្តកុយោ ទោ បទ សោ ភវី
តោតមោ សុវណ្ណវណ្ណា ទោ បទ សោ ភវី តោតមោ
កាញូនសង្ខតតោ សុទ្ធមច្ឆរី ទោ បទ សោ
ភវី តោតមោ សុទ្ធមត្តា ធរិយា រជាជល្យំ កាយេន
ឧបលិម្បតិ ឯកេកលោមោ ទោ បទ សោ ភវី
តោតមោ ឯកេកាធិ លោមាធិ លោមក្រមេសុ ជា
តាធិ ឧទ្ធក្តលោមោ ទោ បទ សោ ភវី តោតមោ
ឧទ្ធក្តាធិ លោមាធិ ជាតាធិ មីលាធិ អញ្ញាធរណ្ណាធិ
កុណ្ណាលាវដ្ឋាធិ បទកុណ្ណាវដ្ឋកជាតាធិ ប្រហ្មដុកតោ
ទោ បទ សោ ភវី តោតមោ សត្តស្សដោ ទោ
បទ សោ ភវី តោតមោ^(១) សីហមុត្តន្យកាយោ ទោ
បទ សោ ភវី តោតមោ ចិត្តន្តរិសោ ទោ បទ

១ ៩. សត្តស្សទោ បទ សោ ភវី តោតមោ ៩ ៩ ស្សន្តិ ។

ប្រាសាទសុរិយោវរ្ម័ន ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទ្រង់ស្រាវជ្រាវ

បើទ្រង់ឈរជាប្រាកដ មិនបានឧទុះ ហើយយកវង្សព្រះហស្តចាំភិ
ស្តាបកាល់វង្សព្រះបាទបាទ ១ ព្រះភាគមដំបំរើនោះ មានព្រះអយ្យៈ
ដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់បិតនៅក្នុងស្រោម ១ ព្រះភាគមដំបំរើនោះ
មានសម្បុរព្រះកាយស្តដូចជាសម្បុរវង្សាស មានព្រះភព្វៈ ប្រហែល
ដោយមាស ១ ព្រះភាគមដំបំរើនោះ មានព្រះឆ័ត្តិមីកំ ព្រោះព្រះ
ឆ័ត្តិមីកំ (នោះ) ទើបចូលនឹងក្នុងមិនបានជិតជាប់ព្រះកាយឡើយ ១
ព្រះភាគមដំបំរើនោះ មានព្រះរាមតែមួយ ៗ គឺព្រះរាមចាំនិទ្ទាយ
តែមួយសរសៃ ៗ ដុះឡើងក្នុងរណ្តៅនៃរាមចាំនិទ្ទាយ ១ ព្រះភាគម
ដំបំរើនោះ មានចុងព្រះរាមក្នុងឡើងលើ គឺព្រះរាមចាំនិទ្ទាយមាន
ចុងឡើង មានពណ៌ខៀវដូចពណ៌នៃព្រះអញ្ជីន វិលទៅខាងស្តាំ
ដូចជាវង្សនៃកុណ្ណាស ១ ព្រះភាគមដំបំរើនោះ មានជងព្រះអង្គត្រង់
ដូចជាកាយមហាព្រហ្ម ១ ព្រះភាគមដំបំរើនោះ មានព្រះម៉ែសៈដ៏ពេញ
កំភួងល្អ ក្នុងសរិះប្រទេស ៧ អង្គ (ត្រង់វង្សព្រះហស្តចាំភិ ១ ១
ព្រះពុទ្ធចាំភិ ១ ចង្អុយស្នាចាំភិ ១ វង្សព្រះសុរិយោវរ្ម័ន) ១ ព្រះភាគម
ដំបំរើនោះ មានព្រះកាយដូចជាកាយពាក់កណ្តាលខាងមុខ នៃសក្ក
សីហៈ ១ ព្រះភាគមដំបំរើនោះ មានព្រះព្រះអង្គ^(១) ពេញស្មើល្អ ១

១ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ សុត្តនិមទ្កក

សោ ភវី កោតមោ ឯក្រោធមរិមណ្ឌលោ ទោ បទ
 សោ ភវី កោតមោ យាវតក្សស្ស កាយោ ភាវត-
 ក្សស្ស ព្យាមោ យាវតក្សស្ស ព្យាមោ ភាវតក្សស្ស
 កាយោ ។ សមវដ្ឋក្ខត្តោ ទោ បទ សោ ភវី
 កោតមោ វសត្តសក្កិ^(១) ទោ បទ សោ ភវី កោត-
 មោ សីរេហណុ ទោ បទ សោ ភវី កោតមោ
 ចត្តាឡិសនត្តោ ទោ បទ សោ ភវី កោតមោ សម-
 នត្តោ ទោ បទ សោ ភវី កោតមោ អវិជ្ជានត្តោ^(២)
 ទោ បទ សោ ភវី កោតមោ សុសុត្តនាមោ ទោ
 បទ សោ ភវី កោតមោ បហុគដិក្ខោ ទោ បទ
 សោ ភវី កោតមោ ច្រឡុយស្ស ទោ បទ សោ
 ភវី កោតមោ ករិកកាលី អភិវិលទេត្តោ
 ទោ បទ សោ ភវី កោតមោ កោបទុមោ
 ទោ បទ សោ ភវី កោតមោ ឧណ្ណា ទោ
 បទស្ស កោតោ កោតមស្ស ភម្មកន្តវេ ជាតា

១ ខ. ម. វស្សសក្កិ ។ ២ ម. អវិជ្ជោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ឌសកៈ

ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ មានបរិមណ្ឌលនៃព្រះកាយស្មីតា ដូចជាបរិ-
 មណ្ឌលនៃដើមជ្រៃ គឺព្រះកាយរបស់ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុន្មាន ព្យាមរបស់
 ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុន្មាន ព្យាមរបស់ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុន្មាន កាយរបស់
 ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុន្មាន ព្យាមរបស់ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុន្មាន ។ ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ មានព្រះសុរិ-
 ម្ហូលស្មី ១ ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ មានសវសល្លសម្រាប់ទាំងមូល ១
 ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ មានព្រះហនុ (ចក្ខុ) ដូចជាចក្ខុនៃសត្វសីហា ១
 ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ មានព្រះខន្ធ ៤០ គត់ ១ ព្រះភាគមង្គលំវិទេ-
 នោ មានព្រះទន្ធត្រឹមស្មី ១ ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ មានព្រះទន្ធម-
 មិនរឡើយ ១ ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ មានព្រះចន្ទមសស្លាត ១ ព្រះ
 ភាគមង្គលំវិទេនោ មានព្រះជីវ្ហន្ទមល្លម ១ ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ
 មានព្រះសូរស័ក្ខ ដូចជាសំឡេងនៃព្រហ្ម មានព្រះវិហារិកេដូចជា
 សំឡេងនៃសត្វករិក ១ ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ មានព្រះទេត្រឡៅ
 យង់ ១ ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ មានពេញព្រះទេត្រដូចជាពេញភ្នែកនៃកូន
 គោ ១ ព្រះឧណ្ណាលោមរបស់ព្រះភាគមង្គលំវិទេនោ ដុះក្នុងចន្លោះនៃ

ព្រះហស្តស្ស ព្រះហស្តស្ស មហាបុរិសលក្ខណ៍

ឱនាតា មុន្ត តលសន្តិកា ឱណ្ឌិសសីសោ ទោ បទ
 សោ ករំ កោតមោ ឥន្ទរិ តស្ស កោតោ
 កោតមស្ស មហាបុរិសស្ស មហាបុរិសលក្ខណ៍
 ករិ ។ ឥមេហិ ទោ សោ កោ ករំ កោតមោ
 ទ្ធក្តិសមហាបុរិសលក្ខណ៍សមញ្ញតតា ។ កច្ឆន្តោ
 ទោ បទ សោ ករំ កោតមោ ធម្មិណោ(១)
 ចានេន បវេមិ បក្កមតិ សោ ចាតិទ្ធករ ចាទិ ឧទ្ធករិ
 ចាត្វាសន្នេ ចាទិ ធម្មិចតិ សោ ចាតិសីមី កច្ឆតិ
 ចាតិសណិកំ កច្ឆតិ ទ ទ អន្ធកេ អន្ធកេ(២)
 សង្ឃដ្ឋេន្តោ កច្ឆតិ ទ ទ កោប្បកេន កោប្បកិ
 សង្ឃដ្ឋេន្តោ កច្ឆតិ សោ កច្ឆន្តោ ទ សត្តិ ឧប្បាមេតិ
 ទ សត្តិ ឱចាមេតិ ទ សត្តិ សញ្ញាមេតិ ទ
 សត្តិ វិចាមេតិ កច្ឆតោ ទោ បទ តស្ស(៣) កោតោ
 កោតមស្ស អាទុកាយោ វ ទ ឥញ្ចតិ ទ ទ
 កាយាលេន កច្ឆតិ អវលោកេន្តោ(៤) ទោ បទ
 សោ ករំ កោតមោ សព្វកាយោវ អវលោកេតិ

១ ឧ. ទុក្ខិណោវ ។ ២ ឧ. អនុបិទ អនុវ ។ ៣ ឧ. បទស្ស ។ ៤ ឧ. អនិច្ឆេតិណោវ

ព្រះហស្តស្ស ព្រះហស្តស្ស អំណាចមហាបុរិសលក្ខណៈ

ព្រះកម្ម (ចំរើម) មានពណ៌សខ្លាំងដូចជាសំឡី ទ ព្រះគោតម
 ដំបំរើនោះ មានព្រះឧណ្ណិសៈ (ថ្វីស្បែកក្នុង) នឹងព្រះសិរិវិបិប្បណិ
 នេះជាមហាបុរិសលក្ខណៈនៃមហាបុរិសលក្ខណៈគោតមដំបំរើនោះ ។ ។
 បពិត្រលោកដំបំរើ ព្រះគោតមដំបំរើនោះ ប្រគល់ដោយមហាបុរិស-
 លក្ខណៈ ចាំង យង រនេង ។ ព្រះគោតមដំបំរើនោះ កាលដែល
 ទ្រង់ក្នុងដំណើរទៅ រមែងទ្រង់ឈានព្រះបាទខាងស្តាំទៅជាមុន ព្រះអង្គ
 លើកដំហែនព្រះបាទមិនឆ្ងាយពេក ដាក់ព្រះបាទបិទជិតពេក ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ក្នុងដំណើរទៅ មិនរើសពេក ទ្រង់ក្នុងដំណើរទៅ មិនរើសពេក
 ទ្រង់ក្នុងដំណើរទៅ មិនទន្ទឹមព្រះដានដោយព្រះដាន ទ្រង់ក្នុងដំណើរទៅ
 មិនទន្ទឹមព្រះតាប្បកៈ (ភ្នែកតោ) ដោយព្រះតាប្បកៈ ព្រះគោតមនោះ
 កាលដែលទ្រង់ក្នុងដំណើរទៅ មិនលើកព្រះមុ (ក្បៅ) ទៅខាងមុខ
 មិនសណ្តកព្រះមុខខាងក្រោយ មិនធ្វើព្រះមុខឱ្យជាប់រឹងស្លុក មិន
 តែព្រាយព្រះមុ ព្រះគោតមដំបំរើនោះ កាលដែលទ្រង់ក្នុងដំណើរ
 ទៅ មានព្រះកាយខាងលើរឹងប៉ឹងមិនបានកំរើក មិនទ្រង់ក្នុងដំណើរទៅ
 ដោយកំទ្រង់ព្រះកាយឡើយ ព្រះគោតមដំបំរើនោះ កាលដែល
 ទន្ធព្រះទន្ធត្រឡកមើល រមែងត្រឡកមើលទៅ ដោយចាំងកាយ

សុន្ទរិយកម្ម មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដិណ្ណសតំ

សោ ឈ ឧទ្ធិ ឧល្លោកេតិ ឈ អបោ ឱលោកេតិ
 ឈ^(១) វិក្កេបមាដោ កច្ចតិ យុត្តមត្តត្វា បេក្ខតិ
 តកោ ឈស្ស ឧត្តរិ អនាវដិ ញាណឈស្ស ឈ ភវតិ ។
 សោ អន្តរយវំ បវិសន្តោ ឈ កាយំ ឧដ្ឋាមេតិ ឈ
 កាយំ ឱដាមេតិ ឈ កាយំ សដ្ឋាមេតិ ឈ កាយំ
 វិដាមេតិ ។ សោ ធាតិទ្ធរេ បាត្វាសន្នេ អសឈស្ស
 បរិវត្តតិ ឈ ច បាលិបា អាលម្ពិក្ខា អសឈ ឈ ឈិសិ-
 ឈតិ ឈ ច អសឈស្ស^(២) កាយំ បក្ខិបតិ ។
 សោ អន្តរយវេ ឈិសិន្នោ សមាដោ ឈ ហត្ថកុក្កុដ្ឋិ
 អបដ្ឋតិ ឈ បាធកុក្កុដ្ឋិ អបដ្ឋតិ ឈ ច អន្ត-
 វេធម អន្តរិ អារោបេត្វា ឈិសិនតិ ឈ កោប្បកេធម
 កោប្បកំ អារោបេត្វា ឈិសិនតិ ឈ ច បាលិបា
 បាលុកំ ឧបនហេត្វា^(៣) ឈិសិនតិ ។ សោ អន្តរយវេ
 ឈិសិន្នោ^(៤) សមាដោ ឈ ចម្ពតិ ឈ កម្សតិ ឈ
 វេធមតិ ឈ បរិភស្សតិ សោ អច្ឆម្ពិ អកម្សិ អវេជិ

១ ឧ ឈ ។ ២ ម. អសឈ ឈស្ស ។ ៣ ឧ. ច្បវិយ្យា ។ ៤ ឧ. ឈិសិន្នោ ។

សុន្ទរិយកម្ម មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដិណ្ណសតំ

ព្រះអង្គមិនបានឆ្លើយទៅវាងលើ មិនបានឈ្លាតទៅវាងក្រោម
 ទ្រង់ព្រះអង្គលើទៅមិនក្រឡេកទេទិសផ្សេង ។ ទ្រង់ក្រឡេកទៅកែ
 ប្រមាណមួយផ្លូវទៀត^(១) ប៉ុន្តែបញ្ហាណាស្រុះដែលមិនមានអ្វីវាងរបស់
 ព្រះគោតមនោះ វែមនិមាណសិបបីជាន់មួយផ្លូវនោះឯង ។ ព្រះ
 គោតមនោះ កាលដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ មិនដកព្រះកាយឡើងរលី
 មិនបន្តព្រះកាយចុះក្រោម មិនទប់ទល់ព្រះកាយឡើង មិនត្រូវលើកព្រះ
 កាយ ។ ព្រះគោតមនោះ ទ្រង់បែរព្រះកាយមិនឆ្ងាយពេក មិនជិកពេក
 អំពីភាសនៈ ទ្រង់គង់លើភាសនៈ មិនយកបាតព្រះហស្តប្រក់ភាសនៈ
 មិនផ្អែកព្រះកាយទៅលើភាសនៈ ។ ព្រះគោតមនោះ កាលដែលទ្រង់
 គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនរើសព្រះហស្ត មិនរើសព្រះបាតា មិនគង់លើក
 ព្រះបាតុកម្រិតលើព្រះជាន់ មិនគង់លើកព្រះបាតុកម្រិតលើព្រះ
 គោប្បកៈ មិនគង់យកបាតព្រះហស្តទល់ព្រះបាតុកៈ ។ ព្រះគោតមនោះ
 កាលដែលទ្រង់គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ តែងមិនរើក្រប មិនញាប់ញ័រ មិនទ្រក់
 មិនភក់ស្កុត ព្រះអង្គជាបុគ្គលមិនរើក្របផង មិនញាប់ញ័រផង មិនទ្រក់ផង

១ មួយផ្លូវនោះ ប្រមាណ ៧ ចំអាម (អង្គកង) ។

ប្រាសាទស្រុកស្រុកស្រុក បណ្តែតស្រុកស្រុក

អមវត្តស្រី វិភាគលោមហំសោ វិវេកាវត្តោ (១) ៨ ។
 សោ កវី កោតមោ អន្តរយេវ ជំសិទ្ធា ហោតិ
 សោ បតោនកំ បដិក្កណ្ណាទោ ៨ បត្តិ ឧទ្ទាមេតិ
 ៨ បត្តិ ឧទាមេតិ ៨ បត្តិ សុទ្ធាមេតិ ៨ បត្តិ
 វិទាមេតិ សោ បតោនកំ បដិក្កណ្ណាតិ បាតិដោកំ
 បាតិពហំ ។ សោ ៨ ទលុទលុកាវកំ (២) បត្តិ
 បោវតិ ៨ សំបវត្តកំ បត្តិ បោវតិ ៨ បត្តិ
 ក្រមិយំ ជំក្រមេតា ហត្ថេ បោវតិ ។ ហត្ថេសុ
 បោតេសុ បត្តោ បោតោ ហោតិ បត្តេ បោតេ
 ហត្ថោ បោតោ ហោតិ ។ សោ បត្តោនកំ ៨ ឧត្តិ
 បាតិដូរេ បាប្បាសទ្ធី ៨ ៨ វិច្ឆិយមាបា ។
 សោ ឧទធំ បដិក្កណ្ណាទោ ៨ បត្តិ ឧទ្ទាមេតិ
 ៨ បត្តិ ឧទាមេតិ ៨ បត្តិ សុទ្ធាមេតិ ៨ បត្តិ
 វិទាមេតិ ។ សោ ឧទធំ បដិក្កណ្ណាតិ បាតិដោកំ
 បាតិពហំ ។ ស្សញ្ញំ បដ(៣) សោ កវី កោតមោ

១ ម. វិវេកាវត្តោ ។ ២ ឧ. ទលុទលុកាវកំ ។ ៣ ឧ. បោ បដ ។

ប្រាសាទស្រុកស្រុកស្រុក អំពីព្រះមហាបុរិសេសបុណៈ

មិនកំស្រុកផង ប្រាសាទសេចក្តីព្រិកេមផង មានព្រះហឫទ័យវិបេ
 ទៅរកសេចក្តីស្ងាត់ ។ ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ទ្រង់គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
 កាលដែលទ្រង់ទទួលទឹកលាងបាត មិនលើកបាតឡើង ឲ្យខ្ពស់ពេក
 មិនដាក់បាតឲ្យបាពេក មិនទប់ទល់បាតឡើង មិនត្រលែងបាត
 ព្រះអង្គទ្រង់ទទួលទឹកលាងបាត មិនឲ្យចំពេក មិនឲ្យច្រើនពេក ។
 ព្រះអង្គលាងបាតមិនធ្វើឲ្យស្រួកស្រួក ទ្រង់លាងបាតមិនបង្ខិលបាត
 ឲ្យរលំដុំវិញ មិនដាក់បាតលើផែនដី ហើយលាងព្រះហស្តឡើយ ។
 កាលដែលព្រះអង្គលាងព្រះហស្តហើយស្រេច បាតកំលាំងហើយស្រេច
 ដែរ ឬកាលដែលលាងបាតហើយស្រេច ព្រះហស្តកំលាំងហើយ
 ស្រេចដែរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ចាក់ទឹកលាងបាត ក្នុងទីមិនឆ្ងាយពេក
 មិនជិតពេក ទ្រង់មិនបាចសាច់ផ្តេសផ្តាស ។ កាលដែលព្រះអង្គទ្រង់
 ទទួលបាយ មិនលើកបាតឡើងឲ្យខ្ពស់ពេក មិនដាក់បាតឲ្យបាពេក
 មិនទប់ទល់បាតឡើង មិនត្រលែងបាត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ទទួលបាយ
 មិនឲ្យចំពេក មិនឲ្យច្រើនពេក ។ ឬយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ

សុទ្ធកថា មន្ទីរមន្ត្រី មន្ទីរមន្ត្រី

បដិក្កណាតិ ក្សត្រាមគ្គាយ អាហារេតិ ១ ៣
 ក្សត្រាមគ្គាយ អាហារេតិ មតិជាមេតិ(១) ។ ទ្រតិក្ខុតិ
 ទា(២) កវិ កោតមោ មុទេ អាហារេតិ សំបរិក្កត្តា
 អដ្ឋាហារេតិ ។ ១ ចស្ស កាចិ ឱនមមិញ្ញា
 អសំភិញ្ញា កាយំ បរិសតិ ។ ១ ចស្ស កាចិ
 ឱនមមិញ្ញា មុទេ អវសិដ្ឋា ហោតិ ។ អដ្ឋាយ(៣)
 អាហារេតិ ឧបទាមេតិ ។ រសប្បដិសំវេទិ ទោ
 បទ សោ កវិ កោតមោ អាហារិ អាហារេតិ ទោ
 ១ រសភកប្បដិសំវេទិ ។ អដ្ឋសមមញ្ញាតតិ ទោ
 បទ សោ កវិ កោតមោ អាហារិ អាហារេតិ ទោ
 ទាយ ១ មទាយ ១ មណ្ឌាយ ១ វិក្ខុសាយ
 យាវទោ ៧ មស្ស កាយស្ស មិគិយា យាមាយ
 វិហិសុបរតិយា ព្រហ្មទិយានុក្កហាយ ៧ តិ បុរណាត្វ
 វេទនំ បដិហដ្ឋាមិ ទវត្វ វេទនំ ១ ឧប្បាទស្សាមិ

១ ម.អតិមញ្ញាមេតិ ។ ២ ទ.ទោ បទ សោ ។ ៣ ទ.អដ្ឋាយំ ។ ម.អដ្ឋាយំ ។

សុទ្ធកថា មន្ទីរមន្ត្រី មន្ទីរមន្ត្រី

ទ្រង់ទទួលម្ហូបហើយទ្រង់សោយកក្កដាយល្មមប្រមាណដល់ម្ហូប(១) មិន
 សោយម្ហូបឱ្យរលីសលុបចំខ្លួនកក្ក ឬមិនសោយកក្ក ឱ្យរលីសលុបម្ហូប
 ឡើយ ។ ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ទ្រង់គ្រលៀវចំខ្លួនកក្កក្នុងព្រះឧស្ម
 កំណត់ត្រឹមតំបែង ហើយទ្រង់លេបទៅ ។ ឯសាច់កក្កបន្តិចបន្តួច
 ដែលមិនទាន់លឺក ក៏មិនចូលទៅកាន់ព្រះកាយរបស់ព្រះអង្គឡើយ ។
 លុះវេលាមិនសល់សាច់កក្កបន្តិចបន្តួច ទៅក្នុងព្រះឧស្មព្រះអង្គ ។ ទើប
 ព្រះអង្គបង្កើនចំខ្លួនកក្កដទៃទៀតឱ្យចូលទៅ ។ ព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 នោះ ទ្រង់សោយកាយា ទ្រង់ត្រូវពិសាតែសេកាយាប៉ុណ្ណោះ
 មិនបានត្រូវពិសា ព្រោះព្រះអង្គសេកាយាឡើយ ។ ព្រះគោ-
 តមដ៏ចំរើននោះ ទ្រង់សោយកាយាប្រកបដោយអង្គ ៨ គឺទ្រង់សោយ
 ដើម្បីនឹងលេងកំទេ ដើម្បីនឹងឱ្យកើតសេចក្តីស្រវឹងកំទេ ដើម្បីនឹងប្រដាប់
 កងកាយកំទេ ដើម្បីនឹងស្តិតស្តាភកងកាយកំទេ ដើម្បីនឹងឱ្យកាំងទៅ
 នៃកាយនេះ ដើម្បីនឹងញ៉ាំងដីគឺទ្រូងឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឹងចំបាក់
 បង្គំខ្លួនសេចក្តីលំបាក ដើម្បីនឹងអនុគ្រោះដល់ព្រហ្មចារ្យ ទ្រង់ពិចារ-
 ណាវា កាតាអញ្ជូននឹងកំបាំងខ្លួនទៅទាចាស់ គឺសេចក្តីឃ្លានចេញ
 ផង នឹងញ៉ាំងទៅទាម្តី គឺឆ្អែកហួសប្រមាណមិនឱ្យកើតទ្រង់បានផង

១ បរិកោសអាហារឱ្យមន្ត្រីយោជិតាភាព ១ ៤ ទិចំខ្លួនម្ហូប ១ កាយ យាយ ១ ភាសិ ឱកាភាសិ ១ ៤ មេតិកំណត់យ៉ាងច្រើនបំផុត ។ (អដ្ឋកថា) ។

យាត្រា ៥ មេ កវិស្សតិ អនុវត្តា ៥ ជាសុវិហារោ
 ចានិ ។ សោ កុត្តារី បត្តោនកំ បដិក្កណ្ណាត្ថោ ៥
 បត្តំ ឧប្បាមេតិ ៥ បត្តំ ឱបាមេតិ ៥ បត្តំ សប្បាមេតិ
 ៥ បត្តំ វិបាមេតិ ។ សោ បត្តោនកំ បដិក្កណ្ណាតិ
 ធាតិដោតិ ធាតិធាហិ ។ សោ ៥ ទលុទលុតារកំ
 បត្តំ ឆោតិ ៥ សិបរិវត្តកំ បត្តំ ឆោតិ ៥ បត្តំ
 ក្រមិយំ ធិត្តិបេត្វា ហត្ថេ ឆោតិ ហត្ថេសុ ឆោតេសុ
 បត្តោ ឆោតោ ហោតិ បត្តោ ឆោតេ ហត្ថោ ឆោតោ
 ហោតិ ។ សោ បត្តោនកំ ឆខ្មេតិ ធាតិធារ
 ធាត្វាសន្នេ ៥ ៥ វិធម្មិយមាថោ ។ សោ កុត្តារី
 ៥ បត្តំ ក្រមិយំ ធិត្តិបេតិ ធាតិធារ ធាត្វាសន្នេ
 ៥ ៥ អនុតិកោ បត្តោន ហោតិ ៥ ៥ អនុវេលាបុរិស្ថិ
 បត្តស្មី ។ សោ កុត្តារី មុហុត្តំ តុណ្ណិ ធិសិទតិ ។
 ៥ ៥ អនុមោធនស្ស កាលមតិធាមេតិ ។

កិរិយាប្រតិក្កុទៅ (ខែនវរាមបថាំង ២) ក្តី សេចក្តីមិនមានទោស
 (មានមិនច្រឡើងកាយ មិនច្រឡើងចិត្តជាដើម) ក្តី កិរិយាទៅសប្បាយក្តី
 នឹងមានផលកត្តាអញ ។ លុះព្រះអង្គសោយរួចហើយ កាលដែលទ្រង់
 ទទួលទឹកលាងបាត មិនលើកបាតឡើងឡើយសំរោក មិនដាក់បាតឲ្យ
 ចាបពេក មិនទប់ទល់បាតឡើង មិនបានគ្រលែងបាត ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ទទួលទឹកលាងបាតមិនឲ្យចំពេក មិនឲ្យច្រើនពេក ។ ព្រះអង្គលាង
 បាត មិនធ្វើឲ្យស្លូតស្លូតខ្លះ ទ្រង់លាងបាតមិនបង្វិលបាតឡើយដុំវិញ
 មិនដាក់បាតលើផែនដីហើយលាងព្រះហស្តឡើយ ។ កាលដែលលាង
 ព្រះហស្តហើយស្រេច បាតក៏លាងហើយស្រេច កាលដែលលាង
 បាតហើយស្រេច ព្រះហស្តក៏លាងហើយស្រេចដែរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ចាក់ទឹកលាងបាតក្នុងទីមិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ទ្រង់មិនបាចសាច
 រង្គសព្ទសឡើយ ។ លុះព្រះអង្គសោយរួចហើយ មិនដាក់បាតលើ
 ផែនដី ទ្រង់ទុកបាតក្នុងទីមិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ព្រះអង្គមិនទម្រង់
 មិនត្រូវការដោយបាតទេ ទាំងទ្រង់រក្សាបាតមិនឲ្យហួសវេលា ។ លុះ
 ព្រះអង្គសោយរួចហើយ ទ្រង់គង់រៀបមួយស្របក់ ។ ព្រះអង្គមិនញ៉ាំង
 កាលនៃមនុស្ស អ្នកត្រូវការដោយអនុមោទនាឲ្យកន្លងហួសទៅឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសុត

សោ កុត្តារី អនុមោទតិ ន តំ ភក្តិ ករហតិ ន អញ្ញិ
 ភក្តិ បដិកត្តតិ ។ អញ្ញនត្តិ ធម្មិយា កដាយ
 តំ បរិសំ សន្ទស្សតិ សមាធមតិ សមុត្តជេតំ
 សម្មហំសេតិ ។ សោ តំ បរិសំ ធម្មិយា កដាយ
 សន្ទស្សត្វា សមាធមត្វា សមុត្តជេត្វា សម្មហំសេត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមតិ ។ សោ បាតិសំយំ កត្តតិ
 បាតិសំយំ កត្តតិ ន ១ មុត្តិកុត្តាមោ កត្តតិ ។
 ន ១ តស្ស ភោតោ កោតមស្ស កាយេ ចិវរិ អន្ទ-
 កដ្ឋំ ហោតិ ន ១ អន្ទាកដ្ឋំ ន ១ កាយស្មិ អស្មិធំ
 ន ១ កាយស្មា^(១) អបក្កដ្ឋំ ។ ន ១^(២) ភោតោ
 កោតមស្ស កាយស្មិ^(៣) វាតោ ចិវរិ អសំវហតិ^(៤) ។
 ន ១ តស្ស ភោតោ កោតមស្ស កាយេ រដា-
 ជន្ធិ លិម្បតិ ។ សោ អាណមគតោ ជិសំនតិ
 បញ្ញត្តោ អាសនេ ជិសដ្ឋ បាណេ បក្កាលេតិ ។

១ ខ-កាយស្មិ ។ ២ ខ-ម-ច តស្ស ។ ៣ ខ-កាយស្មិ ។ ៤ ខ-អសំវហតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសុត

លុះព្រះអង្គសោយរួចហើយ ទ្រង់គន្ធាចានា មិនគំរេវៀលកត្តនោះ មិន
 ប្រាថ្នាខ្ញុំកត្តនវិទ្យាទៀតឡើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញ៉ាំងបរិសំខនោះឲ្យឃើញ
 ច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដោយ
 ពិត ។ លុះព្រះអង្គទ្រង់ញ៉ាំងបរិសំខនោះ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
 យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ប្រាកដពី
 ភាសនៈទេញទៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ស្តាប់ទៅ មិនបានលឿនពេក មិន
 បានគំចេក ទ្រង់ស្តាប់ទៅមិនប្រាថ្នានឹងឃ្លាតឆ្ងាយអំពីបរិសំខឡើយ ។
 ចិវរិក្រិកាយ បេសំព្រះភាគមជ្ឈិមនិកាយនោះ មិនឡើងលើពេក មិនចុះ
 ក្រោមពេក^(១) មិនខ្វែកស្អិតជាប់នៅក្នុងកាយដោយញើសក្អែល ទាំងមិន
 រហូតចាកកាយឡើយ ។ រៀន^(២) ក៏មិនបត់សើយចិវរិក្រិកាយបេសំ
 ព្រះភាគមជ្ឈិមនិកាយ ។ ចូលនឹងក្អែលក៏មិនដិតជាប់នៅ ក្នុងកាយបេសំ
 ព្រះភាគមជ្ឈិមនិកាយនោះ ។ ព្រះភាគមនោះ ស្តេចទៅកាន់អាណម ទ្រង់គង់
 លើភាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ លុះគង់រួចហើយ ទ្រង់លាងព្រះបាទ ។

១ កំពុងសម្បុរចិវរិឲ្យឡើងលើកំពុងចង្អុល ហៅថា ឡើងលើពេក ។ កំពុង
 ដែលស្បុរចិវរិឲ្យចុះក្រោមដីកំពុងលើក ហៅថា ចុះក្រោមពេក ។ ២ ទុកជាស្រស់ពីបុព្វក្លៀង
 ពីមិនអាចបញ្ចេញប្រើបាននៃ ។ កត្តិកថា ។

ព្រះបាទស្រី ព្រះបាទស្រី មហាបរិសេសបុណ្ណៈ

១ ២ សោ កវី គោតមោ ចានិមណ្ឌលាទុយោក-
 មនុស្សត្តា វិហារតិ ។ សោ ចានេ មត្តាលេត្វា
 ជិសំនតិ បល្ល័ង្កិ អកុដិក្ខា ឧដ្ឋិ កាយិ បណិបាយ
 បរិមុទំ សតិ ឧបដ្ឋមេត្វា ។ សោ ទេវ អត្តព្យាពា-
 បាយ ទេវតតិ ៧ បរព្យាពាបាយ ទេវតតិ ៨
 ឧកយព្យាពាបាយ ទេវតតិ ។ អត្តហតិ បរហតិ
 ឧកយហតិ សត្វលោកហតិទេវ សោ កវី គោតមោ
 ចិន្តោច្ឆោ ជិសំច្ឆោ ហោតិ ។ សោ អាកមតតោ
 បរិសតិ ធម្មិ ទេសេតិ ១ តំ បរិសំ ឧស្សាទេតិ
 ២ តំ បរិសំ អប្សសាទេតិ អញ្ញនត្តិ ធម្មិយា
 កថាយ តំ បរិសំ សន្តស្សតិ សមាទេបតិ
 សមុត្តទេតិ សម្បហំសេតិ ។ អដ្ឋង្គសមដ្ឋាត-
 តោ ទោ បទស្ស កោតោ គោតមស្ស មុទកោ
 យោសោ ជិន្ធរតិ វិស្សដ្ឋោ ៨ វិញ្ញេយ្យោ ៨ មត្តា
 ៨ សវិទិយោ ៨ វិទ្ធី^(១) ៨ អវិសាវី ៨ តម្កិរោ ៨
 ១ ២ ៣ ៤ ៥ ។

ព្រះបាទស្រី ព្រះបាទស្រី ឥតិព្រះមហាបរិសេសបុណ្ណៈ

ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ទ្រង់មិនបានទូលំទូលាយ ក្នុងការប្រកបគ្រឿង
 ប្រដាប់ព្រះបាទទេ ។ លុះព្រះអង្គទ្រង់លាងព្រះបាទចូលហើយ ក៏គង់ផ្គុំ
 ព្រះភ្នែកម្តងកាយឱ្យត្រង់ ផ្តល់ស្មារតីឱ្យមានមុខឆ្មោះទៅរកកម្ពុជា ។
 ព្រះអង្គមិនទ្រង់ព្រះគម្រោះដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯង មិនទ្រង់ព្រះគម្រោះដើម្បី
 បៀតបៀនអ្នកដទៃ មិនទ្រង់ព្រះគម្រោះ ដើម្បីបៀតបៀនចំរើននោះ ។
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ទ្រង់គង់ត្រិះរិះគិតប្រយោជន៍ នៃសត្វលោក
 ចំរើនគង់ គឺប្រយោជន៍ខ្លួន ប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ឬប្រយោជន៍ចំរើន
 ពិរោធ ។ ព្រះអង្គស្តេចទៅកាន់ភាគម ទ្រង់សំដែងធម៌ក្នុងកណ្តាល
 បរិសេស មិនបានលើកបញ្ហាបរិសេសនោះ មិនបានតិះវិលបរិសេស
 នោះ ទ្រង់ញ៉ាំងបរិសេសនោះឱ្យឃើញច្បាស់ ឱ្យកាន់យក ឱ្យអាចហាម
 ឱ្យរីករាយ ដោយធម៌កថាតាមគិត ។ ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ទ្រង់
 មានព្រះសូរសេនី^(១) ប្រកបដោយអង្គ ៨ លាងចេញអំពីព្រះទុស្ថ គឺព្រះ
 សូរសេនីព្រះស្រឡះ ១ ញ៉ាំងបុគ្គលឱ្យដឹងសេចក្តីច្បាស់ ១ ទំនំពិរោះ ១
 ក្នុងស្នាម ១ លាង ១ មិនរកកាយគឺព្រះសូរសេនីមូល ១ ក្រអូង ១
 ។

* សូរសេនី គឺសូរសំឡេង ស្លៀកយកទៅប្រើក្នុងយាន សូរស្លៀង ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសង្ក

ចិត្តោនី ៨ ។ យថា បរិសំ ខោ បទ សោ ភវី
 កោតមោ សវេន វិញ្ញាមេតិ ទ ធស្ស ពហិទ្ធា
 បរិសាយ យោសោ ចិច្ចរតិ ។ តេ តេន កោតា
 គោតមេន ធម្មិយា កាថាយ សន្តស្សិតា សមាទមិកា
 សមុត្តជីកា សម្បហំសិកា ឧដ្ឋាយាសថា បក្កមន្តិ
 អវលោកាយមាណាយេវ អវិជហន្តាភាវេន^(១) អន្តសាម
 ខោ មយំ កោ តំ ភវន្តិ តោតមំ កច្ឆន្តិ អន្តសាម
 មិតំ អន្តសាម អន្តរយរិ បរិសន្តិ អន្តសាម អន្តរយរេ
 ចំសិន្ធិ គុណ្ណិក្ខតំ អន្តសាម អន្តរយរេ កុញ្ញន្តិ
 អន្តសាម កុត្តារិ ចំសិន្ធិ គុណ្ណិក្ខតំ អន្តសាម
 កុត្តារិ អនុមោទន្តិ អន្តសាម អាភមិ អាត្មន្តិ
 អន្តសាម អាភមគតំ ចំសិន្ធិ គុណ្ណិក្ខតំ អន្តសាម

១ ខ. វិជហន្តាវោម. អវិជហន្តា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសង្ក

ករិកែរិ ១ ។ ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ទ្រង់ញ្ញាំងបរិស័ទឲ្យដឹង
 ច្បាស់ ដោយព្រះសូរសេន យ៉ាងណា ព្រះសូរសេនរបស់ព្រះគោតម
 នោះ ក៏មិនផ្សាយចេញទៅទាំងក្រៅកំពីបរិស័ទ យ៉ាងនោះ ។ ឯពួក
 បរិស័ទទាំងនោះ លុះព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យ
 កាន់យក ឲ្យកាចហាន ឲ្យរឹករយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកចាក
 ភាសនៈ រមែលមើលមិនបានលះបង់ (ខ្ញុំសេចក្តីសរសើរអំពីធម្មកថា)
 ហើយចៀសចេញទៅដោយពាក្យថា ខ្មាសគ្នាឃើង ឃើងបានឃើញ
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ កំពុងស្តេចទៅ ឃើងបានឃើញព្រះគោតម
 ទ្រង់រយៈ ឃើងបានឃើញព្រះគោតមទ្រង់ចូលទៅកាន់ចន្ទ្រៈ ឃើង
 បានឃើញព្រះគោតមគង់ស្ងៀម ក្នុងចន្ទ្រៈ ឃើងបានឃើញព្រះ
 គោតមកំពុងសោយក្នុងចន្ទ្រៈ ឃើងបានឃើញព្រះគោតម សោយរួច
 ហើយទ្រង់គង់ស្ងៀម ឃើងបានឃើញព្រះគោតមសោយរួចហើយទ្រង់
 អនុមោទនា ឃើងបានឃើញព្រះគោតមស្តេចមកកាន់អាភម ឃើង
 បានឃើញព្រះគោតមស្តេចទៅកាន់អាភមគង់ស្ងៀម ឃើងបានឃើញ

ប្រាហ្មណ៍ខ្មែរ ព្រហ្មយុស្ស ព្រហ្មយុស្ស ១៣៩

អាណាមកតិ បរិសតិ ធម្មំ ទេសេន្តំ ឯធិសោ ៥ ឯធិសោ
៥ សោ កវំ កោតាមា តតោ ៥ កិយ្យោតិ ។

[៧] ឯវិ វុត្តេ ព្រហ្មយុស្ស ប្រាហ្មណ៍ ឧដ្ឋា-
យាសនា ឯតិសំ ឧត្តរាសន្តំ កកិវា យេន កករា
តេនព្យលំម្បណាមត្វា តិក្ខុត្តំ ឧទានំ ឧទានេសិ
នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស--
នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សតិ
អប្បវ ឆាម មយំ កតាចិ ករហចិ តេន កោតា
កោតមេន សន្តិ សមាគន្ធស្សាម អប្បវ ឆាម សិយា
កោចិទេវ កតាសល្លាចោតិ ។

[៨] អថេទា កករា វិទេហេសុ អនុបុត្រេន
ចារិកត្សរមាទោ យេន មិថិលា តទវសិ ។
តត្រ សុទិ កករា មិថិលាយំ វិហាតិ មយទេវម្ព-
វទេ^(១) ។ អស្សាសុំ ទោ មិថិលេយ្យកា ប្រាហ្ម-
ណាភហបតិកា សមណា ទំលុ កោ កោតាមា

១ ឧ.មការវ្យាស ។

ប្រាហ្មណ៍ខ្មែរ ព្រហ្មយុស្ស អំពីទោនេយសំព្រហ្មយុស្សប្រាហ្មណ៍

ព្រះនាគមស្តេចវេកាន់កាម ទ្រង់សំដែងចម្រើន ក្នុងពល្លាសយសំ
ព្រះនាគមដំបំរើខ្លះនោះ ប្រាសដ្ឋុច្ឆេដន ប្រាសដ្ឋុច្ឆេដន ក្រែលន
ជាងនោះទៅទៀតផង ។

[៧] កាលបើទុក្ខរោគណា ពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រហ្មយុ-
ស្សប្រាហ្មណ៍ ក៏ក្រោកអំពីកាសនៈ ធ្វើនូវសំពត់ទុក្ខរាសនៈទៀតស្មាមាត
ប្រណម្យអញ្ជាបី ចំពោះគ្រូដ៏ទាំងព្រះមានព្រះភាគត្រង់ បន្តិផ្លូវទោន-
រាម អស់វៈ ៣ ផងថា សូមថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងនោះ... សូមថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងនោះ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ យើងតប្បិបាសន៍បង្គំព្រះនាគម
ដំបំរើខ្លះនោះ ក្នុងកាលរឿយ ។ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ តប្បិបាសកថាសល្លាចៈ
ណាមួយ ។

[៨] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចវេកាន់ចារិក
ក្នុងវិជនវិទេហៈ តាមសំដាប់ ក៏បានដល់ទោនេយសំ ។ បានព្យ
ថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងមេឃវ័ន (ព្រៃស្វាយរបស់
ព្រះរាជាព្រះនាមមេឃវ័ន) ដ៏ត្រង់មិថិលានោះ ។ ក្នុងប្រាហ្មណ៍
និងភហបតិ ក្នុងគ្រូដ៏មិថិលា បានព្យដំណឹងថា ព្រះសមណានាគម

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដិណ្ណសកំ

សក្សបុត្តា សក្សកុលា ចត្វជំគោ វិទេហេសុ
 ចារិកញ្ជាមាថោ មហាតា កំកុសុន្ទ្រេន សន្និ
 បត្តមត្តេហិ កំកុសុតេហិ មិដិសិ អនុច្ឆន្តោ
 មិដិលាយំ វិហារតិ មយទេវម្ហវនេ តំ ទោ បទ
 កវន្តំ កោតមំ ឃិវំ កល្យាណោ កំត្តិសន្នោ
 អកុត្តោ ឥតិចិ សោ កកវំ អវហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ
 វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ សុតោ លោកវិជ្ជ អនុត្តរោ
 បុរិសទម្មសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ តុទ្ធោ
 កកវំ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមាវកំ
 សត្រហ្មកំ សស្សមណាព្រាហ្មណី បដិ សទេវមនុស្សី
 សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា បវេទេតិ សោ ទម្មិ
 ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិ-
 យោសាទកល្យាណំ សាត្តិ សត្សព្ធានំ កេវលបរិ-
 មុណ្ឌិ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ បតោសេតិ សាទុ ទោ
 បទ តថារុចានំ អវហតំ ទស្សនំ ហោតិតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិណ្ណសកៈ

ជាសក្សបុត្តោចញ្ញោកសក្សក្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស អំឡូវស្តេចមក
 កាន់ចារិក ក្នុងដែនវិទេហៈ ជាមួយនឹងកុសន្ទ្រេន ប្រមាណ
 ៥០០ រួច មកដល់ក្រុងមិថិលា ទ្រង់គន់នៅក្នុងមយទេវម្ហវន ដ៏ត្រង
 មិថិលា ឯកំកុសុន្ទ្រេនព្រះតាតមដ៏ចំរើននោះ ខ្លះខាយសុសាយ
 ទៅ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ត្រាយចាកតិរលេស
 ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយព្រះអង្គឯងដោយប្រពៃ ទ្រង់ចរិបូណិ៍ដោយវិជ្ជាវិជ្ជា
 ចរណៈ ទ្រង់មានព្រះដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ខ្លះត្រលោក ទ្រង់
 ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ ទ្រង់ទូន្មានខ្លះចុះសវែលគួរទូន្មាន ទ្រង់
 ជាសាស្ត្រានុវោទវិទាវិជ្ជាមនុស្ស ទ្រង់ត្រាស់ដឹងខ្លះចុះកិរិយសច្ច ទ្រង់
 លែងត្រឡប់មក កាន់ត្រកលទៀតហើយ ព្រះមានព្រះភាគព្រះអង្គនោះ
 ទ្រង់ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខដោយព្រះអង្គឯង ខ្លះលោក
 នេះ ព្រមទាំងទៅលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ខ្លះពាក្យសត្វ
 ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនឹងមនុស្សដ៏សេស
 ហើយប្រកាស ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ខ្លះតម្រូវមនុស្សអនាមិម មានលំអ
 កល្យាណ មានលំអទាន់ចុង បរិបូណិ៍ដោយអត្ត បរិបូណិ៍ដោយព្យាគ្មាន
 ទ្រង់ប្រកាសខ្លះព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណិ៍សត្វគ្រប់ ក៏ការ
 បានចូលនឹងព្រះអរហន្តមានសភាពដូច្នោះ ជាព្រះប្រពៃពេកណាស់ ។

ប្រាហ្មណ៍ស្ស ព្រហ្មយុស្សេ ឧត្តារមន្ត

អដទោ មិច្ឆិលយ្យកា ប្រាហ្មណាភយាបតិកា យេន
កកវា ភេទុបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មិត្វា អប្បេកេទ្ធ
កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ អប្បេកេទ្ធ
កកវតា សន្តិ សង្ខាទីសុ សង្ខាទិយំ កថំ
សារាណិយំ វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ អប្បេ-
កេទ្ធ យេន កកវា ភេទុញ្ញលិម្បណាមេត្វា ឯក-
មន្តំ ឯសីទីសុ អប្បេកេទ្ធ កកវតោ សន្តិកេ
នាមកោត្តំ សារេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ អប្បេកេទ្ធ
តុណ្ណិក្ខតា ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ ។

[៩] អស្សន្តសំ ទោ ព្រហ្មយុ ប្រាហ្មណា
សមណោ ខលុ ភោ ភោតមោ សក្យបុត្តា សក្យ-
កុលា បព្វជិតោ^(១) មិច្ឆិលាយំ វិហារតិ មយទេវម្ពវ-
ទេតិ ។ អដទោ ព្រហ្មយុ ប្រាហ្មណា សន្តបុ-
លេហិ មាណវកេហិ សន្តិ យេន មយទេវម្ពវទំ
ភេទុបសង្កម្មី ។ អដទោ ព្រហ្មយុនា ប្រាហ្មណស្ស

១១.ម.ឯក្ខរេ មិច្ឆិលំ អប្បេកេទ្ធ ទំស្សតិ ។

ប្រាហ្មណ៍ស្ស ព្រហ្មយុស្សេ អំណាចហេតុមណសម្ពា

ប្រាខានេព្វកប្រាហ្មណំ និវិភយេតិ វេលេទេវក្កន្តិក្រមិច្ឆិលា កំមាំត្តាចូល
ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពួកខ្លះ ក្រាបថ្វាយ
បង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ កំរើសេចក្តី
រីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹង
ពាក្យដែលគួរលើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ ប្រណម្យអញ្ជើ
ទៅរកព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ ប្រកាស
នាមនឹងគោត្រ ក្នុងសំណាកនៃព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសម
គួរ ពួកខ្លះស្ងៀម ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

[៩] ព្រហ្មយុប្រាហ្មណំ បានព្វដំណឹងថា ព្រះសមណោភាគម
ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យក្រុមលទៅទ្រង់ព្រះជួស ដទ្បវគ្គន៍នៅក្នុង
មយទេវម្ពវនំ ជិតក្រមិច្ឆិលា ។ ទើបព្រហ្មយុប្រាហ្មណំចូលទៅកាន់
មយទេវម្ពវនំ ជាមួយនឹងពួកមាណាសជាច្រើន ។ ព្រហ្មយុប្រាហ្មណំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសង្កេត

អវិទូរេ អន្តរុទស្ស ឯកទយោសិ ន ទោ មេតិ
 មជ្ឈិមំ យោហំ មុត្វេ អប្បជិសិវិនិកោ សមណំ
 ភោគមំ ទស្សនាយ ទុបសន្តំមេយ្យន្តិ ។ អជទោ
 ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ អញ្ញតិ មាណវកំ អាមន្តេសិ
 ឯហិ ភំ មាណវក យេន សមណោ ភោគមោ
 ភោគុបសន្តិម ទុបសន្តិមិក្ខា មម វជនេន សមណំ
 ភោគមំ អប្បពាចំ អប្បានន្តិ លហុដ្ឋានំ តលំ
 ជាសុវិហារំ មុត្វេ ព្រហ្មាយុ ភោ ភោគម
 ព្រាហ្មណោ ភវន្តិ ភោគមំ អប្បពាចំ អប្បានន្តិ
 លហុដ្ឋានំ តលំ ជាសុវិហារំ មុត្វេតិ ឯវត្តេ វជនេហិ
 ព្រហ្មាយុ ភោ ភោគម ព្រាហ្មណោ ដិល្លោ វុឡោ
 មហាស្មតោ អនុគតោ វយោអនុប្បត្តោ វិសុវស្ស-
 សទិកោ ជាតិយោ ភិស្តិវំ វេទានិ ពារក្ខ វសិ-
 យ ល្អាកេ ដុកានិ សាគុរវ្យកេ ធានិ វតិហាសបញ្ចមាជិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសង្កេត

លុះដល់ទិដ្ឋិអម្បវន ក៏មានសេចក្តីត្រូវដោះដូរចេញ កាតាអញ្ជើដែលមិន
 បានថ្វាយដំណឹងជាមុន ហើយចូលទៅ ដើម្បីចូលព្រះសមណភោគម
 អំពើនេះមិនសមគួរដល់កាតាអញ្ជើឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រហ្មាយុ-
 ព្រាហ្មណំ ទៅមាណពន្ធកម្មកថា នៃមាណព អ្នកចូរមក អ្នកចូល
 ទៅកាលព្រះសមណភោគម លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរសួរព្រះសមណ-
 ភោគម អំពីសេចក្តីមិនមានភាព មិនមានរោគ ការត្រាកឡើង
 ដោយហេតុ កំឡុងកាយនឹងការនៅសប្បាយគ្រប់វិធានបថ តាម
 ពាក្យរបស់ខ្ញុំថា បពិត្រព្រះភោគមដ៏ចំរើន ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណំ សូមក
 ព្រះភោគមដ៏ចំរើន អំពីសេចក្តីមិនមានភាព មិនមានរោគ ការត្រាក
 ឡើងដោយហេតុ កំឡុងកាយ នឹងការនៅសប្បាយគ្រប់វិធានបថ
 ដូច្នោះ រួចហើយអ្នកចូរក្រាបបង្គំទូលយោងរនះថា បពិត្រព្រះភោគម
 ដ៏ចំរើន ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណំជាមនុស្សជេត ព្រឹក្ខា ចាស់ កន្លងកាល
 វិនិជ្ជាយ មកដល់បច្ចុប្បន្នហើយ មានអាយុ ១២០ ឆ្នាំ អំពីកំណើត
 ជាអ្នកចេះចប់ខ្ញុំវិគ្រាវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះនិយណ្ឌ នឹងគម្ពីរឈ្មោះ
 កេសុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាប្យកេទ មានគម្ពីរឈ្មោះវតិហាសៈជាតំបំ ៨

ប្រាហ្មណ៍វិទ្យា ព្រហ្មញ្ញសូត្រ ភវវិទូបស្សន្តំ

បទកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណោស្តុ អនុវាយោ យាវតា កោ ព្រាហ្មណភហមតិកា មិដំលាយំ បដំសន្តំ ព្រហ្មាយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្ខមក្កាយតិ យនិទំ កោភហិ ព្រហ្មាយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្ខមក្កាយតិ យនិទំ មន្តហិ ព្រហ្មាយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្ខមក្កាយតិ យនិទំ មាយុទា ទេវ យសសា ច សោ កោតោ កោតមស្ស ទស្សនកោមោតិ ។

[១០] ឃី កោតិ ទោ សោ មាណវកោ ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស បដិស្សុត្វា យេន ភកវា តេនុបស្តមិ ឧបស្តមិក្វា កកវតា សន្តិ សម្មាទិ សម្មាទនិយំ កដំ សារាណិយំ វិគិសារេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ មិទោ ទោ(១) មាណវកោ ភកវន្តំ ឯកទរោច ព្រហ្មាយុ កោ កោតម ព្រាហ្មណោ ភវន្តំ កាតមិ អប្បាណនិ អប្បាភន្តំ លហ្មដ្ឋានំ ទសំ ជាសុវិហារិ ចុចតិ ព្រហ្មាយុ កោ កោតម ព្រាហ្មណោ ដិល្លោ

១ ឧ. ឆ. កោ មាណវិ វិជ្ជន្តិ ។

ប្រាហ្មណ៍វិទ្យា ព្រហ្មញ្ញសូត្រ អតិការទូលទាយំព្រះមានព្រះភាគ

ជាអ្នកចេះខ្លាំងខ្លាច ជាអ្នកចេះខ្លាំងយក្សករណំ ជាអ្នកមិនខ្លាចសំព័ន្ធក្នុង គម្ពីរលោកាយតៈ នឹងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតី ដ៏ចំរើនចំរើនអប្បាលទាំង កែងទៅស្រយក្នុងក្រុងមិថិលា ឯព្រហ្មាយុ- ព្រាហ្មណ៍ ព្រាគដជាប្រសើរ ដោយគោតមសម្បទាជានិព្រាហ្មណ៍ នឹង គហបតីចំរើនអប្បាលទាំង ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ ព្រាគដជាប្រសើរ ដោយ មន្តដ៏ថ្លៃជានិព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីចំរើនអប្បាលទាំង ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ ព្រាគដជាប្រសើរ ដោយកាយផង ដោយយសផង ជានិព្រាហ្មណ៍ នឹងគហបតីចំរើនអប្បាលទាំង ឥឡូវតាតំបន់ចូបនឹងព្រះគោតមដ៏ចំរើន ។

[១០] មាណពាទោះ ទទួលពាក្យចសំព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ថា ព្រាគ លោកដ៏ចំរើន ហើយចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ ដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ ពាក្យដែលអ្នករីករាយ នឹងពាក្យដែលអ្នករលឹកហើយ ក៏បិទទៅក្នុងទិសម គួរ ។ លុះមាណពាបិទទៅក្នុងទិសមគួរហើយ ក៏ព្រាបបង្គំចូលព្រះមាន ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ទូល សូព្រះគោតមដ៏ចំរើន អំពីសេចក្តីមិនមានការពង មិនមានកេត ការ ព្រោកឡើង ដោយហ័ស កំឡាំងកាយ នឹងការទៅសព្វយគ្រប់ អំរយាបថ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្សផង

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសក្ក

វុត្តោ មហលុតោ អនុតោ វាយាអនុប្បត្តោ
 វិសវស្សសតិកោ ជាតិយា ភិណ្ណំ វេទានំ ចារកុ
 សនិយណ្តកេដុកានំ សាក្កវច្ឆកេធានំ ឥតិហាស-
 បញ្ចមាទំ បទេកោ វ្យយករណោ លោកាយតមហា-
 បុរិសលក្ខណេសុ អនវាយោ យាវតា កោ ព្រាហ្ម-
 ណាតមាបតិកា មិថិលាយំ បដិវសន្តិ ព្រហ្មយុ
 តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្កមត្តាយតិ យនិទំ កោតេហិ
 ព្រហ្មយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្កមត្តាយតិ យនិទំ
 មន្តេហិ ព្រហ្មយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្កមត្តាយតិ
 យនិទំ អយុតា ទេវ យសសា ច សោ កោតោ
 តោតមស្ស ធស្សនកាមោតិ ។ យស្សធានំ មាណវ(១)
 ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ កាលំ មញ្ញតិ ។ អដទោ
 សោ មាណវតោ យេន ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ តេនុប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណំ ឯតនកេច
 កតាវកាសោ ទោ កវិ(២) សមណោ កោតមេធន
 យស្សធានិ កវិ កាលំ មញ្ញតិ(៣) ។

១ ខ. មាណវ ។ ២ ម. កេតិ វិចិត្រ វិស្សតិ ។ ៣ ម. មញ្ញតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសក្ក

ព្រឹត្តា ពាសំ កន្ទនិកាលវេនិធាយ មកដល់បច្ចិមវិយហើយ មានកាយ
 ១២០ ថ្នាំ អំពីកំណើត ជាអ្នកចេះចប់ខ្លាំងត្រូវ ព្រមទាំងនម្ពិរឈ្មោះ
 និយាយ ទិន្ននម្ពិរឈ្មោះកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរកេដុក មាននម្ពិរឈ្មោះ
 ឥតិហាសៈ ជាគំរាប់ ៨ ជាអ្នកដឹងខ្លាំងខ្លាចខ្លាច ជាអ្នកចេះខ្លាំងយ្យករណ៍
 ជាអ្នកមិនទើសចាប់ ក្នុងនម្ពិរឈ្មោះតេតៈ ទិន្ននម្ពិរឈ្មោះបុរិសលក្ខណៈ
 ក្នុងព្រាហ្មណ៍ទិន្ននម្ពិរឈ្មោះទាំងអម្បាលមាន តែឯទៅកាស្រ័យក្នុង
 ក្រុងមិថិលា ៦ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយភាគ-
 សម្បូរទាំងព្រាហ្មណ៍ទិន្ននម្ពិរឈ្មោះទាំងអម្បាលនោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍
 ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយមន្តវិជ្ជា ទាំងព្រាហ្មណ៍ទិន្ននម្ពិរឈ្មោះទាំងអម្បាល
 នោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយភាយុផល ដោយ
 យសផល ទាំងព្រាហ្មណ៍ទិន្ននម្ពិរឈ្មោះទាំងអម្បាលនោះ ឥឡូវគាត់ចង់
 ចូលនឹងព្រះគាតមដំបូរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ខ្មាលមាណព
 ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ចូលរស់នៅខ្លះខាងគ្នាទាំងអស់ឥឡូវនេះចុះ ។ ទើប
 មាណពនោះ ចូលទៅក្រហមព្រហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏កាលនឹងព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះថា ព្រះសមណគាតម បានបើក
 កោសដល់អ្នកដំបូរហើយ អ្នកដំបូរ ចូលរស់នៅខ្លះខាងគ្នាទាំង
 ទៅ ឥឡូវនេះចុះ ។

ព្រហ្មណ៍ក្នុង ព្រហ្មយុស្ស ភាសាបុរាណ

[១០] អដទោ ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណោ យេឧ
 ភកវា នេតុបស្ក័មិ ។ អនុសា ទោ សា បរិសា
 ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណំ ទ្រតោ ។ អាតច្ឆន្តំ ធិស្វា (១)
 ឱវមត្តំ (២) ឱកាសមកាសិ យថាតំ ញាតស្ស
 យសស្សិទោ ។ អដទោ ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណោ
 តំ បរិសំ ឯតទោច អសិ កោ (៣) ធិសិទេ
 តុត្តេ សគោ អាសទេ ឥហាហំ សមណស្ស កោ-
 តមស្ស សន្តិកេ ធិសិទេស្សមិតិ ។ អដទោ
 ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណោ យេឧ ភកវា នេតុបស្ក័មិ
 ឧបស្ក័មិត្វា ភកវាតា សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទិយិ
 កដិ សារាណិយិ វិគិសារត្វា ឯតទេ ធិសិទិ ។
 ឯតទេ ធិសិទោ ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណោ ភកវាតោ
 កាយេ ទ្ធក្តិស មហាបុរិសលក្ខណាធិ សម្មោទិសិ ។
 អនុសា ទោ ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណោ ភកវាតោ កាយេ
 ទ្ធក្តិស មហាបុរិសលក្ខណាធិ យេតុយ្យេ ។ មហេត្វា
 ទ្វេ ទ្ធិសុ មហាបុរិសលក្ខណាសុ កត្តតិ វិចិត្តិទ្ធកិ
 ហាធិមុទ្ធកិ ឧ សិបសិទតិ កោសោហិតេ ច វត្តុកុយ្យេ

• ១.១ វិស្វា ។ ២ ច. វេទិ ។ ៣ ច. កោ ។

ព្រហ្មណ៍ក្នុង ព្រហ្មយុស្ស អំពីការចូលរួមចំណែកនៃព្រះព្រះភាគ

[១១] គ្រាពោ ព្រហ្មយុព្រហ្មណំ ចូលទៅគាល់ព្រះព្រះ
 ព្រះភាគ ។ ឯបរិសំទំពោ ទានឃើញព្រហ្មយុព្រហ្មណំ ដើមកំពី
 ចង្វាយ លុះឃើញហើយ ក៏ថយចេញ បើកតាសាម្ប ដូចជាបុគ្គល
 បើកតាសាសំបុគ្គល ដែលមានក្បែរឆ្នោះមានយស ។ លំដាប់នោះ
 ព្រហ្មយុព្រហ្មណំ ពោលនឹងបរិសំទំពោផ្សេងៗ ខែអ្នកចាំឱ្យយ
 ដំបើន ឃើញចូរអ្នកចាំឱ្យយអង្គុយលើតាសនៈជាបស់ខ្លួនចុះ ខ្ញុំនឹង
 អង្គុយក្នុងទីជិតព្រះសមណគោតមក្នុងទីនេះ ។ ទើបព្រហ្មយុព្រហ្មណំ
 ចូលទៅគាល់ព្រះព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ច្រើនបុគ្គ
 រិករាយជាមួយនឹងព្រះព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររិករាយនឹង
 ពាក្យដែលគួរលើកហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រហ្មយុព្រហ្ម-
 ណំ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏និទ្ទេសមហាបុរិសលក្ខណៈចាំ
 យប់ ក្នុងព្រះកាយ នៃព្រះព្រះព្រះភាគ ។ ព្រហ្មយុព្រហ្មណំក៏បាន
 ឃើញ ខ្ញុំមហាបុរិសលក្ខណៈចាំយប់ ក្នុងព្រះកាយនៃព្រះព្រះ
 ភាគដោយច្រើន វៀរលើកមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ ក៏សង្ស័យ
 រឿងឲ្យលំ មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈចាំយប់ ២
 ប្រការពោ គឺអំពីយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បំពានក្នុងស្រោម ។

សុត្តនិបិទេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចល្លាសវា

ចហុតជីវ្ហនាយ ច^(១) ។ អដទោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ
កកវន្តិ កាជាហិ អជ្ឈិកាសិ

យេ មេ ទូត្តិសាតិ សុតា
មហាបុរិសលត្តណា
នុវេ^(២) ភេសិ ឧ ចស្សមិ
ភោតោ កាយស្មិ ភោតម
កក្ខិ កោសោហិតិ ភោតោ
វត្តកុយ្ហិ ធុត្តម
ពារិសមាធិស្សយា^(៣)
កក្ខិ ជិក្ខិ ឧវស្សិកា
កក្ខិ ចហុតជីវ្ហសិ
យជាតិ ជាធិយាមសេ^(៤)
និប្ពាមយេតិ កុកុកិ^(៥)
កក្ខិ វិធម លោ ភសេ

១ ម. ពានីរិ ទំស្សនិ ។ ២ ម. វេ ។ ៣ ម. ពារិសមាធិស្សយាតិ ទំស្សនិ ។
៤ ម. ពានិស្សមសេ ។ ៥ ម. ធាតុតិ ។

សុត្តនិបិទេ មជ្ឈិមនិកាយ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា

ព្រះជីវ្ហនិយម ១^(១) ។ លំដាប់នោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណំ កោល
សរសើព្រះពោធិព្រះភោគ ដោយតថាតំនិទ្ធាយថា

មហាបុរិសលត្តណៈតំនិទ្ធាយណា ដែលខ្ញុំបានចេះដឹងមក
ថាមាន គ្រប់ ប្រការ បរិគ្រព្រះភោគម ចណ្តាមហាបុរិស-
លត្តណៈតំនិទ្ធា ខ្ញុំចំឃើញនូវលត្តណៈ២ ប្រការក្នុងព្រះ
កាយវៃព្រះអង្គ បរិគ្រព្រះអង្គទ្រង់ខ្ញុំសំពាងជន អវិយ្ហៈ
ដែលក្រៅលាក់ក្នុងសំពត់ បិទនៅក្នុងស្រោម ដ៏ប្រាកដស្មើ
ដោយគេស្រ្តីចេសព្រះអង្គមានដែរឬ ព្រះជីវ្ហនិយមខ្ញុំចេសព្រះ
អង្គមានឬទេ យើងខ្ញុំបានដឹងមកយ៉ាងណា ព្រះអង្គជាបុគ្គល
មានព្រះជីវ្ហនិយម (យ៉ាងនោះ)ដែរឬ សូមព្រះអង្គល្ងង់
នូវព្រះជីវ្ហនិយម ចន្តិចមកមើល បរិគ្រព្រះអង្គទ្រង់ស្វែងរកនូវ
គុណដ៏ប្រសើរ សូមព្រះអង្គចន្តាចន្តិយៈសេចក្តីសង្ឃឹយដល់

១ ធិតណ្តាទណេសទន្តិវៃ ។

ត្រាហ្មាយស្រី ព្រហ្មយុស្ត ពន្ធនា បរិព្រាជ

ធិដ្ឋង្គមាតត្ថាយ

សម្បាយ សុខាយ ធី

កតាវកាសា បុណ្ណាម

យំកំភិ អភិបត្តិតទ្ធិ ។

[១២] អដទោ កតវតោ ឯតនហោសិ
បស្សតិ ទោ មេ អយំ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ
ទ្ធិត្ថិស មហាបុរិសលក្ខណោធិ យេកុយ្យេន វមេត្តា
ទ្វេ ទ្ធិសុ មហាបុរិសលក្ខណោសុ កត្ថតិ វិចិត្តិច្ឆតិ
នាធិទ្ធិច្ឆតិ ធី សិចសីធិតិ កោសោហិតេ ធី
វត្តកុយ្យេ បហុតដ្ឋិតាយ ចាតិ ។ អដទោ កតវា
តថាវចំ វត្តាភិសង្ការិ អភិសង្ការេសិ យថា អទុស
ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ កតវតោ កោសោហិតិ វត្ត-
កុយ្យិ ។ អដទោ កតវា ដ្ឋិ ធិដ្ឋាមេត្តា ឧកោចិ
កណ្ណសោតាធិ អទុមសិ ចជិមសិ ឧកោចិ
ចាសិកសោតាធិ អទុមសិ ចជិមសិ កេវល-
កច្យំ* ឧលាដមណ្ឌលំ ធិដ្ឋាយ នាទេសិ(២) ។

* ខ. វេរាវា ។ ខ. ធិដ្ឋាយ វិស្សនិ ។ ឃ. ធិដ្ឋាយ ។

ត្រាហ្មាយស្រី ព្រហ្មយុស្ត គំពិកាគ្រិដ្ឋិបបលំព្រះមាត្រះពាន

យេនិទ្ធិ បើព្រះអង្គបើកកោសឱ្យហើយ យេនិទ្ធិសូមសូមរៀន

ប្រសាណាធិមួយ ដែលយេនិទ្ធិត្រូវការ ដើម្បីប្រយោជន៍

ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសេចក្តីសុខក្នុងលោកភាវនមុខផង ។

[១២] ត្រាតោ ព្រះមាត្រះពាន ទ្រង់ព្រះតម្រិះដ្ឋិច្ឆិច្ឆា
ព្រហ្មយុត្រាហ្មណំនេះ បានឃើញនូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ២២
ប្រការ របស់កថាគរដោយច្រើន រៀនកមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ
ក៏សង្ស័យ ឆ្លើយឆ្លល់ មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះ ក្នុងមហាបុរិស-
លក្ខណៈទាំង ២ ប្រការនោះ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ ប៉ែក
នៅក្នុងស្រោម ១ អណ្តាតដ៏ល្មម ១ ។ ទើបព្រះមាត្រះពាន ទ្រង់តាក់
តែនូវវត្ថុភិសង្ការ ឱ្យព្រហ្មយុត្រាហ្មណំ បានឃើញនូវអវយវៈ
ដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ ប៉ែកនៅក្នុងស្រោម របស់ព្រះអង្គ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមាត្រះពាន ទ្រង់ស្ងៀមនូវព្រះដ៏ក្តី ប៉ះពាល់ដល់
ខ្លួនព្រះកាលីទាំងពីរផង ប៉ះពាល់ដល់ខ្លួនព្រះចាសិកទាំងពីរផង ហើយ
ទ្រង់យកព្រះដ៏ក្តីប៉ុន្តែមន្តលនៃព្រះខលាដ (ថ្ងៃស) ទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសម្ព

អដទោ ភគវា ព្រហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ តាថាហិ
អជ្ឈរាសិ

យេ ភេ ធូត្តិសាតិ សុតា
មហាបុរិសលត្តណា
សព្វេ ភេ មម កាយស្មី
នា ភេ^(១) កង្ខាហុ ព្រាហ្មណ
អភិញ្ញាយុំ អភិញ្ញាតិ
ការវត្តត្វ ការិក
បរាភត្តិ បហិទំ មេ
តស្មំ ពុទ្ធាស្មី ព្រាហ្មណ
ទិដ្ឋទម្មហិតតាយ
សម្បាយ សុទាយ ច
កតាវកាសោ បុច្ឆស្សុ
យំកំព្វំ អភិបត្តិតន្តិ ។

(១៣) អដទោ ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស ឯតនហាសំ កតាវកាសោ ទោម្ហិ
សមណោ តោតាមទំ កី ទុ ទោ អហំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសម្ព

ព្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រហ្មាយុព្រាហ្មណំ ដោយ
តាមព័ន្ធទ្រាយថា

មហាបុរិសលត្តណៈព័ន្ធទ្រាយណា ដែលអ្នកបានចេះដឹង
មកថា មានព្រះប្រការ មហាបុរិសលត្តណៈព័ន្ធអស់នោះ
មានក្នុងកាយនៃភគវា មហាបុរិសលត្តណំ អ្នកកុំមានសេចក្តី
សន្ស័យឡើយ ធម្មជាតិដែលគួរដឹងច្បាស់ ភគវាបានដឹង
ច្បាស់ហើយ ធម្មជាតិដែលគួរចំរើន ភគវាបានចំរើនហើយ
ធម្មជាតិដែលគួរលះបង់ ភគវាបានលះបង់ហើយ មហា
ព្រាហ្មណំ ព្រោះហេតុនោះ ទើបភគវាឈ្លោះថា ព្រះ
ពុទ្ធ ភគវាបើកឧកាសឱ្យគួរហើយ អ្នកចូរសួរខ្ញុំប្រសា
ណានិមួយ ដែលអ្នកត្រូវតែចុះ ដើម្បីប្រយោជន៍ ក្នុង
បច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសេចក្តីសុខ ក្នុងលោកនាវមុខផង ។

(១៣) លំដាប់នោះ ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណំ មានសេចក្តីគ្រិះរិះផ្ទុះចុះ
ថា ភក្ខុអញ ព្រះសមណៈភោគមបានបើកឧកាសឱ្យហើយ ភក្ខុអញ

ប្រាហ្មណស្ស ប្រហ្មយុស្ស កក្កដំ ចក្កវង្សំ

សមណំ កោតមំ បុត្តយ្យំ និដ្ឋជម្មិកំ វា អត្ថិ
សម្បរាយិកំ វាតិ ។ អដទោ ប្រហ្មយុស្ស
ប្រាហ្មណស្ស ឯតទយោសិ កុសលោ ទោ អហំ
និដ្ឋជម្មិកានិ អត្តានំ អញ្ជចំ មំ និដ្ឋជម្មិកំ អត្ថិ
បុត្តន្តំ យទ្ធជាហំ សមណំ កោតមំ សម្បរាយិកោម
អត្ថិ បុត្តយ្យន្តំ ។ អដទោ ប្រហ្មយុ ប្រាហ្មណ
កក្កដំ កថាហិ អដ្ឋកាសិ

កដំ ទោ ប្រាហ្មណ ហោតិ
កដំ កវតិ វេទក្ខ
តេវិដ្ឋោ វោ កដំ ហោតិ
សោតិយោ កំន្តំ វុត្តតិ
អហំ វោ កដំ ហោតិ
កដំ កវតិ កោវលី
មុនិ ច វោ កដំ ហោតិ
ពុទ្ធា កំន្តំ បវុត្តតិ ។

ប្រាហ្មណស្ស ប្រហ្មយុស្ស អតិកាស្សប្រសាចំ ពេព្រះពានព្រះភាច

គប្បិស្សព្រះសមណោតាគមអតិប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬប្រយោជន៍ក្នុង
លោកទានបុរ ។ ទើបប្រហ្មយុប្រាហ្មណំ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ
ទៀតថា អាក្ខអញ្ជាបុគ្គលល្អាសវៃ ក្នុងប្រយោជន៍បច្ចុប្បន្ន ឯជន
ទាំងឡាយដទៃទៀត តែងស្មោះអាក្ខអញ្ជា អតិប្រយោជន៍បច្ចុប្បន្នវៃ
បើដូច្នោះ គួរតែអាក្ខអញ្ជាស្មោះសមណោតាគម អតិប្រយោជន៍ក្នុង
បរលោកវិញ្ញុះ ។ ទើបប្រហ្មយុប្រាហ្មណំ ពោលសូត្រព្រះពានព្រះ
ភាគ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា ប្រាហ្មណំ បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា
អ្នកចេះចម្លើយគ្រូវៃ បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា អ្នកមាន
គ្រូវៃ បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា អ្នកមានស្នូស្តី បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា ព្រះអរហន្ត
បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា អ្នកបរិបូណ៌ដោយគុណទាំងអស់
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឬយទៀត បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា
មុនិ បុគ្គលដូចម្តេច ដែលហៅថា ព្រះពុទ្ធ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

(១៤) អដទោ ភកវា ព្រហ្មយុំ ព្រាហ្មណំ
កាដាហំ បទ្ធកាសំ

បុត្រេនំសំ យោ វេទំ
សត្តាបាយពុ បស្សតិ
អដោ ជាតិក្កយំ បត្តោ
អភិញ្ញារេសំតោ មុនិ
និត្តំ វិសុទ្ធី ជាបាតិ
មុត្តិ វាគេហំ សទ្ធសោ
បហិនជាតិមរណា

ព្រហ្មចរិយស្ស កេវលី
ទាវេ សទ្ធជម្មានិ
តុម្ភា កានិ បវុទ្ធតីតិ ។

(១៥) ឯវី វុត្ត ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយា-
សនា ឯកំសំ ឧត្តវាសន្តិ កាវិទ្យា ភកវតោ បាទេសុ
សិរសា និបតិញ្ចា ភកវតោ បាទានិ មុខេន ច
បវិទុម្ពតិ បាលីហិ (*) បរិសម្ពាហតិ បាមព្វ
សាវេតិ ព្រហ្មយាហិ (**) កោ កោតម ព្រាហ្មណោ

* វ.ម. ៦៥៥ បទដ្ឋកថា ១ ២ ម ព្រហ្មយុហំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

(១៤) គ្រាតា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាសំភពនិវ
ព្រហ្មយុព្រាហ្មណិវិញ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

បុគ្គលណា ដឹងខ្លួនខ្លួនដែលខ្លួនភ្ជាប់គាស្រ្តិយនៅ ក្នុងកាល
មុន ឃើញច្បាស់ខ្លួនខ្លួនស្និទ្ធនឹងអបាយ មួយទៀត បុគ្គល
ណា ដល់ខ្លួនកិរិយាអស់ទៅនឹងគាតិ ដល់ខ្លួនបិដកដោយ
អភិញ្ញា ជាអ្នកប្រាជ្ញដឹងច្បាស់ខ្លួនខ្លួនបិសុទ្ធ ជាចិត្តរួច
ស្រឡះហើយពាក្យ៖ ដោយគាតា៖ ទាំងពួង ជាអ្នកមាន
ជាតិទាំងអស់លះបង់ហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយមគ្គព្រហ្ម-
ចរិយៈទាំងអស់ ជាអ្នកចេះចប់ ខ្លួនមិទាំងអស់ បុគ្គល
ប្រាកដដូច្នោះ គេថាគេហៅថា ព្រះគុដ្ឋ ។

(១៥) កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាសំយាងទេវហើយ
ព្រហ្មយុព្រាហ្មណំ ក៏ព្រាគតិភាសនៈ ធ្វើខ្លួនសំពត់ក្នុងសង្គ្រោះទៀង
ស្មាមាត់ ក្រាបទៀបព្រះបាទព្រះមានព្រះភាគដោយក្បាល ដល់ព្រះ
បាទព្រះមានព្រះភាគដោយមាត់ដង ច្របាច់ដោយដៃដង បន្ទិះឈ្មោះ
បេសំខ្លួនថា បពិត្រព្រះភាគមដំបើង ខ្ញុំព្រះគន្លឹះឈ្មោះថា ព្រហ្មយុ-

ព្រហ្មណស្ស ព្រហ្មយុស្ស អនុប្បវាទិកវគ្គ

ព្រហ្មយាហំ ភោ ភោតម ព្រហ្មណោតិ ។ អដទោ សា បរិសា អន្តរិយក្កតជាតា (១) អហោសិ អន្តរិយំ វត ភោ អត្តតំ វត ភោ សមណស្ស មហិទ្ធិកតា មហា- ទុកាវតា យត្រ ហិ ធាមាយំ ព្រហ្មយុ ព្រហ្ម- ណោ ញោតោ យសស្សិ ឯវរិយំ បរិមំ ឯបក្កកាវិ កាវិស្សតិ ។ អដទោ ភកកា ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណំ ឯកណេម អសំ ព្រហ្មណ ឧដ្ឋហ(២) ឯសិទ ក្កំ សកេ អាសនេ យតោ តេ មយិ ឯត្ថិ បសន្និ ។ អដទោ ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណោ ឧដ្ឋ- ហិក្ខា សកេ អាសនេ ឯសិទិ ។

[១៦] អដទោ ភកកា ព្រហ្មយុស្ស ព្រហ្ម- ណស្ស អនុប្បវាទិកវគ្គ កេសិ សេយ្យធីទិ ទាណកមិ សីលកមិ សត្តកមិ កាមាទំ អាទិទិ ទិកាវិ សន្តិ- លេសំ នេត្តម្មេ អាធិសិសិ បកាសេសំ ។ យធា ភកកា អញ្ញាសិ ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណំ កល្យាណិ អនុចិក្កិ វិចារណចិក្កិ ឧទក្កចិក្កិ បសន្និចិក្កិ

១. ច. អន្តរិយក្កតជាតា វិស្សតិ ។ ២. ម. ឧដ្ឋហិ ។

ព្រហ្មណស្ស ព្រហ្មយុស្ស អំណាចស្រីសំណែងអនុប្បវាទិក

ព្រហ្មណំ បរិគ្រព្រះតាតមដំចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ រឿងព្រហ្មយុ- ព្រហ្មណំ ។ គ្រាទោះ បរិសេវនោះ ក៏មានសេចក្តីស្ងួត និងសេចក្តី ស្របស្រួល អើ អស្ថាប្រណាសំហ្នំ អើ ចំទ្បកណាសំហ្នំ សមណៈពេញ ជាមានច្បងច្រើន មានអនុករាច្រើន ព្រោះថាព្រហ្មយុព្រហ្មណំនេះ ជាអ្នកមានក្តីរឿង មានយស ហើយធ្វើខ្លួនសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង មានសកាតដូច្នោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹង ព្រហ្មយុព្រហ្មណំដូច្នោះថា ខ្ញុំព្រហ្មណំ ល្មមហើយ អ្នកចូរក្រោក ទៀង ចូរអង្គុយលើកាសនៈរបស់ខ្ញុំចុះ ព្រោះចិត្តរបស់អ្នកជ្រះថ្លានឹង ភវានុភយោយ ។ សម័យនោះ ព្រហ្មយុព្រហ្មណំ ក្រោកទៀង អង្គុយលើកាសនៈរបស់ខ្ញុំ ។

[១៦] លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងអនុប្បវាទិក ដល់ព្រហ្មយុព្រហ្មណំ គឺ ទ្រង់ប្រកាសខ្ញុំមានភព លើកថា សន្តតា និងពោសរបស់កាម ជាពោសដ៏លាមក លើហ្នឹង និង កាន់សង្ស័យ ក្នុងការចេញចាកកាម ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ព្រហ្មយុព្រហ្មណំ មានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាក និវេណនមិ មានចិត្តអវិណ្ណកទៀង មានចិត្តជ្រះថ្លា ក្នុងកាលណាហើយ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ សុត្តនិទាន

អថ យា ពុទ្ធានំ សាមុត្តសិកា ធម្មទេសនា
 តំ បកាសេសំ ទុក្ខំ សមុទយំ ធម៌ោ មគ្គំ ។
 សេយ្យថាថិ បាម សុត្តំ វត្តំ អបកកកាធឿ កំ
 សម្មទេវ វជំ បដិក្កុណ្ណោយ្យ វិវាមវ ព្រហ្មាប្បស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស ភស្មិយេវ អាសទេ វិជំ វិភមសំ
 ធម្មទេវ ឧទទាទិ យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សទ្ធានំ
 ធម៌ោធម្មតិ ។

(១៧) អថទោ ព្រហ្មាប្ប ព្រាហ្មណោ និដ្ឋធម្មោ
 បន្តធម្មោ វិនិគ្ខធម្មោ បរិយោកាធម្មធម្មោ ធម្មោវិនិគ្ខោ
 វិភកកថិកោវោ វេសាវដ្ឋិយ្យោ អបវប្បទ្ធាយោ សុត្ត
 សាសទេ កកវត្តំ ឯតទេវេច អភិក្កន្តំ កោ
 កោតម អភិក្កន្តំ កោ កោតម សេយ្យថាថិ កោ
 កោតម ធម្មតិក្កន្តំ វា ឧក្កដេយ្យ បដិទ្ធានំ វា
 វិវាយ្យ ម្ពធម្មស្ស វា មគ្គំ អាទិក្កេយ្យ អទ្ធការេ វា
 តេសប្បដ្ឋោតំ បាមយ្យ ទក្កមន្តោ វា ធម៌ោ ធម្មតិក្កន្តំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ សុត្តនិទាន

ច្រើនគ្រាសំ ខ្ញុំធម្មទេសនា ដែលព្រះពុទ្ធាង្គិស្ស ច្រើនលើកឡើង
 សំដែងដោយព្រះអង្គឯង និទ្ទក ១ សមុទ័យ ១ និរោធ ១ មគ្គ ១
 ក្នុងកាលនោះ ។ សំគត់ស្តាន ព្រាសបាតវត្តមានពលិវេទ្ធ ក្នុងទម្ងន់
 ខ្ញុំត្រឡប់ជ្រើសកំដៅយល្អបាន យ៉ាងណាមិញ ធម្មតក្កិសោកបត្តិមគ្គ
 ព្រាសបាតក្កុលី ព្រាសបាតមន្ទិល កិរិសឡើងដល់ព្រហ្មាប្បព្រាហ្មណ៍
 លើកសោះនោះឯងថា ធម្មតកណនិមួយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតា
 ធម្មតាតាំងអស់នោះ វែមវលកំទៅវិញជាធម្មតា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(១៧) ត្រាោះ ព្រហ្មាប្បព្រាហ្មណ៍ បានឃើញចក្ខុស្សច្រមុយ
 ហើយ បានដល់ចក្ខុស្សច្រមុយហើយ បានដឹងចក្ខុស្សច្រមុយហើយ បានចុះ
 ចិត្តសំបក់ចក្ខុស្សច្រមុយហើយ ត្រូវផុតសេចក្តីសង្ស័យហើយ ព្រាសបាត
 សេចក្តីឡើងធូលីហើយ ដល់ខ្ញុំសេចក្តីក្រឡា មិនឡើយធូលីទេ ក្នុង
 សាសនាចលន្ត្រះសាស្ត្រ កំត្រាបបដិទ្ធានុលព្រះមានព្រះភាគ ដ្ឋិច្ចះថា
 បតិក្រព្រះភាគមវិចារីន ច្បាប់ពេកណាស់ បតិក្រព្រះភាគមវិចារីន
 ច្បាប់ពេកណាស់ បតិក្រព្រះភាគមវិចារីន ដូចបុគ្គលដ្ឋាឡើងទៅ
 របស់ដែលក្តាប់ទុក ឬមើលឡើងខ្ញុំរបស់ដែលបិទបាំងទុក កុំនោះដូចគេ
 ព្រាបដ្ឋាដល់មនុស្សក្រវើងដ្ឋា កុំនោះសោត ដូចគេព្រាសប្រចំបង្កី
 ក្នុងទីដឹងដោយគិតថា ធម្មស្សអ្នកមានក្នុង វែមវលកំទៅវិញដូច្នោះ

ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មយុស្ត ប្រាហ្មយុស្ត វិសេស្តសង្គម

ឯវមេវ កោត កោតមេន អនេកបរិយាយេន
នឃ្ម បកាសិតោ ឯសាហំ កវន្តិ កោតមំ
សវណំ កត្តាមិ នឃ្មត្ថ កិកុសធឿត្ថ ឧបាសកំ
មំ កវំ កោតមោ ធារតុ អន្តរក្ក ចាល្យបេតំ
សវណត្ថិតិ អធិវសេតុ ន មេ កវំ កោតមោ
ស្វាតាយ កត្តិ សន្តិ កិកុសធឿនាតិ ។ អធិវសេតិ
កកវា តុណ្ណិការិយ ។

[១៨] អដទោ ប្រាហ្មយុ ប្រាហ្មណោ កកវតោ
អធិវសមំ វិនិត្យ ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តិ អភិវនេត្វា
បនត្តិណំ កត្វា បត្តាមិ ។ អដទោ ប្រាហ្មយុ
ប្រាហ្មណោ ភស្សា វត្តិយា អនុយេន សកេ ឯវ
សនេ បណីតិ ទានិយំ កោជនិយំ បដិយាធាមេត្វា
កកវតោ កាសិ អារោចាចេសិ កាលោ ទោ
កោ កោតម ធិដ្ឋិតិ កត្តនិ ។ អដទោ កកវា
បុព្វស្ថាសមយំ ឯវសេត្វា បត្តចិវរមាតាយ យេន
ប្រាហ្មយុស្ស ប្រាហ្មណ៍ស្ស ឯវសនំ តេនុប
សន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា បញ្ចាត្ត អាសនេ ធិសិធិ

ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មយុស្ត អតិទ្រង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់ប្រាហ្មយុប្រាហ្មណ៍

ព្រះធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើន បានសំដែងហើយដោយ
គោតមិយោយកិយ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់ខ្ញុំព្រះគោតមដ៏ចំរើន
ផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីលើក សូមព្រះគោតម
ដ៏ចំរើន ចាំទុកខ្ញុំព្រះអង្គជាជាទុបាសក អ្នកដល់ខ្ញុំសវណៈស្មើដោយ
ដឹង តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ មួយទៀត សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រម
ព្រម ចាំទុកខ្ញុំព្រះអង្គជាទុបាសក ដើម្បីបានក្នុងវិញ្ញាណ ។
ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ទទួលដោយត្រង់តាម ។

[១៨] ព្រះនោះ ប្រាហ្មយុប្រាហ្មណ៍ ដឹងថាព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ស្រែកអំពីភាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
ធ្វើប្រទេស្តិយាហើយចេញទៅ ។ លុះព្រះនោះទទួលទៅ ប្រាហ្មយុ-
ប្រាហ្មណ៍ ឲ្យតាក់តែងទានិយកោដិយាហារដ៏ស្អាតផ្លូវ ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន
រួចហើយ ឲ្យមនុស្សទៅក្រាបបង្គំចូលក្នុងកាល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
ថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន កាលនូវហើយ កត្តសម្រេចហើយ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បៀងប្រដាប់ដោយបាត្រនិងដំរី ក្នុង
វេលាបុព្វស្ថាសមិយ ហើយស្តេចចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់ប្រាហ្មយុប្រាហ្ម-
ណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើភាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសម្ភ

សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃ ។ អដទោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ
សត្តាហំ ពុទ្ធច្បម្មំ ភិក្ខុសង្ឃំ ចណីនេន
វាជនិយេន កោជនិយេន សហត្តា សន្តច្យេសិ
សឡវរសេ ។ អដទោ ភកវា ភស្ស សត្តាហស្ស
អន្ធរយេន វិទេហេសុ បារិកំ បក្កាមិ ។

(១៧) អដទោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ អទិ-
ចក្កន្តស្ស ភកវតោ កាលមកាសិ ។ អដទោ
សម្ពុទ្ធា ភិក្ខុ យេន ភកវា តេនុបសង្កម្ពិសុ
ឧបសង្កម្ពិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទន្វា ឯកមន្តំ ឯសិ-
និសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសិន្នោ ទោ^(១) តេ ភិក្ខុ ភកវន្តំ
ឯកនវេន្តំ ព្រហ្មយុ កន្តេ ព្រាហ្មណោ កាលកតោ
ភស្ស កា ភតិ កោ អភិសម្បវាយតិ ។

(២០) ចណ្ឌិកោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ
ចន្ធិបាទិ ធម្មំ សាទុធម្មំ ទេវ មិ^(២) ទន្ធិនិ-
កាលំ វិហោសេសិ ព្រហ្មយុ^(៣) ព្រាហ្មណោ

១ ខ. ភោយា ចន្ត ។ ២ ខ. ធម្មស្សន្តមន្តិ មវ មន្តិ ទិស្សនិ ។ ឃ. ធម្ម . . .
ង ច មន្តិ ទិស្សនិ ។ ៣ ខ. ឃ. ឯកមន្ត ភិក្ខុវេនិ ទិស្សនិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសម្ភ

ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ត្រាវោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណំ បានញ្ញាតិ
ភិក្ខុសង្ឃំ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឱ្យត្រួតស្តាប់ស្តល់ ត្រាវែកភិក្ខុសង្ឃ
បាទយាត់ ដោយទានិយកាជនិយាហារវេជ្ជិកដ្ឋនី ដោយវែងវែងខ្លួន
អស់ពីថ្ងៃ ។ លុះថ្ងៃ ៧ កន្លងទៅហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ក៏
ស្ដេចចេញទៅកាន់បារិក ក្នុងដែនវិទេហៈ ។

(១៧) ត្រាវោះ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្ដេចចេញ
ទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រហ្មយុព្រាហ្មណំ ក៏ធ្វើមរណកាល ។ លំដាប់
នោះ ពួកភិក្ខុជាច្រើន ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយភ្នំទី
សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយភ្នំទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ
ចូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្រហេយុ-
ព្រាហ្មណំ ធ្វើមរណកាលហើយ គតិរបស់គាត់ដូចម្ដេច ចរលោក
ដូចម្ដេច ។

(២០) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មយុ-
ព្រាហ្មណំជាបណ្ឌិត បានខ្លូរធម៌^(១) ព្រមទាំងអនុធម៌^(២) ហើយមិន
បានញ្ញាតិគឺជាគតិស្សលំបាក ព្រោះធម៌ជាហេតុ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណំ

១ ធម្មនិយមពេន្ធចន្ត ។ ២ ធម្មនិយមព្រាហ្មណំ ។

ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណ៍ ធនាគារ

បញ្ជូន ឱ្យមានចំណេះដឹង សញ្ញាណប័ណ្ណ បរិក្ខណៈ
ឱ្យមានចំណេះដឹង ហេតុ តែ បរិក្ខណៈ អន្តរជាតិ
ត្រូវ លោក ។ ឥឡូវនេះ ក្នុង អង្គការ
នៃ កិច្ចការ ក្រៅ ក្រៅ អភិបាល ។

ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណ៍ ។

ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណ៍ ធនាគារ

ជាមុនគេចំណេះដឹង ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាណប័ណ្ណ ជាចំណេះដឹង
ក្រោមចំណេះដឹង ហើយបរិក្ខណៈលោកនោះ មានសភាពជាអ្នកបរិក្ខណៈ
គ្រប់គ្រងលោកនោះ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ក្រាស់ស្រពនេះ
ចប់ហើយ ក៏ចំណេះដឹងនោះ ក៏មានសេចក្តីក្រុកអរ រីករាយហើយ ចំពោះ
ភាសានៃព្រះមានព្រះភាគ ។

ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណ៍ ។

ទុកិយី លេខស្តី

[២០] ឯក្ខេ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ កកវំ
អង្គុត្តរាចេសុ ចារិកញ្ជរមាដោ មហាតា កិក្ខុសវ្ម្ម-
ន សន្តិ អង្គុត្តរសេហំ កិក្ខុសតេហំ យេន
អាមណំ នាម អង្គុត្តរាចំ ចិកមោ តទេសវិ ។
អស្សោសិ ទោ តេណិយោ ជដិលោ សមណោ
ទលុ កោ តោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា
មទ្ធជីតោ អង្គុត្តរាចេសុ ចារិកញ្ជរមាដោ មហាតា
កិក្ខុសវ្ម្មន សន្តិ អង្គុត្តរសេហំ កិក្ខុសតេហំ
អាមណំ អទុច្ឆរត្តោ តំ ទោ មន កវ្តំ កោតយិ
ឯវិកល្យាលោ កិក្ខុសន្តោ អត្តុត្តោ ឥតិវិ
សោ កកវំ អរហំ សម្មាសម្ពុត្តោ វិជ្ជាចរណា-
សច្ចន្តោ សុតតោ លោកវិទូ អង្គុត្តរោ បុរិស-
នុសារាវិ សត្តោ ទេវមទុស្សាចំ ទុត្តោ កកវំ សោ

លេខស្តី ទី ២

[២១] ខ្ញុំបាទស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក ក្នុងអង្គុត្តរមជ្ជមេ ព្រមដោយកិក្ខុសវ្ម្ម
ច្រើន ចំនួនកិក្ខុ ១.២៧០ រួច ទ្រង់ស្តេចទៅដល់តាមលានិកមនៃអង្គុត្ត-
រមជ្ជមេ ។ កេណិយជដិល បាទព្រះដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម
ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យក្រុម ទ្រង់ព្រះផ្នួស ផ្សំទ្រង់ស្តេច
មកកាន់ចារិកក្នុងអង្គុត្តរមជ្ជមេ មួយអង្វើដោយកិក្ខុសវ្ម្មច្រើន ចំនួន
កិក្ខុ ១.២៧០ រួច ទ្រង់ស្តេចមកដល់តាមលានិកមហើយ កិក្ខុសវ្ម្ម
នៃព្រះភាគមជ្ជចម្រើននោះ សុះសាយទៅយ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគ
អង្គុត្តរោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្ត ទ្រង់គ្រាស់ដឹងដោយប្រពៃ ចំពោះ
ព្រះអង្គ ទ្រង់ចម្រើនដោយវិជ្ជាវិនិច្ឆ័យ ទ្រង់មានព្រះដំណើរល្អ
ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ខ្លាំងក្រៃលែង ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណកម្មគុណ
ណាមួយស្មើគ្នា ទ្រង់ខ្លាចខ្លាចបុរស ដែលគួរខ្លាចបាទ ទ្រង់ជា
សាស្ត្រានៃទេវតានិងមនុស្សចាត់ទ្រាយ ទ្រង់គ្រាស់ដឹង ខ្ញុំករិយសព្វ-
ធម៌ ទ្រង់លែងវិលមកកាន់កាប់ចៀន ព្រះសមណគោតមអង្គុត្តរោះ

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១

សមី លោកំ សនេវកំ សមាវកំ សព្វហ្មកំ
សស្សមណាព្រាហ្មណំ ចដំ សនេវមនុស្សំ សយំ
អភិញ្ញា សង្ខិកត្វា ចរវេនតិ សោ ធម្មំ នេសេតិ
អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ ចរិយោសាទ-
កល្យាណំ សាតុំ សព្វញ្ញំ កេវលមរិច្ឆណំ ចរិសុទ្ធិ
ព្រហ្មចរិយំ មគាសេតិ សាទុ ទោ បទ តថាវុចាធំ
អរហតំ នស្សំ ហេតតិ ។

[២២] អថទោ កេណិយោ ជដិលោ យេន ភកវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា សន្ធិ សម្មោទិ
សម្មោទធិយំ កដំ សារាណិយំ វិភិសារត្វា ឯកមន្តិ
ទិសិទិ ។ ឯកមន្តិ ទិសិទិ ទោ កេណិយំ ជដិលំ
ភកវា ធម្មិយោ កថាយ សន្ធិស្សេសិ សមាទាចសិ
សមុត្តេជសិ សម្បហិសេសិ ។ អថទោ កេណិយោ
ជដិលោ ភកវតា ធម្មិយោ កថាយ សន្ធិស្សៈ
តោ សមាទាចតោ សមុត្តេជតោ សម្បហិសិតោ

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១

ច្រើនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខចំពោះព្រះអង្គ ខ្លួនលោកខ្លះ
ព្រមទាំងទេវលោក មាណវលោក ព្រហ្មលោក ខ្លួនពួកសត្វ ព្រមទាំង
សមណាព្រាហ្មណំ ព្រមទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេស
ហើយប្រកាស ព្រះអង្គសំដែងធម៌ មានលំអបទដើម មានលំអបទ
កណ្តាល មានលំអបទចុង ព្រមទាំងអត្ត ព្រមទាំងព្យក្ខនៈ ទ្រង់ប្រកាស
ព្រហ្មចរិយៈ ដ៏ពេញបំប៉ន បរិសុទ្ធជាងអស់ គំការបុរាណយើងព្រះ
អរហន្តទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងនោះ ជាការប្រពៃពេក ។

[២២] គ្រាទោះ គេណិយជដិល ចូលទៅគាល់ព្រះមានបុណ្យ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យពត់ពាក់ សំណេះសំណាល
មួយអន្លើដោយព្រះមានបុណ្យ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យ
ដែលគួររលឹកហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះមានបុណ្យទ្រង់សំដែង
ពន្យល់គេណិយជដិលដែលអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ឲ្យយល់ (ប្រយោជន៍
ក្នុងបច្ចុប្បន្ននឹងបរលោក) ឲ្យជឿជាក់ (ក្នុងកុសលធម៌) ឲ្យសង្ហា
(ធ្វើការកុសល) ឲ្យរីករាយ (ដោយគុណដែលមានក្នុងខ្លួន) ដោយធម៌-
កថា ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់គេណិយជដិល ឲ្យយល់
ឲ្យជឿជាក់ ឲ្យសង្ហា ឲ្យរីករាយដោយធម៌កថាហើយ គេណិយជដិល

សុទ្ធិបដិសេធ ឧទ្ទិសនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទស្សសក្ក

កតវន្តំ ឯតទភោទ អនិវាសេតុ មេ កវិ កោតមោ
 ស្វាតបាយ កត្តំ សទ្ធិ កិកុសធឿបាតិ ។ ឯវិ
 វុត្តេ កតវា កេណិយំ ជដិលំ ឯតទភោទ មហា
 ទោ កេណិយ កិកុសធឿ អន្តរកេលសាចិ
 កិកុសតាចិ ត្វញ្ច ព្រាហ្មណសុ អភិប្បសន្នាតិ ។
 ទុតិយម្យិ ទោ កេណិយោ ជដិលោ កតវន្តំ ឯតទភោទ
 កតិញ្ចាចិ កោ^(២) កោតម មហាកិកុសធឿ
 អន្តរកេលសាចិ កិកុសតាចិ មហាញ្ច ព្រាហ្មណសុ
 អភិប្បសន្នា អនិវាសេតុ មេ កវិ កោតមោ ស្វាតបាយ
 កត្តំ សទ្ធិ កិកុសធឿបាតិ ។ ទុតិយម្យិ ទោ
 កតវា កេណិយំ ជដិលំ ឯតទភោទ មហា ទោ
 កេណិយ កិកុសធឿ អន្តរកេលសាចិ កិកុសតាចិ
 ត្វញ្ច ព្រាហ្មណសុ អភិប្បសន្នាតិ ។ តតិយម្យិ
 ទោ កេណិយោ ជដិលោ កតវន្តំ ឯតទភោទ កតិញ្ចាចិ
 កោ កោតម មហាកិកុសធឿ អន្តរកេលសាចិ កិកុ-
 សតាចិ មហាញ្ច ព្រាហ្មណសុ អភិប្បសន្នា

១ ម. ២៣ ៣ ។

សុទ្ធិបដិសេធ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទស្សសក្ក

កិក្រាបបន្តិទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា សូមព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន
 ទទួលកត្តាហាររបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។
 កាលបើគេណាម្នាក់ដែលក្រាបបន្តិទូល យ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគ
 ច្រើនមានព្រះក្រុមនិកាយនិកាយណាម្នាក់ដែលដូច្នោះថា ម្ចាស់កេណិយៈ ភិក្ខុ
 សង្ឃមានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៩០ រូប ចំណែកអ្នកកំពុងមានសេចក្តីជ្រះ
 ថ្លា ចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ទៅហើយ ។ គេណាម្នាក់ដែលក្រាបបន្តិទូលព្រះ
 មានព្រះភាគ ជាដំបូងដឹង ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
 សង្ឃមានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៩០ រូប ចំណែកខ្លះខ្លះព្រះអង្គកំពុងមាន
 សេចក្តីជ្រះថ្លាចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ ក៏មែនតែហើយ តែបើទុកជាដូច្នោះ
 ក៏សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទទួលកត្តាហាររបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មួយអន្លើ
 ដោយភិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃស្អែកទៀត ។ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគ្រាន់
 នឹងគេណាម្នាក់ដែល ជាដំបូងដឹងដូច្នោះថា ម្ចាស់កេណិយៈ ភិក្ខុសង្ឃ
 មានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៩០ រូប ចំណែកអ្នកកំពុងមានសេចក្តីជ្រះថ្លា
 ចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ទៅហើយ ។ គេណាម្នាក់ដែល ក្រាបបន្តិទូលព្រះ
 មានព្រះភាគ ជាដំបូងដឹង ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ-
 សង្ឃមានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៩០ រូប ចំណែកខ្លះខ្លះព្រះអង្គកំពុងមានសេចក្តី
 ជ្រះថ្លា ចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ ក៏តែមែនហើយ តែបើទុកជាដូច្នោះ

ព្រះបាទស្រីរាជ្យស្រីវរ្ម័នទី៧ ព្រះបាទ ធីតិសា

អធិតិសេត្រា មេ កវី កោតមោ ស្វាតនាយ កត្តិ សន្តិ
 ភិក្ខុសង្ឃនាម ។ អធិតិសេតិ កកវា កុណ្ឌិកាវេន ។
 អដទោ កេណិយោ ជដិលោ កតវាតា អធិតិសចំ
 វិទិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា យេន សកោ អស្សមោ
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា មិត្តាមទ្ធី ញាតិសាលា-
 ហិតេ អាមន្តសិ សុណន្ត មេ កោតោ មិត្តាមទ្ធី
 ញាតិសាលាហិតា សមណោ កោតមោ ជមន្តិតោ
 ស្វាតនាយ កត្តិ សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃនា យេន មេ
 កាយវេយ្យវត្តិកំ កវេយ្យវាតិ ។ ឯវិ កោតិ ទោ
 កេណិយស្ស ជដិលស្ស មិត្តាមទ្ធី ញាតិសាលាហិ-
 តា កេណិយស្ស ជដិលស្ស បដិស្សត្តា អប្បេកេទ្ធ
 ឧទ្ធានិ ទទន្តិ អប្បេកេទ្ធ កដ្ឋានិ ជាលេន្តិ អប្បេ-
 កេទ្ធ កាជនាមិ ដោវន្តិ អប្បេកេទ្ធ ឧទកមណិកំ
 បតិដ្ឋាបេន្តិ អប្បេកេទ្ធ អាសនាមិ បញ្ញាបេន្តិ ។
 កេណិយោមិ ជដិលោ សាមញ្ញោ^(១) មណ្ឌលនាជ្ឈិ
 បដិយោទេតិ ។
 ។ ម.សម័យេវ ។

ព្រះបាទស្រីរាជ្យស្រីវរ្ម័នទី៧ ព្រះបាទ ធីតិសា

ភិក្ខុសង្ឃនាម ។ អធិតិសេតិ កកវា កុណ្ឌិកាវេន ។
 អដទោ កេណិយោ ជដិលោ កតវាតា អធិតិសចំ
 វិទិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា យេន សកោ អស្សមោ
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា មិត្តាមទ្ធី ញាតិសាលា-
 ហិតេ អាមន្តសិ សុណន្ត មេ កោតោ មិត្តាមទ្ធី
 ញាតិសាលាហិតា សមណោ កោតមោ ជមន្តិតោ
 ស្វាតនាយ កត្តិ សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃនា យេន មេ
 កាយវេយ្យវត្តិកំ កវេយ្យវាតិ ។ ឯវិ កោតិ ទោ
 កេណិយស្ស ជដិលស្ស មិត្តាមទ្ធី ញាតិសាលាហិ-
 តា កេណិយស្ស ជដិលស្ស បដិស្សត្តា អប្បេកេទ្ធ
 ឧទ្ធានិ ទទន្តិ អប្បេកេទ្ធ កដ្ឋានិ ជាលេន្តិ អប្បេ-
 កេទ្ធ កាជនាមិ ដោវន្តិ អប្បេកេទ្ធ ឧទកមណិកំ
 បតិដ្ឋាបេន្តិ អប្បេកេទ្ធ អាសនាមិ បញ្ញាបេន្តិ ។
 កេណិយោមិ ជដិលោ សាមញ្ញោ^(១) មណ្ឌលនាជ្ឈិ
 បដិយោទេតិ ។

។ ម.សម័យេវ ។

។ ម.សម័យេវ ។

សុត្តនិបិកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចច្ឆាសកំ

[២៣] ភេទ ទោ ចទ សមយេន សេលោ
 ប្រាហ្មណោ អាថលោ បដិវសតិ តិណ្ណិ វេទានិ ចារត្វ
 សនិយណ្តុកេដុកានិ សាក្កុរប្បុរោទានិ ឥតិហាស-
 ចត្តុមាទិ បទកោ វេយ្យាករណោ លោកាយភមហា-
 ចុវិសលក្ខណោសុ អនវាយោ តិណិ មាណវកសនាទិ
 ទន្ត វាចេតិ ។ ភេទ ទោ ចទ សមយេន កេណិយោ
 ជដិលោ សេលេ ប្រាហ្មណោ អភិច្ឆសន្នោ ហោតិ ។
 អដទោ សេលោ ប្រាហ្មណោ ភិហិ មាណវកសតេហិ
 បវិកោ ជដ្ឋវិហារិ អនុចក្កមមាដោ អនុវិជរមាដោ
 យេន កេណិយស្ស ជដិលស្ស អស្សមោ ភេទុប-
 សក្កមិ ។ អនុសា ទោ សេលោ ប្រាហ្មណោ
 កេណិយស្ស ជដិលេ (១) អប្បេកកេ ឧទុទានិ
 ទន្ត អប្បេកកេ កដ្ឋានិ ជាលេទ្ត អប្បេកកេ
 កាជនានិ ទោវទ្ត អប្បេកកេ ឧទកមណិកំ
 ចតិដ្ឋាបេទ្ត អប្បេកកេ អាសនានិ បញ្ញារេទ្ត

១ ម. កេណិយស្ស ឥនិលស្ស អស្សមេតិ ទិស្សតំ ។

សុត្តនិបិកេ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចច្ឆាសកៈ

[២៣] សម័យោនោឯង សេសត្រាហ្មណំ កស្រីយោទៅក្នុង
 គាបណានិម ជាអ្នកចេះចប់គ្រូវេទ គឺវេទ យដុវេទ និងសាម-
 វេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្តុ គម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវិរុទ្ធសិលា គឺសិក្ខា
 និងនិក្ខេ ដែលមានគម្ពីរឥតិហាសៈដាក់ប៉េប្រាំ ជាអ្នករៀនខ្លះច្រើន
 វេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនអូចយ គឺស្ថាភវជំនាញក្នុងវោកាយភស្តុ
 និងមហាចុវិសលក្ខណក្សណេសាស្ត្រ តែងបង្រៀនខ្លះម្តងទាំងឡាយ
 ដល់ពួកមាណវជំនំ ៗ ចំនួន ៣០០ នាក់ ។ សម័យោនោ កេណិយ-
 ជដិលេ ជាអ្នកផ្ទះថ្នាំចំពោះសេសត្រាហ្មណ៍ ។ ត្រាថោះ សេស-
 ត្រាហ្មណ៍ បានពួកមាណវជំនំ ៗ ចំនួន ៣០០ នាក់វេហ្មម ដើរ
 ក្រាច់ចុះឡើងដើម្បីសម្រួលស្ម័គ្រ ហើយក៏ចូលទៅកស្រមរបស់កេណិយ-
 ជដិលេ ។ សេសត្រាហ្មណ៍បានឃើញមនុស្សពួកខ្លះ កំពុងជីកគុកធ្វើ
 ចង្រ្កាន ពួកខ្លះកំពុងពុះឧស ពួកខ្លះកំពុងលាងកាជន៍ ពួកខ្លះកំពុងតម្កល់
 ក្នុងទឹក ពួកខ្លះកំពុងក្រាមអាសនៈ ជិតកស្រមរបស់កេណិយជដិលេ

ព្រះបណ្ឌិត សុខសុខ ទុក្ខរាយនោ

កេណីយំ ជជិលី សាមញ្ញាវ មណ្ឌលមាឡ្យ ចជិយានេន្តិ
 និស្វាម កេណីយំ ជជិលី ឯកទេវាច ភី ទុ កោតោ
 កេណីយស្ស អាវាហោ វា ភវិស្សតិ វិវាហោ វា
 ភវិស្សតិ មហាយញ្ញោ វា បទុបដ្ឋិតោ វា ភា(១)
 មាតដោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ និមដ្ឋិតោ ស្វាភាយ
 សន្តិ ពលកាយេនាតិ ។ ច មេ កោ សេល(២)
 អាវាហោ វា ភវិស្សតិ នមិ វិវាហោ វា ភវិស្សតិ
 នមិ វា មាតដោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ និមដ្ឋិតោ
 ស្វាភាយ សន្តិ ពលកាយេន អមិច ទោ មេ
 មហាយញ្ញោ បទុបដ្ឋិតោ អតិ(៣) សមណោ កោតមោ
 សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិគោ អន្តត្តរោ បសុ
 ចារិកញ្ញាមាថោ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃោ អន្តត្តរោ
 លសេហិ ភិក្ខុសតេហិ អាចណិ អនុច្យតោ តិ ទោ
 ច ភវន្តំ កោតមិ ឯវិកល្យាលោ កិម្ពិសារោ អន្តត្តរោ
 ឥតិមិ សោ កកវា អវហិ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរណ-
 សម្បត្តោ សុភោតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទច្ច-

១ ម. វា វា ។ ២ ម. សេណតិ ម ទិស្សនិ ។ ៣ ម. អន្ត ហា ។

ព្រះបណ្ឌិត សុខសុខ សុខសុខនិលកយនិលយព្រ

ពុទ្ធជេត្តិកោណិយជជិលកកុន្តតាតវិចនិបាតំ មានសណ្ឋានមូលដោយខ្លួន
 ឯង លុះឃើញហើយ ក៏ស្នេកេណីយជជិលដូច្នោះថា លោកកេណីយ-
 ជជិលដ៏ចម្រើន មានភាពហ័ពិតហ័ ឬតាំងមហាយញ្ញោ ឬអញ្ជើញព្រះ
 ពុទ្ធបានសេនិយកិម្ពិសារ ព្រមទាំងពួកពល ដើម្បីជប់លៀងក្នុងវិថី
 វិស្ណុកម្ពុហិ ។ កេណីយជជិលនិយាយថា បតិច្ឆរោតសេលៈដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំមិនមានភាពហ័ពិតហ័ មិនអញ្ជើញព្រះពុទ្ធបានសេនិយកិម្ពិសារ
 ព្រមទាំងពួកពលដើម្បីជប់លៀងក្នុងវិថីវិស្ណុកេ ខ្ញុំតាំងមហាយញ្ញោទេតិ
 អ្វីគ្រោះសមណោតាម ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យគ្រូលទ្រង់ព្រះផ្នួស
 ហើយទ្រង់ត្រាច់មកកាន់ចារិក ក្នុងអន្តត្តរាជនបទ មួយអន្លើដោយភិក្ខុ-
 សិស្សជាច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៤០ រួម ដទ្បវិទ្យាស្នេចមកដល់អាចណា-
 និគមហើយ ក៏ភិក្ខុសតេហិព្រះភាគមដ៏ចម្រើននោះ រួមគ្នាយទៅយ៉ាង
 នេះថា ព្រះពុទ្ធព្រះភាគអន្តរោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្ត ទ្រង់ត្រាស់
 ដឹងដោយប្រវត្តិចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់បរិច្ចាណិដោយវិជ្ជាវិនិច្ឆ័យលាះ ទ្រង់
 មានព្រះដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ដូចវិទ្យាស្រាសក ទ្រង់ប្រសើរដោយ
 សីលាទិកុណារក្សក្រុមណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ខ្លាំងឡើយចូរសរដ៏លក្ខរ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសក

សារថិ សត្វា ទេវមនុស្សានិ ពុទ្ធា កកវតិ សោ
 មេ ធិមន្តិកោ ស្វាភាយ សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃោនិ ។
 ពុទ្ធាតិ ភោ កេណិយ វទេសីតិ ។ ពុទ្ធាតិ
 ភោ សេល វទាមីតិ ។ ពុទ្ធាតិ ភោ កេណិយ
 វទេសីតិ ។ ពុទ្ធាតិ ភោ សេល វទាមីតិ ។ អនិទោ
 សេសស្ស ប្រាហ្មណស្ស ឯតទោសិ យោសោមិ
 ទោ ឯសោ ទុល្លភោ ទោកស្មិ យទិទិ ពុទ្ធាតិ
 អាកតានិ ទោ ចមម្ពានំ មន្តេសុ ទ្ធគីស មហាបុរិ-
 សលក្ខណានិ យេហំ សមម្ពាតតស្ស មហាបុរិសស្ស
 ទ្រូវ កតិយោ កវន្តិ អទញ្ញា សទេ អការំ អជ្ឈាវសតិ
 រាជា ហោតិ ចក្កវត្តំ ធម្មិកោ ធម្មរាជា ចាតុរោ
 វិជិតារិ ជនបទត្តារិយប្បត្តោ សត្តវតទសមម្ពាតតោ
 តស្សីមាទិ សត្ត វតទានិ កវន្តិ សេយ្យដីទិ ចក្កវតទិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសក

ខ្លានបាន ទ្រង់ជាសាស្តាវនាទៅកាន់មនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់
 ដឹងខ្ញុំអោយសច្ចមិ ទ្រង់លែងរំលែកកាន់កច្ចិទៀត ខ្ញុំបាននិមន្តព្រះ
 សមណគាតមអង្គនោះ មួយអង្វើងយកកុសល្យ ដើម្បីកត្តិកុសល្យ
 ថ្ងៃស្អែក ។ សេសប្រាហ្មណស្ថេ ម្ចាស់កេណិយៈដ៏ចម្រើន អ្នក
 និយាយថាព្រះពុទ្ធផ ។ កេណិយដ៏ដល់ឆ្លើយថា មតិគ្រលោកសេលៈ
 ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនិយាយថាព្រះពុទ្ធ ។ សេសប្រាហ្មណស្ថេ ម្ចាស់
 កេណិយៈដ៏ចម្រើន អ្នកនិយាយថា ព្រះពុទ្ធផ ។ កេណិយដ៏ដល់
 ឆ្លើយថា មតិគ្រលោកសេលៈដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនិយាយថា ព្រះពុទ្ធ ។
 លំដាប់នោះ សេសប្រាហ្មណ មានសច្ចក្រិះដូច្នោះថា សូសុត្ត
 វិបយនៈ កេបានដោយកម្រក្នុងលោក ពាក្យថា ព្រះពុទ្ធផ្សេងៗ មានមក
 ក្នុងមន្តរបស់យើងថា មហាបុរសដែលប្រកថាដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ
 ព្រះប្រការ កែង៤៣៩គតិ ៤ យ៉ាងជាប្រាគដ ចិនមែនដទៃឡើយ
 គឺថា បើនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ នឹងបានជាស្តេចគ្រាគតិ ជាធម្មិកធម្មរាជ
 គ្រប់គ្រងដែនដី ដែលមានសមុទ្រទាំង ៤ ជាព្រំប្រទល់ ជាស្តេចយ្នះ
 សង្រ្គាម ដល់ខ្ញុំសេចក្តីម៉ម្តក្នុងជនបទ ប្រកថាដោយកែងទាំង ៧
 ប្រការ មហាបុរសនោះ រមែងមានកែងទាំង ៧ ប្រការនេះ គឺចក្កវតទិ

ព្រហ្មណ៍វង្ស យេសសុត្ត យេយស្ស គណ្ណបដិសុត្ត

ហត្ថិវត្ថំ អស្សវត្ថំ មណិវត្ថំ ឥត្តិវត្ថំ
 កហចតិវត្ថំ ចរិណាយកវត្ថំ មេវ សន្តមំ ចរោសហ-
 ស្សំ ទោ បទស្ស ចុត្តា កវុទ្ធំ សូរា វិវុទ្ធា
 ចរាសេនប្បមន្តា សោ ឥមំ ចម្បី សាករមរិយទ្ធិ
 អនណ្ណេន អសត្តេន ធម្មេន អភិវិជីយ អជ្ឈាវសតិ
 សទេ មន អតារស្មា អនការិយំ ចត្វជតិ អរហំ
 ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធា លោកេ វិវដ្ឋនោ កហំ
 មន កោ កេណិយ ឯកាហំ សោ កវំ កោតហេ
 វិហរតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ ។

[២២] ឯវិ វុត្ត កេណិយោ ជជិលោ ធម្មិណំ
 ពាហំ ចក្កហេត្វា សេសំ ព្រាហ្មណំ ឯតទេវេន
 យេនេសា កោ សេស ទីលវទេវជិតិ ។ អដទោ
 សេលោ ព្រាហ្មណោ ត្ថិហំ មាណវកេសគេហិ សន្តិ
 យេន កកវំ កេនុចសន្តិមិ ។ អដទោ សេលោ

ព្រហ្មណ៍វង្ស យេសសុត្ត យេលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះករុណា

ហត្ថិវត្ថំ អស្សវត្ថំ មណិវត្ថំ ឥត្តិវត្ថំ កហចតិវត្ថំ ចរិណាយក-
 វត្ថំ មេវ ជាតំ វេ មួយទៀត មហាបុរសនោះ មានវេបុត្រច្រើន
 ជាងគាត់ជាច្រើនទៀត មានសភាពជាអ្នកច្រកចង្កោយព្យាយាម កាច
 ញ៉ាញ្ជិម្លូវសមាចរសំស្តេចដទៃបាន មហាបុរសនោះ ត្រួតត្រានូវផែនដី
 នេះ ដែលមានសាគរជាទីបំផុត ដោយធម៌ មិនបាច់ប្រើកាត់ មិន
 បាច់ប្រើគ្រឿងស្រ្តាឡើយ បើមហាបុរសនោះចេញចាកនេះហ្នឹងទៅ
 ទ្រង់ព្រះឥស ទីនឹងបានជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធករលោក មានដំបូលគឺ
 កិលេសចេកហើយ ម្ចាស់កេណិយៈដ៏ចម្រើន ចុះឥឡូវនេះ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើនជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ នៅឯណា ។

[២២] កាលបើសេលព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ កេ-
 ណិយដ៏លើកវែងទាំងស្រុងឡើង និយាយប្រាប់សេលព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ
 ថា ចិត្តលោកសេលៈដ៏ចម្រើន ព្រះកន្លងនឹងទៅឯដូរព្រៃ មានណា
 ទៀត ឯណោះ ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានបុណ្យ ជាមួយទីនឹងពួកមាណស៍ទាំង ៣០០ ភាគ ។ ទើបសេល-

ប្រាហ្មណ៍ តេ មាលាវកេ អាមន្តេសិ អច្យសត្វ
 កោន្តោ អាគច្ឆន្ត បទេ បទំ ធិក្ខិចត្តា ធុរា សនា
 ហិ តេ ភវន្តោ សិហាវ ឯកចរា យនា ចាហិ កោតា
 សមណោ កោតមេន សន្និ មន្តេយ្យំ មា មេ កោ-
 ន្តោ (១) អន្តរន្តា កថំ ឧបាតេថ កថាចរិយោសា-
 នំ ឆ (២) មេ ភវន្តោ អាគមេច្ឆតិ ។ អថទោ សេលោ
 ប្រាហ្មណ៍ យេន ភកវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិ-
 មិក្ខា ភកវតា សន្និ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កថិ
 សារាណិយំ វិតិសារេក្ខា ឯកមន្តិ ធិសិទិ ។ ឯក-
 មន្តិ ធិសិទ្ធា ទោ សេលោ ប្រាហ្មណ៍ ភកវតោ
 កាយេ ទ្ធិត្តិស មហាបុរិសលក្ខណោ ធិ សម្មន្តេសិ ។
 អន្តសា ទោ សេលោ ប្រាហ្មណ៍ ភកវតោ កាយេ
 ទ្ធិត្តិស មហាបុរិសលក្ខណោ ធិ យេកុយ្យេន វេមេក្ខា
 ទ្វេ ទ្ធិសុ មហាបុរិសលក្ខណោសុ កម្ពុតិ វិចិត្តិច្ឆតិ
 ចាធិមុច្ឆតិ ឆ សិបសីនតិ កោសោហិតេ ឆ
 វត្តកុយ្យេ បហុតជិវតាយ ឆ ។

១ ម. ហេត្ថមិ ។ ២ ម. ធម្មេន ឆ ។

ប្រាហ្មណ៍ ហោមប្រាមព្វភាណាតតាំងនោះថា ចូរអ្នកដំបើងចំណង់ឡាយ
 មានសំឡេងតិច ។ ដើមក ចូរអ្នកដំបើងចំណង់ឡាយ ដូចដើងរាវ ។
 ដំហានតាំងពីចម្ងាយបណ្តើរ ។ ទៅ ចូរអ្នកដំបើងចំណង់នោះ ធ្វើដូចជា
 សីហៈត្រចៅនៃម្នាក់ឯង កាលណាចើង្ក្រវ្រ្រ្រក្រមួយអន្លើដោយព្រះ
 សមណៈតាមដំបើង អ្នកដំបើងចំណង់ឡាយ កុំធ្វើពាក្យរបស់ខ្ញុំឱ្យ
 ដាច់ក្នុងចន្លោះ ។ ឡើយ ចូរអ្នកដំបើងចំណង់ឡាយ ចង្អុលប៉ង្កងយាយ
 ចប់សិន ។ លំដាប់នោះ សេលប្រាហ្មណ៍ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះ
 ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យកំចាត់សំណេះសំណាល
 មួយអន្លើដោយព្រះមានព្រះភាគ លុះចាប់ពាក្យដែលត្រូវរីករាយហើយ
 ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសេលប្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏ពិចារណាមើលខ្ញុំមហាបុរិសលក្ខណៈតាំង ព្រះ ក្នុងព្រះកាយរបស់
 ព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ សេលប្រាហ្មណ៍ បានឃើញមហាបុរិសលក្ខណៈ
 តាំង ព្រះ ក្នុងព្រះកាយរបស់ព្រះមានបុណ្យដោយច្រើន លើកលែង
 នៃមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការចេញ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ឡើង
 គួរ មិនអស់ចិត្ត មិនជ្រះថ្លាសិប ក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈតាំង ២
 ប្រការ (នោះ) គឺវេយ្យាវដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ មិននៅក្នុងស្រោម ១
 ព្រះដ៏ក្តីល្អ ១ ។

[២៨] អដទោ ភកវតោ ឯកទយោសិ បស្សតិ
 ទោ មេ អយំ សេលោ ប្រាហ្មណោ ទ្ធភ្និស មហា-
 បុរិសលត្តណាមិ យេកុយ្យេន វចេត្តា ទ្វេ ទ្ធិសុ
 មហាបុរិសលត្តណេសុ កង្កតិ វិចិត្តិ ធានិមុត្តិ
 ន សំបសិទតិ កោសោហិតេ ច វត្តកុយ្យេ
 បហុកដិវតាយ ធាតិ ។ អដទោ ភកវា ភតាវចំ
 ឥទ្ធាកិសង្ការំ អភិសង្ការេសិ យថា អទ្ធិស សេលោ
 ប្រាហ្មណោ ភកវតោ កោសោហិតំ វត្តកុយ្យិ ។ អ-
 ដទោ ភកវា ម្ហិ ធិន្ទាមេត្តា ឧកោភិ កណ្ណសោ-
 កាមិ អទុមសិ បដិមសិ ឧកោចិ ធាសិកាសោកាមិ
 អទុមសិ បដិមសិ កោវលកច្យំ ទលាដកណ្ណសិ
 ដិភ្ជយ ធានេសិ ។

[២៩] អដទោ សេសស្ស ប្រាហ្មណស្ស ឯកទ-
 យោសិ សមញ្ញកតោ ទោ សមណោ កោតមោ
 ទ្ធភ្និសមហាបុរិសលត្តណេហិ វិចុណ្ណេហិ ឆោ អច-
 វិចុណ្ណេហិ ឆោ ច ទោ ទំ ជាធាមិ ទុទ្ធា វា ឆោ វា

[២៨] គ្រាវា ព្រះបាទបុណ្យ បានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា
 សេសប្រាហ្មណ៍នេះឃើញមហាបុរិសលត្តណៈទាំង ៣២ ប្រការ របស់
 អថានុ ដោយច្រើន លើកលែងតែមហាបុរិសលត្តណៈ ២ ប្រការ
 ប៉ុណ្ណោះ ក៏បានសេចក្តីសង្ស័យ ងឿងច្រស់ មិនអស់ចិត្ត មិនជ្រះថ្លា
 សិប្ប ក្នុងមហាបុរិសលត្តណៈទាំង ២ ប្រការ គឺអយ្យវិជ្ជាស្រាវលាភ
 ក្នុងសំភវំ ប៉ុន្តែនៅក្នុងស្រាម ១ ដ៏ក្តីស្រមៃ ១ ។ ទើបព្រះបាទបុណ្យ
 សំដែងនូវឥទ្ធិភាពបានសភាពដូច្នោះ ឲ្យសេសប្រាហ្មណ៍បានឃើញ
 អយ្យវិជ្ជាស្រាវលាភ ក្នុងសំភវំដែលបិកនៅក្នុងស្រាមរបស់ព្រះអង្គ ។
 លំអែបំពិទោះមក ព្រះបាទព្រះភាគទ្រង់យៀនព្រះដ៏ក្តី ឲ្យទៅដុស
 នឹងខ្លួនព្រះកាលំ ទាំងពីរផង ឲ្យទៅដុសនឹងខ្លួនព្រះចាសិក ទាំងពីរផង
 មិនតែប៉ុណ្ណោះ ទ្រង់បញ្ជាព្រះដ៏ក្តីទៅបំបាត់មណ្ឌលព្រះនេហាដ ទាំង
 អស់ផង ។

[២៩] គ្រាវា សេសប្រាហ្មណ៍បានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
 ព្រះសមណគោតម ព្រះអង្គប្រកបដោយមហាបុរិសលត្តណៈទាំង ៣២
 ប្រការ ពេញលេញ ឥតខ្ចោះតែមួយ តែគ្មានអញ្ញមិនទាន់
 ស្គាល់ព្រះសមណគោតមនោះ ថាជាព្រះក្មេង ឬមិនមែនជាព្រះក្មេងទៅ

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចម្ពីរសុត្តនិកាយ

សុតិ បទ មេតិ ព្រាហ្មណ៍ វុឌ្ឍនិ(១) មហាលូកានិ
អាចរិយចារិយានិ កាសមាបាទិ យេ តេ កវន្តិ
អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេ សកេ វណ្ណោ កញ្ញមាទេ
អត្តានិ ចាតុករោន្តិ(២) យទ្ធជាហិ សមណំ កោតមិ
សម្មទា សារុប្បាហិ កាជាហិ អភិគ្គវេយ្យន្តិ ។
អជទោ សេលោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តិ សម្មទា
សារុប្បាហិ កាជាហិ អភិគ្គវិ

ចរិចម្ពីរកាយោ សុត្តនិ
សុជាតោ ចារុទស្សនោ
សុវណ្ណវណ្ណសិ កកវ
សុសុត្តនាហេ សរិយវ(៣)
ធរស្ស ហិ សុជាតស្ស
យេ កវន្តិ វិសុញ្ញនា(៤)
សទ្ធេ តេ កវ កាយស្មី
មហាបុរិសលក្ខណា
ចសទ្ធនោ សុមុទា

• ម. កេ បទ ១ ៤ ម. វិសុញ្ញនា ១ ៣ ម. វិយាវ ១ ៤ ម. វិយក្ខនា ១

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចម្ពីរសុត្តនិកាយ

ឡើយទេ ភាគាអញគ្រាន់តែបានឮត្រូវគ្នា អំពីសំណាក់គូព្រាហ្មណ៍
ត្រូវតាម ចាស់ទុំ ជាអាចារ្យប្រធានលើអាចារ្យ និយាយថា ព្រះ
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធតាំងឡាយណាមានក្នុងលោក កាលបើមានអសា-
សើវគ្គណាចេញពីព្រះអង្គ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ វេទនាផ្លូវ
ខ្លួន (ចេញពីព្រះអង្គ) ឲ្យដាក់ច្បាស់ បើដូច្នោះ ក្នុងនៃភាគាអញសរសើរ
ព្រះសមណគោតម ដោយគាត់តាំងឡាយដ៏សមម្បត្តិចំពោះព្រះក្រូ
ព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍និយាយសរសើរដោយគាត់
តាំងឡាយដ៏សមម្បត្តិ ក្នុងចំពោះព្រះក្រូនៃព្រះមានព្រះគោតម
បតិត្រព្រះមានបុណ្យ ព្រះអង្គមានព្រះកាយពេញលេញ
មានព្រះសរិះល្អ មានកំលាំងនឹងទប់សមស្រួល អ្នកផងមើល
មិនចេះវែកញែក មានសម្បជុំចម្រើន មានព្រះចាហសស្តា
ទ្រង់ប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាម មហាបុរិសលក្ខណៈ
តាំងឡាយ ដែលមានផលវេទនាមានកំលាំងល្អយ៉ាងណា
មហាបុរិសលក្ខណៈតាំងអស់នោះ ក៏មានក្នុងព្រះកាយរបស់
ព្រះអង្គយ៉ាងនោះដែរ ព្រះអង្គមានព្រះទេវតា មានព្រះក្រូ

ព្រហ្មណវគ្គស្ស វេលសុត្តេ រាជត្រាវត្តិ

ត្រហ្មា ឧដ្ឋ ចតាបវា

មជ្ឈេ សមណសង្ឃស្ស

អាជិញ្ជាវ វិរោទសិ

កល្យាណនស្ស(១) កិក្ក

កក្កនសង្កតត្តោ

កី តេ សមណកាវេ

ឃីវិ ឧត្តមវណ្ណោ

រាជា អរហសិ កវិក្កិ

ចក្កវត្តិ រថេសកោ

បាតុរោ វិជិតាវិ

ជម្ពុសណ្ណស្ស(២) ឥស្សរោ

ទត្តិយា កោជរាជា(៣)

អនុយុត្តា កវុត្ត តេ

រាជារាជោ មនុជិញ្ជោ

រដ្ឋិ កាវេហិ តោតម(៤)

រាជាហមស្សិ សេលាតិ (កកវា)

ធម្មរាជា អនុត្តរោ

១ ម. ទិម្ពស្ស ។ ២ ម. រោទិវត្តោ ។ ៣ ម. ពារិ ពោរមំ ។

ព្រហ្មណវគ្គ សេលសុត្តេ កាតពលយសីវេន្ត្រៈពានុព្រៈពាន

ស្រសំចសំ មានព្រះអង្គវិយវៈត្រង្គិដូចជាអង្គព្រហ្ម មាន

ព្រះស្មី មានព្រះញាណដ៏ល្អ ទ្រង់ទ្រាយក៏យក្នុងសង្ឃវគ្គ

ទ្រង់មានព្រះភិក្ខុដូចមាន រុដ្ឋវ្យាងកណ្តាលពត្តសមណៈ

ដូចជាព្រះតាំងត្ប ព្រះអង្គមានកន្លឹដ៏វិជ្ជាញយ៉ាងនេះ ត្រូវ

ការអ្វីដោយសមណភាព គួរណាស់តែសោយជ័យជាស្តេច

ចក្រភតិ (ទូន្មានប្រជាជន ឲ្យត្រឹមត្រូវតាមធម៌) ដូចជា

លាវដ៏ដ៏ត្រង ទ្រង់ត្រង់ត្រង់វិជនដ៏វិញ្ញាណដល់សមុទ្រចាំង ៤

ជាចំបង្កុត ជាស្តេចឈ្នះសង្រ្គាម ជាស្រូវវៈនដ្ឋម្លូច

ពួកខ្លះដាក់ដែលសោយជ័យ ដោយភោគសម្បូរ ចូល

មកជាក្សត្រិយ៍ចំណុះព្រះអង្គ បរិត្រព្រះគោតម សូមព្រះ

អង្គសោយរាជសម្បត្តិ ជាព្រះរាជានិវាសនដ៏ដ៏មនុស្ស (ព្រះ

មានព្រះភាគ) គ្រាស់ថា ខ្មាលសេលព្រហ្មណ៍ គជាគត

ជាស្តេចព្រះធម៌ ប្រសើរដោយគុណវ័ក្កបុគ្គលណាស្មី

សុត្តនិបាត មជ្ឈិមនិកាយ ខន្ធមុបស្ថានិក

ធម្មទ ចក្កំ វត្តមិ

ចក្កំ អប្បជេវត្តិយំ

សម្មុទ្ធា បដិជាតាសិ (ឥតិ សេលោ ព្រាហ្មណោ)

ធម្មរាជា អនុត្តរោ

ធម្មទ ចក្កំ វត្តមិ

ឥតិ ភាសសិ ភោគម

កោ ទុ សេនាបតិ កោតោ

សាវកោ សត្តុ ទទ្ធយោ

កោ បោមិ អនុវត្តតិ

ធម្មចក្កំ បវត្តតំ

មយា បវត្តតំ ចក្កំ (សេលាតិ ភកា)

ធម្មចក្កំ អនុត្តរំ

សាវចក្កោ អនុវត្តតិ

អនុជាតោ ឆដាកតិ

អភិញ្ញាយ្យំ អភិញ្ញាតិ

សុត្តនិបាត មជ្ឈិមនិកាយ ខន្ធមុបស្ថានិក

ញ៉ាំងចក្រជាចក្រដែលបុគ្គលដទៃឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនកើត ឲ្យ

ប្រព្រឹត្តទៅតាមធម៌បាទ (សេសព្រាហ្មណ៍គ្រាបបន្តិទូលថា

បើដូច្នោះ) ព្រះអង្គជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បានគ្រាសំដឹងហើយគឺ

(ព្រះអង្គគ្រាសំដឹង) គឺជាគតជាស្តេចព្រះធម៌ហើយ ប្រ-

សើរដោយគុណ ឥតបុគ្គលណាស្មើ ញ៉ាំងចក្រឲ្យប្រព្រឹត្ត

ទៅតាមធម៌បាទ សេសព្រាហ្មណ៍គ្រាបបន្តិទូលថា បពិត្រ

ព្រះភោគម សូមព្រះអង្គប្រាប់ខ្ញុំ ចុះរោគណាជាសេនាបតិ

ជាសាវករបស់ព្រះសាស្តា ចុះរោគណាញ៉ាំងធម៌ចក្រដែល

ព្រះអង្គឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយនេះ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន (ព្រះ

ខាងព្រះភោគទ្រង់គ្រាសំដឹង ម្ចាស់សេសព្រាហ្មណ៍) ធម៌-

ចក្រណា ដែលគេបានឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ សាវចក្កជាអនុជាត

ក៏ញ៉ាំងធម៌ចក្រនោះ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ទុកសព្វ ទំនិទិ-

រោធសព្វ ដែលគេបានគ្រូដឹងច្បាស់ ក៏គេបានដឹង

ប្រាណាវត្តស្ស សេសសុត្ត រាជវង្សវង្ស
 កាវេតត្ថញ កាវិភី
 បហាតត្ថំ បហិទំ មេ
 ភស្មា ពុទ្ធាស្មំ ប្រាហ្មណ
 វិទយស្សុ មយំ កង្ខំ
 អនិមុត្តស្សុ ប្រាហ្មណ
 ទុល្លភំ ឧស្សនំ ហោភិ
 សម្ពុត្តានិ អភិណ្ណសោ
 យេសំ វេ ទុល្លភោ លោកេ
 ចាតុភារេ អភិណ្ណសោ
 សោហំ ប្រាហ្មណ សម្ពុត្តោ
 សល្លកត្តោ អនុត្តរោ
 ប្រហ្មត្តតោ អតិកុលោ
 មារសឧប្បមន្តោ
 សព្វាមិត្ត វសីកត្វា
 មោធាមិ អកុតោកយោ
 វមិ កោដ្ឋោ ធិសារមេថ
 យថា ភាសតិ ចក្កុមា

ប្រាណាវត្ត សេសសុត្ត ករោសយសេវព្រះមាត្រៈកាត
 ច្បស្មំហិយ មន្តសុទ្ធិវេលកថាភក្ក្រវិសេវ ភិកថាភ
 បាមអចំហិយ សមុទយសុទ្ធ វេលកថាភក្ក្រវិសេវ
 ភិកថាភ បាមលេបនិហិយ ម្ចាសប្រាហ្មណំ ព្រោះហេតុ
 រោះ បាមដាភាវេយ្យេវព្រះពុទ្ធ ម្ចាសប្រាហ្មណំ
 អក្កច្បវិបនំ ជម្រះបនំ ខ្ញុំសេចក្តីសន្សំយក្នុងកថាភក្កាចញ
 កាច្បប្រទះនឹងព្រះសម្ពុត្តទាំងឡាយរឿយៗ គេមិនហិយនឹង
 បាមទេ ការកើតប្រាកដឡើងក្នុងលោករឿយៗ ខែព្រះ
 សម្ពុត្តទាំងឡាយ ក៏គេមិនហិយនឹងបាមដែរ ម្ចាសប្រាហ្មណំ
 ភាវេយ្យេវព្រះពុទ្ធ ជាពេទ្យវះ មិនមានពេទ្យដទៃ
 ប្រសើរជាងឡើយ មានសភាពជាអ្នកប្រសើរ កម្ពុន៍បង្គំខ្ញុំ
 សេចក្តីច្រៀបជុំម ជាអ្នកញ៉ាំញីខ្ញុំមារ ខឹងសេនាចេសំមារ
 ធ្វើក្នុងសក្ក្រវិភាំងអស់ ឲ្យលុះក្នុងអំណាចបាម អតមាមក៏យ
 អតិក្ខំ វេមនីកោយ ទើបសេសប្រាហ្មណំនិយាយនឹងក្នុង
 មាណព័ត៌មានៈថា ម្ចាសអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយស្តាប់ ខ្ញុំព្រះពុទ្ធដីការនេះចុះ ព្រះមាមចក្ក ជា

សុត្តនិបិទេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មន្ទិចារយ្យាសកំ

សស្សតតោ មហារិកេ
 សីហោវ ននតិ វនេ
 ព្រហ្មកុតំ អតិកុសី
 មារសេនប្បមន្ទនំ
 កោ និស្វា នប្បសីនេយ្យ
 អបិ កណ្ណាភិជាតិកោ
 យោ មំ វន្ទតិ អន្ទតុ
 យោ ច និទ្ទតិ កន្ទតុ
 វន្ទតិ មទ្ធជិស្សមិ
 វរ្យញ្ញស្ស សន្និកោ
 ឯវត្សេ វុទ្ធកិ កោតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនំ
 មយិមិ មទ្ធជិស្សម
 វរ្យញ្ញស្ស សន្និកោ
 ព្រាហ្មណ តិសតា វមេ

សុត្តនិបិទេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មន្ទិចារយ្យាសកំ

ពេទ្យវៈ (ដ៏ប្រសើរ) មានព្យាយាមធំ ទ្រង់មានព្រះកុន្ធ-
 ដីកាមកតាំងប៉ុន្មាន ដូចជាសីហៈបន្តិក្នុងព្រៃ នេណាបាម
 ឃើញព្រះសាស្តា មានសភាពជាបុគ្គលប្រសើរ កន្ទតិបង្គំ
 នូវសេចក្តីប្រៀបដូច ជាអ្នកញ៉ាំងនូវមារនិងសេនានៃមារ
 ហើយ (ដូចម្តេចទៀត) នឹងអត់ប្រាំមិនជ្រះថ្លាបាន សូម្បី
 ដ៏អ្នកកើតក្នុងគ្រួសារដ៏ថាតទាប (ក៏នឹងជ្រះថ្លានឹងព្រះអង្គ
 ដែរ) អ្នកណាចូលចិត្តតាមខ្ញុំ អ្នកនោះចូរមក អ្នកណា
 មិនចូលចិត្តខ្ញុំ អ្នកនោះចូរទៅចុះ ខ្ញុំនឹងបូសក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គមានទ្រង់ដ៏ប្រសើរ ក្នុងទីនេះហើយ
 ពួកមាណាវតាំងអស់ ក៏និយាយនឹងសេនាព្រាហ្មណ៍ថា
 ប៉ើរលោកដ៏ចម្រើន ពេញចិត្តនឹងសាសនា របស់ព្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធយ៉ាងនេះ យើងទាំងឡាយក៏នឹងបូសក្នុងសំណាក់ព្រះ
 សម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានទ្រង់ដ៏ប្រសើរដែរ (សេនាព្រាហ្មណ៍គ្រាប
 បង្គំទូលថា) ព្រាហ្មណ៍តាំង ៣០០ នាក់នេះ លើក

ព្រហ្មណ៍វង្ស យេនឡុក ហេតុយស្សត្ថសង្កម៌

យោ ចង្ហិ ចត្តាលីកតា
 ព្រហ្មចរិយំ ច'ស្សាន
 កកវា កវ សង្ហិកេ
 ស្វាត្តាភំ ព្រហ្មចរិយំ (សេលាភិ កកវា)
 សង្កដ្ឋិកមតាលិកំ
 យត្ត អមោយា ចព្វដ្ឋា
 អច្យមត្តស្ស សិក្ខតោភិ ។
 អលត្ត ទោ សេលោ ព្រាហ្មណោ
 សចរិសោ កកវតោ សង្ហិកេ
 ចព្វដ្ឋំ អលត្ត ឧបសម្បទំ ។

[២៧] អដទោ កេណិយោ ជដិលោ តស្ស រត្តិយោ
 អច្ចយេន សកេ អស្សមេ ចណិភិ ទាទដិយំ
 កោជដិយំ ចដិយោធាចេត្វា កកវតោ កាលិ
 អាណេចាចេសិ កាលោ កោ កោម ធិដ្ឋិកំ កត្តង្កិ ។
 អដទោ កកវា ចុព្វណ្ណសមយំ ធិវសេត្វា ចត្តដិ
 វរមាធាយ យេន កេណិយស្ស ជដិលស្ស អស្សមោ
 កេតុប្បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ចត្តត្តេ កាសនេ ធិសិធិ

ព្រហ្មណ៍វង្ស យេនឡុក ទ្រង់ចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់កេណិយជដិល
 កំចរិអញ្ញាលីស្សមជ្ឈស បពិត្រព្រះមានបុណ្យ យើងទាំង
 ខ្សោយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ (ព្រះ
 មានព្រះភាគគ្រាន់តែ ម្ចាស់សេលព្រាហ្មណ៍) ព្រហ្មចរិយៈ
 ដែលគង់គង់សំដែង ដោយច្រវែងហើយ ជាព្រហ្មចរិយៈ
 ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ឲ្យផលមិនទើប
 កាល ច្បង្ហូរបេសបុគ្គលអ្នកមិនប្រហែសច្រស ជាអ្នកសិក្សា
 ជាច្បង្ហូរមិនសោះស្ម័គ្រទេ ។ សេលព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំង
 ចរិសំ ក៏បានបញ្ជូននឹងឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់នៃ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។

[២៨] លុះកន្លងក្រិច្ចាតៈហើយ លំដាប់នោះ កេណិយជដិលក៏
 ញ៉ាំងក្បួនមនុស្សទ្រព្យចាត់ចែងទានិយកោជនិយាហោ ដ៏ដ្ឋិកដ្ឋិកក្នុងអាស្រម
 របស់ខ្លួន ហើយឲ្យមនុស្សទៅក្រាបបង្គំចូលកត្តកាល ដល់ព្រះមានព្រះ
 ភាគចាំ បពិត្រព្រះភាគមដិចម្រឹម កាលវេលាដល់ហើយ កត្តសម្រេច
 ហើយ ។ គ្រាពោះ ព្រះមានបុណ្យទ្រង់ស្ងៀម ប្រដាប់ប្រាស្រ័យចរិ
 ក្នុងបុគ្គលសម័យ ទ្រង់ស្តេចចូលទៅឯអាស្រម របស់កេណិយជដិល
 លុះទ្រង់ចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លីកាសនៈ ដែលនេក្រាលដូង

សុត្តនិបទ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចល្លាសក

សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃៗ ។ អដាទា កេណិយោ ជដិលោ
ពុទ្ធប្បមុទំ ភិក្ខុសង្ឃំ ចណីភេទ ទាទចិយេន
កោដចិយេន សហត្តា សន្តប្បេសិ សម្បវេសិ ។
អដាទា កេណិយោ ជដិលោ កកវន្តំ កុត្តារិ
ខុទ្ទិកបត្តនាណិ អញ្ញតរិ ធិតិ អាសនិ តហេត្វា
ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។

[២៨] ឯកមន្តំ ធិសីទិ ទោ កេណិយោ ជដិលំ
កកវំ សមាហំ កាថាហំ អនុមោទិ

អត្តិហុត្តមុទា យញ្ញា
សារិក្ខំ ធនុសោ មុទំ
រាជា មុទំ មនុស្សានិ
ននិទំ សាករោ មុទំ
នក្ខត្តានិ មុទំ ចន្ទោ
អាទិច្ឆោ កបតំ មុទំ
បុញ្ញមាគម្ពមាណិ
សង្ឃោ វេ យជតិ មុទន្តិ ។

សុត្តនិបទ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចល្លាសក

មួយអង្គដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ លំតំចំនោះ កេណិយជដិលក្ខន្ធសភិក្ខុសង្ឃ
មានព្រះភ្នំជាប្រធាន ឡើងអស្តម្ភស្តលំដោយទានិយកោដនិយោហារ
ដ៏ប្រសើរដោយវេទ្ធិខង្គ ។ កេណិយជដិល បានដឹងថា ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់សោយវត្ថុត លែងល្អត្រូវហេតុព្រះក្រហាយ ភ័ក្ត្រ
យកភាសនៈមួយយ៉ាងទាប អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

[២៨] លុះកេណិយជដិល អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់កន្ទុះមាត់ ដោយភាពចំរើនទេវ

យញ្ញាចំរើនឡើយ មានការប្តូរភ្លើងជាប្រធាន គម្ពីរសារិក្ខំ
សាស្ត្រ ជាប្រធាននៃធនុសាស្ត្រ ព្រះរាជាជាប្រធាននៃពួក
មនុស្ស សាគរោជាប្រធាននៃពួកនិ ព្រះចន្ទ្រជាប្រធាននៃ
ពួកផ្កាយ ព្រះអាទិច្ឆជាប្រធាននៃពួកកំរៅ ព្រះសង្ឃកំរិត
ប្រធាននៃមនុស្សចំរើនឡើយអ្នកចង់បានបុណ្យ កាលបូជា ។

ព្រាហ្មណ៍សូត្រ យេសូត្រ កងបុស្ស័ម

អថេទា កកវា កេណិយំ ជជិសំ ឥមាហិ
 កាជាហិ អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសថា បញ្ញាមិ ។
 អថេទា អាយស្មា សេលោ សមរិសោ វុបកេដ្ឋា
 អប្បមត្តោ អតាមិ បហិកត្តោ វិហារន្តោ ជជិសេវ្រ
 យស្សត្តាយ កុលបុត្តោ សម្មនេវ អការស្មា អជករិយិ
 បព្វជន្តិ តទទុត្តិ ព្រហ្មជវិយបរិយោសានំ ជិដ្ឋវ
 ជម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជិ វិហាសិ
 ទិណា ជាតិ វុសិកំ ព្រហ្មជវិយំ កតំ កេណិយំ
 បាបរំ ឥន្ទត្តាយាតិ អព្ពញ្ញាសិ ។ អញ្ញាតហ ទោ
 បដាយស្មា សេលោ សមរិសោ អរហតំ អហោសិ ។

(២៧) អថេទា អាយស្មា សេលោ សមរិសោ យេន
 កកវា តេទុបសម្ព័ន្ធំ ឧបសម្ព័ន្ធពិក្វា ឯកំសិ ជិវំ កត្វា

ព្រាហ្មណ៍សូត្រ យេសូត្រ យេណិបុត្តសេវាគលំព្រះបាទព្រះករុ

លុះព្រះបាទព្រះករុ ទ្រង់ញ៉ាំងកេណិយជជិស ឡើងកាយភាម
 ដោយតាមព័ន្ធនេះហើយ ទ្រង់ត្រេកអរអិកាសនៈចេញទៅ ។ លំដាប់
 នោះ សេលកិកុមានាយុ ព្រមព័ន្ធបរិស័ទ ចៀសចេញអំពីពួក ជា
 អ្នកមិនបានសេចក្តីច្រវែងសេចក្តីសេចក្តី បានសេចក្តីព្រួយបារម្ភ បានចិត្តបញ្ចូន
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន សម្រាន្តនោះដោយអរិយាបថព័ន្ធ ៤ កុលបុត្រដែល
 ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងជីវិតដោយច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុក្ករ-
 ធម៌ណា មិនយូរម៉្លោះ ក៏បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវអនុក្ករធម៌នោះ ជាធម៌
 ទីបំផុតនៃមគ្គព្រហ្មចរិយៈ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងចម្បងនេះ ហើយក៏ដឹង
 ថា ជាតិរបស់អញ អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ កត្តាអញបាន
 ប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសតិច្ចកំអាក្ខាអញបានធ្វើស្រេចហើយ
 មគ្គការវិនិច្ឆ័យច្រើនទៅ ដើម្បីសោឡសតិច្ចនេះទៀត មិនមាន
 ឡើយ ។ ចណ្ណព្រះអរហន្តព័ន្ធខ្យាយ សេលកិកុមានាយុ ព្រម
 ព័ន្ធបរិស័ទ ក៏ជាព្រះអរហន្តនឹងទៅដែរ ។

(២៧) ព្រាហ្មនោះ សេលកិកុមានាយុ ព្រមព័ន្ធបរិស័ទ ចូល
 ទៅគាល់ព្រះបាទព្រះករុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើចំពោះទៀងស្មា

សុត្តន្តបិដក ចម្បងនិទានស្ស មជ្ឈិមនិទានសភី

យេន កកក កេនត្ថសិម្បណាមេត្វា កកកវុំ កាជាហិ
អជ្ឈកាសិ

យេន្នំ សរណមាតម្ហំ^(១)

នំតោ អដ្ឋមិ ចកុម

សត្តរត្ថន កកក

ទទ្ធហ្នា កវ សាសនេ

កុវំ ទុត្វោ កុវំ សត្វា

កុវំ មារភិក្ខុ មុចិ

កុវំ អនុសយេ ធមតោ

តិណ្ណោ កាវេសិមិ បជិ

ឧបជិ ភេ សមតិក្កត្តា

១ ម. សរណមេត្វា ។

សុត្តន្តបិដក ចម្បងនិទានស្ស មជ្ឈិមនិទានសភី

ម្នាក់ ប្រណម្យអក្ខរិចិពោព្រះមានព្រះភាគ គោលគាថាព័ន្ធខ្យយ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា

បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់មានបញ្ជាទុក្ខ យើងខ្ញុំព័ន្ធខ្យយ បាទ

ដល់នូវទីពឹង រាប់មកដល់វិជ្ជានេះ គម្រប់ជា ៨ វិថុហើយ

បពិត្រព្រះមានបុណ្យ យើងខ្ញុំព័ន្ធខ្យយ បាទខ្លាចខ្លួន

ភាមព្រះសាសនារបស់ព្រះអង្គ អស់ ៧ កត្រីហើយ ព្រះ

អង្គជាព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជាបរមសាស្តា ព្រះអង្គជាអកប្រាជ្ញ

គ្រូបស្តុក់នូវមារ ព្រះអង្គជាអកណ្ណាសវៃ ក្នុងអនុសយធម៌

ទ្រង់ទ្រង់ (ធានសង្សារវដ្ត) បាទដោយព្រះអង្គឯង ហើយ

ទ្រង់ចម្រើនពុកសត្វនេះឲ្យទ្រង់បាទផង ព្រះអង្គក្នុងវដ្តកុមារិក

ប្រាសាទវិស្ស លេសសុទ្ធ កន្លែងប្រសំសា

អាសាវ តេ មណីតា

សីហោវ អនុបាណា

មហ័នកយកេវរេវ

កិក្ខុរេវ កិសតា ឥមេ

កិដ្ឋន្តិ មញ្ញសីកតា

ចានេវីរ មសារេហិ

ចានាវ វិទ្ធានុ សត្តុនោតិ ។

លេសសុទ្ធ រុតិយំ ចិដ្ឋិតំ

ប្រាសាទវិស្ស លេសសុទ្ធ កន្លែងប្រសំសា

ព្រះអង្គទ្រព្យ ឥវតាសវៈតាំងឡាយ ព្រះអង្គមិនមានទុបា-

ទាន ទ្រង់លះបង់ខ្ញុំភ័យដែលត្រូវទាញទាំងអស់ ដូចសីហា

កិត្តុទាំង ៣០០ រូបនេះ ឈរប្រណាម្យអញ្ជើ បពិត្រព្រះ

អង្គអ្នកមានព្យាយាម សូមព្រះអង្គលាព្រះបាទទាំងគូ ក្នុង

នាគតិកិត្តុ សូមក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះអង្គជាបរមសាស្តា ។

ចប់ លេសសុទ្ធ ទំ ២ ។

ធម៌យំ អស្សនាយនសុត្តិ

[៣០] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កា
សាវត្ថិយំ វិហាតិ ជេតវនេ អបាជមិល្លាភស្ស អាណ-
មេ ។ តេន ទោ បទ សមយេន បាបាវេជ្ជកាជំ
ប្រាហ្មណាជំ បព្វមគ្គាជំ ប្រាហ្មណសគាជំ សាវត្ថិ-
យំ បដិវសន្តិ កេនចិវេ ករណីយេន ។ អដទោ
តេសំ ប្រាហ្មណាជំ ឯតទយោសិ អយំ ទោ ស-
មណោ កោតមោ បាតុវណ្ណំ សុទ្ធិ បញ្ញាបេតិ កោ-
នុ ទោ បយោតិ សមណោ កោតមេន សុទ្ធិ អស្មិ
វនេន បដិមន្តុត្ថំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
អស្សនាយនោ បាម មាណវោ សាវត្ថិយំ បដិវសតិ
នហារេ វុត្តសិរេ សោឡសវស្សន្តេសិកោ ជាតិយា
តិល្លា វេតានំ បារក្ខ សិទិយណ្ណកេដុកាជំ សាត្ត-
វច្ឆុតេតានំ ឥតិហសបព្វមាជំ បទកោ វេយ្យ-
ករណោ លោកាយតមហាបុរិសសត្តុលោសុ អ-
វយោ ។ អដទោ តេសំ ប្រាហ្មណាជំ ឯតទយោសិ

អស្សនាយនសុត្តិ ទី ៣

[៣០] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះនាម
ព្រះភាគ គង់នៅក្នុងជេតវនាគម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុង
សាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង បណ្តាពួកប្រាហ្មណ៍អ្នកមកពីជនរង្សី ។
មានពួកប្រាហ្មណ៍ចំនួន ៥០០ នាក់ នៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ដោយ
កិច្ចការនីមួយៗ ប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះមានសេចក្តីគ្រិះរិះថា ព្រះសមណ-
រោគមនៈ តែងបញ្ជូនសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ចំពោះវណ្ណៈទាំង ៤ ទេវ-
ណា ថ្មី រើបសមន័តិព្រោះពាក្យនេះ មួយគរុំដោយព្រះសមណ-
រោគមនៈ ។ សម័យនោះឯង មាណវណ្ណៈអស្សនាយនៈ នៅ
អាស្រ័យ ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ជាមនុស្សល្អ មានក្បាលកោរ មាន
កាយ ១៦ ឆ្នាំ អំពីកំណើត បានដល់ខ្លួនត្រើយខ្មែរត្រូវទ ព្រមទាំងគម្ពីរ
និយណ្ត គម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវិរុទ្ធសិក្ខានិមិត្តិ ដែលមាន
គម្ពីរឥតិហសៈជាគម្រប៥ ជាអក្សរៀនខ្លះចំនួននឹងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិន
ទូលំយឺតស្មាត់ដំនាញក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ នឹងមហាបុរិសលក្ខណ-
ក្បាលសាស្ត្រ ។ ប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មានសេចក្តីគ្រិះរិះផ្សំចេះថា

[ប្រាហ្មណ៍] អស្សុណាយេវេត្ត អស្សុណាយុវស្សនំ

អយំ ទោ អស្សុណាយោ មាណវោ សាវគ្គិយំ
បដិសត្តំ ធិហោ ។ បេ ។ អទវយោ សោ ទោ
បហោតិ សមណោ តោតមេន សន្តិ អស្មី វទេន
បដិមន្តេកុដ្ឋំ ។

[៣១] អថទោ តេ ប្រាហ្មណា យេន អស្សុ-
ណាយោ មាណវោ តេនុបសន្តមីសុ ឧបសន្តមិ-
ត្វា អស្សុណាយំ មាណវំ ឯកនកេនុំ អយំ កោ
អស្សុណាយេន សមណោ តោតមោ ពាក្យណី សុន្តិ
បញ្ញាបេតិ ឯតុ កវិ អស្សុណាយេន^(១) សមណោ
តោតមេន សន្តិ អស្មី វទេន បដិមន្តេកុដ្ឋំ^(២) ។ ឯវិ
វុត្តេ អស្សុណាយោ មាណវោ តេ ប្រាហ្មណោ
ឯកនកេន សមណោ ទលុ កោ តោតមោ ធម្មកំណិ
ធម្មកំណិ ច បទ ទុប្បដិមន្តិយា កវុដ្ឋំ ណហិ
សក្កោមិ សមណោ តោតមេន សន្តិ អស្មី
វទេន បដិមន្តេកុដ្ឋំ ។ ទុតិយម្បិ ទោ តេ^(៣)
ប្រាហ្មណា អស្សុណាយំ មាណវំ ឯកនកេនុំ

១. អ. អស្សុណាយោ ។ ២. បដិមន្តេកុដ្ឋំ ។ ៣. តេនិ បទំ ឧ ទិស្សតិ ។

[ប្រាហ្មណ៍] អស្សុណាយេវេត្ត អស្សុណាយុវស្សនំ

អស្សុណាយេនមាណវោនេះ ទៅកស្រយក្នុងក្រុងសាវគ្គី ជាមនុស្សក្នុង
។ បេ ។ ជាអ្នកមិនខុសយកស្កាត់ជំនាញ មានតែមាណវោនោះ ទើប
សមនឹងពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអង្វើដោយព្រះសមណគោតមបាទ ។

[៣១] ព្រះនោះ ប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទាំងគ្នាចូលទៅក្នុងអស្សុណា-

យោមាណវោ លុះចូលទៅដល់ហើយ និយាយនឹងអស្សុណាយោមាណវោ
ដូច្នោះថា ម្ចាស់អស្សុណាយោនេះដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះ កែង
បញ្ជាឲ្យសេចក្តីបរិសុទ្ធ ចំពោះវិញ្ញៈទាំង ៤ ម្ចាស់អស្សុណាយោនេះ ចូរ
អ្នកដ៏ចម្រើនមក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអង្វើដោយ
ព្រះសមណគោតម ។ កាលបើប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះ
ហើយ អស្សុណាយោមាណវោ ក៏និយាយនឹងប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះដូច្នោះថា
ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ពូជព្រះសមណគោតម ជាធម្មកំណិ ទុកជាពួកបុគ្គល
ជាធម្មកំណិផងគ្នា ក៏រមែងពិគ្រោះបាទដោយលំបាក ខ្ញុំមិនអាចពិគ្រោះ
ពាក្យនោះ មួយអង្វើដោយព្រះសមណគោតមឡើយ ។ ប្រាហ្មណ៍
ទាំងនោះ និយាយនឹងអស្សុណាយោមាណវោ ជាតំបកិរេវជីដូច្នោះថា

សុទ្ធដំណើ មន្ត្រីសម្រេច មន្ត្រីបណ្ឌិត

អយ្យ ភោ អស្សលាយន សមណោ ភោគមោ ចាតុវណ្ណិ
 សុទ្ធិ ចញ្ញាមេតិ ឯតុ កវំ អស្សលាយន (១) សមណោ
 ភោគមេន សុទ្ធិ អស្សី វេនេ បដិមន្តុត្តិ(២) ។ ទុតិ-
 យម្បិ ទោ អស្សលាយនោ មាលាវេ ភេ ប្រាហ្មណ
 ឯតនេវេន សមណោ ទលុ ភោ ភោគមោ ធម្មវាដិ
 ធម្មវាដិ ធាន បន ទុញ្ញដិមន្តិយា កវន្តិ ចាហំ សញ្ញាមិ
 សមណោ ភោគមេន សុទ្ធិ អស្សី វេនេ បដិមន្តុត្តិ ។
 ភតិយម្បិ ទោ ភេ ប្រាហ្មណ អស្សលាយនិ មាលាវំ
 ឯតនេវេន អយ្យ ភោ អស្សលាយន សមណោ ភោគ-
 មោ ចាតុវណ្ណិ សុទ្ធិ ចញ្ញាមេតិ ឯតុ កវំ អស្សលា-
 យន (៣) សមណោ ភោគមេន សុទ្ធិ អស្សី វេនេ
 បដិមន្តុត្តិ(៤) ចវិតំ ទោ បន ភោតា អស្សលាយនេន
 បវិញ្ញាជិតំ មា កវំ អស្សលាយនោ អយុទ្ធបរាជិតំ
 បរាជយិតិ ។ ឯវិ វុត្តោ អស្សលាយនោ មាលាវេ

១ ខ.ម. អស្សលាយនោ ។ ២ ខ.ម. ចនិមន្តុត្តិ ។ ៣.ម. ធម្មវេ ទោ បន ភោតា
 អស្សលាយនេន បវិញ្ញាជិតំ ភតិយម្បិ ទុតិយម្បិ ។ ៤ ខ.ម. អស្សលាយនោ ។
 ៥ ខ.ម. ចនិមន្តុត្តិ ។

សុទ្ធដំណើ មន្ត្រីសម្រេច មន្ត្រីបណ្ឌិត

មាលអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះ កែងបញ្ញត្តិ
 សេចក្តីបរិសុទ្ធិចំពោះវណ្ណៈតាំង ២ មាលអស្សលាយនៈ ចូរអ្នកដ៏ចម្រើន
 មក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនគ្រោះពាក្យនោះ មួយអង្វើដោយព្រះសមណ-
 គោតម ។ អស្សលាយនមាលាត ឱយាយនិក្រាហ្មណ៍តាំងនោះជា
 តំបែកដ៏ដូចជា មាលអ្នកដ៏ចម្រើន ពូជព្រះសមណគោតម ជាធម្ម-
 ភវី ទុកជាពួកចក្ខុវេទនាជាធម្មវេទនា ក៏គ្រោះពុទ្ធដោយលំបាក ខ្ញុំ
 មិនអាចគ្រោះពាក្យនោះ មួយអង្វើដោយព្រះសមណគោតមឡើយ ។
 ក្រាហ្មណ៍តាំងនោះឱយាយនិក្រាហ្មណ៍មាលាតជាតំបែក ដ៏ដូចជា
 ជា មាលអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះកែងបញ្ញត្តិ
 សេចក្តីបរិសុទ្ធិចំពោះវណ្ណៈតាំង ២ មាលអស្សលាយនៈ ចូរអ្នកដ៏ចម្រើន
 មក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនគ្រោះពាក្យនោះ មួយអង្វើដោយព្រះសមណគោ-
 តម ឱវិក្រាហ្មណ៍តាំងនោះ គ្រប់ប្រព្រឹត្តិទាំងពុទ្ធសកលវិសេស
 សូមអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ច្បាំងឱ្យឆ្លុះ កុំឱ្យចាញ់ឡើយ ។ កាល
 បើក្រាហ្មណ៍តាំងនោះ ឱយាយនិក្រាហ្មណ៍មាលាត អស្សលាយនមាលាត

ព្រាហ្មណ៍សុខ្យ អស្សុណយនសុខ្យ ករណីត្រៃវិបស្សនា

តេ ព្រាហ្មណ៍ ឯកនិកោត អន្ទា ទោ អហំ កន្តោ ទ
លកាមិ សមណោ ទលុ កោ តោតមោ ធម្មវាទិ
ធម្មវាទិ ទ មទ ទុប្បដិមន្តិយា កវន្តិ បាហិ
សក្កោមិ សមណោ តោតមេទ សន្តិ អស្មិ វទេ
ចដិមន្តតុ អបិបាហំ កវន្តិ(១) វទេទ កមិស្សមិភិ ។

(៣២) អដទោ អស្សុណយនោ មាលាភេ មហា-
តា(២) ព្រាហ្មណកណោទ សន្តិ យេទ កកវំ តេទុប-
សន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កកវតា សន្តិ សង្កោនិ សង្កោ-
ននិយំ កដំ សារណិយំ វិភិសារេត្វា ឯកមន្តិ
និសិទិ ។ ឯកមន្តិ និសិទ្ធា ទោ អស្សុណយនោ
មាលាភេ កកវន្តិ ឯកនិកោត ព្រាហ្មណា កោ តោតម
ឯវនាហិសុ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហិទោ
អត្តោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា វ សុក្កោ វណ្ណោ កណ្ណោ
អត្តោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា វ សុដ្ឋន្តិ ទោ អព្រាហ្មណា
ព្រាហ្មណា វ ព្រហ្មទោ មុត្តា ឧវសា មុទតោ ជាតា

• ១. វ. វ. ១. ២ ម. មហនិយា ។

ព្រាហ្មណ៍សុខ្យ អស្សុណយនសុខ្យ ករណីត្រៃវិបស្សនា

និយាយនិព្រាហ្មណ៍តាំងនោះ ដូច្នោះថា បរិក្រមកម្មដ៏ចម្រើនតាំងឡើយ
ន្នំ (ទៅក៏គ្រោះ) មិនបានដោយដាច់ខាត ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ក្នុង
ព្រះសមណគោតម ជាធម្មវាទី ទុកជាពួកបុគ្គល ជាធម្មវាទីផងគ្នា ក៏
គឺគ្រោះបាន ដោយលំបាក ខ្ញុំមិនហ៊ានពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើ
ដោយព្រះសមណគោតមទេ ខ្ញុំគ្រាន់តែទៅតាមពាក្យរបស់អ្នកដ៏ចម្រើន
តាំងឡើយប៉ុណ្ណោះ ។

(៣២) លំដាប់នោះ អស្សុណយនមាលាភេ ចូលទៅក្រព្រះមាន
ព្រះភាគ ជាមួយនឹងពួកព្រាហ្មណ៍ជាច្រើននាក់ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏និយាយកំតត់សំណេរសំណាល មួយអន្លើដោយព្រះមានព្រះភាគ
លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរកែកយ នឹងពាក្យគួរលើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទី
សមគួរ លុះអស្សុណយនមាលាភេ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ព្រាបបង្គំ
ទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បរិក្រមកម្មដ៏ចម្រើន ក្នុងព្រាហ្មណ៍
តែនិយាយយ៉ាងនេះថា មានតែពួកព្រាហ្មណ៍ទេ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ
វណ្ណៈចៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ក្នុងព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈស វណ្ណៈ
ចៀតជាវណ្ណៈទៅ ក្នុងព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈខ្ពស់ មិនមែនក្នុងព្រាហ្មណ៍មិន
បរិសុទ្ធទេ ក្នុងព្រាហ្មណ៍ជាបុគ្គលទេស កើតមកអំពីព្រះទេស្ឋព្រះព្រហ្ម

ព្រហ្មជា ព្រហ្មចិដ្ឋិតា ព្រហ្មនាយាទានិ ៧៤ កវំ
កោតមោ កំមាហានិ ។

[៣៣] ទិស្សន្តេ^(១) ទោ បទ អស្សនាយន
ព្រាហ្មណាទំ ព្រាហ្មណិយោ ឧត្តរិយោមិ កត្តិទិយោមិ
វិជ្ជាយមាទាមិ មាយមាទាមិ ភេ ៨ ព្រាហ្មណ
យោទិជា ។ សមាទា ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណ ។
សេដ្ឋោ វណ្ណា ហិទោ អញ្ញោ វណ្ណា ព្រាហ្មណ ។
សុត្តោ វណ្ណា កាណ្ណោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណ ។
សុដ្ឋន្តិ ទោ អព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណ ។ ព្រហ្មនោ បុត្តា
ឱវសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មចិដ្ឋិតា ព្រហ្ម-
នាយាទានិ ។ កំញាមិ កវំ កោតមោ ឯវមាហ អដ-
ទ្ទេត្ត^(២) ព្រាហ្មណ ឯវមតំ មញ្ញន្តិ ព្រាហ្មណ ។
សេដ្ឋោ វណ្ណា ។ ថេ ។ ព្រហ្មនាយាទានិ ។

[៣៤] តំ កី មញ្ញសំ អស្សនាយន
សុតន្តេ យោធកកោណ្ណោជេសុ^(៣) អញ្ញេសុ ៨
បច្ឆន្តិមេសុ ជនបទេសុ ទ្រៅ វណ្ណោ អយេវា ថេវ

១ ឧ. វស្សន្តិ ។ ២ ឧ. ភវិកា ។ ៣ ឧ. យោធកកោណ្ណោជេសុ ។

មានព្រះព្រហ្ម ជាអ្នកបង្កើត មានព្រះព្រហ្ម ជាអ្នកនិម្មិត ជាញាតិទីវ
ព្រះព្រហ្ម ត្រង់នេះ គេព្រះគោតមដ៏ចម្រើនសំដែងដូចម្តេច ។

[៣៥] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អស្សនាយនៈ
មានព្រហ្មណំ ទាំងឡាយរបស់ពួកព្រាហ្មណំ ជាស្រ្តីមានជេវ មានភតិ
សម្រាលកូនទីវបំប្រាកដ (អ្នកលំដាប់) ក៏ឃើញដែរ តែព្រាហ្មណំដែល
ប្រាកដជាភតិយោនិទាំងនោះ ត្រឡប់ជាទិយោយថា ពួកព្រាហ្មណំ
ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈងទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ពួកព្រាហ្មណំទើប
ជាវណ្ណៈស វណ្ណៈងទៀតជាវណ្ណៈទៅ ពួកព្រាហ្មណំទើបបរិសុទ្ធ មិន
មែនពួកព្រាហ្មណំមិនបរិសុទ្ធទេ ពួកព្រាហ្មណំជាបុគ្គជាទេស កើតមក
គំរិតព្រះស្នេហាព្រហ្ម មានព្រហ្ម ជាអ្នកបង្កើត មានព្រហ្ម ជាអ្នកនិម្មិត
ជាញាតិទីវព្រហ្ម យ៉ាងនេះទៅវិញ ។ អស្សនាយនមាណា គ្រាបបង្គំ
ទូលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរហើយ តែថា
ពួកព្រាហ្មណំ តែងយល់សេចក្តីខ្ពុះ ក្នុងរឿងខ្ពុះ យ៉ាងនេះថា ពួក
ព្រាហ្មណំ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ ។ រប ។ ជាញាតិទីវព្រះព្រហ្ម ។

[៣៦] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សនាយនៈ អ្នកយល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច ត្រូវអ្នកប្រាប់ទុកទូលថា ក្នុងយោធករដ្ឋទីវិកា ម្តាយដ្ឋ
ទាំងឡាយ ទីវបច្ឆន្តិមជនបទទាំងឡាយងទៀត មានវណ្ណៈ ២ គឺម្ចាស់ ១

ព្រាហ្មណវិទ្យា អស្សុណយនសុត្តេ អកុសលកថា

នាសោ ច អយេវ ហុត្វា នាសោ ហោតិ នាសោ
 ហុត្វា អយេវ ហោតិ តិ ។ ឃិ កោ សុតិ^(១) មេ
 យោ ឧកកខោដេសុ អញ្ញេសុ ច បច្ចុទ្ធិមេសុ
 ជឧបទេសុ ទេវ វណ្ណា អយេវ ទេវ នាសោ ច
 អយេវ ហុត្វា នាសោ ហោតិ នាសោ ហុត្វា
 អយេវ ហោតិ តិ ។ ឃត្ថ អស្សុណយន ព្រាហ្មណាធិ
 កី ទលី កោ អស្សុណយន យនេត្ថ ព្រាហ្មណា ឃិ-
 មាមាសុ ព្រាហ្មណា សេដ្ឋា វណ្ណា ហីនោ អញ្ញា
 វណ្ណា ។ មេ ។ ព្រហ្មណាយោនាតិ ។ កំព្វាបិ កវិ
 កោតមោ ឃិមាមា អថទ្ធកុ ព្រាហ្មណា ឃិមេតិ
 មញ្ញុំ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋា វណ្ណា ហីនោ
 អញ្ញា វណ្ណា ។ មេ ។ ព្រហ្មណាយោនាតិ ។

(៣៩) តី កី មញ្ញសំ អស្សុណយន ទត្តិយោ
 វ ទុ ទោ ចាណាតិចាតិ អនិច្ឆាធាយី កោមេសុមិច្ឆា-
 ចារី មុសាវាធិ មិសុណាវាចោ ជុសុសាវាចោ សម្មប្បណមី
 ។ ឃ. សុតិ ៥ ។

ព្រាហ្មណវិទ្យា អស្សុណយនសុត្តេ អកុសលកថា

ខ្ញុំ ទ ម្ចាស់ត្រឡប់ទៅជាខ្ញុំ ខ្ញុំត្រឡប់ទៅជាម្ចាស់វិញ មានដែរឬ ។
 បរិព្រាហ្មណេអង្គដំបើង ខ្ញុំព្រះអង្គចាប់បានក្នុងមកថា ក្នុងយោនករដ្ឋនឹង
 កាត្វាជវ័ទ្ធិតាំងខ្យល់ និងបច្ចុទ្ធិមជ្ឈមជ្ឈតាំងខ្យល់ឯទៀត មានវណ្ណៈ ២ គឺ
 ម្ចាស់ ១ ខ្ញុំ ទ ម្ចាស់ត្រឡប់ទៅជាខ្ញុំ ខ្ញុំត្រឡប់ទៅជាម្ចាស់វិញ ដូច្នោះដែរ ។
 ម្ចាស់អស្សុណយនៈ បណ្តាវណ្ណៈ ចាំ ២ ខ្ញុំ ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំង
 ដូចម្តេច មានទំព័រពិភាក្សាដូចម្តេច បានជាពួកព្រាហ្មណ៍ ហិននិយាយ
 យ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនេះជា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត
 ជាវណ្ណៈថោកថាប ។ មេ ។ ជាញឹកនឹងព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះនាគម
 ដំបើង ព្រាស់យ៉ាងនេះ តំសមដែរ តែជាពួកព្រាហ្មណ៍ នៅក្រយល់
 សេចក្តីនេះ ក្នុងរឿងនេះយ៉ាងនេះជា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ
 វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកថាប ។ មេ ។ ជាញឹកនឹងព្រះព្រហ្មដដែល ។

(៣៩) ព្រះអង្គព្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សុណយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច (ឃើ) ក្សត្រិយ៍ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ កាមយក
 ទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យ ប្រព្រឹត្តទុស្តក្នុងកម្រិតខ្យល់ និងយាយពាក្យ
 កុហក និងយាយពាក្យញុះញង់ និងយាយពាក្យក្រក់ និងយាយពាក្យរក

សុត្តនិកាយ មហាបិដក មហាបិដក

អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្តិច្ឆេត្តា មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេតា
 បរម្មណា អថាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ
 នោ ព្រាហ្មណោ វេស្សោ វ ទុ ទោ... សុត្តោ
 ៧^(១) ទុ ទោ ចាណាតំចាតិ អនិច្ឆាទាយំ កាមេ-
 សុមិច្ឆាចារី មុសាវាទិ ចិសុសាវាចោ ធម្មសាវាចោ
 សម្មច្យលាមិ អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្តិច្ឆេត្តា មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អថាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតំ
 និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ នោ ព្រាហ្មណោតំ ។ នោ ហិទិ
 ភោ ភោតម ទត្តិយោមិ ហិ ភោ ភោតម ចាណា-
 តំចាតិ អនិច្ឆាទាយំ កាមេសុមិច្ឆាចារី មុសាវាទិ
 ចិសុសាវាចោ ធម្មសាវាចោ សម្មច្យលាមិ អភិជ្ឈាលុ
 ព្យាបន្តិច្ឆេត្តា មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 អថាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ
 ព្រាហ្មណោមិ ហិ ភោ ភោតម... វេស្សោមិ

សុត្តនិកាយ មហាបិដក មហាបិដក

ប្រយោជនំ មានចិត្តវិភាសនំ បានទ្រព្យភេត មានចិត្តក្នុង មានគំនិត
 យល់ខុស លុះវេលាណិកាយបន្ទាប់ពីសេចក្តីស្តាប់ ទៅកើតក្នុងអំឡុង
 ទុក្ខតំ វិនិច្ឆាត នរោ ឯព្រាហ្មណំមិនទៅកើតទេ (បើ) វេស្សៈ ...
 សុខៈ ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យដែលមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្ត
 ខុសក្នុងការទាំងឡាយ និងយោយក្សកុហក និងយោយក្សញ្ជះញង់
 និងយោយក្សក្រក់ និងយោយក្សផ្សេងប្រយោជនំ មានចិត្តវិភាសនំ បាន
 ទ្រព្យភេត មានចិត្តក្នុង មានគំនិតយល់ខុស លុះវេលាណិកាយបន្ទាប់ពី
 សេចក្តីស្តាប់ ក៏ទៅកើតក្នុងអំឡុង ទុក្ខតំ វិនិច្ឆាត នរោ ឯព្រាហ្មណំ
 (បើទុកជាសម្រាប់សត្វជាដើម) មិនទៅកើត (ក្នុងអំឡុង) ទេ ។
 អស្សលាយនមាណា ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិម្រឹម
 មិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិម្រឹម (បើ) ក្សត្រិយ៍ជាអ្នក
 សម្រាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យ ដែលមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងការ
 ទាំងឡាយ និងយោយក្សកុហក និងយោយក្សញ្ជះញង់ និងយោយក្ស
 ក្រក់ និងយោយក្សផ្សេងប្រយោជនំ មានចិត្តវិភាសនំ បានទ្រព្យភេត
 មានចិត្តក្នុង មានគំនិតយល់ខុស លុះវេលាណិកាយបន្ទាប់ពីសេចក្តី
 ស្តាប់ ក៏ទៅកើតក្នុងអំឡុង ទុក្ខតំ វិនិច្ឆាត នរោ ឯព្រាហ្មណំ
 មិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិម្រឹម វេស្សៈ ក្តី ...

ព្រាហ្មណវង្ស អស្សុណយស្សន្ត អំណុសលក្ខម្មថ

ហិ ភោ ភោតម... សុន្តោចិ ហិ ភោ ភោតម... សវទ្ធរូបិ
 ហិ ភោ ភោតម ចត្តារោ វណ្ណា ចាណាភិបាតិយោ អ-
 និដ្ឋានាយំយោ កាមេសុមិច្ឆាចារិយោ មុសារាជិយោ
 ចិសុណារាជា ធុសារាជា សម្មប្បលាមិយោ អភិជ្ឈាល្អ
 ព្យាចន្ទចិត្តា មិច្ឆានិដ្ឋិ^(១) កាយស្ស ភេតា ចរម្បាលា
 អនាយំ ទុក្ខតិ វិចិតាតិ ធិរយំ ឧបចដ្ឋយ្យន្តិ ។ ឯតុ
 អស្សុណយន ព្រាហ្មណាចំ កំ ទលី ភោ អស្សុណ
 យនេតុ ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ
 វណ្ណា ហិយោ អញ្ញា វណ្ណា ។ បេ ។ ព្រហ្មណាយាណាតិ ។
 កិញ្ចមិ កវំ ភោតោ ឯវមាហ អដិទ្ធតុ ព្រាហ្មណា
 ឯវមេតិ មញ្ញន្តិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា
 ហិយោ អញ្ញា វណ្ណា ។ បេ ។ ព្រហ្មណាយាណាតិ ។

១. មិច្ឆាវង្សោ ។

ព្រាហ្មណវង្ស អស្សុណយស្សន្ត អំណុសលក្ខម្មថ

បពិត្រព្រះនាគមជ័ចម្រើន សុខុក្កិ... បពិត្រព្រះនាគមជ័ចម្រើន វណ្ណៈ
 ពំន ៤ (បី) ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ
 ប្រព្រឹត្តទុស ក្នុងកាមពំនិទ្ធាយ និយាយពាក្យកុហក និយាយពាក្យ
 ញុះញង់ និយាយពាក្យគាត្រកំ និយាយពាក្យវេទប្រយោជន៍ មានចិត្ត
 វិវាទន៍បានទ្រព្យគេ មានចិត្តក្នុង មាននិមិត្តយល់ទុស លុះវាលាភ
 កាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្តាប់ នឹងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិចិតាត
 នេក ពំនអស់ពុំមានទេ ។ ម្ចាស់អស្សុណយនៈ បណ្តាវណ្ណៈពំន ៤ ខ្លះ
 ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទឹកដីពំនាក់ដូចម្តេច បានជាពួក
 ព្រាហ្មណ៍ហិននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងខ្លះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបថា
 វណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈងងឹតជាវណ្ណៈថោកថាប ។ បេ ។ ជាញាតិទីន៍
 ព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះនាគមជ័ចម្រើនក្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមរម្យ
 តែថាពួកព្រាហ្មណ៍នៅតែយល់សេចក្តីខ្លះ ក្នុងរឿងខ្លះយ៉ាងនេះដែលថា
 ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបថាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈងងឹត ជាវណ្ណៈថោក
 ថាប ។ បេ ។ ជាញាតិទីន៍ព្រះព្រហ្ម ។

សុត្តន្តបិដក ចម្លើយនៃសុត្តន្តបិដក

[៣៦] ភី ភី មញ្ញសិ អស្សណាយេ ព្រាហ្មណោ
 វ ទុ ខោ ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ អនិច្ឆាធានា
 បដិវិរតោ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ មុសាវាណា
 បដិវិរតោ មិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ជុសាយ
 វាចាយ បដិវិរតោ សម្មប្បណាថា បដិវិរតោ អនភិជ្ឈា-
 លុ អព្យាបន្តិកោ សម្មាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 សុតតិ សក្កិ លោកិ ឧបបន្នេយ្យ ពោ ទត្តិយោ ពោ វេស្សា ពោ សុត្តោតិ ។ ពោ
 ហិំ ភោ ភោតម ទត្តិយោមិ ហិ ភោ ភោតម
 ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ អនិច្ឆាធានា បដិវិរតោ
 កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ មុសាវាណា បដិវិរតោ
 មិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ជុសាយ វាចាយ
 បដិវិរតោ សម្មប្បណាថា បដិវិរតោ អនភិជ្ឈា-
 លុ អព្យាបន្តិកោ សម្មាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 សុតតិ សក្កិ លោកិ ឧបបន្នេយ្យ ព្រាហ្មណោមិ
 ហិ ភោ ភោតម .. វេស្សាមិ ហិ ភោ ភោតម...

សុត្តន្តបិដក ចម្លើយនៃសុត្តន្តបិដក

[៣៦] ព្រះអង្គក្រាស់ស្នេហា ហួសអស្សណាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះដូចម្តេច លុះតែព្រាហ្មណ៍វៀរចាកបាណកិបុត វៀរចាក
 អនិច្ឆាធានា វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារា វៀរចាកមុសាវាណា វៀរចាកមិសុ-
 ណាវាណា វៀរចាកជុសាវាណា វៀរចាកសម្មប្បណាថា មិនមានអភិជ្ឈា
 មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ លុះលោកិកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្តាប់
 រទីបរិភោគក្នុងសុតិស្ថិតិវេលាពេល ក្សត្រិយ៍រទីមិនបាន វេស្សៈ
 ទៅមិនបាន សុទ្ធាំរទីមិនបានទេ ។ អស្សណាយនមាណព ក្រាបបង្គំ
 ទូលថា បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមម្រឹម មិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះភា-
 គមជ្ជិមម្រឹម ភាមាភិក ក្សត្រិយ៍ក្តី វៀរចាកបាណកិបុត វៀរចាកអនិច្ឆា-
 ធានា វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារា វៀរចាកមុសាវាណា វៀរចាកមិសុណាវាណា
 វៀរចាកជុសាវាណា វៀរចាកសម្មប្បណាថា មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្ត
 ព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ លុះលោកិកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្តាប់ ក៏ទៅរក
 ក្នុងសុតិស្ថិតិវេលាពេល បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមម្រឹម ព្រាហ្មណ៍ក្តី...
 បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមម្រឹម វេស្សៈក្តី ... បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមម្រឹម

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា អស្សុណយស្សេន្ត មេត្តចំនួន៧៣

សុត្តោចំ ហិ កោ កោតម... ឥត្វេចំ ហិ កោ
 កោតម ធន្តារោ វណ្ណា ចាណាតិបាតា បដិវរតា
 អនិច្ឆាតា បដិវរតា កាមេសុមិច្ឆាតា បដិវរតា
 មុសាវាទា បដិវរតា ចិសុណាយ វាទាយ បដិវរតា
 ជុស្សាយ វាទាយ បដិវរតា សម្មច្បណាតា បដិវរតា
 អនិច្ឆិកា អន្យាបដិវរតា សម្មាទិដ្ឋិ កាយស្ស
 កេតា បរាជ្ជណា សុតតិ សក្កំ លោកំ ឧបបដ្ឋេយ្យ-
 ន្តំ ។ ឯតុ អស្សុណយន ព្រាហ្មណាចំ កី លសំ
 កោ អស្សុសោ យនេតុ ព្រាហ្មណា ឯវាមាហិសុ
 ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហិទោ អញ្ញោ វណ្ណា
 ។ មេ ។ ព្រហ្មនាយាទាតិ ។ កំត្យាចំ កវិ
 កោតមា ឯវាមា អថេតុ ព្រាហ្មណា ឯវាមេតិ
 មញ្ញន្តំ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហិទោ អញ្ញោ
 វណ្ណា ។ មេ ។ ព្រហ្មនាយាទាតិ ។

(៣៧) កី កី មញ្ញសំ អស្សុណយន
 ព្រាហ្មណា វ ទុ ទោ បហោតិ អស្មី មនេសេ
 អេវិ អន្យាបដិវរតា មេត្តចំនួន កាវេតុ ទោ ទត្តិយោ

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា អស្សុណយស្សេន្ត ធីតាការិវេទមេត្តចំនួន

សុត្តោចំ ... បតិគ្រុព្រះនាគមជ័ចម្រឹម តាមពិកស្សប្បិណ្ណៈ ទាំង ៤ បើ
 វៀរចាកបាណាតិបាតា វៀរចាកអនិច្ឆាតា វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាតា
 វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកចិសុណាវាទ វៀរចាកជុស្សាវាទ វៀរចាក
 សម្មច្បណាតា មិនមានអនិច្ឆា មិនមានចិក្ខុវាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ លុះ
 វាលាភយបដិវរតា វិសេស្តិស្វាបំ និទិទៅកើតក្នុងសុតិស្មិទេវាលោក
 ទាំងអស់ ពុំខានឡើយ ។ ខ្នាតអស្សុណយនៈ បណ្តាវណ្ណៈ ទាំង ៤ ទុះ
 ក្នុងព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទីតាំងកម្លាំងដូចម្តេច ទានជាពួក
 ព្រាហ្មណ៍ហិទេនិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនេះថា ក្នុងព្រាហ្មណ៍ទើបថា
 វណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតថាវណ្ណៈថេកតាម ។ មេ ។ ជាញាតិទីនិ
 ព្រហ្មនាយាទា ។ ព្រះនាគមជ័ចម្រឹម គ្រាសំយ៉ាងនេះ ក៏សមរម្យ
 ហើយ កែថាក្នុងព្រាហ្មណ៍ នៅសេសសល់សេចក្តីនេះ ក្នុងរឿងនេះ
 យ៉ាងនេះដែរថា ក្នុងព្រាហ្មណ៍ទើបថាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត
 ថាវណ្ណៈថេកតាម ។ មេ ។ ជាញាតិទីនិព្រះព្រហ្ម ។

(៣៨) ព្រះអង្គគ្រាសំសូរថា ខ្នាតអស្សុណយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះដូចម្តេច លុះក្នុងព្រាហ្មណ៍ទើបតែវេទចិក្ខុមេត្តា មិនមាន
 ភៀវ មិនមានព្យាទា ក្នុងប្រទេសនោះទាន ក្សត្រិយ៍បំរើមិនមាន

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសក

គោ វេស្សន គោ សុត្តានិ ។ គោ ហិំនំ កោ
 កោតម ទត្តិយោចិ ហិ កោ កោតម ចហោតិ
 អស្មី ចនេសេ អយំ អត្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ ភាវេតិ
 ព្រាហ្មណោមិ ហិ កោ កោតម... វេស្សនចិ
 ហិ កោ កោតម... សុត្តោមិ ហិ កោ កោតម...
 សទ្ធវេមិ ហិ កោ កោតម ធម្មាហេ វណ្ណា
 ចហោតិ អស្មី ចនេសេ អវេរី អត្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ
 ភាវេតុន្តំ ។ ឯតុ អស្សលាយន ព្រាហ្មណាភិ កិ
 លំ កោ អស្សលោ យនេត្ត ព្រាហ្មណា ឯវាហាហិសុ
 ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហិគោ អញ្ញោ វណ្ណា
 ។ មេ ។ ព្រហ្មណយានាតិ ។ កំណាចិ ករំ
 កោតមោ ឯវាហា អដទ្ធតុ ព្រាហ្មណា ឯវាចេតិ
 មញ្ញាតិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហិគោ អញ្ញោ
 វណ្ណា ។ មេ ។ ព្រហ្មណយានាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសក

វេស្សៈចំរើនមិចបាន សុទ្ធាចំរើនមិចបាន មេវ ។ អស្សលាយន-
 មាណពក្រាបបង្ខំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភាមពិត ស្យគ្រិយ៍ក្តី ក៏ដូចរំរើនចិត្តមេត្តា
 មិនមានរឿរ មិនមានក្បាច់ ក្នុងប្រទេសនោះបានដែរ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ក្តី... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វេស្សៈក្តី...
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សុទ្ធាចំរើន... បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចំរើន
 វណ្ណៈចំរើន ៤ ភាមពិត សុទ្ធាចំរើនចិត្តមេត្តា មិនមានរឿរ មិនមាន
 ក្បាច់ ក្នុងប្រទេសនោះបាន ចំរើនអស់គ្នា ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ
 បណ្តាវណ្ណៈចំរើន ៤ ខ្លះ ពួកព្រាហ្មណ៍មានម្នាស់ដូចម្តេច មានទីតាំង
 កំណត់ដូចម្តេច បានជាពួកព្រាហ្មណ៍ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងខ្លះ
 ថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត ជាវណ្ណ ថោក
 ទាប ។ មេ ។ ជាញាតិទីតាំងព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនត្រាស់
 យ៉ាងនេះ ភ័យមែន តែថាពួកព្រាហ្មណ៍ នៅតែសំគាល់សេចក្តី
 ខ្លះ ក្នុងរឿងខ្លះយ៉ាងនេះដែរថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ
 វណ្ណៈឯទៀត ជាវណ្ណៈថោកទាប ។ មេ ។ ជាញាតិទីតាំងព្រះព្រហ្ម ។

[៣៤] ភី ភី មញ្ញាសំ អស្សលាយន ប្រាហ្មណោ
 វ ទុ មោ បហោតិ សោត្តិ សិបាទំ^(១) អាធាយ
 នទិ កត្តា រដោជល្លំ បរាហេតុំ មោ ទត្តិយោ មោ
 វេស្សោ មោ សុដ្ឋោតិ ។ មោ ហិទិ ភោ តោតម
 ទត្តិយោមិ ហិ ភោ តោតម បហោតិ សោត្តិ សិបាទំ
 អាធាយ នទិ កត្តា រដោជល្លំ បរាហេតុំ ប្រាហ្មណោមិ
 ហិ ភោ តោតម... វេស្សោមិ ហិ ភោ តោតម...
 សុដ្ឋោមិ ហិ ភោ តោតម... សទ្ធមិ ហិ ភោ
 តោតម ទត្តារោ វណ្ណោ បហោតិ សោត្តិ សិបាទំ
 អាធាយ នទិ កត្តា រដោជល្លំ បរាហេតុនិ ។
 ឯតុ អស្សលាយន ប្រាហ្មណោ ភី តលិ
 ភោ អស្សសោ យនេតុ ប្រាហ្មណោ ឯវមាហំសុ
 ប្រាហ្មណោ វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហិមោ អញ្ញោ វណ្ណោ
 ។ មេ ។ ប្រាហ្មណោធាតិ ។ ភីក្កាមិ ភវិ តោតមោ
 ឯវមាហ អវេទ្ធតុ ប្រាហ្មណោ ឯវមេតិ មញ្ញាទិ

១ ខ. សោត្តិ សិបាទំ ។ ខ. ណទិ សិបាទំ ។

[៣៥] ព្រះអង្គក្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះដូចម្តេច លុះតែប្រាហ្មណ៍ទើបគួរនាំយកកញ្ចប់គ្រឿងលំអិត
 សម្រាប់ដុសកាយនឹងគ្រឿងឆ្នួត ទៅកាន់ស្ទឹង ដើម្បីជម្រះក្តួលបាន
 ក្សត្រិយមិទ្ធកូរ វេស្សៈមិទ្ធកូរ សុខ្ខៈមិទ្ធកូរទេ ។ អស្សលាយនៈ
 មាណពក្រាបមន្តិទួលថា បពិត្រព្រះនាគមជ័ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ
 បពិត្រព្រះនាគមជ័ចម្រើន តាមពិត ក្សត្រិយក្តី ក៏គួរកាន់យកកញ្ចប់
 គ្រឿងលំអិត សម្រាប់ដុសកាយនឹងគ្រឿងឆ្នួត ទៅកាន់ស្ទឹង ដើម្បី
 ជម្រះក្តួលដែរ បពិត្រព្រះនាគមជ័ចម្រើន ប្រាហ្មណ៍ក្តី... បពិត្រព្រះ
 នាគមជ័ចម្រើន វេស្សៈក្តី... បពិត្រព្រះនាគមជ័ចម្រើន សុខ្ខៈក្តី...
 បពិត្រព្រះនាគមជ័ចម្រើន តាមពិត វណ្ណៈចំរង ៤ សុខ្ខៈក៏គួរកាន់យក
 កញ្ចប់គ្រឿងលំអិត សម្រាប់ដុសកាយ នឹងគ្រឿងឆ្នួត ទៅកាន់ស្ទឹង
 ដើម្បីជម្រះក្តួលបានចាំអស់គ្នា ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ បណ្តាវណ្ណៈ
 ចំរង ៤ ខ្លះ ពួកប្រាហ្មណ៍បានកម្លាំងដូចម្តេច មានទំនំទំនាក់ដូចម្តេច
 បានជាពួកប្រាហ្មណ៍ ហិននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងខ្លះថា ប្រាហ្មណ៍
 ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ មេ ។ ពញាភិ
 នឹងប្រាហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះនាគមជ័ចម្រើន ត្រាស់យ៉ាងនេះ គឺសម្រេច
 កែវពួកប្រាហ្មណ៍ នៅតែសំគាល់សេចក្តីខ្លះ ក្នុងរឿងខ្លះយ៉ាងនេះ

សុត្តនិបិទេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ខុទ្ទិយបណ្ណសាសនំ

ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វ លោកា ហិ តោ អញ្ញោ វ លោកា
វ បេ ។ ព្រហ្មណាយា ធាតិ ។

[៣៧] តិ កី មញ្ញសំ អស្សលាយន ឥទ វ ជា
ទត្តិយោ មុន្តាវសំតោ ធានាជន្នាជំ បុរិសាជំ បុរិសសតិ
សន្និទានេយ្យ អាយន្តុ កោន្តោ យេ គត្ត ទត្តិយ កុលា
ព្រាហ្មណកុលា វ ជញ្ញកុលា ឧប្បន្នា សាកស្ស
វ^(១) សាលស្ស វ សលន្សស្ស វ ចន្ទនស្ស
វ បទុមកស្ស វ ឧត្តរាណី អាធាយ អត្ថិ
អភិជិទ្ធភ្នន្តុ តេជោ ចានុករោន្តុ អាយន្តុ បដ
កោន្តោ យេ ច^(២) គត្ត ធន្តរាសកុលា ធន្តរា
កុលា វេណុកុលា^(៣) ជេកាវកុលា មុត្តសកុលា
ឧប្បន្នា សាទានោណិយា វ សុកវោណិយា វ
វជកោណិយា វ វលល្លាភក្ខស្ស វ ឧត្តរាណី
អាធាយ អត្ថិ អភិជិទ្ធភ្នន្តុ តេជោ ចានុករោន្តុ
១ ឧ. សាកស្ស វ តិ ឧទ្ទិស្ស វ ។ ២ ឧ. ឧសវា ឧត្ត វ ៣ ឧ. ឧណពុលា ។

សុត្តនិបិទេ ខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទិយបណ្ណសាសនំ

ជវសេថ ពួកព្រាហ្មណំ រើចជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈប្រទៀត ជា
វណ្ណៈថោកថាប វ បេ ។ ជាញាតិទិនីព្រះព្រហ្ម ។

[៣៧] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់រសច-
ក្តីនោះដូចម្តេច ក្សត្រិយ៍ជាព្រះរាជាក្នុងលោកនេះ បានពុទ្ធាភិរសការហើយ
ប្រជុំពួកបុរស បានជាគំរូផ្សេង វ ចំនួន ១០០ ឆាប់ ដោយព្រះគម្រាស់ថា
អ្នកដ៏ចម្រើនចំរើនឡាយចូរមក បណ្តាពួកបុរសចំរើននោះ ពួកបុរសណា
ដែលចេញអំពីពួកទត្តិយត្រកូលក្តី ព្រាហ្មណត្រកូលក្តី ជញ្ញត្រកូលក្តី
មកចូលជុំគ្នាហើយ ពួកបុរសនោះចូរកាន់យកពុទ្ធក្រឹតិទានលើវិសេសធ្វើកិ
ឈើស្រាយក្តី ឈើទ្វីមក្តី ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទនក្តី ដើមល្អិតក្រហមក្តី
ហើយចូរពួកភ្នំ ចូរធ្វើភ្នំឡើងក៏គេ ព្រាហ្មដទៀត មួយទៀត អ្នកដ៏
ចម្រើនចំរើនឡាយចូរមក បណ្តាពួកបុរសចំរើននោះ ពួកបុរសណាដែល
ចេញអំពីពួកចណ្ណាសត្រកូលក្តី នេសាទត្រកូលក្តី វេណុត្រកូល (ត្រកូល
អ្នកនាញពុទ្ធស្សី) ក្តី ថេកាវត្រកូល (ត្រកូលជាន់ថេ) ក្តី មុត្តសត្រកូល
(ត្រកូលអ្នកចាត់សម្រាម) ក្តី មកចូលជុំគ្នាហើយ ពួកបុរសនោះ ចូរកាន់
យកពុទ្ធក្រឹតិទានលើវិសេសធ្វើកិស្នកក្តី ស្នកជ្រូកក្តី ស្នកដានីជ្រលក់ក្តី
ដើមល្អិតប្រេងក្តី ហើយចូរពួកភ្នំ ចូរធ្វើភ្នំឡើងក៏គេព្រាហ្មដទៀត ដូច្នោះ

ព្រហ្មណ៍ន្ទ្យ ឧប្បណ័យស្មេត្ត ឧត្តរាភិវិទ្ធិប្បដេស

តំ កំ មញ្ញសិ អស្សនាយន យោ ច ទុ
 កោ^(១) ទត្តិយកុណា ព្រហ្មណកុណា រាជញ្ញកុណា
 ឧប្បន្នេហិ សាកស្ស វា សាលស្ស វា សលទ្យស្ស
 វា ចទ្ធនស្ស វា បទុមកស្ស វា ឧត្តរាណិ អា-
 នាយ អត្ថំ អភិវិទ្ធិត្ថោ ភេដោ ចាតុកកោ សោ ឯវ
 ទុ ទ្ធស្ស អត្ថំ អទ្ធិមា ទេវ^(២) វណ្ណិមា ច បកស្សរោ
 ច ភេទ ច សត្តា អត្ថំថា អត្ថំកាណិយំ កាតុ
 យោ បទ សោ ចណ្ណាលកុណា ទេសានកុណា
 វេណុកុណា វេណុកុណា បុក្កសកុណា ឧប្បន្នេហិ
 សាចានោណិយា វា សុកានោណិយា វា វេណុកុណា
 ណិយា វា ឯសណ្ឋកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរាណិ អាណាយ
 អត្ថំ អភិវិទ្ធិត្ថោ ភេដោ ចាតុកកោ ស្វាស្ស អត្ថំ
 ច ទេវ អទ្ធិមា ច ច វណ្ណិមា ច ច បកស្សរោ ច
 ច ភេទ សត្តា អត្ថំថា អត្ថំកាណិយំ កាតុន្តិ ។
 យោ ហិទិ ភោ ភោតម យោបិ^(៣) សោ ភោ ភោតម

១. ឯវ កោ ណេវ វិទ្យាវ ។ ២. ទ ។ ៣. បិសក្កេ ឧត្ត ។

ព្រហ្មណ៍ន្ទ្យ ឧប្បណ័យស្មេត្ត អំពិចមាដោយការចង្កាត់ភ្លើង

ម្នាលអស្សនាយនៈ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ភ្លើងណា ដែល
 ពួកបុរសចេញ អំពីទត្តិយក្រកូលក្តី ព្រហ្មណក្រកូលក្តី រាជញ្ញ-
 ក្រកូលក្តី មកចូលជុំគ្នាហើយកាន់យកគំនូរភ្លើងខាងលើ ដែលធ្វើពីឈើ
 ស្រាយក្តី ឈើទ្វីមក្តី ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទីក្តី ដើមឈូកក្រហមក្តី
 មកពួក ភ្លើងកំពេះប្រាកដទៀង ភ្លើងនោះឯង ទើបមានអណ្តាត
 មានណា ពំន់មានន្ទិ បុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង
 ដោយសារភ្លើងនោះ បាទ ចំណែកឯភ្លើងណា ដែលពួកបុរសចេញ
 អំពីពួកចណ្ណាលក្រកូលក្តី ទេសាក្រកូលក្តី វេណុក្រកូលក្តី វេណុ-
 ក្រកូលក្តី បុក្កសក្រកូលក្តី មកចូលជុំគ្នាហើយកាន់យកឈើគំនូរភ្លើង
 ខាងលើ ដែលធ្វើពីស្លក្តី ក្រដាសក្តី ស្លក្តី ក្រដាសក្តី ដើម
 ល្បុងប្រេងក្តី មកពួក ភ្លើងកំពេះប្រាកដទៀងដែរ ភ្លើងនោះ មិនមាន
 អណ្តាត មិនមានណា ពំន់មិនមានន្ទិ បុគ្គលមិនអាចធ្វើកិច្ចការដែល
 ត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ដោយសារភ្លើងនោះបាទ បទ បទ បទ បទ បទ បទ
 ដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ បទ បទ បទ បទ បទ បទ ភ្លើងណា

សុត្តន្តបិដក ចម្លើយនៃកាយស្ស ចម្លើយបណ្ណសាវៈ

ទន្ធិយកុលា ប្រាហ្មណកុលា វជិញ្ញកុលា ឧប្បន្នេហិ
 សាគស្ស វា សាលស្ស វា សលធម្មស្ស វា ទទ្ធនស្ស
 វា បទុមកស្ស វា ឧត្តរាណី អាធាយ អត្ថិ អតិច្ឆតោ
 តេជោ ចាតុកកោ ស្វាស្ស អត្ថិ អច្ឆិមា ច វណ្ណិមា
 ច បកស្សរោ ច តេជ ច សក្កា អត្ថិ ធា អត្ថិ ករណីយិ
 កាតុំ យោមិ សោ ណ្ហាលកុលា ធម្មោធម្ម
 កុលា វេណុកុលា វេណារកុលា បុត្តសកុលា
 ឧប្បន្នេហិ សាចាទោណិយា វា សុករោណិយា
 វា វជិញ្ញោណិយា វា វលណ្ណកជ្ជស្ស វា ឧត្តរាណី
 អាធាយ អត្ថិ អតិច្ឆតោ តេជោ ចាតុកកោ
 សោបស្ស(១) អត្ថិ អច្ឆិមា ច វណ្ណិមា ច បកស្សរោ
 ច តេជមិ ច សក្កា អត្ថិ ធា អត្ថិ ករណីយិ
 កាតុំ សញ្ជេមិ ហិ ភោ កោតម អត្ថិ អច្ឆិមា
 ច វណ្ណិមា ច បកស្សរោ ច សញ្ជេមិ ច
 សក្កា អត្ថិ ធា អត្ថិ ករណីយិ កាតុន្តិ ។ ឯតុ អស្ស-
 លាយន ប្រាហ្មណ៍នី កី ពសិ កោ អស្សរោ

១-១-០ ។

សុត្តន្តបិដក ចម្លើយនៃកាយស្ស ចម្លើយបណ្ណសាវៈ

ដែលពួកបុរស ចេញអំពីទន្ធិយក្រកូលក្តី ប្រាហ្មណ៍ក្រកូលក្តី វជិញ្ញ-
 ក្រកូលក្តី មកចូលជុំគ្នា ហើយកាន់យកវារីក្នុងក្រដាសដែលធ្វើពីឈើស្រាយក្តី
 ឈើទ្វីមក្តី ដើមស្រល់ក្តី ដើមទន្ធិក្តី ដើមឈូកក្រហមក្តី មកពួក
 ភ្លើងកំរោះប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះឯង មានអណ្តាត មានពណ៌ មាន
 ពន្លឺ បុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ដោយសារភ្លើងនោះ
 ក៏បាន ចំណែកឯភ្លើងណា ដែលពួកបុរសចេញ អំពីបណ្ណាល័យក្រកូល
 ក្តី នេសាទក្រកូលក្តី វេណុក្រកូលក្តី វេណារក្រកូលក្តី បុត្តសក្រកូលក្តី
 មកចូលជុំគ្នា ហើយកាន់យកឈើវារីក្នុងក្រដាស ដែលធ្វើពីស្លក្តី
 ស្លក្រដាសក្តី ស្លក្រដាសក្តី ដើមល្អិតប្រេងក្តី មកពួក ភ្លើងកំរោះ
 ប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះឯង ក៏មានអណ្តាត មានពណ៌ មានពន្លឺ បុគ្គល
 អាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ដោយសារភ្លើងនោះ បានជួបគ្នា
 បរិស្រុតពោធិបដិបម្រើម ព្រោះភ្លើងពាំងអស់ ស្តង់តែមានអណ្តាត
 មានពណ៌ ពាំងមានពន្លឺ បុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង
 ដោយសារភ្លើងនោះបានពាំងអស់ ។ ម្ចាស់អស្សរោយនៈ បណ្ណវណ្ណៈ
 ពាំង ៦ នោះ ពួកប្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទំព័រវិចារកំដូចម្តេច

ព្រហ្មណសុត្តន្ត អស្សុលាយសុត្តន្ត ព្រហ្មណកញ្ញាសិវាសុចរា

យនេត្ត ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណា ។
 សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា
 វ សុត្តោ វណ្ណោ កណ្ណោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា
 វ សុដ្ឋន្តិ ទោ អព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណា វ ព្រហ្មទោ
 បុត្តា ឱវសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មធិម្មិតា
 ព្រហ្មនាយាទាតិ ។ កេត្តាបិ កវី ភោគមោ ឯវមាហ
 អជំទុត្ត ព្រាហ្មណា ឯវមេតំ មញ្ញន្តិ ព្រាហ្មណា
 វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ ។ បេ ។
 ព្រហ្មនាយាទាតិ ។

(៤០) តំ កី មញ្ញសិ អស្សុលាយន វេទ
 ទុត្តិយកុមារោ ព្រាហ្មណកញ្ញាយ សន្និ សិវាសិ
 កឃ្យេយ្យ ភេសំ សិវាសមទ្វាយ បុត្តោ ជាយេជ
 យោ សោ ទុត្តិយកុមារោ ព្រាហ្មណកញ្ញាយ បុត្តោ
 ឧប្បន្នោ សិយោ សោ មាតុបិ សទិសោ មិតុបិ សទិសោ

ព្រហ្មណសុត្តន្ត អស្សុលាយសុត្តន្ត ទេវតាវិហារកថាបិដកនិព្វានសុត្តន្ត

ពុទ្ធជាតិព្រាហ្មណំ ហិរិមិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនេះថា ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទើបដាំវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតដាំវណ្ណៈថោកទាប ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទើបដាំវណ្ណៈស វណ្ណៈឯទៀតដាំវណ្ណៈអៅ ពួកព្រាហ្មណ៍
 ទើបបរិសុទ្ធ មិនមែនពួកព្រាហ្មណ៍មិនបរិសុទ្ធចេ ពួកព្រាហ្មណ៍ ជាបុត្រ
 ជាឧសរបស់ព្រហ្ម កើតពីព្រះឧសព្រហ្ម ខានព្រហ្ម ជាអ្នកបង្កើត
 មានព្រហ្ម ជាអ្នកម្និត ជាញាតិទីតាំងព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះភោគម
 វិចម្រឹមគ្រាស់យ៉ាងនេះ តំសមវិដេ តែថាពួកព្រាហ្មណ៍នៅតែសំគាល់
 សេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់យ៉ាងនេះដដែលថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបដាំវណ្ណៈ
 ប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតដាំវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិទីតាំងព្រះព្រហ្ម ។

(៤០) ព្រះអង្គគ្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សុលាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច (បើ) ខន្តិយកុមារ ក្នុងវិហារនេះ សម្រេច
 សំរាមជាមួយទីពឹងព្រាហ្មណកញ្ញា កើតបុត្រម្នាក់ឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 សំរាមនៃដទៃទាំងពីរនាក់នោះ បុត្រដែលកើតឡើង ដោយខន្តិយកុមារ
 ទីពឹងព្រាហ្មណកញ្ញានោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រហែលនឹងបិតាផង

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសក

ទន្តិយោភិមំ វត្តោត្វា ព្រាហ្មណោភិមំ វត្តោត្វាភិ ។ យោ
សោ ភោ ភោតម ទន្តិយកុមារោ ព្រាហ្មណកញ្ញាយ
បុត្តា ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុបិ សនិសោ
បិគុបិ សនិសោ ទន្តិយោភិមំ វត្តោត្វា ព្រាហ្មណោភិមំ
វត្តោត្វាភិ ។

[៤៦] ភិ ភិ មញ្ញសិ អស្សនាយន ឥន
ព្រាហ្មណកុមារោ ទន្តិយកញ្ញាយ សន្តិ សំវាសំ
កប្បយ្យ ភេសិ សំវាសមន្ទាយ បុត្តោ ជាយថ
យោ សោ ព្រាហ្មណកុមារោ ទន្តិយកញ្ញាយ បុត្តោ
ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុបិ សនិសោ បិគុបិ
សនិសោ ទន្តិយោភិមំ វត្តោត្វា ព្រាហ្មណោភិមំ
វត្តោត្វាភិ ។ យោ សោ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណកុមារោ
ទន្តិយកញ្ញាយ បុត្តោ ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុបិ
សនិសោ បិគុបិ សនិសោ ទន្តិយោភិមំ វត្តោត្វា
ព្រាហ្មណោភិមំ វត្តោត្វាភិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសក

តើគន្ធហោរោ ក្សត្រិយំ ឬគន្ធហោរោ ព្រាហ្មណំ ។ អស្សនាយនៈ
ក្រាបចង្អុលថា បពិត្រព្រះភាគម ដ៏ចម្រើន បុត្រវេលាកើតឡើង
ដោយទន្តិយកុមារនឹងព្រាហ្មណកញ្ញាទោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រ-
ហែលនឹងចិតាផង គេនូវហោរោ ក្សត្រិយកំបុន ហោរោ ព្រាហ្មណ
កំបុន ។

[៤៧] ព្រះគង្គត្រាស់សួរថា ខ្មាលអស្សនាយនៈ ម្តកយល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) ព្រាហ្មណកុមារក្នុងលោកនេះ សម្រេច
សំវាស ជាមួយនឹងទន្តិយកញ្ញា តើកប្បក្សត្រឡើង ព្រោះភាស្រ័យ
សំវាសនៃជនពុំចំណេះនោះ បុត្រវេលាកើតដោយព្រាហ្មណកុមារនឹង
ទន្តិយកញ្ញាទោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រហែលនឹងចិតាផង តើគ-
ន្ធហោរោ ក្សត្រិយំ ឬគន្ធហោរោ ព្រាហ្មណំ ។ បពិត្រព្រះភាគម
ដ៏ចម្រើន បុត្រវេលាកើតឡើង ដោយព្រាហ្មណកុមារនឹងទន្តិយកញ្ញា
ទោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រហែលនឹងចិតាផង គេនូវហោរោ
ក្សត្រិយកំបុន ហោរោ ព្រាហ្មណកំបុន ។

៧១

[ក្របខណ្ឌស្មុគស្មាញស្រយោង យោងយោងស្រប]

(២២) កំ គី មញ្ញសិ អស្សលាយន ឥន វលរិ កទ្រកេន សម្បយោជេយ្យំ ភសិ សម្បយោកមន្ទាយ កិស្សរេ(១) ជាយេន យោ សោចិ(២) វលវាយ កទ្រកេន កិស្សរេ(៣) ឧប្បន្នោ សិយា សោ ខាតុមិ សនិសោ ចិតុមិ សនិសោ អស្សតិមិ វត្តព្វោ កទ្រកេនិមិ វត្តព្វោតិ ។ សោ កុមារណ្ណុចិ(៤) សោ កោ កោតម អស្សតរេ ហោតិ ឥនិ ហិស្ស កោ កោតម ចាចាករណំ បស្សមិ អមុក្រ ត(៥) បន សានិ(៦) ន កិញ្ចិ ចាចាករណំ បស្សមិតិ ។

(២៣) កំ គី មញ្ញសិ អស្សលាយន ឥនាស្ស ទ្វេ មាលាវកា កាតរេ សោជិយា(៧) ឯកោ អដ្ឋិយកោ ឧបចិកោ ឯកោ អនដ្ឋិយកោ អនុបចិកោ ករមេតុ ព្រាហ្មណ បមមិ កោជេយ្យំ សទ្ធ វា ជាលិចាកេ វា

១ ខ. កិសោរេ ។ ២ ខ. ធម៌វាតា ឆ្មី ។ ៣ ខ. ចិសោរេ ។ ៤ ខ. ព្រេញ្ញយោតិ ទិស្សតិ ។ ៥. កុស្តាទ្ធិ ទិស្សតិ ។ ៦ ខ. បនវត្តា ឆ្មី ។ ៦ ម. បនសានិ ។ ៧ ខ. ម សទ្ធវិយា ។

៧២

[ក្របខណ្ឌស្មុគស្មាញស្រយោង រេបមាសោយនាចន្តតំសេនំនំចលា

(២៤) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់ សេចក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) ពួកមនុស្សក្នុងលោកនេះ យកមេសះទៅ បង្កិតកូននឹងបាណ កំភិតកូនឡើង ព្រោះតម្រូវយសំព័សនៃសត្វចំរិត ពីរោះ កូនដែលរក្សាឡើងដោយមេសះនឹងបាណនោះ ប្រហែលនឹង ចេផង ប្រហែលនឹងបាផង តើគន្លងហៅថា សេ ឬគន្លងហៅថា លា ។ អស្សលាយនៈត្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះនាគមជ័ចម្រើន កូនសត្វនោះ ជាតូនសេអស្សតា បពិត្រព្រះនាគមជ័ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គត្រាន់តែ ឃើញខ្ញុំកំភើរឡើង ។ នេះ ចេសំសេអស្សតនោះប៉ុណ្ណោះ ឯនឹង ឃើញខ្ញុំកំភើរឡើង ។ ណាមួយ ចេសំមាលាជំទង់ទាំងខ្ញុំ ក្នុងន័យ ខាងដើមឯរាជានផង កំទេ ។

(២៥) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) មាលាវិទាតកំ ក្នុងលោកនេះ ជាបងប្អូននឹងគ្នា កើតក្នុងខេត្តមួយគ្នា មាលាវិទាតកំជាអ្នកចេះមន្តបានច្រើន មាលាវិទាតកំ ទៀត ជាអ្នកមិនចេះមន្ត មិនបានច្រើន បណ្តាមាលាវិទាតពីរោះ តើ ពួកព្រាហ្មណ៍អញ្ជើញអ្នកណាឱ្យបរិភោគម្ហូបស្លក្ក (ក្នុងវេលាឧទ្ទិស ដល់បុគ្គលស្លាប់) ទាំងឡាយ ឬនូវថាវិបាកកក្ក (សម្រាប់) ទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសក្ក

យញ្ញោ វា ចាហុនេ(១) វាតិ ។ យោ សោ កោ
កោតម មាណវិកោ អដ្ឋាយកោ ឧបទីតោ កមេត្ត
ប្រាហ្មណា បមមំ កោជេយ្យំ សទ្ធេ វា ជាលិចាកេ
វា យញ្ញោ វា ចាហុនេ វា កី ហិ កោ
កោតម អដ្ឋាយកោ អនុបទីតោ និច្ចំ មហាជ្ឈលី
កវិស្សត្តិ ។

(៤៤) កី កី មញ្ញសំ អស្សលាយន ឥតាស្ស
ទ្ធេ មាណវិកោ កាកោ សោនវិយា ឯកោ
អដ្ឋាយកោ ឧបទីតោ នុស្សីលោ ចាបទម្មោ ឯកោ
អដ្ឋាយកោ អនុបទីតោ សីលវា កល្យាណទម្មោ
កមេត្ត ប្រាហ្មណា បមមំ កោជេយ្យំ សទ្ធេ វា
ជាលិចាកេ វា យញ្ញោ វា ចាហុនេ វាតិ ។ យោ
សោ កោ កោតម មាណវិកោ អដ្ឋាយកោ

១ ម. ចាហុនេ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសក្ក

នូវយញ្ញកក្ក (កក្កវេលនេវ) បច្ចុដា) ចំនីឡាយ ឬបុហុនកក្ក
(កក្កវេលនេវដាមកដើម្បីកាកកក្ក) ចំនីឡាយ មុនេ ។ អស្សលាយនៈ
ក្រាបបង្គំខ្លួនថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្តាមាណពចំនីតិវន្តៈ
មាណពណៈចេះមន្ត បានបទ ភ្នកត្រាហ្មណ៍អញ្ជើញមាណពនោះឱ្យ
បរិភោគសទ្ធកក្កចំនីឡាយ ឬនូវជាលិចាកកក្កចំនីឡាយ នូវយញ្ញកក្ក
ចំនីឡាយ ឬនូវបុហុនកក្កចំនីឡាយ មុនេ បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន បានវេលបុគ្គលឱ្យដល់មាណពដែលមិនចេះមន្ត មិនបានបទ
នឹងជាបានមានវេលច្រើនដូចម្តេចបាន ។

(៤៥) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថេ មាណស្សលាយនៈ អ្នកយល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) មានមាណពចំនីតិវន្តកំ ក្នុងលោកនេះ
ជាបងប្អូននឹងគ្នា កើតក្នុងទេវជាមួយគ្នា ម្នាក់ជាអ្នកចេះមន្ត បានបទ
ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌វិលាមក ម្នាក់ទៀត ជាអ្នកមិនចេះមន្ត មិន
បានបទ តែជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បណ្តាមាណពចំនីតិវន្តកំ
នោះ តើភ្នកត្រាហ្មណ៍អញ្ជើញមាណពណា ឱ្យបរិភោគ នូវសទ្ធកក្ក
ចំនីឡាយ ឬនូវជាលិចាកកក្កចំនីឡាយ នូវយញ្ញកក្កចំនីឡាយ ឬ
នូវបុហុនកក្កចំនីឡាយ មុនេ ។ អស្សលាយនមាណព ក្រាបបង្គំ
ខ្លួនថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មាណពណា ដែលមិនចេះមន្ត

ប្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណ អស្សលាយសុត្តន្ត ភូមិវិញ្ញាណ

អនុបដំតោ សីលវា កល្យាណាធម្មោ គមេត្តា ប្រាហ្មណា
 បមមំ កោដេយ្យំ សន្នេ វា ជាលិទានេ វា យញ្ញោ
 វា ចាហុទេ វា កី ហិ កោ កោតម ទុស្សីលេ
 ចាបទម្មេ ទិដ្ឋំ មហាប្បសំ ភវិស្សតិភំ ។ បុត្រោ ទោ ភ្នំ
 អស្សលាយន ជាតិ អកមាសំ ជាតិ កត្តា មន្ត
 អកមាសំ មន្ត កត្តា តមេវ វេយ្យា ។ បុត្រោ ទោ ភ្នំ
 សុទ្ធិ បច្ឆាកតោ យមហំ បញ្ញាបេមិទិ ។ ឯវិ វុត្តោ
 អស្សលាយនោ មាលារោ គុណ្ណិក្ខតោ មន្តក្ខតោ
 បត្តក្ខតោ អនោមុទោ បជ្ឈាយន្តោ អប្បដិកាលោ
 ឯសីទិ ។

(៤៥) អដទោ ភកវា អស្សលាយនំ មាលារិ
 គុណ្ណិក្ខតំ មន្តក្ខតំ បត្តក្ខតំ អនោមុទំ បជ្ឈាយន្តំ
 អប្បដិកាលំ វិទិទ្ធា អស្សលាយនំ មាលារិ ឯគណ-
 រោធ ភូតបុត្រំ អស្សលាយន សក្កន្តំ ប្រាហ្មណ៍សីនំ

• ខ. ធម្មំ គុដ្ឋំ ទិស្សតិ ។ ប. ធមេ ធម្មតិ ។ ចេ ធម្មតិ ទិស្សតិ ។

ប្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណ អស្សលាយសុត្តន្ត ទ្រង់ដំណាលរឿងព្រេង

មិនបានបទ កែជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បណ្តាមាណពពាំងពីរ
 ភាគខ្លះ គួរប្រាហ្មណ៍ត្រូវធ្វើឱ្យមាណពពោះ ឱ្យបរិភោគនូវស្លឹកក្នុង
 ពាំងឡាយ ឬផ្លូវជាលិបាកក្នុងពាំងឡាយ ឬផ្លូវឆ្នកក្នុងពាំងឡាយ ឬផ្លូវ
 បាញ់ឧក្រិដ្ឋពាំងឡាយ មុនគេ បរិភោគព្រោះគាតមិនច្រើន ទានដែល
 បុគ្គលឱ្យដល់មាណព ទ្រូស្តសីល មានធម៌ល្អមក នឹងជាបានទាន
 ដល់ច្រើនដូចម្តេចបាន ។ ខ្នាតអស្សលាយនៈ កាលពីមុន អ្នកកាន់ជាំភិ
 កំណើត លុះកាន់ជាំភិកំណើតហើយ អ្នកកាន់មន្តពាំងឡាយ លុះកាន់មន្ត
 ពាំងឡាយហើយ គ្រឿងជាលើកលែងនូវមន្តនោះ ហើយមកប្រកាន់យក
 នូវសេចក្តីបរិសុទ្ធក្នុងវិញ្ញាណពាំង ៤ តាមដែលគេចាត់បញ្ជាក់វិញ ។ កាល
 លើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ អស្សលាយនមាណព
 ក៏អង្គុយស្ងៀម ក្រអើម ទំនកល្បើក ជាក់មុខជ្រប់ លែងចាត់សោះ ។

(៤៥) លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ថាអស្សលាយន-
 មាណពនៅស្ងៀម ក្រអើម ទំនកល្បើក ជាក់មុខជ្រប់ លែងចាត់
 ហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងអស្សលាយនមាណពដូច្នោះថា ខ្នាតអស្ស-
 លាយនៈ កាលពីព្រេងនាយ មានប្រាហ្មណ៍សីល ពពាំង ដែលកស្រីយ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបបណ្ណសក

អរញ្ញាយកទេ បណ្ណកុដិសុ សម្មត្តានិ ឯវរុបំ ចាបកំ
 និដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា
 ហិចោ អញ្ញា វណ្ណា ។ បេ ។ ព្រហ្មនាយាធាតិ ។
 អស្សនាសិ ទោ អស្សនាយន អសិកោ ទេវលោ
 ភសិ សត្តន្នំ កិវ ព្រាហ្មណសិទំ អរញ្ញាយកទេ
 បណ្ណកុដិសុ សម្មត្តានិ ឯវរុបំ ចាបកំ និដ្ឋិតតំ
 ឧប្បន្នំ ហោតិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ។ បេ ។
 ព្រហ្មនាយាធាតិ ។ អថទោ អស្សនាយន អសិកោ
 ទេវលោ ភសិ កេសមស្សំ កប្បេត្វា មញ្ញេដ្ឋវណ្ណានិ
 ទុស្សានិ ធិវសេត្វា អកលិយោ^(១) ឧចាហនា អា-
 រោហិត្វា ជាត្រុបមយំ ទណ្ឌំ កហេត្វា សត្តន្នំ
 ព្រាហ្មណសិទំ បត្តិណ្ឌិលេ^(២) ចាតុវហោសិ ។ អថទោ
 អស្សនាយន អសិកោ ទេវលោ ភសិ សត្តន្នំ
 ព្រាហ្មណសិទំ បត្តិណ្ឌិលេ ចត្តមមាទោ ឯវមាហ ហន្ត
 កោ ទុ ទោ វសេ កវត្តោ ព្រាហ្មណសិយោ កត្តា^(៣)

១ ឧ. អនិលិយោ ។ ឧ. បតិលិយោ ។ ២ ឧ. បត្តិណ្ឌិលេ ។ ៣ ឧ. កតា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបបណ្ណសក

នៅក្នុងបណ្ណកុដិ (កុដិស្វីត) ព័ន្ធច្បាយ ខាងជើងព្រៃ កើតនិងគោក្រក់
 មានសភាពយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រុស វណ្ណៈឯ
 ទៀត ជាវណ្ណៈចេកចាប ។ បេ ។ ជាញាតិទីត្រៃហ្ម ។ ម្ចាស់អស្សនា-
 យនៈ អសិកាទេវលសិ បានក្នុងលីទិច ព្រាហ្មណសិទំ ព ខាត់
 ដែលកស្រីយាទៅក្នុងបណ្ណកុដិព័ន្ធច្បាយ ខាងជើងព្រៃ កើតនិងគោក្រក់
 មានសភាពយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រុស ។ បេ ។
 ជាញាតិទីត្រៃហ្ម ។ ម្ចាស់អស្សនាយនៈ គ្រានោះ អសិកាទេវល-
 សិ កោសកំ ទិវិតពុកមាត់ពុកចង្កី ស្ងៀកសំពត់ពណ៌ហឺន្យុបាទ ពាក់
 ស្បែកជើង ៤ ពង់ កាន់ដំបូងដែលរចនាដោយប្រាក់ទិវិតមាស ស្រាប់
 តែឃើញប្រាក់ដីតាបរិវេណវិបណ្ណសាណ របស់ព្រាហ្មណសិទំ ព
 ខាត់ ។ ម្ចាស់អស្សនាយនៈ លំដាប់នោះ អសិកាទេវលសិដើររោត្តរ
 បរិវេណវិបណ្ណសាណរបស់ព្រាហ្មណសិទំ ព ខាត់ ក៏ស្រែកបោវ
 យ៉ាងនេះថា ចុះព្រាហ្មណសិទំចម្រើនព័ន្ធនេះ ទៅឯណាទៅហើយ

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យាស្ស អស្សុណយស្សេត្ត ក្នុងព្រាហ្មណ៍

ហន្ត កោ ទុ ទោ ឥមេ កវន្តោ ព្រាហ្មណ៍-
 សយោ កង្កាតិ ។ អដទោ អស្សុណយន សត្ត
 ព្រាហ្មណ៍សយោ អសិគំ ទេវលំ ឥសំ ឯតទេវតំ^(១)
 កោ បាយិ^(២) កាមណ្ណុស្សរោ វិយ សត្តន្តំ ព្រាហ្ម-
 ណ៍សិទំ បត្តិណ្ណិលេ ចន្តមមាបោ ឯវមាហា ហន្ត
 កោ ទុ ទោ ឥមេ កវន្តោ ព្រាហ្មណ៍សយោ កង្កា
 ហន្ត កោ ទុ ទោ ឥមេ កវន្តោ ព្រាហ្មណ៍សយោ
 កង្កាតិ ហន្ត ទំ អភិសចិស្សមាតិ ។ អដទោ
 អស្សុណយន សត្ត ព្រាហ្មណ៍សយោ អសិគំ
 ទេវលំ ឥសំ អភិសចិសុ កស្មា ចបលី^(៣) ហោហិ
 កស្មា ចបលី ហោហិ កស្មា ចបលី ហោហិតិ ។
 យថា យថា ទោ អស្សុណយន សត្ត ព្រាហ្មណ៍-
 សយោ អសិគំ ទេវលំ ឥសំ អភិសចិសុ គថា
 គថា អសិគោ ទេវលោ ឥសំ អភិរុបតរោ ចេវ
 ហោតិ ទស្សនិយតរោ ច ចាសាទិកតរោ ច ។

១. អដទោ អស្សុណយន សត្តន្តំ ព្រាហ្មណ៍សិទំ ឯតទេវតាសិទិ ទិស្សតិ ។ ២. អច
 អស្សុណយន .. ។ ៤. ១. ចតយ ។ ៣. ១. វលលី ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យាស្ស អស្សុណយស្សេត្ត ច្រងំនិណាយប្រិឯព្រាហ្ម

ចុះព្រាហ្មណ៍សិទំចម្រើនចំនេះ ទៅឯណាទៅហើយ ។ ម្ចាស់
 អស្សុណយនៈ ព្រាហ្មណ៍សិទំ ៧ ឆាក ក៏និយាយនឹងអសិគទេវលេ-
 ឥសិដ្ឋិច្ឆេថ យើងណាហ្នឹង មានសភាពដូចជាគ្រូអ្នកស្រុក មក
 ដើរកៅក្សចៅណែនបណ្ណសាលា របស់ព្រាហ្មណ៍សិទំ ៧ ឆាក
 ស្រែកហៅយ៉ាងនេះថា ចុះព្រាហ្មណ៍សិទំចម្រើនចំនេះ ទៅឯណា
 ទៅហើយ ចុះព្រាហ្មណ៍សិទំចម្រើនចំនេះទៅឯណាហើយដូច្នោះ បើ
 ដូច្នោះ យើងនឹងប្រទេចផ្កាសាវ ។ ម្ចាស់អស្សុណយនៈ លំដាប់នោះ
 ព្រាហ្មណ៍សិទំ ៧ ឆាក ក៏ប្រទេចផ្កាសា ឲ្យអសិគទេវលេឥសិថា
 បុរសចម្រើន ចូរវិទ្យាសដូចជាវិដះ បុរសចម្រើនចូរវិទ្យាសដូចជាវិដះ
 បុរសចម្រើនចូរវិទ្យាសដូចជាវិដះ ។ ម្ចាស់អស្សុណយនៈ ព្រាហ្មណ-
 ឥសិទំ ៧ ឆាក ប្រទេចផ្កាសាអសិគទេវលេឥសិ យ៉ាងណា យ៉ាង
 ណា ក៏អសិគទេវលេឥសិ រឹងត្រឹមមានបុណ្យក្រែលឯផង គួរតែកតិល
 មើលមើលក្រែលឯផង គួរជាចម្រើនចម្រើនក្រែលឯផង យ៉ាងនោះ ។ ។

សុខុច្ឆិកា ចង្ស្រាបយស្ស ចង្ស្រាបយស្ស

អដទោ អស្សុណាយ ១ សត្តន្តំ ព្រាហ្មណសីទាំង ៧ ភាគ កំមានសចក្កិក្រិះវិះ
 ហោសិ មោយំ វត ទោ កថោ អប្បលំ ព្រហ្មចរិយំ
 មយំ ហិ ចុទ្ធេ យំ អភិសទាម កស្មា ចេលលំ
 ហោហិតិ កស្មា^(១) កវតិ ឯកទ្រោ ឥមំ បទ មយំ
 យថា យថា អភិសទាម កថា កថា អភិរុចតវេ
 ទេវ ហោតិ ទស្សនិយតរោ ៦ ខាសានិកតរោ
 ទាតិ ។ ១ កវត្តានំ មោយំ កថោ ១ បទាច្ឆលំ
 ព្រហ្មចរិយំ ឥឡ កវត្តោ យោ មយំ មទោបទោសោ
 តំ បទហថាតិ ។ យោ កវតិ មទោបទោសោ តំ
 បទហាម កោ ទុ កវំ ហោតិ ។ សុកោ ទោ
 កវតិ អសិកោ ទេវលោ ឥសីតិ ។ ឯវំ កោតិ^(២) ។
 សោ ទ្វាហំ កោ ហោមីតិ ។ អដទោ អស្សុណាយ ១

១. កស្មា ។ ២. ឥ. ឆ. ឥធិយត្ត ត្ថេ ។

សុខុច្ឆិកា ចង្ស្រាបយស្ស ចង្ស្រាបយស្ស

ខ្មាលអស្សុណាយនៈ ព្រាហ្មណសីទាំង ៧ ភាគ កំមានសចក្កិក្រិះវិះ
 ដូច្នោះថា ឧប្បំ ធានៈរបស់ក្កាយេនី លោស្សុន្យហើយតើ ព្រហ្មចរិយៈ
 របស់ក្កាយេនី មិនមានផលទេ ព្រោះកាលពីមុន ក្កាយេនីប្រទេ
 ផ្កាសាច្ចៈចុះស្សុណាថា បុរសចាំជ្រុងឯងចូរវិចារសដូចជាផ្ទះដូច្នោះ ចុះស្ស
 ចុះនោះលាយទៅជាផ្ទះទៅហើយ តែឥឡូវក្កាយេនី ប្រទេផ្កាសា
 បុរសនេះយ៉ាងណា ។ បុរសនោះនឹងតែមានចូលក្រៅលើផង ក្នុងក
 ពិលមើលមើលក្រៅលើផង ក្នុងចម្រុះផ្ទះក្រៅលើផង យ៉ាងនោះ ។ ។
 អសិកទៅលើសី និងយាបច្របំថា គប្បបស់អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 មិនទាន់លោស្សុន្យទៅឡើយទេ ទាំងព្រហ្មចរិយៈក៏មិនបទដល់ដែរ
 ល្ហើយបើអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ មានចិត្តប្រទូស្តមកយើងបែបណា
 ចូលចិត្តប្រទូស្ត បែបនោះចេញ ។ ព្រាហ្មណសីទាំង ៧ ភាគ
 និងយាបថា បើមានចិត្តប្រទូស្តបែបណា ក្កាយេនីនឹងលះបង់ ខ្លួនចិត្ត
 ប្រទូស្តបែបនោះចេញ ចុះអ្នកដ៏ចម្រើន ជាអ្វីទៅអេះ ។ អសិក-
 ទៅលើសីស្ត្រាថា ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ដែលព្យាយាមអសិក-
 ទៅលើសី ដែរឬទេ ។ សីទាំង ៧ ភាគឆ្លើយថា ទុរលោក
 ដ៏ចម្រើន ។ អសិកទៅលើសីច្របំថា ខ្មាលអ្នកដ៏ចម្រើន យើង
 ហ្នឹងហើយ ជាអសិកទៅលើសី ។ ខ្មាលអស្សុណាយនៈ ព្រាហ្មនៈ

សត្ត ព្រហ្មណសិទ្ធិ អសិទ្ធិ ទេវសិ ឥសិ អភិក្កិទេតិ
 ឧបក្កមីស្ត^(១) ។ អដោ អស្សណយន្ត អសិគោ
 ទេវសិ ឥសិ សត្ត ព្រហ្មណសិទ្ធិ ឯកទេវន
 សុគមនិ កោ សត្តន្តិ កោ ព្រហ្មណសិទ្ធិ អញ្ញា-
 យនទេ បណ្ណកុដិសុ សម្មត្តន្តិ ឯវប្ប ចាបកំ
 ធិដ្ឋកតំ ឧប្បន្តិ ព្រហ្មណ វ សេដ្ឋា វណ្ណោ ហិទោ
 អញ្ញា វណ្ណោ ព្រហ្មណ វ សុត្តោ វណ្ណោ កណ្ណោ
 អញ្ញា វណ្ណោ ព្រហ្មណ វ សុដ្ឋន្តិ ទោ អព្រហ្ម-
 ណ ព្រហ្មណ វ ព្រហ្មទោ បុត្តា ឱវសា មុទោតា
 ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្មនាយាតាតិ ។ ឯវិ
 កោតិ ។ ជាទន្តិ បទ កោតោ យា ជនិមាតា^(២)
 ព្រហ្មណិយេវ អគមាសិ ទោ អព្រហ្មណន្តិ ។
 ទោ ហិទំ កោ ។ ជាទន្តិ បទ កោតោ

១ ឧ. ឧបស្កមីស្ត ។ ២ ឧ. ជនិមាតា ។

ព្រហ្មណសិទ្ធិ វិ ទានំ ចូលទទួលទៅក្រាបថ្វាយបង្គំអសិកទេវសិ-
 ឥសិ ។ មូលអស្សណយន្តៈ លំដាប់នោះ អសិកទេវសិ
 និយាយមិនព្រហ្មណសិទ្ធិ វិ ទានំ ដូច្នោះថា មូលអ្នកដ៏
 ចម្រើនចំណុះ ឡើយ ឡើយ ព្រហ្មណសិទ្ធិ វិ ទានំ ដែលនៅ
 កាស្រីយក្កបណ្ណកុដិចំណុះ ទានិព្រ កើតទិដ្ឋាក្រកំ មាន
 សភាគយ៉ាងនេះថា ពួកព្រហ្មណសិទ្ធិបណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតថា
 វណ្ណៈចែកចាប ពួកព្រហ្មណសិទ្ធិបណ្ណៈស វណ្ណៈឯទៀតថា វណ្ណៈ
 ទៅ ពួកព្រហ្មណសិទ្ធិបណ្ណៈ មិនមែនពួកព្រហ្មណសិទ្ធិ មិនបរិសុទ្ធនៃ
 ពួកព្រហ្មណសិទ្ធិ ជាបុគ្គលិកសេសរបស់ព្រហ្ម កើតពីព្រះឧស្សព្រហ្ម មាន
 ព្រហ្មជាអ្នកបង្កើត មានព្រហ្មជាអ្នកនិម្មិត ជាញាតិទិដ្ឋាក្រកំ ដូច្នោះ
 មែនឬ ។ ឥសិទ្ធិ វិ ទានំ ឆ្លើយថា ចក្រលោកដ៏ចម្រើន យ៉ាង
 ហ្មឺនមែនហើយ ។ អសិកទេវសិស្ត្រៈទៀតថា អ្នកដ៏ចម្រើនចំ
 ណុះដឹងថាស្រ្តី ដែលជាមាតាបង្កើត (របស់អ្នកចំណុះ) សុទ្ធតែ
 យកព្រហ្មណសិទ្ធិ មិនយកបុរស ដែលមិនមែនព្រហ្មណសិទ្ធិ ឬ
 មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។ ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនចំណុះ ដឹងថា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដិណ្ណសកំ

យោ ជនិមាតុ មាតា យាវ សត្តមា មាតុ^(១)
 មាតាមហាយុកា ព្រាហ្មណំយេវ អគមាសិ ទោ
 អព្រាហ្មណ៍ន្តិ ។ ទោ ហិនិ កោ ។ ជាទន្តិ បទ
 កោនោ យោ ជនិមិកា^(២) ព្រាហ្មណំយេវ អគមាសិ
 ទោ អព្រាហ្មណ៍ន្តិ ។ ទោ ហិនិ កោ ។ ជាទន្តិ
 បទ កោនោ យោ ជនិមិកុ មិកា យាវ សត្តមា
 មិកុ^(៣) មិកាមហាយុកា ព្រាហ្មណំយេវ អគមាសិ
 ទោ អព្រាហ្មណ៍ន្តិ ។ ទោ ហិនិ កោ ។ ជាទន្តិ
 បទ កោនោ យថា កត្តស្ស អវក្កន្តិ ហោតិ ។
 ជាទាម មយំ កោ យថា កត្តស្ស អវក្កន្តិ ហោតិ
 ឥទ មាតាមិកា ទ^(៤) សន្និមតិកា ហោន្តិ មាតា
 ទ ឧត្តមិ ហោតិ កទ្ធកោ ច បទ្ធកម្មដ្ឋិតោ ហោតិ
 ឃិវំ តិណ្ហិ សន្និទាតា កត្តស្ស អវក្កន្តិ ហោតិ ។

១ ខ. មាតុនិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. និទោ មិកា ។ ៣ ខ. បិណ្ឌិនិ ទិស្សតិ ។
 ៤ ខ. ។ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិណ្ណសកៈ

ស្រ្តីដែលជាមាតាខែមាតាបណ្ឌិត (របស់អ្នកទាំងឡាយ) ដែលដល់គ្លីន
 ដីដូនរបស់ខ្លួន ដកមក សុទ្ធតែយកព្រាហ្មណ៍ជាស្វាមី មិនយកបុរស
 ដែលមិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ ។ មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។ ចុះអ្នកដ៏
 ចម្រើនទាំងឡាយ ដឹងជាប្រុសដែលជាបិតាបណ្ឌិត (របស់អ្នកទាំងឡាយ)
 សុទ្ធតែយកព្រាហ្មណ៍ជាកិរិយា មិនយកស្រ្តីដែលមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍
 ទេ ។ មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។ ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 ដឹងជា ប្រុសដែលជាបិតាខែបិតាបណ្ឌិត (របស់អ្នកទាំងឡាយ) ដែលដល់
 គ្លីនដីកា របស់បិតា ដកមក សុទ្ធតែយកព្រាហ្មណ៍ជាកិរិយា មិនយក
 ស្រ្តីដែលមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍ទេ ។ មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។
 ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយដឹងថា ការចុះកាន់គភ៌ យ៉ាងណាដែល ។
 ចាំគ្រលោកដ៏ចម្រើន ពួកយើងដឹងថា ការចុះកាន់គភ៌ (ប្រយោជ) គឺក្នុង
 លោកនេះមាតានិមិកាច្បាប់គ្នា ។ មាតាមានវ្មុវ ។ សត្វបានចុះមកកើត
 ព្រាណ៍ ការប្រជុំហេតុទាំងឡាយ នេះ ទើបឈ្មោះថា ការចុះកាន់គភ៌ ។

ព្រាហ្មណស្ថិតិ អស្សុណយនស្ថិតិ ភូតបុត្រា

ជាទង្គិ បទ កោត្តោ យក្សេ លោ កទ្ធា ទត្តិយោ
 វា ព្រាហ្មណោ វា វេស្សន វា សុត្តោ វាតិ ។
 ឧ មយំ កោ ជាតាម យក្សេ លោ កទ្ធា
 ទត្តិយោ វា ព្រាហ្មណោ វា វេស្សន វា សុត្តោ
 វាតិ ។ ឃី សន្តេ កោត្តោ (១) ជាតាម កេ តុម្ព
 ហោតាតិ ។ ឃី សន្តេ កោ ឧ មយំ ជាតាម កេចិ
 មយំ ហោតាតិ ។ កេ ហិ តាម អស្សុណយន សត្ត
 ព្រាហ្មណសយោ អសំរេតន ទេវលេន ឥសិទា សកេ
 ជាតិវានេ សមទុយុក្ខិយមាទា សមទុក្ខាហិយមាទា
 សមទុកាសិយមាទា ឧ សម្បយិស្សន្តិ កេ បទ ត្វិ
 ឯតាហិ មយា សកស្មិ ជាតិវានេ សមទុយុក្ខិ-
 យមាទា សមទុក្ខាហិយមាទា សមទុកាសិយមាទា
 សម្បយិស្សសិ យេសិ ត្វិ សាពិយកោ ឧ
 បុណ្ណោ ឧត្តិក្កាហោតិ ។

១ ១. ឧ. ហា ។

ព្រាហ្មណស្ថិតិ អស្សុណយនស្ថិតិ ព្រងីណស្សិវាទ្រង

បុរ្តកដំចម្រើនតាំងឡាយដឹងថា សត្វនោះជាក្សត្រិយ៍ ឬជាព្រាហ្មណ៍
 ជាវេស្សៈឬស្មុខៈវេស្សៈ ។ ចរិត្រលោកដំចម្រើន យើងតាំងឡាយមិន
 ដឹងថា សត្វនោះជាក្សត្រិយ៍ ឬជាព្រាហ្មណ៍ ជាវេស្សៈ ឬក៏ជាស្មុខៈ ។
 កាលបើយ៉ាងនេះ អ្នកដំចម្រើនតាំងឡាយដឹងថា ពួកអ្នកនឹងទៅជាអ្វី
 ឬទេ ។ ចរិត្រលោកដំចម្រើន កាលបើយ៉ាងនេះ យើងតាំងឡាយ
 មិនដឹងថា ពួកយើងនឹងទៅជាអ្វីទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ គ្រាន់ថា
 ឲ្យលអស្សុណយនៈ សព្វបើអសំរេតលេសិ វេញរងេល សាកស្ម
 សូរល្អបឡើ ក្នុងជានិក្ខេជារបស់ខ្លួនចំណឹង ព្រាហ្មណសិ តាំង
 វា ឆាន់នោះ មិនដឹងទៅហើយ បំណងចើងឡើយនេះ គេកកវេញរងេល
 សាកស្ម សូរល្អបឡើ ក្នុងជានិក្ខេជារបស់ខ្លួន ធ្វើម្តេចអ្នកនឹងដឹងទាម
 អ្នកមិនស្មើនឹងបុណ្ណៈ ជាអ្នកកាន់វិក ដែលជាកូនសិស្សរបស់សិ
 តាំង វា ឆាន់នោះផង ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

[៤៦] ឯវិ វុត្តេ អស្សនាយោ មាលាវោ
ភកវន្តំ ឯតទវោច អភិក្កន្តំ កោ តោតម ។ មេ ។
ឧបាសកំ មំ កវំ តោតមោ ធាវេតុ អដ្ឋតត្តេ
បាលុចេតំ សវណ្ណ័កុត្តិ ។

អស្សនាយសុត្តំ អគិយំ ភិដ្ឋិធំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

[៤៦] កាលវេលាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
អស្សនាយនាមាណា ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
ព្រះភាគម ដ៏ចម្រើន ភ្ជីច្បាស់ណាស់ ។ មេ ។ កំណើតវិញនេះទៅ
សូមព្រះភាគមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ចាំទុកខ្ញុំព្រះអង្គ ជាជាឧបាសក អូក
ដល់សរណៈ ស្មើដោយជីវិត ។

ចប់ អស្សនាយសុត្ត ទី ៣ ។

បញ្ជី ឈាមមុនស្ត្រី

[២៧] ឃ្លី ឆ្មៃ ស្មត់ ។ ឃ្លី សមយំ អាយស្នា
ឧទេនោ ពារណសិយំ វិហរតិ ទេមិយម្ភវេន ។
តេន ទោ បទ សមយេន យោជម្ភុទោ ព្រាហ្មណោ
ពារណសិ អនុប្បត្តោ ហោតិ កេនចិទេវ ករណិយេ-
ន ។ អជទោ យោជម្ភុទោ ព្រាហ្មណោ ជន្មុវិហារិ
អនុចន្តមមាថោ អនុវិចារមាថោ យេន ទេមិយម្ភវេន
តេនបសន្តមិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អាយស្នា
ឧទេនោ អត្តោកាសេ ចន្តមតិ ។ អជទោ យោជម្ភុទោ
ព្រាហ្មណោ យេន អាយស្នា ឧទេនោ តេនបសន្តមិ
ឧបសន្តមិត្តា អាយស្នតា ឧទេនេន សន្តិ សម្មោទិ
សម្មោទិយំ កមំ សារណិយំ វិគីសារត្តា អាយស្នន្តិ
ឧទេនិ ចន្តមន្តិ អនុចន្តមមាថោ ឃ្លីមាថា អម្ពោ
សមណា នត្តិ ធម្មិកោ បរិព្វុដោ^(១) ឃ្លី មេ ឃ្លី
ហោតិ តព្វ ទោ កវន្តុចានំ វា អនស្សថា យោ
វា បទេត្ត ធម្មោតិ ។

១. បរិព្វុដោ វិស្សនំ ។

យោជម្ភុស្ត្រី ទី ៤

[២៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ទេនកិកុ
មានកាយ នៅក្នុងទេមិយម្ភវេន (ព្រៃស្វាយ ឈ្មោះទេមិយៈ) ជិត
ក្រុងពារណសិ ។ ក៏សម័យនោះ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះយោជម្ភុ បាន
មកដល់ក្រុងពារណសិ ដោយកិច្ចការណាមួយ ។ សំដាប់នោះ
យោជម្ភុព្រាហ្មណ៍ ដើរច្រើនមេត ដើរច្រើនមក ដើរឃ្លីសម្រាកស្ងួត
បន្តិច រួចចូលសំដៅទៅកាន់ទេមិយម្ភវេន ។ សម័យនោះឯង ទេនកិកុ
មានកាយ កំពុងច្រើនក្នុងទីវាល ។ ខណៈនោះ យោជម្ភុព្រាហ្មណ៍
ចូលសំដៅ ទៅក្រឡេកកុមានកាយ គ្រងកំទ្វីវាលលោកនៅ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យកត់តំសំណេះសំណាលទៅក
ទេនកិកុមានកាយ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួរ
រលឹករលាយ ដើរច្រើនមកទេនកិកុមានកាយ ដែលកំពុងច្រើន
និយាយយ៉ាងនេះបណ្តើរៗ បក្រសមណៈដ៏ចំរើន ដួសប្រកបដោយ
ធម៌មិនមានទេ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំក្នុងផ្លូវនេះយ៉ាងនេះ បានជាខ្ញុំ
ចូលចិត្តដូច្នោះ ព្រោះមិនឃើញដទៃទៀត មានសភាពដូចលោក
ដ៏ចំរើនផង ព្រោះមិនឃើញធម៌ក្នុងផ្លូវនេះផង ។

[៤៨] ឯវិ វុត្ត អាយស្មា ឧទេនោ ចង្ក័មា
 ឧរោហិត្វា វិហារំ បរិសិត្វា បញ្ញត្តិ អាសនេ
 ធិសីទិ ។ យោដមុទោចំ ទោ ព្រាហ្មណោ ចង្ក័មា
 ឧរោហិត្វា វិហារំ បរិសិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមន្តំ វិទិ ទោ យោដមុទិ ព្រាហ្មណំ អាយស្មា
 ឧទេនោ ឯកទរោច សំវិជ្ជន្តោ ទោ ព្រាហ្មណ
 អាសនាធំ សាច អាគន្ធសិ ធិសីទាតិ ។ ឯកទេវ
 ទោ បទ មយំ ភោតោ ឧទេទស្ស អាភមយមាជា
 ទេ ធិសីទាម កាចំ ហិ ទាម មាទិសោ បុព្វេ អធំ
 មន្តិកោ អាសនេ ធិសីទិត្តំ មក្ខេយ្យាតិ ។ អដទោ
 យោដមុទោ ព្រាហ្មណោ អញ្ញាតិ ធិទំ អាសនំ
 កហោត្វា ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធា
 ទោ យោដមុទោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មន្តំ ឧទេទំ
 ឯកទរោច អម្ពា សមណ ទត្តិ ទដ្ឋិកោ
 បរិព្វដោ ឯវិ មេ ឯត្ត ហោតិ តត្វា ទោ

ទម. សេព្វេ ធីត្តិ ។

[៤៨] កាលយោដមុទព្រាហ្មណំ និយាយយ៉ាងនេះហើយ
 ទេទេភិក្កុមានកាយុ ក៏ចុះអំពីចង្ក័មចូលទៅកាន់វិហារ ហើយអង្គុយ
 លើកាសនៈ ដែលគេក្រាបបំរុងទុក ។ ចំណែកយោដមុទព្រាហ្មណំ
 ក៏ចុះអំពីចង្ក័ម ហើយចូលទៅកាន់វិហារ បំភក្កន៍ទីជីសមគ្គរដែរ ។
 លុះយោដមុទព្រាហ្មណំ បំភក្កន៍ទីជីសមគ្គរហើយ ទើបទេទេភិក្កុមាន
 កាយុនិយាយដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ កាសនៈទាំងឡាយមានគ្រប់
 គ្រាន់ ប្រសិនបើអ្នកត្រូវការ អញ្ជើញអង្គុយចុះ ។ យោដមុទព្រាហ្មណំ
 ឆ្លើយថា យើងរើចាំទេទេភិក្កុដំបំរើទេភិ យើងមិនហ៊ានអង្គុយលើ
 កាសនៈនោះទេ ព្រោះថាបុគ្គលប្រហែលដូចខ្ញុំ បើគេមិនអញ្ជើញមុនហើយ
 ធ្វើរម្ងូចនឹងហ៊ានអង្គុយលើកាសនៈ ។ លំដាប់នោះ យោដមុទព្រាហ្មណំ
 កាន់យកកាសនៈដ៏ទាបមួយ ហើយអង្គុយក្នុងទីជីសមគ្គរ ។ លុះយោដ-
 មុទព្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុងទីជីសមគ្គរហើយ បាននិយាយដូច្នោះនឹងទេទេ-
 ភិក្កុមានកាយុថា បពិត្រសមណដំបំរើន ផ្ទុសប្រកបដោយធម៌មិនមាន
 ទេ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំ ក្នុងផ្ទុសយ៉ាងនេះ បានជាខ្ញុំចូលចិត្តដូច្នោះ

កវ្ត្រចាតំ វា អនុស្សតា យោ វា បទេត្ថ ធម្មោតិ ។
 សទេ ទោ បទ មេ ត្តិ ព្រាហ្មណ អនុមត្តោយ្យិ អនុ-
 ជាទេយ្យសិ បដិក្កោសតត្វត្វ បដិក្កោសេយ្យសិ
 យស្ស ច បទ មេ កាសិកស្ស អត្តំ ធម្ម ជាទេយ្យសិ
 មមិយេវ តត្ថ ឧត្តរិ បដិបុទ្ធិយ្យសិ វទំ កោ
 ឧទេទ កតំ វទស្ស ក្យត្តោតិ វិវិ កត្វា សិយា
 ចោ វិត្ត កតាសល្លាចោតិ ។ អនុមត្តោយ្យិ ទ្វាហំ
 កោតោ ឧទេទស្ស អនុជាទិស្សមិ បដិក្កោសិតត្វត្វ
 បដិក្កោសិស្សមិ យស្ស ច បទាហំ កោតោ
 ឧទេទស្ស កាសិកស្ស អត្តំ ធម្ម ជាទិស្សមិ កវ្ត្រ-
 យេវ តត្ថ ឧទេទំ ឧត្តរិ បដិបុទ្ធិស្សមិ វទំ កោ
 ឧទេទ កតំ វទស្ស ក្យត្តោតិ វិវិ កត្វា ហោតុ
 ចោ វិត្ត កតាសល្លាចោតិ ។

(៤៩) ចន្ទរោមេ ព្រាហ្មណ បុគ្គលា សន្តោ សិ-
 វិជ្ជាមាថា លោកស្មី កតមេ ចន្ទរោ វទ ព្រាហ្មណ
 វិកេច្ឆោ បុគ្គលោ អត្តន្តចោ ហោតិ អត្តបរិភាច-
 ទុយោកមទុយុត្តោ វទ បទ ព្រាហ្មណ វិកេច្ឆោ

ព្រោះមិនឃើញដទៃទៀត មានសភាពដូចលោកដំបូងដែរ ព្រោះ
 មិនឃើញចម្លែក ក្នុងជួរនេះដែរ ។ ទេវតាកុក្កបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ប្រសិនបើអ្នកត្រូវការចង់ដឹងកាសិកដែលគួរដឹង ត្រូវយាត់កាសិកដែលគួរ
 យាត់របស់គាតា បើអ្នកមិនដឹងខ្លួនសេចក្តីនៃកាសិកណា របស់គាតាទេ
 អ្នកត្រូវសួរក្នុងកាសិកនោះ ខឹងគាតាទៅទៀតថា បពិត្រទេវតាដំបូង
 កាសិកនេះដូចម្តេច សេចក្តីនៃកាសិកនេះដូចម្តេច កាលបើធ្វើយ៉ាងនេះ
 ហើយ យើងទាំង ២ ទាក់ទប់គ្នាទើបចេញគ្នា ក្នុងកាសិកនោះ គេទៅ
 ទៀតបាន ។ យោដមុខព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា ខ្ញុំត្រូវដឹងខ្លួនកាសិកដែលគួរ
 ដឹង ត្រូវយាត់ខ្លួនកាសិកដែលគួរយាត់ របស់ទេវតាដំបូង តែជាប្រិម្មិម
 ដឹងខ្លួនសេចក្តីនៃកាសិកណា របស់ទេវតាដំបូងទេ ខ្ញុំមិនសូវខ្លាចទេ
 ដំបូងនៃកាសិកនោះ គេទៅទៀតថា បពិត្រទេវតាដំបូង កាសិកនេះ
 ដូចម្តេច សេចក្តីនៃកាសិកនេះដូចម្តេច លុះធ្វើយ៉ាងនេះហើយ យើង
 ទាំង ២ ទាក់ ទប់គ្នាទើបចេញគ្នា ក្នុងកាសិកនោះ គេទៅទៀតបាន ។

(៥០) ទេវតាកុក្កបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ
 មានក្នុងលោក បុគ្គល ៤ ពួកនេះដូចម្តេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនេះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកកំរើខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ ខ្លួនការព្យ-
 យាមកំរើខ្លួនឯង ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលនេះក្នុងលោក

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាលកំ

បុគ្គលោ បរទូតោ ហោតិ បរមរិកាមជាទុយោកមទុយុត្តោ វេទ បទ ព្រាហ្មណ ឯកោ បុគ្គលោ អត្តទូតោ ច អត្តបរិកាមជាទុយោកមទុយុត្តោ បរទូតោ ច បរមរិកាមជាទុយោកមទុយុត្តោ វេទ បទ ព្រាហ្មណ ឯកោ បុគ្គលោ ទេវត្តទូតោ ហោតិ ជាត្តបរិកាមជាទុយោកមទុយុត្តោ ច បរទូតោ ច បរមរិកាមជាទុយោកមទុយុត្តោ សោ អនត្តទូតោ អបរទូតោ ទិដ្ឋេវ ទម្មេ ទិដ្ឋានោ ទិច្ចានោ សីតិក្កានោ សុទ្ធប្យដិសិវេទំ ព្រហ្មក្កុតេន អត្តោ វិហរតិ វេទេសំ ព្រាហ្មណ ទត្ថុំ បុគ្គលាទំ កកមោ ភេ បុគ្គលោ ទិគ្គំ អាណេតីតិ ។ យាយិ ភោ ទុទេន បុគ្គលោ អត្តទូតោ អត្តបរិកាមជាទុយោកមទុយុត្តោ អយំ មេ បុគ្គលោ ទិគ្គំ អាណេតិ យោថាយិ ភោ ទុទេន បុគ្គលោ បរទូតោ បរមរិកាមជាទុយោកមទុយុត្តោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាលកំ

នេះ ជាអ្នកកំដៅបុគ្គលដទៃ ពុំបានប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កំដៅខ្លួនឯង ពុំបានប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯងផង កំដៅបុគ្គលដទៃ ពុំបានប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ ផង ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនកំដៅខ្លួនឯង ពុំមិនបានប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង ជាអ្នកមិនកំដៅបុគ្គលដទៃ ពុំមិនបានប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ មិនកំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានវិភេទសេចក្តីវិលវល់ទុក ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានទូន្មានប្រសើរ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បណ្ណាបុគ្គល ពុំបាន ៦ ភ្នកនេះ រើបុគ្គលណាអាចញ៉ាំងចិត្តអ្នក ឱ្យត្រេកអរបាន ។ យោងមុខព្រាហ្មណ៍គបថា បរិក្រមទេនធីចំរើន បុគ្គលណា កំដៅខ្លួនឯង ពុំបានប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង បុគ្គលនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តឱ្យត្រេកអរបានទេ បរិក្រមទេនធីចំរើន បុគ្គលណា កំដៅបុគ្គលដទៃ ពុំបានប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ

ប្រាសាទស្នំ យោងមុខស្នំ ខ្នារ បុគ្គល

អយម្យមេ បុគ្គលា ចិត្តំ ធារាជេតិ យោ ចាយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលា អត្តន្តោ ច អត្តបរិភាបនា បុយោកមមុយុត្តោ
 បរាណោ ច បរាបរិភាបនា បុយោកមមុយុត្តោ អយម្យមេ
 បុគ្គលា ចិត្តំ ធារាជេតិ យោ ច ទោ អយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលា យេវត្តន្តោ ធាត្តបរិភាបនា បុយោកមមុយុត្តោ
 ច បរាណោ ច បរាបរិភាបនា បុយោកមមុយុត្តោ សោ
 អនត្តន្តោ ច អបរាណោ ច (*) ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទិដ្ឋាកោ
 ទិព្វុតោ សីតិក្កតោ សុទ្ធស្យដិសីវេទី ព្រហ្មក្កតេន
 អត្តនា វិហារិ អយំ មេ បុគ្គលា ចិត្តំ អាណេតិ ។
 កស្មា បទ តេ ព្រាហ្មណា ឥមេ តាយោ បុគ្គលា
 ចិត្តំ ធារាជេតិ ។ យាយំ ភោ ឧទេន បុគ្គលា
 អត្តន្តោ អត្តបរិភាបនា បុយោកមមុយុត្តោ សោ
 អត្តនំ សុទ្ធកាមំ ទុក្ខច្យដិក្ខលំ អាតាបេតិ បរិ-
 តាបេតិ ឥមិទា មេ អយំ បុគ្គលា ចិត្តំ ធារាជេតិ

* ឧ វ ១៧១ ខតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ យោងមុខស្នំ បុគ្គលបុគ្គល

បុគ្គលនេះឯង មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរបានទេ បរិក្រេមទេន
 ដ៏ចំរើន បុគ្គលណា កំរៅខ្លួនឯង ចាំបាច់ប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការ
 ព្យាយាមកំរៅខ្លួនឯងផង កំរៅបុគ្គលដទៃ ចាំបាច់ប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំ
 ការព្យាយាម កំរៅបុគ្គលដទៃផង បុគ្គលនេះឯង មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ
 ឲ្យត្រេកអរបានទេ បរិក្រេមទេនដ៏ចំរើន លុះតែបុគ្គលណា មិនកំរៅ
 ខ្លួនឯង ចាំបាច់ប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការព្យាយាមកំរៅខ្លួនឯង មិនកំ-
 រៅបុគ្គលដទៃ ចាំបាច់ប្រកបរឿយ។ ខ្ញុំការព្យាយាមកំរៅបុគ្គលដទៃ
 បុគ្គលនោះមិនបានកំរៅខ្លួនឯងផង មិនបានកំរៅបុគ្គលដទៃផង មិន
 មានសេចក្តីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរើលក់ទុក្ខ គ្រវីកំរិតដី ទទួល
 សេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបទប្បន្ថានៈ បុគ្គលនេះ ទើបអាច
 ញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរបាន ។ ទេនភិក្ខុស្នំថេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ចុះហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលចាំបាច់ព្យាយាម មិនអាចញ៉ាំងចិត្តអ្នកឲ្យត្រេកអរ
 បាន ។ យោដមុខព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា បរិក្រេមទេនដ៏ចំរើន បុគ្គលណា
 កំរៅខ្លួនឯង ចាំបាច់ប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការព្យាយាមកំរៅខ្លួនឯង បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថា ដុតកំរៅខ្លួន ដែលព្រាហ្មណ៍សេចក្តីសុខ ទើបសេចក្តីទុក្ខ
 រោយហេតុនេះបានជាបុគ្គលនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឲ្យត្រេកអរបានទេ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចល្លាសកំ

យោចាយំ ភោ ឧទេន បុគ្គលោ បរទ្តោ
 បរិបតិបទាទុយោកមទុយុត្តោ សោ បរិ សុទកាមំ
 ទុក្ខប្បដិក្ខុលំ អាតាបេតិ បរិភាបេតិ វិមិទា មេ
 អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ ធារាជេតិ យោចាយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលោ អត្តទ្ធាចា ធម អត្តបរិភាបទាទុយោកមទុយុត្តោ
 បរទ្តោ ធម បរិបតិបទាទុយោកមទុយុត្តោ សោ
 អត្តាទញ្ច បរញ្ច សុទកាមេ ទុក្ខប្បដិក្ខុលេ
 អាតាបេតិ បរិភាបេតិ វិមិទា មេ អយំ បុគ្គលោ
 ចិត្តំ ធារាជេតិ យោ ធម មោ អយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលោ ទេវត្តទ្ធាចា ធាត្តបរិភាបទាទុយោកមទុយុត្តោ
 ធម បរទ្តោ ធម បរិបតិបទាទុយោកមទុយុត្តោ សោ
 អនត្តទ្ធាចា អបរទ្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទិច្ឆាតោ ទិព្វតោ
 សីតិភូតោ សុទប្បដិសីវេនី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហាវតិ
 សោ អត្តាទញ្ច បរញ្ច សុទកាមេ ទុក្ខប្បដិក្ខុលេ
 ទេវ អាតាបេតិ ធម បរិភាបេតិ វិមិទា មេ អយំ
 បុគ្គលោ ចិត្តំ អាតាជេតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចល្លាសកំ

បរិក្រេទទេនដំចំរើន បុគ្គលណា កំដៅបុគ្គលដទៃ ពំនំបានប្រកប
 រឿយៗ ឲ្យការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ដុតកំដៅ
 បុគ្គលដទៃ ដែលប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ ឆ្លើមសេចក្តីទុក្ខ ដោយហេតុនេះ
 បានជាបុគ្គលនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឲ្យត្រេកអរបានទេ បរិក្រេទទេនដំ
 ចំរើន បុគ្គលណា កំដៅខ្លួនឯង ពំនំបានប្រកបរឿយៗ ឲ្យការព្យាយាម
 កំដៅខ្លួនឯងផង កំដៅបុគ្គលដទៃ ពំនំបានប្រកបរឿយៗ ឲ្យការព្យាយាម
 កំដៅបុគ្គលដទៃផង បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ដុតកំដៅខ្លួនឯងផង
 បុគ្គលដទៃផង ដែលប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ ឆ្លើមសេចក្តីទុក្ខ ដោយហេតុនេះ
 បានជាបុគ្គលនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរបានទេ បរិក្រេទទេន
 ដំចំរើន លុះតែបុគ្គលណា មិនកំដៅខ្លួនឯង ពំនំមិនប្រកបរឿយៗ
 ឲ្យការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ ពំនំមិនប្រកបរឿយៗ
 ឲ្យការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនកំដៅខ្លួនឯង
 មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រេកយោង មានតែសេចក្តីរលក់ទុក្ខ
 ក្រដាក់ក្រដំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ
 បុគ្គលនោះ មិនបានឈ្មោះថា ដុតកំដៅខ្លួនឯងផង បុគ្គលដទៃផង ដែល
 ប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ ឆ្លើមសេចក្តីទុក្ខ ដោយហេតុនេះ ទើបបុគ្គលនេះ
 អាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឲ្យត្រេកអរបាន ។

[៨០] ទ្រុមា ព្រាហ្មណ៍ បរិសា កកមា ទ្រុ
 ឥធន ព្រាហ្មណ៍ ឯកត្វា បរិសា សារត្តា មណិ-
 កុណ្ឌលេសុ បុត្តករិយំ បរិយេសតិ ធាសិធាសិ
 បរិយេសតិ ទេត្តវត្ថុំ បរិយេសតិ ជាត្របរជតិ បរិយេ-
 សតិ ឥធន បទ ព្រាហ្មណ៍ ឯកត្វា បរិសា អ-
 សារត្តា មណិកុណ្ឌលេសុ បុត្តករិយំ បហាយ
 ធាសិធាសិ បហាយ ទេត្តវត្ថុំ បហាយ ជាត្របរជតិ
 បហាយ អការស្នា អនករិយំ ចត្វជិតា យ្វាយំ (១)
 ព្រាហ្មណ៍ បុត្តលោ លេវត្តន្តោ ធាត្តបរិតាបទាយោ-
 កមទុយុត្តោ ធន បរទ្ធតោ ធន បរិបរិតាបទាយោកម-
 ទុយុត្តោ សោ អនត្តន្តោ អបរទ្ធតោ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ
 ធិដ្ឋាតោ ធិដ្ឋតោ សីតិក្ខតោ សុទ្ធប្រជិសីវេជិ ព្រាហ្ម-
 ក្ខតោ អត្តនា វិហរតិ ឥមំ ត្វិ ព្រាហ្មណ៍ បុត្តលំ
 កកមស្សំ បរិសាយំ ពហុលំ សមទុបស្សសិ យា
 ទាយំ បរិសា សារត្តា មណិកុណ្ឌលេសុ បុត្តករិយំ
 បរិយេសតិ ធាសិធាសិ បរិយេសតិ ទេត្តវត្ថុំ បរិយេសតិ

១. ឃ. ស្វាយ ។

[៨០] ទេត្តវត្ថុក្របថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បរិសីទនេះមាន ២ ពួក
 បរិសីទ ២ ពួកក៏ដូចម្តេចខ្លះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បរិសីទខ្លះក្នុងលោកនេះ
 ប្រើកម្រោងយោគបុរាណក្នុងកែវមណីនិងកុណ្ឌលតាំងខ្សោយ ហើយ
 ស្រួលកេត្តប្រពន្ធ ស្រួលកេខ្ស័ស្រី ខ្ស័ប្រុស ស្រួលកេស្រពម្តារ ស្រួល
 កេមាសប្រាក់ ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បរិសីទខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ មិនប្រកបដោយយោគបុរាណក្នុងកែវមណីនិងកុណ្ឌលតាំងខ្សោយ
 ទេ ហើយលះបង់ក្នុងប្រពន្ធ លះបង់ខ្ស័ស្រី ខ្ស័ប្រុស លះបង់ស្រពម្តារ
 លះបង់មាសប្រាក់ រួចចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលណាមិនកំដៅខ្លួនឯង តាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ ខ្លួនការព្យាយាម
 កំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ តាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ ខ្លួនការព្យា-
 យាមកំដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះឈ្នះថា មិនកំដៅខ្លួនឯង តាំងមិន
 កំដៅបុគ្គលដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រេកយូន មានសេចក្តីរិសគំខ្ញុំ
 ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីសុខ បានខ្លួនដ៏ច្រើន ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ វៃ
 ព្រាហ្មណ៍ បរិសីទណា ដែលប្រកបដោយយោគបុរាណក្នុងកែវមណី
 និងកុណ្ឌល ស្រួលកេកេត្តប្រពន្ធ ស្រួលកេខ្ស័ស្រី ខ្ស័ប្រុស ស្រួលកេស្រពម្តារ

សុត្តនិបិទ ចង្ស្រមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចម្ពុត្តសកំ

ជាត្រូវបរជនិ បរិយេសតិ យា នាយំ បរិសា អសារក្ករក្កា
 មណិកុណ្ណាលេសុ បុត្តករិយំ មហាយ នាសិទាសិ
 មហាយ ទេត្តវក្កំ មហាយ ជាត្រូវបរជនិ មហាយ
 អការស្នា អនករិយំ ចត្វជិតតិ ។ យាយំ កោ ទេន
 បុត្តលោ នេវត្តនោ នាត្តបរិកាមនាទុយោកមទុយុត្តោ
 ន មវន្តនោ ន មរិកាមនាទុយោកមទុយុត្តោ សោ
 អនត្តនោ មវន្តនោ និដ្ឋេវ នម្មេ និច្ឆាតោ និព្វតោ
 សិទ្ធិក្កតោ សុទ្ធស្សជិសិវេនិ ព្រហ្មក្កតោ អត្តនា
 វិហរិទិ ឥមាហិ បុត្តលំ យាយំ បរិសា អសារក្ករក្កា
 មណិកុណ្ណាលេសុ បុត្តករិយំ មហាយ នាសិទាសិ
 មហាយ ទេត្តវក្កំ មហាយ ជាត្រូវបរជនិ មហាយ
 អការស្នា អនករិយំ ចត្វជិតត ឥមិស្សំ បរិសាយំ
 ពហុលំ សនទុបស្សមីទិ ។ ឥនានេវ ទោ មន
 តេ ព្រាហ្មណ កាសិទិ មយំ ឋវិ អាជាបាម អម្ពោ
 សមណ នត្ថិ នម្មតោ បរិព្វជា ឋវិ មេ ឋត្ថ ហោទិ

សុត្តនិបិទ ចង្ស្រមនិកាយ មជ្ឈិមចម្ពុត្តសកំ

ស្រែនិគោមាសប្រាក់ក្តី បរិស័ទណាដែលមិនច្រកចេញដោយសេចក្តីត្រេកអរ
 ក្នុងកែវមណីនិកុណ្ណាល បានលះបង់កូនប្រក្ខ លះបង់ខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស
 លះបង់ស្រីចង្ការ លះបង់មាសប្រាក់ ហើយចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់
 ផ្នួសក្តី អ្នកពិចារណាបុគ្គលនេះមើល តើណាប្រសើរជាងក្នុងបរិស័ទ
 ណា ។ យោឥទ្ធិព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា ចត្តក្រុមទេនដ៏ចំរើន បុគ្គលណា
 មិនកំដៅខ្លួនឯង ពិនិត្យមិនច្រកចេញ ។ ឆ្លុះការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង
 មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ ពិនិត្យមិនច្រកចេញ ។ ឆ្លុះការព្យាយាមកំដៅបុគ្គល
 ដទៃ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មិនកំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ មិនមាន
 សេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានតែសេចក្តីលែងខ្ពុត ក្រដាក់ច្រងំ ទទួលតែ
 សេចក្តីស្ងួត មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងចក្ខុច្បុននេះ បរិស័ទណា មិនច្រកចេញ
 ដោយសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងកែវមណីនិកុណ្ណាល លះបង់កូនច្រក្ខ
 លះបង់ខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស លះបង់ស្រីចង្ការ លះបង់មាសប្រាក់ ចូល
 ចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស ខ្ញុំពិចារណាមើលឃើញតែបុគ្គលនេះ
 គ្រាន់បីជាងក្នុងបរិស័ទនេះ ។ ទេនកត្តាឆ្លើយថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ឥទ្ធិព្រាហ្មណ៍គ្មានដឹងសំរើរបស់អ្នកយ៉ាងនេះថា ចត្តក្រុមមណៈដ៏ចំរើន
 ផ្នួសច្រកចេញដោយធម៌គ្មានទេ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំក្នុងផ្នួសនេះយ៉ាងនេះ

ប្រាហ្មណ៍វិទ្យា យោជន៍មុខស្រុក ចម្រើនបុគ្គល

កញ្ច ទោ កវណ្ណចារិ វា អនុស្សយា យោ វា
 បទេត្ត ធម្មាតិ ។ អន្តា ទោ មេ សា កោ
 ឧទេន សាទុក្ខហា វាជា កាសិកា អត្ថិ ធម្មិកោ
 បរិព្វដោ ឯវិ មេ ឯត្ថ ហោតិ ឯវិក្ខ បទ មិ កវិ
 ឧទេនោ ជាវេតុ យេ ចិមេ កោតា ឧទេនេន
 ចត្តារោ បុគ្គលា សម្មិក្ខេន វុត្តា វិក្ខារេន អវិកត្តា
 សាទុ មេ កវិ ឧទេនោ ឥមេ ចត្តារោ បុគ្គលេ
 វិក្ខារេន វិកជតុ អនុកម្មំ ឧបាទាយាតិ ។ តេនហិ
 ប្រាហ្មណ សុណេហិ សាទុកំ មនសិករោហិ
 កាសិស្សមិត្តិ ឯវិ កោតិ ទោ យោជន៍មុខ
 ប្រាហ្មណោ អាយស្មតោ ឧទេនស្ស ចច្ចុស្សសិ ។

(៥១) អាយស្ម ឧទេនោ ឯតទរោច កកមោ
 ច ប្រាហ្មណ បុគ្គលោ អត្តន្តោ អត្តបរិកាមយាទុ-
 យោតមនុយុត្តោ ឥន ប្រាហ្មណ ឯកេប្លោ បុគ្គលោ

ប្រាហ្មណវិទ្យា យោជន៍មុខស្រុក ចម្រើនបុគ្គល

កំសេចក្តីចូលចិត្តនោះឯង ព្រោះមិនបានឃើញផលទាំងឡាយដែលមាន
 សភាពដូចជាលោកដំបូងឯង ព្រោះមិនឃើញធម៌ក្នុងផ្លូវនោះឯង ។
 យោជន៍មុខប្រាហ្មណ៍គបថា បតិក្រទេនដំបូង សំដីដែលច្រកប
 ដោយហេតុនោះ លោកម្ចាស់បានសំដីនិហើយដល់ខ្ញុំព្រះករុណាដោយ
 ភិតថា ផ្លូវច្រកបដោយធម៌មាន សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះករុណា
 ក្នុងផ្លូវនោះយ៉ាងនេះ មួយទៀត លោកម្ចាស់ទេនដំបូង ចូរចាំទុក
 ខ្ញុំខ្ញុំយ៉ាងហ្នឹងចុះ បុគ្គល ៤ ពួកណា ដែលលោកម្ចាស់ទេនដំបូង
 សំដីនិហើយដោយសន្តិច មិនធ្វើឱ្យភ័យស្រាវជ្រាវខ្ញុំព្រះករុណា សូម
 លោកម្ចាស់ទេនដំបូង ញែកចែកខ្ញុំបុគ្គលទាំង ៤ ពួកនេះ ដោយ
 សេចក្តីភ័យស្រាវ ដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ដោយគាត់ស្រៀយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។
 ទេនភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ យើងចេះ ចូរអនុប្រតិស្តាបចុះ ចូរ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រកែកចុះ កត្តានឹងសំដីនិ ។ យោជន៍មុខប្រាហ្មណ៍
 ទទួលស្តាប់ពាក្យទេនភិក្ខុមានកាយថា ព្រះករុណា លោកដំបូង ។

(៥២) ទេនភិក្ខុមានកាយ បានពោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់
 ប្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលតំរូវខ្លួនឯង ទាំងច្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការព្យាយាម
 តំរូវខ្លួនឯង តើដូចម្តេច ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនេះ ក្នុងលោកនេះ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសក្ក

អរោសកោ ហោតិ មុត្តាទារោ ហត្ថាវលេខោ ន
 ឯហំគន្ធិកោ ន តិដ្ឋកន្ធិកោ ចារិហតំ ន ឧទ្ទិស្ស
 កតំ ន ធម្មន្ទំ សាធិយតិ សោ ន កុម្មិមុទា បដិក្ក-
 ណ្ណាតិ ន កន្សោបិមុទា បដិក្កណ្ណាតិ ន ឯឡកមន្តរំ
 ន ឧណ្ណមន្តរំ^១ ន ម្ភសលមន្តរំ ន ត្រិដ្ឋិ កុញ្ញមាធានំ
 ន កត្តិធិយា ន ចាយមាធាយ ន បុរិសន្តតតាយ
 ន សង្កតិសុ ន យត្ថ សា ឧបដ្ឋិតោ ហោតិ ន យត្ថ
 មក្ខំកា សណ្ណសណ្ណចារិទំ ន មច្ឆិ ន មិសំ ន សុរិ
 ន មេរយំ ន ឌុសោនកំ មិវតិ សោ ឯកាតារិកោ វា
 ហោតិ ឯកាលោមិកោ ឆ្វាតារិកោ វា ហោតិ
 ឆ្វាលោមិកោ ។ មេ ។ សត្តាតារិកោ វា ហោតិ

១ ឧ ឧណ្ណមន្តរំ ។ ឧ ឧណ្ណមន្តរំ ឧហ្មតំ ធម្មកោ ធាយេ ទិស្សតិ ។ ឧ.
 ហេមិយធម្មកោ ឧ ឧណ្ណមន្តរំ ធាយេ ទិស្សតិ ។ ឧ ឧណ្ណមន្តរំ ឧទិ យន្តរំ
 សព្វនិកាយ ករិកោ ។ ឧ ឧណ្ណមន្តរំ ធាយេ កន្ធិ ធម្មកោ ទិស្សតិ ។ ឧ ឧ
 ឧរេតិ កន្ធិនិសុ ករិកោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសក្ក

ជាអរោសក៍ (កាត្រាត) លះបង់ហោយោល្ហ ស៊ីលីខ្យែង (និងជម្រះច្បាប់
 ដោយប្រាមវែង) បើមានអោយចូលមក ក៏មិនមក គេហាក់បែប
 ក៏មិនយប់ មិនត្រេកអរនឹងក្បួនដែលគេនាំមកមុន មិនត្រេកអរនឹងក្បួន
 ដែលគេធ្វើចំពោះខ្លួន មិនត្រេកអរនឹងកិច្ចខំមន្តន៍ អរោសក៍នោះ មិនទទួល
 កត្តាអំពីមាត់ដ្ឋាន មិនទទួលកត្តាអំពីមាត់កញ្ជី មិនទទួលកត្តា ដែលគេនាំ
 មកកន្លងដំណើរ មិនទទួលកត្តាដែលគេនាំមកកន្លងកំណាត់រាល់ មិន
 ទទួលកត្តាដែលគេនាំមកកន្លងគ្រឿង មិនទទួលកត្តា របស់មនុស្សពីរនាក់
 កំពុងបរិភោគ មិនទទួលកត្តារបស់ស្រីមានគភ៌ មិនទទួលកត្តារបស់ស្រី
 ដែលកំពុងបំប្រែកូន មិនទទួលកត្តារបស់ស្រីដែលកំពុងនៅមេនឹងបុរស
 មិនទទួលកត្តាដែលភ្នកសារឹកអរោសក៍អង្គាសមក មិនទទួលកត្តាអ្វីដែល
 មានឆ្អែង មិនទទួលកត្តាអ្វីដែលមានយោរម មិនស្ម័គ្រី មិនស្ម័សាច់
 មិនជីកស្តុក មិនជីកមេរយំ មិនជីកទឹកថ្លា ដែលគ្រាំដោយស្រូវចាំងក្នុង
 អរោសក៍នោះទទួលកត្តាចំពោះគេក្នុងផ្ទះមួយ ញ៉ាំងអក្ខរាធិប្រព្រឹត្តទៅ
 ដោយដុំបាយមួយចំនួនខ្លះ ទទួលកត្តាចំពោះគេក្នុងផ្ទះពីរ ញ៉ាំងអក្ខរាធិ
 ប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយពីរចំនួនខ្លះ ។ បេ ។ ទទួលកត្តាចំពោះគេក្នុងផ្ទះពីរ

ព្រះហ្គណវិញ្ញស្ស យោនមុខសុត្តេ បឋមបុគ្គលោ

សត្តាលោមិកោ ឯកសិក្ខិយំ ធន្តិយោ យោមេតិ
 ទ្ធិហិមិ ធន្តិហិ យោមេតិ ភិហិមិ ធន្តិហិ យោមេតិ
 ។ មេ ។ សត្តហិមិ ធន្តិហិ យោមេតិ ឯកាហិកិមិ
 អាហារិ អាហារេតិ ទ្ធិហិកិមិ អាហារិ អាហារេតិ
 ។ មេ ។ សត្តហិកិមិ អាហារិ អាហារេតិ ឥតិ
 ឯវវុមិ អន្សមាសិកិមិ មវិយាយកត្តកោជនាទុយោក.
 មទុយុត្តោ វិហារិ គោ សាគកត្តោ វា ហោតិ
 សាមាគកត្តោ វា ហោតិ ធិវារកត្តោ វា ហោតិ
 ធន្តិលកត្តោ វា ហោតិ ធិយាសកត្តោ វា ហោតិ
 ហាជកត្តោ វា ហោតិ កណ្តកត្តោ វា ហោតិ
 អាបាមកត្តោ វា ហោតិ មិញ្ញាកកត្តោ វា ហោតិ
 ភិណ្ណកត្តោ វា ហោតិ តោមយកត្តោ វា ហោតិ
 វិទម្ភុយសាហារោ វា យោមេតិ បវុត្តុយសោកាជិ

ព្រះហ្គណវិញ្ញ យោនមុខសុត្តេ បុន្តសម្បយ

ញ្ញានិអក្កភាពឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដំបូង ៧ ព័ន្ធក្នុង ញ្ញានិអក្កភាព
 ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកត្ត ១ កាជន៍ក្នុងខ្លះ ញ្ញានិអក្កភាពឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ដោយកត្ត ២ កាជន៍ក្នុងខ្លះ ញ្ញានិអក្កភាពឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកត្ត ៣
 កាជន៍ក្នុងខ្លះ ។ មេ ។ ញ្ញានិអក្កភាពឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកត្ត ៧ កាជន៍
 ក្នុងខ្លះ ស៊ីអាហារវេលា ១ ថ្ងៃខ្លះ ស៊ីអាហារវេលា ២ ថ្ងៃខ្លះ ។ មេ ។ ស៊ី
 អាហារវេលា ៧ ថ្ងៃខ្លះ អចេលក៏ប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការ
 ផ្លាស់ប្តូរនូវការបរិភោគកត្តវេលាផ្សេងៗខ្លះ មានសភាពយ៉ាងនេះផ្ទះចុង
 អចេលក៏នោះ មានបន្តស្រវឹងជាអាហារខ្លះ មានអង្គស្រវឹងជាអាហារ
 ខ្លះ មានស្នូយជាអាហារខ្លះ មានកំចៅស្យូក (ចំរនៀវស្យូក) ជា
 អាហារខ្លះ មានជ័រជាអាហារខ្លះ(*) មានស្នូបុសាឈ ជាអាហារ
 ខ្លះ មានកុណ្ឌកជាអាហារខ្លះ មានបាយក្នុងជាអាហារខ្លះ មានម្សៅជា
 អាហារខ្លះ មានស្រូវជាអាហារខ្លះ មានអាចម៍តាជាអាហារខ្លះ មាន
 មើមនិងផ្លែឈើក្នុងព្រៃជាអាហារខ្លះ បរិភោគក៏តែផ្លែឈើដែលផ្ទះចុងខ្លះ

* ត្រូវដឹងពាក្យថា មានជ័រជាអាហារខ្លះ ផ្ទះចុង ភើក្នុងសៀវភៅទី ២០ ទំព័រ ២៩៣
 ចម្លាក់ទី ០៨ និងក្នុងសៀវភៅទី ២៣ ទំព័រទី ៣ មន្ទាន់ទី ១០ ឲ្យដឹងសៀវភៅនេះផង
 ហើយត្រូវដឹងចាស់ថា ឥយាលកញ្ច វា ហោតិ ក្នុងទំព័រកងចាស់ស្រង់ក្នុងខ្លះនេះផង ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសិក្ខា

សោ សាលាធិបិ ធារេតិ មសាលាធិបិ ធារេតិ
 ធរុស្ស្វធិបិ ធារេតិ មិសុក្កុលាធិបិ ធារេតិ ភិរិជា-
 ធិបិ ធារេតិ អជិធិបិ ធារេតិ អជិធិក្កុមិបិ ធារេតិ
 កុសធិរិបិ ធារេតិ វាកធិរិបិ ធារេតិ ជលកធិរិបិ
 ធារេតិ កេសកម្ពលិបិ ធារេតិ វាលកម្ពលិបិ ធារេតិ
 ឧទ្ធុកបក្កុមិ ធារេតិ កេសមស្សុលោធកោមិ ហោ-
 តិ កេសមស្សុលោធនាទុយោកមទុយុត្តោ ឧត្តដ្ឋកោមិ
 ហោតិ វាសធិបិក្កុត្តោ ឧត្តដ្ឋកោមិ ហោតិ
 ឧត្តដ្ឋកប្បដាធមទុយុត្តោ កណ្តកាមស្សុយកោមិ
 ហោតិ កណ្តកាមស្សុយេ សេយ្យិ កោម្យតិ សាយត-
 តិយកិមិ ឧទកោរោហលាទុយោកមទុយុត្តោ វិហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសិក្ខា

អរេលតិរោតា ទ្រទ្រង់សំពត់សប្បកន្ត្រះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលគ្រួញ
 លាយគ្នាខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលបកោចញ្ជាតិសាតសព្វខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់
 បង្ក្រូលខ្លះ ទ្រទ្រង់សំបកឈើខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែក
 ខ្លាខំនិក្រូចខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែកស្រូវខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់គ្រួញដោយសំបក
 ព្រៃខ្លះ ទ្រទ្រង់ចំរៀកក្តៅ(*) ជាសំពត់ខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពលដែល
 គ្រួញដោយសំបកមុស្សុខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពលដែលគ្រួញដោយរោម
 កន្ទុយសេះខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលគ្រួញដោយស្លាបមៀមខ្លះ ទុក(២)
 សត់និងពុកមាត់ ប្រព្រឹត្តកាន់ក្នុងការព្យាយាមទុកសត់និងពុកមាត់ខ្លះ
 លេសម្រើសហមយាត់ខ្លួនសេះខ្លះ អង្គុយច្រហោងប្រព្រឹត្តកាន់ក្នុង
 ការព្យាយាមអង្គុយច្រហោងខ្លះ រេកលើបន្ទា សម្រេចការរេកលើបន្ទាខ្លះ
 ប្រព្រឹត្តកាន់ក្នុងគ្រាប់ទឹក ១ ថ្ងៃ ៣ ជង គឺ ព្រឹក ថ្ងៃត្រង់ ល្ងាចខ្លះ

* ព្រះត្រៃបិដកសម្មាសម្ពុទ្ធសិល្បៈ សំបកផ្ទៃឈើ ក្នុងសៀវភៅទី ២០ ទំព័រទី ២៧៤ បន្ទាត់ទី ១ និង
 សៀវភៅទី ២៣ ទំព័រទី ១២ បន្ទាត់ទី ៤ មកជាសព្វថ្ងៃ ចម្រើន ១ ២ ព្រះត្រៃ
 សព្វថ្ងៃ ពិសេសនិងពុកមាត់ ក្នុងសៀវភៅទី ១៨ ទំព័រទី ១០ បន្ទាត់ទី ៤ មកជាសព្វថ្ងៃ ទុក
 សត់និងពុកមាត់ ចម្រើន ១

ព្រហ្មណសូត្រ យោនិមុទស្សត្រ បុគ្គលោ

ឥតិ វិវរុបំ អនេកវិហិតិ កាយស្ស អាតាបធមវិគាប-
នាទុយោកមទុយុត្តោ វិហរតិ អយំ វុទ្ធិតិ ព្រាហ្មណ
បុគ្គលោ អត្តន្តោ អត្តបរិគាបនាទុយោកមទុយុត្តោ ។

(៥២) កតមោ ច ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ បវន្តោ
បរិវាសនាទុយោកមទុយុត្តោ ឥច ព្រាហ្មណ ឯកោ
បុគ្គលោ វិវរុបំ កោ ហោតិ សុភវិកោ (១) សាក្កណិកោ
មាតវិកោ សុដ្ឋោ មជ្ឈយាតកោ ចោរោ ចោរ-
យាតកោ(២) ពទ្ធិនាភវិកោ យេ វា មនោញ្ចបិ
កេចិ កុរុកំមុនា អយំ វុទ្ធិតិ ព្រាហ្មណ
បុគ្គលោ បវន្តោ បរិវាសនាទុយោកមទុយុត្តោ ។

(៥៣) កតមោ ច ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ
អត្តន្តោ ច អត្តបរិគាបនាទុយោកមទុយុត្តោ
បវន្តោ ច បរិវាសនាទុយោកមទុយុត្តោ ឥច
ព្រាហ្មណ ឯកោ បុគ្គលោ វា ហោតិ
វត្ថុយោ មុនាវសិត្តោ ព្រាហ្មណោ វា មហា-

១ ខ. លោកិកោ ២ ម. ឯត្តប គោយាតកោតិ វិស្សតិ ។

ព្រហ្មណសូត្រ យោនិមុទស្សត្រ បុគ្គលទីពីរ

អនេកប្រកបការព្យាយាមផុតកំដៅកាយ ច្រើនប្រការ មានសភាព
យ៉ាងនេះផ្សេងៗ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលកំដៅខ្លួនឯង
ប្រកបការព្យាយាមផុតកំដៅខ្លួនឯង ។

(៥៤) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលកំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបការ
ព្យាយាមផុតកំដៅអ្នកដទៃ តើដូចម្តេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្រាប់ចៀម ជាអ្នកសម្រាប់ជ្រូក ជាអ្នកសម្រាប់
សត្វស្តេច ជាអ្នកសម្រាប់គ្រឹក ជាព្រាង ជាអ្នកសម្រាប់គ្រី ជាអ្នកស្លូត
ជាអ្នកសម្រាប់ចោរ ជាពាយគុក កុំនោះសាត បុគ្គលណាមួយ ជាអ្នក
ធ្វើការងារគ្រប់ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលផុតកំដៅអ្នក
ដទៃ ប្រកបការព្យាយាមផុតកំដៅអ្នកដទៃ ។

(៥៥) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលអ្នកផុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបការ
ព្យាយាមផុតកំដៅខ្លួនឯង កំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបការព្យាយាមផុត
កំដៅអ្នកដទៃ តើដូចម្តេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
ជាក្សត្រច្រើនជ័យ ដែលបានមុខងារសេករចរណ៍ ជាព្រាហ្មណមហា-

សុទ្ធិចំណី ចង្រ្កមនិកាយ សុទ្ធិមចណ្ណសាវ

សាលោ សោ បុរុត្តិមេន ឧត្តរស្ស វរិ សន្តាការិ
 កាកាមេត្វា កោសមស្សំ ឧហារេត្វា ទរាដិទំ(*) ឧ-
 វាសេត្វា សច្ច្យតោលេន កាយំ អន្តញ្ញត្វា មិក-
 វិសាលោន បិដ្ឋិ កណ្តុវមាដោ សន្តាការិ បរិសុតិ
 សន្តិ មហេសិយា ព្រាហ្មណោ ន បុរោហិតេន
 សោ កត្ត អនន្តរហិតាយ ភូមិយា ហារិកុមសិក្ខាយ
 សេយ្យំ កច្យេតិ សោ(២) ឯកេស្សា កាវិយា សវ្វប-
 វន្តាយ យំ ឯកស្មី ជនេ ទិវិ ហោតិ តេន
 រាជា យាមេតិ យំ ទុតិយស្មី ជនេ ទិវិ ហោតិ
 តេន មហេសិ យាមេតិ យំ តតិយស្មី ជនេ
 ទិវិ ហោតិ តេន ព្រាហ្មណោ បុរោហិតោ យាមេតិ
 យំ ទុតុតស្មី ជនេ ទិវិ ហោតិ តេន អក្ខិ ជ្ជហតិ
 អវិសេសេន វច្ឆកោ យាមេតិ សោ ឯវមាហ ឯត្តកា
 ឧសកា ហព្វន្ត យព្វត្វាយ ឯត្តកា វច្ឆកា ហព្វន្ត
 យព្វត្វាយ ឯត្តកា វច្ឆកាយោ ហព្វន្ត យព្វត្វាយ
 ឯត្តកា អជា ហព្វន្ត យព្វត្វាយ ឯត្តកា ឧវត្ត

ទ ម. វរាដិទំ ។ ២ ម. សោតិ ឧ វិស្សតិ ។

សុទ្ធិចំណី ចង្រ្កមនិកាយ ចង្រ្កមចណ្ណសាវ

សាលក្ខី ព្រះពង្សព្រាហ្មណ៍នោះ ឱ្យគេសាងរោងសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ
 យ៉ាងដ៏ ក្នុងទិសខាងកើតនៃនគរ ហើយកោរសក់ ពុកមាត់ និងពុកចង្កា
 ស្ងៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លាចាំងក្រចក លាបស្រឡាចកាយដោយទឹកដោះថ្នាំ
 និងប្រេង អែរឡង់ដោយស្នូនវៃទ្រម្រឹត ហើយចូលទៅកាន់រោងសម្រាប់
 ទទួលភ្ញៀវ ព្រមទាំងមហេសី និងព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត ព្រះពង្ស
 ព្រាហ្មណ៍នោះ ក៏សម្រេចរសយករលីវផងដ៏ ច្រាសចាកកម្រាលដែល
 គេលាបពណ៌ទៀវក្នុងទីនោះ ទឹកដោះរោង មានក្នុងដោះមួយ បេស
 មេតាមួយដែលមានកូនខ្លី ព្រះពង្សព្រាហ្មណ៍ ក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
 ទឹកដោះនោះ ទឹកដោះរោងមានក្នុងដោះទី ២ មហេសីក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
 ទឹកដោះនោះ ទឹកដោះរោង មានក្នុងដោះទី ៣ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត
 ក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះនោះ ទឹកដោះរោង មានក្នុងដោះទី ៤
 ក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះនោះ កូនតាចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះដ៏សេស
 ព្រះពង្សព្រាហ្មណ៍នោះមានរាងយ៉ាងនេះថា គោរណ្ណាលតាំងប៉ុណ្ណោះ
 ចូរគេសម្រាប់ដើម្បីយក្តីចុះ កូនគោរណ្ណាលតាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្រាប់
 ដើម្បីយក្តីចុះ កូនតាញីតាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្រាប់ ដើម្បីយក្តីចុះ
 ករិតតាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្រាប់ ដើម្បីយក្តីចុះ ចៀមតាំងប៉ុណ្ណោះ

ក្រមសីលធម៌ យោធិបុរស្យ គតិយច្ចុលោ

ហត្ថានុ យញ្ញតាយ (១) ឯត្តកា រុក្ខា ជិដ្ឋន្តិ យុបត្តា-
យ ឯត្តកា ធាតុ លុយន្តិ បរិសទ្ធាយាតិ យេ
មិស្ស តេ ហោន្តិ ធាសាតិ វា បេស្សាតិ វា
កម្មករាតិ វា តេមិ ធន្តាតិ កយតិ ធីតា
អស្សុម្ពា រោធិមាជា បរិកម្មាចិ ករោន្តិ អយំ
វុទ្ធិតិ ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ អត្តន្តោ ធម អត្តបរិកា-
មជាទុយោកមទុយុត្តោ បរាទ្ធា ធម បរិបរិកាមជាទុ-
យោកមទុយុត្តោ ។

(៧៤) កតមោ ធម ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ ធម អត្តន្តោ
ជាត្តបរិកាមជាទុយោកមទុយុត្តោ ធម បរាទ្ធា ធម
បរិបរិកាមជាទុយោកមទុយុត្តោ សោ អធិត្តន្តោ
អបរាទ្ធា ធម ធម្ម ធម ធម ធម ធម ធម ធម ធម ធម ធម ធម
សុទ្ធប្បជិសំវេនិ ព្រាហ្មក្ខតេ ធម អត្តនា វិហារតិ
ឥធម ព្រាហ្មណ តជាតតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ
អរហំ សម្មាសម្ពុតោ វិជ្ជាចរណសម្មុទ្ធា សុកតោ

• ៧. ឯត្តន្តិ ឯត្តកា អស្សុ ហត្ថានុ យញ្ញតាយ វិស្សតិ ។ បរិហិសទ្ធាយាតិ វិស្សតិ ។

ក្រមសីលធម៌ យោធិបុរស្យ ច្ចុលទិចិ

ច្ចុរេកសម្រាប់ ដើម្បីយកចុះ ឈើចំណុំប៉ុណ្ណោះ ច្ចុរេកតាមដើម្បីប្រ-
យោជន៍ផលប្រាសាទចុះ ទ្រព្យចំណុំប៉ុណ្ណោះ ច្ចុរេកតាមដើម្បីប្រ-
(ផលចំណុំប៉ុណ្ណោះ) ចុះ មួយទៀត ជនចំណុំប៉ុណ្ណោះ ដែលជាខ្ញុំក្តី
ជាអ្នកបម្រើក្តី ជាអ្នកក្តី របស់ព្រះរាជបុត្រាហ្មណ៍នោះ ជនចំណុំនោះ
ត្រូវតែជាគ្រូម្រាម ត្រូវតែយកម្រាម មានមុខទំនេរដោយចិត្តភ្នែក ទូក្លាយ
ធ្វើចិត្ត ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបការ
ព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯងផង កំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបការព្យាយាមកំដៅអ្នក
ដទៃផង ។

(៧៥) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលមិនកំដៅខ្លួនឯង ចំណុំមិន
ប្រកបការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅអ្នកដទៃ ចំណុំមិនប្រកបការ
ព្យាយាមកំដៅអ្នកដទៃ តើដូចម្តេច បុគ្គលនោះ មិនកំដៅខ្លួនឯង មិន
កំដៅអ្នកដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រេកយូរ មានតែសេចក្តីរលត់ទុក្ខ
ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងចម្បងនេះ
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រះភាគតាតើឡើងក្នុងរណក ព្រះអង្គឆ្ងាយហាក់
សេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គគ្រាស់ជីវិត ឲ្យរាយរយមិចំណុំ
ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិច្ចាណ៍ដោយវិជ្ជាជីវិតចរណៈ គឺ
សេចក្តីចេះជីវិតគ្រប់វិសាលព្រះអង្គសប្បីប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានដំណើរទៅ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ ឧទ្ទិសបណ្ណសារៈ

លោកាវុទ្ធ អនុត្តរោ បុរិសធម្មសារថិ សន្តា ទេវមនុស្សា-
 ទំ ពុទ្ធា ភកវា សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ
 សមារកំ សព្វញ្ញកំ សស្សមណាប្រាហ្មណី មជ្ឈិ-
 សទេវមនុស្ស សយំ អភិញ្ញា សន្និកត្វា ចវេទនតិ
 សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ ម្មជ្ឈេកល្យាណំ
 បរិយាសាទកល្យាណំ សាត្តិ សព្វញ្ញំ កេវលបរិ-
 បុណ្ណំ ចរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ មកាសេតិ ។ តំ ធម្មំ
 សុណាតិ កហមតិ វា កហមតិពុត្តោ វា អញ្ញតរស្មី
 វា កុលេ បច្ឆាជាតោ សោ តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ
 សន្និ មជ្ឈិមភតិ ។ សោ តេន សន្តាបដិណកេន
 សមធាកតោ ឥតិ មជ្ឈិមញ្ញកុតិ សន្តាទោ យវា-
 វាសោ វជាមថោ អញ្ញកាសោ បព្វជ្ជា ន យំទំ
 សុតារិ អតារិ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្ត-

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ ឧទ្ទិសបណ្ណសារៈ

កាន់ព្រះនិកាយ ព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ខ្លះគ្រោះលាភ ព្រះអង្គប្រសើរ
 ដោយសីលាទិគុណារកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្នា ព្រះអង្គជាអក្ខរនាមនូវ
 បុរសដែលគួរខ្លាចបាន ព្រះអង្គជាគ្រូទៅកាន់មនុស្សទាំងឡាយ
 ព្រះអង្គជាគ្រូសំដីន ខ្លះអោយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងលែងត្រឡប់មក
 កាន់ភព្វីទៀត ព្រះភព្វីនោះ ទ្រង់បានធ្វើឲ្យជាតំច្បាស់ដោយ
 ជ្រាបចំពោះព្រះអង្គ ខ្លះលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក មាណស
 ព្រហ្មលោក ខ្លះពល្លកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស
 ជាសម្បត្តិទេព ទាំងមនុស្សផ្ទះសេស ហើយប្រកាស ទ្រង់សំដែងធម៌
 មានលំអចរដើម មានលំអចរកណ្តាល ទាំងបទពុទ្ធ ព្រះអង្គប្រកាស
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ព្រមទាំងព្យញ្ជនៈ ពេញបរិបូណ៌
 ចរិសុទ្ធទាំងអស់ ។ នហបរិក្ខំ កូននហបរិក្ខំ បុគ្គលកើតក្រោយ
 ក្នុងត្រកូលណាមួយក្តី ស្តាប់ធម៌នោះ លុះបុគ្គលនោះស្តាប់ធម៌នោះ
 ហើយ បានចំពោះនូវសត្វ ក្នុងព្រះតថាគត ។ មុគ្គលនោះប្រកប
 ព្រមដោយការបានចំពោះ នូវសត្វនោះ ហើយមានសេចក្តីចារណា
 ដូច្នេះថា ការនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ចង្ហើនរោស ជាដូច្នោះមកវិញចូល
 ភិកិលេស មានវិធីបព្វជ្ជា ទើបមានធុកាស បុគ្គលអត្តនៅគ្រប់គ្រង
 ផ្ទះ មិនហើយទ័ងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ខ្សែបរិបូណ៌កែមួយយ៉ាង

ព្រះហស្តស្ស យោនីមុខស្ស សិក្ខាសាដីវសមាចរោ

បរិសុទ្ធិ សង្កតិទិកំ ព្រហ្មធរិយំ ចរិតំ យទ្ធាហិ
កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយាធំ វត្តាធំ អន្តរាទេត្វា
អការស្នា អនការិយំ បទ្ធវជេយ្យន្តិ ។ សោ អចរេន
សមយេន អប្បំ វា កោតក្កន្ធិ បហាយ មហន្តិ
វា កោតក្កន្ធិ បហាយ អប្បំ វា ញាតិបរិដ្ឋិ បហាយ
មហន្តិ វា ញាតិបរិដ្ឋិ បហាយ កេសមស្សំ ឱ-
ហារេត្វា កាសាយាធំ វត្តាធំ អន្តរាទេត្វា អការស្នា
អនការិយំ បទ្ធវជេតិ ។

[៥៥] សោ ឯវិ បទ្ធវជេតោ សមាជោ ភិក្ខុនិ
សិក្ខាសាដីវសមាចរោ បាលាភិទាតិ បហាយ
បាលាភិទាតា បដិវិរតោ ហោតិ ធិហិតនណ្ឌោ
ធិហិតសតោ សង្កិ នយោចន្តោ សទ្ធិបាលាក្កតហិតាទុ-
កម្មី វិហារិ អនិច្ឆាទានំ បហាយ អនិច្ឆាទាតា
បដិវិរតោ ហោតិ ធិច្ឆាទាយំ ធិច្ឆប្បជីកន្តិ អថេនេន
សុចិត្តតេន អត្តោ វិហារិ អព្រហ្មធរិយំ បហាយ
ព្រហ្មធរិ ហោតិ អារាហិ វិហារតោ មេដុតា កាមនម្ហា
មុសាវាធំ បហាយ មុសាវាធំ បដិវិរតោ ហោតិ សទ្ធិ-

ព្រះហស្តស្ស យោនីមុខស្ស កាសមាចរោនាយសិក្ខានិសាដីវៈ

បរិសុទ្ធិកម្មយយាធំ ឲ្យផ្សំជាសង្កិវេលរេត្វាភំឲ្យយ បើដូច្នោះ គួរ
តែកត្តាអញ្ជ្រាតេសតំ ពុកមាត់នឹងពុកចង្កី ហើយស្ងៀកដណ្តប់សំពត់
កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះស ។ លុះសម័យទាន់ក្រោយមក
បុគ្គលនោះ ក៏លះបង់គំនរកាតៈភិចផង លះបង់គំនរកាតៈច្រើនផង
លះបង់ខ្ញុំញាតិវិទ្ធិតិចផង លះបង់ខ្ញុំញាតិវិទ្ធិច្រើនផង ហើយកោសតំ
ពុកមាត់នឹងពុកចង្កី ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូល
ទៅកាន់ផ្ទះស ។

[៥៥] កាលបើបុគ្គលនោះ ចូលយ៉ាងនេះហើយ ក៏សមា-
ចារខ្ញុំសិក្ខានិសាដីវៈ បេសកិក្កតាំងឡាយ លះបង់ខ្ញុំបាលាភិទាត
វៀរោកបាលាភិទាត មានកាដូដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងសស្ត្រាដាក់
ចុះហើយ មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ដល់ខ្ញុំសេចក្តីតាលិត ជាអ្នកអនុ-
គ្រោះដោយប្រយោជន៍ដល់សត្វតាំងអស់ លះបង់ខ្ញុំអនុច្ឆាទាន វៀរ
ចាកអនុច្ឆាទាន កាន់យកតែរបស់វេលរេត្វា ព្រាថ្នាខ្ញុំរបស់វេលរេត្វា
មិនមានចិត្តល្អច មានខ្លួនដ៏ស្អាត លះបង់ខ្ញុំកព្រហ្មចរិយៈ ជាអ្នកប្រ-
ព្រឹត្តខ្ញុំធម៌ប្រសើរ ប្រព្រឹត្តល្អ ចៀសវាង វៀរចាកមេដុតវេលរេត្វា
របស់អ្នកស្រុក លះបង់ខ្ញុំមុសាវាធំ វៀរចាកមុសាវាធំ ជាអ្នកកាលស្ងួត

សុត្តនិបទ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទស្សនិកាយ

វាទី សទ្ធសន្ទោ ខេតោ ចទ្ធយនិកោ អវិសំវាទ-
 នោ លោកស្ស ចិសុណំ វាទី បហាយ ចិសុ-
 ណាយ វាទាយ បដិវិរោតោ ហោតិ ឥតោ សុត្វា
 ឧ អនុត្រ អត្តាតា ឥមេសំ កេធាយ អនុត្រ វា
 សុត្វា ឧ ឥមេសំ អត្តាតា អនុសំ កេធាយ ឥតិ
 កិដ្ឋានំ វា សទ្ធាតា សហិតានំ វា អនុប្បដាតា
 សមត្តារោ សមត្តារោ សមត្តន្ទិ សមត្តករណំ
 វាទី កាសិកា ហោតិ ឧទុសំ វាទី បហាយ ឧទុសាយ
 វាទាយ បដិវិរោតោ ហោតិ យា សា វាទា
 ទេលា កណ្ណសុទា បេមជ្ជិយា ហនយន្តំមា ហោរិ
 ពហុជនកត្តា ពហុជនមនាថា តថាវចំ វាទី
 កាសិកា ហោតិ សម្មប្បលាបំ បហាយ សម្មប្បលាថា
 បដិវិរោតោ ហោតិ កាលវាទី ភូតវាទី អត្តវាទី
 ធម្មវាទី វិទយវាទី ជិដាវតិ វាទី កាសិកា

សុត្តនិបទ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទស្សនិកាយ

ពាក្យពិត កន្លែងពាក្យពិត មានសំដីខ្លាំងខ្លួន ពោលនូវពាក្យនូវអ្នកជនជឿ
 បាន មិនពោលបំភ្លាំងសត្វលោកឡើយ លះបង់នូវបិសុណភាព វៀរ
 ចាកបិសុណភាព ពួកពាក្យពិតនេះមិនទៅប្រាប់ខាងនោះ ដើម្បីបំបែក
 ជនខាងនោះឡើយ ពួកអំពីខាងនោះ មិនមកប្រាប់ដល់ជនទាំងឡាយ
 ខាងនោះ ដើម្បីបំបែកជនខាងនោះឡើយ ជាអ្នកផ្សះផ្សា នូវពួកជន
 ដែលបែកគ្នាហើយផង ជាអ្នកជួយផ្គត់ផ្គង់ ដល់ពួកជន ដែលបាន
 ប្រកបដោយប្រយោជន៍ហើយផង ជាអ្នករីករាយនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង
 ព្រឹកអនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង ពេញចិត្តនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង ជា
 អ្នកពោលតែសំដីដែលធ្វើនូវសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាអ្នកលះបង់ផុសវាចា
 វៀរចាកផុសវាចា សំដីណា ដែលជាសំដីឥតទោស ជាសុខដល់
 គ្រូទៀកនូវដោទ៍ស្រឡាញ់ តាំងនៅក្នុងហឫទ័យ ជាសំដីអ្នកក្រុង ជា
 ទីរីករាយដល់ជនច្រើន ជាទីតាមបំប៉នដល់ជនច្រើន តែងពោលតែសំដី
 មានសភាពដូច្នោះ លះបង់នូវសម្មប្បលាបៈ វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ
 ពោលតាមកាលនូវ ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យជាអត្ថ ពោលពាក្យ
 ជាទម្រ ពោលពាក្យជាវិន័យ ពោលសំដីដែលនូវគប់ទុកក្នុងហឫទ័យ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសក្ក

តុលាការយុត្តិសាស្ត្រដទៃទៀត បដិវិរុទ្ធ ហោតិ
 ឧត្តរាជ្ជវត្ថុនិក្ខេបសាស្ត្រយោគា បដិវិរុទ្ធ ហោតិ
 ទេពទ្រព្យទ្រព្យវិហារមោសាសកាលោមសហសាសាស បដិ-
 វិរុទ្ធ ហោតិ ។ សោ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយ-
 បរិហារិកេន ចិវិរេន ក្កច្ឆិបរិហារិកេន ចិណ្ឌិតានេន
 យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាធាយេវ បក្កមតិ ។
 សេយ្យជាបិ ធាម បក្កិ សកុណោ យេន យេនេវ
 ធុតិ សមត្តការេន ធុតិ វិវេរេ តិក្កុ សន្តុដ្ឋោ
 ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចិវិរេន ក្កច្ឆិបរិហា-
 រិកេន ចិណ្ឌិតានេន យេន យេនេវ បក្ក-
 មតិ សមាធាយេវ បក្កមតិ ។ សោ ឥមិចា
 អរិយេន សីសក្កទ្ធនេន សមន្តាភិកា អជ្ឈតិ
 អនវច្ឆសុទ្ធំ បដិសិវេនេតិ ។ សោ ចក្កុចា រូចិ
 ធិស្វា ន ធិមិត្តភាហិ ហោតិ ធានុត្យក្កនក្កាហិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសក្ក

ជាអ្នករៀនចោទទោសដោយជំនឿន ទោសដោយការដ៏មាន ពំនុ-
 ទោសដោយស្រ្តីស្រ្តីស្រ្តី ជាអ្នករៀនចោទទោសដោយ បន្តិ ឆ័ន
 កោសិកា ជាអ្នករៀនចោទទោសដោយ សម្រាប់ ចាប់ចង ធ្វើមនុស្សឲ្យ
 រង្វើនផ្លូវ ឬនាំហែនយកទ្រព្យ ។ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកសន្តោសដោយ
 ចិវិគ្រាន់តែការការខ្សែកាយ សន្តោសដោយចិណ្ឌិតានេន គ្រាន់តែក្បា
 ដ្ឋវិជ្ជុ បើទៅក្នុងទីណា ។ កាន់យកគ្រឹមតែចិវិ ឆ័នចិណ្ឌិតានេនបុណ្ណោះ
 ទៅ ។ ដូចជាបក្កិសកុណាជាតិ បើហើរទៅក្នុងទីណា ។ មានតែម្តង
 ស្តាប់ទៅក្នុងទីនោះ ។ យ៉ាងណាមិញ កិក្កុជាអ្នកសន្តោសដោយចិវិ
 គ្រាន់តែក្បាខ្សែកាយ សន្តោសដោយចិណ្ឌិតានេន គ្រាន់តែក្បាខ្សែកាយ
 បើទៅក្នុងទីណា ។ កាន់យកគ្រឹមតែចិវិឆ័នចិណ្ឌិតានេនបុណ្ណោះទៅ យ៉ាង
 នោះដែរ ។ កិក្កុនោះ ប្រកបដោយសិលក្ខន្ធ មីប្រសើរនេះហើយ
 វេទន៍បានតែសេចក្តីសុខ ដែលមិនមានទោសក្នុងសន្តោស ។ កិក្កុនោះ
 ឃើញរូបដោយភ្នែក មិនកាន់យកខ្លឹមក្តី មិនកាន់យកខ្លឹមក្តីអនុត្យក្កនៈ

ព្រហ្មណសូត្រ យោនិមុខសូត្រ ឆត្រិយសំវាទ

យត្វាធិការណាមេធំ ធម្មត្រិយេ អសំវុតំ វិហារន្តំ
 អភិជ្ឈាដោមនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 អន្តាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវាយ បដិបដ្ឋតិ រក្ខតិ
 ធម្មត្រិយេ ធម្មត្រិយេ សំវិ អាបដ្ឋតិ ។ សោភេន
 សន្តិ សុត្វា... យោនេន កន្ធិ ហាយិត្វា... ជិត្តិយេ សំ
 សាយិត្វា... កាយេន ដោដ្ឋតិ ធុសិត្វា... មនសា
 ធម្មិ វិញ្ញាយេន ន ធិមិត្តត្ថាហិ ហោតិ ធានុត្យត្តានត្ថាហិ
 យត្វាធិការណាមេធំ មធំត្រិយេ អសំវុតំ វិហារន្តំ
 អភិជ្ឈាដោមនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 អន្តាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវាយ បដិបដ្ឋតិ រក្ខតិ
 មធំត្រិយេ មធំត្រិយេ សំវិ អាបដ្ឋតិ ។ សោ
 ឥមិទា អរិយេន ឥត្រិយេសំវារេន សមន្តាគតា អដ្ឋតិ
 អព្យាសេកសុទ្ធំ បដិសំវារេនតិ ។ សោ អភិក្កន្ត
 បដិក្កន្ត សម្មជាទកាវិ ហោតិ អាណាគិកេ
 វិណាគិកេ សម្មជាទកាវិ ហោតិ សម្មិញ្ញកេ បសា-
 រិកេ សម្មជាទកាវិ ហោតិ សម្មិជេបត្តចិវិទារណោ

ព្រហ្មណសូត្រ យោនិមុខសូត្រ កាលេង្រមន្តិយ

ពួកអកុសលធម៌ដំណាមក ធិអភិជ្ឈាធិនិទោមនស្ស វេមិដាប់តាមភិក្ខុន្ត្រះ
 ព្រោះភិយាមិនសង្រួមខ្លួនច្រើនណា ភិក្ខុនោះក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួម
 ខ្លួនច្រើននោះ រក្សាខ្លួនច្រើន ដល់ខ្លួនការសង្រួមក្នុងច្រើន ។
 ភិក្ខុនោះ ពួសំឡេងដោយត្រចៀក... ធិក្ខនដោយច្របុះ... ខ្យលសេ
 ដោយអណ្តាត... ពាល់ត្រូវដាច់ដក្កៈវាយកាយ... ដឹងខ្លួនដោយចិត្ត
 ក៏មិនកាន់យកខ្លួនមិត្ត មិនកាន់យកខ្លួនអនុញ្ញាត្តៈ ពួកអកុសល-
 ធម៌ដំណាមក ធិអភិជ្ឈាធិនិទោមនស្ស វេមិដាប់តាមភិក្ខុន្ត្រះ ព្រោះ
 ភិយាមិនសង្រួមខ្លួនច្រើនណា ភិក្ខុនោះក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួម ខ្លួន
 មធំត្រិយេនោះ រក្សាខ្លួនច្រើន ដល់ខ្លួនការសង្រួមក្នុងមធំត្រិយេ ។
 ភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយការសង្រួមខ្លួនច្រើនដ៏ប្រសើរនេះ ហើយវេមិ
 ខ្យលខ្លួនសេចក្តីសុខ ដែលមិនលាយខ្លួនដោយតិលេស ក្នុងសន្តាន ។
 ភិក្ខុនោះ កាលយានទៅមុខ ឬយានថយក្រោយ ក៏ដឹងខ្លួន កាល
 មើលទៅមុខ ឬមើលទៅសង្រួម ។ ក៏ដឹងខ្លួន កាលបត់ដៃដើរ
 ឬលាវដៃដើរ ក៏ដឹងខ្លួន កាលច្រឡំ ខ្លួនសង្រួម បាត្រ ចិវិ

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

សម្មជានិកាយ ហោតិ អសិទេ បិទេ ទាយិទេ សាយិទេ
សម្មជានិកាយ ហោតិ ឧប្បាស្សន្តរកម្មេ សម្មជានិ-
កាយ ហោតិ កតេ បិទេ ធិសិទ្ធិ សុត្ត ជាតិកេ
កាសិទេ ឧប្បាស្សន្តរកម្មេ សម្មជានិកាយ ហោតិ ។

[៥៦] សោ ឥមិទា ច អរិយេន សីលក្កុទ្ធន
សម្មាសមាធិន ឥមិទា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសិវេន ស-
ម្មាសមាធិន ឥមិទា ច អរិយេន សតិសម្មជញ្ញេន
សម្មាសមាធិន វិភិទ្ឋិ សេដាសនំ កជតិ អវត្តំ រុក្ខម្ពលំ
មត្តតំ កត្តំ តិវកុហំ សុសាទំ វេទមត្តំ អន្តោកាសិ
បលាលមុត្តំ ។ សោ មជ្ឈិកត្តំ មិណ្ឌោតប្បដិក្កោន្តា
ធិសិទតិ បល្លង្កិ អកុដិក្ខា ឧដិ កាយំ បណិបាយ
បរិមុទំ សតិ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ
បហាយ វិកតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហាតិ អភិជ្ឈាយ
ចិត្តំ បរិសោទេតិ ព្យាចានប្បដោសំ បហាយ
អព្យាបទ្ធិត្តោ វិហាតិ សត្វចាលាក្ខតហិតាទុ-
កម្មី ព្យាចានប្បដោសា ចិត្តំ បរិសោទេតិ មីនមិទ្ឋិ
បហាយ វិកតមីនមិទ្ឋោ វិហាតិ អាណាគសញ្ញិ

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

កំដីន្ទ្រ កាលសុំ ធិត ទំពាសុំ ទទ្ធសេស កំដីន្ទ្រ កាលបទ្ធាបដំ
ន្តវុទ្ធានិវបស្សវៈ កំដីន្ទ្រ កាលដើរ ឈរ អន្តិយ ដេតលក់
ក្រាក់ទៀត ឆិយាយ ប្រស្រៀម កំដីន្ទ្រ (ទាំងអស់) ។

[៥៦] កិកុទា ប្រកបព្រមដោយសីលក្ខន្ធដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រ-
កបព្រមដោយការសង្រួមនូវដ៏ត្រូវដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបព្រមដោយ
សតិ និងសម្មជញ្ញៈដ៏ប្រសើរនេះផង ស្វែងរកតែទិសធានានោះស្ងាត់
គឺព្រៃ គល់ឈើ ភ្នំ ញាតិ ភ្នំ ព្រៃស្មោះ ព្រៃធំ ទិវល គំនរ
បំបែង ។ កិកុទា លុះត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតវិញ ក្នុងវេលាព្រាយភក្ដ
កំអុយពែនភ្លែត កម្រងកាយឱ្យត្រង់ ផងសតិឱ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក
(កម្មជានិ) ។ កិកុទា លះបង់ខ្ញុំអភិជ្ឈក្នុងលោក មានចិត្តប្រាស
ចេញចាកអភិជ្ឈ ជម្រះចិត្តឱ្យស្អាតចាកអភិជ្ឈ លះបង់ខ្ញុំព្យាបាទ
ជាគ្រឿងប្រទូស្ត មានចិត្តមិនប្រកបដោយព្យាបាទ មានសេចក្ដីអនុគ្រោះ
ដល់សត្វសត្វដោយប្រយោជន៍ ជម្រះចិត្តឱ្យស្អាតចាកព្យាបាទជាគ្រឿង
ប្រទូស្ត លះបង់ខ្ញុំបីនិមិត្តៈ ប្រាសចេញចាកបីនិមិត្តៈ មានសេចក្ដីសំគាល់

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ទី១

សតោ សម្បជានោ ដ៏ឧម៉ា ចិត្តិ បរិសោធន៍
ឧទ្ធចក្កុត្តិ បហាយ អនុនុតោ វិហារិ អដ្ឋត្តិ
វុបសន្តិកោ ឧទ្ធចក្កុត្តិ ចិត្តិ បរិសោធន៍ វិចិត្តិ
បហាយ តិល្លាវិចិត្តិ វិហារិ អគដ្ឋិ កុស-
លេសុ ធម្មេសុ វិចិត្តិ បរិសោធន៍ ។

[២៧] សោ ឆម ចត្វ ជីវណោ បហាយ
ទេសោ ឧបត្តិលេសេ ចញ្ញាយ ឧត្តលីករណោ
វិវិទូរ កាមេហិ វិវិទូ អកុសលេហិ ធម្មេហិ
សវិត្តិ សវិចារ វិវេកជិ បិតិសុទិ ចមមិ ឈាមិ
ឧបសម្បជ្ជ វិហារិ វិត្តិវិចារិ វុបសមា អដ្ឋត្តិ
សម្បសានិ ទេសោ ឋានោធិការិ អវិត្តិ អវិចារិ
សមាជិ បិតិសុទិ ធុតិយិ ឈាមិ ឧបសម្បជ្ជ
វិហារិ បិតិលោ ច វិវាតា ឧបេក្កកោ ច វិហារិ
សតោ ច សម្បជានោ សុទត្វ កាយេន បដិសិវេនេតិ

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ទី១

ន្ទ្រាភិ មានសតិវិសម្បជ្ជោ ជម្រះចិត្តឱ្យស្អាតចិត្តិ លះបង់
នូវទុក្ខកុស្តិ មិនមានសេចក្តីរើរាយ មានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងសន្តាន
ជម្រះចិត្តឱ្យស្អាតចិត្តិ លះបង់នូវវិចិត្តិ មានវិចិត្តិ
ហើយ មិនមានសេចក្តីរើរាយ ក្នុងកុសលចម្រើន ជម្រះចិត្ត
ឱ្យស្អាតចិត្តិ ។

[២៨] លុះត្រូវបាន លះបង់នូវរណៈចំង ៨ យ៉ាងនេះ ដែល
ជាទុក្ខកុស្តិ ជាចម្រើនចិត្តិ ឱ្យមានកំឡុងវេយ្យាម
ហើយ ក៏ស្ងប់ចាកកាយចំង ១៧ យ៉ាង កុសលចម្រើនចំង ១៧
យ៉ាង ប្រកបដោយវិញ្ញាណៈ មាននៃបិតិវិសុទ្ធ
ដែលតើគឺសេចក្តីស្ងប់ ក៏សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយវិញ្ញាណចំង ៤
លុះត្រូវបានវិញ្ញាណៈអស់ហើយ ក៏បានដល់នូវទុក្ខនិរុត្តិ ជា
ចម្រើនចិត្តិមានក្នុងសន្តានខ្ពង់ខ្ពស់ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា គឺមាន
សភាពជាចិត្តិស្ងប់ ឆន្ទានៃវិញ្ញាណៈ មាននៃបិតិវិសុទ្ធ
ដែលតើគឺសេចក្តីស្ងប់ ក៏សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយវិញ្ញាណចំ
ចំង ៤ លុះត្រូវបានឡើយណាមួយចំង ៧ ប្រកបដោយទុក្ខកុស្តិ
ថែមចំងមានសតិវិសម្បជ្ជោ ៧ យ៉ាងនេះដោយឧបេក្កកាយផង

សុខ្មុំបិណ្ឌ មន្ត្រីមតិយស្ស មន្ត្រីមចណ្ណសកំ -

យន្តិ អរិយោ អាចិក្កន្តិ ឧបេក្កុកោ សតិមា
សុទ្ធាវហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ
សុទ្ធស្ស ច បហាណា ទុក្កុស្ស ច បហាណា បុព្វេ
សោមនស្សនោមនស្សានំ អន្តង្គមា អនុក្កមសុទិ
ឧបេក្កាសតិហិសុទ្ធិ ចក្កន្តិ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ
វិហារតិ ។

[៥៨] សោ វិវិ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធន្ថ
ចរិយោនាតេ អន្តង្គលោ វិកត្តបក្កិលេសេ មុទុក្កតេ
កម្មន័យេ វិភេ អាទេត្តាប្បត្តេ បុព្វេចិកាសាទុស្សៈ
តិញ្ញាលាយ ចិត្តិ អភិច្ចាមេតិ សោ អាទេកវិហិតំ
បុព្វេចិកាសំ អនុស្សរតិ សេយ្យជីវិ ឯកំបិ ជាតិ

សុខ្មុំបិណ្ឌ មន្ត្រីមតិយស្ស មន្ត្រីមចណ្ណសកំ

ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គល ដែលបានគតិយជ្ជាន
នោះថា ធម្មតាបុគ្គលដែលបាននូវគតិយជ្ជានហើយ វេមនប្រកបដោយ
ទេវបុត្តា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នោះ ព្រោះហេតុ
នៃគតិយជ្ជានណា ក៏បានដល់ នូវគតិយជ្ជាននោះ ចើបសម្រេច
សម្រាន្តនោះដោយនិយោបថតាំង ៤ លុះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវ
ពុកផង មានសោមនស្ស នឹងទោមនស្សអស់ទៅក្នុងកាលមុនផង ចើប
បានដល់នូវចក្កជ្ជាន មានការឃ្នាលមិនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ
គឺជាទេវបុត្តា មានស្មារតីចរិសុទ្ធដោយទេវបុត្តាវិទនា ក៏សម្រេចសម្រាន្ត
នៅដោយនិយោបថតាំង ៤ ។

[៥៨] កាលបើចិត្តចេសកំពុំនោះ តាំងនៅល្អបរិសុទ្ធជាគតិយវណ្ណធម៌
ជាចិត្តដូចផង មិនមានទិដ្ឋិភោគិកិលេស ព្រាសបាទបក្កិលេស មាន
សកាតជាចិត្តទង់ គួរដល់ការវិភាគ ជាចិត្តនឹងផង មិនញាប់ញ័រទៅតាម
ការឃ្នាលដោយប្រការដូច្នោះហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏បង្កើនចិត្តទៅដើម្បីបុព្វ-
និកាសានុស្សតិញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាលើកឃើញនូវលំដាប់ទន្ធដែលគាស្រីយ
ទៅក្នុងកាលមុន ភិក្ខុនោះ លើកឃើញនូវបុព្វនិកាស គឺលំដាប់ទន្ធដែល
គាស្រីយទៅក្នុងកាលមុនជាច្រើនប្រការ គឺលើកឃើញបាន ១ ជាភិក្ខុ

សុត្តនិបាត មជ្ឈិមនិកាយ ឧទ្ទិសបណ្ណសាស្ត្រ

មុនពេល កម្មនិយម ហើយ អាណេក្ខម្យត្តេ សត្តានិ
 តុត្តមនាគញ្ញាណយ ចិត្តិ អភិធម្មាមេតិ សេនា
 និទ្ទេន ធម្មតា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុសកោណ
 សត្តេ បស្សិតិ ចរមាណ ឧបបដ្ឋមាណ ហើនៃ
 បណីតេ សុវណ្ណេ ទុក្ខណ្ណេ សុតតេ ទុក្ខតេ
 យជាតម្បមេតេ សត្តេ បជាតាតិ ឥមេ វត
 កោន្តោ សត្តា កាយនុទ្ធវិភេន សម្មន្តាគតា ។ បេ ។
 អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាធិដ្ឋិតា មិច្ឆាធិដ្ឋិតម្មសមា
 ធានា តេ កាយស្ស កេនា បរម្មរណា អនាយិ
 ទុក្ខតិ វិជិតាតិ និរយំ ឧបបដ្ឋា ឥមេ វា ចន
 កោន្តោ សត្តា កាយសុទ្ធវិភេន សម្មន្តាគតា
 ។ បេ ។ អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាធិដ្ឋិតា
 សម្មាធិដ្ឋិតម្មសមាធានា តេ កាយស្ស កេនា
 បរម្មរណា សុតតិ សក្កិ លោកិ ឧបបដ្ឋាតិ ឥតិ
 និទ្ទេន ធម្មតា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុសកោណ សត្តេ
 បស្សិតិ ចរមាណ ឧបបដ្ឋមាណ ហើនៃ បណីតេ

សុត្តនិបាត មជ្ឈិមនិកាយ ឧទ្ទិសបណ្ណសាស្ត្រ

មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការតាម ជាចិត្តទន់ចំនី មិនញាប់ញ័រ
 ទៅតាមអារម្មណ៍ ដោយប្រការដូច្នោះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្កើនចិត្តទៅ
 ដើម្បីចូលបញ្ចក្ខណៈ គឺប្រាជ្ញាជំនឿ ខ្សែចិត្តទន់បដិសន្ធិ លេសសត្វទាំង
 ព្រួយ ភិក្ខុនោះមានចក្ខុទិព្វ កន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ក៏បាន
 ឃើញខ្សែចក្ខុសក្កកំពុងច្រក កំពុងកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្លះ
 មានបុណ្យខ្លះ កាម្រក្លខ្លះ មានគតិបុណ្យខ្លះ គតិកាម្រក្លខ្លះ ភិក្ខុនោះជឿ
 ច្បាស់ខ្សែសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនជា អើហ្ន៎ សត្វទាំងនេះ
 ប្រកបដោយកាយទុក្ខវិក ។ បេ ។ កិះដៀលខ្សែព្រះអរិយបុគ្គល មាន
 សេចក្តីយល់ខុស ប្រកាន់អំពើដែលយល់ខុស លុះសត្វទាំងអម្បាល
 នោះ បែកបាយរាងកាយ ខាងមុខអំពើសេចក្តីស្តាប់ កិរិមនិច្ចលាទៅ
 កើត ក្នុងកំណើតវិនិច្ឆ័យ ប្រេត អសុរកាយ ទិវិនរក អើហ្ន៎
 ចំណែកសត្វព្រះនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ។ បេ ។ ជាសត្វមិន
 កិះដៀល ខ្សែព្រះអរិយបុគ្គល មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ប្រកាន់ខ្សែអំពើ
 ដែលយល់ត្រូវ លុះសត្វទាំងអម្បាលនោះ បែកបាយរាងកាយ ខាង
 មុខអំពើសេចក្តីស្តាប់ កិរិមនិច្ចលាទៅកាន់សុតភិស្តិទៅលោក ភិក្ខុនោះ
 មានចក្ខុទិព្វដ៏ចម្រុះ កន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញ
 ខ្សែចក្ខុសក្កកំពុងច្រក កំពុងកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្លះ

សុវណ្ណ ធុន្ទ្រវណ្ណ សុភតេ ធុន្ទ្រតេ យថាភម្មមតេ
សត្តេ បដាបាតិ ។

[២០] សោ ឃី សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធវេ បរិ-
យោជានេ អនុវណ្ណ វិកត្តបក្កិលេសេ មុនុក្ខតេ កម្ម-
ធិយេ មិតេ អាណេត្តប្បវត្តេ អាសវាធិ ទយញ្ញាលាយ
ចិត្តិ អភិច្ចាមេតិ ។ សោ ឥធិ ធុន្ទ្រវណ្ណ យថាភតិ
បដាបាតិ អយំ ធុន្ទ្រសមុទយោតិ យថាភតិ បដាបាតិ
អយំ ធុន្ទ្រចិរោជោតិ យថាភតិ បដាបាតិ អយំ ធុន្ទ្រ-
វិរោធាមិធិ បដិបទាតិ យថាភតិ បដាបាតិ ឥមេ
អាសវាតិ យថាភតិ បដាបាតិ អយំ អាសវសមុទយោតិ
យថាភតិ បដាបាតិ អយំ អាសវចិរោជោតិ យថាភតិ
បដាបាតិ អយំ អាសវវិរោធាមិធិ បដិបទាតិ
យថាភតិ បដាបាតិ ។ តស្ស ឃី ជាណា ឃី
បស្សតោ កាមាសវាចិ ចិត្តិ វិមុច្ចតិ កវាសវាចិ ចិត្តិ
វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាចិ ចិត្តិ វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មី វិមុត្តមិតិ
ញាលំ ហោតិ ទីលា ជាតិ វុសិតិ ព្រហ្មចរិយំ

តាមរូបរូបៈ រូបាគ្រក្កៈ តាមគតិរូបៈ គតិគ្រក្កៈ វេមនីធិន្ទ
ព្រាសត្ត ប្រព្រឹត្តិវេតាមតម្របស្រួន យ៉ាងនេះឯង ។

[២១] កាលបើចិត្តរបស់កុំភ័យខ្លាច បរិសុទ្ធ ជាចិត្តផ្លូវផ្លូវ
មិនមានទីលំនៅកាលគិតលេស ព្រាសចាកឧបត្តិលេស មានសភាពជាចិត្ត
ទន់ គួរដល់ការងារ ជាចិត្តនឹងផ្លូវ មិនញាប់ញ័រទៅតាមការម្នាលយ៉ាង
នេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្ហាញចិត្តទៅដើម្បីកាលវេយញ្ញាលា គឺប្រាជ្ញាជា
គ្រឿងដ៏ល្អផ្លូវផ្លូវ ដែលធ្វើឱ្យកាលវេយញ្ញាលា គឺប្រាជ្ញាជា
តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដ៏ល្អល្អតាមពិតថា នេះជាហេតុឱ្យកើតទុក្ខ
ដ៏ល្អល្អតាមពិតថា នេះជាសភាពលេចទុក្ខ ដ៏ល្អល្អតាមពិតថា
នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ទីលំនៅទុក្ខ ដ៏ល្អល្អតាមពិតថា នេះជាកាលវៈ
ដ៏ល្អល្អតាមពិតថា នេះជាហេតុឱ្យកើតកាលវៈ ដ៏ល្អល្អតាមពិតថា
នេះជាសភាពលេចកាលវៈ ដ៏ល្អល្អតាមពិតថា នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិ
ទៅកាន់ទីលំនៅកាលវៈ ។ កាលបើភិក្ខុនោះ ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញ
យ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏ចេញចាកកាលវៈផង ចិត្តក៏ចេញចាកកាលវៈផង
ចិត្តក៏ចេញចាកអវិជ្ជាសវៈផង កាលបើចិត្តរួចស្រឡះហើយ សេចក្តី
ដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ក៏កើតមានប្រាណ មួយទៀត ភិក្ខុ
ដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់អញអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយាចម្រើនហើយ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ សុត្តន្តបិដក

កកំ កាលីយំ ចាបំ វិក្កត្តាយាតិ បដាចាតិ
អយំ វុទ្ធតិ ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ ទេវត្តន្តោ
ចាត្តបរិភាបនាទុយោកមទុយុត្តោ ធម្មន្តោ ធម្មន្តោ
បរមរិកាបនាទុយោកមទុយុត្តោ សោ អនត្តន្តោ
អមរន្តោ ទិដ្ឋេ ធម្មេ ទិដ្ឋាតោ ទិព្វតោ
សីតិភូតោ សុទ្ធប្បជិសំវេទិ ព្រហ្មក្កនេន អត្តនា
វិហាតិតិ ។

[២០] ឃី វុត្តោ យោជម្ភោ ព្រាហ្មណ កាយ-
ស្មន្តំ ឧទេនំ ឯតនេវេន អភិក្កន្តំ កោ ឧទេន អភិក្កន្តំ
កោ ឧទេន សេយ្យជាថិ កោ ឧទេន ទិក្កន្តិកំ វា
ឧក្កន្តេយ្យ បដិទ្ធន្តំ វា វិវេយ្យ ម្ភន្តស្ស វា មក្កំ កា-
ចិក្កេយ្យ អទ្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតិ ជាយេយ្យ ធម្ម-
មាត្តា វា ទិ ធម្មន្តិកំ ឃីវេវកោតា ឧទេនេន អទេក-
បរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ កវន្តំ ឧទេនំ
សវាលំ កត្តាថិ ធម្មត្ថា ភិក្កុសធម្មត្ថា ឧបាសកំ មំ កវិ
ឧទេនោ ជាបតុ អដ្ឋតត្ថោ ចាណុបេតិ សវាលន្តត្ថន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

កិច្ចវិសេស្ត្រវិច្ឆិ កិច្ចាចេស្ត្រេសេអសំហិយេ កិច្ចវិទ្ធក្រៅពិចេមិចេន
ឡើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលមិនកំដៅខ្លួនឯង ពុំ
មិនប្រកបការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅអ្នកដទៃ ពុំមិនប្រកប
ការព្យាយាមកំដៅអ្នកដទៃ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មិនកំដៅខ្លួនឯង ពុំ
មិនកំដៅអ្នកដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានតែសេចក្តីលក់ទុក
គ្រឿងក្រដា សោយសេចក្តីសុខ មានខ្លួនប្រសើរ សម្រេចសម្រាន្តទៅ
ដោយវិធានបដិសំ ៤ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះឯង ។

[២១] កាលវិសេស្ត្រវិច្ឆិ ពោលយ៉ាងនេះហើយ យោជម្ភ-
ព្រាហ្មណ៍ បាននិយាយនឹងទេវតាមក្តីមានកាយដូច្នោះថា បពិត្រទេវតា
ដ៏ចម្រើន ភ្នំច្បាស់ណាស់ បពិត្រទេវតាដ៏ចម្រើន ភ្នំច្បាស់ណាស់ ធម៌វិសេ
លោកម្ចាស់ទេវតាដ៏ចម្រើន សំដែងដោយអានេកបរិយាយយ៉ាងនេះ ដូចជា
គេផ្សារលេសវិសេស្ត្រវិច្ឆិ ឬដូចជាគេបើកបញ្ជីក្របសំដែងបិទបំបិទ ពុំទោះ
ដូចគេប្រាប់ដូរ ដល់ក្នុងវិទ្ធិទិស ពុំទោះលោកដូចជាគេប្រាសប្រថីប
ក្នុងទិសនឹង ដោយគិតថា បុរសមានទុក្ខ វេទនាឃើញរូបទាំងឡាយបាន
ខ្ញុំសូមដល់ខ្ញុំព្រះទេវតាដ៏ចម្រើន ព្រះចម្រើន ព្រះភិក្កុសន្តិផ្សំផ្សំជាទីពឹង
ទំលើក ចាប់ដើមគាត់អំពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះទេវតាដ៏ចម្រើន ប្រាថ្នា
ខ្ញុំព្រះករុណាថាជាទុបាសក ដល់ខ្ញុំសវណ្ណធម៌ ស្មើដោយជីវិត ។

ព្រាហ្មណ៍ច្បាប់ យោជន៍បុរស្ត យោជន៍បុរស្ត យោជន៍

មា ៖ ខា មី ត្រី ព្រាហ្មណ សាវណំ អគមាសិ តមេវ ត្រី
 កតវង្គំ សាវណំ កណ្ណាហិ យមហំ សាវណំ កតោតិ ។
 កហំ បទ កោ ឧទេទ ឯតវហិ សោ កវំ កោតមោ
 វិហាតិ អហំ សម្មាសម្ពុត្តោតិ បរិទិត្តោ ខោ ព្រា-
 ហ្មណ ឯតវហិ សោ កកា អហំ សម្មាសម្ពុត្តោតិ ។
 សទេ ហិ មយំ កោ ឧទេទ សុណាយ្យាម តិ
 កវង្គំ កោតមំ ទសសុ^(១) យោជនេសុ ទសចិ មយំ
 យោជនាទិ កច្ឆយ្យាម តិ កវង្គំ កោតមំ ទស្សនាយ
 អហង្គំ សម្មាសម្ពុត្តំ សទេ^(២) មយំ កោ ឧទេទ
 សុណាយ្យាម តិ កវង្គំ កោតមំ វិសតិយា យោជនេ-
 សុ... តិសតិយា យោជនេសុ... ធន្តាន្ត្រីសាយ យោជ-
 នេសុ... មញ្ញាសាយ យោជនេសុ មញ្ញាសិបិ មយំ
 យោជនាទិ កច្ឆយ្យាម តិ កវង្គំ កោតមំ ទស្សនាយ
 អហង្គំ សម្មាសម្ពុត្តំ យោជនេសតេចិ មយំ កោ
 ឧទេទ សុណាយ្យាម តិ កវង្គំ កោតមំ យោជនេសតិចិ

១ ១. ទសសុបិ ។ ២ ១. ហិសេតុ វិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ច្បាប់ យោជន៍បុរស្ត យោជន៍បុរស្ត យោជន៍

ខោទនកំភូតបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកកុំយកទុក្ខ ជាទីពឹងឡើយ
 កតាយកព្រះមានព្រះភាគអង្គណាជាទីពឹង អ្នកច្នៃយកព្រះមានព្រះភាគ
 អង្គនោះជាទីពឹងចុះ ។ យោជន៍បុរស្តព្រាហ្មណ៍សួរថា បពិត្រព្រះខោទន
 ដ៏ចំរើន ចុះវង្សវន្ត ព្រះតាតមដ៏ចំរើន ជាអហេតុសម្មាសម្ពុត្ត
 នោះគង់នៅក្នុងទីណា ។ ខោទនកំភូតបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ វង្សវន្ត
 ព្រះកតវន្តអហេតុសម្មាសម្ពុត្ត ព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅហើយ ។ យោជន៍បុរ-
 ស្តព្រាហ្មណ៍កបថា បពិត្រព្រះខោទនដ៏ចំរើន ប្រសិនបើយើងខ្ញុំ ឮ
 ដំណឹងថា ព្រះតាតមដ៏ចំរើនអង្គនោះ គង់ក្នុងទីចំនួន ១០ យោជន៍
 យើងខ្ញុំគួរទៅកាន់ទីចំនួន ១០ យោជន៍ ដើម្បីចូលនឹងព្រះតាតមដ៏ចំរើន
 ជាអហេតុសម្មាសម្ពុត្តនោះដែរ បពិត្រព្រះខោទនដ៏ចំរើន ប្រសិនបើ
 យើងខ្ញុំ ឮដំណឹងថា ព្រះតាតមដ៏ចំរើនអង្គនោះ គង់ក្នុងទីចំនួន ២០
 យោជន៍ . . . ក្នុងទីចំនួន ៣០ យោជន៍ . . . ក្នុងទីចំនួន ៤០
 យោជន៍ . . . ក្នុងទីចំនួន ៥០ យោជន៍ យើងខ្ញុំ ក៏គួរទៅកាន់ទីចំនួន
 ៥០ យោជន៍ ដើម្បីចូលនឹងព្រះតាតមដ៏ចំរើន ជាអហេតុសម្មាសម្ពុត្ត
 អង្គនោះដែរ បពិត្រព្រះខោទនដ៏ចំរើន ប្រសិនបើយើងខ្ញុំ ឮដំណឹង
 ថា ព្រះតាតមដ៏ចំរើនអង្គនោះ គង់ក្នុងទីចំនួន ១០០ យោជន៍

សុត្តនិបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស ឧត្តរមហិក្កនិកាយ

មយំ កឡេយ្យម ភំ កវដ្ឋំ កោតមំ ឧស្សបាយ
 អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិំ យតោ ច ោ ោ ឧទេន
 ចរិទ្ធិតោ សោ កវំ កោតមោ ចរិទ្ធិតំបិ មយំ
 ភំ កវដ្ឋំ កោតមំ សវណា កឡាម ធម្មត្ថា
 ភិក្ខុសង្ឃត្ថា ឧបាសកំ មំ កវំ ឧទេនោ ធារេតុ
 អដ្ឋតត្តោ ចាណុបតំ សវណាដ្ឋតិ អត្ថំ ច មេ ោ
 ឧទេន អដ្ឋរាជា ទេវសិកំ ចិច្ចភិក្ខុំ ធនាតិ
 តោ អហំ ោតោ ឧទេនស្ស ឯកំ ចិច្ចភិក្ខុំ
 ធនាមីតិ ។

[៦២] កំ បទ តេ ប្រាហ្មណ អដ្ឋរាជា ទេវ-
 សិកំ ចិច្ចភិក្ខុំ ធនាតិ ។ បញ្ចមេ^(១) ោ ឧទេន
 កហាបណសតាទិ ។ ច ោ ប្រាហ្មណ កច្យតិ

១ ឧ. ធម៌សក្កេ ៤ ទំស្សតំ ។

សុត្តនិបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយស្ស

យេនិច្ចំ កំគូរោតោ កាតំចិច្ចន ១០០ យោជនំ វេទិម្បិច្ចបទិវិព្រះ
 គោតមដំបំរើន ជាអហោន្តសម្មាសម្ពុទ្ធសត្តំទោវេន បពិត្រព្រះទេវទេន
 ដំបំរើន កាលបើព្រះគោតមដំបំរើន ព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅហើយ ក៏យើង
 ខ្ញុំសូមដល់ ខ្ញុំព្រះគោតមដំបំរើនអង្គនោះ ដែលព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅ
 ហើយផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក សូមព្រះ
 ទេវទេនដំបំរើន ប្រាប់ខ្ញុំព្រះករុណា ថាជាទុណសក ដល់ខ្ញុំសវណៈ
 ស្មើដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ បពិត្រព្រះទេវទេនដំបំរើន
 ព្រះរាជាក្នុងវិវេកអង្គៈ ទ្រង់ប្រទានឱ្យភិក្ខុ ដល់ខ្ញុំព្រះករុណា កែ
 សព្វៗ ថ្ងៃ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមប្រគេនឱ្យភិក្ខុមួយចំណែក អំពីឱ្យភិក្ខុ
 នោះ ដល់ព្រះទេវទេនដំបំរើន ។

[៦២] ទេវទេនភិក្ខុស្នាថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ចុះព្រះបាទអង្គៈទ្រង់
 ប្រទានឱ្យភិក្ខុចម្មាន ដល់អ្នក សព្វៗ ថ្ងៃ ។ យោដមុខប្រាហ្មណ៍
 កថថា បពិត្រព្រះទេវទេនដំបំរើន ព្រះបាទអង្គៈ ទ្រង់ប្រទាន ៥០០
 កហាបណៈ ។ ទេវទេនភិក្ខុកថថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ យេនិច្ចនុត្តរ

ព្រាហ្មណ៍ត្រូវ យោជន៍មុខបុត្រ សង្ឃសាលាការី

ជាត្រូវបរិស័ទ បដិក្កហេតុផ្តំ ។ ស.៤ តំ កោ
 ឧទេន(១) ធន កប្បតិ វិហារំ កោតោ ឧទេនស្ស កា-
 កមេស្សន្តម័តិ ។ ស.៤ ទោ មេ ភ្នំ ព្រាហ្មណ
 វិហារំ កាកមេតុកាមោ ចាដលីបុត្ត សង្ឃស្ស
 ឧបដ្ឋានសាលំ កាកមេហិតិ ។ ឥមិបាហិ(២) កោ-
 តោ ឧទេនស្ស កិយ្យោសោ មគ្គាយ អគ្គមោ
 អភិរោ យំ មំ ភវំ ឧទេនោ សង្ឃ ធាន(៣)
 សមាទមេតិ ឯសាហំ កោ ឧទេន ឯតិស្សា ច
 ធិត្តកិក្ខាយ អបរាយ ច ធិត្តកិក្ខាយ ចាដលីបុត្ត
 សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានសាលំ កាកមេស្សន្តម័តិ ។ អ-
 ថទោ យោជន៍មុខ ព្រាហ្មណ ឯតិស្សា ច ធិត្ត-
 កិក្ខាយ អបរាយ ច ធិត្តកិក្ខាយ ចាដលីបុត្ត
 សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានសាលំ កាកមេសិ ។ សា
 ឯតិហិ យោជន៍មុខ វុត្តតិ ។

យោជន៍មុខ ធិត្ត ធិត្តិ ។

១ ឧ. ម. កោតោ ឧទេនស្សនិ វិស្សនំ ។ ២ ឧ. ធិមិបាហិ ។ ៣ ឧ. ម. ធានំ ។

ព្រាហ្មណ៍ត្រូវ យោជន៍មុខបុត្រ ករុណ្យយោជន៍មុខព្រាហ្មណ៍ធ្វើសាលាសម្រាប់សង្ឃ

ទទួលបាននឹងប្រាក់ខ ។ យោជន៍មុខព្រាហ្មណ៍ធ្វើយថា បពិត្រព្រះ
 ទោទេដំរើន បើពាសប្រាក់នោះមិនគួរ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងឱ្យជាងធ្វើ
 វិហារប្រគេនលោកម្ចាស់ទោទេដំរើន ។ ទោទេដំរើន ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ បើអ្នកចង់ឱ្យជាងធ្វើវិហារឱ្យអាក្ខ ចូរឱ្យជាងសង់ទុបដ្ឋាន-
 សាលាប្រគេនសង្ឃ ទៅក្នុងក្រុងបាដលីបុត្តវិញចុះ ។ យោជន៍មុខ-
 ព្រាហ្មណ៍ពោលថា លោកម្ចាស់ទោទេដំរើន ចម្ងល់ខ្ញុំព្រះករុណាឱ្យ
 ធ្វើទានចំពោះសង្ឃ ដោយហេតុណា ខ្ញុំព្រះករុណាមានចិត្តក្រេកអរ
 រីករាយនៃប្រមាណ ចំពោះលោកម្ចាស់ទោទេដំរើន ដោយហេតុនេះ
 បពិត្រលោកម្ចាស់ទោទេដំរើន ខ្ញុំព្រះករុណានេះ នឹងឱ្យជាងធ្វើ
 ទុបដ្ឋានសាលាប្រគេនសង្ឃក្នុងក្រុងបាដលីបុត្ត ដោយខិត្តកិក្ខានេះផង
 ដោយខិត្តកិក្ខាផ្សេងផង ។ លំដាប់នោះ យោជន៍មុខព្រាហ្មណ៍ ក៏ឱ្យ
 ជាងធ្វើទុបដ្ឋានសាលាប្រគេនសង្ឃក្នុងក្រុងបាដលីបុត្ត ដោយខិត្តកិក្ខា
 ផ្សេងផង ដោយខិត្តកិក្ខាផ្សេងផង ។ ឥឡូវនេះ សាលានោះ គេហៅ
 ថា យោជន៍មុខ ។

ចប់ យោជន៍មុខបុត្រ ទំ ៤ ។

បញ្ជី បង្កើត

(៦៣) ឯកសារ សុំ ។ ឯកសារ សម័យ កកក
កោសលេសុ ចារិកត្បាវមាន មហាតា ភិក្ខុសង្ឃ
យេន ឱបាសានី(១) មាន កោសលានី ប្រាហ្មណ៍
មាន គន្ធសិវ ។ គម្រុ សុដិ កកក ឱបាសានី វិហារភិ
ឧត្តរេន ឱបាសានី ទេវវិទេ សាលវិទេ ។ ភេន
ទោ បទ សមយេន ទង្គិ ប្រាហ្មណ៍ ឱបាសានី
អដ្ឋវសតិ សត្តស្សនិ សតិណាកដ្ឋានកំ សទ្ធា
រាជកោតិ រត្តា បសេននិទា កោសលេន ទិដ្ឋិ
រាជនាយំ ប្រាហ្មណ៍ ។

(៦៤) អស្សន្ត ទោ ឱបាសានី(២)
ប្រាហ្មណ៍ មហាមតិកា សមណោ ទលុ កោ
កោតោ សក្យបុត្តោ សក្យកុណា បទ្ធវិកោ
កោសលេសុ ចារិកត្បាវមាន មហាតា ភិក្ខុ
សង្ឃេន សត្តិ ឱបាសានី អនុបុត្តោ ឱបាសានី
វិហារភិ ឧត្តរេន ឱបាសានី ទេវវិទេ សាលវិទេ

១. ឱបាសានី ។ ២. បុណ្យ ។

បង្កើត ទី ៥

(៦៥) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះបាទព្រះ
ភាគ ទ្រង់ពុទ្ធជំណើរទៅកាន់ចារិក ក្នុងវេនកោសល ព្រមដោយ
ភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន បានដល់ទៅស្រុកប្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះឧបាសា
របស់វេនកោសល ។ ដំណើរនោះព្រា ព្រះបាទជាគ្រូនៃភិក្ខុ
សាលវិទេជាទេវវិទេ(១) នៅទាំងជើងឧបាសាទ្រាម ជិតឧបាសាទ្រាម ។
ក្នុងសម័យនោះឯង មានប្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ឈ្មោះចង្គិ នៅកស្រយ
នឹងឧបាសាទ្រាម ដែលជាស្រុកកុរុកោដោយសក្ខីនឹងមនុស្ស បរិច្ចា
ដោយស្រុកស្រុកនឹងទឹក បរិច្ចាដោយធរណីយា ជាស្រុកព្រះរាជទ្រព្យ
ដែលព្រះរាជបុរសនិកោសល ទ្រង់ព្រះរាជទានជាព្រះរាជអំណោយ
ដ៏ប្រសើរ គឺទ្រង់ប្រទានដោយដាច់ខាត ។

(៦៦) ពួកប្រាហ្មណ៍នឹងមហាមតិនៅក្នុងឧបាសាទ្រាម បាន
ពូជំណើរចំ ព្រះសមណៈតាមជាសក្យបុត្រទ្រង់ចេញចាកសក្យក្រសួល
ទ្រង់ព្រះផ្លូវ ទ្រង់ពុទ្ធជំណើរមកកាន់ចារិក ក្នុងវេនកោសល ព្រម
ដោយភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន បានដល់មកឧបាសាទ្រាម អនុវិទេមកនឹង
ក្នុងឧបាសាទ្រាម ក្នុងសាលវិទេជាទេវវិទេ នៅទាំងជើងឧបាសាទ្រាម

១. ក្នុងព្រះនោះ ឧកាន់នៃឧបាសាទ្រាមពួកទេវវិទេ បានឈរហៅថា ទេវវិទេ ឬនឹង
ហៅថា ឧបាសានី កំពាន ។ កន្លងថា ។

ព្រះបាទស្រីរាជ្យវរ្ម័នទី៧ ពុទ្ធសាសនា

តំ ទោ បទ កវន្តំ គោតមំ ឃរំ កល្យាណោ
 កិក្ខុសន្តោ អត្តត្ថោ ឥតិមំ សោ កកវំ
 អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាធរណសម្បទ្ធា សុគតោ
 លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសធម្មសារាជិ សត្វា
 ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា កកវំ សោ ឥមំ លោកិ
 សទេវកំ សមាភកំ សព្វហ្មតំ សស្សមណាព្រាហ្មណី
 បដំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សន្និកត្វា បរវទេតិ
 សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈិក-
 ល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាគ្គិ សក្យញ្ជនំ
 កេវលបរិបូណ៌ំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ

ព្រះបាទស្រីរាជ្យវរ្ម័នទី៧ ពុទ្ធសាសនា

កិក្ខុសន្តោ នៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អង្គរនោះ គួរឱ្យខ្លាចយស្តុសោយ
 យ៉ាងរន្ធត់ ព្រះទានៈជាអង្គរនោះ ព្រះអង្គនាមពាក្យសេចក្តីសៅហ្មង
 គ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវញោយរួចមិ តាំងតូចដោយប្រពៃចំពោះ
 ព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយផ្ទៃនៃធរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹង និង
 គ្រឿងផលបុគ្គលនៃប្រព្រឹត្តិ ព្រះអង្គមានព្រះដំណើរល្អទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ព្រះអង្គប្រាបច្បាស់នូវគ្រូលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលា-
 ទិក្ខុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកខ្លាចនូវបុរសដែល
 គួរខ្លាចបាន ព្រះអង្គជាគ្រូទៅកាន់នឹងមនុស្សតាំងឡាយ ព្រះអង្គបាន
 ត្រាស់ដឹងនូវអាយសចូលមិ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់គុណវិជ្ជា
 ព្រះអង្គបានធ្វើទីដាក់ច្បាប់ ដោយព្រាហ្ម ចំពោះព្រះអង្គ នូវ
 លោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពត្តក
 សត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្បត្តិទេព
 នឹងមនុស្សផ្សេងៗ ហើយប្រកាស ទ្រង់សុំដឹងធម៌ មានលំអ
 បទដើម មានលំអបទកណ្តាលនិងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាសនូវព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ ព្រមទាំងអង្គនៃព្រះ ដ៏ពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធជាដ៏អស់

សាទុ ទោ មន គងារាជំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតិ ។
អដទោ ឱចាសានិកា ព្រាហ្មណគហបតិកា ឱចា-
សានិកា ធិក្ខុមិត្តា សង្ឃា សង្ឃិកណីក្ខតា ឧត្តរេន
មុទា កច្ឆន្តិ យេន ទេវវទំ សាលវទំ ។ ភេន
ទោ មន សមយេន ចន្តី ព្រាហ្មណោ ឧបរិ ចាសានិ-
កំ វេ សេយ្យំ ឧបកតោ ហោតិ (១) ។

(៦៥) អនុសា ទោ ចន្តី ព្រាហ្មណោ ឱចាសា-
និកោ ព្រាហ្មណគហបតិកោ ឱចាសានិ ធិក្ខុមិត្តា
សង្ឃា សង្ឃិកណីក្ខតោ ឧត្តរេន មុទេ កច្ឆន្តិ យេន
ទេវវទំ សាលវទំ ទិស្វាន ទត្ថំ អាមន្តេសិ កិណ្ឌ ទោ
កោ ទត្ថេ ឱចាសានិកា ព្រាហ្មណគហបតិកា ឱចា-
សានិ ធិក្ខុមិត្តា សង្ឃា សង្ឃិកណីក្ខតា ឧត្តរេន
មុទា កច្ឆន្តិ យេន ទេវវទំ សាលវទំ ។ អត្ថិ កោ
ចន្តិ សមណោ កោតមោ សក្យមុត្តោ សក្យ-
កុលា បព្វជិតោ កោសលេសុ ចារិកញ្ជរមាថោ
មហោតា កិក្ខុសង្ឃេន សន្តិ ឱចាសានិ អនុប្បត្តោ

១. ម. ហោតិ ១ វង្សនិ ។

កំដំណើរវេលាបានឃើញបានចូលទីនីព្រះអរហន្តចំណង់ឡាយ មានសភាព
យ៉ាងយ៉ាង ជាការប្រកែក ។ លំដាប់នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍នឹង
គហបតិ ទៅក្នុងឧបាសាទត្រាម ចេញអំពីឧបាសាទត្រាមជំពូក ជាក្រុម
ជានិយមៈ មានមុខឆ្មោះទៅកាន់ឧត្តរេន សំដៅទៅកាន់សាលវទំ
ទៅវិទ ។ ក៏សម័យនោះឯង ចន្តីព្រាហ្មណ៍ចូលទៅដេកក្នុងវេលាថ្ងៃ
ព្រឹកឧបាសាទជានិយម ។

(៦៥) ចន្តីព្រាហ្មណ៍ បានឃើញពួកព្រាហ្មណ៍ នឹងគហបតិ
ទៅក្នុងឧបាសាទត្រាម ចេញអំពីឧបាសាទត្រាម ជំពូក ជាក្រុម
ជានិយមៈ មានមុខឆ្មោះទៅកាន់ឧត្តរេន ដើរក្រសិនទៅកាន់សាលវទំ
ជំទៅវិទ លុះឃើញហើយ ក៏និយាយទៅក្រុមពួកគេថា ម្ចាស់ទុក្ខៈ
ចុះហេតុអ្វីម្តេច បានជំពូកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតិ ទៅក្នុងឧបាសាទ-
ត្រាម ជំពូក ជាក្រុម ជានិយមៈ មានមុខឆ្មោះទៅកាន់ឧត្តរេន ដើរ
ក្រសិនទៅកាន់សាលវទំជំទៅវិទ ។ ខ្លាញ់ក្រសិនបដា បពិត្រលោក
ចន្តីដំបើន មានព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យ-
ក្រសួល ទ្រង់ព្រះផ្នួស ទ្រង់ព្រះដំណើរមកកាន់ចារិកក្នុងវេលាភាសល
ក្រុមដោយកិក្ខុសង្ឃ ជាច្រើន វង្សវ បានមកដល់ឧបាសាទត្រាម

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា ចន្ទ្រិយ្យោ ពុទ្ធសូត្រា

ឱចាសាដេ វិហារតិ ឧត្តរេន ឱចាសាទិំ ទេវវិទេ
 សាលវិទេតំ ទោ បទ ភវន្តំ កោតមំ ឯវិំ កល្យាណោ
 កិត្តិសន្តោ អត្តកតោ ឥតិបិ សោ ភគវំ អរហំ
 សម្មាសម្ពុត្តោ វិជ្ជាចរណសម្បត្តោ សុភតោ លោកវិទូ
 អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្វា ទេវមនុស្សានិ
 ពុទ្ធា ភគវតិ តមេតេ ភវន្តំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្ពិតិំ ។ តេធិហំ រោ ខត្តេ យេន
 ឱចាសាទកា ព្រាហ្មណភហមតិកា តេធិបសង្កម្ពិ
 ឧបសង្កម្ពិត្វា ឱចាសាទកោ ព្រាហ្មណភហមតិកោ ឯវិំ
 វទេហំ ចន្ទី រោ ព្រាហ្មណោ ឯវិំ អាមមេន្តុ កិរ
 ភវន្តោ ចន្ទីបិ ព្រាហ្មណោ សមណំ កោតមំ ទស្ស-
 នាយ ឧបសង្កម្ពិតិំ^(១) ។ ឯវិំ កោតំ ទោ សោ ខត្តា
 ចន្ទីស្ស ព្រាហ្មណស្ស បដិស្សត្វា យេន ឱចាសាទ-
 កា ព្រាហ្មណភហមតិកា តេធិបសង្កម្ពិ ឧបសង្កម្ពិត្វា

១. វ. ១. ១០៧ ចន្ទ្រិយ្យោ ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា ចន្ទ្រិយ្យោ អំពីសេចក្តីសរសើរពុទ្ធសូត្រា

ច្រើនគឺនៅក្នុងសាលវិទេជាទៅនៃ ក្សេត្រសាខាព្រាម ជាខាងជើង
 នៃឧបសង្កម្ពិត្វា កិត្តិសន្តោ នៃព្រះភាគមជ្ឈិមនោះ ពួកវិ
 ខ្លះខ្លះសុខសាយមក យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ច្រើនបំប្លែងដោយវិជ្ជាវិនិច្ឆ័យ ជាព្រះសុភក
 ព្រះបច្ចុស្សន្ទវិណ្ឌ ជាបុគ្គលប្រសើរចំផុត ជាសារថិខន្តាននូវបុរស
 ជាសាស្ត្រានុវេទិកា នឹងមនុស្សចំព្រាម ព្រះអង្គបានគ្រាសដីធ្លីនូវ
 ចក្ខុវិស័យសព្វ ព្រះអង្គដែលនិវេសកកាន់កងច្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍នឹង
 គហមតិចំព្រះ ដើរចូលទៅដើម្បីគាល់ព្រះភាគមជ្ឈិមនៃ ។ ចន្ទី
 ព្រាហ្មណ៍និយាយថា ម្ចាស់ខ្លះដ៏ចំព្រះ បើដូច្នោះ អ្នកចូលទៅរក
 ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហមតិដែលតោកន៍ឧបសង្កម្ពិត្វា សុខចូលទៅដល់
 ហើយ និយាយនឹងពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហមតិអ្នកនៅក្នុងឧបសង្កម្ពិត្វា
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកចំព្រះដ៏ចំព្រះ ចន្ទីព្រាហ្មណ៍បាននិយាយ
 យ៉ាងនេះថា សូមពួកដ៏ចំព្រះចំព្រះ ទើបបង្គំចសិន ដូច្នោះចន្ទី
 ព្រាហ្មណ៍នឹងចូលទៅគាល់ព្រះសមណភាគមជ្ឈិមនៃ ។ ខត្តាមានព្រះនោះចូល
 ពាក្យចន្ទីព្រាហ្មណ៍ថា បាទ លោកដ៏ចំព្រះ ចូលទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍
 នឹងគហមតិ ដែលនៅក្នុងឧបសង្កម្ពិត្វា កុះចូលទៅដល់ហើយ

ឱបាសាទេកេ ព្រាហ្មណាភយាបតិកេ ឯកទោសោ ចន្តិកេ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហា អាគមេន្តុ កិវ កវត្តោ ចន្តិមិ ព្រាហ្មណោ សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សត្តិ ។

(៦៦) ភេទ ទោ បទ សមយេទ ជាតាវេន្តកាណំ ព្រាហ្មណាណំ បញ្ចមត្តាណំ ព្រាហ្មណសតាណំ ឱបាសាទេ បដិវសន្តំ កេទចិទេវ កវណិយេទ ។ អស្សេស្សំ ទោ ភេ ព្រាហ្មណា ចន្តិ កិវ ព្រាហ្មណោ សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សត្តិ ។ អថ (១) ភេ ព្រាហ្មណា យេទ ចន្តិ ព្រាហ្មណោ ភេឧបសង្កមិស្ស ឧបសង្កមិស្សា ចន្តិ ព្រាហ្មណំ ឯកទោសោ សុត្តិ កិវ កវ ចន្តិ សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សត្តិ ។ ឯវ ទោ (២) កេ ហោតិ អហំមិសមណំ កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សត្តិ ។ មា កវ ចន្តិ សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិ

១ ខ. ម. ឆវិទោ ។ ២ ខ. ម. ភោ យ ។

បាខោតោលេវោកត្តក្រាហ្មណំនិវិទហេយតិ វែលេវោក្នុងធាសាទគ្រាម ដូច្នេះថា ម្ចាស់អ្នកដំបើងចាំទ្បាយ ចន្តិព្រាហ្មណំនិយាយយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអ្នកចាំទ្បាយ រង់ចាំបន្តិចសិន ដ្បិតចន្តិព្រាហ្មណំ ចង់ចូល ទៅគាល់ព្រះភាគមវែរ ។

(៦៦) កិសមិយេវោធនិវ បណ្ណក្រាហ្មណំ វែលមតអំពី វែលវែវផ្សេងៗ មានក្រាហ្មណំចំនួន ៨០០ នាក់ ទៅអាស្រ័យក្នុង ធាសាទគ្រាម ដោយកិច្ចការនិមួយៗ ក្នុងក្រាហ្មណំចាំនិវោ បានក្នុង ចន្តិព្រាហ្មណំ នឹងចូលទៅគាល់ព្រះសមណភាគម ។ ទើប ព្រាហ្មណំចាំនិវោ ធំឆ្ងល់ទៅកេចន្តិព្រាហ្មណំ ត្រង់កន្លែងវែល គាត់ទៅ លុះចូលទៅវែលហើយ បាននិយាយទៅកេចន្តិព្រាហ្មណំ ដូច្នេះថា ក្នុង ចន្តិដំបើង នឹងចូលទៅគាល់ព្រះសមណភាគមវែរ ឬ ។ ចន្តិព្រាហ្មណំឆ្លើយថា ម្ចាស់អ្នកដំបើងចាំទ្បាយ យ៉ាងហ្នឹង ហើយ ខ្ញុំឯងនឹងទៅគាល់ព្រះសមណភាគមវែរ ។ ក្នុងក្រាហ្មណំ និយាយយ៉ាងៗ ចន្តិដំបើង កុំចូលទៅគាល់ព្រះសមណភាគម

ព្រះប្រាណវង្ស ចង្កៀម ចង្កៀមសំរាប់

១ អរហតិ កវី ចង្កៀ សមណំ ភោគមំ ធម្មបាយ
ឧបសង្កម្មិកុំ សមណោ ភ្នេវ ភោគមោ អរហតិ
កវដ្ឋំ ចង្កៀ ធម្មបាយ ឧបសង្កម្មិកុំ កវត្តិ
ចង្កៀ ឧកតោសុជាតោ មាតិកោ ច បិតិកោ ច
សំសុទ្ធក្ខហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុកា
អត្តិកោ អនុបក្កដោ ជាតិវាទេន យម្បិ កវី
ចង្កៀ ឧកតោសុជាតោ មាតិកោ ច បិតិកោ ច
សំសុទ្ធក្ខហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុកា
អត្តិកោ អនុបក្កដោ ជាតិវាទេន ឥមិយាបដ្ឋេន ១
អរហតិ កវី ចង្កៀ សមណំ ភោគមំ ធម្មបាយ
ឧបសង្កម្មិកុំ សមណោ ភ្នេវ ភោគមោ អរហតិ កវដ្ឋំ
ចង្កៀ ធម្មបាយ ឧបសង្កម្មិកុំ កវត្តិ ចង្កៀ អន្ទោ
មហាទ្ធវោ មហាកោតោ កវត្តិ ចង្កៀ តិណ្ឌិ
វេនាធំ ហាក្ខ សិយណុកេដុកាធំ សាក្ខរាប្ប-
កេនាធំ ឥតិហាសបញ្ចមាធំ បទកោ វេយ្យាករ-
ណោ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវាយោ

ព្រះប្រាណវង្ស ចង្កៀម ឥតិសេច្ឆិសកសិចង្កៀព្រះប្រាណវ

ឡើយ ចង្កៀដំបើង មិនគួរចូលវេតាល់ព្រះសមណភោគមទេ គួរ
តែព្រះសមណភោគម ចូលមកចូបនឹងចង្កៀដំបើងវិញ ដូចចង្កៀដំបើង
មានតំណើតបរិសុទ្ធានិក្ខេបណោ ឥតិសេច្ឆិសកសិចង្កៀ
ចាតតិដំបើងសុទ្ធ កាន់កាប់ណែនដំបើងដំបើងជាតំបំ វេ មក មិនមានអ្នក
ណាមួយ រកនឹងរកដៀលដោយពាលដល់ជាតិកំណើតបានឡើយ ចង្កៀ
ដំបើង មានតំណើតបរិសុទ្ធ ចានិក្ខេបណោ ឥតិសេច្ឆិសកសិចង្កៀ
ចង្កៀ ប្រសូតចាតតិដំបើងសុទ្ធ កាន់កាប់ណែនដំបើងដំបើងជាតំបំ វេ
មក មិនមានអ្នកណាមួយ រកនឹងរកដៀល ដោយពាលដល់ជាតិ
តំណើតបានឡើយ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ បានជាចង្កៀដំបើង
មិនគួរចូលវេតាល់ព្រះសមណភោគមទេ គួរតែព្រះសមណភោគមចូល
មកចូបនឹងចង្កៀដំបើងវិញ មួយទៀត ចង្កៀដំបើង ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ
មានទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងបរិភោគច្រើន មិនតែប៉ុណ្ណោះ ចង្កៀដំបើង
ចេះចប់គ្រែវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណុ ទាំងគម្ពីររកដុត ព្រមទាំង
អក្ខរាវិរុទ្ធ ឥតិសេច្ឆិសកសិចង្កៀ ដែលមានគម្ពីរឥតិហាស ជាតំបំ ៥
ជាអ្នកស្តាប់ខ្លូចខ្លា ទាំងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនទាន់ជួយ ឥតិស្កាត់
ដំបើងចង្កៀណាមួយសាស្ត្រ ទាំងមហាបុរិសលក្ខណេព្រះប្រាណវសាស្ត្រ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសភ៌

កវត្តិ ចង្កី អភិវុទោ នស្សនិយោ ចាសានិកោ បរ-
 មាយ វណ្ណោតោកុវកាយ សមន្តាគតោ ច្រហ្មវណ្ណិ
 ច្រហ្មវច្ឆសី អទុន្តាវកាសោ នស្សនាយ កវត្តិ ចង្កី
 សីលវា ពុន្តសីលី ពុន្តសីលេន សមន្តាគតោ កវត្តិ
 ចង្កី កល្យាណវាចោ កល្យាណវក្ការណោ ចោវិយា
 វាយ សមន្តាគតោ វិសដ្ឋាយ អនេលកន្សាយ
 អនុស្ស វិញ្ញាបនិយោ កវត្តិ ចង្កី ធម្មាភិ អចរិយ-
 ប្បាចរិយោ ភីលិ មាលាវកាសកាមិ មន្តេ វាចេតិ កវត្តិ
 ចង្កី វញ្ញា បសេននិស្ស គោសលល្ស សក្កតោ
 កុកតោ មាមិតោ បូជិតោ អបចិតោ កវត្តិ ចង្កី
 ច្រហ្មណស្ស ចោកុវសាភិស្ស សក្កតោ កុកតោ
 មាមិតោ បូជិតោ អបចិតោ កវត្តិ ចង្កី ឱចាសានិ
 អជ្ឈាវសតិ សន្តុស្សនិ សតិណាកដ្ឋានកំ សចញ្ញ
 រាជកោតិ វញ្ញា បសេននិចា គោសលេន ធិដ្ឋ
 រាជនាយំ ច្រហ្មនេយ្យំ យម្យំ កវិ ចង្កី

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសភ៌

មួយទៀត ចង្កីដំបំរើន មានបុប្ផ គួរកតតិលាមិលមើល គួរជាទីផ្ទះថ្កា
 ប្រកបដោយពណ៌សម្បុរដ៏ល្អក្រលែង មានព្រះវណ្ណស្រៀងនិងព្រហ្ម
 មានសរិះស្រៀងគ្នានឹងព្រហ្ម មានសព៌្តិភវិកាយគួរឲ្យចង់មើលមិន
 លែង មួយទៀត ចង្កីដំបំរើន ជាអ្នកមានសីល មានសីលដ៏បំរើន ប្រកប
 ដោយសីលដ៏បំរើន មួយទៀត ចង្កីដំបំរើន មានសំដីពិរោះ និងយាយ
 សំដីពិរោះ ប្រកបដោយសំដីអ្នកត្រង ជាសំដីច្បាស់លាស់ព្រាសចាក
 ខោស ភាចញ្ជាងអ្នកស្តាប់ឲ្យចូលចិត្តសេចក្តីដាក់លាក់បាន មួយទៀត
 ចង្កីដំបំរើន ជាអាចារ្យ ជាប្រធានលើអាចារ្យនៃពួកដទៃច្រើន បាន
 បង្រៀនមន្តទាណព ពុយោភកំ មួយទៀត ចង្កីដំបំរើន ព្រះបាទ
 បសេននិកាសលតែងធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព រាប់ការ បូជា
 កោតត្រង ពំនិបោកសោតព្រហ្មណំ កំតែងធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តី
 គោរព រាប់ការ បូជា កោតត្រងចង្កីដំបំរើនដែរ មួយទៀត ចង្កីដំ
 បំរើន នៅត្រង់ត្រង់បុណ្យស្រាម ដែលជាស្រុកកុះករដោយមនុស្ស
 នឹងសត្វ សម្បូរដោយស្រូវ ទស នឹងទឹក បរិបូណ៌ដោយធាតុញ្ញាណ
 ជាស្រុកព្រះរាជទ្រព្យ ដែលព្រះបាទបសេននិកាសល ប្រទានជា
 ព្រះរាជការយាមប្រសើរ គឺត្រង់ប្រទានដោយដាច់ខាត ចង្កីដំបំរើន

ប្រាហ្មណ៍ ចង្កៀម ក្នុងស្រុក

ឱបាសាធិ អដ្ឋិវាសតិ សត្តស្សនិ សតិណកដ្ឋានកំ
សនញ្ញំ រាជកោតិ រញ្ញា បសេននិទា តោសលេន
និទ្ធិ រាជនាយំ ត្រឡាយេយ្យំ ឥមិទាបន្តេន ធន
អរហតិ កវំ ចង្កៀ សមណំ កោតមិ នស្សនាយ
ឧបសង្កមិគុំ សមណោ ត្រេវ កោតមោ អរហតិ
កវុទ្ធិ ចង្កៀ នស្សនាយ ឧបសង្កមិគុំ ។

(៦៧) ឯវំ វុត្តេ ចង្កៀ ត្រឡាយោ តេ ប្រាហ្មណ
ឯតទេវេច តេនហិ កោ មមាមិ សុណាជ យជា
យជា មយមេវ អរហម ធិ សមណំ កោតមិ
នស្សនាយ ឧបសង្កមិគុំ ធន ត្រេវ អរហតិ សោ
កវំ កោតមោ អញ្ញកំ នស្សនាយ ឧបសង្កមិគុំ
សមណោ ទលុ កោ កោតមោ ឧកតោសុជាតោ
មាតិកោ ច បិទិកោ ច សំសុទ្ធក្ខណិកោ យាវ
សត្តមា មិទាមហយុតា អក្ខតោ មទុបក្កដ្ឋោ
ជាតិវាទេន យម្យំ សមណោ កោតមោ ឧកតោ-
សុជាតោ ។ បេ ។ ជាតិវាទេន ឥមិទាបន្តេន

ប្រាហ្មណ៍ ចង្កៀម ក្នុងស្រុក ក្នុងស្រុក

នៅប្រចំគ្រងឧបាសាគ្រាម ដែលជាស្រុកកុះករដោយមនុស្សនឹងសត្វ
សម្បណិវាយាស្ស ទស នឹងទិក បរិច្ចណិវាយេនញ្ញាហោ ជា
ស្រុកព្រះរាជប្រាជ្ញ ដែលព្រះបាទបសេននិទោសល ប្រទានជាព្រះរាជ-
អំណោយដ៏ច្រើន គឺព្រះរាជទានដោយចំពាក់ ដោយហេតុណា
ហេតុនេះបានជាចង្កៀដំបើង មិនគួរឲ្យរោចចូលនឹងព្រះសមណគោតម
ឡើយ គួរតែព្រះសមណគោតម ចូលមកចូលនឹងចង្កៀដំបើងវិញ ។

(៦៧) កាលបើគូកប្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ចង្កៀ-
ប្រាហ្មណ៍ក៏និយាយនឹងប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា ខែអ្នកដំបើង
បើដូច្នោះ ចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំសិនថា បើទុកជាយ៉ាងណា ក៏គួរតែយើង
ចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមទៅវិញ មិនគួរឲ្យព្រះគោតមដំបើង
នោះចូលមកចូលនឹងយើងទេ ខែអ្នកចង់ឲ្យយើងដំបើង ពូជាព្រះសមណ-
គោតម មានជាតិបរិសុទ្ធច្រំព័ទ្ធជាវិណោ គឺទានព្រះទាននឹងព្រះចិត្ត
ប្រសូតហេតុកិដ៏បរិសុទ្ធ តាំងពីកំណា ខែព្រះអយ្យកោសយ្យកា ជាតំប
ព័មក មិនមានអ្នកណាគំរេងៗ ដោយរោលដល់ជាតិកំណើតបាន
ឡើយ ព្រះសមណគោតម មានជាតិដ៏ល្អ តាំងពីចំណែក ។ បេ ។
ដោយរោលដល់ជាតិកំណើតបានឡើយ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចច្ចាសកំ

១ អវហតិ សោ ភវី កោតមោ អន្តោកំ ទស្សនាយ
 ឧចសន្តមិភិ អថោ មយមេវ អវហម តំ ភវិណ្ណំ
 កោតមំ ទស្សនាយ ឧចសន្តមិភិ សមណោ ទលុ
 ភោ កោតមោ មហុតំ ហិរញ្ញស្សវណ្ណំ ឱហាយ
 ចត្វជិតោ ភូមិភតំ ច វេហាសដ្ឋញ្ច សមណោ ទលុ
 ភោ កោតមោ នហរោ វ សមាថោ សុសុកាឡ-
 កោសោ កាទ្រងយោត្ថនេន សមន្តាភោ ចមមេន
 វយសា អការស្នា អនការិយំ ចត្វជិតោ សមណោ
 ទលុ ភោ កោតមោ អកាមកានំ ខាតាចិត្តំ
 អស្សុម្មទានំ វុទ្ធានំ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កា-
 សាយានំ វត្តានំ អប្បារេត្វា អការស្នា អនការិយំ
 ចត្វជិតោ សមណោ ទលុ ភោ កោតមោ អភិវុទ្ធោ
 ទស្សនិយោ ខាសាទិតោ ចរមាយ វណ្ណោតោក្កុរតាយ
 សមន្តាភោ ព្រហ្មវណ្ណំ ព្រហ្មវច្ឆសំ អទុត្តារកោសោ
 ទស្សនាយ សមណោ ទលុ ភោ កោតមោ សីលវា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចច្ចាសកំ

មិនគួរឱ្យព្រះភាគមជ្ឈិមនិកាយ ចូលមកចូលទីយើងទេ គួរតែយើងរាល់
 គ្នា ចូលទៅគាល់ព្រះភាគមជ្ឈិមនិកាយជាយ៉ាង នៃអ្នកទាំងឡាយ
 ជំទំរើន ពួកព្រះសមណោភាគម ទ្រង់លះបង់មាសប្រាក់មានប្រមាណ
 រៀន ដែលប៉ុន្មានលើដៃខ្ញុំ ទាំងប៉ុន្មាននៅក្នុងវេហាស គឺក្នុង
 ប្រាសាទដំរើលី ហើយចេញទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស នៃគ្នាយើង ពួក
 ព្រះសមណោភាគម ព្រះអង្គដាក់ឡូងនៅឡើយ មានព្រះកេសាទៅ
 ស្រែល ប្រកបដោយវ័យជំទំរើន គឺបឋមវ័យ ទ្រង់ចេញចាកគេហដ្ឋាន
 ចូលទៅកាន់ផ្នួស នៃគ្នាយើង ពួក ព្រះសមណោភាគម កាលព្រះ
 វេទានាចិត្តមិនចេញព្រះហឫទ័យ (នឹងក្រែងព្រះផ្នួស) កំពុងមាន
 ព្រះក្រូចក្រាម ដោយទឹកព្រះទេស្ត ទ្រង់ព្រះក្រែងសាយាសាក
 ព្រះអង្គទ្រង់ដាក់ព្រះកេសា នឹងព្រះមស្ស ទ្រង់ព្រះកាសាវកស្រ្ត
 ហើយចេញចាកគេហដ្ឋាន ចូលទៅកាន់ផ្នួស នៃគ្នាយើង ពួក
 ព្រះសមណោភាគម មានព្រះបុល្ល គួរឱ្យមើលមើល គួរជាទីជ្រះថ្លា
 ប្រកបដោយព្រះវណ្ណៈដ៏ល្អក្រលែង មានព្រះវណ្ណៈស្រដៀងនឹងព្រហ្ម
 មានព្រះសិរៈស្រដៀងនឹងព្រហ្ម មានព្រះសក្កិន្តិកាយ គួរឱ្យចង
 មើលមើល នៃគ្នាយើង ពួកព្រះសមណោភាគម ទ្រង់មានសីល

ប្រាសាទស្រី ចង្កៀង រាជ្យស្រី

អរិយសីលី កុសលសីលី កុសលេន សីលេន
 សមន្តរកោ សមណេ ទលុ ភោ ភោតោ ក-
 ល្យាណវំថោ កល្យាណវំក្ករណោ ចោរិយោ វំចាយ
 សមន្តរកោ វិសដ្ឋាយ អនេលកឡាយ អនុស្ស
 វិញ្ញាបនិយោ សមណេ ទលុ ភោ ភោតោ ពហុដ្ឋ
 អនិយម្យចរិយោ សមណេ ទលុ ភោ ភោតោ
 ទីលាភាមរកោ វិភតចាចលោ សមណេ ទលុ
 ភោ ភោតោ កម្មវាជី កិរិយវាជី អបាបដុវត្តារោ
 ព្រហ្មញ្ញាយ បដាយ សមណេ ទលុ ភោ ភោតោ
 ទន្ធកុលា បទ្ធវិគោ អសិវិដ្ឋា ទត្តិយកុលា សមណេ
 ទលុ ភោ ភោតោ អនុកុលា បទ្ធវិគោ បហុទ្ធា
 បហាកោត សមណី ទលុ ភោ ភោតមី តិរោដ្ឋា

ប្រាសាទស្រី ចង្កៀង ព្រះពោលសារីរៈព្រះអាទិ៍

មានសីលីច្រាសីរ មានសីលីកុសល ប្រកបដោយសីលីកុសល
 នៃគ្នាយើង ព្រះសមណោភោតម មានព្រះវចារិកេ មានព្រះកុដ្ឋ-
 ដីកាដីរិកេ ប្រកបដោយវិចិត្រសិល្បៈ ជាព្រះវចារិកេ លាស់
 ព្រាសពកោស កាចញ្ញាដ្ឋកស្តាប័ន្យទូលចិត្តសច្ច័យសីលីសុខ
 នៃគ្នាយើង ព្រះសមណោភោតម ជាតាចារ្យជាប្រធានលីកាចារ្យ
 លេស័ក្ខដ្ឋន្ត្រិយ នៃគ្នាយើង ព្រះសមណោភោតម អស់កម្មក
 ហើយ ព្រាសពកោសច្រើនស្រីស្រាវហើយ នៃគ្នាយើង ព្រះ
 សមណោភោតម ជាតាចារ្យ ជាតិរិយាវាជី ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើបដិវេសន្ត
 ធ្លុចទុកជាវាជីមុខ ក្នុងព្រះហឫណ៍និងក្នុងសត្វ នៃគ្នាយើង ព្រះ
 សមណោភោតម ចេញចាកព្រះកូលដ្ឋន្ត្រិយ ជាព្រះកូលក្សត្រិយ
 មិនលាយឡំ ហើយមកទ្រង់ព្រះផ្នួស នៃគ្នាយើង ព្រះសមណ-
 ភោតម ចេញចាកព្រះកូលដ្ឋន្ត្រិយ មានព្រះព្រះច្រើន មានព្រះ
 ច្រើន មកទ្រង់ព្រះផ្នួស នៃគ្នាយើង ព្រះកុមារមុន្យក្សត្រិយវិវេសន្ត

សុត្តនិបិដក ចង្វារនិកាយ មជ្ឈិមបទ្បកថា

តិរេជ័យមនា សំបុត្តិកុំ អាតច្នៃ ធិ សមណំ ទលុ រោ
 កោតមំ អនេកានិ ទេវតាសហស្សនិ ចាលោហិ
 សរណំ កតានិ សមណំ ទលុ រោ កោតមំ
 ឃី កល្យាណោ កតិកុំសន្តោ អន្តកុតោ ឥតិបិ សោ
 កកវំ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាទរណសម្បជ្ជោ
 សុកតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្តា
 ទេវមនុស្សនិ ពុទ្ធា កកវតិ សមណោ ទលុ រោ
 កោតមោ ទ្ធព្វិសមហាបុរិសលក្ខណេហិ សមញ្ញាកោ
 សមណំ ទលុ រោ កោតមំ រាជា មាគោ
 សេនិយោ កម្ពិសារោ សប្បត្តនារោ ចាលោហិ សរណំ
 កតោ សមណំ ទលុ រោ កោតមំ រាជា
 មសេននិ កោសលោ សប្បត្តនារោ ចាលោហិ
 សរណំ កតោ សមណំ ទលុ រោ កោតមំ
 ព្រាហ្មណោ ចោក្ករសាតិ សប្បត្តនារោ ចាលោហិ
 សរណំ កតោ សមណោ ទលុ រោ កោតមោ

សុត្តនិបិដក ចង្វារនិកាយ មជ្ឈិមបទ្បកថា

អ្នកនៅជនបទក្រៅ តែងនាំគ្នាមកសាតស្សន្ត្រះសមណគោតម ខែត្តា
 យើង ពួក ទៅតាមប្រើទាន បានដល់ព្រះសមណគោតម ជាទីពឹង
 ស្មើដោយជីវិត ខែត្តាយើង ពួក កតិកុំសន្តប្បនៃព្រះសមណគោតម
 ល្បីរួមគ្នាសុសសាយទៅ យ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគអន្តរោះ
 ជាអញ្ជូនសម្មាសម្ពុទ្ធ បរិច្ចារិដោយវិជ្ជាធិនិចារណៈ ជាព្រះសុភ ជ្រាប
 ច្បាស់ទូក្រែលោក ប្រសើរធីត ជាសារថិទ្ធាននាំបុរស ជាសាស្តា
 នៃទេវតានិមនុស្សព័ន្ធភាយ បានគ្រាន់ដឹងទូរចក្កវិយសន្តមិ ទ្រង់
 លែងលែងកាន់កងច្រើន ខែត្តាយើង ពួក ព្រះសមណគោតម
 ច្រកដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ព្រះ ប្រការ ខែត្តាយើង ពួក ព្រះ
 បានពាន់សេនិយកម្ពិសារ ព្រមព័ន្ធព្រះរាជបុត្រ ព្រះអគ្គមហេសី
 បានដល់ព្រះសមណគោតម ជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត ខែត្តាយើង ពួក
 ព្រះពុទ្ធសេនិយកម្ពិសារ ព្រមព័ន្ធព្រះរាជបុត្រ ព្រះអគ្គមហេសី
 បានដល់ព្រះសមណគោតមជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត ខែត្តាយើង ពួក
 ពុទ្ធសាតិព្រាហ្មណ៍ ព្រមព័ន្ធព្រះនិកាយ បានដល់ព្រះសមណ-
 គោតមជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត ខែត្តាយើង ពួក ព្រះសមណគោតម

ប្រាសាទបុរាណ ចង្កូរខ្ពស់ អង្គរវត្ត

ឱ ចាសាទំ អនុប្បវត្តា ឱ ចាសាទេ វិហាវតិ ឧត្តរេន
 ឱ ចាសាទំ ទេវវិទេ សាលវិទេ យេ បទ ទោ កេចិ
 សមណា វា ប្រាហ្មណា វា អញ្ញកំ តាមក្ខេត្តិ
 អាត្មទ្ធិ អតិថិទោ តេ ហោត្តិ អតិថិ ទោ បទម្រេហិ
 សញ្ញាតព្វា កុសាតព្វា មាទេតព្វា បូជេតព្វា យឡិ
 ភោ សមណោ ភោតមោ ឱ ចាសាទំ អនុប្បវត្តា
 ឱ ចាសាទេ វិហាវតិ ឧត្តរេន ឱ ចាសាទំ ទេវវិទេ
 សាលវិទេ អតិថិម្ហកំ សមណោ ភោតមោ អតិថិ
 ទោ បទម្រេហិ សញ្ញាតព្វា កុសាតព្វា មាទេតព្វា
 បូជេតព្វា ឥមិចាបន្តេន ន អវហាតិ សោ កវិ
 ភោតមោ អញ្ញកំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិកុំ អថទោ
 មយមេវ អវហាម តំ កវន្តំ ភោតមិ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កមិកុំ ឯត្តកំ ទោ អហំ ភោ តស្ស ភោភោ
 ភោតមស្ស វណ្ណំ បរិហាបុណមិ ន ច សោ កវិ
 ភោតមោ ឯត្តកវណ្ណំ អបរិហាណវណ្ណំ ហិ សោ កវិ
 ភោតមោ ឯត្តកមេកេនបិ ភោ អន្តេន សមញ្ញកភោ

ប្រាសាទវត្ត ចង្កូរខ្ពស់ ពារាយណសិវៈព្រះព្រះកាន

ស្តេចមកដល់ឧបាសាទត្រាមហើយ ដទ្ធវរនេះ គង់នៅក្នុងសាលវិទេ ជា
 ទេវវិទេ ជាទានដ៏ធំឧបាសាទត្រាម ដ៏ធំឧបាសាទត្រាម ពួកសមណៈ
 ប្រាហ្មណ៍ ណាមួយ ដែលមកដល់តាមក្ខេត្ត របស់យើងហើយ
 ពួកសមណប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សុទ្ធតែជាភ្ញៀវ របស់យើង ភ្ញៀវ
 ហ្នឹងឯង ត្រូវតែយើងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា នៃគ្នាយើង
 ក៏ព្រះសមណគោតមនេះឯង ស្តេចមកដល់ ឧបាសាទត្រាមហើយ
 ដទ្ធវរនេះ គង់ក្នុងសាលវិទេទេវវិទេ ជាទានដ៏ធំឧបាសាទត្រាម ដ៏ធំ
 ឧបាសាទត្រាម ឯព្រះសមណគោតមជាភ្ញៀវរបស់យើង ភ្ញៀវហ្នឹង
 ឯង ក៏ត្រូវតែយើងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា ដោយចេតុ
 នេះហើយ បានជាមិនគួរឱ្យព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើននោះ ចូលមកចូម
 មិនយើងឡើយ តាមពិតគួរតែពូកយើងចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចំរើននោះឱ្យ នៃគ្នាយើង ខ្ញុំដឹងគុណ (ដែលគូសេរសើរ) របស់
 ព្រះគោតម ដ៏ចំរើននោះ ត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះឯង តែព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 នោះ មិនមែនមានគុណ ដែលគូសេរសើរ ត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះទេ ព្រោះព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើននោះ មានគុណនឹងរាប់នឹងប្រមាណកុំបាន នៃគ្នាយើង
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ពោះបីព្រះអង្គប្រកប ដោយអង្គតែមួយ ។

សុត្តនិបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមវគ្គស្ស

ន អរហតិ សោ កវី កោតហោ អន្តកំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្មិតុំ អថទោ មយមេវ អរហាម តំ កវុទ្ធំ
 កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិតុទ្ធំ (១) ។ ភេទហិ
 កោ សទ្ធោ មយំ សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្មិតុស្សាមាតិ ។ អថទោ ចង្កី ប្រាហ្មណោ
 មហាតា ប្រាហ្មណាគណោ ទស្កិ យេន កកកំ
 ភេទុបសង្កម្មិ ឧបសង្កម្មិតា កកកតា សទ្ធិ សម្មោធិ
 សម្មោធិយំ កមិ សារាណិយំ វិភិសាវេត្វា ឯកមទ្ធិ
 ធិសិធិ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន កកកំ វុឡ្ហហិ
 វុឡ្ហហិ ប្រាហ្មណេហិ សទ្ធិ កិញ្ចំ កិញ្ចំ កមិ
 សារាណិយំ វិភិសាវេត្វា ធិសិឡោ ហោតិ ។

[៦៨] ភេទ ទោ បទ សមយេន កាមធិកោ
 ធាម(២) មាលារោ ធម្មារោ វុត្តសិរោ សោឡសវស្សុន្ទុ-
 សិកោ ជាតិយោ តិណ្ឌិ វេទានិ ហារក្ខ សធិយណុ-
 កោដុកានិ សាក្ការប្បកេធានិ ឥតិហាសបព្វមាធិ

១. ខ. ឥតិសវេត វិស្សតិ ។ ២. ខ. កាមទិកោ តម ។ ឃ. កាមទិកោ តម ។

សុត្តនិបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមវគ្គស្ស

ព្រះភាគមជ្ឈិមនិកាយ ក៏មិនគួរនឹងចូលមកចូបនឹងយើងទេ តាមពិតគួរ
 តែគួរយើងចូលទៅចូបនឹងព្រះភាគមជ្ឈិមនិកាយវិញ ។ ពួកប្រាហ្មណ៍
 និយាយគ្នាថា ខែគ្នាយើង ម៉េចដូច្នោះ ពួកយើងទាំងអស់គ្នានឹងទាំគ្នា
 ចូលទៅតាមព្រះសមណភាគម ។ ទើបចង្កីប្រាហ្មណ៍ ក្រុមទាំង
 ពួកប្រាហ្មណ៍ច្រើនខ្ពស់ ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ សុខចូលទៅ
 ដល់ហើយ គឺពោលពាក្យសំណេះសំណាល ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះ
 ភាគ សុខបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរកែឈ ទាំងពាក្យដែលគួរលើកហើយ
 ក៏អង្វរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ គឺសម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ពោលពាក្យណាមួយ ទៅក្រៅប្រាហ្មណ៍ចាស់ ។ សុខបញ្ចប់ពាក្យ
 ដែលគួរលើកហើយ ក៏ទ្រង់គង់ ។

[៦៨] សម័យនោះឯង មានមាលារក្សាខ្លះខ្លាត់ ឈ្មោះ
 កាមទិកៈ មានក្បាលកោរ មានអាយុប្រមាណ ១៦ ឆ្នាំ អំពីកំណើត
 ចេះចល់គ្រវីទ ក្រុមទាំងអ្នកនិយាយ និងអ្នកកេដុកៈ ក្រុមទាំង
 អក្ខរក្សា គឺសិក្ខានិងទិវ្គតិ ដែលមានអ្នកឥតិហាសៈជាតំរប់ ៥

ប្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណច្រើនក្នុង អន្តរាគមន៍

បដិសេធ វេយ្យាករណ៍ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណៈ
លោក្យ អនុវេយ្យ ភស្តុតាង ចរិយាសិល្បៈ និងវិញ្ញាណ ហោតិ ។
សោ វុទ្ធិវង្ស វុទ្ធិវង្ស ប្រាហ្មណ៍ កកវតា សន្តិ
មន្តយមាណិ អន្តរាគមន៍ កថំ ឱចារតេតិ ។ អដទោ
កកវតា កាមទិកំ មាណវំ អប្បសារេសិ មា អាយស្មា
ការទ្វាដោ វុទ្ធិវង្ស វុទ្ធិវង្ស ប្រាហ្មណ៍ មន្តយមាណិ
អន្តរាគមន៍ កថំ ឱចារតេសិ(១) កថាបរិយោសានំ អ-
យស្មា ការទ្វាដោ អកមេតុតិ ។

(៦៧) ឃីវី វុទ្ធិវង្ស ច្រើនក្នុង ប្រាហ្មណ៍ កកវតា ឯតទេវេច
មា កវំ កោតមោ កាមទិកំ មាណវំ អប្បសារេសិ
កុលបុត្តោ ច កាមទិកោ មាណវេ ពហុស្សុតោ
ច កាមទិកោ មាណវេ បណ្ឌិតោ ច កាមទិកោ
មាណវេ កល្យាណវត្ត្រយោ ច កាមទិកោ មាណ-
វេ បហោតិ ច កាមទិកោ មាណវេ ភោតា ភោតមេច
សន្តិ អស្មី វចេច បតិមន្តកុទ្ធិ ។ អដទោ កកវតា

១. ឱ. វេយ្យាករណ៍ ។

ប្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណច្រើនក្នុង ព្រះមានព្រះព្រះវិហារិកមហោណ

ជាអក្ខរណ៍ ឥវមនិវេយ្យាករណ៍ ជាអកមិទទេវយ ធីស្តានំដិ-
ពាញក្នុងលោកាយសាស្ត្រ និងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ
អន្តរាគមន៍ប្រជុំបរិសទៈនោះ ។ មាណពនោះ កុំនិយាយស្តាប់
សំដីរបស់ពួកប្រាហ្មណ៍ចាស់ ។ ដែលកំពុងតែប្រើក្ប ទៅក្រែងមាន
ព្រះភាគ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់យាត់កាមទិកមាណពថ
ការទ្វាដោះមានកាយ កុំនិយាយស្តាប់សំដី របស់ពួកប្រាហ្មណ៍ចាស់ ។
ដែលកំពុងតែប្រើក្បឡើយ ការទ្វាដោះមានកាយ ចូរបង្កើតចំឡែប
សំដីគេសិន ។

(៦៧) កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
ចង្អុលប្រាហ្មណ៍ ក៏គ្រាបចង្អុលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា ព្រះភាគម
ដ៏ចំរើន កុំយាត់កាមទិកមាណពឡើយ ដ្បិតកាមទិកមាណព ជា
កុលបុត្រផង ជាពហុស្សុតផង កាមទិកមាណព ជាបណ្ឌិតផង កាមទិក-
មាណព ជាអក្ខរណ៍យាយពាក្យពិរេដផង កាមទិកមាណព កាមទិក
ប្រើក្បក្នុងពាក្យនោះ ជាមួយនឹងព្រះភាគមដ៏ចំរើនបានផង ។ ទើបព្រះ

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

ឯកទេហោសិ អន្តា ទោ កាចជិកស្ស មាលាវស្ស
 ភេវិជ្ជតោ ពាវទេន កតំ ភវិស្សតិ តថា ហិ មំ
 ព្រាហ្មណា សំបុរាគូរោន្តិកំ ។ អថទោ កាចជិកស្ស
 មាលាវស្ស ឯកទេហោសិ យថា មេ សមណោ
 កោតមោ ចក្កុទា ចក្កំ ឧបសំហវិស្សតិ អថាហិ
 សមណំ កោតមំ ចញ្ញំ បុច្ឆិស្សន្តមីតិ ។ អថទោ
 កករំ កាចជិកស្ស មាលាវស្ស ទេកសា ទេតោ
 ចរិវិកក្ខមញ្ញាយ យេន កាចជិកោ មាលារំ កេន
 ចក្កុនិ ឧបសំហាសំ ។ អថទោ កាចជិកស្ស
 មាលាវស្ស ឯកទេហោសិ សមណាហតិ ទោ មំ
 សមណោ កោតមោ យទ្ធាហិ សមណំ កោតមំ
 ចញ្ញំ បុច្ឆេយ្យន្តិ ។ អថទោ កាចជិកោ មាលារំ
 កករំ ឯកទេហោសិ យនិទំ កោ កោតម ព្រាហ្មណាទំ
 ចោរណំ មន្តបទំ ឥតិហិតិហាបរាជ្ឈរាយ ចិជកសម្ប-
 នាយ តត្ថ ច ព្រាហ្មណា ឯកសេន ចិដ្ឋិ កត្តន្តិ
 ឥនមេវ សុទ្ធិ មោយមញ្ញន្តិ ឥន ភវិ កោតមោ
 កិហាហតិ ។

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

មានជាតិ មានព្រះគម្រះយ៉ាងនេះថា កាចទិកមាលាវ មុខជាមិនបាន
 សម្រេចត្រៃដ្ឋំ ក្នុងព្រះកុលសាសនាដោយឯក ព្រោះហេតុនោះបាន
 ជាពួកព្រាហ្មណ៍ លើកកាចទិកមាលាវនោះជាត្រីមុខ ។ ត្រាវនោះ
 កាចទិកមាលាវ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា កាលណាបើព្រះ
 សមណៈតាម ទ្រង់ឡើងព្រះគ្រូមកចំភ្នែករបស់អញ អញនឹងស្តួ
 ប្រស្នាចំពោះព្រះសមណៈតាម ក្នុងកាលនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបដូច្នោះក្នុងចិត្តរបស់កាចទិកមាលាវដោយ
 ព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គហើយ ទើបឡើងព្រះគ្រូចំពោះទៅរកកាច-
 ទិកមាលាវ ។ ត្រាវនោះ កាចទិកមាលាវ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
 នេះថា ព្រះសមណៈតាម មើលមកអញហើយតើ បើដូច្នោះបាន
 តែអញស្តួប្រស្នាចំពោះព្រះសមណៈតាម ។ លំដាប់នោះ កាចទិក-
 មាលាវ ព្រាចបង្គំទូលស្តួព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បតិក្រព្រះភាគម
 ដ៏ចំរើន ចរមន្តរបស់របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដែលប្រកាន់ត ។ គ្នាជាដូច្នោះ
 ប្រកាន់តាមក្បួន ក៏ចង្អុលពួកព្រាហ្មណ៍ពំនឹងនោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ដែល
 ដល់ខ្លួនសេចក្តីចូលចិត្តដោយចំណែកមួយថា ពាក្យនេះគឺ ឯពាក្យ
 ដទៃជាងនោះ ក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះភាគមដ៏ចំរើន ទ្រង់សំដែងថា
 ដូចប្តូរទៅវិញ ។

[៧០] ក៏ បទ ការទ្វាជ អត្ថិ កោចិ ប្រាហ្មណ៍ ឯកប្រាហ្មណ៍ យោ វាវមាហ អហមេតំ ជាតាមិ អហមេតំ បស្សមិ ឥនមេវ សទ្ធិ មោឃ្ហន្តិ ។ ហោ ហំនិ ហោ តោតម ។ ក៏ បទ ការទ្វាជ អត្ថិ កោចិ ប្រាហ្មណ៍ ឯកាចរិយោចិ ឯកាចរិយច្យាចរិយោចិ យាវ សត្តមា អាចរិយមហាយុកា^(១) យោ វាវមាហ អហមេតំ ជាតាម អហមេតំ បស្សមិ ឥនមេវ សទ្ធិ មោឃ្ហន្តិ ។ ហោ ហំនិ ហោ តោតម ។ ក៏ បទ ការទ្វាជ យេថិ តេ ប្រាហ្មណ៍ ចុកា ឥសយោ មន្តាធិ កត្តារោ មន្តាធិ បវត្តារោ យេសមិធិ ឯកាហិ ប្រាហ្មណ៍ ចោកាធិ មន្តមិ កតិ បវត្តិ សមិហិតំ កទទុកាយន្តិ កទទុកាសន្តិ ភាសិតមន្តកាសន្តិ វាចិតមន្តវាចន្តិ សេយ្យថិធិ អដ្ឋកោ វាមកោ

១ ឧ. ប. បិសក្ខា វិស្សនិ ។

[៧០] ព្រះមានព្រះភាគប្រាស័ថ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ចុះបណ្តា ប្រាហ្មណ៍ព័ន្ធច្បាយ មានប្រាហ្មណ៍ណាៗ សូម្បីក្រឡាតំ ពោល យ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញហេតុនេះ ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យដទៃជាហោយៈ ដូច្នោះមានដែរឬទេ ។ កាបទិកក្រុងវិញ ឆ្លើយ ថា បពិត្រព្រះភាគម ដ៏ចម្រើន ពុំមានទេ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ចុះបណ្តាប្រាហ្មណ៍ព័ន្ធច្បាយ ប្រាហ្មណ៍ខ្លះ មានការព្យាបាទ គ្មាន ជាប្រធានាលើការព្យាបាទ គ្មាន កំរិតកំរិតនៃការព្យាបាទ ជាតំប៉េ ជ មក ពោលយ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញ ហេតុនេះ ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យដទៃជាហោយៈ ដូច្នោះមានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះភាគម ដ៏ចម្រើន ពុំមានទេ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ចុះ បណ្តាប្រាហ្មណ៍ព័ន្ធច្បាយ មានពួកប្រាហ្មណ៍ណា ជាដំសីមានក្បួន ជាតំប៉េ ជាអ្នកគាត់តែងខ្លួន អ្នកពោលស្តីមន្ត បទនៃមន្តចាស់នេះ ដែលពួកប្រាហ្មណ៍ណា បានស្រ្តីហើយ បានពោលហើយ បាន តាំងទុកហើយ ឥឡូវនេះ ពួកប្រាហ្មណ៍ ស្រ្តីតាមមន្តនោះ ពោល តាមមន្តនោះ ពោលតាមមន្តដែលគេពោលហើយ បង្រៀមមន្តដែលគេ បង្រៀមហើយ ពួកដំសីព័ន្ធនោះ គឺដំសីឈ្មោះ អដ្ឋកៈ រោធារាមិកៈ

សុទ្ធម្មនិកាយ បដិវដ្តនិកាយ បដិវដ្តបណ្ណសកៈ

វាមនេវេ វេស្សមិទ្ធា យមគត្តិ អន្តិរសោ ការត្វាដោ
វាសេដ្ឋោ កស្សចោ ភកុ ភេចិ វាវាហិស្ស
មយមេតំ ជាតម មយមេតំ បស្សម ឥនមេវ
សត្តំ មោយមញ្ញន្តំ ។ ចោ ហិទំ ភោ កោតម ។

[៧១] នតិ កិរ ការត្វាជ ទត្តិ កោចិ ប្រាហ្មណ៍
ណាចំ ឯកប្រាហ្មណាចិ យោ វាវាហា អហមេតំ
ជាតម អហមេតំ បស្សម ឥនមេវ សត្តំ មោយ-
មញ្ញន្តំ ទត្តិ កោចិ ប្រាហ្មណាចំ ឯកាចរិយោចិ ឯ-
កាចរិយច្យាចរិយោចិ យោវ សត្តមា អាចរិយមហយុកា
យោ វាវាហា អហមេតំ ជាតម អហមេតំ បស្សម
ឥនមេវ សត្តំ មោយមញ្ញន្តំ យេចិ តេ ប្រាហ្មណាចិ
ចុត្តកា ឥសយោ មន្ទាចិ កត្តារោ មន្ទាចិ
បវត្តារោ យេសមិទំ វាវាហិ ប្រាហ្មណា ចោភណិ
មន្ទបទំ កីតំ បវត្តំ សមិហិតំ តទទុកាយន្តិ

សុទ្ធម្មនិកាយ បដិវដ្តនិកាយ បដិវដ្តបណ្ណសកៈ

ឈ្មោះវាមនេវេ ឈ្មោះវេស្សមិទ្ធា ឈ្មោះយមគត្តិ ឈ្មោះអន្តិរសោ
ឈ្មោះការត្វាជ ឈ្មោះវាសេដ្ឋោ ឈ្មោះភកុ ឈ្មោះភេចិ ឈ្មោះវាវាហិស្ស
ក្នុងសីតាំងនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ដឹងហេតុនេះ
យើងទាំងឡាយឃើញហេតុនេះ ពាក្យនេះគិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ
ដូច្នោះបានវេទនា ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពុំមានទេ ។

[៧១] ព្រះករុណាមុនីបានច្រើនប្រាស្រ័យ ម្ចាស់ការត្វាជ មិន
មានពូជ បណ្តាប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មិនមានប្រាហ្មណ៍ណាមួយ
សូម្បីតែម្នាក់ ពោលយ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញហេតុនេះ
ពាក្យនេះគិត ឯពាក្យដទៃ ជាមោឃៈ បណ្តាប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
មិនមានប្រាហ្មណ៍ណាមួយ ដែលបានរុករានរូបមួយគ្នា ឬមានការរូប
ជាច្រណែនលើការរូបមួយគ្នា ដល់បំណងអំពីភ្នែកការរូបជាដំបូង ពីមក
ពោលយ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញហេតុនេះ ពាក្យ
នេះគិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ បណ្តាប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុង
ប្រាហ្មណ៍ដែលជាសី មានក្នុងជាន់មុន ជាអ្នកភាពកែច្នៃមន្ត អ្នក
ពោលមន្ត បទវិនិច្ឆ័យនេះ ដែលក្នុងសីណា បានស្រុតហើយ
បានពោលហើយ បានកាំងខុកហើយ វាទ្បវនេះ ក្នុងប្រាហ្មណ៍

ប្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ ចង្អុលស្ត ពហុវគ្គដំបូង

គណនុភាសន្តិ ភាសិតមនុភាសន្តិ វាចិតមនុភាសន្តិ
 សេយ្យដីដំ អដ្ឋតោ វាមតោ វាមទេវា វេស្សមិត្តោ
 យមគតិ អន្តិរសោ ការទ្វាដោ វាសេដ្ឋោ កស្ស្តោ
 កុ ភេចិ ឧ ឯ ឯវាហាសុ មយមេតំ ជាតាម
 មយមេតំ បស្សម ឥទទេវ សទ្ធិ មោយមញ្ញន្តិ ។
 សេយ្យជាចិ ការទ្វាដ អនុវេណិ បាឡវាសិស្តា
 បុរិមោចិ ឧ បស្សតិ មជ្ឈិមោចិ ឧ បស្សតិ
 បច្ឆិមោចិ ឧ បស្សតិ ឯវាទេវ ទោ ការទ្វាដ
 អនុវេណ្ឌបមំ មញ្ញោ ប្រាហ្មណ៍ ភាសិតំ សម្ប
 ជ្ជតិ បុរិមោចិ ឧ បស្សតិ មជ្ឈិមោចិ ឧ បស្សតិ
 បច្ឆិមោចិ ឧ បស្សតិ តិ កិ មញ្ញសិ ការទ្វាដ
 ឧទុ ឯវិ សន្ត ប្រាហ្មណ៍ អម្មសិកា សទ្ធា
 សម្បជ្ជតិ ។ ឧ ទ្វេត្ថ^(១) ភោ ភោតម ប្រាហ្មណ
 សទ្ធាយយេវ បយិវុតាសន្តិ អនុស្សវាចេត្ត ប្រាហ្មណ
 បយិវុតាសន្តិ ។

• ១. ៩ ភោត ។

ប្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ ពហុវគ្គដំបូង

តុមស្សតភាមមន្តាតា បាមពោលភាមមន្តាតា បាមពោលភាមមន្ត
 វេលាគោលហើយ បាមប្រៀមមន្តវេលាគោលប្រៀមហើយ ក្នុងសិ
 ចាំនីតា គីវសិរឈ្មោះអដ្ឋកៈ ឈ្មោះវាមកៈ ឈ្មោះវាមទេវៈ ឈ្មោះ
 វេស្សមិត្តៈ ឈ្មោះយមគតិ ឈ្មោះអន្តិរសៈ ឈ្មោះការទ្វាដៈ ឈ្មោះ
 កស្ស្តៈ ឈ្មោះកស្ស្តៈ ឈ្មោះកុ ក៏ក្នុងសិចាំនីតា មិនពោលថា
 យើងចាំឱ្យយដឹងពេតុនេះ យើងចាំឱ្យយើញហេតុនេះ ពាក្យ
 នេះគឺ ឯពាក្យដទៃទៀតនោះ ។ ខ្នាលការទ្វាដៈ ដូចចុរសទ្វាដ
 ចាំនីដ្ឋវេលាចាំនីត ។ ខ្នា ចុរសវេលាដើមុន កម្រិតមិនយើញ ចុរស
 វេលាដើរកណ្តាលកម្រិតមិនយើញ ចុរសវេលាដើរក្រោយ កម្រិត
 យើញ យ៉ាងណាមិញ ខ្នាលការទ្វាដៈ ភាសិតរបស់ក្រាហ្មណ៍
 ក៏មានដូចដូចចុរសទ្វាដចាំនីដ្ឋ ចុរសវេលាដើមុន កម្រិតមិនយើញ
 ចុរសវេលាដើរកណ្តាល កម្រិតមិនយើញ ចុរសវេលាដើរក្រោយក៏
 មើលមិនយើញ យ៉ាងនោះដែរ ខ្នាលការទ្វាដៈ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូច
 ម្តេច កាលចើយ៉ាងនេះ តើសទ្ធាវេលាគោលចុរសរបស់ក្រាហ្មណ៍
 សម្រេចបានដែរ ។ កាចទឹកចាណក្រាចចូលថា បតិគ្រហ្មនភាគម
 ដំបូរន សម្រេចមិនបានទេ ក្នុងប្រាហ្មណ៍តែឯចូលទៅអង្គុយដឹកដោយ
 សទ្ធា ក្នុងប្រាហ្មណ៍តែឯចូលទៅអង្គុយដឹកដោយការស្តាប់គ្នា ឆ្លាត ។

សុត្តនិកាយ ច្បាប់កាយសង្ឃ ច្បាប់បដិស្ឋាន

(៧២) ធុត្រា ទោ ភ្នំ ការទ្វាជ សន្តិ អត-
 មាសិ អនុស្សវំ ឥនាចិ វិនិសិ បញ្ច ទោ ឥមេ
 ការទ្វាជ ធម្មា ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទ្ធិតាវិចាណា កតមេ
 បញ្ច សន្តា រុចិ អនុស្សវេវ អាណាបរិកត្តោ ធិដ្ឋិ-
 ធិដ្ឋានក្នុងនិ ឥមេ ទោ ការទ្វាជ បញ្ច ធម្មា ធិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទ្ធិតាវិចាណា អបិច ការទ្វាជ សុស្សន្ត-
 ហិកំយេវ ហោតិ កញ្ច ហោតិ វិក្កំ កុដ្ឋំ មុសា
 ទោ ធម្មិ សុស្សន្តហិកំ ហោតិ កញ្ច ហោតិ ក្វតិ
 កុដ្ឋំ អនញ្ញាថា អបិច ការទ្វាជ សុត្តិកំយេវ ហោតិ
 ។ មេ ។ ស្វានុស្សវិកំយេវ ហោតិ ។ មេ ។ សុបរិ-
 កត្តិកំយេវ ហោតិ ។ មេ ។ សុធិដ្ឋាយិកំយេវ ហោតិ
 កញ្ច ហោតិ វិក្កំ កុដ្ឋំ មុសា ទោ ធម្មិ សុធិដ្ឋា-
 យិកំ ហោតិ កញ្ច ហោតិ ក្វតិ កុដ្ឋំ អនញ្ញាថា
 សន្តិ អនុវត្តតា ការទ្វាជ វិញ្ញា បុរិសេន ទាល-

សុត្តនិកាយ ច្បាប់កាយ ច្បាប់បដិស្ឋាន

(៧២) ព្រះបាទមហាប្រាសាទ ម្ចាស់ការទ្វាជ កាលណាមុន
 អ្នកជាដើម ឥឡូវនេះ អ្នកជាពួកតាមគេ ម្ចាស់ការទ្វាជ ធម៌ចំណង ៤
 យ៉ាងនេះ មានវិបាក ២ យ៉ាង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ធម៌ចំណង ៤ យ៉ាងកើតដូច
 ម្ដេច ធម៌ចំណង ៤ យ៉ាងគឺ សេចក្ដីជឿ ១ សេចក្ដីគាប់ចិត្ត ១ ការព្រួយ
 ខ្លា ១ ការគ្រិននៃវិហារា ១ សេចក្ដីចូលចិត្តតាមការយល់ ១ ម្ចាស់
 ការទ្វាជ ធម៌ចំណង ៤ នេះឯង មានវិបាក ២ យ៉ាង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្ចាស់
 ការទ្វាជ គឺហេតុណា ដែលបុគ្គលជឿស៊ប់ តែហេតុនោះ ជា
 ហេតុសោះស្វទ្យ ទទេ កុហកសោះកំពាន ហេតុណា ដែលបុគ្គលមិន
 ជឿស៊ប់ទេ តែហេតុនោះ ជាហេតុពិត ព្រាកដ មិនមែនជាដទៃកំពាន
 ម្ចាស់ការទ្វាជ មួយទៀត ហេតុណា ដែលបុគ្គលគាប់ចិត្តស៊ប់ ។ មេ ។
 ហេតុណា ដែលបុគ្គលព្រួយខ្លា ។ មេ ។ ហេតុណា ដែលបុគ្គល
 គ្រិននៃវិញ្ញាណ ។ មេ ។ ហេតុណា ដែលបុគ្គលចូលចិត្តស៊ប់ តែ
 ហេតុនោះ ជាហេតុសោះស្វទ្យ ទទេ កុហកសោះកំពាន ហេតុណាដែល
 បុគ្គលមិនចូលចិត្តស៊ប់ទេ តែហេតុនោះជាហេតុពិត ព្រាកដ មិនមែនជា
 ដទៃកំពាន ម្ចាស់ការទ្វាជ បុរសជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកស្រាវជ្រាវ មិនគួរ

ព្រះបាទស្រីសុរិយោវរ្ម័ន ទី៧ ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន

ទេត្ត ឯកំសេន ឯដ្ឋំ កង្កំ សំទេវ សទ្ធិ មោយ-
មញ្ញន្តិ ។ កំត្តាវតា ចន កោ តោតម សទ្ធិធុរក្កណា
ហោតិ កំត្តាវតា សទ្ធិធុរក្កតិ សទ្ធិធុរក្កណា
មយំ កវន្តិ តោតម ចុត្តាហាតិ ។

[៧៣] សទ្ធិ ទេចិ ការទ្វាជ ចុវិសស្ស ហោតិ
ឯវិ មេ សទ្ធិតិ វតិ វនិ(១) សទ្ធិធុរក្កតិ ឯ
ត្រូវ តាវ ឯកំសេន ឯដ្ឋំ កង្កំ សំទេវ សទ្ធិ
មោយមញ្ញន្តិ ឯត្តាវតា ទោ ការទ្វាជ សទ្ធិធុរក្កណា
ហោតិ ឯត្តាវតា សទ្ធិធុរក្កតិ ឯត្តាវតា ច មយំ
សទ្ធិធុរក្កណា ចញ្ញាមេម ឯ ត្រូវ តាវ សទ្ធិធុរក្កណា
ហោតិ វុចិ ទេចិ ការទ្វាជ ចុវិសស្ស ហោតិ...

១ ឧ. ឯវេស សិឡាវតិ វតិ វនិ ឯដ្ឋំ វិស្សន្តិ ។

ព្រះបាទស្រីសុរិយោវរ្ម័ន ទី៧ ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន

ចូលចិត្តដោយដាច់ខាត ក្នុងហេតុនេះថា ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ
ជាមោយ: ដូច្នេះឡើយ ។ តាមទិកមាណពក្រាបទូលស្នូល បពិត្រ
ព្រះភាគមជ័ចំរើន ចុះការក្សសច្ចៈត្រឹមប៉ុន្មាន បុគ្គលក្សសច្ចៈក៏
ត្រឹមប៉ុន្មាន យើងខ្ញុំព្រះអង្គ សូមសូមចំពោះការក្សសច្ចៈ ឯង
ព្រះភាគមជ័ចំរើន ។

[៧៣] ព្រះលោកធាត់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជ: បើបុរសមាន
ជំនឿថា ជំនឿរបស់អញយ៉ាងនេះ កាលដែលនិយាយតាមតំនិតដូច្នេះ
ឈ្មោះថាក្សសច្ចៈ តែមិនចង់ដល់ខ្លះសត្វចូលចិត្ត ដោយដាច់ខាត
ថា ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃជាមោយ: ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្ចាស់
ការទ្វាជ: ការក្សសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលក្សសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើង
ក៏បញ្ជាក់ការក្សសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ តែការត្រាស់ដឹងសច្ចៈមិនចង់មានដល់
បុរសនោះទេឡើយទេ ម្ចាស់ការទ្វាជ: បើបុរសមានសេចក្តីតាបចិត្ត...

សុត្តន្តបិដក ចម្រុះនិកាយស្ស ចម្រុះបណ្ណសាស្ត្រ

អនុស្សវោ ទេមិ ការទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ...
 អាការាបរិភោគោ ទេមិ ការទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ...
 និដ្ឋិច្ចិដ្ឋានក្នុងនិ ទេមិ ការទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ ឯ
 មេ(១) និដ្ឋិច្ចិដ្ឋានក្នុងនិ ឥត វនិ(២) សទ្ធមនុវត្តតិ ទ
 ត្រូវ តាវ ឯកសេន ទិដ្ឋិ ក្នុងនិ ឥទេវ សទ្ធិ
 មោឃមញ្ញនិ ឯត្តាវតា ទោ ការទ្វាជ សទ្ធមនុវត្តណ
 ហោតិ ឯត្តាវតា សទ្ធមនុវត្តតិ ឯត្តាវតា ទ មយំ
 សទ្ធានុវត្តណិ មញ្ញាទេម ទ ត្រូវ តាវ សទ្ធានុវត្តណ
 ហោតិ ទ ឯត្តាវតា កោ កោតម សទ្ធមនុវត្តណ
 ហោតិ ឯត្តាវតា សទ្ធមនុវត្តតិ ឯត្តាវតា ទ មយំ
 សទ្ធានុវត្តណិ មញ្ញាទេម កំត្តាវតា មទ កោ កោតម
 សទ្ធានុវត្តណ ហោតិ កំត្តាវតា សទ្ធមនុវត្តតិ
 សទ្ធានុវត្តណិ មយំ កវនិ កោតម បុព្វហោតិ ។

[៧៤] ឥទ កំវ ការទ្វាជ កិក្កុ អញ្ញាតិ តាមិ
 វា ទិកមិ វា ឧបនិស្សាយ វិហារិ ។ ឥមេវ(៣)
 កហមតិ វា កហមតិបុត្តោ វា ឧបសន្តមិគ្វា

១ ម. ឯមេវ ។ ២ ម. វិនិ ។ ៣ ម. ម. ឯមេវ ។

សុត្តន្តបិដក ចម្រុះនិកាយ ចម្រុះបណ្ណសាស្ត្រ

ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បើបុរសមានការព្រាង ។ គ្នា... ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បើ
 បុរសមានសេចក្តីគ្រិះរិះខ្សឹតការ... ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បើបុរសមានសេចក្តី
 ច្ងល់ចិត្តដោយការយល់ថា សេចក្តីច្ងល់ចិត្ត តាមការយល់របស់អញ
 យ៉ាងនេះ កាលបើនិយាយតាមសេចក្តីច្ងល់ចិត្ត ដោយការយល់ផ្សេង
 ឆ្ពោះទៅរក្សសច្ចៈ តែមិនទាន់ដល់ទូរសេចក្តីច្ងល់ចិត្តដោយដាច់ខាតថា
 ពាក្យនេះឯង ឯពាក្យដទៃទៀតមាយៈ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្ចាស់
 ការទ្វាជៈ ការរក្សសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលរក្សសច្ចៈត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ
 យើងក៏ចេញការរក្សសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ តែការគ្រាស់ជីវិតសច្ចៈ មិនទាន់
 ទាន់ដល់បុរសនោះទៅឡើយទេ ។ កាលបើមហាណ ក្រាបបង្គំចូល
 សួរថា ចង់ត្រូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការរក្សសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គល
 រក្សសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងទ្វិះទ្វិះឡើយ ក៏ចេញការរក្សសច្ចៈត្រឹម
 ប៉ុណ្ណោះដែរ ចង់ត្រូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះការគ្រាស់ជីវិតសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 បុគ្គលគ្រាស់ជីវិតសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងទ្វិះសូមសួរ ចំពោះការគ្រាស់ជីវិត
 សច្ចៈ ទិវិតព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។

[៧៥] ព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ មានសេចក្តី
 ដំណាលថា កិក្កុគីសាសនានេះ ចូលទៅក្រសើយខ្សឹតស្រុក ឬ
 ទិវិតមហាយុយ ។ កាលបើភិក្ខុ កូនសោភ័ក្តិ ចូលទៅកេតិក្កនោះឯង

ព្រាហ្មណ៍ស្យ ចន្ទ្យស្យ សព្វវិទ្យាសាស្ត្រ

ត្ថិតិ ធម្មតិ សមន្តិសតិ លោកនិយេស្យ ធម្មតិ
 នោសនិយេស្យ ធម្មតិ មោហនិយេស្យ ធម្មតិ អតិ
 ទុ ទោ វិចិត្រស្យ អាយស្មតោ គតាវ្យា លោកនិ-
 យោ ធម្មា យតាវ្យេហិ លោកនិយេហិ ធម្មេហិ
 ចរិយា ធិន្ទចិត្តោ អដាជំ វា វាធម្យ ជាតាមិតិ
 អចស្សំ វា វាធម្យ ចស្សមិតិ ចរិ វា គដន្តាយ
 សមាធម្យេយ យំ ចរេសំ អស្ស ធិយរត្តំ អហិតាយ
 ទុក្ខាយាតិ ។ គមេចំ សមន្តិសមាចា ឯវិ ជាតាតិ
 ធីតិ ទោ វិចិត្រស្យ អាយស្មតោ គតាវ្យា លោកនិយោ
 ធម្មា យតាវ្យេហិ លោកនិយេហិ ធម្មេហិ ចរិយា
 ធិន្ទចិត្តោ អដាជំ វា វាធម្យ ជាតាមិតិ អចស្សំ
 វា វាធម្យ ចស្សមិតិ ចរិ វា គដន្តាយ សមាធម្យេយ
 យំ ចរេសំ អស្ស ធិយរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។
 គតា^(៥) ទោ វិចិត្រស្យ អាយស្មតោ កាយសមាចា-
 រោ គតា^(៦) វិចិត្រសមាចារោ យតាតិ អល្លុទ្ធស្យ

១-២ ម. ធិន្ទចិត្តោ ។

ព្រាហ្មណ៍ស្យ ចន្ទ្យស្យ ប្រតិបត្តិសម្បទាសម្បទា

ស្សនិមេសក្ខន្ធចមិចំទ្យាយ ធម្ម ប្រការ គិលមិចំគិលិនិរោហៈ ធមិ
 ជាទិគិលិនិរោហៈ ធមិជាទិគិលិនិរោហៈ ដោយគិលិនិ បុគ្គលមាន
 ចិត្ត ដែលធមិជាទិគិលិនិរោហៈ មានសភាពយ៉ាងណា ប្របសន្តិគំ
 ហើយមិនដឹង និយាយថា ភាគាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា
 ភាគាអញឃើញ ឬក៏ហេតុណាដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុកអស់កាលយូរ ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ
 ក៏ចម្រើនឬចុះចាញ់ដទៃ ដើម្បីហេតុនោះ ធមិចំទ្យាយដែលជាទិគិលិនិរោ
 សេចក្តីលោក មានសភាពដូច្នោះ តើមានដល់លោកមានកាយនេះ
 ដែរឬហ្ន៎ ។ កាលគហបតិ ឬក្នុងគហបតិ ស្សនិមេសកិក្កុនោះ ក៏
 ដឹងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលមានចិត្តដែលធមិចំទ្យាយ ជាទិគិលិនិរោសេចក្តី
 លោក មានសភាពយ៉ាងណាប្របសន្តិគំហើយ មិនដឹង និយាយថា
 ភាគាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា ភាគាអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
 ណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក
 អស់កាលយូរ ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ក៏ចម្រើនឬចុះចាញ់ដទៃ ដើម្បី
 ហេតុនោះ ធមិចំទ្យាយជាទិគិលិនិរោសេចក្តីលោក មានសភាពដូច្នោះ
 មិនមានដល់លោកមានកាយនេះទេ ។ កាយសមាចារ និនិវិចិត្រសមា-
 ចារ របស់លោកមានកាយនេះ ក៏ដូចជាបេស្សក្តីដែលមិនលោកដែរ

សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមសុត្តនិកាយ

យំ ទោ បទ អយមាយស្មា ធម្មំ នោសេតិ កម្ពីរោ
 លោ ធម្មោ ទុក្ខុសោ ទុរុក្ខោនា ជា សន្តោ បណីតោ
 អកត្តារាជេន ធម្មោ ធម្មណោ បណ្ឌិតារាជីយោ វ
 លោ សុខេសិយោ^(១) សុទ្ធាតិ ។ យតោ ទំ សម
 មន្តេសមាធាវិសុទ្ធិំ លោកជីយេតិ ធម្មេហំ បស្សតិ
 សមទុបស្សតិ តតោ ទំ ទុក្ខំ សមន្តេសតិ
 នោសជីយេសុ ធម្មេសុ អត្ថំ ទុ ទោ សមស្សយស្មតោ
 តដារុទា នោសជីយោ ធម្មា យដារុបេហំ នោសជី
 យេហំ ធម្មេហំ បរិយាទិន្ទចិត្តោ អដាទំ វា វិទេយ្យ
 ជាតាមិគិ អបស្សំ វា វិទេយ្យ បស្សមិគិ បរិ វា
 តដក្កាយ សមាធមេយ្យ យំ ចរសំ អស្ស ទិយរត្តិ
 អហំតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ តមេទំ សមន្តេសមាធា
 វិវិ ជាតាតិ ទត្ថំ ទោ សមស្សយស្មតោ តដារុទា
 នោសជីយោ ធម្មា យដារុបេហំ នោសជីយេហំ
 ធម្មេហំ បរិយាទិន្ទចិត្តោ អដាទំ វា វិទេយ្យ

១ ឃ. សុខេសិយោ ។

សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមសុត្តនិកាយ

បើលោកមានកាយនេះ សំដែងធម៌ណា ធម៌នោះជ្រៅ ឃើញបាន
 ដោយគ្រូ ក្រសំដឹងបានដោយគ្រូ ជាធម៌ស្រប់ ជាធម៌ទុក្ខម ជាធម៌
 វិជយនេស្តង្គីចលដោយការគ្រូនៃកុំបាន ជាធម៌ល្អិត មាននៃអ្នកប្រាជ្ញ
 ទើបដឹងបាន ធម៌នោះច្បុកច្បាញមានសេចក្តីលោក មិនងាយសំដែងបាន
 ឡើយ ។ កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើលភិក្ខុនោះ បានឃើញ
 ច្បាស់ថា ជាអ្នកបរិសុទ្ធតាមធម៌ចំពឹងឡើយដែលជាទីកំរើនៃលោកៈ ដោយ
 ហេតុណាហើយ ក៏ល្បងមើលភិក្ខុនោះក្នុងធម៌ដែលជាទីកំរើនៃទោសៈ
 ឲ្យក្រែលើកជំហេតុនោះ គេទៅទៀតថា ច្បុកច្បាញបានចិត្តដែលធម៌ជាទី
 កំរើនៃទោសៈមានសភាពយ៉ាងណាក្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយ
 ថាភាគអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា ភាគអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
 ណាដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ គឺសំ
 កាលយូរ ដល់ជនចំពឹងឡើយដទៃ ក៏បច្ចុប្បន្នច្បុកច្បាញដទៃដើម្បីហេតុនោះ
 ពួកធម៌ដែលជាទីកំរើនៃទោសៈ មានសភាពដូច្នោះ មានដល់លោក
 មានកាយនេះ ដែរឬហ្ន៎ ។ កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើល
 ភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងយ៉ាងនេះថា ច្បុកច្បាញបានចិត្តដែលពួកធម៌ជាទីកំរើនៃ
 ទោសៈ មានសភាពយ៉ាងណាក្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយថា

ប្រាសាទវិស្ណុ ចង្កៀង ឈ្មោះ ឈ្មោះ ឈ្មោះ

ជាយមិត្ត អបស្ស័ វា វាយ្យ បស្ស័មិត្ត ចរិ វា
តដត្តាយ សមាធបេយ្យ យំ បវេសំ អស្ស ធិយវត្តិ
អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ គថា ទោ បដិមស្ស្ា
យស្មតោ កាយសមាបារោ គថា វចិសមាបារោ
យថាតិ អនុដ្ឋស្ស យំ ទោ បទ អយមាយស្មា
ធម្មំ ធនេសតិ កម្ពីរោ សោ ធម្មោ ទុក្ខសោ
ទុរទុក្ខោ សោ បណិកោ អតត្តាវចរោ និបុណោ
បណ្ឌិតវេទនិយោ ន សោ ធម្មោ សុទេសិយោ
ទុដ្ឋោតិ ។ យតោ ធិ សមទ្រុសមាបោ វិសុទ្ធិ
នោសធិយេហិ ធម្មហិ បស្សតិ សមទុបស្សតិ

ប្រាសាទវិស្ណុ ចង្កៀង ប្រាសាទវិស្ណុ

ភាគអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា ភាគអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
ណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក
អស់កាលយូរ ដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ក៏បូលជនដទៃ ដើម្បីហេតុ
នោះ ពួកអ្នកដែលជាទីកំរើនៃទោសៈ បានសកាពជ្ញុញ្ចៈ មិនបានដល់
លោកមានកាយៈឡើយ ។ កាយសមាបារោនិងវិចិសមាបារោ បេស
លោកមានកាយៈនេះ ក៏ប្តូរជាបេសអ្នកដែលមិនបានទោសៈដែរ ចើ
លោកមានកាយៈនេះ សំដែងធម៌លា ធម៌នោះជ្រៅ ឃើញបានដោយក្រ
ប្រាសដឹងបានដោយក្រ ជាធម៌ស្ងប់ ជាធម៌ទុក្ខម ជាធម៌ដែលស្ងួត
ទើបដោយការត្រិះរិះពុំបាន ជាធម៌ល្អិត មានតែគ្រូប្រាជ្ញទើបដឹងបាន
ធម៌នោះបន្តលក្ខណៈទោសៈមិនដឹងសំដែងបានឡើយ ។ កាលគហ
ចក្តិ ឬកូនគហចក្តិ ល្បួងទើបតែកុំនោះបានឃើញច្បាស់ថា ជាអ្នកបរិ
សុទ្ធជាកធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីកំរើនៃទោសៈ ដោយហេតុណាហើយ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមនិកាយស្ស

គតោ នំ ទុក្ខំ សមន្តោសតិ មោហនិយេសុ ធម្មេសុ
 អត្ថំ ទុ ទោ សមស្សាយស្មតោ គងារុចា មោហនិ-
 យោ ធម្មា យងារុចេហំ មោហនិយេហំ ធម្មេហំ
 ចរិយានិទ្ធនិក្ខេត្តោ អដានំ វា វនេយ្យ ជាតាមីតិ
 អបស្សំ វា វនេយ្យ បស្សមីតិ ចរិ វា គថត្តាយ
 សមាទមេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ធិយរត្តំ អហិតាយ
 ទុក្ខាយាតិ ។ គមេនំ សមន្តោសមាទោ ឋវំ ជាតាតិ
 ទុក្ខំ ទោ សមស្សាយស្មតោ គងារុចា មោហ-
 និយោ ធម្មា យងារុចេហំ មោហនិយេហំ ធម្មេហំ
 ចរិយានិទ្ធនិក្ខេត្តោ អដានំ វា វនេយ្យ ជាតាមីតិ
 អបស្សំ វា វនេយ្យ បស្សមីតិ ចរិ វា គថត្តាយ
 សមាទមេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ធិយរត្តំ អហិតាយ
 ទុក្ខាយាតិ ។ គថា ទោ បទិមស្សាយស្មតោ
 កាយសមាទារោ គថា វចិសមាទារោ យងាតិ
 អម្ពធូស្ស យំ ទោ បទ អយមាយស្ម
 ធម្មំ ទោសតិ កម្ពីរោ សោ ធម្មា ទុទុសោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយស្ស

កំស្រ្តិមេសិកកុរុនោ ក្នុងចម្រើនឡាយ ដែលជាទីកំរើនមោហៈឱ្យ
 ត្រូវលើកកំរើនចេញទៅទៀតថា បុគ្គលមានចិត្តដែលពួកធម៌ជាទី
 កំរើនមោហៈ មានសភាពយ៉ាងណា គ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយ
 ថា កាក្កាញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា កាក្កាញឃើញ ឬក៏
 ហេតុណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសចក្តិ
 ទុក្ខកស្ថកាលយូរ ដល់ជនចាំឡាយដទៃ ក៏បច្ចុលអ្នកដទៃ ដើម្បីហេតុ
 នោះ ពួកធម៌ដែលជាទីកំរើនមោហៈ មានសភាពដូច្នោះ មានដល់
 លោកមានកាយនេះ ដែរឬហ្ន៎ ។ កាលគហចតិ ឬកូនគហចតិ ល្បង
 មើលកុរុនោ ក៏ដឹងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលមានចិត្តដែលពួកធម៌ជាទីកំរើន
 មោហៈមានសភាពយ៉ាងណាគ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយថា
 កាក្កាញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា កាក្កាញឃើញ ឬក៏ហេតុ
 ណាដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសចក្តិទុក្ខកស្ថ
 កាលយូរដល់ជនចាំឡាយដទៃ ក៏បច្ចុលអ្នកដទៃដើម្បីហេតុនោះ ពួក
 ធម៌ដែលជាទីកំរើនមោហៈ មានសភាពដូច្នោះ មិនមានដល់លោកមាន
 កាយនេះទេ ។ កាយសមាទារ ទីតិវចិសមាទារ របស់លោក
 មានកាយនេះ ក៏ដូចជារបស់អ្នកដែលមិនមានមោហៈដែរ ចើរលោក
 មានកាយនេះ សំដែងធម៌ណា ធម៌នោះត្រូវ ឃើញបានដោយគ្រ

ប្រាសាទស្រីសុវត្ថិ សុវត្ថិសុវត្ថិសុវត្ថិ

ឧទុក្ខោនា សុវត្ថិ បណ្ឌិតោ អភិក្ការៈនោ
 ធិបតីណា បណ្ឌិតវេទិយោ ន សោ ធម្មោ
 សុវត្ថិសុវត្ថិ ធម្មោចារិក ។ យោ ធិ
 សមន្តសមាទា វិសុទ្ធិ មោហនិយមា ធម្មមា
 បស្សតិ សមនុបស្សតិ អថ ភត្តិ សុទ្ធិ និវេសិតិ
 សត្វាជាតោ ឧបសង្កមតិ ឧបសង្កមន្តោ បយិរុចារិក
 បយិរុចារិក សោតិ ឧបហតិ ឧបហតិស្សោតោ ធម្ម
 សុណាតិ សុត្វា ធម្ម ធារេតិ ធារេតិ ធម្មាធិ អត្ថ
 ឧបបរិក្ខតិ អត្ថ ឧបបរិក្ខតោ ធម្មា ធិជ្ឈានិ ឧបនិ
 ធម្មធិជ្ឈានិក្ខន្ធិយា សតិ ធម្មោ ជាយតិ ធម្មជាតោ
 ឧស្សហតិ ឧស្សហត្វា តុលេតិ តុលេយិក្វា បណហតិ
 បណហត្វា សមាទោ កាយេន ថេ បរមតុសុទ្ធិ
 សត្វិកោតិ បញ្ញាយ ច តិ អតិវិជ្ជា បស្សតិ ។
 ឧត្តារា ទោ កាវត្វាជ សត្វាឧត្តារោ ហោតិ

ប្រាសាទស្រីសុវត្ថិ ប្រាសាទស្រីសុវត្ថិ

ប្រាសាទស្រីសុវត្ថិ ជាធម៌ស្រី ជាធម៌ស្រី ជាធម៌ស្រី
 មើលដោយការគ្រិះគិត មានអ្នកប្រាជ្ញបើបដិបាទ
 ធម៌នោះ បុគ្គលអ្នកមានហេតុ មិនដឹងសំដែងប្រាជ្ញា ។
 កាលបរិច្ឆេទ បុគ្គលអ្នកមានហេតុ ល្អដឹងសំដែងប្រាជ្ញា
 ជា អ្នកបរិសុទ្ធចករមិច្ឆា ជា អ្នកបរិសុទ្ធចករមិច្ឆា ជា អ្នកបរិសុទ្ធចករមិច្ឆា
 ណាហើយ ក៏ប្រាជ្ញាសុទ្ធិប្រាជ្ញាប្រាជ្ញាប្រាជ្ញា ជាអ្នកមានសុទ្ធិ
 កើតឡើងក្នុងកាលនោះ ទើបចូលទៅកេ (កិច្ចការ) កាលចូល
 ទៅកេ ក៏បានអង្គុយជិត កាលទៅអង្គុយជិត ក៏ដាក់ខ្លួនសាប្ប-
 សាទ លុះមានសាប្បសាទដាក់ចុះហើយ ទើបស្តាប់ធម៌ លុះស្តាប់
 ហើយ ទើបទ្រង់ខ្ញុំធម៌ ពិចារណាខ្លះសេចក្តីនៃធម៌ព័ន្ធជាដល់ខ្លួន
 ទ្រង់ហើយ កាលបើពិចារណាខ្លះសេចក្តីហើយ ក៏ចូលចិត្តខ្លះធម៌
 អំនិត កាលមានសេចក្តីចូលចិត្តខ្លះធម៌អំនិតហើយ ក៏មានធម៌កើត
 ឡើង លុះមានធម៌កើតឡើងហើយ ក៏ប្រឹងប្រែង លុះប្រឹងប្រែងហើយ
 ក៏ត្រិះគិត លុះត្រិះគិតហើយ ក៏តម្កល់ (ខ្លះសេចក្តីព្យាយាមដើម្បីមគ្គ)
 ជាអ្នកមានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ខ្លួនមក
 សច្ចៈដោយនាមកាយផង បានចាក់ចុះឃើញច្បាប់ខ្លះបុគ្គលនោះ
 ដោយបញ្ជាផង ។ ខ្លួនគាត់នោះ ការប្រាសាទស្រីសុវត្ថិសុវត្ថិសុវត្ថិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសាគ

ឯកាវតា សទ្ធមទុក្ខដ្ឋតិ ឯកាវតា ច មយំ
សទ្ធានុកោដិ បញ្ញាបេម ខត្រា សទ្ធានុប្បត្តិ
ហោតិ ។ ឯកាវតា ភោ កោតម សទ្ធានុកោដោ
ហោតិ ឯកាវតា សទ្ធមទុក្ខដ្ឋតិ ឯកាវតា ច
មយំ សទ្ធានុកោដិ បញ្ញាបេម កាវតា ច ច
ភោ កោតម សទ្ធានុប្បត្តិ ហោតិ កាវតា សទ្ធា
នុប្បត្តិ មយំ កវន្តិ កោតម
ចុត្តាមាតិ ។

[៧៨] នេសំយេវ ការាដ ធម្មាដិ អាសេវតា
ការា តហុលីកាម្មំ សទ្ធានុប្បត្តិ ហោតិ ឯកាវតា
ទោ ការាដ សទ្ធានុប្បត្តិ ហោតិ ឯកាវតា សទ្ធា
នុប្បត្តិ មយំ ឯកាវតា ច មយំ សទ្ធានុប្បត្តិ
បញ្ញាបេមាតិ ។ ឯកាវតា ភោ កោតម សទ្ធានុប្បត្តិ
ហោតិ ឯកាវតា សទ្ធានុប្បត្តិ ឯកាវតា
ច មយំ សទ្ធានុប្បត្តិ បញ្ញាបេម សទ្ធានុប្បត្តិហោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសាគ

បុគ្គលក្រាសដីនិទ្ទេសន្ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងក៏បញ្ជាក់ក្រាសដីនិទ្ទេសន្ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ តែមិនទាន់ហៅថា កើតសច្ចដទៃ ។ កបទិកតាណាព
ក្រាបបន្តិទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការក្រាសដីនិទ្ទេសន្ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលក្រាសដីនិទ្ទេសន្ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងខ្ញុំក៏បញ្ជាក់
ការក្រាសដីនិទ្ទេសន្ត្រឹមប៉ុណ្ណោះដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះការ
កើតសច្ចៈកើត្រឹមប៉ុន្មាន បុគ្គលបាននូវសច្ចៈកើត្រឹមប៉ុន្មាន យើងខ្ញុំ សូម
សួរនូវការកើតសច្ចៈ ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។

[៧៩] ព្រះបរមគ្រូក្រាសថា ខ្ញាលការាដៈ ការាដ្ឋិទ្ធិប្រឹក ការ
ចម្រើន ការាដ្ឋិទ្ធិយ ។ នូវចម្រើននោះឯង ឈ្មោះថា ការកើតសច្ចៈ ខ្ញាល
ការាដ្ឋិៈការកើតសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលបាននូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើង
ក៏បញ្ជាក់ការកើតឡើងនៃសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះដែរ ។ កបទិកតាណាពក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការកើតសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គល
បាននូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងបញ្ជាក់ការកើតឡើងនៃសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ

ព្រះហស្តស្ស ចង្កៀម ធម្មបទសម្ពុទ្ធិកថា

បទ កោ កោតម កកមោ ធម្មោ ពហុកាណ
សទ្ធាទុប្បត្តិយា ពហុការំ ធម្មំ មយំ កវន្តំ កោតមិ
បុប្ផាមាតិ ។

(៧៦) សទ្ធាទុប្បត្តិយា ទោ ការទ្វាជ បដាទិ
ពហុការំ យោ ចេ តំ បទេហយ្យ ធម្មំ មយំ សទ្ធា-
មទុប្បបុណយ្យ យស្មា ច ទោ បទេហតិ កស្មា
សទ្ធាមទុប្បបុណតិ កស្មា សទ្ធាទុប្បត្តិយា បដាទិ
ពហុការំ ។ បដាទស្ស បទ កោ កោតម កកមោ
ធម្មោ ពហុកាណ បដាទស្ស ពហុការ ធម្មំ មយំ
កវន្តំ កោតមិ បុប្ផាមាតិ ។ បដាទស្ស ទោ ការទ្វាជ
គុលេយ ពហុកាណ យោ ចេ តំ គុលេយ្យ ធម្មំ មយំ
បទេហយ្យ យស្មា ច ទោ គុលេតិ កស្មា បទេហតិ

ព្រះហស្តស្ស ចង្កៀម ធម្មបទសម្ពុទ្ធិកថា

បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមោ ចុះធម៌មានទុក្ខចុះច្រើន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ឱ្យកើតសច្ចៈកើតដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសូត្រព្រះភាគមជ្ជិមោ ឱ្យធម៌មាន
ទុក្ខចុះច្រើន ដើម្បីឱ្យកើតសច្ចៈ ។

(៧៦) ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្ចាស់ការព្រះ សេចក្តីព្យាយាមជា
ធម្មជាតិមានទុក្ខចុះច្រើនដល់ការកើតឡើងនៃសច្ចៈ បើបុគ្គលមិនគំនិត
នូវសេចក្តីព្យាយាមនោះទេ មិនត្រូវបាននូវសច្ចៈនេះឡើយ ព្រោះហេតុ
នោះ បុគ្គលល្អិតនៃគំនិតព្យាយាមទើបបាននូវសច្ចៈ ហេតុនោះបានថា
សេចក្តីព្យាយាម ជាធម្មជាតិមានទុក្ខចុះច្រើនដល់ការកើតឡើងនៃសច្ចៈ ។
កថាទិកមណាពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមោ ចុះធម៌ដូចម្តេច
ដែលជាធម្មជាតិមានទុក្ខចុះច្រើនដល់សេចក្តីព្យាយាម យើងខ្ញុំសូមសូត្រ
ព្រះភាគមជ្ជិមោ ឱ្យធម៌ដែលជាធម្មជាតិមានទុក្ខចុះច្រើន ដល់
សេចក្តីព្យាយាម ។ ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្ចាស់ការព្រះ ការពិចារណា
ជាធម្មជាតិមានទុក្ខចុះច្រើន ដល់សេចក្តីព្យាយាម បើបុគ្គលមិនប្តឹងនូវ
ការពិចារណានោះទេ មិនត្រូវបាននូវសេចក្តីព្យាយាមនេះបានឡើយ
ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលល្អិតនៃការពិចារណា ទើបគំនិតសេចក្តីព្យាយាមបាន

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសភ

គស្នា បដាទស្ស គុលោ ពហុការាភិ ។ គុលាយ
 បទ ភោ ភោតម កកមោ ធម្មោ ពហុការោ
 គុលាយ ពហុការិ ធម្មិ មយំ កវន្តំ ភោតមិ
 បុត្តាមាភិ ។ គុលាយ ទោ ភាវាដ ឧស្សហោ
 ពហុការោ ឆោ ទេ តិ ឧស្សហយ្យ ធម-
 យំទំ គុលេយ្យ យស្មា ច ទោ ឧស្សហភិ គស្នា
 គុលេភិ គស្នា គុលាយ ឧស្សហោ ពហុការាភិ ។
 ឧស្សហស្ស បទ ភោ ភោតម កកមោ ធម្មោ
 ពហុការោ ឧស្សហស្ស ពហុការិ ធម្មិ មយំ
 កវន្តំ ភោតមិ បុត្តាមាភិ ។ ឧស្សហស្ស ទោ
 ភាវាដ ធម្មោ ពហុការោ ឆោ ទេ តិ
 ធម្មោ ជាយដ ធម្មំទំ ឧស្សហយ្យ យស្មា
 ច ទោ ធម្មោ ជាយភិ គស្នា ឧស្សហភិ គស្នា
 ឧស្សហស្ស ធម្មោ ពហុការាភិ ។ ធនុស្ស
 បទ ភោ ភោតម កកមោ ធម្មោ ពហុការោ
 ធនុស្ស ពហុការិ ធម្មិ មយំ កវន្តំ ភោតមិ
 បុត្តាមាភិ ។ ធនុស្ស ទោ ភាវាដ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសភ

ព្រោះហេតុនោះបានដាច់ ការកំចាត់ ជាធម្មជាតិមានទុបការៈច្រើន
 ដល់សេចក្តីគ្យាយាម ។ បពិត្រព្រះនាគមជីវិកោ ចុះធម៌មានទុបការៈ
 ច្រើនដល់ការកំចាត់ តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះនាគមជីវិកោ
 ខ្ញុំធម៌មានទុបការៈច្រើន ដល់ការកំចាត់ ។ ម្ចាស់ការព្រាជៈ ការ
 ប្រឹងប្រែងជាសភាវៈមានទុបការៈច្រើន ដល់ការកំចាត់ ចើបុគ្គល
 មិនផ្តន្ទ់ខ្ញុំការប្រឹងប្រែងនោះទេ មិនគប្បីផ្តន្ទ់ខ្ញុំការកំចាត់នោះទេ
 ឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែផ្តន្ទ់ខ្ញុំការកំចាត់បាន ហេតុ
 នោះបានដាច់ ការប្រឹងប្រែង ជាសភាវៈមានទុបការៈច្រើនដល់ការកំចាត់-
 រណា ។ បពិត្រព្រះនាគមជីវិកោ ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ការ
 ប្រឹងប្រែង តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះនាគមជីវិកោ ខ្ញុំធម៌មាន
 ទុបការៈច្រើនដល់ការប្រឹងប្រែង ។ ម្ចាស់ការព្រាជៈ ធនុៈមានទុប-
 ការៈច្រើនដល់ការប្រឹងប្រែង ចើធនុៈមិនញ៉ាំងការប្រឹងប្រែងនោះឡើយ
 ឡើយ បុគ្គលមិនគប្បីប្រឹងប្រែងបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ លុះតែ
 កើតធនុៈចើបុគ្គលប្រឹងប្រែងបាន ហេតុនោះបានដាច់ ធនុៈជាធម៌
 មានទុបការៈច្រើន ដល់សេចក្តីប្រឹងប្រែង ។ បពិត្រព្រះនាគមជីវិកោ
 ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ធនុៈ តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះ
 នាគមជីវិកោ ខ្ញុំធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ធនុៈ ។ ម្ចាស់ការព្រាជៈ

ប្រាសាទវិញ្ញាណ ចង្កៀង ពហុការណ៍

ធម្មជំនឿនក្នុង ពហុការណ៍ ជា ១០ តំ ធម្មា ជំនឿន
 ១ មេឃ្យំ ធម៌និ ធម្មា ជាយេថ យស្មា ០ ទោ
 ធម្មា ជំនឿន ១ មន្តិ ភស្មា ធម្មា ជាយតិ
 ភស្មា ធម្មស្ស ធម្មជំនឿនក្នុង ពហុការណ៍ ។
 ធម្មជំនឿនក្នុងយា បទ ភោ ភោគម កកមោ ធម្មា
 ពហុការណ៍ ធម្មជំនឿនក្នុងយា ពហុការណ៍ ធម្ម
 មយំ កវន្តិ ភោគមំ បុត្តាមាតិ ។ ធម្មជំនឿនក្នុងយា
 ទោ ការដ្ឋាន អនុបបរិក្ខា ពហុការណ៍ ជា ១០
 តំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខេយ្យ ធម៌និ ធម្មា ជំនឿន
 ១ មេឃ្យំ យស្មា ០ ទោ អត្ថំ ឧបបរិក្ខា ភស្មា
 ធម្មា ជំនឿន ១ មន្តិ ភស្មា ធម្មជំនឿនក្នុងយា
 អនុបបរិក្ខា ពហុការណ៍ ។ អនុបបរិក្ខាយ បទ
 ភោ ភោគម កកមោ ធម្មា ពហុការណ៍ អនុប-
 បរិក្ខាយ ពហុការណ៍ ធម្មំ មយំ កវន្តិ ភោគមំ បុត្តា-
 មាតិ ។ អនុបបរិក្ខាយ ទោ ការដ្ឋាន ធម្មជាវណា
 ពហុការណ៍ ជា ១០ តំ ធម្មំ ជាវេយ្យ ធម៌និ
 អត្ថំ ឧបបរិក្ខេយ្យ យស្មា ០ ទោ ធម្មំ ជាវេតិ ភស្មា

ប្រាសាទវិញ្ញាណ ចង្កៀង ប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ

សេចក្តីចូលចិត្តធម៌ក្នុងនិមិត្ត ជាធម្មជាតិមានឧបការៈច្រើនដល់នេះ បើមិន
 ចូលចិត្តធម៌ក្នុងនិមិត្តនោះទេ នេះក៏ក៏ឡើងមិនបាន ព្រោះហេតុនោះ
 លុះតែចូលចិត្តធម៌ក្នុងនិមិត្ត ទើបនេះក៏ឡើងបាន ហេតុនោះបានជា
 ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងនិមិត្ត ជាធម្មជាតិមានឧបការៈច្រើនដល់នេះ ។ បរិក្រ
 ព្រះភាគមជ្ឈិម ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងនិមិត្ត
 តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរឲ្យធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌
 ក្នុងនិមិត្ត ចំពោះព្រះភាគមជ្ឈិម ។ ម្នាលការដ្ឋានៈ ការពិចារណា
 នូវអត្ថ មានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងនិមិត្ត បើបុគ្គលមិនពិ-
 ចារណានូវអត្ថនោះទេ ធម៌ទាំងឡាយ មិនគួរដល់ការចូលចិត្តបានឡើយ
 ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែពិចារណានូវអត្ថ ទើបធម៌ទាំងឡាយគួរ
 ដល់ការចូលចិត្តបាន ហេតុនោះបានជា ការពិចារណានូវអត្ថ មាន
 ឧបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងនិមិត្ត ។ បរិក្រព្រះភាគមជ្ឈិម
 ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ការពិចារណានូវអត្ថ តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូម
 សួរឲ្យធម៌ មានឧបការៈច្រើនដល់ការពិចារណានូវអត្ថ ចំពោះព្រះភាគម
 ជ្ឈិម ។ ម្នាលការដ្ឋានៈ ការចេះចាំឲ្យធម៌ មានឧបការៈច្រើនដល់
 ការពិចារណានូវអត្ថ បើបុគ្គលមិនចេះចាំឲ្យធម៌នោះទេ ក៏មិនអាចពិចា-
 រណា នូវអត្ថបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែចេះចាំឲ្យធម៌

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសង្កតំ

អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ ភស្មា អត្ថបបរិក្ខាយ ធម្មធារណា-
 ពហុកាកតិ ។ ធម្មធារណាយ បទ កោ តោតមៈ
 កកមោ ធម្មោ ពហុកាកោ ធម្មធារណាយ ពហុ-
 កាកំ ធម្មំ មយំ កវន្តំ តោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។
 ធម្មធារណាយ ខោ ការាជានំ ធម្មស្សវនំ ពហុកាកំ,
 យោ ចេ តំ ធម្មំ សុណេយ្យ ធម្មំ ធម្មំ ធារេយ្យ-
 យស្មា ច ខោ ធម្មំ សុណាតិ ភស្មា ធម្មំ ធារេតិ
 ភស្មា ធម្មធារណាយ ធម្មស្សវនំ ពហុកាកំ ។
 ធម្មស្សវនស្ស បទ កោ តោតមៈ កកមោ ធម្មោ
 ពហុកាកោ ធម្មស្សវនស្ស ពហុកាកំ ធម្មំ មយំ
 កវន្តំ តោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។ ធម្មស្សវនស្ស ខោ
 ការាជានំ សោកាវដានំ ពហុកាកំ យោ ចេ តំ
 សោតំ ឱនហេយ្យ ធម្មំ ធម្មំ សុណេយ្យ យស្មា
 ច ខោ សោតំ ឱនហេតិ ភស្មា ធម្មំ សុណាតិ
 ភស្មា ធម្មស្សវនស្ស សោកាវដានំ ពហុកាកំ ។
 សោកាវដានស្ស បទ កោ តោតមៈ កកមោ ធម្មោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសង្កតំ

ទើបពិចារណាខ្លួនអ្នកបាន ហេតុនោះបានជាថា ការចេះចាំខ្លួនមិ មាន។
 បការៈច្រើនដល់ការពិចារណាខ្លួនអ្នក ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះធម៌
 មានទុបការៈច្រើនដល់ការច្រឡំខ្លួនមិ តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរខ្លួន
 ធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ការចេះចាំខ្លួនមិ ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចំរើន ។
 ម្ចាស់ការទ្វាដៈ ការស្តាប់ធម៌មានទុបការៈច្រើន ដល់ការចេះចាំខ្លួនមិ បើ
 បុគ្គលមិនស្តាប់ធម៌នោះទេ មិនអាចចេះចាំខ្លួនមិបានឡើយ ព្រោះហេតុ
 នោះ បុគ្គលល្អវេកស្តាប់ធម៌ ទើបចេះចាំខ្លួនមិបាន ហេតុនោះបានជា
 ថា ការស្តាប់ធម៌ មានទុបការៈច្រើនដល់ការចេះចាំខ្លួនមិ ។ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ការស្តាប់ធម៌ តើដូចម្តេច
 យើងខ្ញុំសូមសួរខ្លួនមិ មានទុបការៈច្រើន ដល់ការស្តាប់ធម៌ចំពោះព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ ការផ្តន្ទិក្រឡឹក មានទុបការៈច្រើន
 ដល់ការស្តាប់ខ្លួនមិ បើបុគ្គលមិនផ្តន្ទិក្រឡឹកនោះទេ មិនអាចស្តាប់ធម៌
 បានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលល្អវេកផ្តន្ទិក្រឡឹក ទើបស្តាប់
 ធម៌បាន ហេតុនោះបានជាថា ការផ្តន្ទិក្រឡឹកមានទុបការៈច្រើនដល់ការ
 ស្តាប់ធម៌ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើន ដល់

ព្រះហស្តវង្ស ចង្អុលស្តី ពហុការណ៍

ពហុការណ៍ សោភាវណៈស្ស ពហុការណ៍ ធម្មិ មយំ
 កវន្តំ ភោគមិ បុត្តាមាតិ ។ សោភាវណៈស្ស ទោ
 ការាដ មយំវុទ្ធាសនា ពហុការណ៍ ខេ ទេ តំ
 មយំវុទ្ធាសេយ្យ ធម្មិ ធម្មិ សោតិ ឧទហេយ្យ យស្មា
 ទ ទោ មយំវុទ្ធាសនិ ភស្មា សោតិ ឧទហេតិ ភស្មា
 សោភាវណៈស្ស មយំវុទ្ធាសនា ពហុការណ៍ ។ មយំវុ
 ទ្ធាសនាយ បទ កោ ភោគម កតហោ ទម្មោ ពហុ
 ការណ៍ មយំវុទ្ធាសនាយ ពហុការណ៍ ធម្មិ មយំ កវន្តំ
 ភោគមិ បុត្តាមាតិ ។ មយំវុទ្ធាសនាយ ទោ ការាដ
 ឧបសង្កមនំ ពហុការណ៍ ខេ ទេ តំ ឧបសង្កមេយ្យ
 ធម្មិ មយំវុទ្ធាសេយ្យ យស្មា ទ ទោ ឧបសង្កម
 មតិ ភស្មា មយំវុទ្ធាសនិ ភស្មា មយំវុទ្ធាសនាយ
 ឧបសង្កមនំ ពហុការណ៍ ។ ឧបសង្កមនស្ស បទ កោ
 ភោគម កតហោ ទម្មោ ពហុការណ៍ ឧបសង្កមនស្ស
 ពហុការណ៍ ធម្មិ មយំ កវន្តំ ភោគមិ បុត្តាមាតិ ។
 ឧបសង្កមនស្ស ទោ ការាដ សទ្ធា ពហុការណ៍
 ខេ ទេ តំ សទ្ធា ជាយេថ ធម្មិ ឧបសង្កមេយ្យ

ព្រះហស្តវង្ស ចង្អុលស្តី ការព្រះពុទ្ធសាសនា

ការផ្តល់ជូន គឺដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួររួម មានទុក្ខច្រើន
 ដល់ការផ្តល់ជូន ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្ចាស់ការព្រះ ការ
 ចូលទៅអង្គុយជិតមានទុក្ខច្រើន ដល់ការផ្តល់ជូន បើបុគ្គលមិន
 ចូលទៅអង្គុយជិតទេ មិនអាចផ្តល់ជូនបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ
 បុគ្គលលុះតែចូលទៅអង្គុយជិត ទើបផ្តល់ជូនបាន ហេតុនោះបាន
 ជាថា ការចូលទៅអង្គុយជិតមានទុក្ខច្រើន ដល់ការផ្តល់ជូន ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានទុក្ខច្រើនដល់ការចូលទៅអង្គុយ
 ជិត គឺដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួររួម មានទុក្ខច្រើនដល់ការចូល
 ទៅអង្គុយជិត ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្ចាស់ការព្រះ ការចូល
 ទៅរក មានទុក្ខច្រើនដល់ការចូលទៅអង្គុយជិត បើបុគ្គលមិនចូល
 ទៅរកទេ មិនអាចចូលទៅអង្គុយជិតបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ
 បុគ្គលលុះតែចូលទៅរក ទើបចូលទៅអង្គុយជិតបាន ហេតុនោះបានជា
 ការចូលទៅរក មានទុក្ខច្រើនដល់ការចូលទៅអង្គុយជិត ។ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានទុក្ខច្រើន ដល់ការចូលទៅរក គឺ
 ដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួររួម មានទុក្ខច្រើន ដល់ការចូលទៅ
 រក ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្ចាស់ការព្រះ សព្វមានទុក្ខច្រើន
 ច្រើនដល់ការចូលទៅរក បើសព្វមិនកើតទេ គេមិនអាចចូលទៅរកបាន

សុត្តនិបិទ ឧទ្ទិសនិកាយ ឧទ្ទិសចណ្ឌសាវ

យស្មា ច ទោ សន្តា ជាយតិ ភស្មា
ឧបសន្តមតិ ភស្មា ឧបសន្តមទស្ស សន្តា
ពហុកាវតិ ។

(៧៧) សន្តានុបន្តិ មយំ កវន្តំ កោតមិ
អបុច្ឆិម្ហា^(១) សន្តានុបន្តិ កវំ កោតមោ ព្យាគាសិ
តព្វ បទម្ហកំ វុទ្ធតិ ចេវ ទមតិ ច ភេទ ចម្ហ
អន្តមទា សន្តមទុកោជំ មយំ កវន្តំ កោតមិ អបុច្ឆិម្ហា
សន្តមទុកោជំ កវំ កោតមោ ព្យាគាសិ តព្វ បទម្ហ-
កំ វុទ្ធតិ ចេវ ទមតិ ច ភេទ ចម្ហ អន្តមទា
សន្តានុបន្តិ មយំ កវន្តំ កោតមិ អបុច្ឆិម្ហា សន្តានុបន្តិ
កវំ កោតមោ ព្យាគាសិ តព្វ បទម្ហកំ វុទ្ធតិ ចេវ
ទមតិ ច ភេទ ចម្ហ អន្តមទា សន្តានុបន្តិយា ពហុ-
កាវ ទម្ហំ មយំ កវន្តំ កោតមិ អបុច្ឆិម្ហា សន្តានុ-
បន្តិយា ពហុកាវ ទម្ហំ កវំ កោតមោ ព្យាគាសិ តព្វ

១ ឧ.ប. ឧទ្ទិស្ហ ។

សុត្តនិបិទ ឧទ្ទិសនិកាយ ឧទ្ទិសចណ្ឌសាវ

ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលល្អិតសព្វកើត ទើបចូលទៅក្នុង ហេតុ
នោះបានជាវា សព្វមានទុក្ខច្រើនដល់ការចូលទៅរក ។

(៧៧) កបទំកមាណព ក្រាបបន្តិទូលកបថា យេនិទ្ធិ បាទ
សូន្យោកាមក្សសទ្ធមិទិវិព្រះនោកមដំចំរើន ព្រះនោកមដំចំរើន កំបាទ
ព្យាគន្យោកាមក្សសទ្ធមិហើយ កំការព្យាគន្យោកាមនោះ គាប់ចិត្តផង គួរ
ផង ដល់យេនិទ្ធិ ទាំងយេនិទ្ធិសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ដោយ
ការព្យាគន្យោកាមនោះ យេនិទ្ធិបាទសូន្យោកាមក្រាសដំនិទ្ធិសទ្ធុ ទិវិព្រះ
នោកមដំចំរើន ព្រះនោកមដំចំរើន កំបាទព្យាគន្យោកាមក្រាសដំនិទ្ធិសទ្ធុ
ហើយ ការព្យាគន្យោកាមនោះ គាប់ចិត្តផង គួរផង ដល់យេនិទ្ធិ ទាំង
យេនិទ្ធិសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ដោយការព្យាគន្យោកាមនោះ យេនិទ្ធិ
បាទសូន្យោកាមក្រាសទ្ធុ ទិវិព្រះនោកមដំចំរើន ព្រះនោកមដំចំរើន
កំបាទព្យាគន្យោកាមក្រាសទ្ធុហើយ កំការព្យាគន្យោកាមនោះ គាប់ចិត្តផង
គួរផង ដល់យេនិទ្ធិ ទាំងយេនិទ្ធិសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ដោយ
ការព្យាគន្យោកាមនោះ យេនិទ្ធិបាទសូន្យោកាមនោះទុក្ខច្រើន ដល់ការ
កើតសទ្ធុ ទិវិព្រះនោកមដំចំរើន ព្រះនោកមដំចំរើន កំបាទព្យាគ
ន្យោកាមនោះទុក្ខច្រើន ដល់ការកើតសទ្ធុហើយ កំការព្យាគន្យោកាមនោះ

ព្រះបាទស្រីរាជ ប្រតិបត្តិ ចម្រើនសម្រាប់

បទដ្ឋាន ក៏ រុក្ខតិ ចេរ ខមតិ ច គេង ចង្ហា
 អត្តមថា យំ យដេវ ច មយំ កវុទ្ធិ កោតមំ
 អប្បច្ឆិមា តិ តដេវ កវំ កោតមោ ព្យាគាសិ
 តព្វ បទដ្ឋាន ក៏ រុក្ខតិ ចេរ ខមតិ ច គេង
 ចង្ហា អត្តមថា មយំ ហិ កោ កោតម បុព្វ
 ឃី ជាតាម កេ ច មុណ្ណា កា សមណកា ក៏ ក្លា
 កណ្ណា ពុទ្ធានុប្បត្តា កេ ច ធម្មស្ស អញ្ញាតារោតិ
 អជិទេសិ វក មេ កវំ កោតមោ សមណេសុ
 សមណោប្បមិ សមណេសុ សមណោប្បសាទំ សមណោ
 សុ សមណោកវំ អភិក្កន្ធិ កោ កោតម ។ មេ ។
 ឧទាសកំ មំ កវំ កោតមោ ជាវេតុ អដ្ឋិតត្ថេ
 មាណុបេតំ សវណ្ណ័ត្ថេ ។

ចង្ហា បញ្ចប់ រឿង ។

ព្រះបាទស្រីរាជ ប្រតិបត្តិ កាបិកោណករិយ៍នូវក្រសែណៈ

តាមចិត្តផង គួរផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំងយើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្ត
 ត្រេកអរ ដោយការព្យាបាលនោះ យើងខ្ញុំបានសួរ ខ្ញុំប្រសាណា ។
 នឹងព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ក៏បានព្យាបាលខ្ញុំប្រសាណា ។
 ហើយ ក៏ការព្យាបាលនោះ តាមចិត្តផង គួរផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំង
 យើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរដោយការព្យាបាលនោះ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន ព្រោះថាកាលពីយើងខ្ញុំបានជំងឺយ៉ាងនេះថា បុគ្គល
 គួរណា ជាសមណៈត្រាហើល ជាភហុបតិជាតិ មានសម្បុរទៅ ជា
 កូនភិក្ខុអត់ពិប្របោទវិទេហាព្រហ្ម បុគ្គលគួរណា ជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំ
 គមិ ធម៌ (ឥឡូវនេះ) ព្រះគោតមដ៏ចំរើន បាននាំខ្ញុំឱ្យមានសេចក្តីស្រ-
 ឡាញ់ក្នុងក្នុងសមណៈ ឱ្យមានសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងក្នុងសមណៈ ឱ្យមាន
 សេចក្តីតារាត ក្នុងក្នុងសមណៈ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភិក្ខុច្បាស់
 ណាស់ ។ មេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនទ្រង់ជ្រាប ខ្ញុំខ្ញុំព្រះអង្គ
 ថាជាឧបាសក អ្នកដល់ខ្ញុំក្រសែណៈគមិ ស្មើដោយជីវិត តាំងពី
 ថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

បញ្ចប់ ចង្ហា ទី ៥ ។

មន្ទី ឯសុការីសុត្តិ

[៧៦] ឯសុការី សុត្តិ ។ ឯកំ សមយំ កកក
សាវត្ថយំ វិហារតិ ជេនវិទេ អនាថមិណ្ឌិកស្ស អា
រាមេ ។ អដិទា ឯសុការី ព្រាហ្មណោ យេន កកក
តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វ កកកតា សន្តិ សង្កាទិ
សង្កាទមិយំ កដិ សារណិយំ វិនិសារត្វា ឯក
មន្ទិ ឯសិទិ ។

[៧៧] ឯកមន្ទិ ឯសិទ្ធា ទោ ឯសុការី ព្រាហ្មណោ
កកកន្តិ ឯននរោទ ព្រាហ្មណោ ហោ កោកម ទតស្សោ
ចារិចរិយា មញ្ញមេន្ទិ ព្រាហ្មណស្ស ចារិចរិយំ មញ្ញមេន្ទិ
ទន្តិយស្ស ចារិចរិយំ មញ្ញមេន្ទិ វេស្សស្ស ចារិចរិយំ
មញ្ញមេន្ទិ សុទ្ធស្ស ចារិចរិយំ មញ្ញមេន្ទិ ។ គត្រិទំ កោ
កោកម ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណស្ស ចារិចរិយំ មញ្ញមេន្ទិ
ព្រាហ្មណោ កំ ព្រាហ្មណំ មរិចរេយ្យ ទន្តិយោ កំ
ព្រាហ្មណំ មរិចរេយ្យ វេស្សោ កំ ព្រាហ្មណំ មរិចរេយ្យ

ឯសុការីស្សត្ត ទី ៦

[៧៨] ឯបុរស្តបមកយំនិទេ ។ សមិយម្ហយ ព្រះមាន
ព្រះភាគច្រើននឹងនៅក្នុងផេនវិទោម យេសំវនាបមិណ្ឌិកសេន្ទិ វិបុ
ក្រុនិសាវត្តិ ។ ព្រះមានឯង ព្រាហ្មណំ យេនឯសុការី បុរេបុរស
ទៅគាល់ព្រះមានបុណ្យ លុះចូលទៅជល់ហើយ កំណក់ទាក់រោក
ព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររក់ទាក់នឹងគួរលើកហើយ
កំអង្គុយក្នុងទីសមសួរ ។

[៧៩] លុះឯសុការីព្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុងទីសមសួរហើយ គឺ
ព្រាហ្មណ៍ព្រះមានបុគ្គលិយំនិទេថា មតិគ្រូព្រះនាគមវិចិរិទ ពួក
ព្រាហ្មណ៍កែងបញ្ញាការបំរើ ៤ យ៉ាង គឺបញ្ញាការបំរើសម្រាប់ព្រាហ្ម
ណំ ១ បញ្ញាការបំរើសម្រាប់ក្សត្រិយ៍ ១ បញ្ញាការបំរើសម្រាប់វេស្សៈ ១
បញ្ញាការបំរើសម្រាប់សុទ្ធៈ ១ ។ មតិគ្រូព្រះនាគមវិចិរិទ ក្នុងរឿងនោះ
ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញាការបំរើសម្រាប់ព្រាហ្មណ៍យ៉ាងនេះថា ព្រាហ្មណ៍ត្រូវ
បំរើព្រាហ្មណ៍ ឬក្សត្រិយ៍ត្រូវបំរើព្រាហ្មណ៍ វេស្សៈត្រូវបំរើព្រាហ្មណ៍

[៨០] ភី បទ ប្រាហ្មណ សព្វោ លោកោ
 ប្រាហ្មណាចំ ឯកទត្តន្តជាតាតិ ភីហា ចតសេន្យ
 ចារិចរិយា បញ្ញាបេន្ធតិ^(១) ។ នោ ហំនំ កោ កោ-
 តម ។ សេយ្យជាបិ ប្រាហ្មណ បុរិសោ នធឿន្តោ
 អស្សកោ អនាធឿន្តយោ ភស្ស អកាមស្ស វិសំ^(២)
 ឱលក្កេយ្យំ ភីនន្ត អន្តោ បុរិស មិសំ ទាតិកត្វិ
 មូលក្ក អនុប្បធាតត្វន្តិ ឯវមេវ ទោ ប្រាហ្មណ
 ប្រាហ្មណា អប្បដិញ្ញាយ^(៣) ភេសិ សមណប្រាហ្មណា-
 ចំ អថ ទ បទិមា ចតសេន្យ ចារិចរិយា បញ្ញាបេន្ធតិ ។
 ចាហំ ប្រាហ្មណ សត្វិ បរិចរិតត្វន្តិ វធាមិ ទ បទា-
 ហំ ប្រាហ្មណ សត្វិ ទ បរិចរិតត្វន្តិ វធាមិ ។ យំ
 ហិស្ស ប្រាហ្មណ បរិចរកោ ចារិចរិយា ហេតុ ចាបិយោ
 អស្ស ទ សេយ្យោ ចាហន្តិ បរិចរិតត្វន្តិ វធាមិ យត្វ
 ទ្វស្ស ប្រាហ្មណ បរិចរកោ ចារិចរិយា ហេតុ សេយ្យោ
 អស្ស ទ ចាបិយោ ភមហំ បរិចរិតត្វន្តិ វធាមិ ។

១ ម. បញ្ញាបេន្ធតិ ។ ២ ឱ. ពិសំ ។ ម. ពិសំ ។ ៣ ឱ. អប្បដិញ្ញាយភេសំ ។

[៨០] ព្រះមានព្រះភាគគ្រាន់ស្មោះថា មូលប្រាហ្មណំ ចុះរលាក
 តាំងមូលយល់ព្រមដាច់ស្រេច មូលបញ្ញត្តិ របស់ពួកប្រាហ្មណ៍ខ្លះ
 ថា ពួកប្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិការបំរើតាំង ៤ យ៉ាងនេះចុះ ដូច្នោះដែរឬ ។
 បតិគ្រោះភាគមនីចំរើន លោកតាំងមូលមិនយល់ព្រម នូវការបញ្ញត្តិនេះ
 ទេ ។ មូលប្រាហ្មណ៍ បុរសកំសត់ វេយស មិនស្អុកស្អម ពួកឈ្នួញ
 នេះ យកចំណែកសាច់ (គោរបស់ខ្លួនដែលស្លាប់តាមផ្លូវ) ផ្អែកវិទ្យ
 ដល់បុរសកំសត់នោះ ដែលមិនចង់បានដោយបង្ខំថា វែវីយបុរស ៦៧
 ត្រូវតែស៊ីសាច់នេះ តាំងត្រូវស៊ីវិថូផង សេចក្តីនេះមានរូបមាណាណ
 មូលប្រាហ្មណ៍ ដោយការដែលពួកសមណប្រាហ្មណ៍នោះ មិនបានយល់
 ព្រមសោះ ស្រាប់តែពួកប្រាហ្មណ៍ មកបញ្ញត្តិការបំរើតាំង ៤ យ៉ាងនេះ
 ក៏មានរូបមេឃ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ មូលប្រាហ្មណ៍ គឺថាគមនិកាយ
 ថាត្រូវតែបំរើអ្នកតាំងអស់ (នោះ) ទេ មូលប្រាហ្មណ៍ តែគឺថាគ
 នឹងបានពោលថាមិនត្រូវបំរើតាំងអស់នោះទេ ។ មូលប្រាហ្មណ៍ ក្រោះ
 ថាកាលបើគេបំរើបុគ្គលណា ត្រូវបំរើជាបានបុគ្គលណា មិនបានប្រ-
 យោជន៍ ព្រោះហេតុការបំរើ គឺថាគមនិកាយថាត្រូវបំរើបុគ្គលនោះទេ
 មូលប្រាហ្មណ៍ តែថាកាលបើបុគ្គលណា បានប្រយោជន៍មិនបាន
 បាប ព្រោះហេតុតែការបំរើទេ គឺថាគមនិកាយថាត្រូវបំរើបុគ្គលនោះចុះ ។

ព្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ ឧបសម្ព័ន្ធនាម ចាមិយោភា

ទត្តិយកោមិ ព្រាហ្មណ ឯវិ ធុត្តេយ្យំ យំ វា ភេ
 បរិចរោតោ ចារិចរិយាហេតុ ចាមិយោ អស្ស ទ សេយ្យោ
 យំ វា ភេ បរិចរោតោ ចារិចរិយាហេតុ សេយ្យោ
 អស្ស ទ ចាមិយោ កមេតុ បរិចរេយ្យាសីតិ ។
 ទត្តិយោមិ ហិ ព្រាហ្មណ សម្មា ព្យាគរមាតោ
 ឯវិ ព្យាគរេយ្យ យំ ហិ មេ បរិចរោតោ ចារិចរិយា-
 ហេតុ ចាមិយោ អស្ស ទ សេយ្យោ ចាមិយោ
 បរិចរេយ្យំ យេត្ត ទោ មេ បរិចរោតោ ចារិចរិយា-
 ហេតុ សេយ្យោ អស្ស ទ ចាមិយោ តមមំ
 បរិចរេយ្យន្តិ ។ ព្រាហ្មណំ ទេមិ ព្រាហ្មណ ... វេស្សំ
 ទេមិ ព្រាហ្មណ... សុទ្ធិំ ទេមិ ព្រាហ្មណ ឯវិ
 ធុត្តេយ្យំ យំ វា ភេ បរិចរោតោ ចារិចរិយាហេតុ
 ចាមិយោ អស្ស ទ សេយ្យោ យំ វា ភេ បរិចរោតោ
 ចារិចរិយាហេតុ សេយ្យោ អស្ស ទ ចាមិយោ

ព្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ កាលំទេស្តកាលំបិ

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រសិទ្ធិបើស្មេស្មេត្រីយំយំនិទេថា កាលបេព្រះ
 អង្គបំបើបុគ្គលណា ទ្រង់ក្លាយទៅជាមនុស្សលាមកវិគ្រោះពេក មិនបាន
 ជាមនុស្សប្រសើរសេស ព្រោះហេតុតែការបំរើ មួយទៀត កាល
 បើព្រះអង្គបំបើបុគ្គលណា បានជាបុគ្គលគាប់ប្រសើរ មិនក្លាយជា
 បុគ្គលាថកថយ ព្រោះហេតុតែការបំរើទេ បណ្តាបុគ្គលទាំងពីរនេះ
 គេព្រះអង្គត្រូវបំបើបុគ្គលណា ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កាលបើត្រីយំ
 ឆ្លើយតបដោយត្រឹមត្រូវ គួរឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា កាលខ្ញុំបំបើបុគ្គល
 ណា ក្លាយខ្លួនទៅជាមនុស្សលាមកវិគ្រោះពេក មិនបានជាមនុស្ស
 ប្រសើរសេស ព្រោះហេតុតែការបំរើទេ ខ្ញុំមិនត្រូវបំបើបុគ្គលនោះ
 ឡើយ លុះតែខ្ញុំបំបើបុគ្គលណា បានការគាប់ប្រសើរ មិនបានការ
 កាត្រក់ ព្រោះហេតុតែការបំរើ ទើបខ្ញុំត្រូវបំបើបុគ្គលនោះ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើសេស្មេព្រាហ្មណ៍... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើសេស្មេ
 វេស្សៈ... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើសេស្មេសុខ្យំយ៉ាងនេះថា កាលបើ
 អង្គបំបើបុគ្គលណា ត្រូវបំរើជាមនុស្ស មិនបានការគាប់ប្រសើរ
 ព្រោះការបំរើជាហេតុទេ មួយទៀត កាលបើអង្គ បំបើបុគ្គលណា
 បានការគាប់ប្រសើរ មិនបានការកាត្រក់ ព្រោះការបំរើជាហេតុទេ

កាមេត្ត បរិច្ឆេទស័តិ ។ សុទ្ធិបដិសេធ^(១) ប្រាហ្មណ៍ សង្កា
ក្សត្រមាណា ឯវិ ក្សត្រមេយ្យ យំ ហិ មេ បរិច្ឆេតា
ចារិចរិយាហេតុ ចាបិយោ អស្ស ឧ សេយ្យោ ចាហន្តិ
បរិច្ឆេយ្យិ យត្ថ ទោ មេ បរិច្ឆេតោ បរិច្ឆេយាហេតុ
សេយ្យោ អស្ស ឧ ចាបិយោ កម្មហំ បរិច្ឆេយ្យន្តិ ។

[៨០] ជាហិ ប្រាហ្មណ៍ ឧទ្ធាតុលីនតា
សេយ្យសោតិ^(២) វឌាមិ ឧ បជាហិ ប្រាហ្មណ៍
ឧទ្ធាតុលីនតា ចាបិយសោតិ^(៣) វឌាមិ ។ ជាហិ
ប្រាហ្មណ៍ ឧទ្ធារវណ្ណតា សេយ្យសោតិ វឌាមិ ឧ
បជាហិ ប្រាហ្មណ៍ ឧទ្ធារវណ្ណតា ចាបិយសោតិ
វឌាមិ ។ ជាហិ ប្រាហ្មណ៍ ឧទ្ធារវណ្ណតា សេយ្យ-
សោតិ វឌាមិ ឧ បជាហិ ប្រាហ្មណ៍ ឧទ្ធារវណ្ណតា
ចាបិយសោតិ វឌាមិ ។ ឧទ្ធាតុលីនតា ហិ ប្រាហ្ម-
ណ៍ ឧទ្ធាតុលីនតា ហេតិ អនិច្ចាទាយិ
ហេតិ កាមេសុមិច្ឆាទារិ ហេតិ មុសាវាទិ ហេតិ

១ ខ. ម. ឧទ្ធារ ហិសេត្រា វិស្សតិ ។ ២-៣ ខ. ម. សេយ្យ សោតិ ។
ចាបិយ សោតិ ។

បណ្តាបុគ្គល ទាំងពីរខ្លះ តើអ្នកត្រូវបំប្រែបុគ្គលណា ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍
កាលបើសុខ្លះឆ្លើយតបដោយគ្រឹមត្រូវ ឆប្បឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា កាល
បើខ្ញុំបំប្រែបុគ្គលណា បានការអាក្រក់ មិនបានការតាមប្រសើរ ព្រោះ
ហេតុតែការបំប្រែខ្ញុំ មិនត្រូវបំប្រែបុគ្គលនោះឡើយ កាលបើខ្ញុំបំប្រែបុគ្គល
ណា បានការតាមប្រសើរ មិនមែនជាការអាក្រក់ ព្រោះហេតុតែ
ការបំប្រែខ្ញុំ តើខ្ញុំត្រូវបំប្រែបុគ្គលនោះ ។

[៨១] ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ គឺជាគម្ពីរពោលថា បុគ្គលតាមប្រសើរ
ព្រោះតែមានត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ទេ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ទាំងគឺជាគម្ពីរពោល
ពោលថាបុគ្គលថោកថយ ព្រោះតែមានត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ទេដែរ ។ ម្ចាស់
ប្រាហ្មណ៍ គឺជាគម្ពីរពោលថាបុគ្គលតាមប្រសើរ ព្រោះតែមានជានិច្ច
ថ្កុំទេ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ទាំងគឺជាគម្ពីរពោលថាបុគ្គលថោកទាប
ព្រោះតែមានជានិច្ចថ្កុំទេដែរ ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ គឺជាគម្ពីរ
ពោលថា បុគ្គលប្រសើរវិសេស ព្រោះតែមានគោរពលើសលុបទេ
ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ទាំងគឺជាគម្ពីរពោលថាបុគ្គលថោកទាប ព្រោះ
តែមានគោរពលើសលុបទេដែរ ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ព្រោះថាបុគ្គល
ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សូម្បីមានត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ តែជាអ្នកសម្លាប់
សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តការមេសុមិច្ឆា ប្រព្រឹត្តការពាក្យមុសា

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិសុទ្ធសិទ្ធិ

ឧទ្យានវណ្ណមិ ហិ ប្រាហ្មណ ឥនេកោត្ថោ ចា-
 ណាតិចាតា បដិវិរោ ហោតិ អនិច្ឆាណា
 បដិវិរោ ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរោ
 ហោតិ មុសាវាចា បដិវិរោ ហោតិ មិសុណាយ
 វាចាយ បដិវិរោ ហោតិ ឝុសាយ វាចាយ
 បដិវិរោ ហោតិ សម្មប្បណាថា បដិវិរោ ហោតិ
 អនិច្ឆាសុ ហោតិ អន្យបន្តចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ
 ហោតិ ភស្មា ន ឧទ្យានវណ្ណតា ចាមិយសោតិ
 វនាមិ ។ ឧទ្យានវណ្ណតាមិ ហិ ប្រាហ្មណ ឥនេកោត្ថោ
 ចាណាតិចាតិ ហោតិ អនិច្ឆាណាយិ ហោតិ កាមេ-
 សុមិច្ឆាចារិ ហោតិ មុសាវាទិ ហោតិ មិសុណាវាចោ
 ហោតិ ឝុសាវាចោ ហោតិ សម្មប្បណាមិ ហោតិ
 អនិច្ឆាសុ ហោតិ ព្យបន្តចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ហោតិ ភស្មា ន ឧទ្យានវណ្ណតា សេយ្យសោតិ
 វនាមិ ។ ឧទ្យានវណ្ណតាមិ ហិ ប្រាហ្មណ ឥនេកោត្ថោ
 ចាណាតិចាតា បដិវិរោ ហោតិ អនិច្ឆាណា
 បដិវិរោ ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរោ ហោតិ

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិសុទ្ធសិទ្ធិ

មាលប្រាហ្មណំ បុគ្គលក្ខន្ធិ ក្នុងិលោកនេ ជាអ្នកមានជានិច្ចថ្វ
 ហើយបានវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិច្ឆាទាន វៀរចាកកាមេសុ-
 មិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកមិសុណាវាចា វៀរចាកឝុសាវាចា
 វៀរចាកសម្មប្បណាមៈ មិនមានអភិជ្ឈ មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មា-
 ទិដ្ឋិកំមាន ហេតុនោះ បានជានិច្ចនិមិត្តកាលថា បុគ្គលថេតថាប
 ព្រោះតែមានជានិច្ចថ្វ ។ មាលប្រាហ្មណំ បុគ្គលក្ខន្ធិ ក្នុងិលោក
 នេ សូម្បីមានភោគៈលើសលុប តែជាអ្នកសម្ងាត់សត្វ ល្ងង់ច្រឡោត
 ច្រប្រើក្នុងកាមេសុមិច្ឆា និយាយពាក្យមុសា មានវាចាញះញង់ មាន
 ពាក្យគ្រក់ និយាយពាក្យឝុសាវាចា មានអភិជ្ឈ មានចិត្តព្យា-
 បាទ ជាមនុស្សមិច្ឆាទិដ្ឋិ ហេតុនោះ បានជានិច្ចនិមិត្តកាលថា បុគ្គល
 វិសេសវិសាល ព្រោះតែមានភោគៈលើសលុប ។ មាលប្រាហ្មណំ
 បុគ្គលក្ខន្ធិ ក្នុងិលោកនេ ជាអ្នកមានភោគៈលើសលុប ហើយបាន
 វៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិច្ឆាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ

ព្រះហឫណ្យ ឯសុភវិស្សន្ត សុទ្ធនិយម

ឌុសាវាតា បដិវិរតោ ហោតិ ចិសុណាយ វាតាយ
 បដិវិរតោ ហោតិ ឌុសាយ - វាតាយ បដិវិរតោ
 ហោតិ សម្មប្បណាថា បដិវិរតោ ហោតិ អនិច្ច័យសុ
 ហោតិ អត្យចន្ទនិទ្ទោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ
 ភស្មា ធន ឧទ្យានភោគតា ចាមិយសោតិ វនាមិ
 ធាមិ ព្រាហ្មណ សទ្ធិ បរិចរិត្យន្តិ វនាមិ ឌុ
 បធាមិ ព្រាហ្មណ សទ្ធិ ធន បរិចរិត្យន្តិ វនាមិ ។
 យំ មិស្ស ព្រាហ្មណ បរិចរតោ ចារិចរិយាហោតុ
 សទ្ធា វឌ្ឍតិ សីលំ វឌ្ឍតិ សុតំ វឌ្ឍតិ ចាកោ
 វឌ្ឍតិ បញ្ញា វឌ្ឍតិ កមមំ បរិចរិត្យន្តិ វនាមិ ។

(៨២) ឯវិ វុត្តេ ឯសុភវិ ព្រាហ្មណ
 ភកវន្តិ ឯតនេវេច ព្រាហ្មណ ហោ ភោគម
 ចត្តារិ ធានិ បញ្ញាមន្តិ ព្រាហ្មណស្ស សទ្ធិ(១)
 បញ្ញាមន្តិ ទត្តិយស្ស សទ្ធិ បញ្ញាមន្តិ វេស្សស្ស
 សទ្ធិ បញ្ញាមន្តិ សុទ្ធស្ស សទ្ធិ បញ្ញាមន្តិ ។

• ១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

ព្រះហឫណ្យ ឯសុភវិស្សន្ត សិវនិទ្ទិស្សន្ត

វៀរោកមុសាវាត វៀរោកបិសុណាវាតា វៀរោកឌុសាវាតា វៀរ
 ចកសម្មប្បណាថា មិនមានកកដ្ឋាន មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ
 កំមាន ហេតុនោះបានជាគេជាគនមិនពោលថា បុគ្គលថេរកម្រ ព្រោះ
 នៃមានភោគលើសលុបទេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គេជាគនមិនពោលថា
 ត្រូវតែបំរើភ្នែកតាំងអស់ (នោះ) ទេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តាំងគេជាគនមិន
 បានពោលថា មិនត្រូវបំរើភ្នែកតាំងអស់ក៏ទេដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ព្រោះថាកាលបើគេបំរើបុគ្គលណា សព្វចំរើន សីលចំរើន សុភវិចំរើន
 ចានចំរើន ប្រាជ្ញាចំរើន ព្រោះការបំរើ (នោះ) ជាហេតុ គេជាគន
 ទើបពោលថា ត្រូវបំរើបុគ្គលនោះ ។

(៨២) កាលបើព្រះមានបុណ្យ សំដែងយ៉ាងនេះហើយ ឯសុ-
 ភវិព្រាហ្មណ៍ បានក្រេចខ្លួនព្រះមានបុណ្យយ៉ាងនេះថា បរិច្ច្រោះ
 នោគមន៍ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិទ្រព្យ៤ យ៉ាង គឺបញ្ញត្តិទ្រព្យសំរាប់
 ខ្លួនរបស់ព្រាហ្មណ៍ ១ បញ្ញត្តិទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់ក្រិយ៍ ១ បញ្ញត្តិ
 ទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់វេស្សៈ ១ បញ្ញត្តិទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់សុទ្ធា ១ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសក

គត្រិនិ កោ ភោគម ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស
 សទ្ធិំ បញ្ញាចេន្នំ ភិក្ខុវេយ្យំ ភិក្ខុវេយ្យញ បទ
 ព្រាហ្មណោ សទ្ធិំ អតិមត្តមាថោ អកិច្ចការី
 ហោតិ កោចោវ អនិច្ចំ អនិយមាថោតិ វិនិ ទោ កោ
 ភោគម ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស សទ្ធិំ
 បញ្ញាចេន្នំ ។ គត្រិនិ កោ ភោគម ព្រាហ្មណា
 ទត្តិយស្ស សទ្ធិំ បញ្ញាចេន្នំ ទទុកលាបិ ទទុក-
 លាបញ បទ ទត្តិយេក សទ្ធិំ អតិមត្តមាថោ
 អកិច្ចការី ហោតិ កោចោវ អនិច្ចំ អនិយមាថោតិ
 វិនិ ទោ កោ ភោគម ព្រាហ្មណា ទត្តិយស្ស សទ្ធិំ
 បញ្ញាចេន្នំ ។ គត្រិនិ កោ ភោគម ព្រាហ្មណា វេស្ស-
 ស្ស សទ្ធិំ បញ្ញាចេន្នំ កសិការក្កំ កសិការក្កញ
 បទ វេស្សេន សទ្ធិំ អតិមត្តមាថោ អកិច្ចការី
 ហោតិ កោចោវ អនិច្ចំ អនិយមាថោតិ វិនិ ទោ កោ
 ភោគម ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស សទ្ធិំ បញ្ញាចេន្នំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសក

បពិត្រព្រះគោតមវិចារីន បណ្ណាទ្រព្យទាំង៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្ត
 ការប្រតិក្កិស្តមនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រសិនបើ
 ព្រាហ្មណ៍មើលងាយខ្លួនការប្រតិក្កិស្តម ដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកមិនធ្វើការក្នុងវិស័យខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នកក្សេមក្សាយ ល្មមទ្រព្យ
 ដែលអមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមវិចារីន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្ត
 ការប្រតិក្កិស្តមនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់ព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯង ។
 បពិត្រព្រះគោតមវិចារីន បណ្ណាទ្រព្យទាំង៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្ត
 ច្នៃនិងបំពង់ព្រួញនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់ក្សត្រិយ៍ ប្រសិនបើ
 ក្សត្រិយ៍មើលងាយច្នៃនិងបំពង់ព្រួញ ដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ ឈ្មោះ
 ថាជាអ្នកមិនធ្វើការក្នុងវិស័យខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នកក្សេមក្សាយ ល្មមទ្រព្យ
 ដែលអមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមវិចារីន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្ត
 ចំពង់ព្រួញនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់ក្សត្រិយ៍យ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រ
 ព្រះគោតមវិចារីន បណ្ណាទ្រព្យទាំង៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តការ
 កសិករនិងការក្សេមក្សាយនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់វេស្សៈ ប្រសិនបើ
 វេស្សៈមើលងាយការកសិករនិងការក្សេមក្សាយដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកមិនធ្វើការក្នុងវិស័យខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នកក្សេមក្សាយ ល្មមទ្រព្យ
 ដែលអមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមវិចារីន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តការ
 កសិករនិងការក្សេមក្សាយនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់វេស្សៈយ៉ាងនេះឯង ។

ព្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ និងសុត្តន្តបិដក

តត្រិដំ កោ កោតម ព្រាហ្មណ សុទ្ធស្ស សទ្ធនិ
បញ្ញាបេន្និ អសិកត្យាភន្និ អសិកត្យាភន្និក្ខ បទ
សុត្តោ សទ្ធនិ អតិមញ្ញាមាណ អតិកុណារិ ហោតិ
កោតោវ អនិច្ចំ អាទិយមាហោតិ ឥនិ ទោ កោ កោតម
ព្រាហ្មណ សុទ្ធស្ស សទ្ធនិ បញ្ញាបេន្និ ។ (១) ឥមានិ
ចត្តារិ ធនានិ បញ្ញាបេន្និ ឥធន ករិ កោតមោ
កិមាហោតិ ។

(១៣) ក៏ បទ ព្រាហ្មណ សព្វោ លោកោ
ព្រាហ្មណនិ ឯតទទ្ធកុដាចាតិ ឥមានិ ចត្តារិ ធនានិ
បញ្ញាបេន្និ ។ យោ ហិនិ កោ កោតម ។ សេយ្យដាចិ
ព្រាហ្មណ បុរិសា ធម្មត្ថោ អស្សកោ អចាន្តិយោ
តស្ស អកាមស្ស រិសំ ឱលក្ខយ្យំ ឥនទ្ធន អន្តោ
បុរិស មិសំ ទានិកត្ថំ មូលក្ខ អទុក្ខនាតត្ថន្នំ ឯវាថេវ
ទោ ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណ អប្បជិញ្ញាយ តេសិ
សមណព្រាហ្មណនិ អថ ធនានិ ចត្តារិ ធនានិ
បញ្ញាបេន្និ ។ អរិយំ ទោ បទ អហំ ព្រាហ្មណ

១. ព្រាហ្មណ កោ កោតម កុដាចា ឥនិ ទោ ។

ព្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ និងសុត្តន្តបិដក

បតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បណ្ណាទ្រព្យចាំង ៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញា
កណ្តៀវនឹងអម្រែកនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់សុទ្ធៈ ប្រសិនបើសុទ្ធៈ
មើលងាយកណ្តៀវនឹងអម្រែក ដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ ឈ្មោះថា
ជាអ្នកមិនធ្វើការងារដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នកក្ស្រាទ្រព្យ ល្អបយកទ្រព្យ
ដែលគេមិនបានឲ្យ បតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញា
កណ្តៀវនឹងអម្រែកនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់សុទ្ធៈយ៉ាងនេះឯង ។
ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញាទ្រព្យ យ៉ាងនេះ តើព្រះគោតមដ៏ចំរើន សំដែង
ថាដូចម្តេច ត្រង់រឿងនេះ ។

(១៤) ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ ចុះរលកចាំងមូល យល់ព្រមខ្លឹមការ
បញ្ញតិរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍នេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ចូរបញ្ញតិទ្រព្យ យ៉ាង
នេះចុះ ដូច្នោះដែរឬ ។ បតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន រឿងនេះរលកចាំង
មូលមិនយល់ព្រមទេ ។ ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ បុរសកំសត់ ឥតយស ក្រីក្រ
ពួកល្អបញ្ញាទេយ្យចំរើនកសាប (គោរបស់ខ្លួន ដែលស្តាប់តាមផ្លូវ)
ផ្អែកវេទ្យសំរាប់បុរសកំសត់នោះ ដែលមិនចង់បាន ដោយការបង្ខំថា វែ
រ៉ុយចុរស ឯងត្រូវស៊ីសាច់នេះ ចាំងត្រូវស៊ីនិវ្វេស រសចក្តិៈនេះមាន
ឧបមាយ៉ាងណា ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ កាលបើពួកសមណព្រាហ្មណ៍ចាំង
នោះមិនបានយល់ព្រម ស្រាប់តែពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញតិទ្រព្យចាំង ៤ នេះ
ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ ឯងថាគតបញ្ញតិ

សុត្តនិបាត វជ្ជីមនិកាយស្ស វជ្ជីមបណ្ណយកំ

លោកុត្តរំ ធម្មំ បុរិសស្ស សទ្ធនំ បញ្ញាថេមិ ចោកណំ
 ចោ បទស្ស មាតាមេត្តិកំ កុលវិសំ អនុស្សវតោ
 យត្ថ យត្ថេវ អត្តការស្ស អភិធម្មត្ថិ ហោតិ ភេន
 តេនេវ សិទ្ធិ កច្ចតិ ទត្ថិយកុលេ ទេ អត្តការស្ស
 អភិធម្មត្ថិ ហោតិ ទត្ថិយេត្ថេវ សិទ្ធិ កច្ចតិ ព្រា-
 ហ្មណកុលេ ទេ អត្តការស្ស អភិធម្មត្ថិ ហោតិ
 ព្រាហ្មណេត្ថេវ សិទ្ធិ កច្ចតិ វេស្សកុលេ ទេ
 អត្តការស្ស អភិធម្មត្ថិ ហោតិ វេស្សេត្ថេវ សិទ្ធិ
 កច្ចតិ សុទ្ធកុលេ ទេ អត្តការស្ស អភិធម្មត្ថិ ហោតិ
 សុទ្ធត្ថេវ សិទ្ធិ កច្ចតិ ។ សេយ្យថាមិ ព្រាហ្មណំ
 យំ យនេវ បច្ចយំ បដិទ្ធិ អត្តិ ជលតិ ភេន តេនេវ
 សិទ្ធិ កច្ចតិ ។ កដ្ឋព្វេ បដិទ្ធិ អត្តិ ជលតិ
 កដ្ឋត្ថេវ សិទ្ធិ កច្ចតិ សកលិកាញេ បដិទ្ធិ អត្តិ
 ជលតិ សកលិកត្ថេវ សិទ្ធិ កច្ចតិ តិណាញេ បដិទ្ធិ
 អត្តិ ជលតិ តិណាត្ថេវ សិទ្ធិ កច្ចតិ ភោមយញេ
 បដិទ្ធិ អត្តិ ជលតិ ភោមយត្ថេវ សិទ្ធិ កច្ចតិ

• ខ. សន្តិ

សុត្តនិបាត វជ្ជីមនិកាយ វជ្ជីមបណ្ណយកំ

លោកុត្តរេនិជ្ជិប្រិសិវតិមក្កិ ថាជាប្រាសាទសំបុរសស្រ្តី ចំ
 ណែកបុរសស្រ្តីនោះ ដែលអន្តោលតាមវិញ្ញត្តិ ជាចំណែកខាងមាតា
 បិតាមតិដើម បានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលណា ។ ក៏ដល់ខ្ញុំការរាប់តាម
 ត្រកូលនោះ ។ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលក្សត្រិយ៍ ក៏ដល់ខ្ញុំការរាប់
 ថាជាក្សត្រិយ៍ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ក៏ដល់ខ្ញុំការ
 រាប់ថាជាក្រាហ្មណ៍ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលវេស្សៈ ក៏ដល់ខ្ញុំ
 ការរាប់ថាជាក្រាហ្មណ៍ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលសុទ្ធៈ ក៏ដល់ខ្ញុំការ
 រាប់ថាជាក្រាហ្មណ៍ ។ ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ ភ្លើងនេះគ្រោះកាស្រ័យរបស់ណា ។
 ជាបច្ច័យ ក៏ដល់ខ្ញុំការរាប់តាមរបស់នោះ ។ ។ បើភ្លើងនេះកាស្រ័យនឹង
 ទស ក៏ដល់ខ្ញុំការរាប់ថា ភ្លើងទស បើភ្លើងនេះកាស្រ័យនឹងចំណង់
 ឈើ ក៏ដល់ខ្ញុំការរាប់ថា ភ្លើងចំណង់ឈើ បើភ្លើងនេះកាស្រ័យនឹង
 ស្មៅ ក៏ដល់ខ្ញុំការរាប់ថា ភ្លើងស្មៅ បើភ្លើងនេះកាស្រ័យនឹងអាចម៍ភោ
 ក៏ដល់ខ្ញុំការរាប់ថា ភ្លើងអាចម៍ភោ ។ សេចក្តីចាំនេះមានរូបមាណីនិកា

ក្រាហ្វិកស្យូ ឯស៊ុកស្យូ ក្រសាលាឯករាជ្យ

ឯវមេវ ទោ អហំ ក្រាហ្វិកស្យូ អរិយំ លោកុត្តរំ
ធម្មំ បុរិសស្ស ភស្តុដំ បញ្ញាបេមិ ចោរណំ ទោ
បទស្ស មាតាបេត្តតំ កុលវិសំ អនុស្សវតោ យត្ត
យត្រូវ អត្តការស្ស អភិធម្មតិ ហោតិ តេន តេទេវ
សំឡំ កច្ឆតិ ទត្តិយកុលេ ទេ អត្តការស្ស អភិធម្មតិ
ហោតិ ទត្តិយោត្រូវ សំឡំ កច្ឆតិ ក្រាហ្វិកស្យូ
ទេ អត្តការស្ស អភិធម្មតិ ហោតិ ក្រាហ្វិកស្យូ
សំឡំ កច្ឆតិ វេស្សកុលេ ទេ អត្តការស្ស អភិ-
ធម្មតិ ហោតិ វេស្សកុលេ ទេ អត្តការស្ស អភិ-
ធម្មតិ ហោតិ វេស្សកុលេ សំឡំ កច្ឆតិ សុទ្ធកុលេ
ទេ អត្តការស្ស អភិធម្មតិ ហោតិ សុទ្ធកុលេ
សំឡំ កច្ឆតិ ។

(៨៤) ទត្តិយកុលា ទេមិ ក្រាហ្វិកស្យូ អការ-
ស្ស អនការិយំ បទ្ធវិគោ ហោតិ សោ ទ គតា-
កតប្បវេទិតំ ធម្មវិទយំ អាគម្ម ចាណាតិចាតា
បដិវិគោ ហោតិ អធិប្បាណាតា បដិវិគោ ហោតិ
អប្រាហ្មចរិយា បដិវិគោ ហោតិ មុសាវាតា បដិវិ-
គោ ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ បដិវិគោ ហោតិ

ក្រាហ្វិកស្យូ ឯស៊ុកស្យូ កាលនៃច្បាប់ប្រកាសឯកសារ

ម្ចាស់ក្រាហ្វិកស្យូ គឺជាគណៈកម្មាធិការប្រកាសឯកសារ ជាដាច់ខាត
ខ្លួនឯបុរសស្រី កាលបើបុគ្គលរស់នៅក្នុងក្រុម ជាចំណែកខាងមាតា
បិតាដែលមានមតិប្លែក ហើយបានកើតអត្តភាពក្នុងក្រុមណា ។
ក៏ដល់ខ្លួនកាលបើជាម្ចាស់នោះ ។ ដែរ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងក្រុម
ក្សត្រិយ៍ ក៏ដល់ខ្លួនកាលបើជាម្ចាស់ក្សត្រិយ៍ បើបានកើតអត្តភាពក្នុង
ក្រុមក្រាហ្វិកស្យូ ក៏ដល់ខ្លួនកាលបើជាម្ចាស់ បើបានកើត
អត្តភាពក្នុងក្រុមវេស្សៈ ក៏ដល់ខ្លួនកាលបើជា វេស្សៈ បើបានកើត
អត្តភាពក្នុងក្រុមសុទ្ធៈ ក៏ដល់ខ្លួនកាលបើជា សុទ្ធៈ ក៏មានទុបមេឃ្យ
ដូច្នោះដែរ ។

(៨៤) ម្ចាស់ក្រាហ្វិកស្យូ បើបុគ្គលចេញចាកផ្ទះអភិធម្មតិក្រុម
ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ក៏អត្តភាពនោះ បានកស្រយធម្មវិទយ ដែល
កងគរសំដែងហើយ ជាបុគ្គលបានរៀបចំប្រកាសឯកសារ រៀបចំ
អទិដ្ឋាន រៀបចំអប្រាហ្មចរិយៈ រៀបចំមុសាវាត រៀបចំមិសុ-

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ឌសក

ធម្មសាយ វាចាយ បដិវិរោ ហោតិ សធម្មលាទា
 បដិវិរោ ហោតិ អនកិជ្ឈនុ ហោតិ អត្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាមគោ ហោតិ ញាយិ
 ធម្មំ កុសលំ ។ ព្រាហ្មណកុលា ទេមិ ព្រាហ្មណ
 អគារស្នា អនការិយំ ចត្វជិតោ ហោតិ សោ ច
 តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិទយំ អាគម្ម ចាណាតិចាតា
 បដិវិរោ ហោតិ អនិច្ចាទា បដិវិរោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវិរោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាមគោ ហោតិ
 ញាយិ ធម្មំ កុសលំ ។ វេស្សកុលា ទេមិ ព្រាហ្មណ
 អគារស្នា អនការិយំ ចត្វជិតោ ហោតិ សោ ច
 តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិទយំ អាគម្ម ចាណាតិចាតា
 បដិវិរោ ហោតិ អនិច្ចាទា បដិវិរោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវិរោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាមគោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ឌសក

ណាតា វៀរោកធម្មសាវាទា វៀរោកសម្មប្បសាមៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិន
 មានចិត្តក្សានុ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ជាបុគ្គលគ្រេកអរនឹងកុសលធម៌
 ដែលជាតួហេតុ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះអំពីគ្រូកូល
 ព្រាហ្មណ៍ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស កុលបុត្រនោះសោត អាស្រ័យ
 ធម៌វិន័យដែលគេជាគតសំដែងហើយ ជាបុគ្គលបានវៀរោកបាណាតិបាត
 វៀរោកអចិន្តាន វៀរោកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរោកមុសាវាទ ។ បេ ។ ជា
 សម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលគ្រេកអរនឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្របានចេញចាកផ្ទះអំពីគ្រូកូលវេស្សហើយចូលទៅ
 កាន់ផ្នួស កុលបុត្រនោះសោត អាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែលគេជាគតសំដែង
 ហើយ ជាបុគ្គលវៀរោកបាណាតិបាត វៀរោកអចិន្តាន វៀរោក
 អព្រហ្មចរិយៈ វៀរោកមុសាវាទ ។ បេ ។ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលគ្រេកអរ

ប្រាជ្ញាសាស្ត្រ ឯកសារសុត្តន្ត កុសលាទេសនា

ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ សុទ្ធកុសលំ ទេមិ
 ប្រាជ្ញាសា អការស្នា អនករិយំ បទ្ធិជិតោ ហោតិ
 សោ ច តថាភកប្បវេទិតំ ធម្មវិទយំ អភម្ម ចាណា-
 តិទាតា បដិវរតោ ហោតិ អនិច្ឆាទាចា បដិវរតោ
 ហោតិ អត្រហ្មធរិយា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា
 បដិវរតោ ហោតិ ចិសុណាយ វាទាយ បដិវរតោ
 ហោតិ ធុរសាយ វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ
 សម្មច្បលាថា បដិវរតោ ហោតិ អនតិជ្ឈានុ
 ហោតិ អត្យាបន្តចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ
 អាវាទោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។
 តំ ភី មញ្ញសិ ប្រាជ្ញាសា ប្រាជ្ញាលោ ។ ទុ
 ទោ បហោតិ អស្មី ចទេសេ អវេរិ អត្យាបជ្ឈិ
 មេត្តចិត្តំ កាវេតុំ ទោ ទត្តិយោ ទោ វេស្សោ ទោ
 សុទ្ធាតិ ។ ទោ ហិទិ ភោ ភោតម ទត្តិយោមិ
 ហិ ភោ ភោតម បហោតិ អស្មី ចទេសេ អវេរិ
 អត្យាបជ្ឈិ មេត្តចិត្តំ កាវេតុំ ប្រាជ្ញាលោមិ ហិ
 ភោ ភោតម... វេស្សោមិ ហិ ភោ ភោតម...

ប្រាជ្ញាសាស្ត្រ ឯកសារសុត្តន្ត កាលៃច្បួលប្រោកនាឯកុសលធម៌

នីតិកុសលធម៌ ដែលជាក្មេង ។ ម្ចាស់ប្រាជ្ញាសា បើកុលបុត្រ
 បានចេញចាកផ្ទះអំពីគ្រូកូលសុទ្ធុរិយោចូលទៅកាន់ផ្ទះ កុលបុត្រនោះ
 វេលា កស្រយំធម៌វិទយ ដែលតថាភកបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គល
 បានរៀបចំបាណាតិបាត រៀបចំអចិន្តាចារ រៀបចំអត្រហ្មធរិយៈ
 រៀបចំមុសាវាទ រៀបចំចិសុណាវាទ រៀបចំធុរសាវាទ រៀប
 ចំចាតសម្មប្បណាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មា-
 ទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលគ្រូកម្រើនកុសលធម៌ ដែលជាក្មេង ។ ម្ចាស់
 ប្រាជ្ញាសា អ្នកយល់ខ្លះហេតុនោះដូចម្តេច មានត្រាហ្មធរិយៈបិណ្ឌ
 ចំរើនមេត្តចិត្ត ជាចិត្តមិនមានភៀវ មិនមានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនេះ
 ក្សត្រិយ៍ចំរើនមិនបាន វេស្សៈចំរើនមិនបាន សុទ្ធុរិយោមិនបានទេ ។
 បតិគ្រូព្រះភោតមដ៏ចំរើន ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ បតិគ្រូព្រះ
 ភោតមដ៏ចំរើន ពោះក្សត្រិយ៍អាចចំរើនមេត្តចិត្ត ដែលមិនមានភៀវ
 មិនមានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនេះបាន បតិគ្រូព្រះភោតមដ៏ចំរើន
 ពោះជាប្រាជ្ញាសា... បតិគ្រូព្រះភោតមដ៏ចំរើន ពោះជាវេស្សៈ...

សុត្តនិកាយ ច្បាប់និកាយស្ស ច្បាប់បណ្ណាសារ

សុត្តោបិ ហិ កោ កោតម... សុត្តោបិ ហិ កោ
កោតម ធន្តារោ វណ្ណា បហោន្តិ អស្មី បទេសេ
អវេរី អព្យាចជ្ឈិ មេត្តចិត្តិ កាវេត្តិ ។

[៨៨] ឯវមេវ ទោ ប្រាហ្មណ ទត្តិយតុលា
ទេមិ អការស្នា អនការិយំ ចត្វជិតោ ហោតិ សោ
ច ភថាភកប្បវេទិតំ ចម្មវិទយំ អាភម្ម ចាលាភិចាភ
ចដិវិតោ ហោតិ អនិប្ពាណា ចដិវិតោ ហោតិ
អព្រហ្មចរិយា ចដិវិតោ ហោតិ មុសាវាណា ចដិវិតោ
ហោតិ ចិសុណាយ វាចាយ ចដិវិតោ ហោតិ
ជុសាយ វាចាយ ចដិវិតោ ហោតិ សម្មច្យលាចា
ចដិវិតោ ហោតិ អនិច្ចាសុ ហោតិ អព្យាចជ្ឈិតោ
ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាមោ ហោតិ ញាយំ
ទម្មំ កុសលំ ។ ប្រាហ្មណតុលា ទេមិ ប្រាហ្ម-
ណ... វេស្សតុលា ទេមិ ប្រាហ្មណ... សុទ្ធកុលា
ទេមិ ប្រាហ្មណ អការស្នា អនការិយំ ចត្វជិតោ
ហោតិ សោ ច ភថាភកប្បវេទិតំ ចម្មវិទយំ អាភម្ម

សុត្តនិកាយ ច្បាប់និកាយស្ស ច្បាប់បណ្ណាសារ

បកិក្រព្រះភោគមជិចំរោ ពោះជាសុទ្ធៈ... បកិក្រព្រះភោគមជិចំរោ
វណ្ណៈទាំង ៤ សុទ្ធាភោចំរោមេត្តចិត្ត ដែលមិនមានព្យា មិន
មានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនេះ បានទាំងអស់ ។

[៨៩] ខ្លួនប្រាហ្មណ យ៉ាងហ្នឹងហើយ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះ
អំពីគ្រួសារក្សត្រិយ៍ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស កុលបុត្រនោះឯង កាស្រយ
ធម៌វិន័យ ដែលគេជាគតបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គលបានវៀរចាកបុណ្ណា-
ភិបាក វៀរចាកអទិទ្ធាមាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាណ
វៀរចាកចិសុណាវាណា វៀរចាកជុសាវាណា វៀរចាកសម្មច្យលាបៈ មិន
មានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលក្រែកអនិច្ច
កុសលធម៌ ដែលជាកូនហេតុ ។ ខ្លួនប្រាហ្មណ បើចេញអំពីគ្រួសារ
ប្រាហ្មណ... ខ្លួនប្រាហ្មណ បើចេញអំពីគ្រួសារវេស្សៈ... ខ្លួន
ប្រាហ្មណ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះអំពីគ្រួសារសុទ្ធាហើយចូលទៅកាន់
ផ្នួស កុលបុត្រនោះឯង កាស្រយធម៌វិន័យ ដែលគេជាគតបានសំដែងហើយ

ប្រាហ្មណ៍ស្រ្តី ឯសុត្តន្តបិដក គុណសម្បត្តិសុត្តនិទាន

ចាណាភិបាតា បដិវរតោ ហោតិ អនិច្ចាធានា
 បដិវរតោ ហោតិ អព្រហ្មចរិយោ បដិវរតោ ហោតិ
 ឥសារវាទា បដិវរតោ ហោតិ ចិសុណាយ វាទាយ
 បដិវរតោ ហោតិ ឥសុណាយ វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ
 សធម្មច្យាណា បដិវរតោ ហោតិ អនភិជ្ឈាណុ ហោតិ
 អព្យាបន្តចិញ្ចោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អាណនោ
 ហោតិ ញាយំ នធម្មំ កុសលំ ។ តំ កំ មញ្ញសិ
 ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណោ ធុ ទោ ចហោតិ សោត្តិ
 សិបាទំ អាធាយ ធនំ កត្វា រោជេស្សិ បកហេតុ
 រោ ទត្តិយោ រោ វេស្សោ រោ សុទ្ធោតិ ។ រោ
 ហំនំ រោ កោតម ទត្តិយោចិ ហំ រោ កោតម
 ចហោតិ សោត្តិ សិបាទំ អាធាយ ធនំ កត្វា
 រោជេស្សិ បកហេតុ ប្រាហ្មណោចិ ហំ រោ កោត
 ម... វេស្សោចិ ហំ រោ កោតម... សុទ្ធោចិ ហំ
 រោ កោតម... សត្វោចិ ហំ រោ កោតម ចត្តារោ
 វណ្ណា ចហោតិ សោត្តិ សិបាទំ អាធាយ ធនំ
 កត្វា រោជេស្សិ បកហេតុ ។

ប្រាហ្មណ៍ស្រ្តី ឯសុត្តន្តបិដក កាលៃចុត្តសម្រេកនវិចិត្តសម្បត្តិ

ជាបុគ្គលបានវៀរចាកបាណាភិបាតា វៀរចាកអទិច្ចាធានា វៀរចាក
 អព្រហ្មចរិយោ វៀរចាកឥសារវាទា វៀរចាកចិសុណាវាទា វៀរចាក
 ឥសុណាវាទា វៀរចាកសធម្មច្យាណាចៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ
 ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលក្រែកអរិន្ទកុសលធម៌ ដែលជាគូបេតុ ។
 ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ អ្នកយល់ខ្លះហេតុនោះដូចម្តេច មានក្រែកប្រាហ្មណ៍
 ទើបអាចនាំយកម្ចាស់អំពីសម្រាប់ភ្នំ ទៅកាន់ស្ទឹង ជុំសំរិះ
 ក្បែរលាត ក្បែរយំដីនមិនបាន វេស្សៈជំរះមិនបាន សុទ្ធៈជំរះមិនបាន
 ទេឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បីក្បែរយំដីនមិនបានក៏ដូចជាសម្រាប់ភ្នំ
 ទៅកាន់ស្ទឹង ជំរះក្បែរលាតដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បី
 ប្រាហ្មណ៍... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បីវេស្សៈ... បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បីសុទ្ធៈ... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួក
 វណ្ណៈចំនួន ៤ សុទ្ធតែអាចយកកញ្ចប់លំអិតសម្រាប់ភ្នំ ទៅកាន់ស្ទឹង
 ជំរះក្បែរលាតចំនួន ៧ ។

សុទ្ធពិធិនៃ បដិវិភាគយស្ស បដិវិភាគយស្ស

[៨៦] ឃីវេ វេ ព្រាហ្មណ ខត្តិយកុលា
 ទេមិ អការស្វា អនការិយំ បទ្ធិដោ ហោតិ សោ
 ច តតាភកប្បវេទិតំ ធម្មវិទយំ អាកុច្ច ចាណាតិចាតា
 បដិវិភោ ហោតិ អនិប្បាណា បដិវិភោ ហោតិ
 អប្រាហ្មណិយា បដិវិភោ ហោតិ មុសាវាណា បដិវិភោ
 ហោតិ ចិសុណាយ វាចាយ បដិវិភោ ហោតិ
 ធម្មសាយ វាចាយ បដិវិភោ ហោតិ សម្មប្បណាថា
 បដិវិភោ ហោតិ អនិច្ចាណុ ហោតិ អព្យាបទ្ធិចិញ្ច
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អាកាណោ ហោតិ ញាយិ
 ធម្មំ កុសលំ ។ ព្រាហ្មណកុលា ទេមិ ព្រាហ្ម-
 ណ... វេស្សកុលា ទេមិ ព្រាហ្មណ... សុទ្ធកុលា
 ទេមិ ព្រាហ្មណ អការស្វា អនការិយំ បទ្ធិដោ
 ហោតិ សោ ច តតាភកប្បវេទិតំ ធម្មវិទយំ អាកុច្ច
 ចាណាតិចាតា បដិវិភោ ហោតិ អនិប្បាណា
 បដិវិភោ ហោតិ អប្រាហ្មណិយា បដិវិភោ ហោតិ
 មុសាវាណា បដិវិភោ ហោតិ ចិសុណាយ វាចាយ
 បដិវិភោ ហោតិ ធម្មសាយ វាចាយ បដិវិភោ ហោតិ

សុទ្ធពិធិនៃ បដិវិភាគយស្ស បដិវិភាគយស្ស

[៨៦] ខ្នាលព្រាហ្មណំ បើកុលុបុត្រោចញ្ញោកម្ពុះអំតិក្រកូល
 ក្សត្រិយ៍ហិយចូលទៅកាន់ផ្នួស កំកុលបុត្រោនោះ កាស្រ័យធម៌វិន័យ
 ដែលកតាភកប្បវេទិតំ ធម្មវិទយំ អាកុច្ច ចាណាតិចាតា រៀបចំ
 អនិប្បាណា រៀបចំអប្រាហ្មណិយា រៀបចំមុសាវាណា រៀបចំ-
 សុណាវាណា រៀបចំធម្មសាយ វាចាយ រៀបចំសម្មប្បណាថា
 អនិច្ចាណុ រៀបចំអព្យាបទ្ធិចិញ្ច រៀបចំសម្មាទិដ្ឋិ រៀបចំ
 កុសលធម៌ ដែលកាស្រ័យ ។ ខ្នាលព្រាហ្មណំ បើចេញអំតិក្រកូល
 ព្រាហ្មណំ... ខ្នាលព្រាហ្មណំ បើចេញអំតិក្រកូលវេស្ស... ខ្នាល
 ព្រាហ្មណំ បើកុលុបុត្រោចញ្ញោកម្ពុះអំតិក្រកូលសុទ្ធាហិយចូលទៅកាន់
 ផ្នួស កំកុលបុត្រោនោះ កាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែលកតាភកប្បវេទិតំ ធម្មវិទយំ
 អាកុច្ច ចាណាតិចាតា រៀបចំអនិប្បាណា រៀបចំអប្រាហ្មណិយា
 រៀបចំមុសាវាណា រៀបចំសុណាវាណា រៀបចំធម្មសាយ វាចាយ

សុត្តន្តបិដក ចម្ប៉ែនកាយស្ស ធម្មិមបណ្ណសក្ក

យោ ឯវ ទុ ទោ សោ ទត្តិយកុលា ប្រាហ្មណកុលា
 ភជញ្ញកុលា ឧប្បទ្រេហំ សាកស្ស វា សាលស្ស វា
 វា សលឡស្ស វា ចទ្ធនស្ស វា បទុមកស្ស វា
 វា ឧត្តរាណី អាណាយ អត្ថិ អភិធិត្ថត្តោ តេដោ
 ចាតុកតោ ស្មវ ទុ ខ្យស្ស អត្ថិ អច្ចិមា ទេវ
 វណ្ណិមា ធម មកស្សរោ ធម ភេទ សត្តា អត្ថិមា
 អត្ថិការណីយំ កាកុំ យោ បទ សោ ចណ្ណាលកុលា
 ធមសានកុលា វេណុកុលា វជការកុលា បុត្តសកុ-
 លា ឧប្បទ្រេហំ សាទានោណិយា វា សុករោណិយា
 វា វជកោណិយា វា វិលណ្ណកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរាណី
 អាណាយ អត្ថិ អភិធិត្ថត្តោ តេដោ ចាតុកតោ ស្មាស្ស
 អត្ថិ ធម ទេវ អច្ចិមា ធម ធម វណ្ណិមា ធម ធម
 មកស្សរោ ធម ធម ភេទ សត្តា អត្ថិមា អត្ថិការណីយំ
 កាកុំ ។ ចោ ហិទំ កោ កោតម យោមិ សោ
 កោ កោតម ទត្តិយកុលា ប្រាហ្មណកុលា ភជញ្ញ-
 កុលា ឧប្បទ្រេហំ សាកស្ស វា សាលស្ស វា

សុត្តន្តបិដក ចម្ប៉ែនកាយ ធម្មិមបណ្ណសក្ក

ភ្នើនិណា វេលណបុសេកើតអំពីទត្តិយត្រកូល អំពីប្រាហ្មណត្រកូល
 អំពីភជញ្ញត្រកូល យកវាខ្លួនភ្នើនិណាលី (ជាវិការៈ) ខែឈើស្រាយក្តី
 ឈើរ្យ្យ្យក្តី ដើមស្រលក្តី ដើមចន្ទ្រក្តី ដើមឈូកក្រហមក្តី មកពួក
 បង្កាត់ ភ្នើនិក៏នេះប្រាកដទៀត ភ្នើនិទោះមានអណ្តាតផង មានពណ៌ផង
 មានធាតុផង គេអាចធ្វើការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្នើនិ ទំនំភ្នើនិទោះបាន
 ចំណែកភ្នើនិណាដែលពួកបុសេកើតអំពីចណ្ណាលត្រកូល ឧសាត្រកូល
 វេណុត្រកូល វេការត្រកូល បុត្តសត្រកូល យកវាខ្លួនភ្នើនិណាលី
 (ជាវិការៈ) ខែស្មកនៃក្តី ស្មកជ្រកក្តី ស្មកជាន់ជ្រលក់ក្តី ដើមល្អុនប្រេង
 ក្តី មកពួកបង្កាត់ ភ្នើនិក៏នេះប្រាកដទៀតដែរ តែភ្នើនិទោះ មិនមាន
 អណ្តាតផង មិនមានពណ៌ផង មិនមានធាតុផង គេមិនអាចធ្វើការដែល
 ត្រូវធ្វើដោយភ្នើនិ ទំនំភ្នើនិទោះ បានទេឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្នើនិណាដែល
 ពួកបុសេកើតអំពីទត្តិយត្រកូល អំពីប្រាហ្មណត្រកូល អំពីភជញ្ញត្រកូល
 យកវាខ្លួនភ្នើនិណាលី (ជាវិការៈ) ខែឈើស្រាយក្តី ឈើរ្យ្យ្យក្តី

ប្រាសាទវិស្ណុ ឯស្តុកវិស្ណុ ក្នុងលោកកាល

សសន្យស្ស វា ធន្តស្ស វា បទុមស្ស វា
 ឧត្តរាណី អាធាយ អត្ថិ អតិទិព្វត្តោ នេដោ
 ទាតុកកោ ស្វាស្ស អត្ថិ អត្ថិមា ថេវ វណ្ណិមា ច
 បកស្សរោ ច ភេទ ច សត្តា អត្ថិជា អត្ថិករ-
 ណីយំ កាតុំ យោមិ សោ ចណ្ណាសកុលា ទេសា-
 ទកុលា វេណុកុលា វេណាវកុលា បុត្តសកុលា
 ឧប្បទ្រហំ សាទាទោណីយា វា សូករណាណីយា
 វា វេណាណាណីយា វា វេសណ្ណកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរាណី
 អាធាយ អត្ថិ អតិទិព្វត្តោ នេដោ ទាតុកកោ សោ-
 មិស្ស អត្ថិ អត្ថិមា ថេវ វណ្ណិមា ច បកស្សរោ
 ច ភេទមិ ច សត្តា អត្ថិជា អត្ថិករ ណីយំ កាតុំ
 សព្វោមិ ហិ កោ ភោតម អត្ថិ អត្ថិមា ថេវ វណ្ណិមា
 ច បកស្សរោ ច សព្វេទមិ ច សត្តា អត្ថិជា
 អត្ថិករណីយំ កាតុត្ថិ ។

ប្រាសាទវិស្ណុ ឯស្តុកវិស្ណុ កាលបច្ចុប្បន្នកាលឯពុសលធម៌

ដើមស្រល់ក្តី ដើមខ្នុរក្តី ឬដើមឈូកស្រោមក្តី មកពួកបង្កាត់ ភ្លើង
 កំរេប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះ មានអណ្តាតផង មានពណ៌ផង មាន
 ភ្នំផង គេអាចធ្វើការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ទាំងភ្លើងនោះក៏បាន
 ចំណែកភ្លើងណា ដែលពួកបុរសកើតអំពីចណ្ណាសក្រកូល អំពីទេសាទ-
 ក្រកូល អំពីវេណុក្រកូល អំពីវេណាវក្រកូល អំពីបុត្តសក្រកូល
 កាន់យកនូវតំបន់ភ្លើងទាំងលើ (ជាវិការៈ) ខែស្តុកវិស្ណុ ស្នូកស្រុកក្តី
 ស្នូកដាងជ្រលក់ក្តី ដើមល្អិតប្រេងក្តី មកពួកបង្កាត់ ភ្លើងកំរេប្រាកដ
 ឡើង ភ្លើងនោះសោត ក៏មានអណ្តាតដូចគ្នា មានពណ៌ដូចគ្នា
 មានភ្នំដូចគ្នាដែរ ទាំងគេអាចធ្វើការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ទាំង
 ភ្លើងនោះក៏បាន បរិក្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ឃុំភ្លើងទាំងគស់ សុខ
 គែមានអណ្តាតផង មានពណ៌ផង មានភ្នំផង ទាំងគេអាចធ្វើការដែល
 ត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ទាំងភ្លើងនោះបាន ទាំងគស់ ។

[៨៧] ឯវេរ ទោ ព្រាហ្មណ ទត្តិយកុណ

ទេមិ អការស្នា អនការិយំ បព្វដិគោ ហោតិ សោ
ច ភជាតតច្បវេទិតំ ធម្មវិទយំ អាកម្ម បាលាភិបាតា
បដិវរិគោ ហោតិ អនិច្ចាទាតា បដិវរិគោ ហោតិ
អព្រហ្មទរិយា បដិវរិគោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវរិគោ
ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ បដិវរិគោ ហោតិ
ធម្មសាយ វាចាយ បដិវរិគោ ហោតិ សម្មប្បណាទា
បដិវរិគោ ហោតិ អនភិជ្ឈាណុ ហោតិ អព្យាបធម្ម
ចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អាណទក្កេ
ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសសំ ។ ព្រាហ្មណ
ណកុណ ទេមិ ព្រាហ្មណ... វេស្សកុណ ទេមិ
ព្រាហ្មណ... សុទ្ធកុណ ទេមិ ព្រាហ្មណ អការស្នា
អនការិយំ បព្វដិគោ ហោតិ សោ ច ភជាតតច្បវេទិតំ
ធម្មវិទយំ អាកម្ម បាលាភិបាតា បដិវរិគោ ហោតិ

[៨៧] ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ មើកុលបុត្រ ចេញចាកផ្ទះ អំពីទត្តិយ-

ត្រកូល ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ កុលបុត្រនោះបានកស្រីយមរិទ្ធិយវែល
ភជាតតបានសំដែងហើយ ជាម្ចាស់វៀរចាកបាលាភិបាតា វៀរចាក
អទិគ្គាទា វៀរចាកអព្រហ្មទរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកមិសុណា-
វាទា វៀរចាកធម្មសាវាទា វៀរចាកសម្មប្បណាទា មិនមានអភិជ្ឈា
មិនមានចិត្តវាទា ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាអ្នកត្រេកអរនឹងកុសលធម៌
វែលជាត្រហេតុ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ មើកុលបុត្រ ចេញចាកផ្ទះ
អំពីព្រាហ្មណត្រកូល... ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ មើកុលបុត្រ ចេញចាកផ្ទះ
អំពីវេស្សត្រកូល... ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ មើកុលបុត្រ ចេញចាកផ្ទះអំពីសុទ្ធ-
ត្រកូល ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ កុលបុត្រនោះបាន បានកស្រីយមរិ
វិទ្ធិយ វែលភជាតតបានសំដែងហើយ ជាម្ចាស់វៀរចាកបាលាភិបាតា

ប្រាហ្មណ៍សូត្រ ឧបសម្ព័ន្ធសុត្តនិកាយ

អធិប្បាណា បដិវរោ ហោតិ អប្រាហ្មណិយា បដិវរោ
ហោតិ មុសាវាតា បដិវរោ ហោតិ មិសុណាយ
វាយ បដិវរោ ហោតិ ធុសាយ វាយ
បដិវរោ ហោតិ សម្មច្យលាថា បដិវរោ ហោតិ
អនិជ្ឈិកុ ហោតិ អត្យាបន្តចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ
ហោតិ អាវាទោ ហោតិ ញាយិ ធម្មិ
កុសលន្តិ ។

(៨៨) ឯវិ វុត្ត ឯសុតារិ ប្រាហ្មណោ កតវន្តិ
ឯតនោទ អតិក្កន្តិ ហោ តោតម ។ ថេ ។ ទ.
ចាសកំ មំ កវំ តោតមោ ចារេកុ អជ្ជកត្តោ ចាលុបេតិ
សវណ្ណន្តិ ។

ឧបសម្ព័ន្ធសុត្តនិកាយ ១

ប្រាហ្មណ៍សូត្រ ភាគឧបសម្ព័ន្ធសុត្តនិកាយ

វៀរោកកខ្ចាតា វៀរោកកប្រាហ្មចរិយៈ វៀរោកមុសាវាទ វៀរោក
ចិសុណាវា វៀរោកធុសាវា វៀរោកសម្មច្យលាបៈ មិគោន
អំភិជ្ឈ មិគោនចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាអាក្រកអនិកុសល
ធមិ វេលាជាត្ថហេតុ កំបូចគ្នានិវរៀតិបត្តិកំភ្លឺយ៉ាងនោះដែរ ។

(៨៨) កាលបើព្រះសព្វញ្ញ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ឯសុតារិ
ប្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះកាតយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។ ថេ ។ តាំងពីវៀរោកទៅ សូម
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ត្រាស់បន្តិច្បែកអង្គជាដាច់ស្រេច អ្នកផល់ខ្លួន
សវណ្ណមន៍ ស្មើដោយដ៏រិត ។

បចំ ឧបសម្ព័ន្ធសុត្តនិកាយ ១

សង្គម ធនាគារស្តុក្តី(*)

[៨៩] ឯកសារ សុខិ ។ ឯកសារ សមយំ កកក
រាជកហេ វិហារតិ វេទ្យុវេន កលទ្ធករិកមេ ។ កេន
ទោ បទ សមយេន អាយស្មា សារីបុត្តា ធន្តិ-
ណាភិវិស្សី ចារិកញ្ជាតិ មហាតា កិក្កុសធម្មន សន្តិ ។
អដទោ អញ្ញាតពេ កិក្កុ រាជកហេ វស្សំ វុត្តា
យេន ធន្តិណាភិវិ យេនាយស្មា សារីបុត្តា កេន-
បសន្តិមិ ឧបសន្តិមិថា អាយស្មតា សារីបុត្តន សន្តិ
សម្មោធិ សម្មោធិយំ កេនិ សារាណិយំ វិភិសារេត្តា
ឯកមន្តិ ធិសិធិ ។

[៩០] ឯកមន្តិ ធិសិធិ ទោ ភិ កិក្កុ អ-
យស្មា សារីបុត្តា ឯកនរោច កញ្ជាវសោ កកក
អរោតោ ធិ តលវា ចាតិ ។ អរោតោ ចាវសោ
កកក តលវា ចាតិ ។ កក្កិ បចាវសោ
កិក្កុសធម្មន អរោតោ ធិ តលវា ចាតិ ។

* ឧ ធនាគារស្តុក្តី ។ ឧ. ធនាគារស្តុក្តី ។

ធនាគារស្តុក្តី ទី ៧

[៨៩] ខ្ញុំប៉ុន្តែស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេទ្យុវេន ជាពលទ្ធករិកមេ ទៀប
ក្រុងវេទ្យុវេន ។ សម័យនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្រមានកាយ ក្រាប
ទៅកាន់ចារិក ក្នុងវត្តណាភិវិដទេ ជាមួយនឹងកិក្កុសធម្មន ។
គ្រានោះ មានកិក្កុមួយប្រទេសវិស្សក្នុងក្រុងវេទ្យុវេន ប្រហើយកិច្ចល
ទៅក្រសែសារីបុត្រមានកាយ ឯវត្តណាភិវិដទេ សុខចូលទៅដល់
ហើយ ក៏និយាយពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងព្រះសាវ័បុត្រមានកាយ សុខបញ្ជា
ពាក្យដែលគួរពាក់ព័ន្ធនឹងគួរពិពណ៌នាហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[៩០] ព្រះសាវ័បុត្រមានកាយ បានសួរកិក្កុនោះ ដែលអង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កវុសោ ព្រះមានព្រះភាគ មិន
មានកាយ ទាំងមានព្រះកាយពលទេ ។ ម្ចាស់កវុសោ ព្រះមាន
ព្រះភាគមិនមានកាយ ទាំងមានព្រះកាយពលទេ ។ ម្ចាស់
កវុសោ ចំណែកភាគកិក្កុសធម្មន មិនមានកាយ ទាំងមានកិក្កុសធម្មន ។

ព្រាហ្មណ៍ស្ស ធនញ្ញាធិស្ស ធនញ្ញាធិស្ស

កិក្ខុសង្ក្រឹតិ ទោ អារុសោ អរោតោ ច ចលវំ ចាតិ ។
 ឯគ្គ អារុសោ តណ្ហាលចាលទ្វារយំ ធនញ្ញាធិ យម
 ព្រាហ្មណោ អត្ថិ កត្តារុសោ ធនញ្ញាធិ^(១) ព្រាហ្ម-
 ណោ អរោតោ ច ចលវំ ចាតិ ។ ធនញ្ញាធិមិ
 ទោ អារុសោ ព្រាហ្មណោ អរោតោ ច ចលវំ
 ចាតិ ។ កត្ថិ បទារុសោ ធនញ្ញាធិ ព្រាហ្មណោ
 អច្ឆមត្តោតិ ។ កុកោ^(២) យោ អារុសោ ធនញ្ញាធិស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស អច្ឆមត្តោ ធនញ្ញាធិ អារុសោ
 ព្រាហ្មណោ រាជាធិ ធិស្សយ ព្រាហ្មណកហចតិកោ
 វិលុម្បតិ ព្រាហ្មណកហចតិកោ ធិស្សយ រាជាធិ
 វិលុម្បតិ យោមិស្ស ករិយោ សទ្ធា សទ្ធា កុលា
 អាធិតា សាមិ^(៣) កាលកតា អញ្ញស្ស ករិយោ

១ ខ. ប ឯគ្គធម្ម ធាតតិ វិស្សតិ ។ ២ ម. កុកោ បទារុសោ ។ ៣ ខ. សាមិស្ស ។

ព្រាហ្មណ៍ស្ស ធនញ្ញាធិស្ស កាស្មីណិធិធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍

ម្ចាស់ករុសោ កិក្ខុសង្ក្រឹតិ មិនមានរោគ ព័ន្ធិមានកំឡុង វែរ ។
 ម្ចាស់ករុសោ ក្នុងស្រុកកណ្តាលបារាណសី^(១) ក្នុងគ្រឹះឯងគ្រឹះខ្លះ មាន
 ព្រាហ្មណ៍រណ្តោះធនញ្ញាធិ ម្ចាស់ករុសោ ធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍ (នោះ)
 មិនមានរោគ ព័ន្ធិមានកំឡុង វែរ ។ ម្ចាស់ករុសោ ឯធនញ្ញាធិ-
 ព្រាហ្មណ៍មិនមានរោគ ព័ន្ធិមានកំឡុង វែរ ។ ម្ចាស់ករុសោ
 បុរេធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍ មិនប្រហែសធូសទេ ។ ម្ចាស់ករុសោ
 សេចក្តីមិនធូសប្រហែស របស់ធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍ មានពីណា ម្ចាស់
 ករុសោ ព្រោះធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍ អាងព្រះរាជកិរិយាឯក្នុងព្រាហ្មណ៍
 ធិនិកហចតិ អាងក្នុងព្រាហ្មណ៍ធិនិកហចតិ កំបោកព្រាហ្មណ៍ព្រះរាជា
 ឯករិយារបស់គាត់ មានសទ្ធា វែរគាត់ព័ន្ធិកតិក្រក្កលមានសទ្ធា
 ធានីនោះ កិរិយាកាលកិរិយាព្រះហឺយ កិរិយាឯទៀត វែរគាត់

១ ក្នុងឧទ្ទិហ ធិ ក្នុងព្រឹត្តិធិគ្រឹះ មានទ្វារធំ ។ ២ មានទ្វារខ្លួន ។ ៣ ។ ក្នុងទ្វារ
 ព័ន្ធិឯក្នុងធនញ្ញាធិ មានទ្វារ ៤ ទៀត ព្រោះធនញ្ញាធិស្ស ។

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិសន្ធិសុត្តនិកាយ

អស្សុត្តា អស្សុត្តា កុលា អភិភាតិ ។ ទុស្សុត្តិ
 វត្តាសោ អស្សុត្តា យេ មយំ ធនញ្ញាធិ ព្រាហ្មណ៍
 បមត្តិ អស្សុត្តា អប្បេវ ធាម មយំ កុណាចិ កាវហចិ
 ធនញ្ញាធិតា ព្រាហ្មណោ ធនញ្ញិ សមាគុយ្យម
 អប្បេវ ធាម សិយា កោចិទេវ កុមារសល្លាចោតិ ។
 អថទោ អាយស្មា សារិបុត្តោ ធនញ្ញាធិសិ
 យថាភិវទ្តិ វិហារិកា យេន វជគហំ ភេន ចារិកំ
 បញ្ញាមិ អទុបុទ្ធន ចារិកត្តារមាទោ យេន វជ-
 គហំ ភេនសរិ ។

[៤០] ឥត្រុ សុត្តិ អាយស្មា សារិបុត្តោ វជ-
 គហោ វិហារិកំ វេជ្ជវេន កលទុក្ខចំវាមេ ។ អថ-
 ទោ អាយស្មា សារិបុត្តោ បុព្វញ្ញាសមយំ ចំវាសេត្តា
 បត្តចំវាមាទាយ វជគហំ ចារិសិ ។ ភេន ទោ បទ
 សមយេន ធនញ្ញាធិ ព្រាហ្មណោ តហិទេវេវ កាវេ
 កោដ្ឋេ ទុហាមេតិ ។ អថទោ អាយស្មា សារិបុត្តោ

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិសន្ធិសុត្តនិកាយ

តាមអំធិត្រកូល មិនមានសព្វ កំជាស្រ្តីមិនមានសព្វ ។ ម្ចាស់
 អវិសោ យើងបានឮថា ធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍មានសេចក្តីប្រហែសធូស
 ឈ្មោះថាបានក្នុងវិសិមល្លហើយ ធ្វើម្តេចម្តេច យើងនឹងបានចូល
 ធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍ម្តងទៅអេះ ធ្វើម្តេចម្តេច នឹងបានទិយាយចារាម្តង
 ទៅអេះ ។ ទើបព្រះសារិបុត្តមានអាយុ ទៅតាមសប្បាយក្នុងទុក្ខណា-
 តិ ហើយចេញទៅកាន់ពារិកសំដៅទៅត្រង់ត្រង់រាជគ្រឹះ កាលគ្រាប់
 ទៅកាន់ពារិកតាមលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅត្រង់រាជគ្រឹះនោះ ។

[៤១] សេចក្តីដំណាលថា ព្រះសារិបុត្តមានអាយុ ទៅ
 កាស្រ្តយក្នុងវិសិមល្ល ជាសេចក្តីចំបស្តាន ដ៏ត្រង់រាជគ្រឹះនោះ ។
 គ្រានោះ ព្រះសារិបុត្តមានអាយុ ស្ងៀមស្ងៀម ច្រើនប្រាកដ
 ក្នុងបុព្វញ្ញាសមយំ ចូលទៅកាន់ត្រង់រាជគ្រឹះ ។ ចូរសម័យនោះឯង
 ធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍ ឱ្យត្រូវមនុស្សគ្រូទំកាវេរនាវាធិទ្យាយ ក្នុងយ្ម
 រោ តាវាធិក្រៅនេះ ។ គ្រានោះ ព្រះសារិបុត្ត មានអាយុ

ប្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណ ធនញ្ញាណសុទ្ធ ធនញ្ញាណបសុទ្ធនិមិត្ត

រាជករោ បិណ្ណាយ ចរិត្យា ចច្ឆាកត្តិ បិណ្ណ-
 ចាកប្បដិក្ខុតោ យេន ធនញ្ញាណំ ប្រាហ្មណោ
 តេទុបសង្កមិ ។ អនុសា ទោ ធនញ្ញាណំ ប្រាហ្មណោ
 អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ទូរោ ។ អាកច្ឆន្តំ ធិស្វាង្គ
 យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា
 អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទភោព វេតោ កោ សារីបុត្តំ
 ចយោ បិយតំ តាវ កត្តស្ស តាលោ កវិស្សតិ ។
 អសី ប្រាហ្មណ កតំ មេ អដ្ឋ កត្តកិច្ចំ អដ្ឋ
 កសី មេ វុត្តម្មលេ ធិវិហារោ កវិស្សតិ តត្រ
 អាកច្ឆេយ្យសីតិ ។ ឯវិ ភោតិ ទោ ធនញ្ញាណំ ប្រា-
 ហ្មណោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បទូស្សាសិ ។
 អថទោ ធនញ្ញាណំ ប្រាហ្មណោ ចច្ឆាកត្តិ កុត្ត-
 ចាករាសោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេទុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សន្តិ
 សម្មោធិ សម្មោធិធិយំ កថំ សារាណិយំ វិភិសារេត្តា
 ឯកមន្តំ ធិសីធិ ។

ប្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណ ធនញ្ញាណសុទ្ធ ករោយេវេវធនញ្ញាណំប្រាហ្មណំ

ចូលទៅបិណ្ណចាកក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ កាលក្រឡប់ពីបិណ្ណចាក ក្នុងពេល
 ទាំងក្រោយនៃកត្ត ក៏ចូលទៅកេចនញ្ញាណំប្រាហ្មណំ ។ ធនញ្ញាណំ-
 ប្រាហ្មណំ បានឃើញព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ កំពុងនិមន្តមក
 អំពីចម្ងាយ ក៏ដើរចូលទៅក្រែងសារីបុត្រ មានអាយុ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ និយាយនឹងព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ យ៉ាងនេះថា បពិត្រ
 ព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន សូមលោកនិមន្តមករាលោះចង្កូច សូមព្រះសារីបុត្រ
 គានទឹកដោះសិន ទ្រង់ដល់កត្តកាល ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍កុំឡើយ
 ថ្ងៃនេះ អាត្មាប្តីកត្តកិច្ចចេះហើយ អាត្មានឹងទៅទៅសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ
 ឯម្លប់ឈើឯរណោះ អ្នកត្រូវមកក្នុងទីនោះ ។ ឯធនញ្ញាណំប្រាហ្មណ៍
 ក៏ទទួលស្តាប់ព្រះសារីបុត្រមានអាយុថា កុណា លោកដ៏ចំរើន ។
 ពេលនោះ ធនញ្ញាណំប្រាហ្មណ៍ បរិភោគក្នុងវេលាព្រឹកចេះហើយ
 ដល់ពេលថាទាំងក្រោយនៃកត្ត ក៏ចូលទៅក្រែងសារីបុត្រ មានអាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏កំចាត់ជាមួយព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ
 លុះបញ្ចប់ពាក្យក្នុងពេលកំចាត់នឹងគ្នារួចហើយ ក៏អន្ទេញសម្លេង ។

[៧២] ឯកមន្តំ ជំសិទ្ធិ ទោ ទទញ្ញានិ ព្រាហ្មណ៍
 អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯកទរោច កត្តិសិ ទទញ្ញានិ
 អប្បមត្តោតិ ។ កុតោ ហោ សារីបុត្ត អម្ពាតិ
 អប្បមាទា យេសេនោ មាតាបិតារោ ទោសេតញ្ច
 បុត្តនារោ ទោសេតញ្ច ទាសកម្មករោទៅសំ
 ទោសេតត្ថំ មិត្តាមទ្វាជំ មិត្តាមទ្វករណីយំ កាតត្ថំ
 ញាតិសាលោហិតានំ ញាតិសាលោហិតករណីយំ
 កាតត្ថំ អតិថិជំ អតិថិករណីយំ កាតត្ថំ បុព្វបេតានំ
 បុព្វបេតករណីយំ កាតត្ថំ ទេវតានំ ទេវតាករណីយំ
 កាតត្ថំ រញ្ជោ រាជករណីយំ កាតត្ថំ អយម្បិ
 កាយោ បិណេតញ្ចា ទ្រុហេតញ្ចោតិ ។

[៧៣] តំ កី មញ្ញសិ ទទញ្ញានិ វេទកេន្ទោ
 មាតាបិតុជំ ហេតុ អទម្ពទារី វិសមទារី អស្ស ភមេ
 ជំ អទម្ពទារីយវិសមទារីយោហេតុ^(១) ជិរយំ ជិរយ
 ចាលា ឧបកខ្មៀយ្យំ លកេយ្យ ទុ ទោ សោ

១ ខ. ម. អទម្ពទារីយវិសមទារីយោហេតុ ។

[៧៤] ព្រះសារីបុត្រមានកាយ បាននិយាយនឹងទទញ្ញានិ
 ព្រាហ្មណ៍ ដែលកន្ត្រៃយក្តិសមគ្នាហើយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ទទញ្ញានិ
 អ្នកជាបុគ្គលមិនប្រហែសទេសទេ ។ បតិគ្រព្រះសារីបុត្រ ដ៏ចំរើន
 សេចក្តីមិនប្រហែសទេសរបស់យើង នឹងមានបកតំណា ព្រោះយើងត្រូវ
 ចិញ្ចឹមមាតាបិតា ត្រូវចិញ្ចឹមកូនប្រពន្ធ ត្រូវចិញ្ចឹមខ្ញុំមិនបុរសអ្នកធ្វើការ
 ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់មិត្រភាពាគ្យ ដល់ពួកមិត្រភាពាគ្យ ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់
 ញាតិសាលោហិត ដល់ពួកញាតិសាលោហិត ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់ភ្ញៀវ
 ដល់ពួកភ្ញៀវ ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់បុព្វបេត ដល់ពួកបុព្វបេត ត្រូវធ្វើកិច្ច
 របស់ទេវតា ដល់ពួកទេវតា ត្រូវធ្វើកិច្ចដល់ព្រះរាជា សូម្បីកាយ
 នេះ យើងក៏ត្រូវចិញ្ចឹមទៀតដ៏ចំរើន ។

[៧៥] ម្ចាស់ទទញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលណា
 ខ្វះក្តីលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសកន្លងិធម៌^(១) ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 មាតាបិតា ពួកនិយោជន ទង់ទាញបុគ្គលនោះទៅម្នាក់ក្នុងនរោ ព្រោះ
 ហេតុវត្តកាប្រព្រឹត្តិខុសចម្រើ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ តើបុគ្គលនោះគួរអង្វរថា

១ សំដៅយកអស្សុទ្ធស្នំសិល ៥ ឬទ្រុស្តសិល ៤០ ។ អន្តិកថា ។

ព្រះបាទស្រីរាជ ឧបត្ថម្ភស្រី អនុបត្ថម្ភស្រី

អហំ ទោ មាតាបិតុំ ហេតុ អនុបត្ថម្ភស្រី វិសមបាវី
អហោសិ មា មំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ
វា បទស្ស លកេយ្យំ វិសោ ទោ អម្ពាតិ ហេតុ
អនុបត្ថម្ភស្រី វិសមបាវី អហោសិ មា មំ ឱរយំ
ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ
អនុបត្ថម្ភស្រី ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ
បត្តិយេយ្យំ ។

(៥២) តិ តិ មញ្ញសិ ឧបត្ថម្ភស្រី ឧបត្ថម្ភស្រី
បុត្តនាស្ស ហេតុ អនុបត្ថម្ភស្រី វិសមបាវី អស្ស
តមេទំ អនុបត្ថម្ភស្រី វិសមបាវី ហេតុ ឱរយំ ឱរយំ
ចាលា ឧបត្ថម្ភស្រី លកេយ្យំ ទុ ទោ សោ
អហំ ទោ បុត្តនាស្ស ហេតុ អនុបត្ថម្ភស្រី
វិសមបាវី អហោសិ មា មំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ
លាតិ បុត្តនាស្ស វា បទស្ស លកេយ្យំ
វិសោ ទោ អម្ពាតិ ហេតុ អនុបត្ថម្ភស្រី វិសមបាវី
អហោសិ មា មំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ ឱរយំ ។

ព្រះបាទស្រីរាជ ឧបត្ថម្ភស្រី អនុបត្ថម្ភស្រី

ខ្ញុំបានជាអ្នកប្រព្រឹត្តទុស្តិយ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុមាតាបិតា
សូមកុំឱ្យពួកនិយោបាល ទង់ពាញខ្ញុំទៅទេកេឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ឬក៏
ហេតុបិតា អង្គរដើម្បីអ្នកនោះជា កូននោះបានជាប្រព្រឹត្តទុស្តិយ ប្រព្រឹត្ត
មិនស្មើ ព្រោះហេតុយើងទាំងឡាយ សូមកុំឱ្យពួកនិយោបាលនាំយក
វាទៅទម្លាក់ក្នុងទេកេឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
ដ៏ចម្រើន ដ៏លោកិយ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏ពួក
និយោបាលនៅតែទម្លាក់បុគ្គល កំពុងកម្ពុជាក្នុងព្រះនោះទៅក្នុងទេកេឡើយ ។

(៥៤) មាសឧបត្ថម្ភស្រី អនុបត្ថម្ភស្រី ឧបត្ថម្ភស្រី
ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តទុស្តិយ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
កូនប្រពន្ធ ពួកនិយោបាលទង់ពាញបុគ្គលខ្លះ ទៅទម្លាក់ក្នុងទេកេ
ព្រោះហេតុតែតាប្រព្រឹត្តទុស្តិយ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ អ្នកនោះនូវអង្គរដើម្បី
ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តទុស្តិយ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែកូនប្រពន្ធ
សូមកុំឱ្យពួកនិយោបាល ទង់ពាញខ្ញុំទៅទម្លាក់ក្នុងទេកេឡើយ ដូច្នោះបាន
ដែរឬ ឬក៏កូនដ៏ប្រពន្ធអ្នកនោះអង្គរដើម្បី អ្នកនោះបានជាប្រព្រឹត្តទុស្តិយ
ធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុយើងទាំងឡាយ សូមកុំឱ្យពួកនិយោ-
បាល ទង់ពាញអ្នកនោះទៅទម្លាក់ក្នុងទេកេឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយសូ ចន្ទិយបទដ្ឋកថា

នោ ហំនំ ភោ សារីបុត្ត អជំទោ ចំ វិក្កន្តន្តិយេវ
និរយេ និរយតាលា បក្កុំបេយ្យំ ។

[៩៤] ភី ភី មញ្ញសំ ធនញ្ញនំ ឥនេកោត្តោ
នាសកម្មករោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
អស្ស តមេនំ អធម្មចារិយវិសមចារិយោហេតុ និរយំ
និរយតាលា ឧបកខ្សោយ្យំ លកេយ្យ ទុ ទោ សោ
អហំ ទោ នាសកម្មករោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី
វិសមចារី អហោសិ មា មំ និរយំ និរយតាលាភី
នាសកម្មករោវិសំ វា បទស្ស លកេយ្យ ឯសោ
ទោ អម្ពាតិ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ
មា ចំ និរយំ និរយតាលាភី ។ នោ ហំនំ ភោ
សារីបុត្ត អជំទោ ចំ វិក្កន្តន្តិយេវ និរយេ និរយ-
តាលា បក្កុំបេយ្យំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសកៈ

ចត្តក្រព្រះសារីបុត្តនិមំវេន វំណេវនេះ មិនបានដាច់ខាត បើទុកជា
យ៉ាងនោះក៏គង់តែពួកនិរយបាល ទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្តក់កន្តោញនោះ
ទៅក្នុងនរកកុំខាន ។

[៩៥] ម្ចាស់ធនញ្ញនំ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលពួក
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតាមៈ
នឹងបុរសជាតម្ការ ពួកនិរយបាលទង់ពាក្យបុគ្គលនោះទម្លាក់ទៅក្នុងនរក
ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរឱ្យជា
ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែតាមៈនឹងបុរស
ជាតម្ការ សូមកុំឱ្យពួកនិរយបាល ទង់ពាក្យខ្ញុំទៅទម្លាក់ក្នុងនរកឡើយ
ដូច្នោះបានដែរឬ ឬក៏តាមៈនឹងបុរសជាតម្ការរបស់បុគ្គលនោះគួរអង្វរជា
ចៅហ្វាយខ្ញុំខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើង
ចង់ទុក្ខយ សូមកុំឱ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់ចៅហ្វាយខ្ញុំនោះទៅក្នុងនរក
ឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។ ចត្តក្រព្រះសារីបុត្តនិមំវេន វំណេវនេះ
មិនបានដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ ពួកនិរយបាលក៏នៅតែទម្លាក់
អ្នកដែលកំពុងកន្តក់កន្តោញនោះទៅក្នុងនរកកុំខាន ។

១៧៧

ព្រះបាទសីហនុ ព្រះបាទសីហនុ ព្រះបាទសីហនុ

(៩៦) តំ កំ មហាសី ធនញ្ញាធិ ឥនេកាប្រា

មិត្តាមប្រាជ្ញ ហេតុ អនុម្បាទ វិសមបាវី អស្ស កមេធា

អនុម្បាទវិសមបាវីយាហេតុ ឱវយំ ឱវយនាលា ១-

មកាឡាយ្យំ លកេយ្យ ទុ ទោ សោ អហំ ទោ

មិត្តាមប្រាជ្ញ ហេតុ អនុម្បាទ វិសមបាវី អហោសី

មា មំ ឱវយំ ឱវយនាលាតិ មិត្តាមប្រា វិ បទស្ស

លកេយ្យំ ឯសោ ទោ អន្តាភិ ហេតុ អនុម្បាទ វិស-

មបាវី អហោសី មា ធិ ឱវយំ ឱវយនាលាតិ ។

ទោ ហិធិ ភោ សាវីបុត្ត អថទោ ធិ វិកទុដ្ឋិយេវ

ឱវយេ ឱវយនាលា បក្ខុបេយ្យំ ។

១៧៨

ព្រះបាទសីហនុ ព្រះបាទសីហនុ ព្រះបាទសីហនុ

(៩៧) មាសធនញ្ញាធិ អកេយលសេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល

ពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ

មិត្តភាពត្រូវបានទទួល ពួកនិយោជន៍ទាញបុគ្គលនោះទម្លាក់ទៅក្នុង

នរក ព្រោះហេតុនៃការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរ

អង្វរជា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុមិត្ត

ភាពត្រូវបានទទួល សូមកុំឱ្យពួកនិយោជន៍ ទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ

យ៉ាងនេះបានដែរឬ ឬក៏ពួកមិត្តភាពត្រូវបានបស់បុគ្គលនោះគួរអង្វរជា អ្នក

ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុយើងទាំងឡាយ

សូមកុំឱ្យពួកនិយោជន៍ទម្លាក់អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ យ៉ាងនេះបាន

ដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសាវីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ទាត

បើទុកជាយ៉ាងនោះ ពួកនិយោជន៍ទាំងឡាយក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្តក់

កន្តក់នោះទៅក្នុងនរកកុំខាន ។

សុត្តន្តបិដក វជ្ជិមនិកាយស្ស វជ្ជិមចណ្ណសក

[៧៧] ភី ភី មញ្ញសិ ធនញ្ញាចំ វេណេកោ

ញាតិសាលាហិតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
 អស្ស ភមេចំ អធម្មចារិយវិសមចារិយាហេតុ វិរយំ
 វិរយចាលា ឧបកាឡេយ្យំ លកេយ្យ ទុ ទោ សោ
 អហំ ទោ ញាតិសាលាហិតានំ ហេតុ អធម្មចារី
 វិសមចារី អហោសិ មា មំ វិរយំ វិរយចាលាតិ
 ញាតិសាលាហិតា វា មធស្ស លកេយ្យំ ឯសោ
 ទោ អម្ពាគំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ
 មា មំ វិរយំ វិរយចាលាតិ ។ ទោ ហិទំ កេ
 សារីបុត្ត អធិទោ ចំ វិកទ្គុទ្ធិយេវ វិរយេ វិរយចាលា
 បក្ខិបេយ្យំ ។

សុត្តន្តបិដក វជ្ជិមនិកាយ វជ្ជិមចណ្ណសក

[៧៧] ម្ពាធនញ្ញាចំ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល

ពួកគ្នា ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 ញាតិសាលាហិតាពិន័យ ពួកនិយោជន៍ពាក្យនោះទម្លាក់ទៅ
 ក្នុងនរក ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ អ្នកនោះ
 គួរគង្វីរោ ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 ញាតិសាលាហិតាពិន័យ សូមកុំឱ្យពួកនិយោជន៍ ទម្លាក់ខ្ញុំក្នុង
 នរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ឬក៏ពួកញាតិសាលាហិតារបស់អ្នកនោះគួរ
 គង្វីរោ អ្នកខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះ
 ហេតុនៃយើងពិន័យ សូមកុំឱ្យពួកនិយោជន៍ ទម្លាក់អ្នកខ្ញុំក្នុងនរក
 ឡើយ យ៉ាងនេះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសាម្មាសម្ពុទ្ធជំរិះរិះ ដំណើរនេះ
 មិនបានជាដាច់នរក បើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង្វីរកពួកនិយោជន៍ទម្លាក់អ្នក
 ដែលកំពុងកន្តក់កន្តោញនោះ ទៅក្នុងនរកដែរ ។

(៩៨) តំ កឹ មញ្ញសំ ធនញ្ញានំ ឥនេកេប្បោ
 អតិថីនំ ហេតុ អន្ធមិយវិសមចារិ អស្ស គមេនំ
 អន្ធមិយវិសមចារិ អស្ស គមេនំ អន្ធមិយវិស-
 មចារិយាហេតុ វិរយំ វិរយបាលា ឧបកេឡ្យយ្យំ
 លកេយ្យ ទុ ទោ សោ អហំ ទោ អតិថីនំ ហេតុ
 អន្ធមិយវិសមចារិ អហោសំ មា មំ វិរយំ វិរ-
 យបាលាតំ អតិថីនោ វា មនស្ស លកេយ្យំ ឯសោ
 ទោ អម្ពាភំ ហេតុ អន្ធមិយវិសមចារិ អហោសំ
 មា នំ វិរយំ វិរយបាលាតំ ។ ទោ ហំនំ កេ-
 សារីបុត្ត អថទោ មំ វិកទ្ធន្តិយេវ វិរយេ វិរយបាលា
 បក្ខំបេយ្យំ ។

(៩៩) តំ កឹ មញ្ញសំ ធនញ្ញានំ ឥនេកេប្បោ
 បុព្វបេតានំ ហេតុ អន្ធមិយវិសមចារិ អស្ស
 គមេនំ អន្ធមិយវិសមចារិហេតុ វិរយំ វិរយ-
 បាលា ឧបកេឡ្យយ្យំ លកេយ្យ ទុ ទោ សោ

(១០០) ម្ចាស់ធនញ្ញានំ អកយលំសេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលពួក
 រុះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុត្រូវ
 តាំងឡាយ ពួកនិរយបាល ទើបត្រូវស្រឡាត់ក្នុងនរក ព្រោះ
 ហេតុតែការប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ អ្នកនោះគួរអន្ទិយ ខ្ញុំបានជា
 ប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុត្រូវតែតាំងឡាយ សូមកុំ
 ឱ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់ខ្ញុំនៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ឬក៏ពួកត្រូវ
 របស់អ្នកនោះគួរអន្ទិយ អ្នកខ្ញុំនឹងបានជាប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្ត
 មិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើងតាំងឡាយ សូមកុំឱ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់
 អ្នកនោះនៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ជីវិតិម ជីវិតិមនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ ពួកនិរយ-
 បាលក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលតំណក់កន្ទុកនោះទៅក្នុងនរក ។

(១០១) ម្ចាស់ធនញ្ញានំ អកយលំសេចក្តីនោះដូចម្តេច ពួករុះ
 ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុត្រូវហេតុ
 តាំងឡាយ ពួកនិរយបាល ទើបត្រូវស្រឡាត់នៅក្នុងនរក
 ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ បុគ្គលនិយមអន្ទិយ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្កសិក

អហំ ទោ ចុត្តរេតានំ ហេតុ អនុចារិ វិសមចារិ
 អហោសិ មា មំ ធិរយំ ធិរយចាលាតិ ចុត្តរេតា វា
 ចទស្ស លកេយ្យំ វិសោ ទោ អម្ពាតំ ហេតុ
 អនុចារិ វិសមចារិ អហោសិ មា មំ ធិរយំ
 ធិរយចាលាតិ ។ ខោ ហំនំ កោ សារិច្ចុត្ត អថទោ
 ចំ វិកាទ្ធន្តិយេវ ធិរយេ ធិរយចាលា ចក្កិបេយ្យំ ។
 (១០១) តំ កំ មញ្ញសិ ចទញ្ញចិ ឥទេកាទោ
 ទេវតានំ ហេតុ អនុចារិ វិសមចារិ អស្ស កថេនិ
 អនុចារិយវិសមចារិយាហេតុ ធិរយំ ធិរយចាលា
 ទុចកឡេយ្យំ លកេយ្យ ទុ ទោ សោ អហំ ទោ
 ទេវតានំ ហេតុ អនុចារិ វិសមចារិ អហោសិ មា
 មំ ធិរយំ ធិរយចាលាតិ ទេវតា វា ចទស្ស លកេយ្យំ
 វិសោ ទោ អម្ពាតំ ហេតុ អនុចារិ វិសមចារិ
 អហោសិ មា មំ ធិរយំ ធិរយចាលាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទ្កសិក

ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុបុព្វបទគៈទាំងឡាយ
 សូមកុំឱ្យពួកនិយមបានទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ឬក៏
 ពួកបុព្វបទគៈរបស់អ្នកនោះ អង្វរជា មនុស្សនោះ បានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌
 ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុនៃយើងទាំងឡាយ សូមកុំឱ្យពួកនិយមបាន
 ទម្លាក់អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ដ៏ស្រស់ស្អាត ទំនងបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ
 ពួកនិយមបាន ក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងតែទុកក្រុមនោះ ទៅក្នុង
 នរកដែរ ។

(១០០) ខាលធនញ្ញានិ ឥកយលំសេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល

ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 ទេវតាទាំងឡាយ ពួកនិយមបាន ទើបទាញអ្នកនោះទម្លាក់ទៅក្នុងនរក
 ព្រោះហេតុនៃការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរអង្វរជា
 ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុនៃទេវតាទាំង
 ឡាយ សូមកុំឱ្យពួកនិយមបាន ទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបាន
 ដែរឬ ឬក៏ពួកទេវតារបស់អ្នកនោះ គួរអង្វរជា បុគ្គលខ្លះ បានជា
 ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុនៃយើងទាំងឡាយ សូម
 កុំឱ្យពួកនិយមបានទម្លាក់អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។

ក្រាហ្វានស្យូ ឆេញនិស្ស ឆេញនិស្ស

នោ ហិដំ កោ សារីបុត្ត អដទោ ចំ វិកទ្ធានិយេវ
និរយេ និរយេចាលា បក្ខិមេយ្យំ ។

[១០០] តំ កំ ឧត្តសិ ឆេញនិស្ស ឆេញនិស្ស
រត្តោ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស តថេនិ
អធម្មចារីយវិសមចារីយាហេតុ និរយេ និរយេចាលា ទថ-
កខ្ស្រយ្យំ លកេយ្យ ទុ ទោ សោ អហំ ទោ រត្តោ
ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ មា មំ និរយេ
និរយេចាលាតិ ភជា វា ចធស្ស លកេយ្យ ឯសោ
ទោ អម្ពាតំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ
មា ចំ និរយេ និរយេចាលាតិ ។ នោ ហិដំ កោ
សារីបុត្ត អដទោ ចំ វិកទ្ធានិយេវ និរយេ និរយេចា-
លា បក្ខិមេយ្យំ ។

ក្រាហ្វានស្យូ ឆេញនិស្ស ករុណាធម្មឆេញនិស្ស

បតិក្រហ្វានស្យូប្រដិចារីន ដំណើរនេះ មិនបានដាច់ខាត បើទុក
ដោយនិរយេចាលា ក៏នៅតែទាក់ទងដែលកំពុងកន្តក់កន្តញ
នោះទៅក្នុងនករិដេ ។

[១០១] ម្ចាស់ធម្មត្ថានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តិទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
តែព្រហ្មជា ពួកនិរយេចាលាតិចំនាញយកមនុស្សនោះ ទាក់ទៅក្នុងនករ
ព្រោះហេតុតែក្រព្រឹត្តិទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ មនុស្សនោះត្រូវបាន
ពាក្យប្រពៃថា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តិទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
តែព្រហ្មជា សូមកុំឱ្យពួកនិរយេចាលាទាក់ទងនករឡើយ ដូច្នោះដែរ
ឬក៏ព្រហ្មជាចេសនករនោះ ត្រូវបានសេចក្តីហាមព្រាមថា មនុស្សនោះ
បានជាប្រព្រឹត្តិទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុនៃយើង សូម
កុំឱ្យពួកនិរយេចាលា ទាក់ទងនករក្នុងនករឡើយ ដូច្នោះដែរ ។
បតិក្រហ្វានស្យូប្រដិចារីន ដំណើរនេះ មិនបានដាច់ខាត បើទុកដា
យ៉ាងនោះ ពួកនិរយេចាលា ក៏នៅតែទាក់ទងដែលកំពុងកន្តក់កន្តញ
នោះទៅក្នុងនករិដេ ។

សុត្តនិបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដិសន្ធិសាស្ត្រ

[១០៦] តិ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញាធិ វិសេសោ កាយស្ស បិណ្ឌាណាហេតុ ព្រហ្មណាហេតុ អនុចារី វិសមចារី អស្ស គមេធិ អនុចារិយវិសមចារិយាហេតុ ធិរយំ ធិរយចាលា ឧបកខ្ស័យ្យំ លកេយ្យំ ទិ ទោ សោ អនំ ទោ កាយស្ស បិណ្ឌាណាហេតុ ព្រហ្មណាហេតុ អនុចារី វិសមចារី អហោសិ មា មិ ធិរយំ ធិរយចាលាតិ មរេ វា ធនស្ស លកេយ្យំ ឯសោ ទោ កាយស្ស បិណ្ឌាណាហេតុ ព្រហ្មណាហេតុ អនុចារី វិសមចារី អហោសិ មា ធិ ធិរយំ ធិរយចាលាតិ ។ នោ ហំធិ កោ សាវិបុត្ត អថទោ ធិ វិកត្តដ្ឋិយេវ ធិរយេ ធិរយចាលា ចក្កិមេយ្យំ ។

[១០៧] តិ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញាធិ យោ វា មាតាចិត្តំ ហេតុ អនុចារី វិសមចារី អស្ស យោ វា មាតាចិត្តំ ហេតុ ធនុចារី សមចារី អស្ស កកមំ សេយ្យាតិ ។

សុត្តនិបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិសន្ធិសាស្ត្រ

[១០៦] ម្ចាស់ធនញ្ញាធិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះ ហេតុតែត្រូវការយ ឱ្យជាក់ចំរើន ក្នុងនិយមន័យ ចាប់តាម មនុស្សនោះទ្វេភាពក្នុងនរក ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្ត មិនស្មើ មនុស្សនោះត្រូវបានសេចក្តីអន្លិច ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែការចំរើនតាមឱ្យជាក់ចំរើន សូមកុំ ឱ្យក្នុងនិយមន័យ ទម្លាក់ខ្ញុំក្នុងនរកឡើយ ក្នុងក្នុងមនុស្សនោះទៀតរបស់ អ្នកនោះ ត្រូវបានសេចក្តីដូចអន្លិច មនុស្សនោះបានជាប្រព្រឹត្តទុស ធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែការចំរើនតាម ឱ្យជាក់ចំរើន សូមកុំឱ្យក្នុងនិយមន័យ ទម្លាក់អ្នកនោះក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។ បរិក្រព្រះសាវ័បុត្រនីចំរើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុក ជាយ៉ាងនោះ ក្នុងនិយមន័យ វានៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកំពុងកំពុង ទោកេនិកាវេរ ។

[១០៧] ម្ចាស់ធនញ្ញាធិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុមាតា ធិនិចិត្តាចិត្តយុត្តិ មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រៃវិច្ឆិកា^(១) ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែមាតាធិនិចិត្តាចិត្តយុត្តិ អំពើលាប្រសើរជាង ។

^១ ក្នុងកថាខណ្ឌ យន្តសំភារនោះក៏ទៀតយុត្តិយុត្តិធម៌និងទៀតដែលប្រហលើយធម៌ធម៌និមា

ក្របខណ្ឌស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្ត

យោ ហិ ភោ សារីបុត្ត មាតាបិតុនិ ហេតុ អនុចារី
វិសមចារី អស្ស ឆ តិ សេយ្យោ យោ ច ទោ
ភោ សារីបុត្ត មាតាបិតុនិ ហេតុ អនុចារី សមចារី
អស្ស តទេវេតុ សេយ្យោ អនុចារីយវិសមចារិយាធិ
ភោ សារីបុត្ត អនុចារិយសមចារិយា សេយ្យោតិ ។
អត្ថំ ទោ ធនញ្ជិ អញ្ញ សហេតុកា ធម្មិកា
កម្មត្ថា យេហិ សត្តា មាតាបិតេ ទេវ
ចោសេតុំ ឆ ហេតុកម្មំ កាតុំ ចុត្តាញ បដិបដិ
បដិបដិកុំ ។

[១០៤] តំ តិ មញ្ញសិ ធនញ្ជិ យោ វា
បុត្តនាស្ស ហេតុ អនុចារី វិសមចារី អស្ស
យោ វា បុត្តនាស្ស ហេតុ អនុចារី សមចារី
អស្ស កតមិ សេយ្យោតិ ។ យោ ហិ ភោ
សារីបុត្ត បុត្តនាស្ស ហេតុ អនុចារី វិសមចារី

ក្របខណ្ឌស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្ត

បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ
ព្រោះហេតុមាតាបិតា អំពើនោះមិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
ដ៏ចំរើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុមាតាបិតា
អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
ដ៏ចំរើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិនិស្មិ ប្រសើរ
ជាងការប្រព្រឹត្តិទុសធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ។ ម្ចាស់ធនញ្ជិ
ការងារទាំងឡាយដទៃ ដែលត្រូវធម៌ ប្រគល់ដោយហេតុ ដែលពួក
មនុស្សកាចចិត្តមាតាបិតាបានផង មិនធ្វើបាបកម្មផង កាចប្រតិបត្តិ
នូវបដិបទាជាហេតុទ្រុក្រមុល្យផង មានដែរតើ ។

[១០៥] ម្ចាស់ធនញ្ជិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច
មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះតែកូននឹងប្រធាន
មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែកូននឹងប្រធាន
ក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែកូននឹងប្រធាន

សុត្តនិបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសក

អស្ស ទំ តំ សេយ្យោ យោ ច ទោ ភោ សា-
រីបុត្ត បុត្តនារស្ស ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស
គនេវេត្ត សេយ្យោ អធម្មចារិយវិសមចារិយាហិ ភោ
សារីបុត្ត ធម្មចារិយសមចារិយា សេយ្យោតិ ។ អត្ថំ
ទោ ធនញ្ញានំ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា កម្មត្តា
យេហំ សត្តា បុត្តនារ ចេវ ចោសេត្តំ ទ ច
ចាមកម្មំ កាត្តំ បុត្តញ្ញំ បដិបទំ បដិបដ្ឋិត្តំ ។

(១០៩) តំ កំ មញ្ញាសំ ធនញ្ញានំ យោ វា ធាស-
កម្មករោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស
យោ វា ធាសកម្មករោវិសស្ស ហេតុ ធម្មចារី
សមចារី អស្ស កតមំ សេយ្យោតិ ។ យោ ហិ ភោ
សារីបុត្ត ធាសកម្មករោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី
វិសមចារី អស្ស ទំ តំ សេយ្យោ យោ ច ទោ
ភោ សារីបុត្ត ធាសកម្មករោវិសស្ស ហេតុ
ធម្មចារី សមចារី អស្ស គនេវេត្ត សេយ្យោ

សុត្តនិបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសក

អំពើនោះមិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន ចំណែកឯមនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែក្នុងនឹងប្រពន្ធ អំពើនោះ
ឯង ទើបប្រសើរក្នុងហេតុនោះ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា)
ការប្រព្រឹត្តធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុស
ធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ខ្មាលធនញ្ញានំ ការងារចម្រើន
ដទៃដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលពួកមនុស្សអាចចំណុះក្នុង
នឹងប្រពន្ធជានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិខ្លួនដ៏បទាជា
ហេតុឱ្យកើតបុណ្យបានផង ទានដែរតើ ។

(១០៩) ខ្មាលធនញ្ញានំ អរយលំសេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែទាសៈ នឹងបុរសជា
កម្មករក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែទាសៈ
នឹងបុរសជាកម្មករក្តី កើតធើណប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែ
ទាសៈ នឹងបុរសជាកម្មករ អំពើនោះមិនប្រសើរឡើយ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែទាសៈ
នឹងបុរសជាកម្មករ អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរ ក្នុងហេតុនោះ

ព្រះហស្តសង្ឃ ធម្មនិស្សន្ទ ធម្មនិស្សន្ទ

អធម្មចរិយវិសមចរិយាហំ ភោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយ-
សមចរិយា សេយ្យេតិ ។ អត្ថំ ទោ ធនញ្ជានិ
អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា កម្មត្ថា យេហិ
សត្តា នាសកម្មការោវសំ ទេវ ចោសេតិ ន ច
ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបដ្ឋិតុំ ។

(១០៦) តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ជានិ យោ វា
មិត្តាមទ្ធានំ ហេតុ អធម្មចារិ វិសមចារិ អស្ស
យោ វា មិត្តាមទ្ធានំ ហេតុ ធម្មចារិ សមចារិ
អស្ស កតមិ សេយ្យេតិ ។ យោ ហិ ភោ
សារីបុត្ត មិត្តាមទ្ធានំ ហេតុ អធម្មចារិ វិសមចារិ
អស្ស ន តំ សេយ្យេ យោ ច ទោ ភោ សា-
រីបុត្ត មិត្តាមទ្ធានំ ហេតុ ធម្មចារិ សមចារិ
អស្ស តទេវេតុ សេយ្យេ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហំ
ភោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យេតិ ។

ព្រះហស្តសង្ឃ ធម្មនិស្សន្ទ កាស្មរេធម្មនិស្សន្ទ

ចតិគ្រច្រះសារីបុត្តដំបំរេន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តិក្រៅធម៌ ការ
ប្រព្រឹត្តិស្មី ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិ
មិនស្មី ។ ម្ចាស់ធនញ្ជានិ ការងារទាំងឡាយទៀត ដែលត្រូវតាមធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ដែលពួកទុក្ខស្រពាចចំក្តីមហាសៈ នឹងបុរសជាតិម្នាក់
បានផង មិនបាច់ធ្វើខ្លួនបុគ្គលផង អាចប្រតិបត្តិខ្លួនដ៏ចរាជាហេតុឲ្យ
បានបុណ្យផង បានដែរតើ ។

(១០៦) ម្ចាស់ធនញ្ជានិ អ្នកយល់រសចក្តីនោះ ដូចម្តេច ទុក្ខស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មី ព្រោះហេតុតែមិនត្រកាតាត្រា
ទ្បាយក្តី ទុក្ខស្សដែលប្រព្រឹត្តិក្រៅធម៌ ប្រព្រឹត្តិស្មី ព្រោះហេតុតែមិនត្រ
កាតាត្រាទ្បាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ ចតិគ្រច្រះសារីបុត្ត
ដំបំរេន ទុក្ខស្សដែលប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មី ព្រោះហេតុតែ
មិនត្រកាតាត្រាទ្បាយ អំពើនោះមិនប្រសើរទេ ចតិគ្រច្រះសារីបុត្ត
ដំបំរេន ទុក្ខស្សដែលប្រព្រឹត្តិតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តិស្មី ព្រោះហេតុតែមិនត្រ
កាតាត្រាទ្បាយ អំពើនោះឯង ទើបបានឈ្នះថាប្រសើរ ក្នុងហេតុ
ខ្លះ ចតិគ្រច្រះសារីបុត្តដំបំរេន ព្រោះថាការប្រព្រឹត្តិក្រៅធម៌ ការប្រព្រឹត្តិ
ស្មី ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មី ។

សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមនិកាយសក

អត្ថំ ទោ ធនញ្ញាចិ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា
កម្មត្តា យេហិ សក្កា មិគ្គាមទ្ធានតោវ មិគ្គាមទ្ធក-
រណីយំ កាតុំ ធន ធន ចាចកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច
មជិមនំ មជិមដ្ឋិតុំ ។

(១០៧) តំ តី មញ្ញាសិ ធនញ្ញាចិ យោ វា
ញាតិសាលាហិតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
អស្ស យោ វា ញាតិសាលាហិតានំ ហេតុ ធម្ម-
ចារី សមចារី អស្ស កតមំ សេយ្យេតិ ។ យោ
ហិ កោ សារីបុត្ត ញាតិសាលាហិតានំ ហេតុ
អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ធន តំ សេយ្យោ យោ
ធន ទោ កោ សារីបុត្ត ញាតិសាលាហិតានំ ហេតុ
ធម្មចារី សមចារី អស្ស តទេវេតុ សេយ្យោ អធម្ម-
ចារិយវិសមចារិយាហិ កោ សារីបុត្ត ធម្មចារិយសម-
ចារិយា សេយ្យេតិ ។ អត្ថំ ទោ ធនញ្ញាចិ អញ្ញោ
សហេតុកា ធម្មិកា កម្មត្តា យេហិ សក្កា

សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយ សុត្តនិកាយសក

ម្ចាស់ធនញ្ញាចិ ការងារចាំទ្បយងទៀត ដែលត្រូវធម៌ ប្រកប
ដោយហេតុ ដែលមនុស្សចាំទ្បយងអាចធ្វើកិច្ចរបស់មិត្រភាពាគ្យ ដល់
មិត្រភាពាគ្យបានផង មិនបាច់ធ្វើបុណ្យផង អាចប្រតិបត្តិទ្បបដិបទា
ជាហេតុឱ្យកើតបុណ្យផង ខានដែរតី ។

(១០៧) ម្ចាស់ធនញ្ញាចិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះផ្តួចផ្តើម មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែញាតិសាលាហិត
ចាំទ្បយងក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុ
តែញាតិសាលាហិតចាំទ្បយងក្តី អំពីលាប្រសើរជាង ។ ចតុត្រ
ព្រះសាមិបុត្រដ៏ចំរើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ
ព្រោះហេតុតែញាតិសាលាហិតចាំទ្បយង អំពីខាង មិនប្រសើរទេ
ចតុត្រព្រះសាមិបុត្រដ៏ចំរើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ
ព្រោះហេតុតែញាតិសាលាហិតចាំទ្បយង អំពីខាងឯង ទើបឈ្មោះ
ថា ប្រសើរក្នុងហេតុខ្លះ ចតុត្រព្រះសាមិបុត្រដ៏ចំរើន (ព្រោះថា) ការ
ប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តទុសធម៌
នឹងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្ចាស់ធនញ្ញាចិ ការងារចាំទ្បយងទៀត
ដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្សចាំទ្បយង អាច

ព្រះបាទសម្តេច ព្រះបាទសុរេន្ទ ព្រះបាទសុរិយាយុដ្ឋ

ញាតិសាលា ហិតាធាត្យោ ញាតិសាលា ហិតករណីយំ
កាតុំ ឧ ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ
បដិបទ្ធិតុំ ។

[១០៨] តិ កំ មញ្ញសិ ឧទញ្ញិ យោ ភំ
អតិដីទំ ហេតុ អធម្មចារិ សមចារិ អស្ស យោ
វា អតិដីទំ ហេតុ ធម្មចារិ សមចារិ អស្ស កតមិ
សេយ្យេតិ ។ យោ ហិ កោ សារិបុត្ត អតិដីទំ ហេតុ
អធម្មចារិ វិសមចារិ អស្ស ឧ តិ សេយ្យោ យោ
ច ទោ កោ សារិបុត្ត អតិដីទំ ហេតុ ធម្មចារិ សម-
ចារិ អស្ស គធមេវេតុ សេយ្យោ អធម្មចារិយវិសមច-
រិយាហិ កោ សារិបុត្ត ធម្មចារិយសមចារិយា សេយ្យោ-
តិ ។ អតិ ទោ ឧទញ្ញិ អញ្ញ សហេតុកា ធម្ម-
កា កម្មញ្ញ យេហិ សញ្ញា អតិដីទោត្យោ អតិ-
ដីករណីយំ កាតុំ ឧ ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច
បដិបទំ បដិបទ្ធិតុំ ។

ព្រះបាទសុរេន្ទ ព្រះបាទសុរិយាយុដ្ឋ

ធ្វើខ្ញុំកិច្ចការ របស់ញាតិសាលាហិត ដល់ញាតិសាលាហិតបានផល
មិនបាច់ធ្វើខ្ញុំបុណ្យផល អាចប្រកែចក្កខ្ញុំបដិបទា ជាហេតុឱ្យបានបុណ្យ
ផល មានដែរកេ ។

[១០៨] ម្ចាស់ធនក្លានិ គុកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុត្រូវវិចារិទ្ធករ
មនុស្ស ដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុត្រូវវិចារិទ្ធករ
ទ្រព្យក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ ចក្រព្រះសារិបុត្រដ៏ចំរើន មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុត្រូវវិចារិទ្ធករ
អំពើនោះ មិនប្រសើរទេ ចក្រព្រះសារិបុត្រដ៏ចំរើន មនុស្សដែល
ប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុត្រូវវិចារិទ្ធករ អំពើ
នោះ ទើបឈ្នះថា ប្រសើរ គួរហេតុផ្គុំ ចក្រព្រះសារិបុត្រដ៏ចំរើន
(ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាង
ការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្ចាស់ធនក្លានិ ការងារ
ចំរើនទ្រព្យក្តី ដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្ស
ចំរើនទ្រព្យក្តី អាចធ្វើខ្ញុំកិច្ចការរបស់គ្រូវិ ដល់គ្រូវិចារិទ្ធករបានផល
មិនបាច់ធ្វើខ្ញុំបុណ្យផល អាចប្រកែចក្កខ្ញុំបដិបទា ដែលជាហេតុឱ្យកើត
បុណ្យបានផល មានដែរកេ ។

សុត្តន្តបិដក ចន្ទបិដកាយស្ស ចន្ទបិដកសាវក

[១០៧] តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ យោ វា
 បុព្វមេតានំ ហេតុ អធម្មចារិ វិសមចារិ អស្ស យោ
 វា បុព្វមេតានំ ហេតុ ធម្មចារិ សមចារិ អស្ស កកមិ
 សេយ្យេតិ ។ យោ ពិ ភោ សាវបុគ្គ បុព្វមេតានំ
 ហេតុ អធម្មចារិ វិសមចារិ អស្ស ធនញ្ញានិ សេយ្យេ
 យោ ច ទោ ភោ សាវបុគ្គ បុព្វមេតានំ ហេតុ
 ធម្មចារិ សមចារិ អស្ស តទេវេតុ សេយ្យេ អធម្ម-
 ចារិយវិសមចារិយាហំ ភោ សាវបុគ្គ ធម្មចារិយសម-
 ចារិយា សេយ្យេតិ ។ អត្ថំ ទោ ធនញ្ញានិ អញ្ញ
 សហេតុកា ធម្មិកា កម្មតា យេហំ សក្កា
 បុព្វមេតានញ្ញាវ បុព្វមេតកុរណីយំ កាតុំ ធន ច មាប-
 កម្មំ កាតុំ បុញ្ញត្ថា បដិមនី បដិមជ្ឈិកុំ ។

សុត្តន្តបិដក ចន្ទបិដកាយ ចន្ទបិដកសាវក

[១០៧] ខ្នាលធនញ្ញានិ អកយលំសេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែបុព្វមេតៈទាំង
 ខ្សោយក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែ
 បុព្វមេតៈទាំងខ្សោយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវិបុត្រ
 ដំបំរើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 តែបុព្វមេតៈទាំងខ្សោយ អំពើនោះ មិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសាវិបុត្រ
 ដំបំរើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែបុព្វ-
 មេតៈទាំងខ្សោយ អំពើនោះ ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរ ក្នុងហេតុខ្ពស់ បពិត្រ
 ព្រះសាវិបុត្រដំបំរើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តិត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តិស្មើ
 ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ទាំងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ។ ខ្នាល
 ធនញ្ញានិ ការណ៍ទាំងខ្សោយទៀត ដែលត្រូវតាមធម៌ ប្រកបដោយ
 ហេតុ ដែលមនុស្សទាំងខ្សោយ អាចធ្វើឲ្យកិច្ចការរបស់បុព្វមេតៈ ដល់
 បុព្វមេតៈទាំងខ្សោយបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិឲ្យបដិ
 បត ដែលជាហេតុឲ្យរើកបុណ្យបានផង ទានដែរក៏ ។

ក្រាហ្វិកស្យូ ឧត្តរាជ្យ ឧត្តរាជ្យ

(១១១) តំ កំ មត្តសិ ធនញ្ញា យោ វា
 ទេវតានំ ហេតុ អធិបាទិ វិសមបាទិ អស្ស យោ
 វា ទេវតានំ ហេតុ ធិបាទិ សមបាទិ អស្ស កកមិ
 សេយ្យេតិ ។ យោ ហិ កោ សាវបុត្ត ទេវតានំ
 ហេតុ អធិបាទិ វិសមបាទិ អស្ស ទ តំ សេយ្យេ
 យោ ច ទោ កោ សាវបុត្ត ទេវតានំ ហេតុ ធិបាទិ
 សមបាទិ អស្ស តទេវតុ សេយ្យេ អធិបាទិយវិស-
 មបាទិយាហិ កោ សាវបុត្ត ធិបាទិយសមបាទិយា
 សេយ្យេតិ ។ អត្ថិ ទោ ធនញ្ញា អញ្ញោ សហេតុកា
 ធិកា កម្មត្ថា យេហិ សញ្ញា ទេវតានញ្ញោ ទេវតា-
 ករណីយំ កាតុំ ទ ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុត្តញ្ញ
 បដិបទំ បដិបទិតុំ ។

ក្រាហ្វិកស្យូ ឧត្តរាជ្យ ករស្មរធនញ្ញា

(១១១) ធាលធនញ្ញា ធាលសេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុនៃទេវតាទាំងឡាយ
 ក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុនៃទេវតា
 ទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បតិក្រព្រះសាវបុត្តដ៏ចំរើន
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តទុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុនៃទេវតា
 ទាំងឡាយ អំពើនោះ មិនប្រសើរឡើយ បតិក្រព្រះសាវបុត្តដ៏ចំរើន
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុនៃទេវតាទាំង
 ឡាយ អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បតិក្រព្រះ
 សាវបុត្តដ៏ចំរើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តិត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តិស្មើ
 ត្រូវនៃប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តិទុសធម៌ ការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ។ ធាល
 ធនញ្ញា ការងារទាំងឡាយនោះទៀត ដែលត្រូវតាមធម៌ ប្រកបដោយ
 ហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយ - ពាចរធ្វើខ្លួនកិច្ចការរបស់ទេវតាដល់ទេវតា
 ទាំងឡាយបានផង មិនទាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិបដិបទា
 ដែលជាហេតុឱ្យកើតបុណ្យបានផង មានដែរកើ ។

សុទ្ធម្មនិកាយ ឧទ្ទិសនិកាយ សុទ្ធម្មបទស្តាយកៈ

[១១១] ក៏ មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ យោ វា រញ្ញោ ហេតុ អធម្មតារី វិសមតារី អស្ស យោ វា រញ្ញោ ហេតុ ធម្មតារី សមតារី អស្ស កកម៌ សេយ្យេតិ ។ យោ ហំ ភោ សារីបុត្ត រញ្ញោ ហេតុ អធម្មតារី វិសមតារី អស្ស ធនំ សេយ្យោ យោ ធនោ ភោ សារីបុត្ត រញ្ញោ ហេតុ ធម្មតារី សមតារី អស្ស កនេវេតុ សេយ្យោ អធម្មតារី វិសមតារី យោ ហំ ភោ សារីបុត្ត ធម្មតារី វិសមតារី យោ សេយ្យេតិ ។ អត្ថំ ទោ ធនញ្ញានិ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា កម្មតា យេហំ សញ្ញា រញ្ញោ ទេវ រាជការណីយំ កាតុំ ធន ធន បាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបដិ បដិបដិកុំ ។

[១១២] តំ ក៏ មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ យោ វា កាយស្ស ចិណ្ឌាហេតុ ត្រាហាហេតុ អធម្មតារី វិសមតារី អស្ស យោ វា កាយស្ស ចិណ្ឌាហេតុ ត្រាហាហេតុ ធម្មតារី សមតារី អស្ស កកម៌ សេយ្យេតិ ។

សុទ្ធម្មនិកាយ ឧទ្ទិសនិកាយ សុទ្ធម្មបទស្តាយកៈ

[១១១] ខ្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស ដែលប្រត្តិទុស្តមិ ប្រត្តិមិទេស្មិ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជក្តី មនុស្ស ដែលប្រត្តិទុស្តមិ ប្រត្តិមិទេស្មិ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជក្តី កើតើ ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្តនិទំរោ មនុស្ស ដែល ប្រត្តិទុស្តមិ ប្រត្តិមិទេស្មិ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជ អំពីនោះ មិន ប្រសើរឡើយ បពិត្រព្រះសារីបុត្តនិទំរោ មនុស្សដែលប្រត្តិទុស្តមិ ប្រត្តិមិទេស្មិ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជ អំពីនោះឯង ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះសារីបុត្តនិទំរោ (ព្រោះថា) ការ ប្រត្តិទុស្តមិ ការប្រត្តិមិទេស្មិ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រត្តិទុស្តមិ មិនការប្រត្តិមិទេស្មិ ។ ខ្នាលធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវតាមមិ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយ ពេញ រាជការរបស់ព្រះរាជានុជន មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង កាចប្រតិបត្តិ បដិបត ជាហេតុឱ្យកើតបុណ្យបានផង មានដែរកើ ។

[១១២] ខ្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស ដែលប្រត្តិទុស្តមិ ប្រត្តិមិទេស្មិ ព្រោះហេតុតែការចិត្តិមកាយ ឱ្យទាក់ទំរោ មនុស្សដែលប្រត្តិទុស្តមិ ប្រត្តិមិទេស្មិ ព្រោះ ហេតុតែការចិត្តិមកាយឱ្យទាក់ទំរោ កើតើណាប្រសើរជាង ។

ប្រាហ្មណ៍ស្ស ធនញ្ញនិស្ស កាប្បុត្តកោដិ

យោ ហិ កោ សារីបុត្ត កាយស្ស ចិណ្ឌាហោតុ
 ត្រូហោហោតុ អធិដាវី វិសមដាវី អស្ស ឧ
 តិ សេយ្យោ យោ ច ទោ កោ សារីបុត្ត កាយស្ស
 ចិណ្ឌាហោតុ ត្រូហោហោតុ ធម្មដាវី សមដាវី អស្ស
 តនេវេត្ត សេយ្យោ អធិដាវីយវិសមដាវីយាហិ កោ
 សារីបុត្ត ធម្មដាវីយសមដាវីយា សេយ្យោតិ ។ អត្ថ
 ទោ ធនញ្ញនិ អញ្ញោ សហោតុកា ធម្មិកា កម្មត្តា
 យេហិ សញ្ញា កាយស្ស ទេវ ចិណ្ឌោតុ ត្រូហោតុ ឧ
 ច បាបកម្មិ កាតុ បុត្តញ្ច បដិបដំ បដិបដិកុត្តិ ។
 អដទោ ធនញ្ញនិ ប្រាហ្មណោ កាយស្សតោ សារី
 បុត្តស្ស ភាសិតំ អភិទន្ធិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយា
 សទា បក្កាមិ ។

[១១៣] អដទោ ធនញ្ញនិ ប្រាហ្មណោ អបរេន
 សមយេន អាពាធិកា ហោតិ^(១) ទុក្ខិកោ ពាណ្ឌិកិ
 លាទោ ។ អដទោ ធនញ្ញនិ ប្រាហ្មណោ
 អញ្ញាតិ បុរិសំ អាមន្តេសិ ឯហិ ភិ អញ្ញោ បុរិស

១. ឧ. អហោសិ ។

ប្រាហ្មណ៍ស្ស ធនញ្ញនិស្ស កាប្បុត្តកោដិ

ចតិគ្រុព្រះសារីបុត្តនិវារិម មនុស្សវិសេប្រតិក្ខុទុសធម៌ ប្រតិក្ខុ
 មិនស្មី ព្រោះហេតុកែចំក្លឹមកាយឱ្យពាក់ដំបើង អំពើនោះមិនប្រសើរ
 ចតិគ្រុព្រះសារីបុត្តនិវារិម មនុស្សវិសេប្រតិក្ខុត្រូវធម៌ ប្រតិក្ខុស្មី
 ព្រោះហេតុកែចំក្លឹមកាយឱ្យពាក់ដំបើង អំពើនោះឯង ទើបចេញ
 ចាំប្រសើរក្នុងហេតុនោះ ចតិគ្រុព្រះសារីបុត្តនិវារិម (ព្រោះថា) កា
 ប្រតិក្ខុត្រូវធម៌ កាប្រតិក្ខុស្មី ត្រូវកែប្រសើរវិសេសជាងកាប្រតិក្ខុ
 ទុសធម៌ ធីតាកាប្រតិក្ខុមិនស្មី ។ ម្នាលធនញ្ញនិ ការងារពឹង
 ឡាយទៀត ត្រូវកាមធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្សពឹង
 ឡាយ កាចំក្លឹមកាយឱ្យពាក់ដំបើងបានផង មិនចាប់ភ្លៃខ្ញុំបាបកម្ម
 ផង កាចំប្រតិក្ខុខ្ញុំបដិបទា ដែលជាហេតុឱ្យកើតបុណ្យបានផង មាន
 ដែរតើ ។ គ្រោះនោះ ធនញ្ញនិប្រាហ្មណ៍ ត្រេកអរអនុមោទនាខ្ញុំ
 ភាសិតរបស់ព្រះសារីបុត្តមានកាយ រួចក្រោកចាកអាសនៈ ហើយ
 ក៏ទៀសចេញទៅ ។

[១១៣] លុះចំរំលាភាលភមក ធនញ្ញនិប្រាហ្មណ៍ មានភា
 ពាធី ផល់ខ្ញុំខ្ញុំរំទេតា មានជំងឺជាទម្ងន់ ។ ទើបធនញ្ញនិប្រាហ្មណ៍
 ហៅបុរសម្នាក់ មកនិយាយបង្ហាត់ថា វិសេសនិវារិម ចូរអ្នកមកនេះ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិទាន

យេន កកវា ភេទុបសន្តម ឧបសន្តមិកា មម វេនេន
 កកវាតោ ចានេ សិរសា វន្តាហិ ធនញ្ញានិ កន្ត
 ព្រាហ្មណោ អាតានិកោ ទុក្ខតោ ពន្ធកិលានោ
 សោ កកវាតោ ចានេ សិរសា វន្តតិ យេន
 ចាយស្មា សាវិបុត្តោ ភេទុបសន្តម ឧបសន្តមិកា
 មម វេនេន អាយស្មតោ សាវិបុត្តស្ស ចានេ
 សិរសា វន្តាហិ ធនញ្ញានិ កន្ត ព្រាហ្មណោ
 អាតានិកោ ទុក្ខតោ ពន្ធកិលានោ សោ អា-
 យស្មតោ សាវិបុត្តស្ស ចានេ សិរសា វន្តតិ
 វវេន វេនេហិ សាទុ កំ កន្ត អាយស្មា សាវិបុត្តោ
 យេន ធនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនិ
 ភេទុបសន្តមតុ អទុកម្យំ ឧបាយាតិ ។

[១១២] ឯវិ កន្តតិ ទោ សោ បុរិសោ ធនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស^(១) បដិស្សតិ យេន កកវា ភេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិកា កកវន្តំ អកំវេនេន ឯវិ មន្តំ ឯសិទិ ។ ឯវិ មន្តំ ឯសិទិ ទោ សោ បុរិសោ

១ ខ. ឯន្តរេ វេនន្តិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិទាន

ចូរអ្នកទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយ
 បង្គំព្រះបាទានៃព្រះមានបុណ្យ ហើយក្រាបបង្គំទូល តាមពាក្យអញ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្រាហ្មណំ មានភាព ដល់នូវទុក្ខ-
 វេទនា មានដើម្បីជាទម្ងន់ ពាក់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទានៃព្រះមាន
 ដោយគ្រូ ដូច្នោះ ឯនិទូលទៅព្រះសាវិបុត្រមានអាយុ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះសាវិបុត្រមានអាយុ តាមពាក្យអញថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្រាហ្មណំ មានភាព ដល់នូវទុក្ខវេទ-
 នា មានដើម្បីជាទម្ងន់ ពាក់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះសាវិបុត្រមានអាយុដោយ
 គ្រូ ដូច្នោះហើយ ឯនិទូលលោកយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះវេន-
 ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំសូមអភ័រ សូមព្រះសាវិបុត្រមានអាយុ និងទូលទៅ
 និវេសន៍ដូចរបស់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណំ កាស្រីយេសេនកំអនុគ្រោះ ។

[១១២] បុរសនោះ ក៏ទទួលពាក្យ របស់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណំថា
 បាទអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនេះហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ រួចហើយ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមរម្យ ។ លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមរម្យហើយ

ព្រាហ្មណ៍ស្រ្តី ធនញ្ញាធិស្ស ពាជ្ឈត្រៃវេទនំ

ភកវន្តំ ឯតនវេទ ធនញ្ញាធិ កន្ត្រ ព្រាហ្មណោ អាពា-
 ធិគោ ទុក្ខំតោ ពាជ្ឈត្រៃវេទោ សោ ភកវតោ ចារេ
 សិវសា វន្តតិ យេចាយស្មា^(១) សារិបុត្តោ តេទុប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិត្វ អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសិធិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិធិ ទោ សោ បុរិ-
 សោ អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឯតនវេទ ធនញ្ញាធិ កន្ត្រ
 ព្រាហ្មណោ អាពាធិគោ ទុក្ខំតោ ពាជ្ឈត្រៃវេទោ
 សោ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ចារេ សិវសា វន្តតិ
 ឯវត្ស វេទតិ សាទុ កិវ កន្ត្រ អាយស្មា សារិបុត្តោ
 យេន ធនញ្ញាធិស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯវេសនំ តេទុប-
 សន្តមតុ អនុកម្មំ ឧចាធាយាតិ ។ អធិវាសេសិ ទោ
 អាយស្មា សារិបុត្តោ តុណ្ណិកាវេទ ។

១១. ម. យេន ចាយស្មា ។

ព្រាហ្មណ៍ស្រ្តី ធនញ្ញាធិស្ស កាម្រេចវិទ្យាសិវន្តិទុក្ខាទម្ងនំ

កំក្រាបបន្តិទូលព្រះមានព្រះភាគ ផ្សំចេះថា បពិត្រព្រះអង្គ ដំបំរើន
 ធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍ មានភាពធម៌ ដល់ខ្ញុំទុក្ខវេទនា មានជម្ងឺជាទម្ងន់
 គាត់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមានចូលរៀ ដោយស្វ័យ ផ្សំចេះចេះហើយ
 ចូលទៅក្រសែស្រឡាមានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះសារិបុត្រមានកាយ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះចុះសេនា
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះសារិបុត្រ មានកាយថា
 បពិត្រលោកដំបំរើន ធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍ មានភាពធម៌ ដល់ខ្ញុំទុក្ខ-
 វេទនា មានជម្ងឺជាទម្ងន់ គាត់ថ្វាយបង្គំបាទព្រះសារិបុត្រមានកាយ
 ដោយស្វ័យ មួយទៀត គាត់មានច្រសាសន៍យ៉ាងនេះថា សូមឧកាស
 បពិត្រលោកដំបំរើន សូមព្រះសារិបុត្រ មានកាយ ឱមន្តចូលទៅ
 ទិវេសនជាមួយបស់ធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍ កាស្រីយេសចក្កិអនុព្រះ ។
 ព្រះសារិបុត្រមានកាយ ក៏ទទួលដោយតុណ្ណិកា ។

សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយ សុត្តនិបិទ

[១១៤] អដាទោ អយស្មា សារីបុត្តោ ធិវាសេត្វា
បន្តិច្ឆរិមាតាយ យេន ធនញ្ញានិស្សំ ព្រាហ្មណស្ស
ធិវេសនំ តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមិត្វា បញ្ញត្តោ អាស-
នេ ធិសីនិ ។ ធិសថ្កំ ទោ អយស្មា សារីបុត្តោ
ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណំ ឯតទរោច កត្វំ តេ ធនញ្ញានិ
ទមនីយំ កត្វំ យាបនីយំ កត្វំ ទុក្ខា វេទនា
បដិក្កមន្តំ ឆោ អភិក្កមន្តំ បដិក្កមោសានំ បញ្ញា-
យតិ ឆោ អភិក្កមោតិ ។

[១១៥] ន មេ កោ សារីបុត្ត ទមនីយំ ន
យាបនីយំ តាន្តុ មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តំ
ឆោ បដិក្កមន្តំ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ ឆោ
បដិក្កមោ សេយ្យជាបិ កោ សារីបុត្ត តលវា បុ-
រិសោ តិស្តោន សិទវេន មុត្តានិ^(១) អភិ-
មត្តេយ្យ ឯវមេវ ទោ មេ កោ សារីបុត្ត
អនិមត្តា វាតា មុត្តានិ^(២) ឱហនន្តំ ន
មេ កោ សារីបុត្ត ទមនីយំ ន យាបនីយំ

១ ម មុត្តំ ។ ២ ម. មុត្តំត្ន ។

សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយ សុត្តនិបិទ

[១១៤] លំដាច់នោះ ព្រះសារីបុត្រមានកាយ ស្ងៀកស្ងៀមប្រ-
ដាប់ដោយពុទ្ធនិច្ឆិកា ចូលទៅនៅសេដ្ឋានរបស់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និរលំភាសនៈដែលគេក្រាលទុកប្រគេន ។
លុះព្រះសារីបុត្រមានកាយនិរលំហើយ ក៏និយាយនឹងធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍
យ៉ាងនេះថា ឯធនញ្ញានិ (យន្តនិសិទ្ធិដែលមានចក្រ ៤ មានទ្វារ ៨)
អ្នកអត់សន្តិក៍បានទេ អ្នកឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលឬលម្អៀង ទុក្ខវេទនា
ស្រាកស្រាន្ត មិនកើតឡើងទេ ព្រាកដជាសះស្បើយ មិនកើតចំរើន
ឡើងទេ ។

[១១៥] ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ទូលថា បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន
សរីរយន្តដែលមានចក្រ ៤ មានទ្វារ ៨ ខ្ញុំព្រះករុណាអត់សន្តិក៍មិន
បានទេ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ ទុក្ខវេទនា របស់ខ្ញុំព្រះករុណា
រីកតែចំរើនឡើង មិនស្រាកស្រាន្តទេ មានតែចំរើនឡើង មិនព្រាកដ
ជាស្រាកស្រាន្តទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចបុរសមាន
កំទ្រាំង ចាក់ក្បាលដោយដៃក្របីដៃមុត យ៉ាងណាមិញ បពិត្រ
ព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន ខ្យល់ចាំងខ្យល់ដុំដុំហួសប្រមាណ ចាក់ដាក់
ទូក្បាលខ្ញុំព្រះករុណា ក៏យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន
សរីរយន្តខ្ញុំព្រះករុណា អត់សន្តិក៍មិនបានទេ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ

ព្រះបាទស្រីរាជ ព្រះបាទស្រីរាជ ព្រះបាទស្រីរាជ

កាណ្ណ មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ ជា បដិក្កមន្តិ
អភិក្កមន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ
កោ សារីបុត្ត តសវ បុរិសោ ធម្មោ វត្តក្កន្តោ
សីសេ សីសវេទនំ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ
សារីបុត្ត អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ន មេ កោ
សារីបុត្ត មមនិយំ ន យាបនិយំ កាណ្ណ មេ ទុក្ខា
វេទនា អភិក្កមន្តិ ជា បដិក្កមន្តិ អភិក្កមន្តិ មន្តិ មន្តិ
មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ
នក្កោ នក្កោ នក្កោ វ កោយាតក្កោ វសី វ
តិក្កោ នក្កោ នក្កោ នក្កោ កុដិ បរិក្កោយ្យ ឃរិមេវ
ទោ មេ កោ សារីបុត្ត អធិមត្តា វត្ត កុដិ បរិ
ក្កោ ន មេ កោ សារីបុត្ត មមនិយំ ន យាប-
និយំ កាណ្ណ មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ ជា
បដិក្កមន្តិ អភិក្កមន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ មន្តិ
សេយ្យជាបិ កោ សារីបុត្ត ទេ តសវេទនា បុរិសោ

ព្រះបាទស្រីរាជ ព្រះបាទស្រីរាជ ព្រះបាទស្រីរាជ

ទុក្ខវេទនាបេស្សំ ព្រះករុណា វិភិក្ខវេទនា មិនមានចូរយេទ
ចេរិក្ខវេទនា មិនមានស្រាសស្រាសទេ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចំរើន
ប្រៀបដូចបុរសមានកំទ្រាំង យកក្រំត្រង់ដំបូងក្រង យ៉ាងណា
បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចំរើន សីសវេទនាក្នុងក្បាល ម្យ៉ាងហួសប្រមាណ
កំយ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចំរើន សរិយេន្ត ព្រះករុណា
អត់សន្តិកមិនបានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ ទុក្ខវេទនាបេស្សំ ព្រះ
ករុណា វិភិក្ខវេទនា មិនមានចូរយេទ មានក្ខវេទនា មិន
ស្រាសស្រាសទេ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចអ្នកសម្លាប់គា
បូកសិស្សអ្នកសម្លាប់គា ដ៏ល្អាសវិ រះពោះគាត់ក៏បំបែកសំពត់គា
គាត់មុន យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចំរើន ទ្រង់ចាំឲ្យយ
ម្យ៉ាងហួសប្រមាណ កំលោះព្រះករុណា យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះ
សាវ័បុត្រដ៏ចំរើន សរិយេន្ត ព្រះករុណាអត់សន្តិកមិនបានទេ ឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅមិនបានស្រួលចូលទេ ទុក្ខវេទនាបេស្សំ ព្រះករុណា វិភិ
ក្ខវេទនា មិនមានចូរយេទ មានក្ខវេទនា មិនស្រាសស្រាស
ទេ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចបុរសមានកំទ្រាំង គិរីនាត់

សុត្តនិបទ ឧទ្ទិសនិកាយស្ស ឧទ្ទិសនិកាយស្ស

ទុក្ខសតិ ធុរិសិ ជាតាកហសុ តហេតុ អដ្ឋា-
 កាសុយា សត្តាចេយ្យំ សម្មវិភាចេយ្យំ ឯវមេវ
 ទោ មេ ភោ សារីបុត្ត អនិមត្តោ កាយស្មី ធាហោ
 ន មេ ភោ សារីបុត្ត ទមនិយំ ន យាចនិយំ
 កណ្ណំ មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ ឆោ
 បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសាទំ ចញ្ញាយតិ ឆោ
 បដិក្កមោតិ ។

[១១៧] តំ កី មញ្ញសិ ទទញ្ញាទិ កកតមិ
 សេយ្យោ ឱរយោ វា តិវច្ឆានយោទិ វាតិ ។
 ឱរយោ ភោ សារីបុត្ត តិវច្ឆានយោទិ សេ-
 យ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ទទញ្ញាទិ កកតមិ
 សេយ្យោ តិវច្ឆានយោទិ វា ចិត្តិវិសយោ វាតិ ។
 តិវច្ឆានយោទិយា ភោ សារីបុត្ត ចិត្តិវិសយោ
 សេយ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ទទញ្ញាទិ

សុត្តនិបទ ឧទ្ទិសនិកាយស្ស ឧទ្ទិសនិកាយស្ស

ចាប់បុរសាទ្ធកយដាង គ្រង់ដើម្បីដំបាំងពីរ ហើយឆ្នើររាល់កំដៅលើ
 ពនីកភ្នំ យ៉ាងណាមិញ ចតិគ្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន សេចក្តីក្តៅអន្ទះ
 អន្ទ័ក្នុងកាយ របស់ខ្ញុំព្រះករុណា ក៏ហួសច្រឡោង យ៉ាងនោះដែរ
 ចតិគ្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន សរីរយន្ត ខ្ញុំព្រះករុណាអត់ចង់មិនបានទេ
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ ទុកទៅទោះរបស់ខ្ញុំព្រះករុណា តែតែចំរើនឡើង
 មិនអត់ជ័យសោះ បានតែចំរើនភ្នំឡើង ដកស្រោកស្រោចទេ ។

[១១៧] ម្ចាស់ពន្ធក្នុង អ្នកសំគាល់ខ្លះហេតុនោះ ដូចម្តេច
 មកក្តី កំណើតនិព្វានក្តី ណាប្រសើរជាង ។ ចតិគ្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចំរើន កំណើតនិព្វាន ប្រសើរជាងនរក ។ ម្ចាស់ពន្ធក្នុង អ្នក
 សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច កំណើតនិព្វានក្តី ចិត្តិវិសយក្តី ណា
 ប្រសើរជាង ។ ចតិគ្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន ចិត្តិវិសយប្រសើរជាង
 កំណើតនិព្វាន ។ ម្ចាស់ពន្ធក្នុង អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច

កកម៌ សេយ្យោ ចិត្តិវិសយោ វា មទុស្សា វាតិ ។
 ចិត្តិវិសយោ កោ សារីបុត្ត មទុស្សា សេយ្យោតិ ។
 តំ កំ មញ្ញសំ ធនញ្ញំ កកម៌ សេយ្យោ
 មទុស្សា វា ចាតុម្មហារាជីកា ទេវា វាតិ ។
 មទុស្សេហិ កោ សារីបុត្ត ចាតុម្មហារាជីកា ទេវា
 សេយ្យោតិ ។ តំ កំ មញ្ញសំ ធនញ្ញំ
 កកម៌ សេយ្យោ ចាតុម្មហារាជីកា ទេវា វា
 ភាវត្តិសា ទេវា វាតិ ។ ចាតុម្មហារាជីកេហិ
 កោ សារីបុត្ត ទេវេហិ ភាវត្តិសា ទេវា សេ-
 យ្យោតិ ។ តំ កំ មញ្ញសំ ធនញ្ញំ កកម៌
 សេយ្យោ ភាវត្តិសា ទេវា វា យាមា ទេវា
 វាតិ ។ ភាវត្តិសេហិ កោ សារីបុត្ត ទេវេហិ
 យាមា ទេវា សេយ្យោតិ ។ តំ កំ មញ្ញសំ
 ធនញ្ញំ កកម៌ សេយ្យោ យាមា ទេវា វា
 គុសីកា ទេវា វាតិ ។ យាមេហិ កោ សារីបុត្ត

ចិត្តិវិសយក្កំ ពួកមទុស្សក្កំ ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកមទុស្សប្រសើរជាងចិត្តិវិសយ ។ ម្ចាស់ធនញ្ញំ អ្នក
 សំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកមទុស្សក្កំ ពួកទៅការវេលាទៅក្នុង
 វាខចាតុម្មហារាជីក្កំ ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកចាតុម្មហារាជីកេហិ ប្រសើរជាងពួកមទុស្ស ។ ម្ចាស់ធន-
 ញ្ញំ អ្នកសំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកចាតុម្មហារាជីកេហិក្កំ
 ពួកភាវត្តិសេហិក្កំ ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកភាវត្តិសេហិ ប្រសើរជាងពួកចាតុម្មហារាជីកេហិ ។
 ម្ចាស់ធនញ្ញំ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកភាវត្តិសេហិក្កំ
 ពួកយាមេហិក្កំ ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកយាមេហិ ប្រសើរជាងពួកភាវត្តិសេហិ ។ ម្ចាស់
 ធនញ្ញំ អ្នកសំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកយាមេហិក្កំ ពួក
 គុសីកេហិក្កំ ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន

សុត្តនិបាត មជ្ឈិមនិកាយ ទស្សបិដកសាមគ្គី

ទេវេហិ គុសិនោ នេវ សេយ្យេតិ ។ តំ កំ មញ្ញសិ
 ធនញ្ញានិ កកមំ សេយ្យេ គុសិនោ នេវ វ និម្មានតិ
 នេវ វតិ ។ គុសិនេហិ កោ សារីបុត្ត ទេវេហិ និម្មាន-
 តិ នេវ សេយ្យេតិ ។ តំ កំ មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ
 កកមំ សេយ្យេ និម្មានតិ នេវ វ ចរនិម្មិតវសវត្ថិ
 នេវ វតិ ។ និម្មានតិហិ កោ សារីបុត្ត ទេវេហិ
 ចរនិម្មិតវសវត្ថិ នេវ សេយ្យេតិ ។ តំ កំ
 មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ កកមំ សេយ្យេ ចរនិម្មិតវស-
 វត្ថិ នេវ វ ព្រហ្មលោកោ វតិ ។ ព្រហ្មលោកោតិ
 កវំ សារីបុត្តោ អាមា ព្រហ្មលោកោតិ កវំ សារី-
 បុត្តោ អាមាតិ ។ អថទោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស
 ឯតទេហោសិ វេទេ ទោ ព្រាហ្មណា ព្រហ្មលោកា-
 និម្មត្តា យទ្ធានាហិ ធនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស
 ព្រហ្មានំ សហគ្រាមយ មត្តំ នេសេយ្យន្តិ ។
 ព្រហ្មានំ^(១) ធនញ្ញានិ សហគ្រាមយ មត្តំ
 នេសេស្សានំ តំ សុណាហិ សាធុកំ មនសិករោហិ

១. ឧ. ម. ឯតទ្ធកម គេតិ មវំ ធន្តិ ។

សុត្តនិបាត មជ្ឈិមនិកាយ ទស្សបិដកសាមគ្គី

ពួកគុសិនទៅតា ប្រសើរជាងពួកយាទៅតា ។ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នក
 សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ពួកគុសិនទៅតា ពួកនិម្មានតិទៅតា
 ណាប្រសើរជាង ។ ចតុត្រព្រះសាវ័ច្ឆ្រដំរើន ពួកនិម្មានតិទៅតា
 ប្រសើរជាងពួកគុសិនទៅតា ។ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកសំគាល់នូវហេតុ
 នោះដូចម្តេច ពួកនិម្មានតិទៅតា ពួកចរនិម្មិតវសវត្ថិទៅតា ណា
 ប្រសើរជាង ។ ចតុត្រព្រះសាវ័ច្ឆ្រដំរើន ពួកចរនិម្មិតវសវត្ថិ-
 ទៅតា ប្រសើរជាងពួកនិម្មានតិទៅតា ។ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នក
 សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ពួកចរនិម្មិតវសវត្ថិទៅតា ព្រហ្មលោក
 ត្ថិ ណាប្រសើរជាង ។ ព្រះសាវ័ច្ឆ្រដំរើន សំដែងព្រហ្មលោក
 ព្រះសាវ័ច្ឆ្រដំរើន សំដែងព្រហ្មលោក ។ ត្រាតោះ ព្រះសាវ័-
 ច្ឆ្រមានភាយុ ខានសេចក្តីត្រិះរិយោនិខេថា ពួកព្រាហ្មណ៍ចំរើន
 ចុះចិត្តសិប័ននឹងព្រហ្មលោក ដើម្បីច្នោះ អ្នកកេត្យសំដែងដូរដើម្បីឱ្យ
 បានកើតរូមនឹងព្រហ្មចំរើនឡាយ ដល់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ចុះ ។ ទើប
 ព្រះចរនិម្មិតវសវត្ថិ នៃធនញ្ញានិ កាក្កនិសំដែងដូរដើម្បីបានកើតរូមនឹង
 ព្រហ្មចំរើនឡាយ អ្នកចូរស្តាប់រឿងនោះចុះ ចូរត្រឡប់មកវិចិត្រស្រួលចុះ

ព្រះហស្តស្នេហា ឧប្បត្តិស្នេហា ឧប្បត្តិករណ៍

ភាសិស្សមិត្ត ។ ឃឹក កោតិ ទោ ធនញ្ជា ព្រះហស្តស្នេហា
អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ចទ្ធស្សសំ ។

(១១៨) អាយស្ម សារីបុត្តា ឯកនរោច ក-
កោ ច ធនញ្ជា ព្រហ្មចំ សហត្យកាយ មត្តោ
ឥធ ធនញ្ជា ភិក្ខុ មេត្តាសហគរោទ ទេតសា
ឯកំ និសំ ជរិត្យា វិហារតិ គថា ទុតិយំ គថា
តតិយំ គថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមដោ ឥវិយំ សត្វចំ
សត្វត្តតាយ សញ្ជាទ្ធិំ លោកំ មេត្តាសហគរោទ
ទេតសា វិបុលេន មហត្តកេន អប្បមាណេន
អវេរេន អត្យមជ្ឈេន ជរិត្យា វិហារតិ អយម្បិ
ទោ ធនញ្ជា ព្រហ្មចំ សហត្យកាយ មត្តោ
មុន ចមរំ ធនញ្ជា ភិក្ខុ ករណសហ-
ករោទ ទេតសា... មុនិកាសហគរោទ ទេតសា...
ឧមេត្តាសហគរោទ ទេតសា ឯកំ និសំ ជរិត្យា វិហារតិ

ព្រះហស្តស្នេហា ឧប្បត្តិស្នេហា ឧប្បត្តិករណ៍

អាកាសិសំផង្ក្រាបំ ។ ធនញ្ជា ព្រហ្មចំ ទទ្ធស្សស្នេហា
សារីបុត្តមានកាយថា ព្រះករុណា លោកីចំរើន ។

(១១៨) ព្រះសារីបុត្ត មានកាយ កិសំផង្ក្រាបំនោថា
ម្ចាស់ធនញ្ជា ផ្សំប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតមេនីត្រហ្មចំទ្បាយ កើ
ដូចម្តេច ម្ចាស់ធនញ្ជា ភិក្ខុករណសហគរោទ មានចិត្តប្រកបដោយ
មេត្តា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា
ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៥ ទិសទី ៦ ក៏ដូចគ្នា
មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តាដ៏ធំទូលាយ រកប្រមាណមិនបាន មិនមាន
ព្រៀរ មិនមានរាព្យាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកចំរើនមូល ក្នុងទិសទី
ត្បូង ដោយយកខ្លួនប្រៀបនឹងសត្វចំរើនត្បូង ម្ចាស់ធនញ្ជា នេះឯង
ជាផ្សំប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតមេនីត្រហ្មចំទ្បាយ ម្ចាស់ធនញ្ជា
មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយករុណា... មានចិត្តប្រកបដោយ
មុទិតា... មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស ចង្ស្រឹមបណ្ណសក្ក

គឺជា ធុតិយំ គឺជា គតិយំ គឺជា ចតុត្ថំ ឥតិ
 ឧទ្ធម្មោ តិរិយំ សត្វំ សត្វត្តតាយ សញ្ញាវន្តំ
 លោកំ ឧបេក្ខាសហគរោ ឆេតសា វិប្បលោ
 មហត្តរោ អប្បហាលោ អវេរោ អត្យាបដ្ឋោ
 ជិវិតា វិហរតិ អយំ ទោ ទទញ្ញាទិ ព្រហ្មាទិ
 សហត្យតាយ មត្តោតិ ។ គេនហំ ភោ សាវិប្បត្ត
 មម វចនេន ភកវិភោ ចានេ សិវសា វន្តាហិ
 ទទញ្ញាទិ កន្ត ព្រាហ្មណោ អាពាជិកោ ធុត្តិកោ
 ពាធុត្តិកោ ឆេ ភកវិភោ ចានេ សិវសា វន្តាហិ ។
 (១១៧) អដទោ អាយស្មា សាវិប្បត្តោ
 ទទញ្ញាទិ ព្រាហ្មណំ សតិ ឧត្តរិករណីយេ
 ហំនេ ព្រហ្មណេកេ ចតិដ្ឋាបេត្តា ឧដ្ឋាយាសថា
 ចក្កាមិ ។ អដទោ ទទញ្ញាទិ ព្រាហ្មណោ អចិរ
 ប្បក្កន្តោ អាយស្មន្តោ សាវិប្បត្តោ កាលមកាសិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស ចង្ស្រឹមបណ្ណសក្ក

កិដ្ឋុត្តា ទិសទិ ធុ កិដ្ឋុត្តា ទិសទិ ២ កិដ្ឋុត្តា មានចិត្តប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខាដ៏ធំទូលាយ រកប្រមាណមិនបាន មិនមានរឿរ មិនមាន
 ក្បាចាទ ដូចយៅកាន់លោកទាំងមូល ក្នុងទិសទាំងបួន ដោយយក
 ខ្លួនទៅប្រៀបធៀបទាំងស្រុង ម្ចាស់ទន្ធក្លានិ នេះឯងក៏ជាដូចប្រព្រឹត្ត
 ដើម្បីកើតលើសន្តិក្ខត្រេហ្ម ។ ធនញ្ញាទិផ្កាថា ចតិព្រះសាវិប្បត្រ
 ដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ សូមរលាកម្ចាស់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះមាន
 បុណ្យដោយឡែក តាមពាក្យរបស់ខ្ញុំព្រះករុណាថា ចតិព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន ធនញ្ញាទិព្រាហ្មណំ មានការពារ ដល់ខ្ញុំទុក្ខទេសា មានដើម្បី
 ជាទម្ងន់ គាត់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទ វៃព្រះមានបុណ្យដោយឡែក ។
 (១១៨) ត្រាតោ ព្រាហ្មាវិប្បត្រ មានភាយ កាលបើ
 មានកិច្ច ដែលរលាកត្រូវធ្វើទៅទៀត ក៏ញ៉ាំងធនញ្ញាទិព្រាហ្មណំ
 ឲ្យកម្រិតនៅត្រឹមព្រហ្មណេកេថេតចាប រួចត្រាកថាកាសនៈ ហើយ
 ក៏ចេញទៅ ។ ត្រាតោឯង ធនញ្ញាទិព្រាហ្មណំ កាលបើព្រះ
 សាវិប្បត្រមានភាយ ទិមន្តចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ធ្វើមរណកាល

ព្រាហ្មណ៍ស្ស ធនញ្ញនិប្បត្តិ កតវច្ឆបសង្កម្មំ

ព្រាហ្មណ៍កំ ឧបបជ្ឈិ ។ អជទោ កកវា កិក្ខុ
អាមន្តសិ ឋសោ កិក្ខុវេ សារីបុត្តោ ធនញ្ញនិ
ព្រាហ្មណំ សតិ ឧត្តរិកវណីយេ ហិណេ ព្រាហ្មណោ
បតិដ្ឋាបេត្វា ឧដ្ឋាយាសថា បក្កន្តោតិ ។

(១២០) អជទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេន
កកវា កេតុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា កកវន្តំ អកិវាទេត្វា
ឋកមន្តំ ធិសីនិ ។ ឋកមន្តំ ធិសិដ្ឋោ ទោ អាយស្មា
សារីបុត្តោ កកវន្តំ ឋតទេវេច ធនញ្ញនិ កន្ត
ព្រាហ្មណោ អពាទិកោ ទុក្ខិកោ ពាឡ្យតិលាហោ
សោ កកវតោ ទាទេ សិវសា វន្តតិ ។ កិ
បទ ភ្នំ សារីបុត្ត ធនញ្ញនិ ព្រាហ្មណំ សតិ
ឧត្តរិកវណីយេ ហិណេ ព្រាហ្មណោ បតិដ្ឋាបេត្វា

ព្រាហ្មណ៍ស្ស ធនញ្ញនិប្បត្តិ កាចូលពោគាលំព្រះពានព្រះភាគ

ហើយទៅកើត ឯព្រាហ្មណោក ។ គ្រាពាន ព្រះពានបុណ្យ ទ្រង់
គ្រាសំនឹងកិក្ខុតាំងឡាយ ខ្លួនកិក្ខុតាំងឡាយ សារីបុត្តន្ត្រះ កាលបើ
មានកិច្ចវេសន្ត្រូវធ្វើទៅទៀត ក៏ញ៉ាំងធនញ្ញនិព្រាហ្មណំ ឱ្យកម្ពស់
នៅត្រឹមព្រាហ្មណោកថោកទាប រួចក្រោបពាក្យសនៈ ទេញ្ញមក ។

(១២០) គ្រាពាន ព្រះសារីបុត្រមានកាយ ចូលទៅគាល់
ព្រះពានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំបង្គំព្រះពាន
ព្រះភាគ ហើយក៏កន្ទុយ ក្នុងទីដីសមម្លូ ។ លុះព្រះសារីបុត្រមាន
កាយ កន្ទុយក្នុងទីដីសមម្លូហើយ ក៏ក្រាបចូលព្រះពានព្រះភាគយ៉ាង
នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធនញ្ញនិព្រាហ្មណំ មានអាការ
ដល់ខ្ញុំទុក្ខវេទនា មានដើម្បីជាទម្ងន់ គាត់ក្រាបបង្គំបង្គំព្រះបាទពាន
ព្រះពានព្រះភាគដោយភ្នួរ ។ ព្រះពានព្រះភាគគ្រាសំសួរថា ហៃ
សារីបុត្រ កាលបើកិច្ចវេសន្ត្រូវធ្វើទៅទៀតនៅពាន ហេតុម្តេច
ក៏អ្នកញ៉ាំងធនញ្ញនិព្រាហ្មណំ ឱ្យកម្ពស់នៅត្រឹមព្រាហ្មណោកថោកទាប

សុខ្មុំបិណ្ឌ មន្ទីរពិការយុវ មន្ទីរពេទ្យសាវ័

ឧបាយសាសនា បញ្ញត្តិ ។ មន្ទីរ ទោ កន្ត ឯវី
អហោសិ ឥមេ ទោ ព្រាហ្មណ ព្រហ្មណ កាណិមុត្តា
យន្តនាហិ ធនញ្ជាណិស្ស ព្រាហ្មណស្ស ព្រហ្មាណិ
សហរាជយ មក្ខំ ទេសេយ្យន្តិ ។ កាលករោ
វ សាវ័បុត្ត ធនញ្ជាណិ ព្រាហ្មណ ព្រហ្មណ កេ
ឧបចម្ពោតិ ។

ធនញ្ជាណិស្ស កន្ត ឯវី ។

សុខ្មុំបិណ្ឌ មន្ទីរពិការយុវ មន្ទីរពេទ្យសាវ័

ច្រកព្រាហ្មណសាសនៈ ចេញមក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ មានចិត្តដៀសបំ
នឹងព្រហ្មណេត បើដូច្នោះ ត្រូវតែខ្ញុំព្រះអង្គសម្រេចប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
កើតអ្នកនឹងពួកព្រហ្ម ដល់ធនញ្ជាណិព្រាហ្មណ៍ចុះ ។ ហោសាវ័បុត្រ
ធនញ្ជាណិព្រាហ្មណ៍ស្លាប់ហើយ ទៅកើតឯព្រហ្មណេតហើយ ។

ចប់ ធនញ្ជាណិស្ស ទី ៧ ។

អង្គប្រជុំ វិសេដ្ឋស្ត្រ

[១២០] ឃុំរដ្ឋ សុតិ ។ ឃុំ សមយំ កកក

ឥន្ទ្រាធិបតី វិហារតិ ឥន្ទ្រាធិបតី វិសេដ្ឋស្ត្រ ។ គេន ទោ
បទ សមយំ បទ សមយំ បទ សមយំ បទ សមយំ
ប្រាជ្ញាណមហាសាលា ឥន្ទ្រាធិបតី បដិវស្សន្តិ សេយ្យ-
ដំនំ ចង្កី ប្រាជ្ញាណ ករុត្តា ប្រាជ្ញាណ គោត្ត-
សាតិ ប្រាជ្ញាណ ជាណុស្សាណិ ប្រាជ្ញាណ គោ-
នេយ្យ ប្រាជ្ញាណ អញ្ញេ ច អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា
ប្រាជ្ញាណមហាសាលា ។ អថ ទោ វិសេដ្ឋការត្រាដាច់
មាណវាទំ ជន្មវិហារិ អនុចង្កមត្តាទំ អនុវិចារត្តាទំ
អយមន្តរកថា ទទទាទំ កដម្ពោ ប្រាជ្ញាណ
ហោតិ ។ ការត្រាដា មាណវោ ឃុំមាហ

វិសេដ្ឋស្ត្រ ទី ៨

[១២១] ឃុំបាទស្តាច់មកយ៉ាងនេះ ។ សមយម្មយុគ្រោះ

ប្រះគាត ទ្រង់គង់នៅក្នុងជន្មវិប្រាណ្ណៈឥន្ទ្រាធិបតី ដ៏ស្រុករណ្ណៈ
អន្ទ្រាធិបតី ។ សមយំនោះឯង មានប្រាជ្ញាណមហាសាលាជាច្រើន
ស្រុកដ៏អាក្រក់នោះ ល្បីល្បាញ កស្រីយ៍នៅក្នុងស្រុកដ៏ច្នៃ-
ន្តិលៈ គឺ ចង្កីប្រាជ្ញាណ ។ ការុត្តប្រាជ្ញាណ ។ បោកុសាតិប្រាជ្ញាណ ។
ជាណុស្សាណិប្រាជ្ញាណ ។ កោនេយ្យប្រាជ្ញាណ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ
សោត មានទាំងក្នុងប្រាជ្ញាណមហាសាលាដទៃទៀត ក៏សឹងជាអ្នក
មានក្លែងប្លែងល្បីល្បាញដែរ ។ វេលានោះ វិសេដ្ឋមាណពន្លឺ
ការត្រាដាមាណពទាំងពីរគាត់ កំពុងដើរទៅដើរមក ដើម្បីសម្រួលស្នង
ក៏ដើម្បីអន្តរកថានេះថា មាណពដ៏ចំរើន មនុស្សរណ្ណៈជាប្រាជ្ញាណ
គេដោយហេតុដូចម្តេច ។ ការត្រាដាមាណព បានឆ្លើយយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដក ចន្ទវិចារយ ចន្ទវបណ្ណសក្ក

យតោ ទោ ភោ ឧភោ សុដាតោ ហោតិ មាតិភោ
 ច មិតិភោ ច សំសុទ្ធក្កហណិកោ យោ សត្តមា
 មិតាមហយុតា អក្កុតោ អនុបក្កុដោ ជាតិវាទេន
 ឯត្តាវតា ទោ ភោ ព្រាហ្មណោ ហោតិ ។
 វាសេដ្ឋមាលោកេ ឯវមាហ យតោ ទោ ភោ សីលវា
 ច ហោតិ វត្តសម្បជ្ជោ ច ឯត្តាវតា ទោ ភោ
 ព្រាហ្មណោ ហោតិ ។ ទេវ ទោ អសក្កិ ការទ្វាដោ
 មាលោកេ វាសេដ្ឋិ មាលាវំ សញ្ញាមេតិ ច បពាសក្កិ
 វាសេដ្ឋោ មាលោកេ ការទ្វាដិ មាលាវំ សញ្ញាមេតិ ។

[១២២] អថទោ វាសេដ្ឋោ មាលោកេ ការទ្វាដិ
 មាលាវំ អាមន្តសិ អយំ ទោ ភោ ការទ្វាដ សម-
 ណោ តោតមោ សក្សបុត្តោ សក្សកុលា បព្វដិកោ
 ឥច្ឆានត្ថលេ វិហារិ ឥច្ឆានត្ថលវេសល្លោ តំ ទោ
 បច កវុទ្ធិ តោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កក្កិសត្តោ
 អក្កុតោ ឥតិមំ សោ កកវា អរហំ សម្មាសម្ពុត្តោ

សុត្តន្តបិដក ចន្ទវិចារយ ចន្ទវបណ្ណសក្ក

មាលាវំ មិតិភោ មិតាមហយុតា អក្កុតោ អនុបក្កុដោ ជាតិវាទេន
 ឯត្តាវតា ទោ ភោ ព្រាហ្មណោ ហោតិ ។ វាសេដ្ឋមាលោកេ ឯវមាហ
 យតោ ទោ ភោ សីលវា ច ហោតិ វត្តសម្បជ្ជោ ច ឯត្តាវតា ទោ ភោ
 ព្រាហ្មណោ ហោតិ ។ ទេវ ទោ អសក្កិ ការទ្វាដោ មាលោកេ វាសេដ្ឋិ
 មាលាវំ សញ្ញាមេតិ ច បពាសក្កិ វាសេដ្ឋោ មាលោកេ ការទ្វាដិ
 មាលាវំ សញ្ញាមេតិ ។

[១២២] លំដាប់នោះ វាសេដ្ឋមាលោកេ និយាយនឹងការព្រាហ្មណោ
 មាលោកេ មាលាវំ មិតិភោ មិតាមហយុតា អក្កុតោ អនុបក្កុដោ ជាតិវាទេន
 ឯត្តាវតា ទោ ភោ ព្រាហ្មណោ ហោតិ ។ វាសេដ្ឋមាលោកេ ឯវមាហ
 យតោ ទោ ភោ សីលវា ច ហោតិ វត្តសម្បជ្ជោ ច ឯត្តាវតា ទោ ភោ
 ព្រាហ្មណោ ហោតិ ។ ទេវ ទោ អសក្កិ ការទ្វាដោ មាលោកេ វាសេដ្ឋិ
 មាលាវំ សញ្ញាមេតិ ច បពាសក្កិ វាសេដ្ឋោ មាលោកេ ការទ្វាដិ
 មាលាវំ សញ្ញាមេតិ ។

[១២២] លំដាប់នោះ វាសេដ្ឋមាលោកេ និយាយនឹងការព្រាហ្មណោ
 មាលោកេ មាលាវំ មិតិភោ មិតាមហយុតា អក្កុតោ អនុបក្កុដោ ជាតិវាទេន
 ឯត្តាវតា ទោ ភោ ព្រាហ្មណោ ហោតិ ។ វាសេដ្ឋមាលោកេ ឯវមាហ
 យតោ ទោ ភោ សីលវា ច ហោតិ វត្តសម្បជ្ជោ ច ឯត្តាវតា ទោ ភោ
 ព្រាហ្មណោ ហោតិ ។ ទេវ ទោ អសក្កិ ការទ្វាដោ មាលោកេ វាសេដ្ឋិ
 មាលាវំ សញ្ញាមេតិ ច បពាសក្កិ វាសេដ្ឋោ មាលោកេ ការទ្វាដិ
 មាលាវំ សញ្ញាមេតិ ។

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១

វិជ្ជាជនសាសនាសុខា សុខតោ លោកវិទូ អនុគូលោ បុរិស.
 ឧបសាមិ សត្ត ទេវមនុស្សានិ ទុក្ខា ភក្កវតិ
 អាយម ភោ ការាដ យេន សមណោ តោតមា
 តេតុសង្កមិស្សម ឧបសង្កមិកា សមណំ កោតមិ
 ឯតមត្ថំ ចុច្ចស្សម យថា នោ សមណោ តោតមា
 ព្យាករិស្សតិ តថា ចំ ជាវស្សមាតិ ។ ឯវិ ភោតិ
 ទោ ការាដោ មាលោ កំសេដ្ឋស្ស មាលាវស្ស
 ចត្វស្សានិ ។ អធិទោ កំសេដ្ឋការាដមាលាវ
 យេន ភក្កវ តេតុសង្កមិសុ ឧបសង្កមិកា ភក្កវតា
 សន្តិ សម្មោទិសុ សម្មោទិយំ កាចំ សាវណិយំ
 វិចិត្តសារព្វា ឯតមត្ថំ ចំសិទិសុ ។

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១

ព្រះអង្គបរិច្ចាណិ ដោយវិជ្ជាទិវចារណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹងទិវចារណៈ
 បុគ្គលកម្មប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានដំណើរជួរទៅកាន់ព្រះវិហារ ព្រះអង្គ
 ជ្រាបច្បាស់ខ្លាំងក្រៃលែង ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិគុណារក្សក្នុង
 ណាមួយស្មើគ្នា ព្រះអង្គទ្រង់ទូន្មានខ្លះចុះសេចក្តីទូន្មានបាន ព្រះអង្គ
 ជាសាស្ត្រាចារ្យនៃវិទ្យាទិវចារណៈ ព្រះអង្គបានគ្រាស់ដឹងខ្លះ
 អរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងលែងត្រូវបំបែកកាន់កាប់ខ្លះខ្លះហើយ ម្ចាស់
 ការព្រះដំបូរ មក យើងទំនំទំនំចូលទៅគាល់ព្រះសមណោតាម
 លុះចូលទៅដល់ហើយ យើងទំនំទំនំចូលសួរសេចក្តីខ្លះខ្លះព្រះសមណោតាម
 ព្រះសមណោតាមទំនំដោះស្រាយ ដល់យើងទំនំទំនំខ្លះ យ៉ាងណា
 យើងទំនំទំនំខ្លះសេចក្តីនោះយ៉ាងនោះ ។ ឯការព្រះវិហារ ក៏បាន
 ទទួលពាក្យរបស់ក្រសួងមាលាវតា យ៉ាងហ្នឹងហើយ ដូចដំបូរ ។
 គ្រាព្រះ កំសេដ្ឋមាលាវតាទិវចារណៈ បានទំនំចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលកំទាក់ កំលោះ
 កំលោះទៅគ្រោះព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរកែរយើង
 ពាក្យដែលគួរកែហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទស្ថាន

[១២៣] ឯកមន្តំ ឯសិដ្ឋោ ទោ ឯសដ្ឋោ មាណវោ
ភកវន្តំ ភាជាហិ អដ្ឋកាសិ

អនុត្តាភយ្យធិត្តាភា
តេវិដ្ឋា មយមស្មរោ
អហំ ហេតុវសានិស្ស
កាតុស្សាយ មាណវោ
តេវិដ្ឋាធិ យនត្តាភំ
តត្រ កោវសិដ្ឋោស្ម រស
យនកស្មា ហេ ត្យាភាវណា
ជយ្យ^(៦) អាចរិយសាធិសា
តេសដ្ឋោ ជាតិវនស្មី
វិទិដោ អត្ថំ ភោគម
ជាតិយា ត្រាហ្មណោ ហោតិ
ការត្វាដោ ឥតិ ភាសតិ

៦ ម. ជំរឿ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទស្ថាន

[១២៣] សុវរិសេដ្ឋមាណព អនិយកនិទ័សិមគ្មរហើយ បាន
ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយភាពព័ន្ធច្បាយថា

ខ្ញុំព្រះអង្គព័ន្ធពីទោកំ បានចូលអនុញ្ញាត អំពីអាចារ្យ
ដែលបានរៀនសូត្រស្រេចហើយ ព័ន្ធប្រយោជន៍
ថា បានរៀនសូត្រចេះចាំនូវទេព័ន្ធពី ខ្ញុំព្រះអង្គជាសិស្ស
ច្បងរបស់ពុទ្ធរសាតិព្រាហ្មណ៍ ឯមាណពនេះ ជាសិស្ស
ច្បង របស់ការុត្រាហ្មណ៍ បទណាដែលពួកព្រាហ្មណ៍
ចេះនូវទេព័ន្ធពី បានប្រាប់ ដោយអត្តកិ ដោយ
ព្យញ្ជនៈក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គព័ន្ធពីទោកំ ក៏បានចូលចិត្តក្នុងបទ
នោះព័ន្ធពី ព័ន្ធសេចក្តីព្យាភារណ៍នូវបទរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
ព័ន្ធពីទោកំ ក៏ប្រាកដស្មើនឹងអាចារ្យ ត្រង់កន្លែងព័ន្ធ
ពោលមន្ត បដិព្រះព្រះភាគម ខ្ញុំព្រះអង្គព័ន្ធពីទោកំ
មានសេចក្តីវិចិត្រ ក្នុងការពោលអំពីព័ន្ធ ការព្រាជមាណព
ពោលថា បុគ្គលដែលឈ្នះចៅព្រាហ្មណ៍ ព្រោះព័ន្ធ

ប្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណស្មេតិស្មេត្ត ប្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណ

អហត្ថ កម្មតា ព្រម
 ឯវិ ជាតាហិ ចក្កម
 ភេន សក្កោម ញាបេតិ
 អញ្ញាមញ្ញំ មយំ ឧកោ
 កក្កន្តំ បុដ្ឋំ ភាគម្ម^(១)
 សម្ពុដ្ឋំ វតិ វិស្សតិ
 ចន្តំ យថា ទយាតិកំ
 បេន្ទ មញ្ញាសិកា ជនា
 វន្តាណា នមស្សន្តំ
 ឯវិ លោកស្មំ កោតមំ
 ចក្កំ លោកេ សមុប្បន្តំ
 មយំ បុត្តាម កោតមំ
 ជាតិយា ប្រាហ្មណោ ហោតិ
 ឧទាហុ កវតិ កម្មតា
 អជាទតិ យោ ច ព្រហ្មា
 យថា ជាទេមុ ប្រាហ្មណំ ។

១ ម. បុដ្ឋិកម្មតា ។

ប្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណស្មេតិស្មេត្ត ចញ្ញាមេសំប្រាហ្មណំ

ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គពោលថា ព្រោះកម្ម បរិក្រព្រះអង្គអ្នក
 មានចក្ខុ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបយ៉ាងនេះ ដោយហេតុនោះ
 ហើយ បានជាខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ មិនអាចញ្ញាំងគ្នានឹង
 គ្នាឱ្យផ្អែមបាន ទើបនាំគ្នាមកប្រាបទូលសូមព្រះមានព្រះ
 ភាគដែលប្រាកដថាជាព្រះសម្ពុទ្ធ ភ្នែកជនទាំងអញ្ជើយកម្ម
 ក្លាយចង្អុល ចំពោះទៅក្រព្រះទទ្ធកញ្ញវង្ស យ៉ាងណា
 គេក៏ក្លាយចង្អុលចំពោះព្រះនាគមក្ខន្ធលោក យ៉ាងនោះដែរ
 ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ សូមទូលសូមព្រះគោតម ដែល
 មានផ្លូវចក្ខុកើតឡើងបរិសុទ្ធស្អាតក្នុងលោកថា ចុះគ្រប់ដែល
 ជាប្រាហ្មណ៍នោះ តើព្រះជាតិឬព្រោះកម្ម អ្វីខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងពីរនាក់មិនស្គាល់ សូមព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ល្មម
 ឱ្យខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ ស្គាល់ជាប្រាហ្មណ៍បានផង ។

សុន្ទរិយ ចន្ទវិណយស្ស ចន្ទមហាយាន

(១២២) ភេសំ វោហំ ព្យាទិក្ខុស្សំ (វសេដ្ឋានំ កកក)

អនុប្បត្តំ យជាតាចំ

ជាតិវិក្កំ ខាលាចំ

អញ្ញាមញ្ញា ហំ ជាតិយោ

តិណ្ណក្កេបិ ជាបាជ

ឧ វាបិ បដិជាឧទេ

លិង្គំ ជាតិមយំ ភេសំ

អញ្ញាមញ្ញា ហំ ជាតិយោ

គតោ កីដេ បដេន្តំ ធម៌

យាវ កុដ្ឋកំបិល្លិកេ

លិង្គំ ជាតិមយំ ភេសំ

អញ្ញាមញ្ញា ហំ ជាតិយោ

ឧត្តប្បនេបិ ជាបាជ

សុន្ទរិយ ចន្ទវិណយ ចន្ទមហាយាន

(១២២) (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វសេដ្ឋៈ)

អជាតកន្តិកំ ចករេលកជាតិ វិនេសត្វតាំងឡាយនោះ ភាម

លំដាប់ ប្រាប់អ្នកតាំងឡាយ ជ្រកជាតិរបស់សត្វតាំងឡាយ

ផ្សេងៗ គ្នា អ្នកតាំងឡាយស្គាល់គុណជាតិកន្តិក្កុជាតិហើយ

ចំណែកគុណជាតិកន្តិក្កុជាតិនោះ មិនស្គាល់ខ្លួនវាថា យើង

ជាគុណជាតិ ជារុក្ខជាតិដូច្នោះឡើយ សណ្ឋានក៏សម្រេច

មកដល់ជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វា វិទ ៗ ភិក្ខុ តាំងពីកណ្តាប់

កន្តុយ រហូតដល់ស្រែចានទៅស្រែចានក្រហម សណ្ឋាន

ក៏សម្រេចមកដល់ជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វា វិទ ៗ ភិក្ខុ

មួយទៀត អ្នកតាំងឡាយចូរដឹងសត្វជើង ៤ តាំងឡាយ

ព្រាហ្មណ៍ខ្ពស់ វាសេន្តិស្ត្រ ព្រាហ្មណ៍ច្បាស់លាស់

ទុន្ទកោ ច មហាល្លកោ

លិង្គំ ជាតិមយំ ភេសំ

អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ

ទានុនរេបិ ជាបាដ

ឧរកេ ធីយបិដ្ឋកោ

លិង្គំ ជាតិមយំ ភេសំ

អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ

គតោ មន្ទ្រេបិ ជាបាដ

ឧនកោ វាវិកោចរេ

លិង្គំ ជាតិមយំ ភេសំ

អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ

គតោ មត្តិបិ ជាបាដ

មត្តយានេ វិហង្គមេ

លិង្គំ ជាតិមយំ ភេសំ

ព្រាហ្មណ៍ខ្ពស់ វាសេន្តិស្ត្រ ករណ៍ករណ៍នូវពាក្យព្រាហ្មណ៍

តាំងភូមតាំងដំ សណ្ឋានភីសម្រេចមកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិ

របស់វា ទី១១ ព័ត្តា មួយទៀត អ្នកតាំងឡាយចូរជើង

ពួកសត្វដែលមានពោះដាវជើង ដូចជាឧទាមជាតិ ដែលមាន

ខ្នងវែង សណ្ឋានភីសម្រេចមកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វា

ទី១១ ព័ត្តា មួយទៀត អ្នកតាំងឡាយចូរជើងពួកមច្ឆជាតិ

ដែលនៅក្នុងទឹក មានទឹកជាទីគោលរ សណ្ឋានភីសម្រេច

មកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វា ទី១១ ព័ត្តា មួយទៀត

អ្នកតាំងឡាយចូរជើងពួកសត្វបក្សី ដែលមានស្បូបជាយាន

ហើរនៅក្នុងអាកាស សណ្ឋានភីសម្រេចមក អំពីជាតិ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

អញ្ញាតញ្ច ហំ ជាតិយោ
 យជា ឋិតាសុ ជាតិសុ
 លីដ្ឋី ជាតិមយំ បុត្តុ
 ឃីវំ នត្តិ មនុស្សសុ
 លីដ្ឋី ជាតិមយំ បុត្តុ
 ន កោសេហំ ន សីសេន
 ន កណ្ណេហំ ន អក្កុកិ
 ន មុទេន ន ឆាសាយ
 ន ឱដ្ឋេហំ កម្មហំ វា
 ន កីវាយ ន អិសេហំ
 ន ឧទេវេន ន ចិដ្ឋិយា
 ន សោណិយា ន ឧវស្មា
 ន សន្តានេន ន មេត្តេនេ(១)
 ន ហត្ថេហំ ន ចានេហំ

១ ឬ. មេត្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

ព្រោះជាតិរបស់វា ទី១ ៗ ត្រូវ សណ្ឋានដែលសម្រេច
 អំពីជាតិក្នុងជាន់ខ្ពស់ប្រើប្រាស់ ដូចម្តេចមិញ សណ្ឋានដែល
 សម្រេចមកអំពីជាតិ ក្នុងមនុស្សទាំងឡាយ មិនមាន
 ប្រើប្រាស់ដូច្នោះទេ ព្រោះមិនបាននិយមដោយសក់ទាំងឡាយ
 មិនបាននិយមដោយក្បាល មិនបាននិយមដោយក្រចៀក
 ទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយក្បែរទាំងពីរ មិនបាននិយម
 ដោយមាត់ មិនបាននិយមដោយច្រមុះ មិនបាននិយម
 ដោយបច្ច្រាមទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយបិក្ខុមទាំងពីរ
 មិនបាននិយមដោយក មិនបាននិយមដោយស្មាទាំងសង
 ខាង មិនបាននិយមដោយកោះ មិនបាននិយមដោយខ្នង
 មិនបាននិយម ដោយក្រគាក មិនបាននិយមដោយទ្រូង
 មិនបាននិយមដោយទីចង្អៀត មិនបាននិយមដោយមេដុំ
 មិនបាននិយមដោយដៃទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយជើង

ព្រហ្មណ៍ខ្មែរ សិស្សស្រី ព្រហ្មណ៍ទូករណ៍

១ អង្គសីហ៍ (១) ខេត្ត វា
 ២ ជំនួញ ១ ឆ្នាំ
 ៣ វិញ្ញាណ សេវា វា
 ៤ លំដាប់ ជាតិមយោជន៍
 ៥ យោង អញ្ញាសុ ជាតិសុ
 ៦ បច្ចុប្បន្ន សិវសុ
 ៧ មនុស្សស្រី ១ វិជ្ជា
 ៨ កោតិ ១ មនុស្សសុ
 ៩ សមញ្ញាយ បុគ្គលិក
 ១០ យោ ហិ កោតិ មនុស្សសុ
 ១១ កោតិ ១ មនុស្សសុ
 ១២ ឃុំ វាសេដ្ឋ ជាបាហិ
 ១៣ កសិករ សោ ១ ព្រហ្មណ៍
 ១៤ យោ ហិ កោតិ មនុស្សសុ
 ១៥ បុគ្គលិក ១ ជីវិត

១៥. ១៦៧៧ ។

ព្រហ្មណ៍ខ្មែរ សិស្សស្រី ព្រហ្មណ៍ទូករណ៍

១ តំណី មិនបាននិយមដោយព្រាមវ័ដ្ឋ ១០ មិនបាន
 ២ និយមដោយក្រចកតាំង ១០ មិនបាននិយមដោយស្នងតាំង
 ៣ ពីរ មិនបាននិយមដោយក្រវ័តាំងពីរ មិនបាននិយមដោយ
 ៤ សប្បុរ មិនបាននិយមដោយសំរៀង ជាសណ្ឋានសម្រេច
 ៥ មកអំពីភិ បូជាគុណជាតិគុណសុខវិទ្យា មួយទៀត
 ៦ របស់ដែលស្របចំពោះខ្លួន ក្នុងសិវៈរបស់មនុស្ស នឹង
 ៧ បានដូច្នោះក៏ទេ ឯការផ្សេងគ្នារបស់មនុស្សតាំងឡាយ គេ
 ៨ ហៅតាមឈ្មោះ ព្រោះថាបណ្តាមនុស្សតាំងឡាយ មនុស្ស
 ៩ ណាមួយចំណុំមជិតដោយការក្រៃលែង ហួសពីសេដ្ឋៈ អ្នក
 ១០ ចូរផ្គត់ផ្គង់នេះថា អ្នកនោះជាអ្នកក្រៃលែង មិនមែនជា
 ១១ ព្រហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សតាំងឡាយ មនុស្សណា
 ១២ ចំណុំមជិតដោយសិប្បៈផ្សេង ១ (មានការក្រៃលែងដើម)

សុត្តនិកា ខត្តបិដកយស្ស មជ្ឈិមនិកាយ

ឯវិ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

សិប្បិកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មទុស្ស័ស្ស

វេហាវំ ឧបដីវតិ

ឯវិ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

វណិដោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មទុស្ស័ស្ស

បរាបស្សេន ដីវតិ

ឯវិ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

បេស្សិកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មទុស្ស័ស្ស

អនិច្ចំ ឧបដីវតិ

ឯវិ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

ចោរោ វិសោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មទុស្ស័ស្ស

ឥស្សត្តំ ឧបដីវតិ

សុត្តនិកា មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

មាសេដ្ឋៈ អកច្ចុដីវយំយំនិទេថា អកនាវេណ្ឌៈថាជា

អកមាសិប្បៈ មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំង

ខ្យាយ មនុស្សណាមួយចំក្តីមជីវិកដោយការជួញ មាល

វាសេដ្ឋៈ អកច្ចុដីវយំយំនិទេថា អកនាវេណ្ឌៈថាជា មិន

មែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងខ្យាយ មនុស្សណា

មួយចំក្តីមជីវិកដោយការបំរើអ្នកដទៃ មាលវាសេដ្ឋៈ អកច្ចុ

ដីវយំយំនិទេថា អកនាវេណ្ឌៈថាជា មិនមែនព្រាហ្មណ៍

ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងខ្យាយ មនុស្សណាមួយ ក្តីមជីវិក

ដោយការលួច មាលវាសេដ្ឋៈ អកច្ចុដីវយំយំនិទេថា អកនា

វាសេដ្ឋៈ មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងខ្យាយ

មនុស្សណាមួយចំក្តីមជីវិក ដោយការកាន់គ្រឿងស្រ្តាវុធ

ប្រាហ្មណ៍ធម្ម វិសេដ្ឋសុត្ត ប្រាហ្មណ៍ករណ៍

ឃឹក វិសេដ្ឋ ជាបាហិ

យោ ជាដីកេ ន ប្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សសុ

ចោរោហិ ចូន ជីវិតិ

ឃឹក វិសេដ្ឋ ជាបាហិ

យោ ជាកោ សោ ន ប្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សសុ

តាមិ រដ្ឋត្វ កុញ្ចតិ

ឃឹក វិសេដ្ឋ ជាបាហិ

រាជា ឃិសោ ន ប្រាហ្មណោ

ន ចាហិ ប្រាហ្មណំ ច្រមិ

យោ ចិជំ មន្តិសង្ករិ

កោវាជិ បាម សោ ហោតិ

សវេ ហោតិ សតិក្កុយោ

អតិក្កុយំ អយោ ធានំ

តមហំ ច្រមិ ប្រាហ្មណំ

ប្រាហ្មណ៍ធម្ម វិសេដ្ឋសុត្ត កាណ្យករណ៍ ត្រៃវិជ្ជាប្រាណំ

ម្ចាស់វិសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកខ្ញុំជាបាហាន

មិនមែនប្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្ស

ណាមួយចំពោះមិច្ឆិកាដោយទាទិជាបុរោហិត ម្ចាស់វិសេដ្ឋៈ

អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកខ្ញុំជាអ្នកបូជា មិនមែនប្រាហ្មណ៍

ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សណាមួយបរិភោគ

ស្រុកប្រវែង ម្ចាស់វិសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកខ្ញុំ

ជាព្រះរាជ មិនមែនប្រាហ្មណ៍ទេ មួយទៀត គឺជាគម្ពីរ

បានពោលបុគ្គលដែលកើតអំពីកំណើត ឬកើតអំពីសំណាត់

នៃខាតថាជាប្រាហ្មណ៍ទេ បុគ្គលនោះ គ្រាន់តែឈ្មោះ

ថាភារាទី (អ្នកពោលថាភារា) ព្រោះបុគ្គលនោះឯង

នៅមានកង្វល់គិតិលេស សុះតែបុគ្គលមិនមានកង្វល់ មិន

មានសេចក្តីប្រកាន់មាំ ទើបគឺជាគោរពលថាជាប្រាហ្មណ៍

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសាវតំ

សត្វំ សញ្ញាជនំ ទេត្វា
 យោ វេ ន បរិភស្សតិ
 សត្តានិគំ វិសំយុត្តិ
 ភមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ
 ទេត្វា នន្ទិ វត្តញ្ច
 សប្បាជំ សហទុក្ខមំ
 ទុក្ខត្ថមលំយំ ពុទ្ធិ
 ភមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ
 អក្កោសិ វទេនទុញ្ច
 អនុជ្ជា យោ ភិក្ខុក្ខតិ
 ទន្ធិតលំ ពលានិគំ
 ភមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ
 អក្កោជនំ ទុក្ខវន្តិ
 សីលវន្តិ អនុស្សវន្តិ
 នន្ទិ អន្តិមសារី
 ភមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

• សង្ខារនិទ្ទេស្សិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសាវតំ

បុគ្គលណា កាតំបន្តិវិសោយោជនៈ ចាំវិសសំ ហើយមិនបាន
 ភក់ស្កុតដោយភណ្ណា ភជាគភោលនូវបុគ្គលនោះ ដែល
 ជាអ្នកកន្លងបន្តិវិសោយោជនៈ ជាអ្នកប្រោសចាកកិលេស
 ជាព្រាហ្មណំ បុគ្គលណា កាតំបន្តិវិសោយោជនៈ គឺការចង
 គំនុំ នឹងព្រៀតភិក្ខុណា នឹងទំ-គភិកិលេស គ្រឿងស្តាប់គំនុំដ្ឋ
 ព្រមចាំវិសោយោជនៈ មិនបាន ភជាគភោលនូវបុគ្គលនោះ
 ដែលមានបង្គោលគិតជាដំបូងហើយ អ្នកគ្រាស់ដឹងនូវ
 ចក្ខុវិយសទុ ជាព្រាហ្មណំ បុគ្គលណាមិនបានប្រឡូស
 អត់សន្តិក្ខំនូវពាក្យដោះ នឹងការវេយ្យាមំ នឹងចំណង់បាន ភជា-
 គភោលនូវបុគ្គលនោះ ដែលមានអធិកិសន្តិក្ខំជាកំលាំង
 មានពួកពលគំនុំ ជាព្រាហ្មណំ បុគ្គលណាមិនមាន
 រសចក្ខុក្រោង មានអ្នកនិវត្ត មានសីលគុណ មិនប្រាស
 ដោយរាគាទិកិលេស មិនមានពុកក្បួត មានសរិះតាំងនៅ
 ក្នុងវិប្បដក ភជាគភោលនូវបុគ្គលនោះ ជាព្រាហ្មណំ

ព្រាហ្មណ៍វង្ស វិសេន្តិវង្ស ព្រាហ្មណ៍ឡាណា

វិវិចោក្កាបត្តេវ
 អារក្កេវិ សាសហោ
 យោ ឧ សិម្បតិ តាមេសុ
 តមហំ ព្រម ព្រាហ្មណ៍
 យោ ទុក្ខស្ស បដាបាតិ
 ឥចេវ ឧយមត្តោ
 បទ្ធការិ វិសិយុត្តិ
 តមហំ ព្រម ព្រាហ្មណ៍
 កម្មិវបត្តិ មេធាវិ
 មក្កាមត្តស្ស តោវិធិ
 ឧត្តមត្តិ អនុបត្តិ
 តមហំ ព្រម ព្រាហ្មណ៍
 អសំសង្ខំ កហដ្ឋេហិ
 អបាតាវេហិ ទ្ធកយំ
 អនោកសារិ អប្បិដ្ឋំ
 តមហំ ព្រម ព្រាហ្មណ៍
 ធិនាយ ធិណ្ឌិ ក្រតេសុ

ព្រាហ្មណ៍វង្ស វិសេន្តិវង្ស ករណ៍ឡាណាព្រាហ្មណ៍

បុគ្គលណាមិនដាច់ ក្នុងកាមចាំឡាយ ដូចទឹកមិនដាច់លើ
 ស្វ័កឈ្នួត ឬដូចគ្រាប់ស្ក មិនដាច់លើចុងវែនដែកស្រួច
 គឺជាគរកាលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាក្នុង
 លោកនេះ ដឹងច្បាស់នូវការគេសំខាន់ខ្ពស់របស់ខ្លួន គឺជាគរ
 កាលនូវបុគ្គលនោះ ដែលមានការដាក់ចុះហើយ ព្រាស
 បាតកិលេសហើយ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាជាអ្នកប្រាជ្ញ
 មានប្រាជ្ញាច្រាលប្រៅរូបាសវិ ក្នុងមន្តនិងមិនមែនមន្ត មាន
 ប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពស់សម្រេចហើយ គឺជាគរកាល នូវបុគ្គល
 នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនច្រឡំដោយបុគ្គលចាំធី
 ភិរក្ខក និព្រហស្តនិងបរាជិត មិនបានដាច់នៅក្នុងអាល័យភិ
 កាមគុណ ចាំទឹកមានសេចក្តីប្រាជ្ញា គឺជាគរកាល នូវ
 បុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាដាក់ចុះនូវភាពក្នុង

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយសូ មជ្ឈិមចណ្ណសាគ

ភសេសុ ជាវេសុ ធី
 យោ ន ហន្តិ ធី យោភេតិ
 ភមហំ ព្រមិ ព្រាហ្មណំ
 អវិវុទ្ធិំ វិវុទ្ធសុ
 អត្តនិស្សេសុ ធីព្រតិ
 សាធានេសុ អធាធានំ
 ភមហំ ព្រមិ ព្រាហ្មណំ
 យស្ស រាគោ ធី ធាសោ ធី
 មាធា មត្តោ ធី មាតិកោ
 សាសោចារិវ អាវត្តា
 ភមហំ ព្រមិ ព្រាហ្មណំ
 អកក្កសំ វិញ្ញាបនី
 តិវិ សទ្ធិំ ឧទិវយេ
 យាយ មាតិសដេ កំញិ
 ភមហំ ព្រមិ ព្រាហ្មណំ
 យោបិ ធីយំ វិ វស្សំ វា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសាគ

ពួកសត្វ អ្នកដែលនៅមានសេចក្តីភក់ស្កន់ភក់ស្កន់ មាន
 សេចក្តីខ្លាចខ្លួនដូចមានកណ្តា មិនសំឡាប់ដោយខ្លួនឯង
 មិនប្រើអ្នកដទៃឱ្យសំឡាប់ ភវគតពោល ខ្ញុំបុគ្គលនោះ
 ជាព្រាហ្មណំ បុគ្គលណាមិនទើង ក្នុងពួកសត្វដែលទើង
 មានសេចក្តីត្រជាក់ទៅលើពួកសត្វ ដែលមានភារក្នុងខ្លួន
 ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ក្នុងពួកបុគ្គល ដែលមានសេច-
 ក្តីប្រកាន់ ភវគតពោល ខ្ញុំបុគ្គលនោះ ជាព្រាហ្មណំ
 រាគៈ ទោសៈ មានៈ ទីនិសេចក្តីលុបបាត់របស់បុគ្គលណា
 ជ្រុះចេញហើយ បីដូចជាគ្រាប់ស្ពៃបាក់កំតិចុងខែនៃដកស្រួច
 ភវគតពោលខ្ញុំបុគ្គលនោះ ជាព្រាហ្មណំ បុគ្គលណា
 ពោលវាចាវគោស ជាវាចាញ៉ាំងបុគ្គលឱ្យស្តាប់ប្រយោ-
 ជនំ ជាវាចាវគ ទាំងមិនបានធ្វើបុគ្គលណាមួយឱ្យចំពាក់
 ដោយវាចាវគឡើយ ភវគតពោលខ្ញុំបុគ្គលនោះ ជា
 ព្រាហ្មណំ បុគ្គលណាមិនបានបង្កាន់ របស់វែងឬខ្លី

ព្រាហ្មណ៍វង្ស វិសេដ្ឋវង្ស ព្រាហ្មណ៍វង្ស

អណ្ណំ ជុលំ សុភាសុភំ

លោកេ អនិច្ចំ ជាមេតិ

ភមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

អាសា យស្ស ឧ វិជ្ជន្តិ

អស្មំ លោកេ បរម្មិ ឧ

ចំភសាសំ វិសំយុត្តំ

ភមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

យស្សាលយា ឧ វិជ្ជន្តិ

អញ្ញាយ អកដំកដំ

អមតោកដំ អនុប្បត្តំ

ភមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

យោ ឧ មុញ្ញេត្យ ជាមញ្ញ

ឧកោ សន្តិ ឧបច្ចុកា

អសោកំ វិវដំ សុន្តិ

ព្រាហ្មណ៍វង្ស វិសេដ្ឋវង្ស ព្រាហ្មណ៍វង្ស

ភមហំ ល្អប្បកាត្រកំ ដែលមិនបានឱ្យ ក្នុងលោកនេះ

គេជាគតិពាល ខ្ញុំបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល

ណាមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងលោកនេះ នឹងលោកខាង

មុខ គេជាគតិពាល ខ្ញុំបុគ្គល ដែលមិនមានសេចក្តី

ប្រាថ្នា ជាអ្នកប្រាសចាកនិលសនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍

បុគ្គលណាមិនមានសេចក្តីភាវយ ជាអ្នកដឹងច្បាស់ មិន

មានសេចក្តីសង្ស័យ គេជាគតិពាលខ្ញុំបុគ្គល ដែលបាន

សម្រេចខ្ញុំវិញ្ញាណព្រះនិព្វាននោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល

ណាក្នុងលោកនេះ កន្លងបង្កើតសេចក្តីចំពាក់ចាំនិរតិចុណ្យ

នឹងបាបចេញបានហើយ គេជាគតិពាលខ្ញុំបុគ្គលដែលមិន

មានសោក ប្រាសចាកនិលសនោះ ជាអ្នកបរិសុទ្ធស្តក

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ភមមំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

ទន្ធាវ វិមលំ សុទ្ធិ

វិប្បសន្តិ អនាវសំ

ទន្ធាវ កវបរិក្កំណំ

ភមមំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

យោ ឥមំ បលិមមំ ទុក្កំ

សំសារ មោមាមទុកា

គិណ្ណោ ពារិ កតោ ណាយំ

អនេជា អកមីកមី

អទុតាតាយ ទិតុតោ

ភមមំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

យោ ធិ កាមេ^(១) បហាដ្ឋាន

អនាតុរោ បរិគ្គដេ

១ ម. គណ្ណ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

នោ ពំព្រាហ្មណំ បុគ្គលណាឥតមានមន្ទិលសៅហ្មង

ជាបុគ្គលស្អាតផ្លូវផង មិនល្អកំហែងកំលែស មានគម្រុក

ក្នុងករណីហើយ ដូចព្រះចន្ទព្រាសចាកមន្ទិល គឺជាគក

ពោលនូវបុគ្គលនោះ ពំព្រាហ្មណំ បុគ្គលណាធួនដុក

នូវផ្លូវវិចិត្រផ្លូវផង ដែលទាំងស្រុងអន្ទោលទៅ ទាំងស្រុង

វិធីនេះ បានដល់គ្រើយគិព្រះទិវាន ជាអ្នកដុកបង្គំ

កំលែស ឥតមានគណ្ណា ឥតមានសេចក្តីសន្ស័យ ឥតមាន

ប្រកាន់អ្វីបន្តិចបន្តួចហើយបរិទិវាន គឺជាគកពោលនូវបុគ្គល

នោះ ពំព្រាហ្មណំ បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះ លះបង់នូវ

កាមទាំងឡាយចេញចោល ហើយបួសជាបុគ្គលមិនមានផ្ទះ

២១៧

ប្រាសាទស្រីសេន្ទស្រី ប្រាសាទព្រះវរាហ

កាមកវបរក្ខ័ណ៍^(១)

កមហំ ព្រម ប្រាសាទ

យោធិ កណ្តិ បហន្តា

អនាគារោ បរិព្វដេ

កាមកវបរក្ខ័ណ៍^(២)

កមហំ ព្រម ប្រាសាទ

ហំត្វា ហនុសកំ យោគី

និព្វយោគី ឧបទ្ធា

សព្វយោកវស័យុត្តំ

កមហំ ព្រម ប្រាសាទ

ហំត្វា រតី អរតិញ

១-២ ប. ស្លោកបរិក្ខ័ណ៍ ។

២១៨

ប្រាសាទស្រីសេន្ទស្រី ប្រាសាទព្រះវរាហ

នគរកោលខ្យបុគ្គល ដែលមានកមន្តិកភស្តុភារ ហើយ

នោះ ជាប្រាសាទ បុគ្គលណា ក្នុងរាជានេះ លះ

ចង់ខ្ចីស្តារចេញពុទ្ធ ហើយបួស ជាបុគ្គលមិនមាន

ផ្ទះ នគរកោលខ្យបុគ្គលដែលមានកមន្តិកភស្តុភារ

ហើយនោះ ជាប្រាសាទ បុគ្គលណា លះបង់ ខ្ចី

ធម៌ជាគ្រឿងប្រកប និកាយគុណ ៥ ជាបស្សន្ទស្រី ដឹង

ធម៌ជាគ្រឿងប្រកប និកាយគុណ ៥ ជាបស្សន្ទ គុណ

នគរកោល ខ្យបុគ្គល ដែលត្រូវស្រាវជ្រាវជាគ្រឿងប្រកប

ព័ន្ធគុំនោះ ជាប្រាសាទ បុគ្គលណា លះបង់ខ្ចី

កម្រក (ក្នុងកាយគុណ ៥ ផង) ខ្ចីសេចក្តីអរិយធម៌

១ រឿង គណ្តា ទើបដូរ ។

សុត្តនិបិទេ ឧទ្ទិមនិកាយស្ស ឧទ្ទិមបណ្ណាសកំ
 សីតិក្កតំ និរុបដំ
 សត្វលោកាភិក្កិ វិរិ
 ភមហំ ត្រៃមំ ព្រាហ្មណំ
 ទុតិំ យោ វេនិំ សត្តានិំ
 ឧបចក្កិញ្ច សត្វសោ
 អសត្តំ សុកតិំ ទុទ្ធំ
 ភមហំ ត្រៃមំ ព្រាហ្មណំ
 យស្ស កតិំ ទ ជាទន្ទំ
 នេកំ កទ្ធានុសា
 ទិណាសវិំ អវហន្តិំ
 ភមហំ ត្រៃមំ ព្រាហ្មណំ
 យស្ស បុរេ ច បច្ឆា ច
 មជ្ឈេ ច នត្តិំ កិក្កាទំ
 អកិក្កាទំ អនាធាទំ
 ភមហំ ត្រៃមំ ព្រាហ្មណំ
 ឧសកំ បរិ វិរិ

សុត្តនិបិទេ ឧទ្ទិមនិកាយ ឧទ្ទិមបណ្ណាសកៈ

ជាអ្នកគ្រោកគ្រង មិនមានការលាស គ្របសន្តិកន្លែង
 លោកទាំងអស់ទុន ជាអ្នកមានព្យាយាម គឺជាគតិកាល
 ខ្លួនបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាដែលខ្លួនខ្លួន
 បដិសន្ធិរបស់សត្វទាំងឡាយ ដោយប្រការទាំងឡាយ គតិ-
 កាលខ្លួនបុគ្គលដែលមិនចំណាត់ (ក្នុងការឃ្នោត) មាន
 ដំណើរល្អ អ្នកគ្រោកគ្រងខ្លួនក្នុងវិស្វលោកនោះ ថាជា
 ព្រាហ្មណ៍ វេរិក គន្ធា ទិវិមនុស្សទាំងឡាយ មិនមែន
 ខ្លួនគេរបស់បុគ្គលណា គឺជាគតិកាលខ្លួនបុគ្គលនោះ ដែល
 ជាអ្នកមានការស្រឡាញ់ ជាអរោគ ជាព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលណាមិនមានកន្លឹកកិលេសក្នុងអតីត អនាគតនឹងបច្ចុ-
 ប្បន្នទេ គឺជាគតិកាលខ្លួនបុគ្គលដែលមិនមានកន្លឹក មិន
 មានសេចក្តីប្រកាន់នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាជា
 ឧសកៈ (អនីកាច) ជាអ្នកប្រសើរ អ្នកមានសេចក្តីព្យាយាម

ព្រហ្មណ៍ន្ទស្ស វិសេន្ទិស្សន្ត ព្រហ្មណ៍កុរុរណ៍

មហេសី វិជិតាវិជិតំ
 អនេជំ ត្តាតកំ តុទ្ធិ
 ភមហំ ព្រមិ ព្រាហ្មណំ
 បុត្រជិវាសី យោ វេទិ
 សត្តាបាយក្ស បស្សសិ(១)
 អថា ជាតិក្ខយំ បត្តា
 ភមហំ ព្រមិ ព្រាហ្មណំ
 សមត្តា ហេសា លោកាស្មី
 ជាមិកោត្តំ បកប្ប័តំ
 សកុត្ត ្សមុធាតតំ
 តត្ត តត្ត បកប្ប័តំ
 ជិយរត្តមនុសយំតំ
 ជិដ្ឋិកភមជាតំ
 អជាតន្តា ហោ វ ព្រហ្មន្តិ
 ជាតិយោ ហោតិ ព្រាហ្មណោ

១ ប. បស្សតិ ។

ព្រហ្មណ៍ន្ទ វិសេន្ទិស្សន្ត ពាក្យាណនំនុក្សពាក្យាព្រាហ្មណ៍

អ្នកស្រ្តីរកគុណដ៏ធំ អ្នកមានជ័យជំនះ អ្នកមិនមានសេចក្តី
 ញាប់ញ័រ (ដោយភល្លក) អ្នកលាងបង្គំនូវកិលេស អ្នក
 គ្រាស់ដីនូវចក្ខុវិយសច្ច គឺជាគរពោលនូវបុគ្គលនោះ ជា
 ជាព្រហ្មណ៍ បុគ្គលណាដ៏ធំនូវខន្ធ ដែលខ្លួនអាស្រ័យនៅ
 ក្នុងភពមុនផង ឃើញស្នូតនឹងអបាយផង ផលនូវការកេស
 ទៅនៃជាតិផង គឺជាគរពោលនូវបុគ្គលនោះ ជាព្រហ្មណ៍
 នាមនឹងភាគដែលគេបានកំណត់ភាវិទុក ហៅក ៗ គ្នាមក
 ឈ្មោះនេះ គ្រាន់តែជាវេហារក្នុងរណត ដែលត្រូវញាតិ
 នឹងសារណាហិត បានកំណត់ភាវិទុក ក្នុងកាលព្រាហ្មណ៍
 កើតចេញ ក្នុងទិវានោះៗ គឺកើតជាទិវិដ្ឋិគ្រាន់នៅក្នុងភពផង
 ដែលមិនដឹងអស់កាលជាយូរអង្វែង កាលបើភពផងទាំងនោះ
 មិនដឹង ក៏នាំគ្នាទិយាយថា បុគ្គលព្រាហ្មណ៍ព្រោះជាតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ឌសក្កិ

១ ជំនា វសិលោ ហោតិ
 ១ ជំនា ហោតិ ប្រាហ្មណោ
 កម្មុនា វសិលោ ហោតិ
 កម្មុនា ហោតិ ប្រាហ្មណោ
 កស្សកោ កម្មុនា ហោតិ
 សំប្បកោ ហោតិ កម្មុនា
 វាលំដោ កម្មុនា ហោតិ
 ចេស្សកោ ហោតិ កម្មុនា
 ទោភេមិ កម្មុនា ហោតិ
 យោពាជីភេមិ កម្មុនា
 យោដកោ កម្មុនា ហោតិ
 វាជិមិ ហោតិ កម្មុនា
 ឯវមេតំ យជាភូតំ
 កម្មំ ចស្សន្តិ ចណ្ឌិតា
 ចជិទ្ធសមុប្បននសា
 កម្មវិទាកកោវិទា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ឌសក្កិ

៦ បុគ្គលទ្ធកាម មិនមែនព្រោះជាតិទេ បុគ្គលវេទនា
 ជាប្រាហ្មណំ តិមិនមែនព្រោះជាតិដែរ បុគ្គលវេទនាទ្ធកាម
 កាមព្រោះកម្ម គឺការងារវេទនាធ្វើក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលវេទនា
 ជាប្រាហ្មណំគឺព្រោះកម្ម ជាអ្នកស្រែកំព្រោះកម្ម ជាអ្នក
 មានសំប្បកំព្រោះកម្ម ជាពាលាវេទនាព្រោះកម្ម ជាអ្នកបម្រើ
 គេកំព្រោះកម្ម ទោះបីជាទោតំព្រោះកម្ម ជាទាហាន
 កំព្រោះកម្ម ជាអ្នកប្តូរកំព្រោះកម្ម ជាព្រះរាជា
 ព្រោះកម្ម អ្នកប្រាជ្ញវាងឡាយ អ្នកឃើញច្បាស់ខ្ញុំតមិជា
 បច្ចុប្បន្ន អស្រ័យភិគ្គ ១ ឆ្នាំ អ្នកល្អាសក្នុងវិបាករបស់
 កម្ម តែឃើញកម្មនេះ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះជា

ព្រាហ្មណ៍ស្ស វិសេដ្ឋស្ស ព្រាហ្មណ៍ស្ស

កម្មុយ វត្តតិ លោកោ
កម្មុយ វត្តតិ បដា
កម្មុនំ ពទ្ធិយា សត្តា
រជស្សាណីវ យាយតោ
គមេន ព្រហ្មចរិយេន
សំយមេន នមេន ច
ឯកេន ព្រាហ្មណោ ហោតិ
ឯតំ ព្រហ្មានមុត្តមំ
កំហំ វិជ្ជាហំ សម្មុទ្ទោ
សទ្ទោ ទីណាបុនត្តរោ
ឯវិ វាសេដ្ឋ ជាតាហំ
ព្រហ្មា សត្តោ វិជានតន្តិ ។

(១២៩) ឯវិ វត្ត វាសេដ្ឋការដ្ឋានណាវ

កកវន្តំ ឯគណេវចំ អតិក្កន្តំ ហោ តោគេ

ព្រាហ្មណ៍ស្ស វិសេដ្ឋស្ស ព្រាហ្មណ៍ស្ស

លោកំភវប្រត្រិក្កុវេវតាមកម្ម ប្រជាជន ភិក្ខុប្រត្រិក្កុវេ
តាមកម្ម សត្វទាំងឡាយ ដែលជាប់នៅក្នុងកម្ម ទើប
ប្រត្រិក្កុវេបាន ដូចជាទេះដែលបានក្តៅ ទើបបរទៅបាន
ចុក្កលដែលជាព្រាហ្មណ៍គ្រោះកម្ម ៤ យ៉ាងនេះ គឺគមៈ ១
ព្រហ្មចរិយៈ ១ សំយមៈ ១ ទមៈ ១ កម្ម ៤ យ៉ាង ដ៏
ប្រសើរចំផុតនេះ ជាកុណារបស់ព្រហ្មតាំងឡាយ សប្បុរស
ដែលបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជា ឲ្យ មានភក្តីសំហើយ ខ្មាល
សិរស្ត្តៈ អ្នកចូរជីវិតយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះហៅថាព្រហ្មកំ
បាន ហៅថាភិក្ខុកំបាន សម្រាប់ពួកបណ្ឌិតជាអ្នកជីវិត ។

(១២៩) លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

វាសេដ្ឋមាណាព នីតិការទ្វាជមាណាព បានព្រាមទូលព្រះមានព្រះភាគ
ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពិរោណាសំ បពិត្រព្រះ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចក្កសាសន៍

អភិក្កន្តិ ភោ ភោតម សេយ្យជាមិ ភោ ភោតម
 ចិក្កន្តិភិ វា ឧក្កន្តិយ្យ មជ្ជន្តិ វា វិវេយ្យ មុឡស្ស
 វា មក្កំ អាចិក្កេយ្យ អន្ធការេ វា តេលឡន្តិភិ
 បារយ្យ ចក្កមន្តោ រូបាចិ ឧក្កន្តិភិ ឯវមេវ ភោតា
 ភោតមេន អនេកមវិយាយេន ធម្មោ មកាសិភោ
 ឯតេ មយំ កវន្តំ ភោតមិ សរណំ កច្ឆាម ធម្មត្ថា
 ភិក្កុសង្ឃញ្ច ឧបាសកេ បោ កវំ ភោតមោ បា-
 រេតុ អជ្ជតក្កេ ចាណុបេតេ សរណាត្ថំតេតិ ។

វិសេន្តិសុត្តន្តមជ្ឈិមនិកាយ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចក្កសាសន៍

ភោតមជ្ជិចំរោ ពីរេនណាសំ បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិចំរោ ចមិវេល
 ព្រះអន្តិសំផែនិហោយ ហោយអានេកបរិយាយេនេ ដូចេតេវារេបសំវេល
 ព្រះបុព្វេ ឬដូចេតេវារេបសំវេលបិទប្រាជ្ញំ ពុំខានេដូចេតេប្រាជ្ញំ
 ដូចេតេវារេបសំវេលបិទប្រាជ្ញំ ពុំខានេសោត ដូចេតេតាម្រាជ្ញិបព្រាជ្ញិបក្កិក្កន្តិ
 ផលិកេហោតិកេថា មនុស្សមានចក្កមេលយេញ្ចប្រាជ្ញិបព្រាជ្ញិបក្កិក្កន្តិ
 ព្រះបុព្វេនេ សូមេវេន្តិព្រះភោតមជ្ជិចំរោផល ព្រះធម៌ផល ព្រះ
 ភិក្កុសង្ឃផល ជាទិកិកិវិលិក ពាចំមេមតាវិច្ឆិទេនេវេ សូមព្រះ
 ភោតមជ្ជិចំរោ ចំទុកម្លូវយេន្តិព្រះបុព្វេ ជាជាឧបាសក ផលេន្តិ
 សរណេ រសីហោយជីវិត ។

ចប់ វិសេន្តិសុត្តន្ត ទី ៨ ។

វិមិ សុភស្តុត្តិ

(១២៦) ឯវម្មេ សុត្តិ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
សាវត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។
តេន ទោ បទ សមយេន សុកោ មាណវោ ភោ-
ទេយ្យបុត្តោ សាវត្តិយំ បដិវសតិ អញ្ញាតវស្ស គហ-
បតិស្ស ឱវេសនេ កេនចិទេវ ករណីយេន ។
អដទោ សុកោ មាណវោ ភោទេយ្យបុត្តោ យស្ស
គហបតិស្ស ឱវេសនេ បដិវសតិ តំ គហបតិ ឯតទ-
វោន សុតមេតិ គហបតិ អវិវត្តា សាវត្តិ អហោទ្កេហិ
កំ ទុ ទ្ធង្ឋ(១) សមណំ វា ប្រាហ្មណំ វា បយិវុ-
ចាសេយ្យមាតិ ។ អយំ កន្ថ កកវា សាវត្តិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ តំ កន្ថ
កកវន្តិ បយិវុចាសស្សតិ ។

១. កន្ថ រដ្ឋ ។

សុភស្តុត្តិ ទី ៩

(១២៦) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្តិ ។ សម័យនោះឯង សុភមាលាត ជាបុត្រភារទេយ្យ-
ប្រាហ្មណំ កាស្រ័យនៅក្នុងនិវេសន៍របស់គហបតិម្នាក់ ក្នុងក្រុងសាវត្តិ
អោយគំច្ងៃដែលត្រូវធ្វើការនិមួយ ។ កាលដែលសុភមាលាត ជាបុត្រ
របស់ភារទេយ្យប្រាហ្មណំ កាស្រ័យនៅក្នុងនិវេសន៍ របស់គហបតិណា
កំពោលពាក្យនេះ នឹងគហបតិនោះជា ម្ចាស់គហបតិ ខ្ញុំបានឮពាក្យ
នេះថា ក្រុងសាវត្តិមិនស្ងាត់ចាកព្រះអរហន្តចាត់ទ្រុយឡើយ ក្នុងវិថ្វនៈ
គ្នាយើងទាំងពីរនាក់ ចូលទៅក្នុងយជិតសមណៈ ឬប្រាហ្មណំណាម្នាក់ ។
គហបតិឆ្លើយថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគនេះ គង់នៅ
ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្តិ បពិត្រ
អ្នកដ៏ចម្រើន សូមអ្នកចូលទៅអង្គុយជិត ព្រះមានព្រះភាគនោះចុះ ។

[១២៧] អដទោ សុកោ មាលាកេ តោនេយ្យ-
 បុត្តោ នស្ស កហមតិស្ស បដិស្សត្វា យេន កកវា
 តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា កកវតា សន្តិ សម្មោធិ
 សម្មោធិយំ កាចំ សារាណិយំ វិភិសារត្វា ឯកមន្តំ
 ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិដ្ឋោ ទោ សុកោ មាលាកេ
 តោនេយ្យបុត្តោ កកវន្តំ ឯតទកេន ប្រាហ្មណ កោ
 តោតម ឯវមាហំសុ កហដ្ឋោ អាណិកោ ហោតិ
 ញាយំ នម្មំ កុសសំ ន បព្វជិកោ អាណិកោ
 ហោតិ ញាយំ នម្មំ កុសសន្តិ វន កវី កោតមោ
 តិមាហាតិ ។ វិកជវំនោ ទោ អហមេត្ត មាលាវ
 ធាហមេត្ត ឯកំសវំនោ តិហិស្ស វាហំ មាលាវ
 បព្វជិកស្ស វា មិច្ឆាបដិបត្តិ វណ្ណមិ^(១) តិហិ
 វា ហិ មាលាវ បព្វជិកោ វា មិច្ឆាបដិបដ្ឋោ

១. ខ. ខ. វណ្ណមិ ។

[១២៧] លុះសុភមាណ ជាបុត្រគោនេយ្យប្រាហ្មណ៍ ទទួល
 ពាក្យចលំភហមតិថោះហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏កោលពាក្យកត់ទាក់សំណេះសំណាលទៅក្រព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររំលង ទំនំពាក្យដែលគួរលើក
 ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសុភមាណ ជាបុត្រគោនេយ្យ-
 ប្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគ
 ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះភាគមជ្ឈិមវេន ពួកប្រាហ្មណ៍ច្រើននិហេយគ្នាហ៊ុន
 នេះថា គ្រហស្ថទើបជាអ្នកបំពេញនូវហេតុកុសលធម៌បាន ឯបព្វជិក
 បំពេញនូវហេតុកុសលធម៌មិនបានឡើយ ដូច្នោះ តើក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះ
 តោតមជ្ឈិមវេនទំនំទ្រង់ត្រាស់ថាដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់មាណ ក្នុងសេចក្តីនេះ គឺជាគតិអ្នកកោលញែក ក្នុង
 សេចក្តីនេះ គឺជាគតិមិនបានកោលដោយចំណែកមួយទេ ម្ចាស់មាណ
 គឺជាគតិណាមិនទាន់សេចក្តីប្រតិបត្តិទុក្ខរបស់គ្រហស្ថទ្ធុ របស់បព្វជិកទ្ធុ
 ម្ចាស់មាណ ព្រោះថា គ្រហស្ថក្តី បព្វជិកក្តី តែប្រតិបត្តិទុក្ខហើយ

ប្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ សុខសុត្តន្តបិដក

និព្វានដ៏បញ្ចករណ៍ហេតុ ន អាណតោ ហោតិ
ញាយំ ធម្មំ កុសលំ តិរិយស្ស វហំ មាណវំ
ចត្វជិតស្ស វា សម្មាសម្ពុទ្ធិ វណ្ណមិ តិច្ឆា វា
ហំ មាណវំ ចត្វជិតោ វា សម្មាសម្ពុទ្ធា
សម្មាសម្ពុទ្ធិបញ្ចករណ៍ហេតុ អាណតោ ហោតិ
ញាយំ ធម្មំ កុសលន្តិ ។

[១២៨] ប្រាហ្មណ ភោ តោតម វិវាហិតិ
មហាគុដំ មហាកុដំ មហាជិតរណំ មហាសមាទ្គិ
យវាសកម្មដ្ឋានំ មហាច្នលំ ហោតិ អប្បកុដំ
អប្បកុដំ អប្បជិតរណំ អប្បសមាទ្គិ ចត្វជិតស្ស
ដ្ឋានំ អប្បច្នលំ ហោតិ វេទ កវំ តោតោ
កិមាហាតំ ។ ឯកុចំ ទោ អហំ មាណវំ
វិកដវំ ធា ធាហាមត្ត ឯកុសវំ ធា អត្តំ មាណវំ
កម្មដ្ឋានំ មហាគុដំ មហាកុដំ មហាជិតរណំ

ប្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ ហេតុដ៏ដំបូងនៃការងារ ៤ យ៉ាង

នឹងហៅថាជាអ្នកបំពេញនូវហេតុគុសលធម៌ ព្រោះហេតុប្រតិបត្តិកុស
មិនបានឡើយ ម្ចាស់មាណព គឺជាគតណិមាទ្ធិសេចក្តីប្រតិបត្តិ
ត្រូវរបស់គ្រហស្ថន្ទៈ របស់បព្វជិតន្ទៈ ព្រោះថា គ្រហស្ថន្តិ បព្វជិតន្តិ
តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ ហៅថាជាអ្នកបំពេញនូវហេតុគុសលធម៌ ព្រោះ
ហេតុប្រតិបត្តិត្រូវនោះបាន ។

[១២៨] សុភមាណព ប្រាបច្ចូលថា បព្វគ្រូព្រះភាគមដំបូង
ពួកប្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះថា ហេតុជាទីកំនើនៃការងារ របស់
យវាសនៈ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មាន
អធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន ទើបមានផលច្រើន
ឯហេតុជាទីកំនើនៃការងាររបស់បព្វជិតន្ទៈ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មាន
កិច្ចតិច មានអធិការណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច ទើបមានផល
តិច ដូច្នោះ តើគង់សេចក្តីនេះ ព្រះភាគមដំបូង ច្រើនគ្រាន់
ថាដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគគ្រាន់ថា ម្ចាស់មាណព គង់សេចក្តីនេះ
គឺជាគតណិមាទ្ធិសេចក្តីព្រាត គង់សេចក្តីនេះ គឺជាគតមិនបាន
ពេលដោយចំណែកមួយឡើយ ម្ចាស់មាណព ហេតុជាទីកំនើន
ការងារមានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិការណ៍ច្រើន

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសក្ក

មហាសមាសម្ពុំ វិបស្សនាមិ អប្បប្បលំ ហោតិ អត្ថិ
 មាលាវ កម្មដ្ឋានំ មហាត្ថំ មហាភិក្ខុំ មហាជិក្ខវណំ
 មហាសមាសម្ពុំ សម្បជ្ឈនាមិ មហាប្បលំ ហោតិ អត្ថិ
 មាលាវ កម្មដ្ឋានំ អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ អប្បាជិក្ខវណំ
 អប្បសមាសម្ពុំ វិបស្សនាមិ អប្បប្បលំ ហោតិ អត្ថិ
 មាលាវ កម្មដ្ឋានំ អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ អប្បាជិក្ខវណំ
 អប្បសមាសម្ពុំ សម្បជ្ឈនាមិ មហាប្បលំ ហោតិ ។

[១២៧] កតនិ^(១) មាលាវ កម្មដ្ឋានំ មហាត្ថំ

មហាភិក្ខុំ មហាជិក្ខវណំ មហាសមាសម្ពុំ វិបស្សនាមិ
 អប្បប្បលំ ហោតិ កសំ ខោ មាលាវ កម្មដ្ឋានំ
 មហាត្ថំ មហាភិក្ខុំ មហាជិក្ខវណំ មហាសមាសម្ពុំ

១ ឱ. ឃ. ពនមញ្ច ។

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសក្ក

មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើមិនសម្រេច មានផលភិក្ខុមាន
 ម្ចាស់មាលាព ហេតុជាទីកំរើនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន
 មានភិក្ខុច្រើន មានអធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន
 កាលបើបានសម្រេច មានផលច្រើនក៏មាន ម្ចាស់មាលាព ហេតុជាទី
 កំរើនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការភិក្ខុ មានភិក្ខុភិក្ខុ មានអធិការណ៍ភិក្ខុ
 មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបភិក្ខុ កាលបើមិនសម្រេច បានផលភិក្ខុមាន
 ម្ចាស់មាលាព ហេតុជាទីកំរើនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការភិក្ខុ មាន
 ភិក្ខុភិក្ខុ មានអធិការណ៍ភិក្ខុ មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបភិក្ខុ កាលបើបាន
 សម្រេច បានផលច្រើនក៏មាន ។

[១២៧] ម្ចាស់មាលាព ហេតុជាទីកំរើនៃការងារ មានសេចក្តី
 ត្រូវការច្រើន មានភិក្ខុច្រើន មានអធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀប
 ច្រើន កាលបើមិនសម្រេច បានផលភិក្ខុមាន កើដូចម្តេចនូវ ម្ចាស់
 មាលាព ហេតុជាទីកំរើនៃការងារ គឺការក្នុងរាស់ មានសេចក្តីត្រូវការ
 ច្រើន មានភិក្ខុច្រើន មានអធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន

ប្រាសាទស្រី សុភសុត្ត ចន្ទវង្ស

វិបត្តិមាជ្ឈិម អប្បច្ច្នសិ ហោតិ ។ កកមញ្ច មាណវ
 កម្មដ្ឋានំ មហត្ថំ មហាកិច្ចំ មហាជីករណំ មហាស-
 មាម្ពំ សម្បជ្ជមាជ្ឈិម មហាច្ច្នសិ ហោតិ កសិយេវ
 ទោ មាណវ កម្មដ្ឋានំ មហត្ថំ មហាកិច្ចំ មហាជីក-
 រណំ មហាសមាម្ពំ សម្បជ្ជមាជ្ឈិម មហាច្ច្នសិ ហោតិ ។
 កកមញ្ច មាណវ កម្មដ្ឋានំ អប្បត្ថំ អប្បកិច្ចំ
 អប្បាជីករណំ អប្បសមាម្ពំ វិបត្តិមាជ្ឈិម អប្បច្ច្នសិ
 ហោតិ វណិដ្ឋា ទោ មាណវ កម្មដ្ឋានំ អប្បត្ថំ
 អប្បកិច្ចំ អប្បាជីករណំ អប្បសមាម្ពំ វិបត្តិមាជ្ឈិម
 អប្បច្ច្នសិ ហោតិ ។ កកមញ្ច មាណវ កម្មដ្ឋានំ
 អប្បត្ថំ អប្បកិច្ចំ អប្បាជីករណំ អប្បសមាម្ពំ
 សម្បជ្ជមាជ្ឈិម មហាច្ច្នសិ ហោតិ វណិដ្ឋាយេវ ទោ
 មាណវ កម្មដ្ឋានំ អប្បត្ថំ អប្បកិច្ចំ អប្បាជីករណំ
 អប្បសមាម្ពំ សម្បជ្ជមាជ្ឈិម មហាច្ច្នសិ ហោតិ ។

ប្រាសាទស្រី សុភសុត្ត ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ ៤ ឃ្លា

កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច ។ ម្ចាស់មាណាព ហេតុជាទី
 តាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មាន
 អធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើបានសម្រេច
 តែងមានផលច្រើន តើដូចម្តេច ម្ចាស់មាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ
 គឺការលក់ដូរនេះឯង មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មាន
 អធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើបានសម្រេច
 តែងមានផលច្រើន ។ ម្ចាស់មាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ មាន
 សេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិការណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុង
 ប្រៀបតិច កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច តើដូចម្តេច ម្ចាស់
 មាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ គឺការលក់ដូរនេះឯង មានសេចក្តី
 ត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិការណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច
 កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច ។ ម្ចាស់មាណាព ហេតុជាទី
 តាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិការណ៍តិច
 មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើន
 តើដូចម្តេច ម្ចាស់មាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ គឺការលក់ដូរ
 នេះឯង មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិការណ៍តិច មាន
 សេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើន ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

[១៣០] សេយ្យជាថិ មាលាវ កសិកម្មដ្ឋានំ
 មហត្ថំ មហាកតិកំ មហាជិករណំ មហាសមាទម្ពំ
 វិបដ្ឋមាដំ អប្បប្បលំ ហោតិ ឯវមេវ ទោ មាលាវ
 យរាវសកម្មដ្ឋានំ មហត្ថំ មហាកតិកំ មហាជិករណំ
 មហាសមាទម្ពំ វិបដ្ឋមាដំ អប្បប្បលំ ហោតិ ។
 សេយ្យជាថិ មាលាវ កសិយេវ កម្មដ្ឋានំ
 មហត្ថំ មហាកតិកំ មហាជិករណំ មហាសមាទម្ពំ
 សម្បដ្ឋមាដំ មហាប្បលំ ហោតិ ឯវមេវ ទោ មាលាវ
 យរាវសកម្មដ្ឋានំ មហត្ថំ មហាកតិកំ មហាជិ-
 ករណំ មហាសមាទម្ពំ សម្បដ្ឋមាដំ មហាប្បលំ
 ហោតិ ។ សេយ្យជាថិ មាលាវ វណិដ្ឋាកម្មដ្ឋានំ
 អប្បត្ថំ អប្បតិកំ អប្បជិករណំ អប្បសមាទម្ពំ
 វិបដ្ឋមាដំ អប្បប្បលំ ហោតិ ឯវមេវ ទោ មាលាវ
 បទ្ធជាកម្មដ្ឋានំ អប្បត្ថំ អប្បតិកំ អប្បជិករណំ
 អប្បសមាទម្ពំ វិបដ្ឋមាដំ អប្បប្បលំ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

[១៣១] មាលាវ ហេតុជាទីកំនិវេទនាភារិយេវ យរាវស
 មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិការណ៍ច្រើន មានសេច-
 ក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច ដូចហេតុជាទី
 កំនិវេទនាសិកម្ម គឺការត្រូវការ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន
 មានអធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើមិនសម្រេច
 តែងមានផលតិចដូច្នោះឯង ។ មាលាវ ហេតុជាទីកំនិវេទនា
 ភារិយេ យរាវស មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន
 មានអធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើមិនសម្រេច
 តែងមានផលច្រើន ដូចហេតុជាទីកំនិវេទនាសិកម្ម ដែលមានសេចក្តីត្រូវ
 ការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀប
 ច្រើន កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលច្រើនដូច្នោះឯង ។ មាលាវ
 ហេតុជាទីកំនិវេទនាបុគ្គលធម្មតិកាប្បស មានសេចក្តីត្រូវការតិច
 មានកិច្ចតិច មានអធិការណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើមិន
 សម្រេច តែងមានផលតិច ដូចហេតុជាទីកំនិវេទនាពណ៌ជ្ជកម្ម គឺការ
 លក់ដូរ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិការណ៍តិច មានសេច-
 ក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិចដូច្នោះឯង ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សុភស្ត្រ បញ្ចម្មត្តិ

សេយ្យជាចំ មាលាវ វណ៌ដ្ឋាយេវ កម្មដ្ឋានំ អប្បត្តិ
អប្បកំច្ចំ អប្បចិករណំ អប្បសមាម្ពំ សម្បដ្ឋានំ
មហាប្បលំ ហោតិ ឯវមេវ ទោ មាលាវ បញ្ចដ្ឋានកម្មដ្ឋានំ
អប្បត្តិ អប្បកំច្ចំ អប្បចិករណំ អប្បសមាម្ពំ
សម្បដ្ឋានំ មហាប្បលំ ហោតិ ។

(១៣១) ព្រាហ្មណា កោ កោតម បញ្ច ធម្ម
បញ្ចបេន្តិ បុញ្ញស្ស កំរយាយ កុសលស្ស អារាម-
នាយាតិ ។ យេ ភេ មាលាវ ព្រាហ្មណា បញ្ច ធម្ម
បញ្ចបេន្តិ បុញ្ញស្ស កំរយាយ កុសលស្ស អារាមនា-
យ សាទេ ភេ អកុ សាទុ ភេ បញ្ច ធម្ម ឥមស្មិ^(១)
បរិសតិ^(២) ភាសស្សតិ ។ ធន ទោ^(៣) កោ កោតម កុ
យត្តស្ស កវត្តោ កំ ធិសិញ្ញា កវត្តោ ភតិ ។ ភេធម៌
មាលាវ ភាសស្សតិ ។

• ឥមិស្សន្តិ បាធម៌ វរិកត្ត ។ ២ ឧ. បរិសតិ ។ ៣ ឧ. ម ទ ទោ លេខ ទំស្សចិ ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សុភស្ត្រ បញ្ចម្មត្តិ ៧ យ៉ាង

មាលាវ ហេតុជាទីតាំង វិនិច្ឆ័យ មានសេចក្តីត្រូវការតិច
មានកំច្ចំ មានអធិការណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្ន កាលបើ
បានសម្រេច តែងមានផលច្រើន ដូចហេតុជាទីតាំងវិនិច្ឆ័យ ដែល
មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកំច្ចំ មានអធិការណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុង
ប្រយ័ត្ន កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើន ដូច្នោះឯង ។

(១៣១) សុភមាលាវ ព្រាហ្មណ៍ បរិក្រម ព្រះភាគមន៍ចំរើន
ព្រាហ្មណ៍ ឆាន្តបញ្ញត្តិ ៧ យ៉ាង ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
បំពេញកុសល ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់ថា មាលាវ
ព្រាហ្មណ៍ ឆាន្តបញ្ញត្តិ ៧ យ៉ាង ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញ
កុសល បើអ្នកមិនទើសចាស់ទេ ចូរអ្នកពោលធម៌ចាំ ៥ នោះ ក្នុង
បរិសទ្ធិនេះ មកមើល ។ បរិក្រម ព្រះភាគមន៍ចំរើន ព្រះអង្គក្តី អ្នក
ប្រាជ្ញប្រហែលនឹងព្រះអង្គក្តី គង់ក្នុងទីណា ទីនោះឈ្មោះថា មិនទើស
ចាស់ (ផលខ្ញុំព្រះអង្គ) ។ មាលាវ បើដូច្នោះ អ្នកចូរពោលចុះ ។

សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

[១៣២] សុត្តិ ទោ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា
 បឋមំ ធម្មំ បញ្ញាបេន្តំ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អាណនាយ ភមិ^(១) ទោ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា
 ទុតិយំ ធម្មំ បញ្ញាបេន្តំ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អាណនាយ ព្រហ្មជវយំ ទោ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា
 តតិយំ ធម្មំ បញ្ញាបេន្តំ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អាណនាយ អដ្ឋង្គំ ទោ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា
 ធនុត្តំ ធម្មំ បញ្ញាបេន្តំ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អាណនាយ ទាតិំ ទោ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា
 បញ្ចមំ ធម្មំ បញ្ញាបេន្តំ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុស-
 លស្ស អាណនាយ ព្រាហ្មណោ ភោ ភោតម ឥមេ
 ចញ្ច ធម្មេ បញ្ញាបេន្តំ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អាណនាយាតំ ឥធម ភវិ ភោតមោ កិមាហាតិ ។

១ ឃ. វិញ្ញា ។

សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

[១៣២] សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ
 ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ជូនមិទ្ធិ ១ គឺវិចិត្រៈ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
 បំពេញកុសល បព៌ត្រព្រះនាគមជ័ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ជូន
 មិទ្ធិ ២ គឺធមៈ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បព៌ត្រព្រះនាគមជ័
 ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ជូនមិទ្ធិ ៣ គឺព្រហ្មចរិយៈ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ
 ក្នុងការបំពេញកុសល បព៌ត្រព្រះនាគមជ័ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ជូន
 មិទ្ធិ ៤ គឺការប្រៀនមន្ត ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បព៌ត្រ
 ព្រះនាគមជ័ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ជូនមិទ្ធិ ៥ គឺបាតៈ ក្នុងការធ្វើ
 បុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បព៌ត្រព្រះនាគមជ័ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍
 នាំគ្នាបញ្ជូនមិទ្ធិ ៦ នេះ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល
 ដូច្នោះ គឺក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះនាគមជ័ចំរើន ទ្រង់ត្រាស់ថាដូចម្តេច ។

ព្រះហស្តស្ស សុភស្ត បញ្ចមេធាវ្យ

(១៣៣) ក៏ បទ មាលាវ អន្តិ កោចិ ព្រាហ្មណាមិ ឯកាព្រាហ្មណោមិ យោ ឯវាមាហ អហំ ឥមេសិ បញ្ចុដ្ឋិ ធម្មាមិ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា វិចាកំ បវេទេមីតិ ។ ឆោ ហិមិ ភោ តោធម ។

ក៏ បទ មាលាវ អន្តិ កោចិ ព្រាហ្មណាមិ ឯកា- ចិយោចិ ឯកាចិវេយម្បាចិយោចិ យាវ សត្តមា អាចិវេយមហយុតា ឆោ ឯវាមាហ អហំ ឥមេសិ បញ្ចុដ្ឋិ ធម្មាមិ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា វិចាកំ បវេទេមីតិ ។ ឆោ ហិមិ ភោ តោធម ។ ក៏ បទ មាលាវ យេចិ តេ ព្រាហ្មណាមិ បុត្រតា ឥសយោ មន្តាមិ កត្តារោ មន្តាមិ បវត្តារោ យេសមិមិ ឯតវ- ហិ ព្រាហ្មណាមិ ចោរណំ មន្តបដិ ភីតំ បវត្តំ សមិហិតំ តទទុកាយុដ្ឋិ តទទុកាសុដ្ឋិ កាសិភមទុ- កាសុដ្ឋិ វាចិតមទុកាចេដ្ឋិ សេយ្យដិមិ អដ្ឋិកោ វាមកោ

ព្រះហស្តស្ស សុភស្ត កាចេត្តិមិ ៥ យ៉ាង

(១៣៣) ព្រះពានព្រះភារព្រាស័ថ ម្ចាស់មាលាវ បណ្តា ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ចុះពានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ សូម្បីតែព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើងបានធ្វើទ្បាក់ច្បាប់ ដោយព្រាហ្ម ខ្ញុំ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសដល់ ដូច្នោះ មានដែរឬទេ ។ សុភមាលាវព្រាហ្មណ៍ បត់គ្រូព្រះភារមជ្ជិចិវេន មិទមាទេ ។ ម្ចាស់មាលាវ បណ្តាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ចុះពាន ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ជាភាពរៀនក្តី ជាភាពរៀនប្រធានលើភាពរៀនក្តី ក្តី ដរាបអំពីដូរវេនភាពរៀនចំពោះ វេន បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើង បានធ្វើទ្បាក់ច្បាប់ ដោយព្រាហ្ម ខ្ញុំធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះ ដោយ ខ្លួនឯង ទើបប្រកាសដល់ ដូច្នោះ មានដែរឬទេ ។ បត់គ្រូព្រះភារម ជ្ជិចិវេន មិទមាទេ ។ ម្ចាស់មាលាវ ចុះពួកអំពីចំណុច ។ ដែលជា អ្នកតែងមន្ត ជាអ្នករាយមន្តដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនេះ តែងស្តាប់ឲ្យយកមបមន្ត ជាបេសចាស ដែលប្រាប់ច្រៀង ប្រាប់ ច្រៀង ប្រាប់ផ្សំមន្តនោះ តែងស្រឡាតមបមន្តនោះ តែងពោលតាម បមន្ត ដែលពួកអំពីពោលមហោយ តែងបង្រៀនតាមបមន្តដែល ពួកអំពីច្រៀនមហោយ ដូចជាអំពីឈ្មោះអដ្ឋកៈ ១ ឈ្មោះវាមកៈ ១

សុត្តន្តបិដក វជ្ជបិដកយស្ស វជ្ជបិដកសិរិយសិរិយ

វាមនេវេ វេស្សមិត្តោ យេមនត្តិ អន្តិរសោ ការទ្វាដោ
វាសេដ្ឋោ កស្សបោ ភកុ ភេមិ ឯវាហិស្ស
មយំ ឥមេសំ បញ្ចុដ្ឋិ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
វិចាភំ បវេនេមិតិ ។ យោ ហិទំ ភោ ភោតម ។

[១៧២] ឥតិ កិវ មាណវ ទត្តិ កោចិ ព្រាហ្ម-
ណាដំ ឯកព្រាហ្មណេមិ យោ ឯវាហា អហំ ឥមេសំ
បញ្ចុដ្ឋិ ទម្មាដំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា វិចាភំ
បវេនេមិតិ ទត្តិ កោចិ ព្រាហ្មណាដំ ឯកាចរិយោចិ
ឯកាចរិយប្បាចរិយោមិ យាវ សត្តមា អាចរិយម-
ហយុកា យោ ឯវាហា អហំ ឥមេសំ បញ្ចុដ្ឋិ
ទម្មាដំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា វិចាភំ បវេនេមិតិ

សុត្តន្តបិដក វជ្ជបិដកយស្ស វជ្ជបិដកសិរិយសិរិយ

ឈ្មោះវាមនេវេ ១ ឈ្មោះវេស្សមិត្ត ១ ឈ្មោះយេមនត្តិ ១ ឈ្មោះ
អន្តិរសេ ១ ឈ្មោះការទ្វាដោ ១ ឈ្មោះវាសេដ្ឋ ១ ឈ្មោះកស្សប ១
ឈ្មោះភកុ ១ ឈ្មោះភេមិ ១ ឈ្មោះឯវាហិស្ស ១ ឈ្មោះ
មយំ ឥមេសំ បញ្ចុដ្ឋិ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
វិចាភំ បវេនេមិតិ ។ យោ ហិទំ ភោ ភោតម ។

[១៧២] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ដំ ខ្មួលមាណា បណ្ណ
ព្រាហ្មណ៍ចំណិទ្យាយ មិនមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ សូម្បីតែព្រាហ្មណ៍
ម្នាក់ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើងបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ដោយ
ព្រាហ្ម ឱវេមិចំណិ ៥ នេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នោះទេ
បណ្ណាព្រាហ្មណ៍ចំណិទ្យាយ មិនមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ជាអចារ្យម្នាក់
ក្តី ជាអចារ្យប្រធានលើអចារ្យម្នាក់ក្តី ដរាបអំពីដូរនៃការព្រាហ្មណ៍ ៧
មក បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើងបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ដោយព្រាហ្ម
ឱវេមិចំណិ ៥ យ៉ាងនេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នោះទេ

ប្រាសាទស្រីសុភាព បញ្ចេញព្រះ

យេមី គេ ប្រាហ្មណ៍ បុព្វតា ឥសយោ មន្តាធិ
 កត្តារោ មន្តាធិ បវត្តារោ យេសមិធិ ឯតវេហិ ប្រាហ្ម
 ណាធិ ចោរណិ មន្តបទំ តិកំ ចវុត្តំ សមិហិតំ តន-
 ទុកាយន្តិ តនទុកាសន្តិ កាសិតមទុកាសតិ វាចិត-
 មទុកាចេន្តិ សេយ្យថីធិ អដ្ឋតោ វាមតោ វាមទេវេ
 វេស្សមិត្តោ យមតត្តិ អន្តិរសោ ការត្វាដោ វាសេដ្ឋោ
 កស្សចោ កតុ តេមិ ឧ ឯវាមាហិសុ មយំ ឥមេសិ
 បញ្ចម្ពំ ឧម្ពាធិ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា វិចាកំ
 បវេទេមាតិ សេយ្យថាមិ មាណវ អនុវេណិ ចរិច-
 រាសិសត្តា ចុវិមោមិ ឧ បស្សតិ មជ្ឈិមោមិ ឧ បស្សតិ
 បច្ឆិមោមិ ឧ បស្សតិ ឯវាមេវ ចោ មាណវ អនុវេ-
 ណាចមិ មត្តោ ប្រាហ្មណាធិ កាសិតិ សម្បជ្ជតិ
 ចុវិមោមិ ឧ បស្សតិ មជ្ឈិមោមិ ឧ បស្សតិ បច្ឆិ-
 មោមិ ឧ បស្សតិ ។

ប្រាសាទស្រីសុភាព ការបញ្ចេញ ៥ យ៉ាង

ពួកឥសីដាច់មុខ ។ ដែលជាអ្នកតែងមន្ត ជាអ្នករាយមន្តដល់ពួកប្រាហ្មណ៍
 ពួកប្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះ តែងស្វាធារាយតាមបទមន្ត ជាបេសំចាសំ
 ដែលគ្រប់គ្រឿងមក គ្រប់ប្រព្រឹត្តមក គ្រប់វិជ្ជាមកនោះ តែងស្រុក
 តាមបទមន្តនោះ តែងរោលតាមបទមន្តដែលពួកឥសីរោលមកហើយ
 តែងច្រៀងតាមបទមន្ត ដែលពួកឥសីច្រៀងមកហើយ ដូចជាឥសី
 ឈ្មោះអដ្ឋតិ ១ ឈ្មោះវាមតិ ១ ឈ្មោះវាមេវ ១ ឈ្មោះវេស្សមិត្ត ១
 ឈ្មោះយមតត្តិ ១ ឈ្មោះអន្តិរសេ ១ ឈ្មោះការត្វាដេ ១ ឈ្មោះវាសេដ្ឋ ១
 ឈ្មោះកស្សប ១ ឈ្មោះកតុ ១ ពួកឥសីចំណេះនោះ ក៏មិនបានរោល
 យ៉ាងនេះទេ ពួកយើងបានធ្វើឱ្យជាក់លាក់ ដោយប្រាជ្ញ ខ្ញុំធម៌ចំណេះ
 នេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសដល់ ដូច្នេះទេ ម្ចាស់ធាណាត
 មនុស្សភ្នាក់ចំណេះដ៏ដ៏ដ៏ដ៏ដ៏ដ៏ អ្នកមុខកម្រិតមិនឃើញ ឬកណ្តាល
 កម្រិតមិនឃើញ អ្នកក្រោយកម្រិតមិនឃើញ យ៉ាងណា ម្ចាស់
 ធាណាត កាសិតសម្រេចដល់ពួកប្រាហ្មណ៍ ក៏មានចំណេះ ប្រៀបដូច
 មនុស្សភ្នាក់ចំណេះ អ្នកមុខកម្រិតមិនឃើញ អ្នកកណ្តាលកម្រិត
 មិនឃើញ អ្នកក្រោយកម្រិតមិនឃើញ យ៉ាងនោះឯង ។

សុត្តនិកាយ ចន្ទវិណយសូត្រ ចន្ទវិណយសូត្រ

[១៣៨] ឃី វុត្តេ សុភោ មាលោកោ តោនេយ្យ
 បុត្តោ ភកវតោ^(១) អនុវេណ្ណបរមេន វុត្តមាលោ កុបិកោ
 អនត្តមាលោ ភកវត្ថិយេវ ទំសេន្តោ ភកវត្ថិយេវ
 វត្តេន្តោ ភកវត្ថិយេវ វនិមាលោ សមណោ តោតោ
 ចាមិកោ ភវិស្សត្តិភិ ភកវត្ថិ ឯតទកេច ក្រាហ្មណោ
 កោ តោតមំ ចោក្កុវសាភិ ឧបម្មញ្ញោ សុភកវតិកោ
 ឯវមាលោ ឯវមេវ ។^(២) បដិមេ កេ សម-
 ណក្រាហ្មណោ ឧត្តវិ មនុស្សធម្មា អលមវិយញ្ញា-
 ណានស្សនវិសេសំ បដិជាទន្ធិ តេសមិទំ កាសិភិ
 ហស្សកំយេវ សម្មជ្ជតិ ធាមកំយេវ សម្មជ្ជតិ
 វិត្តកំយេវ សម្មជ្ជតិ តុច្ឆកំយេវ សម្មជ្ជតិ កមិ
 ហិ ចាម មនុស្សក្រោត ឧត្តវិ មនុស្សធម្មា អលមវិ-
 យញ្ញាណានស្សនវិសេសំ ញស្សតិ វា នក្ខតិ វា
 សច្ចំ វា កវិស្សត្តិភិ ទេតិ ហិ វិជ្ជតិភិ ។

១. ម. ព. ព. ៣ ។ ២. ម. ពេ. ពេ. ១ ។

សុត្តនិកាយ ចន្ទវិណយសូត្រ

[១៣៨] លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 សុភមាលោក ជាបុត្ររបស់គាត់យើងក្រាហ្មណ៍ ដែលត្រូវព្រះមាន
 ព្រះភាគត្រាស់ទប់រាប់ដូចជាមនុស្សទាក់ទាក់ដូរ កំរឹង កាក់អន់ចិត្ត
 ដៅព្រះមានព្រះភាគ ប្រទេព្រះមានព្រះភាគ ខំយាយនឹងព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ព្រះសមណោភោម ធ្វើអាណាមញ្ញឲ្យមានសេចក្តីកាត្រក់
 ដូច្នោះហើយ កំនិយាយនឹងព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បក្សព្រះ
 តោតបដិចំរើន ក្រាហ្មណ៍ឈ្មោះបោក្កុវសាភិ ជាមេមញ្ញតាត្រ ជាធំ
 ក្នុងសុភកវត្តនៃមនុស្ស (ក្នុងស្រុកទកដ្ឋ) បានពោលយ៉ាងនេះថា សមណ-
 ក្រាហ្មណ៍ពួកគ្នា ធ្វើជាខ្ញុំទុក្ខមនុស្សធម៌ដែលជាគុណវិសេសក្នុងយើង
 ដោយញាណដ៏ប្រសើរយ៉ាងនេះឯង កាសិករបស់សមណក្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះ ទាំងឡាយគោរម្យចរលង ទាំងឡាយកាត្រក់ឈ្មោះ ជាបស់ទាំងឡាយ
 ប្រយោជន៍សារស្មុទ្ធទទេ ព្រោះថា ធម្មតាមនុស្សនឹងជីវ ឬនឹងយើង
 ឬនឹងធ្វើឲ្យខ្សាស់ ខ្ញុំទុក្ខមនុស្សធម៌ ដែលជាគុណវិសេសក្នុងយើង
 ដោយញាណដ៏ប្រសើរ ដូចម្តេចទេ ការណ៍ដូច្នោះនេះមិនមានឡើយ។

ព្រះហស្តស្យ បុរស្យ ឥន្ទ្របា

ក៏ បទ មាណវ ព្រាហ្មណោ ចោត្តវសាតិ ឱបឌ្ឋញ្ញោ
សុភកវ៌ិកោ សទ្ធិសំយេវ សមណាព្រាហ្មណាមិ
ទេតសា ទេតោ បរិច្ឆ បជាបាតិ ។ សតាយមិ
មិ កោ កោតម បុណ្ណិកាយ ជាសិយា ព្រាហ្មណោ
ចោត្តវសាតិ ឱបឌ្ឋញ្ញោ សុភកវ៌ិកោ ។ ទេតសា
ទេតោ បរិច្ឆ បជាបាតិ កុតោ បទ សទ្ធិសំយេវ
សមណាព្រាហ្មណាមិ ទេតសា ទេតោ បរិច្ឆ បជា-
មិស្សុវីតិ ។

[១៣៦] សេន្យជាមិ មាណវ ជទ្ធា បុរិសោ សោ^(២)
ន បស្សេយ្យ កណ្ណសុត្តាមិ រូបាមិ ន បស្សេយ្យ
ជីសកាមិ រូបាមិ ន បស្សេយ្យ មិតកាមិ រូបាមិ
ន បស្សេយ្យ លោហិតកាមិ រូបាមិ ន បស្សេយ្យ
បញ្ចេដ្ឋកាមិ រូបាមិ ន បស្សេយ្យ សមវសមាមិ
ន បស្សេយ្យ ភាវកវាមិ ន បស្សេយ្យ ធម្មសុវិ
យេ សោ វិវិ វិទេយ្យ នន្តិ កណ្ណសុត្តាមិ
រូបាមិ នន្តិ កណ្ណសុត្តាមិ រូបាមិ នស្សវិ

១៩ ឯក្ខណ៍ ទេសាតុ វិស្សនំ ។ ២ ។ សោនិ ឥតិ ។

ព្រាហ្មណវន្ត សុភស្សត្ត ឧបហោយមាសវាតំអំតិណិក

មាលមាលាត ចុះបុរសាតិព្រាហ្មណំ ជាឧបមត្តាគាត្រ ជាឯក្ក
សុភកវ៌ិកេបទ (ក្នុងស្រុកកង្កា) នីតិកណ្ណកំដីនិច្ចិក្ខុបសំព្វកសមណ-
ព្រាហ្មណំពាំងអស់ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនបុរោ ។ បរិក្រព្រះនាគម
ដំបើម អម្បាលនិបុណ្ណជាតាសិរបស់ភាតំ កំបុរសាតិព្រាហ្មណំ
ជាឧបមត្តាគាត្រ ជាឯក្កសុភកវ៌ិកេបទ (ក្នុងស្រុកកង្កា) កំណត់
ដឹងចិត្តដោយចិត្តរបស់ខ្លួនមិនបុរោវេហើយ នីតិកណ្ណកំដីនិច្ចិក្ខុ របស់
សមណព្រាហ្មណំពាំងអស់ ដោយចិត្តខ្លួនឯង ឯណាបុរោ ។

[១៣៦] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មាលមាលាត ដូចម្តេច
វាតំអំតិណិក មិនប្តាប់ឃើញបុរោវេហើយ មិនប្តាប់ឃើញបុរោវេ
មិនប្តាប់ឃើញបុរោវេជីន មិនប្តាប់ឃើញបុរោវេត្រហម មិនប្តាប់ឃើញបុ
ហន្តិបុរោ មិនប្តាប់ឃើញចិស្តិនិមិនស្មី មិនប្តាប់ឃើញបុរោវេ
នីតិព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យពាំងទ្រុយ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បុរោវេជីន
ស ក៏មិនមាន បុគ្គលដែលដឹងឃើញបុរោវេជីនស ក៏មិនមាន

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចក្កសុត្ត

ឧត្តិ ធិលកានិ រូបាធិ ឧត្តិ ធិលកានិ រូបាធិ
 ឧស្សវី ឧត្តិ បីតកានិ រូបាធិ ឧត្តិ បីតកានិ
 រូបាធិ ឧស្សវី ឧត្តិ លោហិតកានិ រូបាធិ ឧត្តិ
 លោហិតកានិ រូបាធិ ឧស្សវី ឧត្តិ មញ្ជេដ្ឋកានិ
 រូបាធិ ឧត្តិ មញ្ជេដ្ឋកានិ រូបាធិ ឧស្សវី ឧត្តិ
 សមវិសមំ ឧត្តិ សមវិសមស្ស ឧស្សវី ឧត្តិ ភារក-
 រូបាធិ ឧត្តិ ភារករូបាធិ ឧស្សវី ឧត្តិ ធួមសុវិយា
 ឧត្តិ ធួមសុវិយាធិ ឧស្សវី អហមេតំ ឧ ជាតាមិ
 អហមេតំ ឧ បស្សមិ ភស្មា តំ(*) ឧត្តិ ភិ សម្មា
 លុទោ សោ មាលាវ វធមាលោ វធមយ្យាតំ ។ ចោ ហិធិ
 កោ កោតម អត្តិ កក្កាស្កកានិ រូបាធិ អត្តិ
 កក្កាស្កកានិ រូបាធិ ឧស្សវី អត្តិ ធិលកានិ រូបាធិ

១៩. ធួមសុវិយា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចក្កសុត្ត

ប្រទេវ្យកំមិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រទេវ្យកំមិនមាន ប្រលៀង
 កំមិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រលៀងកំមិនមាន ប្រក្រហម
 កំមិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រក្រហមកំមិនមាន ប្រហស្សបាទ
 កំមិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រហស្សបាទកំមិនមាន ទីដែលស្មើ
 នឹងមិនស្មើកំមិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញទីស្មើនឹងមិនស្មើកំមិនមាន
 ប្រដាប់កំមិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រដាប់កំមិនមាន ព្រះចន្ទ
 ព្រះអាទិត្យកំមិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យកំមិន
 មាន កក្កាអញ្ញមិនស្គាល់របស់ខ្លះ កក្កាអញ្ញមិនឃើញរបស់ខ្លះ ព្រោះ
 ហេតុខ្លះរបស់ខ្លះមិនមានឡើយ ខ្នាលមាលាព បុរសខ្លះកាលនិយាយ
 ដូច្នោះ តើឈ្មោះថា និយាយត្រូវដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 មិនត្រូវទេ ព្រោះថា ប្រទេវ្យនិងសតិមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រ-
 ទេវ្យនិងសតិមាន ប្រទេវ្យកំមិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រទេវ្យកំមិន

ប្រាសាទខ្មែរ សុភស្តុត ជំនួស

អង្គ ឈើកាង រូបាង ឧស្សាវ អង្គ ប័តកាង រូបាង
អង្គ ប័តកាង រូបាង ឧស្សាវ អង្គ លោហិតកាង
រូបាង អង្គ លោហិតកាង រូបាង ឧស្សាវ អង្គ
មញ្ជេដ្ឋកាង រូបាង អង្គ មញ្ជេដ្ឋកាង រូបាង
ឧស្សាវ អង្គ សមរសមី អង្គ សមរសមស្ស ឧស្សាវ
អង្គ តារករូបាង អង្គ តារករូបាង ឧស្សាវ អង្គ
ធម្មិមសុរិយា អង្គ ធម្មិមសុរិយា ឧស្សាវ អមាមេតិ
ន ជាតាមី អមាមេតិ ន បស្សាមី ភស្មា តិ នត្តិ
ន ហិ រោ តោតម សម្មា វនមាចោ វនយ្យា-
តិ ។ ឯវមេវ ចោ មាលាវ ប្រាហ្មណោ មោក្ខ-
រសាតិ ឱបធម្មញ្ញោ សុភកវនិកោ អន្តោ អចក្កុកោ
សោ វត ឧត្តវី មនុស្សធម្មា អនមរិយញ្ញាលាឧស្ស-
នវិសេសំ ញស្សតិ វា នត្តិ វា សច្ចំ វា កាវិស្ស-
តិ វេតិ មាចំ វិជ្ជតិ ។

ប្រាសាទខ្មែរ សុភស្តុត រចមាដោយបុរសគ្រប់កំណើត

ប្រស្រៀនកំមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រស្រៀនកំមាន ប្រក្រហម
កំមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រក្រហមកំមាន ប្រហស្សិប្រាទកំមាន
បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រហស្សិប្រាទកំមាន ទីដែលស្មើនឹងមិនស្មើកំមាន
បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញទីដែលស្មើនឹងមិនស្មើ កំមាន ប្រដាប់កំមាន
បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញប្រដាប់ កំមាន ព្រះចន្ទព្រះភាគិក្ស កំមាន
បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញព្រះចន្ទនិងព្រះភាគិក្សកំមាន បពិត្រព្រះពោធិ
ដំបំរើន បុរសនោះ កាលពោលដោយគ្រប់គ្រូវ មិនគប្បីពោលថា
ខ្ញុំមិនស្គាល់របស់នោះ ខ្ញុំមិនឃើញរបស់នោះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ
របស់នោះមិនមានឡើយ ដូច្នោះទេ ។ ម្ចាស់មាណព សេចក្តីនេះ
មានទម្រង់យូរដូចពុទ្ធសាសនាប្រាហ្មណ៍ ជាបុគ្គលតាម ជាតំក្នុង
សុភកវនជនបទ (ក្នុងស្រុកទុក្ខដា) ជាបុគ្គលទាក់ មិនមានចក្ខុ
យ៉ាងនោះឯង ភាគនឹងដឹង ឬនឹងឃើញ ឬនឹងធ្វើទ្បាក់ច្បាស់នូវ
ទុក្ខមនុស្សធម៌ ដែលជាគុណវិសេសឃើញដោយញាណដ៏ប្រសើរ
បាន ការណ៍ដូច្នោះនេះ មិនមានឡើយ ។

សុត្តនិបិទ ចម្បាំងកាយ ចម្បាំងច្បាប់

[១៣៧] តំ កំ មញ្ញសិ មាណវ យេ បទ^(១)

តេ កោសសិកា ព្រាហ្មណមហាសាលា សេយ្យដីទំ

ទន្តី ព្រាហ្មណោ កាតុត្តោ ព្រាហ្មណោ ចៅត្តុរសាតិ

ព្រាហ្មណោ ជាណុស្សន្ធលា ព្រាហ្មណោ មិកា វា^(២)

តេ កោធិយ្យោ កកមា ទេសិ សេយ្យោ^(៣) យំ វា

តេ សំមុត្តា^(៤) វាចំ កាសេយ្យំ យំ វា អសំមុត្តា-

តិ ។ សំមុត្តា កោ កោតម ។ កកមា តេសិ

សេយ្យោ យំ វា តេ មុត្តា វាចំ កាសេយ្យំ យំ វា

អមុត្តាតិ ។ មុត្តា កោ កោតម ។ កកមា តេសិ

សេយ្យោ យំ វា តេ បដិសង្កាយ វាចំ កាសេយ្យំ យំ

វា អប្បដិសង្កាយាតិ ។ បដិសង្កាយ កោ កោតម ។

១ ខ. បទស្តោ ទន្តិ ។ ២ ខ. ច. ។ ៣ ខ. ម. សេយ្យោ ។ ៤ ខ. សមុត្តា ។ ម. សមុត្តា ។

សុត្តនិបិទ ចម្បាំងកាយ ចម្បាំងច្បាប់

[១៣៧] ព្រះបាទព្រះភគវ្រាសី ជា ខ្នាលមាណា អ្នកសំ-

គាល់ខ្លះហេតុនោះដូចម្តេច បើព្រាហ្មណមហាសាលាមួយ ដែលនៅ

ក្នុងកោសលធុបទ ដូចជាទន្តីព្រាហ្មណ៍ កាតុត្តព្រាហ្មណ៍ ចៅត្តុរសាតិ-

ព្រាហ្មណ៍ ជាណុស្សន្ធលាព្រាហ្មណ៍ ឬនោះយ្យព្រាហ្មណ៍ ជាមិកា

របស់អ្នកឯង ឥឡូវពាលវចារណា តាមរលករេហាក្តី ពាលវចារណា

មិនតាមរលករេហាក្តី តើវាដូចម្តេច របស់ព្រាហ្មណមហាសាលា

ទាំងនោះ ដែលជាការប្រសើរជាងគេ ។ បពិត្រព្រះភគវ្រាសីដ៏ចំរើន

វាចាដែលពាលតាមរលករេហាក្តីជាការប្រសើរ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ

គ្រិះរិះហើយពាលវាចាក្តី មិនបានគ្រិះរិះហើយពាលវាចាក្តី តើវាចា

របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះភគវ្រាសីដ៏

ចំរើន វាចាដែលគ្រិះរិះហើយពាល ប្រសើរជាង ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំង

នោះ ជិនហើយពាលវាចាក្តី មិនជិនហើយពាលវាចាក្តី តើវាចា

របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះភគវ្រាសីដ៏ចំរើន

វាចាដែលព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ជិនហើយពាល ប្រសើរជាង ។

ប្រាហ្មណ៍និក្ខេបសូត្រសុខសុត្តន្ត សុខសោភ័ណវិញ្ញិប្បត្តិ

ភាគនា ភេសិ សេយ្យ យំ វា ភេ អនុសញ្ញិតំ
វាចំ កាសេយ្យំ យំ វា អនុសញ្ញិតន្តំ ។
អនុសញ្ញិតំ កោ ភោគម ។

[១៣៨] តំ កំ មញ្ញសិ មាលាវ យទិ ឯវិ

សន្តោ ប្រាហ្មណោ នោកុរុសាតិជា ឱមធម្មញ្ញោ
សុត្តរវិគោ នសំមុត្តា វាចា ភាសិតា អសិ-
មុត្តាតិ ។ សំមុត្តា កោ ភោគម ។ មុត្តា វាចា
ភាសិតា អមុត្តា វាចាតិ ។ អមុត្តា កោ
ភោគម ។ មជ្ជិសង្កាយ ភាសិតា វាចា អប្ប-
ជិសង្កាយាតិ ។ អប្បជិសង្កាយ កោ ភោគម ។
អនុសញ្ញិតា វាចា ភាសិតា អនុសញ្ញិតាតិ ។
អនុសញ្ញិតា កោ ភោគម ។

ប្រាហ្មណ៍និក្ខេបសូត្រ កាស្មប្បវេណីសុខសោភ័ណ

ប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពោលពិចារណា ដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ក្តី
មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ក្តី គេក៏ចារបស់ប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ណា
ប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះភោគមជីវិរោ ពិចារណាដែលប្រាហ្មណ៍ទាំង
នោះ ពោលប្រកបដោយប្រយោជន៍ (ប្រសើរជាង) ។

[១៣៨] ព្រះមានព្រះភោគ ព្រាស់ថា មាលាណា អនុ

សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមាន ពិចារណា
ប្រក្រតិសាតិប្រាហ្មណ៍ ជាឧបម្ពន្ធគោត្រ ជាផ្នែកសុភវន្តជនបទ
(ក្នុងស្រុកទាញ) ពោលតាមលោកវេយ្យា ឬមិនពោលតាមលោកវេ-
យ្យាទេ ។ សុភវន្តគោត្របទូលថា បពិត្រព្រះភោគមជីវិរោ ប្រក្រតិ-
សាតិប្រាហ្មណ៍ ពោលតាមលោកវេយ្យា ។ ប្រក្រតិសាតិប្រាហ្មណ៍
ពិចារណាហើយពោលពិចារណា ឬមិនពោលពិចារណា ហើយពោលពិចារណា ។
បពិត្រព្រះភោគមជីវិរោ ប្រក្រតិសាតិប្រាហ្មណ៍មិនពោលពិចារណាទេ ។
ប្រក្រតិសាតិប្រាហ្មណ៍ដឹងហើយពោលពិចារណា ឬមិនដឹងហើយពោល
ពិចារណា ។ បពិត្រព្រះភោគមជីវិរោ ប្រក្រតិសាតិប្រាហ្មណ៍ មិនពោល
ពិចារណាទេ ។ ប្រក្រតិសាតិប្រាហ្មណ៍ ពោលពិចារណាប្រកបដោយប្រយោជន៍
ឬមិនពោលប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះភោគម ជីវិរោ
ប្រក្រតិសាតិប្រាហ្មណ៍ ពោលពិចារណាមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។

[១៧៩] បញ្ច ទោ ឥមេ មាលាវ ធីវរណា កាគមេ
 បញ្ច កាមច្ឆន្ទធីវរណំ ក្យាចាធីវរណំ ធីធម៌ច្ឆន្ទធីវរណំ
 ឧទ្ធចក្កក្កច្ឆន្ទធីវរណំ វិចិក្កច្ឆន្ទធីវរណំ ឥមេ ទោ
 មាលាវ បញ្ច ធីវរណា ។ ឥមេហិ ទោ មាលាវ
 បញ្ចហិ ធីវរណេហិ ព្រាហ្មណោ ចោក្ករសាតិ ឧប-
 ម្មត្តោ សុភកវទិកោ ភារុតោ ធីវុតោ ឧដ្ឋតោ
 បរិយោធនោ សោ វត ឧត្តរិ មទុស្សជម្ពា អលមរិ-
 យញ្ញាណទស្សទរិសេសំ ញស្សតិ វា ទក្ខតិ វា
 សដ្ឋំ វា កាវស្សតិ ទេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។

[១២០] បញ្ច ទោ ឥមេ មាលាវ កាមគុណា
 កាគមេ បញ្ច ទក្កវិញ្ញយ្យា រុចា ឥដ្ឋា កត្តា

[១៧៩] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាលាវ ធីវរណ-
 ធម៌ទាំងនេះ មាន ៥ ប្រការ ធីវរណធម៌ ៥ ប្រការនោះ ដូចម្តេចខ្លះ
 គឺកាមច្ឆន្ទធីវរណៈ ១ ក្យាចាធីវរណៈ ១ ធីធម៌ច្ឆន្ទធីវរណៈ ១ ឧទ្ធចក្កក្ក-
 ច្ឆន្ទធីវរណៈ ១ វិចិក្កច្ឆន្ទធីវរណៈ ១ ម្ចាស់មាលាវ ធីវរណធម៌មាន ៥ ប្រការ
 នេះឯង ។ ម្ចាស់មាលាវ ទោក្ករសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាឧបម្មត្តោត្រា
 ជាធីក្កសុភកវទិកា (ក្កសុភកវទិកា) ត្រូវធីវរណធម៌ ៥ ប្រការនេះ
 ឯង មកបិទបាំងបាំង ក៏ធីក្ក ប្រើកហើយ កាត់នឹងដឹង ឬនឹងឃើញ
 ឬនឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ខ្លះក៏មិនស្យូចមិ ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញ
 ដោយញាណដ៏ប្រសើរ ការណ៍ ដូច្នោះនេះ មិនមានឡើយ ។

[១២០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាលាវ កាមគុណ
 ទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ប្រការ កាមគុណ ៥ ប្រការនោះ ដូចម្តេច
 ខ្លះ គឺទោម្មណ៍គប្បីដឹងដោយចក្កសាទ ជាច្រើន ជាទីក្រកអរ

ប្រាសាទស្រុក សុខសុខ កម្ពុជាកម្ពុជា

មហាថា មិយន្តា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា សោ.
 ភវិត្តោយ្យា សត្តា ។ បេ ។ យាភវិត្តោយ្យា កត្តា...
 ដិភ្នំវិត្តោយ្យា រសា.. កាយវិត្តោយ្យា ដោជ្ជត្តា ឥដ្ឋា
 កត្តា មហាថា មិយន្តា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា
 ឥមេ ទោ មាណវ បញ្ច កាមកុណា ។ ឥមេហិ
 ទោ មាណវ បញ្ចហិ កាមកុណេហិ ប្រាហ្មណ
 ហោត្តុរសាតិ ឱបម្មត្តា សុកតវដិកោ កតិកា
 មុច្ឆិតោ អដ្ឋបដ្ឋោ (១) អនាធិវទស្សវិ អនិស្សវ.
 ណប្បត្តោ បវកុញ្ចតិ សោ វត ឧត្តវិ មនុស្សទត្តា
 អសមរិយញ្ញាណនិស្សវវិសេសំ ញស្សតិ វា នក្ខតិ
 វា សច្ចំ វា កវិស្សតិ ទេតិ ហិ វិ វិ វិ វិ ។

១១. ម. អដ្ឋបដ្ឋោ ។

ប្រាសាទស្រុក សុខសុខ សំនែងកំពង់ចាម

ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរឲ្យកើត
 កម្រេក ១ សព្វាម្បណ៍ដែលសប្បីដឹងដោយសោភសោ ១ ។ បេ ។
 គន្ធាម្បណ៍ដែលសប្បីដឹង ដោយយាមសោ... ១ សោម្បណ៍ដែល
 សប្បីដឹងដោយជិត្តបសោ... ១ ដោយស្រាម្បណ៍ដែលសប្បីដឹងដោយកាយ-
 បសោ ដាច់ប្រាថ្នា ដាច់ក្រេកអរ ដាច់ពេញចិត្ត មានសភាពគួរ
 ស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរឲ្យកើតកម្រេក ១ ម្ចាស់មាណព កាម-
 កុណាមាន ៥ ប្រការនេះឯង ។ ម្ចាស់មាណព ទោត្តុរសាតិប្រាហ្មណ៍
 ជាឧបម្មត្តាគ្រូ ជាធុត្តិសុភតវទសេស (ក្នុងស្រុកទត្តា) ចំពាក់
 ចិត្ត ឯបចិត្ត លន្តិកិកា ដោយកាមកុណាចំពាក់ ៥ ប្រការនេះឯង ជាអ្នក
 មិនឃើញរោស មិនមានបញ្ញាជានៃស្រីសេសចេញ (ចាកកត)
 តែឯបរិភោគ (ខ្យល់កាមកុណានោះ) ភាគនឹងដឹង ឬនឹងឃើញ ឬនឹងធ្វើឱ្យ
 ជាក់ល្បស់ ខ្លាចខ្លាចមនុស្សចមិ ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញដោយ
 ញាណជ័យសិវ ការណ៍ដូច្នោះនេះ មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដិសានំ

[១៤១] តំ កី មញ្ញសិ មាលាវ យំ វា តិណ-
 កដ្ឋុបាធានំ ចដិទ្ធ អត្ថិ ជាលេយ្យ យំ វា និស្សដ្ឋតិណ-
 កដ្ឋុបាធានំ អត្ថិ ជាលេយ្យ កកមោ នុ ទោ
 អស្ស អត្ថិ អទិមា ទេវ^(១) វណ្ណិមា ច ចកស្សរោ
 ចាតិ ។ សទេ តំ កោ ភោតម ហំនំ និស្សដ្ឋតិណ-
 កដ្ឋុបាធានំ អត្ថិ ជលិតំ ស្វាស្ស អត្ថិ អទិមា ទេវ
 វណ្ណិមា ច ចកស្សរោ ចាតិ ។ អដ្ឋានំ ទោ ឯតិ
 មាលាវ អទវកាសោ យំ និស្សដ្ឋតិណកដ្ឋុបាធានំ
 អត្ថិ ជាលេយ្យ អញ្ញាត្រ ឥទិមតា សេយ្យជាមិ
 មាលាវ តិណកដ្ឋុបាធានំ ចដិទ្ធ អត្ថិ ជលិតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិសានំ

[១៤១] ព្រះពោធិ៍សាត់ព្រះភាសាថា មាលាវាណ អ្នកសំ-
 គាល់ហេតុនោះដូចម្តេច បុគ្គលបង្កើតភ្នំឲ្យនេះឡើង ព្រោះអស្រ័យ
 ស្មៅនឹងទស ជាកំញមណក្តី បង្កើតភ្នំឲ្យនេះឡើង ព្រោះមិន
 អស្រ័យស្មៅនឹងទស ជាកំញមណក្តី ភ្នំណាម្នាក់ ដែលមានអណ្តាត
 មានពណ៌ មានពន្លឺ ។ សុភមាលាវ ព្រមទូលថា បដិគ្រព្រះ
 ភោតមដ៏ចំរើន ចេះហេតុនោះបានទំនងដើម្បីនឹងឲ្យភ្នំដែលមិនអស្រ័យ
 ស្មៅនឹងទសនេះឡើងបាន ភ្នំនោះ ទើបមានអណ្តាត មានពណ៌
 មានពន្លឺ ។ មាលាវាណ ឥតមានហេតុ ឥតមានបច្ច័យណា
 ឲ្យបុគ្គលបង្កើតភ្នំ ដែលមិនអស្រ័យស្មៅនឹងទស ជាកំញម
 ឲ្យនេះឡើងបានឡើយ រឿរលែងតែបុគ្គលមានប្តូរ មាលាវាណ
 ភ្នំអស្រ័យស្មៅនឹងទសជាកំញម ទើបនេះឡើងបាន ដូចម្តេចមិញ

តដ្ឋបមាហំ មាណវ ឥមំ បីតិ វជានិ យាយំ បីតិ
 បក្ស កាមតុណោ បដិទ្ធិ ។ សេយ្យថាបិ មាណវ
 ទិស្ស្ឋដ្ឋតិណាកដ្ឋបាណាមា អត្តិ ជលតិ តដ្ឋបមាហំ
 មាណវ ឥមំ បីតិ វជានិ យាយំ បីតិ អញ្ញាត្រា
 កាមេហំ អញ្ញាត្រា អកុសលេហំ ទម្មេហំ កកហ ធន
 មាណវ បីតិ អញ្ញាត្រា កាមេហំ អញ្ញាត្រា អកុសលេហំ
 ទម្មេហំ ឥធន មាណវ ភិក្ខុ វិវេកុវ កាមេហំ វិវិទូ
 អកុសលេហំ ទម្មេហំ ។ មេ ។ បមមំ ឈានំ
 ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ អយម្យំ ទោ មាណវ បីតិ
 អញ្ញាត្រា កាមេហំ អញ្ញាត្រា អកុសលេហំ ទម្មេហំ ។
 មុន ចចរ មាណវ (១) វិភក្តវិចារទំ វុបសមា ។ មេ ។
 តុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ អយម្យំ ទោ
 មាណវ បីតិ អញ្ញាត្រា កាមេហំ អញ្ញាត្រា អកុស-
 លេហំ ទម្មេហំ ។

១ ឧ. ម. ឯត្ថម្ភ ភិក្ខុតិ ទិស្ស្ឋិ ។

ម្ចាស់មាណា គថាគតោលបីតិ ដែលអាស្រ័យនូវកាមតុណាចំរើន ៨
 ថាមានឧបមេយ្យដ្ឋុញ្ញះដែរ ម្ចាស់មាណា មួយទៀត ភ្លើងមិនអាស្រ័យ
 ស្មៅនឹងឧសថាភ័ញ្ញម ដោះឡើងបាន ដូចម្តេចមិញ ម្ចាស់មាណា
 គថាគតោលបីតិ ដែលប្រាសចាកកាមចំរើនឡាយផង ប្រាសចាក
 អកុសលធម៌ចំរើនឡាយផង ថាមានឧបមេយ្យដ្ឋុញ្ញះដែរ ម្ចាស់មាណា
 ចុះបីតិដែលប្រាសចាកកាមចំរើនឡាយផង ប្រាសចាកអកុសលធម៌ចំរើន
 ឡាយផង ដូចម្តេចចុះ ម្ចាស់មាណា ភិក្ខុភិនធម្មវិន័យនេះ ស្ងាត់
 ចាកកាមចំរើនឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ចំរើនឡាយហើយ ។ មេ ។
 កំចូលបឋមជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយអវិយាបថចំរើន ៤ ម្ចាស់
 មាណា នេះឯងឈ្មោះថា បីតិដែលប្រាសចាកកាមចំរើនឡាយ ប្រាស
 ចាកអកុសលធម៌ចំរើនឡាយ ។ ម្ចាស់មាណា មួយទៀត ភិក្ខុនោះ
 ព្រោះម្តេចវិភក្តវិចាររួចហើយ ។ មេ ។ ចូលទុតិយជ្ឈានសម្រេចសម្រាន្ត
 នៅដោយអវិយាបថចំរើន ៤ ម្ចាស់មាណា នេះឯងឈ្មោះថា បីតិដែល
 ប្រាសចាកកាមចំរើនឡាយ ប្រាសចាកអកុសលធម៌ចំរើនឡាយ ។

[១៤២] យេ ភេ មាណវ ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ចបេន្តិ បុត្តាស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាជនាយ កមេត្ត ព្រាហ្មណា ធម្មំ មហាប្ញលករំ
 បញ្ចបេន្តិ បុត្តាស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស អារាជ-
 នាយាតិ ។ យេមេ ភេ ភោតម ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ចបេន្តិ បុត្តាស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាជនាយ តាភមេត្ត ព្រាហ្មណា ធម្មំ មហាប្ញ-
 លករំ បញ្ចបេន្តិ បុត្តាស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាជនាយាតិ ។

[១៤៣] ភិ ភិ មញ្ញសិ មាណវ វិទ អញ្ញនាស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស មហាយត្តោ បទុបដ្ឋិភោ អស្ស ។
 អដ ទ្វេ ព្រាហ្មណា អាកច្ឆេយ្យំ វត្តន្តាមស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស មហាយត្តំ អនុករិស្សាមាតិ ។ តត្រ

[១៤៤] ព្រះនាងព្រះភាគ ព្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាត
 ព្រាហ្មណំតាំងឡាយ ខំនាបពាក្យធម៌តាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើ
 បុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បណ្តាធម៌តាំង ៥ ប្រការនុះ ព្រាហ្មណំ
 តាំងឡាយ ខំនាបពាក្យធម៌ណា ថាជាធម៌មានផលច្រើនជាង ក្នុងការធ្វើ
 បុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល ។ សុភមាណាតព្រាហ្មណំ បរិគ្រេត្រ
 គោតមដំបំរើ ព្រាហ្មណំតាំងឡាយ ខំនាបពាក្យធម៌តាំង ៥ ប្រការណា
 ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បណ្តាធម៌តាំងនុះ ព្រាហ្មណំ
 តាំងឡាយ ខំនាបពាក្យធម៌តិចតាៈ ថាជាធម៌មានផលច្រើនជាង ក្នុងការ
 ធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល ។

[១៤៥] ព្រះនាងព្រះភាគ ព្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាត អ្នក
 សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បើមហាយត្តាព្រាហ្មណំ ចំពោះមុខ
 ព្រាហ្មណំខ្ញុំក៏ក្នុងរោគនេះ ។ វេលានោះ ស្រាបៀននាងព្រាហ្មណំ
 ពីរនាក់មកគិតគ្នាថា យើងទាំងពីរនាក់ មុខជំនុំបានបរិភោគនូវមហា-
 យត្តរបស់ព្រាហ្មណំឈ្មោះនេះ ។ បណ្តាព្រាហ្មណំតាំងពីរនាក់នោះ

ប្រាហ្មណ៍ស្ស សុកស្សេ សុកមាណវប្បនិម្មិត

ឯកស្ស(១) ប្រាហ្មណ៍ស្ស ឯវេស្ស អយោ វតាហ-
 មេវ លកេយ្យំ កត្តក្កេ អត្តាសមំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌំ
 ធន អត្តោ ប្រាហ្មណោ លកេយ្យំ(២) កត្តក្កេ អត្តាសមំ
 អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌំ ។ ហំ មំ ទោ មនេតំ មា-
 ណាវ វិជ្ជតិ យំ អត្តោ ប្រាហ្មណោ លកេយ្យ
 កត្តក្កេ អត្តាសមំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌំ ធន សោ
 ប្រាហ្មណោ លកេយ្យ កត្តក្កេ អត្តាសមំ អត្តោ-
 នតំ អត្តបិណ្ឌំ ។ អត្តោ ប្រាហ្មណោ លកន្តិ(៣)
 កត្តក្កេ អត្តាសមំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌំ យាហំ
 លកាមំ កត្តក្កេ អត្តាសមំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌំ
 ឥតិ សោ កុបិកោ អនត្តមនោ ឥវស្ស បធន
 មាណាវ ប្រាហ្មណោ តី វិចាតំ មត្តាបេន្តិ ។ ធន
 ខ្វត្ត កោ កោតម ប្រាហ្មណោ ឯវំ ធានំ ធន្តិ

១ ឧ. ពត្តកស្ស ។ ២ ឧ. ម. អត្តោ ប្រាហ្មណោ លកេយ្យនំ វិស្សនំ ។
 ៣ ឧ. អត្តោ ប្រាហ្មណោ លកន្តិ វិស្សនំ ។

ប្រាហ្មណ៍ស្ស សុកស្សេ លស្សេធមេវសុកមាណាវ

ប្រាហ្មណ៍ម្នាក់ មានសេចក្តីព្រះយ៉ាងនេះថា ធ្វើម្តងហ្ន៎ ពាក្យអញ
 មិនបានអាននៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរ ក្នុងរោង
 កត្ត (កែម្នាក់ឯង) កុំឱ្យក្នុងប្រាហ្មណ៍ដទៃ បានអាននៈដ៏ប្រសើរ
 ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរក្នុងរោងកត្តាឡើយ ។ ម្ចាស់មាណាវ
 បើប្រាហ្មណ៍ដទៃ បានអាននៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏
 ប្រសើរ ក្នុងរោងកត្ត ឯប្រាហ្មណ៍នោះ ត្រឡប់ជាមិនបានអាននៈ
 ដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរក្នុងរោងកត្តវិញ ដោយ
 ហេតុណា ហេតុអ្វី វេទនៈនោះ ។ ប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដទៃ
 បានអាននៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរ ក្នុងរោងកត្ត
 ឯប្រាហ្មណ៍នោះ ក៏ទាំងក្រោមពាក់អំបិលដោយគិតថា ពាក្យអញមិន
 បានអាននៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរ ក្នុងរោងកត្ត
 ដូច្នោះ ម្ចាស់មាណាវ តើក្នុងប្រាហ្មណ៍បញ្ញត្ត ខ្ញុំវិញបានរបស់
 មហាយ័ញ្ញនេះដូចម្តងទៀត ។ សុកមាណាវក្រាបខ្យល់ថា បពិត្រព្រះ
 លោកបដិវេន ក្នុងសេចក្តីនេះ ប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយឱ្យទានយ៉ាងនេះ

សុត្តនិបិទេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសង្ក

ឥមំចា ច វេ(១) កុបិគោ អនុកមយោតិ អជិទ្ធកុ
ប្រាហ្មណា អនុកម្យជាតិកំយេវ នាទំ ទេន្តិទិ ។
ឃិរំ សន្តោ ខោ មាណវ ប្រាហ្មណាទំ ឥទិ ទដ្ឋិ
បុត្តកិរិយាវត្ថុំ ហោតិ យទិទិ អនុកម្យជាតិកន្តិ ។
ឃិរំ សន្តោ ភោ កោតម ប្រាហ្មណាទំ ឥទិ ទដ្ឋិ
បុត្តកិរិយាវត្ថុំ ហោតិ យទិទិ អនុកម្យជាតិកន្តិ ។

[១២២] យេ ភេ មាណវ ប្រាហ្មណា បញ្ច
ទដ្ឋេ បញ្ចចេន្តិ បុត្តាស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
អារាមនាយ ឃិភេ កកុ ពហុលំ សមនុ-
បស្សសីតិ(២) ។ យេមេ វោ កោតម ប្រាហ្មណា
បញ្ច ទដ្ឋេ បញ្ចចេន្តិ បុត្តាស្ស កិរិយាយ
កុសលស្ស អារាមនាយ ឥមាហំ បញ្ច ទដ្ឋេ
បព្វជិគេសុ ពហុលំ សមនុបស្សាមិ អប្បិ កហាដ្ឋេសុ
កហាដ្ឋោ ហិ វោ កោតម មហាន្តោ មហាកិច្ចោ

១ ឧ. ម. ឥមំចា ពោ កុបិគោ យោតិ ទិស្សនិ ។ ២ ឧ. ម. ឥមេ ភំ បញ្ច ទដ្ឋេ កុ
ពហុលំ សមនុបស្សិ ធិហេន្តិសុ វា បព្វជិគេសុ វា ទិស្សន្តិ ។

សុត្តនិបិទេ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសង្ក

ដោយគិតថា ទំនើប្រាហ្មណ៍នេះប្រាពកាត់អនិច្ចត្តេវកេបុគ្គលដទៃ
ក៏ទេ តែថាភ័យសេចក្តីនេះ ប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ឲ្យខានគ្រាន់តែ
ជាបេសសង្រ្គោះប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់មាណព កាលបើហេតុយ៉ាងនេះ
មាន បុត្តកិរិយាវត្ថុ ៦ នេះ ជាភារសង្រ្គោះបេសពួកប្រាហ្មណ៍ឬ ។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមាន បុត្តកិរិយាវត្ថុ
៦ នេះ ក៏ទៅជាភារសង្រ្គោះបេសប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ។

[១២២] ព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព ប្រាហ្មណ៍
ទាំងឡាយ បញ្ចកុដមិទំនំ ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
បំពេញកុសល អ្នកពិចារណា ម្តងទៀតទំនំ ៥ ប្រការនេះ គឺមានច្រើនក្នុង
បរិស័ទណា ។ សុភមាណពក្រាបចូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បញ្ចកុដមិទំនំ ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ
ក្នុងការបំពេញកុសល ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាយើញដមិទំនំ ៥ ប្រការនេះ
មានច្រើនក្នុងពកបព្វជិត មានតិចក្នុងពួកគ្រូហេតុ បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ព្រោះថា គ្រូហេតុមានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានតិចច្រើន

ព្រាហ្មណ៍ស្ស សុវស្សន្ត សុវស្សន្តវិសុទ្ធិនា

មហានិក្ខណោ មហាសមាសម្ពោ ន សតតំ សមិតំ
 សទ្ធានំ ហោតិ បទ្ធិដោតោ ទោ បទ ភោ ភោតម
 អប្បត្តោ អប្បក្កិទ្ធោ អប្បនិក្ខណោ អប្បសមាសម្ពោ
 សតតំ សមិតំ សទ្ធានំ ហោតិ កហដោ ហិ ភោ
 ភោតម មហត្ថោ មហាក្កិទ្ធោ មហានិក្ខណោ
 មហាសមាសម្ពោ ន សតតំ សមិតំ ភបស្សី
 ហោតិ... ព្រហ្មចារី ហោតិ... សដ្ឋាយតហុលោ
 ហោតិ... ចាកតហុលោ ហោតិ បទ្ធិដោតោ ទោ បទ
 ភោតម អប្បត្តោ អប្បក្កិទ្ធោ អប្បនិក្ខណោ
 អប្បសមាសម្ពោ សតតំ សមិតំ ភបស្សី ហោតិ...
 ព្រហ្មចារី ហោតិ... សដ្ឋាយតហុលោ ហោតិ ..
 ចាកតហុលោ ហោតិ ។ យេមេ ភោ ភោតម
 ព្រាហ្មណា បញ្ច ធម្មេ បញ្ចមេន្និ បុត្តាស្ស
 កំរិយាយ កុសលស្ស អាកធិបាយ ឥមាហិ បញ្ច
 ធម្មេ បទ្ធិដោតោ តហុលិ សមទុបស្សមិ អប្ប
 កហដោស្មតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ស្ស សុវស្សន្ត កាដោស្រាយចលំសុវស្សន្ត

មានអធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រាជ្ញាច្រើន នឹងនិយាយពាក្យពិត
 ទៀងទាត់រឿយ ។ កុំបាទ បត់គ្រូព្រះភោតមដ៏ចំរើន ចំណែកខាង
 បរាជិត មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានភិក្ខុតិច មានអធិការណ៍តិច មាន
 សេចក្តីប្រាជ្ញាតិច និយាយពាក្យពិតទៀងទាត់រឿយ ។ បាទ បត់គ្រូ
 ព្រះភោតមដ៏ចំរើន ឯគ្រូហស្តមានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានភិក្ខុច្រើន
 មានអធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រាជ្ញាច្រើន នឹងប្រព្រឹត្តផុតកំរើ
 កិលសទៀងទាត់រឿយ ។ កុំបាទ... ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ... ច្រើន
 ដោយការស្វាធាយន៍... ច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន ។ បត់គ្រូព្រះ
 ភោតមដ៏ចំរើន ចំណែកខាងបរាជិត មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានភិក្ខុតិច
 មានអធិការណ៍តិច មានសេចក្តីប្រាជ្ញាតិច ប្រព្រឹត្តព្យាយាមផុតកំរើ
 កិលសទៀងទាត់រឿយ ។ បាទ... ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ... ច្រើន
 ដោយការស្វាធាយន៍... ច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន ។ បត់គ្រូព្រះ
 ភោតមដ៏ចំរើន ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បញ្ចក្ខន្ធមិទ្ធានិ ៥ ប្រការណា
 ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាយក្សមិ
 ទាំង៥ ប្រការនេះ មានច្រើនក្នុងក្រុមបរាជិត មានភិក្ខុក្នុងគ្រូហស្ត ។

[១៤៩] យេ តេ មាលាវ ប្រាហ្មណា ចត្វ
 ធម្ម បញ្ញចេន្តិ បុត្តស្ស ក្កិវិយាយ កុសលស្ស
 អាណនាយ ចិត្តស្សាហំ ឯតេ បរិគ្គារេ វធាមិ
 យនិទំ ចិត្តំ អវេរំ អត្យាបជ្ឈំ តស្ស ភាវនាយ ។
 ឥធម មាលាវ ភិក្ខុ សទ្ធានិ ហោតិ សោ សទ្ធានិម្ពិទ្ធិតិ
 លភតិ អត្តវេនិ លភតិ ធម្មវេនិ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតិ
 ចាមុជ្ជិ យន្តំ កុសល្យបសញ្ញាតិ ចាមុជ្ជិ ចិត្តស្សាហំ
 ឯតំ បរិគ្គារំ វធាមិ យនិទំ ចិត្តំ អវេរំ អត្យាបជ្ឈំ តស្ស
 ភាវនាយ ។ ឥធម មាលាវ ភិក្ខុតបស្សិ ហោតិ...
 ប្រាហ្មណិ ហោតិ... សជ្ឈាយពហុលោ ហោតិ... ចា-
 តពហុលោ ហោតិ សោ ចាតពហុលោម្ពិទ្ធិតិ លភតិ
 អត្តវេនិ លភតិ ធម្មវេនិ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតិ ចាមុជ្ជិ

[១៥០] ព្រះនាងព្រះភាគ ត្រាស់ថា ឱលោក ប្រាហ្មណ៍
 ចំនង់ឡាយ បញ្ញត្តិចម្បាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
 បំរើពញ្ញកុសល គឺជាគតិកាលនូវចម្បាំង ៥ ប្រការនោះជាបរិគ្គារ
 របស់ចិត្ត ដែលមិនមានភៀវ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីការអប់រំចិត្ត
 នោះ ។ ឱលោក ភិក្ខុក្នុងធម៌និយាមនេះ ជាអ្នកនិយាយពិត
 ភិក្ខុនោះគិតថា គាត់អញ្ជើញនិយាយពិត ដូច្នោះហើយ តែងបាននូវការជឿ
 ក្នុងអង្គ បាននូវការជឿក្នុងធម៌ បាននូវបុណ្យនូវដែលគាស្រ្តយន័និធម៌
 បុណ្យនូវដែលគាស្រ្តយន័និធម៌ គឺជាគតិកាលនូវបុណ្យនូវបុណ្យនោះនោះជា
 បរិគ្គាររបស់ចិត្ត ដែលមិនមានភៀវ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីការអប់រំ
 ចិត្តនោះ ។ ឱលោក ភិក្ខុក្នុងធម៌និយាមនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ព្យាយាមដុះកំរើតិលេស... ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ... ច្រើនដោយ
 ការស្វាស្ត្រយន័... ច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន ភិក្ខុនោះគិតថា គាត់
 អញ្ជើញអ្នកច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន ដូច្នោះហើយ ទើបបាននូវការ
 ជឿក្នុងអង្គ បាននូវការជឿក្នុងធម៌ បាននូវបុណ្យនូវដែលគាស្រ្តយន័និធម៌

ព្រហ្មណ៍វិទ្យា សុភសុត្ត មន្តប្បវិទ្យា

យន្តំ កុសល្យបសញ្ញតិ ជាមុជ្ជិ ចិត្តស្សហំ ឯតំ
ចរិក្ការំ វនាមិ យនិទំ ចិត្តំ អវេរិ អព្យាចជ្ជិ
តស្ស ភាវនាយ ។ យេ តេ មាណវ ព្រាហ្មណា បញ្ច
ធម្មេ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
អារាមនាយ ចិត្តស្សហំ ឯតេ ចរិក្ការេ វនាមិ យនិទំ
ចិត្តំ អវេរិ អព្យាចជ្ជិ តស្ស ភាវនាយាតិ ។ ឯវិ វុត្តេ
សុភោ មាណវេ តោធម្មេបុត្តោ កក្កវន្តំ ឯតទវេច
សុតិ មេតិ ភោ តោតម សមណោ តោតមោ
ព្រហ្មណំ សហាស្យនាយ មត្តំ បដាទាតិ ។

[១២៦] តិ កិ មញ្ញសិ មាណវ អសន្នេ ឥតោ
នធូការតាមោ នយិតោ ទ្វារ នធូការតាមោតិ ។ ឯវិ
ភោ តោតម អសន្នេ ឥតោ នធូការតាមោ នយិតោ
ទ្វារ នធូការតាមោតិ ។ តិ កិ មញ្ញសិ មាណវ
ឥន ទ្វស្ស^(១) វុរិសោ នធូការតាមោ ជាតវុត្តា

១. ម. ឥធម្ម ។

ព្រហ្មណ៍វិទ្យា សុភសុត្ត កាស្មី

បាវនាជ្ជៈណវិដលេកស្រីយេន្តុកុសលនមិ តថាគរោលន្តុបាវនាជ្ជៈខ្លះ
ថាថាបិក្ការេបសិច្ច វិដលមិនមានភៀវ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បី
ការអបិចិត្តនោះ ។ ម្ចាស់មាណវ ព្រាហ្មណ៍ព័ន្ធភាយ បញ្ញត្ត
ធម៌ព័ន្ធវប្បការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំរើពញ្ញកុសល
តថាគរោលន្តុធម៌ព័ន្ធវប្បការខ្លះ ថាថាបិក្ការេបសិច្ច វិដល
មិនមានភៀវ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីការអបិចិត្តនោះ ។ កាល
វិដលព្រះពានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ សុភមាណវជាបុត្រ
តោធម្មេព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះពានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រ
ព្រះភាគដ៏បំរើនៃ ភ្លើងនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮមកហើយថា ព្រះសណម-
ភាគមន្ត្រីប្រាបច្បាស់ នូវផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយពួកព្រាហ្ម ។

[១២៦] ព្រះពានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណវ អ្នក
សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ឲ្យការត្រាមនៅជិតទីនេះ ឲ្យការត្រាម
នៅមិនឆ្ងាយអំពីទីនេះឲ្យ ។ សុភមាណវក្រាបទូលថា ព្រះករុណា
ព្រះភាគដ៏បំរើនៃ ឲ្យការត្រាមនៅជិតទីនេះ ឲ្យការត្រាមនៅ
មិនឆ្ងាយអំពីទីនេះប៉ុន្មានទេ ។ ម្ចាស់មាណវ អ្នកសំគាល់សេចក្តី
នោះ ដូចម្តេច បើបុរសភីតបំរើនៃភ្លើង ក្នុងឲ្យការត្រាមនេះ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

តមេធំ ទទ្សការកាមតោ វាវទេវ អបសក្កិ^(១) ទទ្ស-
 ការកាមស្ស មក្កំ បុទ្ធម្យេ សិយា ទុ ទោ មាលាវ
 តស្ស បុរិសស្ស ទទ្សការកាមេ ជាតវុទ្ធស្ស ទទ្ស-
 ការកាមស្ស មក្កំ បុដ្ឋស្ស ទន្ទាយិត្តំ វា វិក្កាយិត្តំ
 វាតិ ។ ទោ ហិធំ កោ តោតម តិ ស្ស ហេតុ
 អស្ស ហិ កោ តោតម បុរិសស្ស ទទ្សការកាមេ
 ជាតវុទ្ធស្ស^(២) សត្វាទេវ ទទ្សការកាមស្ស មក្កានិ
 សុវិនិកាទិទិ ។ សិយា ទុ ទោ មាលាវ តស្ស
 បុរិសស្ស ទទ្សការកាមេ ជាតវុទ្ធស្ស ទទ្សការកា-
 មស្ស មក្កំ បុដ្ឋស្ស ទន្ទាយិត្តំ វា វិក្កាយិត្តំ
 វា ទ ត្រេវ តជាតតស្ស ព្រហ្មលោកំ វា ព្រហ្ម-
 លោកកាមិធំ វា មជិបធំ បុដ្ឋស្ស ទន្ទាយិត្តំ វា
 វិក្កាយិត្តំ វា ព្រហ្មទញ្ញាហំ មាលាវ មជាជាមិ
 ព្រហ្មលោកញ ព្រហ្មលោកកាមិធំញ មជិបធំ

១. អវំ ។ ២. ខ. ម. អមុ ហិ កោ តោតម បុរិសោ ឧប្បករតាមេ ធិនវាញ្ញ
 តស្សវំ វិស្សនំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បើគេសួរកថាខុទ្ទកនិកាយ ទិវបុរសដែលទើបចេញអំពីទទ្សការគ្រាម
 មួយវេលាចោះ ម្នាលមាលាវ តើបុរសដែលកើតចំរើនធំឡើងក្នុងទទ្ស-
 ការគ្រាមនេះ ដែលគេសួរកថាខុទ្ធសុត្តនិកាយ ទិវបុរសសត្វក្នុងយិក
 យូរអើមអៀមវិស្សេ ។ សុភមាលាវគ្រាមទូលថា បពិត្រព្រះភាគមជិ
 ចំរើន ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះភាគមជិចំរើន ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះថាផ្លូវរបស់ទទ្សការគ្រាមសព្វអង្គ បុរសដែលកើត
 ចំរើនធំឡើងក្នុងទទ្សការគ្រាមនោះស្គាល់ច្បាស់ហើយ ។ ម្នាលមាលាវ
 បុរសដែលកើតចំរើនធំឡើងក្នុងទទ្សការគ្រាម ដែលគេសួរកថាខុទ្ធសុត្តនិកាយ
 ទទ្សការគ្រាម មានសេចក្តីយិកយូរអើមអៀមខ្លះ ឯគេជាគតកាលបើមានគេ
 សួរគេព្រហ្មលោក ឮការប្រតិបត្តិកិច្ចការព្រហ្មលោក ក៏ក៏គេមានសេច.
 ក្តីយិកយូរអើមអៀមឡើយ ម្នាលមាលាវ ព្រោះគេជាគតស្គាល់ច្បាស់
 ខ្ញុំព្រហ្មផង ខ្ញុំព្រហ្មលោកផង ខ្ញុំបដិបទៅកាន់ព្រហ្មលោកផង

ប្រាសាទស្វាយស្រីសុភមង្គល ភ្នំពេញ

យដាបដំបង្ហា ៨ ព្រហ្មលោកំ ឧបដង្ហា គត្ត
 បដាបដំបង្ហា ១ សុតំ មេតំ កោ កោតម សមណោ
 កោតោ ព្រហ្មាដំ សហព្យកាយ មគ្គំ ទេសតីតិ
 សាទុ មេ ករំ កោតោ ព្រហ្មាដំ សហព្យកាយ
 មគ្គំ ទេសតុតិ ។ តេហិ មាណវ សុណាហិ
 សាទុកំ មនសិករោហិ កាសិស្សមីតិ ។ ឃិ
 កោតិ ទោ សុរោ មាណវោ កោធម្មេយ្យបុត្តោ
 កកវតោ បដូស្សសិ ។

[១៤៧] កកវ ឯតនរោច កកវោ ៨ មាណវ
 ព្រហ្មាដំ សហព្យកាយ មគ្គោ ៧៨ មាណវ កិក្ខុ
 មេត្តាសហករោច ទេតសា ឯតិ ទិសិ ជិវិត្តា
 វិហារតិ គថា ទុតិយំ គថា តតិយំ
 គថា ទត្តុតិ ៧តិ ឧទុមរោ តិវិយំ សទ្ធវិ
 សទ្ធកុតាយ សញ្ញាវដ្តំ លោកំ មេត្តាសហករោច
 ទេតសា វិច្ឆុលោ មហាក្ករោច អប្បមាលោ

ប្រាសាទស្វាយស្រីសុភមង្គល ភ្នំពេញ

បុគ្គលប្រតិបត្តិយ៉ាងណា ហើយបានទៅកាន់ព្រហ្មលោក គថាគរដ៏ធំ
 ព្យាសន្តបដិបទាទោស ។ បពិត្រព្រះភាគមដ៏ចម្រើន រឿងនេះ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានស្តាប់មកហើយថា ព្រះសមណភាគម ទ្រង់សំដែងនូវផ្លូវ
 ប្រតិបត្តិទៅមួយអង្វើដោយពួកព្រហ្ម សូមព្រះភាគមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោសប្រាប់ផ្លូវប្រតិបត្តិទៅមួយអង្វើ ដោយពួកព្រហ្ម ផលខ្ញុំព្រះ
 អង្គ ។ ម្ចាស់មាណវ បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តទ្រៀម
 ចុះ គថាគរដ៏ធំសំដែង ។ សុភមាណវជាបុត្រកោធម្មេយ្យប្រាហ្មណ៍
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏គា ខែព្រះមានព្រះកានថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

[១៤៧] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រាស ផ្ទះចុះថា ម្ចាស់
 មាណវ ផ្លូវប្រតិបត្តិទៅមួយអង្វើដោយពួកព្រហ្ម នោះដូចម្តេចខ្លះ ម្ចាស់
 មាណវ កុំក្នុងបដិវិធីនេះ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅ
 កាន់ទិសទី ១ សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយវិហារបីទាំង ២ ទិសទី ២
 ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្ត
 ប្រកបដោយមេត្តាទូលាយ មានសភាពជាបិត្ត ប្រមាណមិនទាន់

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ឌសុត

អវេរេន អត្យចរដ្ឋេន ជវត្វា វិហរតិ ឯវិ កាវិកាយ
 ។ ទោ មាលាវ មេត្តាយ ទេតោវិមុត្តិយា យិ បមាលា-
 កតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន តំ តត្រា-
 វតិដ្ឋតិ ។ សយ្យថាបិ មាលាវ គលកំ សង្កេតោ
 អប្បកសិវេនេវ ចាគុដ្ឋិសា វិញ្ញាបយ្យ ឯវាមេ ។ ទោ
 មាលាវ ឯវិ កាវិកាយ មេត្តាយ ទេតោវិមុត្តិយា យិ
 បមាលាកតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន តំ
 តត្រាវតិដ្ឋតិ អយម្យំ ។ ទោ មាលាវ ព្រហ្មាណំ សហត្យ-
 កាយ មត្តោ ។ បុន ចបរំ មាលាវ ភិក្ខុ កុណស-
 ហកតេន ទេតសា... មុនិកាសហកតេន ទេតសា...

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ឌសុត

មិនបានគ្រឿ មិនបានព្យាបាល ផ្សំយោងកាន់លោកតាំងមូល ដោយ
 ប្រការតាំងពួង ក្នុងទីតាំងពួង តាំងទិសទានលើទានក្រោម ឆឹងទិស
 ទទឹងដោយប្រការដូច្នោះ ម្ចាស់មាលាព មេត្តាចោលវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ចំរើនហើយដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណាជាកម្មដែល
 ភិក្ខុនោះធ្វើហើយល្មមប្រមាណ កម្មនោះឆឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ កម្ម
 នោះមិនបិទនៅក្នុងទីនោះ ម្ចាស់មាលាព បុរសមានកំឡាំង ជាអ្នកផ្គុំ
 សីល ឆឹងញ៉ាំងទិសតាំង ៤ ឲ្យព្រួញខ្លាចទៅបានមិនលំបាក ដូចម្តេចមិញ
 ម្ចាស់មាលាព កាលបើមេត្តាចោលវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 ចំរើនហើយដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណា ជាកម្មដែលភិក្ខុនោះធ្វើ
 ហើយល្មមប្រមាណ កម្មនោះឆឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ កម្មនោះមិន
 បិទនៅក្នុងទីនោះ ដូច្នោះឯង ម្ចាស់មាលាព នេះឯងឈ្មោះជាផ្គុំ
 ប្រព្រឹត្តទៅមួយអង្វើដោយពួកព្រហ្ម ។ ម្ចាស់មាលាព មួយទៀត
 ភិក្ខុមានចិត្តប្រកប ដោយកុណា... មានចិត្តប្រកប ដោយមុទិតា...

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១

ឧបេត្តាសហគុណេ ពេតសា ឃីកំ ជិសិ ជិវិត្តា
 វិហារតិ ភជា ធុតិយំ ភជា ភតិយំ ភជា ពត្តុត្តំ ភតិ
 ឧទ្ធអោ ភិវិយំ សត្វចិ សត្វត្តកាយ សត្វវង្គំ លោកំ
 ឧបេត្តាសហគុណេ ពេតសា វិបុលេន មហានុគេន
 អម្បហាលោន អវេរេន អត្សរយដ្ឋេន ជិវិត្តា វិហារតិ
 ឃីកំ ភាវិកាយ ទោ មាលាវ ឧបេត្តាយ ពេតោវិមុត្តិយា
 យំ បមាលាកតិ កម្មំ ន ភិ តត្រាវសិស្សតិ ន
 ភិ តត្រាវភិដ្ឋតិ សេយ្យជាចិ មាលាវ ពលកំ សង្កំ
 នមោ អម្បកសិរេនេវ ពាតុត្តិសា វិញ្ញាមេយ្យ ឃីកមេវ
 ទោ មាលាវ ឃីកំ ភាវិកាយ ឧបេត្តាយ ពេតោវិមុត្តិ-
 យា យំ បមាលាកតិ កម្មំ ន ភិ តត្រាវសិស្សតិ

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១

មានចិត្តប្រកបដោយឧបេត្តាជ្រុយទៅកាន់ទិសទី ១ សម្រេចសម្រាន្ត
 នៅដោយវិហារបឋមា ២ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា
 ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយឧបេត្តា ធំទូលាយ មាន
 សភាពជាចិត្តធំ ប្រមាណមិនបាទ មិនមានភ្លៀវ មិនមានព្យាបាទ
 ជ្រុយទៅកាន់លោកតាំងមូល ដោយប្រការតាំងតួ ក្នុងទីតាំងតួ
 ភិទិសខាងលើទិសខាងក្រោម ទិសទីទិសទីដោយប្រការដូច្នោះ ម្ចាស់
 មាណា កាលបើឧបេត្តាពេតាវិមុត្តិ ដែលកិត្តក្នុងធម៌និយមនេះ ចំរើន
 ហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណា ជាមួយដែលកិត្តនោះធ្វើហើយ
 ល្មមប្រមាណ កម្មនោះនឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ កម្មនោះមិនបំភ
 នៅក្នុងទីនោះទេ ម្ចាស់មាណា បុរេបដៃលទានកំច្បាំងជាអ្នកផ្គុំសង្កំ
 នឹងញ៉ាំងទិសតាំង ២ ឲ្យក្នុងខ្លួនទៅបាទ ដោយមិនលំបាក ដូច
 ម្តេចមិញ ម្ចាស់មាណា កាលបើឧបេត្តាពេតាវិមុត្តិ ដែលកិត្តក្នុង
 ធម៌និយមនេះ ចំរើនហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណា ជាមួយ
 ដែលកិត្តនោះធ្វើហើយល្មមប្រមាណ កម្មនោះនឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ

ន ភី តត្រាវតិដ្ឋតិ អយម្យ ទោ មាលាវ ព្រហ្មាជំ
សហព្យតាយ មក្កោតិ ។

[១២៨] ឃីវ វុត្តេ សុភោ មាលាវោ តោធម្មេ-
បុត្តោ កកវុដ្ឋំ ឯតទេវេច អភិក្កន្តិ ភោ តោតម
អភិក្កន្តិ ភោ តោតម សេយ្យជាថិ ភោ តោតម
ឯក្កន្តិភំ វ ឧក្កដ្ឋេយ្យ បដិទ្ធន្តិ វ វិវេយ្យ ឫទ្ធិស្ស
វ មក្កំ អាជិក្ខេយ្យ អទ្ធការេ វ តេសច្យដ្ឋោតំ
បារេយ្យ ឧក្កមន្តោ វ មាជិ ឧក្កន្តិភិ ឃីវមេវ ភោ-
តា តោតមេច អនេកមវិយាយេច ធម្មោ មកា-
សំភោ ឯសាហំ កវុដ្ឋំ តោតមិ សវណំ កច្ឆាមិ
ធម្មញ្ច ភិក្កុសង្កត្ត ឧបាសកំ មំ កវិ កោត-
មោ បារេតុ អដ្ឋតក្កេ ចាណុចេតំ សវណាដ្ឋតំ ហន្ត
ចោជិ មយំ ភោ តោតម កច្ឆាម កហុកំបា
មយំ កហុករណីយាតិ ។ យស្សធានិ ភិ មាលាវ
កាលំ មត្តាសីតិ ។ អថទោ សុភោ មាលាវោ

កម្មនារមិចបិទៅក្នុងទីនោះទេ ដូច្នោះឯង មូលមាលាវ នេះឯង
ឈ្មោះថា ផ្លូវប្រតិក្កទៅមួយអាទិ៍ដោយពួកក្រហម ។
[១២៨] កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ក្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
សុភមាលាវ ជាបុត្តភារាយ្យប្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះ
ភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពិរេនណាស់ បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន ពិរេនណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ឆមីដែលព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន ទ្រង់ប្រកាសហើយ ដោយអនេកបរិយាយ យ៉ាងនេះ
ដូចគេផ្សារបស់ដែលកាប់ ឬដូចគេបើកបញ្ជីញាបស់ ដែលគេចិញ្ចាត់
កុំនោះដូចគេប្រាប់ដល់គ្នាផ្សេងទៀត កុំនោះសោត ដូចគេគ្រោល
ប្រទ័បចំភិក្កុន្តិដ៏ដិត ដោយគិតថា មនុស្សមានចក្ខុវិស័យមើលឃើញ
រូបទាំងឡាយបានដូច្នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់ព្រះគោតមដ៏ចំរើន
ផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្កុសង្កត្តផង ជាទីពឹងទីលើក សូមព្រះគោតម
ដ៏ចំរើន ទ្រង់បញ្ជូនខ្ញុំព្រះអង្គជាជាទុរាសក ដល់ខ្ញុំវិសាលោះ ស្មើ
ដោយជីវិត កាំងពីរៗនេះទៅ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ល្ហើយចុះ
ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមលាទៅឥឡូវនេះ ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គមានកិច្ចប្រើម មានការ
ដែលគប្បីធ្វើប្រើម ។ ព្រះមានព្រះភាគក្រាស់ថា មូលមាលាវ
អកច្ចុសំកាលំកាលដ៏នូវ ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ សុភមាលាវ

ប្រាសាទស្រី ឧបសគ្គ ជាណុស្សាណ៍ស្រី សុភស្សន៍

តោធម្មបុត្តោ កកវតោ ភាសិតិ អភិទទ្ទិញ ឧដ្ឋាយា-
 សនា កកវត្ថុំ អភិវិទេញ បទេត្តិណិ កក្កាមិ ។
 (១៤៩) តេន ទោ បទ សមយេន ជា-
 ណុស្សាណ៍ ប្រាហ្មណោ សព្វសេតេន វលវិភិវេន
 សាវត្តិយោ ធិយ្យតិ ធិវធិវស្ស ។ អន្តសា ទោ
 ជាណុស្សាណ៍ ប្រាហ្មណោ សុភិ មាលាវិ តោ-
 ធម្មបុត្តំ ទ្វារតោ វ អាតទ្ធានំ ធិស្វាន សុភិ មាលាវិ
 តោធម្មបុត្តំ ឯកទវាទ ហទ្ធ ។ កវិ ការទ្វារជា
 អាតទ្ធិ ធិវធិវស្សតិ ។ ឥតោ ហិ ទោ អហិ
 កោ អាតទ្ធាមិ សមណស្ស តោតមស្ស សន្តិកា-
 តិ ។ តំ កំ មញ្ញសិ កវិ ការទ្វារជា សមណស្ស
 តោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ បណ្ឌិតោ មញ្ញតិ កោ
 ចាហាម្ពោ កោ ទ សមណស្ស តោតមស្ស បញ្ញា-
 វេយ្យត្តិយំ ជាទិស្សាមិ សោមិ ទ្ធនស្ស តាធិសោវ
 យោ សមណស្ស តោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ
 ជាធម្មតិ ។ ឧទ្យាវយ ទលុ កវិ ការទ្វារជា
 ។ ខ. ៣៩ ចុកោ ខ ។

ប្រាសាទស្រី សុភស្សន៍ ជាណុស្សាណ៍ប្រាសាទធិបតីសុភាណាណ

ជាបុគ្គតោធម្មប្រាហ្មណ៍ កំត្រេកអរចំពោះភាសិត របស់ព្រះនាម
 ព្រះភាគ ហើយត្រេកអរពីទិវង្គយ ព្រះបន្ទីលាព្រះនាមព្រះភាគ
 ធ្វើប្រទេស្យណ ហើយចៀសចេញទៅ ។
 (១៤៩) សម័យនោះឯង ជាណុស្សាណ៍ប្រាហ្មណ៍ ចេញ
 អំពីគ្រូសាវត្ថី ដោយថវិជលទមដោយមោសេសសុទ្ធ ទាំងវិជ្ជាគ្រូ ។
 ជាណុស្សាណ៍ប្រាហ្មណ៍ បានឃើញសុភមាណា ជាបុគ្គតោធម្ម-
 ប្រាហ្មណ៍ កំពុងដើរមកអំពីចូលយ លុះឃើញហើយ ទើបនិយាយនឹង
 សុភមាណា ជាបុគ្គតោធម្មប្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ ចុះការទ្វារដ៏ចំរើន
 ទើបមកអំពីណា ទាំងវិជ្ជាគ្រូ ។ សុភមាណា ឆ្លើយថា ខែលោកដ៏
 ចំរើន ខ្ញុំទើបនឹងមកអំពីសំណាក់ព្រះសមណៈភាគម ។ ជាណុស្សាណ៍-
 ប្រាហ្មណ៍តោលថា អ្នកសំខាល់សេចក្តីនោះ ដូចអ្នក ការទ្វារដ៏ចំរើន
 ជាបណ្ឌិតដ៏ធំទូលំទូលាយសេចក្តីល្អាសវៃ របស់ព្រះសមណៈភាគម
 ព្រះ ខែអ្នកដ៏ចំរើន ខ្ញុំ ឬទេណា ទេណា ក៏នឹងដឹងទូលំទូលាយសេចក្តី
 ល្អាសវៃរបស់ព្រះសមណៈភាគមដែរ បុគ្គលណាដឹងទូលំទូលាយសេច-
 ក្តីល្អាសវៃ របស់ព្រះសមណៈភាគមបាន បុគ្គលនោះស្មើនឹងអ្នកដោយ
 ពិត ។ ជាណុស្សាណ៍ប្រាហ្មណ៍តោលទៀតថា ព្រះ ការទ្វារដ៏ចំរើន

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសក

សមណំ កោតមំ បសិសាយ បសិសតិភិ ។ កោ
តាហម្ពោ កោ ច សមណំ កោតមំ បសិសិស្សាមិ
បសត្តុប្បសក្កោ ច កវិ កោតមោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានិ
យេ ចិមេ កោ ប្រាហ្មណោ បក្ខុ ចម្មេ បញ្ញាចេត្តិ
បុត្តាស្ស កវិយាយ កុសលស្ស អាកាសាយ
ចិត្តស្សវ សមណោ កោតមោ ឯតេ បរិក្ខារ
វិនិតិ យទិទិ ចិត្តំ អរិវំ អព្យាបជ្ឈិ ភស្ស កាវ
តាយាភិ ។

[១៧០] ឯវិ វុត្ត ជាណុស្សោណំ ប្រាហ្មណោ
សព្វសេតា វលកំភិវា ឧរោហិត្វា ឯកំសំ ឧត្តក-
សន្តិ កវិក្វា យេ ច កកកំ តេ ច ព្យាសិម្បណាមេត្វា
ឧបាទំ ឧបាទេសិ លាភា វញ្ញា បសេ ទទិស្ស កោ-
សលស្ស សុលន្តិ វញ្ញា បសេ ទទិស្ស កោស-
លស្ស យស្ស វិជេតេ ភថាភតោ វិហារភិ អរហំ
សម្មាសម្មាស្រោភិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសក

វិនិសរសីព្រះសមណោភាគម ដោយវាចាជាគ្រឿងសរសីរ យ៉ាង
គ្រៃពេក ។ សុភមណោពោលថា ទេវោកដីចំរើន រួនខ្ញុំ បូនណា
នរណាតំគង់សរសីព្រះសមណោភាគមវិដេ ព្រោះព្រះសមណោភាគម
ដីចំរើន ជាបុគ្គលប្រសើរក្រៃលែង គឺប្រសើរជាងទៅគាត់នឹងមនុស្ស
ចំនងខ្យង វិនិលោកដីចំរើន ពួកប្រាហ្មណ៍ចត្តក្ខន្ធជមិចំន ៨ ប្រការ
ណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការចំរើនព្យាបាល ឯព្រះសមណោភាគម
ក៏សំដែងនូវធម៌ចំន ៨ ប្រការនេះជាបរិក្ខាររបស់ចិត្ត ដែលមិនមានគ្រឿ
មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីអប់រំចិត្តនោះប៉ុណ្ណោះ ។

[១៧០] កាលសុភមណោពោលយ៉ាងនេះហើយ ជាណុស្សោ-
ណិប្រាហ្មណ៍ ក៏ចុះគំរិចមិដោយមេសេសស្ស ធ្វើនូវសំពត់ឧត្តក-
សន្តិ៖ គ្រឿងស្នាមាត់ ប្រណម្យអញ្ជូលិទៅក្រង់ទី ដែលព្រះមានព្រះភាគ
គង់ បន្តិទានថា ព្រះបាទបរសេនទិកោសលហៅពេញជាមានលាភ
ភាពជាមនុស្ស ព្រះបាទបរសេនទិកោសលបាទដោយប្រវែងហើយ ព្រោះ
ទ្រង់បាទព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ គង់ក្នុងវិជេតេរបស់ព្រះអង្គ ។

ទស្សន៍ សភាវិស្វក្ខំ

[១៨១] ឯវម្មេ សុត្តំ ។ ឯតំ សមយំ កកវា
គោសលេសុ ធាវតំ ទេតិ មហាតា កិក្ខុសង្ក្រង
សន្តិ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេទ ទទញ្ញាទំ ធាម
ព្រាហ្មណី បទ្ធវលកាប្បេ^(១) បដិវសតិ អកិច្ចសន្តា
តុទ្ធិ ច ធម្មេ ច សង្ក្រ ច ។ អដទោ ទទញ្ញាទំ
ព្រាហ្មណី ឧបក្ខុសិក្ខា តិក្ខុត្តិ ឧទានិ ឧទានេសិ
ធមោ តស្ស កកវតោ អវហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស...
ធមោ តស្ស កកវតោ អវហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សតិ ។

[១៨២] ភេទ ទោ បទ សមយេទ សភារវោ
ធាម^(២) មាណវោ បទ្ធវលកាប្បេ បដិវសតិ តិណ្ហិ
វេទានំ ចារក្ខុ សនិយណ្តកេដុកានិ សាក្ខវប្បកេធា-
នំ វតិហាសបញ្ចមានិ បទគោ វេយ្យករណោ

១- ធិណ្ឌលកាប្បេ ម. បញ្ចលកាប្បេ ។ ២ ម ម. សំបារោ តម ។

សភាវិស្វក្ខំ ទី ១០

[១៨១] ខ្ញុំបាទស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគច្រើនស្តេចទៅកាន់បារិក ក្នុងវិវេទនាសាល មួយអង្វើដោយកិក្ខុ
សង្ឃជាច្រើន ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រាហ្មណិយ្យៈនានិវេទនាទំ
នៅតាមស្រយក្នុងស្រុកបច្ចុលក៏ប្ប ជាស្រ្តីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាម្តង ក្នុង
ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសេដ្ឋ ។ ត្រាពោះ នានិវេទនាទំព្រាហ្មណី
ភ្នាក់ងារបន្តិចពានវា អស់វៈពេជ្រងង ។ សូមមស្តា ព្រះមានព្រះ
ភាគ ជាអហោន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ... សូមមស្តា ព្រះមាន
ព្រះភាគ ជាអហោន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

[១៨២] សម័យនោះឯង មាណវល្លោះសភារវៈនៅតាមស្រយ
ក្នុងបច្ចុលកប្បត្រាម ជាអ្នកចេះចប់នូវគ្រូទេ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះ
និយណ្ឌនិវេទនាទំក្នុងគ្រូ ព្រមទាំងអក្ខរក្សេភេទ មានគម្ពីរឈ្មោះ
អតិហាសៈជាតំបំ ៨ ជាអ្នកដឹងនូវបទទេវទេ ជាអ្នកដឹងនូវវេយ្យករណី
មិនទើបទាល់ក្នុងគម្ពីរលោកយកៈ ខ្លឹមគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ។

សុត្តនិបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសង្ក

លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោ ។
 អស្សេនសិ ទោ សការវោ មាលាវោ ទទញ្ញាទិយា
 ត្រាហ្មណិយា វិវិ កំ កាសមាបាយ សុត្វាទ (១)
 ទទញ្ញាទិ ត្រាហ្មណិ ឯកទេវេទ អវក្ខតា ទ យំ
 ទទញ្ញាទិ ត្រាហ្មណិ បរាភ្នតា ទ យំ ទទញ្ញាទិ
 ត្រាហ្មណិ វិជ្ជាមាទាទំ កេវិជ្ជាទំ (២) ត្រាហ្មណាទិ អដ ទ
 បទ តស្ស មុណ្ណកស្ស សមណស្ស វណ្ណំ កាសតិ-
 តិ ។ ទ យំ បទ ភិ ភាត កទ្រមុទ តស្ស កកវតោ
 សីលប្បញ្ញាណំ (៣) ជាបាសិ សទេ ភិ ភាត កទ្រមុទ
 តស្ស កកវតោ សីលប្បញ្ញាណំ ជាទេយ្យសិ ទ
 ភិ ភាត កទ្រមុទ តំ កកវតំ អក្កោសិតិ បរិ-
 ភាសិតិ មញ្ញេយ្យសិ តិ ។ ភេទយំ កោតិ យទា
 សមណោ កោតមោ បទ្ធកសយ្យំ អនុប្បត្តោ ហោតិ
 អដ (៤) មេ អាវោទេយ្យសិ តិ ។ វិវិ កទ្រមុទាតិ
 ទោ ទទញ្ញាទិ ត្រាហ្មណិ សការវស្ស មាលាវស្ស
 បទ្ធស្សេនសិ ។

១ ខ. ម. ឧបទ្រ ១៦ ខ. កេវិជ្ជាទំ ៩ វិស្សតិ ។ ៣ ខ. សីលប្បញ្ញា ។
 ៤ ខ. អដិកេ ។

សុត្តនិបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសង្ក

សគារវោណាត បាទក្កនាទិទញ្ញាទិ ត្រាហ្មណិ កាលេវាបាយោទិ ទេ លុះ
 ព្រហ្មិយេ តំ កាលេវេវនិទំ ទាទិទញ្ញាទិ ត្រាហ្មណិ ដូច្នោះ ទាទិទញ្ញាទិ-
 ត្រាហ្មណិ ទេ ជាស្រ្តីតំ កេវេវ ទាទិទញ្ញាទិ ត្រាហ្មណិ ទេ ជាស្រ្តី ដល់ ខ្ញុំ
 សេចក្តី ទាទិទញ្ញាទិ ព្រោះ តំ ក្នុង ត្រាហ្មណិ ដែល បាទ្យ ខ្ញុំ ដូច្នោះ មក ទាទិទញ្ញាទិ
 ហេតុ អ្វី តំ ទៅ កាលេវ សេវេវ ទេ ណា សមណៈ ត្រាហ្មណិ ទេ ទៀត ។ ទាទិ
 ទញ្ញាទិ ត្រាហ្មណិ កាលេវ ខែ អ្នក មាន មុខស្រស់ បស់ ហេតុ តែ អ្នក មិន
 ស្គាល់ សីល និច្ច របស់ ព្រះ មាន ព្រះ ភាគ អង្គ ទោះ ខែ អ្នក មាន មុខ
 ស្រស់ បស់ ប្រសិន បើ អ្នក ស្គាល់ សីល និច្ច របស់ ព្រះ មាន ព្រះ
 ភាគ អង្គ ទោះ ខែ អ្នក មាន មុខ ស្រស់ បស់ អ្នក មិន គួរ សំ គាល់ ខ្ញុំ ព្រះ
 មាន ព្រះ ភាគ អង្គ ទោះ ជា បុគ្គល គួរ ជេ គួរ ប្រទេស ទោះ ឡើយ ។
 សគារវោណាត កថេ ថា ម្នាល ទាទិ ដំ ចំ វិទេ បើ ដូច្នោះ ព្រះ សមណ-
 ភោតម ស្តេច មក ដល់ បច្ចុប្បន្ន ត្រាហ្មណិ កាលេវ ទាទិ ត្រូវ ប្រាប់ ដល់
 យើង ក្នុង កាលេវ ទោះ ផង ។ ទាទិ ទញ្ញាទិ ត្រាហ្មណិ ទទ្ធការ ក្ស របស់
 សគារវោណាត ថា បាស អ្នក មាន មុខ ស្រស់ បស់ ។

[១៧៣] អដទា ភក្ក កោសលេស្ស អនុប្បត្តោ
 ចារិកំ វេទនោ យេន បច្ចុលកប្បំ ភក្កសរិ ។
 ភក្កសុំ ភក្ក បច្ចុលកប្បំ វិហរិកំ កោសយោនិ
 ព្រាហ្មណ៍ អម្ពរេន ។ អស្សាសិ ទោ ធនញ្ញានិ
 ព្រាហ្មណ៍ ភក្ក កំ បច្ចុលកប្បំ អនុប្បត្តោ
 បច្ចុលកប្បំ វិហរិកំ កោសយោនិ ព្រាហ្មណ៍
 អម្ពរេនិ ។ អដទោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណ៍ យេន
 សភារេ មាណេ ភេតុបស្ក័មិ ឧបស្ក័មិ គ្នា
 សភារំ មាណំ ឯតេនេន អយំ ភាត ភក្កេមុខ
 សោ ភក្ក បច្ចុលកប្បំ អនុប្បត្តោ បច្ចុលកប្បំ
 វិហរិកំ កោសយោនិ ព្រាហ្មណ៍ អម្ពរេន
 យស្សនានិ ភំ ភាត ភក្កេមុខ កាលិ
 មញ្ញសិកំ ។ ឯវំ ភោតិកំ ទោ សភារេ
 មាណេ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណ៍ យេន ធនញ្ញានិ

[១៧៣] ត្រាតោនិ កាលព្រះពានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេច
 ទៅកាន់បរិក ក្នុងដែនកាលសេដ្ឋកិច្ច ក៏បានដល់បច្ចុល-
 កប្បត្រាម ។ បានព្រះ ព្រះពានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងអម្ពរេន
 (វិទ្រស្វាយ) របស់ពួកគោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ជិតបច្ចុលកប្បត្រាម
 នោះ ។ បានធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍បានព្រះ ព្រះពានព្រះភាគស្តេចដល់
 បច្ចុលកប្បត្រាម ឥឡូវគង់នៅក្នុងអម្ពរេន របស់ពួកគោទេយ្យព្រាហ្មណ៍
 ជិតស្រុកបច្ចុលកប្បត្រាម ។ ទើបបានធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅ
 ភេតុបស្ក័មិ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងភាវ-
 មាណា ដូច្នោះថា នៃអ្នកមានមុខស្រស់បស់ ព្រះពានព្រះភាគ
 គង់នោះ ស្តេចមកដល់បច្ចុលកប្បត្រាមហើយ ទ្រង់គង់នៅក្នុងអម្ពរេន
 របស់ពួកគោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ជិតបច្ចុលកប្បត្រាម នៃអ្នកមានមុខ
 ស្រស់បស់ ចូរអ្នកសំគាល់ខ្ញុំកាលក្នុង ទីនេះឡើយនេះចុះ ។ សភា-
 វស្ស័យពាក្យ នៃបានធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ថា អើ បានដឹងរឿង

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស ឧទ្ទិសបណ្ណសកំ

យេន ភកវា ភេតុចសន្តិមិ ឧបសន្តិមិក្ខា ភកវតា
 សន្តិ សម្មាធិ សម្មាធិធិយំ កដំ សារណធិយំ
 វិភិសារេក្ខា ឯកមន្តំ ធិសីធិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីធា
 ទោ សការវោ មាលាវោ ភកវន្តំ ឯកមភោច សន្តិ
 ទោ ភោ ភោតម ឯកេ សមណាប្រាហ្មណា
 ធិដ្ឋង្គមាភិញ្ញាវោសានទោរមិច្ឆក្កា អាធិប្រហូធាវយំ បដិ-
 ជាទន្តិ ភក្រ ភោ ភោតម យេ ភេ សមណាប្រាហ្មណា
 ធិដ្ឋង្គមាភិញ្ញាវោសានទោរមិច្ឆក្កា អាធិប្រហូធាវយំ បដិ-
 ជាទន្តិ ភេសំ ភវំ ភោតមោ ភក្រមោតិ ។

[១៨២] ធិដ្ឋង្គមាភិញ្ញាវោសានទោរមិច្ឆក្កាធិ អា-
 ធិប្រហូធាវយំ បដិជាទន្តិធិមិ ទោ អហំ ការាដ្ឋាជ
 វេមន្តំ វជាមិ សន្តិ ការាដ្ឋាជ ឯកេ សមណាប្រាហ្មណា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ហើយក៏ចូលទៅព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើ
 សេចក្តីតែឈ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យនូវរីករាយ
 នឹងពាក្យនូវលើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសភាវ-
 មាលាវា ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបប្រាថស្តិ៍ចូលព្រះមាន
 ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មានសមណាប្រាហ្មណ៍
 ពួកមួយ ជាអ្នកដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាគង្គីក្រសែង
 ព្រោះប្រាថ្នាក្នុងចម្បង តែងដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាវាងដើម្បីនៃព្រហ្មចរិយៈ
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក្នុងពួកសមណាប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួក
 សមណាប្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកដល់នូវទីបំផុត គឺព្រះនិព្វានជាគុណ-
 ជាគង្គីក្រសែង ព្រោះប្រាថ្នាក្នុងចម្បង តែងដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាវាង
 ដើម្បីនៃព្រហ្មចរិយៈ បណ្តាពួកសមណាប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ កើតព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ជាសមណៈវេរបណា ។

[១៨២] ព្រះអង្គប្រាសថា ម្ចាស់ការាដ្ឋាជៈ គឺជាគតនិរោធន
 អំពីដំណើរទុក្ខសត្វ នៃចូលនូវដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណ-
 ជាគង្គីក្រសែង ព្រោះប្រាថ្នាក្នុងចម្បង ហើយដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាវាង
 ដើម្បីនៃព្រហ្មចរិយៈ ម្ចាស់ការាដ្ឋាជៈ មានសមណាប្រាហ្មណ៍ពួកមួយ

សុត្តន្តបិដក ច្បាប់កាយ ច្បាប់ចល្ហាសត្វ

តេសាហមស្មិ តុនិមិទាមេតិ ភារត្វាជ បរិយាយេន
វេទិតតំ ។ យថា យេ តេ សមណព្រាហ្មណា
បុត្រេ អននុស្សុរុតសុ ជានុសុ សាមិយេវ ធម្មំ អ-
ភិញ្ញាយ និដ្ឋន្ទាភិញ្ញាវេសាទទារមិប្បត្តា កនិព្រហ្ម-
វេរិយំ ចដិជាទន្តិ តេសាហមស្មិ ។

(១៤៤) ឥន មេ ភារត្វាជ បុត្រេវ សម្ពោតា
អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្តស្សេវ សុតោ ឯតទហោសិ
សម្ពោតោ យវាសោ វជាថថោ អញ្ញោកាសោ បទ្ធា
ធមិទិ សុករំ អតរិ អដ្ឋារសតា ឯកទ្ធិបរិច្ចស្តិ
ឯកទ្ធិបរិសុទ្ធិ សង្កលិទិតំ ព្រហ្មវេរិយំ វេរិកុំ យទ្ធាតា
តេសមស្សិ ឱ ហារេត្វា កាសាយាចិ វត្តាចិ អដ្ឋានេត្វា

សុត្តន្តបិដក ច្បាប់កាយ ច្បាប់ចល្ហាសត្វ

ចណ្ណាសមណព្រាហ្មណំ ទាំងនោះ កថាគតជាសមណៈ មួយវិវេ ម្នាល
ភារត្វាជៈ ដំណើរវេលាខុសគ្នានោះ អ្នកប្បវិទីដោយបរិយាយ
នេះឯង ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ដឹងច្បាស់ខ្លួនជាដោយខ្លួនឯង
ក្នុងពួកអទិវេលាខ្លួនមិនដែលបានស្តាប់ក្នុងកាលមុន ហើយជាអ្នកដល់ខ្លួន
ទើបផុតព្រះនិព្វាន ជាគុណជាគង្វីក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបុព្វបុរស
ដឹងច្បាស់ខ្លួនជាអានិមិទព្រហ្មចរិយៈ យ៉ាងណា មណ្ឌាសមណ-
ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ កថាគត ក៏ជាសមណៈ យ៉ាងនោះដែរ ។

(១៤៥) ម្នាលភារត្វាជៈ ក្នុងកាលមុនអំពីការក្រាស់ដឹង កាលនោះ
គតនៅជាពោធិបត្តមិនទាន់បានក្រាស់ដឹងនៅឡើយ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ
ដូច្នោះក្នុងទីឯណោះថា យវាស ជាភេទចង្រ្កីតគណាស់ ជាផ្លូវខ្លួនឈឺ
ឯបព្វជ្ជាទើបជាភេទទំនេរ បើគាត់អញ្ជាត្រច្រកនិវ្រះ មិនដឹងនឹងប្រ-
ព្រឹត្តព្រហ្មចរិយនេះ ឲ្យបរិច្ចណិក្រៃលែង ឲ្យបរិសុទ្ធិក្រៃលែង ឲ្យផ្លូវ
ដឹង ដូចជាសិទ្ធិដែលគេផុសទាត់បានឡើយ បើដូច្នោះ មានតែគាត់អញ
កោសតំ ពុកហតំ ពុកចក្កិ ស្ងៀតដល់សំពត់កាយៈ ចាំងច្បាយ

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី៧

អការស្នា អនករិយំ បទ្ធករិយ្យន្តិ ។ សោ ទោ
 អហំ ការាដ្ឋា អបរេន សមយេន នហរេ វ សមាបោ
 សុសុកាឡកេសោ កម្រេន យោឡនេន សមញ្ញ-
 ករោ បមេន វយសា អកាមកានំ មាតាបិតុនំ
 អស្សុមុខានំ រេនន្តានំ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា
 កាសាយានំ វត្តានំ អន្តរេត្វា អការស្នា អនករិយំ
 បទ្ធករិ ។ សោ ឋិ បទ្ធករិ កោ សមាបោ កំកុស-
 លករេសំ អនុត្តរិ សន្តិវបនំ បរិយេសមាបោ យេន
 អាឡារេ កាលាមោ កេតុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា
 អាឡារំ កាលាមំ ឯតនរេចំ ឥត្វាមហំ អាវុសោ កា-
 លាម ឥមស្សិ ធម្មវិទយេ ព្រហ្មចរិយំ ទេវតុន្តិ ។ ឋិ
 វុត្ត ការាដ្ឋា អាឡារេ កាលាមោ មិ ឯតនរេច វិហា-
 រកាយស្នា កានិសោ អយំ ទេវា យត្ត វិញ្ញ បុរិសោ

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី៧

ខេត្តចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះវិញ ។ ម្ចាស់ការាដ្ឋាៈ សម័យខាងក្រោយ
 មក កាលគេដកនៅក្នុងកំឡោះ មានសក់នៅស្រីល ប្រកបដោយ
 វ័យល្អ រឹងបរិយ ពុកជាមាតាបិតាមិនប្រាថ្នា (នឹងឲ្យចូល) មានមុខ
 ប្រឡាក់ដោយទឹកក្អែក ស្រែកយំ គំនោនកោសកំ ពុកចាត់ ពុកចង្ហា
 ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាលយៈ ខេត្តចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ លុះគេដា-
 កតនោះ ចូលយ៉ាងនេះហើយ គឺស្ទើរកេន្ត្រីកុសលនិស្សិត្តាណ
 ស្ទើរកេន្ត្រីសន្តិវបនិព្រះនិព្វាន រកគុណជាតដទៃក្រៃលែងផងគ្មាន
 កំចូលទៅកេក្សារភាបស កាលមេតាត្រ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើប
 ពោលនឹងកេក្សារភាបស កាលមេតាត្រ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កាលមៈ
 មានកាយ យើងប្រាថ្នានឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងធម្មវិទយនេះដែរ ។
 ម្ចាស់ការាដ្ឋាៈ កាលបើគេដកពោលយ៉ាងនេះហើយ កេក្សារភាបស
 កាលមេតាត្រ គឺពោលគេបមកដាក់នៅក្នុងយ៉ាងនេះថា ចូរអ្នកមានកាយ
 ទៅចុះ រនៈធម៌ប្រាកដដូចជាអ្នកត្រូវការនោះ ជាធម៌ដែលវិញ្ញាបនស

សុត្តន្តបិដក វជ្ជបិដកាយស្ស វជ្ជបិដកាយស្ស

ឧចារិយស្ស ឧចារិយស្ស អភិញ្ញា សន្តិកត្តា
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារយ្យាតិ ។ សោ ទោ អហំ កា-
 រត្តាជ ឧចារិយស្ស ទិច្ឆមេវ តិ ធម្មំ បរិយាប្បណិ ។
 សោ ទោ អហំ ការត្តាជ តាវតកេនេវ ឧប្បមហា-
 មត្តេន លបិតលាមធមត្តេន ញាណាភំនត្ថ វធាមិ
 ថេរាភំនត្ថ ជាធាមិ បស្សមីតិ ច បដិជាធាមិ អ-
 ហញ្ញេវ អញ្ញេ ច ។ តស្ស មយ្ហំ ការត្តាជ ឯតន-
 ហោសិ ច ទោ អន្សារោ កាលាមោ ឥមិ ធម្មំ
 កោវលំ សន្តាមត្តកេន សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្តា
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារមីតិ បវេនេតិ អន្សារោ កាលា-
 មោ ឥមិ ធម្មំ ជាធំ បស្សំ វិហារតីតិ ។ អដទ្ធាហំ
 ការត្តាជ យេន អន្សារោ កាលាមោ តេនុបសន្តិមិ
 ឧបសន្តិមិត្តា អន្សារំ កាលាមិ ឯតនេវេចំ កត្តាវតា
 ទោ អារុសោ កាលាមិ ឥមិ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សន្តិកត្តា ឧបសម្បជ្ជ បវេនេសីតិ ។ ឯវិ វុត្តេ ការត្តាជ

សុត្តន្តបិដក វជ្ជបិដកាយស្ស វជ្ជបិដកាយស្ស

ឧចារិយស្ស ឧចារិយស្ស អភិញ្ញា សន្តិកត្តា
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារយ្យាតិ ។ សោ ទោ អហំ កា-
 រត្តាជ ឧចារិយស្ស ទិច្ឆមេវ តិ ធម្មំ បរិយាប្បណិ ។
 សោ ទោ អហំ ការត្តាជ តាវតកេនេវ ឧប្បមហា-
 មត្តេន លបិតលាមធមត្តេន ញាណាភំនត្ថ វធាមិ
 ថេរាភំនត្ថ ជាធាមិ បស្សមីតិ ច បដិជាធាមិ អ-
 ហញ្ញេវ អញ្ញេ ច ។ តស្ស មយ្ហំ ការត្តាជ ឯតន-
 ហោសិ ច ទោ អន្សារោ កាលាមោ ឥមិ ធម្មំ
 កោវលំ សន្តាមត្តកេន សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្តា
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារមីតិ បវេនេតិ អន្សារោ កាលា-
 មោ ឥមិ ធម្មំ ជាធំ បស្សំ វិហារតីតិ ។ អដទ្ធាហំ
 ការត្តាជ យេន អន្សារោ កាលាមោ តេនុបសន្តិមិ
 ឧបសន្តិមិត្តា អន្សារំ កាលាមិ ឯតនេវេចំ កត្តាវតា
 ទោ អារុសោ កាលាមិ ឥមិ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សន្តិកត្តា ឧបសម្បជ្ជ បវេនេសីតិ ។ ឯវិ វុត្តេ ការត្តាជ

ព្រះហស្តស្ស សភាវស្ស អប្បវេណី

អន្តរាគមន៍ កាលានិមិត្ត អភិក្កត្តិយន្តិ បរិទេសិ ។
 តស្ស មយ្ហិ ភារាជ្ជ ឯកទេសិ ទ ទោ អ-
 ន្តរាស្ស កាលាមស្ស អន្ត វស្ស មយ្ហិចត្ត
 វស្ស ទ ទោ អន្តរាស្ស កាលាមស្ស
 អន្ត វិយំ មយ្ហិចត្ត វិយំ សតិ.. សមាទិ..
 បញ្ញា មយ្ហិចត្ត បញ្ញា យទ្ធាហិ យំ ទម្ពិ
 អន្តរាគមន៍ កាលានិមិត្ត សយំ អភិក្កត្តិ សន្តិ-
 កត្តា ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិត្ត បរិទេសិ តស្ស
 ទម្ពស្ស សន្តិកិរិយាយ បទាហយ្យន្តិ ។ សោ
 ទោ អហំ ភារាជ្ជ ទទិស្ស ទិប្បមេវ តំ ទម្ពិ
 សយំ អភិក្កត្តិ សន្តិកត្តា ឧបសម្បជ្ជ ហសិ ។
 អន្តរាគមន៍ យេន អន្តរាគមន៍ កាលានិមិត្ត តេន-
 បសន្តិមិ ឧបសន្តិមិក្កា អន្តរាគមន៍ កាលានិមិត្ត ឯកទេសិ

ព្រះហស្តស្ស សភាវស្ស អប្បវេណី

អន្តរាគមន៍ កាលានិមិត្ត អភិក្កត្តិយន្តិ បរិទេសិ ។
 មូលភារាជ្ជៈ ភាគនិមិត្តសេចក្តីគ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សម្រាប់
 អន្តរាគមន៍ កាលានិមិត្ត គ្មានទេ សម្រាប់អន្តរាគមន៍ ទើបមាន
 វិធីរបស់អន្តរាគមន៍កាលានិមិត្តគ្មានទេ វិធីរបស់អន្តរាគមន៍
 ទើបមាន សតិ... សមាទិ . បញ្ញារបស់អន្តរាគមន៍កាលានិមិត្ត
 គ្មានទេ បញ្ញារបស់អន្តរាគមន៍ទើបមាន បើដូច្នោះ គួរតែអន្តរាគមន៍
 កាលានិមិត្តយោម ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់លាក់សម្រាប់អន្តរាគមន៍
 កាលានិមិត្តប្រកាសថា ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់លាក់ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួន
 ឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តទៅ ។ មូលភារាជ្ជៈ មិនយូរប៉ុន្មាន
 ភាគនិមិត្តបានធ្វើឱ្យជាក់លាក់ សម្រាប់នោះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯងភ្លាម
 ហើយសម្រេចសម្រាន្តទៅ ។ មូលភារាជ្ជៈ ក្នុងកាលនោះក្រោយ
 មកទៀត ភាគនិមិត្តទៅអន្តរាគមន៍ កាលានិមិត្ត លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ គឺពាលនឹងអន្តរាគមន៍ កាលានិមិត្តយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដក វេទ្យមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

ឯត្តាភិកា ទោ អកុសោ កាលាម វិមំ ទម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសីតិ ។
 ឯត្តាភិកា ទោ អហំ អកុសោ វិមំ ទម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសីតិ អហម្បិ
 ទោ អកុសោ ឯត្តាភិកា វិមំ ទម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាមីតិ លាភា ទោ
 អកុសោ សុលទ្ធិ ទោ អកុសោ យេ មយំ
 អាយស្មន្តំ ភានិសំ សព្វហ្មតាវិ បស្សាម វិមំ យាហំ
 ទម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមិ
 តំ ភិ ទម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ យំ ភិ ទម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសំ ភមហំ ទម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមិ វិមំ
 យាហំ ទម្មំ ជាតាមិ តំ ភិ ទម្មំ ជាតាសិ

សុត្តន្តបិដក វេទ្យមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

មាសភាសាមៈ មានកាយ អ្នកបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេច
 ខ្លួនមិន ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយភាពសំដែងបានដោយចំណែក
 បានប្រមាណវិបុល្លោះ ។ ភាពស្របសមបថា មាសភាសា
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចខ្លួនមិន ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង
 ហើយភាពសំដែងបាន ដោយចំណែកបានប្រមាណវិបុល្លោះឯង មាស
 ភាសា ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចខ្លួនមិន ដោយ
 ប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ដោយចំណែកបានប្រមាណវិបុល្លោះឯង ហើយសម្រាម
 នៅ មាសភាសា យើងពេញជាមាសលាភ មាសភាសា
 អន្តរាគមន៍ស្ស យើងពេញជាបានដោយល្អហើយ វ្យាកយើងបាន
 យើញខ្លួនសព្វហ្មតាវិ ប្រាកដដូចជាអ្នកមានកាយ ព្រោះថាខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចខ្លួនមិនដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយភាព
 សំដែងបាន អ្នកបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចខ្លួនមិនដោយ
 ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រាមនៅដែរ អ្នកបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
 បានសម្រេចខ្លួនមិនដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រាមនៅ ខ្ញុំ
 ក៏បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចខ្លួនមិនដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង
 ហើយភាពសំដែងបានដែរ ខ្ញុំដឹងខ្លួនមិនដោយ អ្នកដឹងខ្លួនមិនដោយដែរ

យំ គ្រូ ធម៌ ជាបាសិ ភមហិ ធម៌ ជាបាមិ
 ភតិ យាទិសោ អហំ ភាទិសោ ភុវិ យាទិសោ
 ភុវិ ភាទិសោ អហំ ឯហិបាទិ អាវុសោ ទោ
 វសន្តា ភមិ កលំ បរិហារមាតិ ។ ភតិ ទោ ការទ្វាជ
 អាណុរោ កាលាមោ អាទរិយោ មេសមាថោ អន្តរាសិ
 មំ សមាមំ អត្តនោ សមបមិ មេសេសិ ទណ្ឌកាយ
 ធម៌ បូជាយ បូជេសិ ។ ភស្ម មឃ្លី ការទ្វាជ
 ឯកទេហោសិ ឆាយិ ធម្មោ ឯត្វិឆាយ ធម៌ វិកាយ
 ធម៌ ឯរោឆាយ ធម៌ ឧបសមាយ ធម៌ អភិញ្ញាយ ធម៌
 សម្ពោឆាយ ធម៌ ឯព្វាឆាយ សិវត្តតិ យាវទៅ
 អាភិក្កញ្ញាយ កត្តបមត្តិយាតិ ។ សោ ទោ អហំ
 ការទ្វាជ ភិ(*) ធម៌ អនលក្កិវិក្វា ភស្ម ធម្មា
 ឯត្វិជ្ជ បញ្ញាមិ ។

[១២៦] សោ ទោ អហំ ការទ្វាជ កិក្កុ-
 សលកវេសិ អនុត្តរិ សន្តិវបទិ បរិយសមាថោ
 យេន ទណ្ឌកោ វមមុត្តោ កត្តបស្កត្តិមិ ឧបស្កត្តិ-

* ម. ឯត្វិ ។

អ្នកដំនើរឲ្យចមណា ខ្ញុំក៏ដំនើរឲ្យចមោះដែរ ខ្ញុំប្រាកដយ៉ាងណា អ្នក
 ក៏ប្រាកដយ៉ាងចោះដែរ អ្នកប្រាកដយ៉ាងណា ខ្ញុំក៏ប្រាកដយ៉ាងចោះដែរ
 ម្ចាស់កវិសា វង្សវន្ត អ្នកចូលមេក យើងទាំងពីរគោត្តនឹងនៅគ្រប់
 គ្រងគណៈនេះ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ឯកទ្វារភាបស កាលាមោគ្រ
 ជាតាចារ្យរបស់គាត់គង កំរិតគាត់ដែលជាគូសស្ស្យត្រឹមស្មើនឹងខ្លួន
 ទាំងបូជាគងដោយគ្រឿងបូជាដ៏លើសលុប ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ម្ចាស់ការទ្វាជៈ គាត់គងបានសេចក្តីត្រិះយ៉ាងនេះថា ធម៌នេះមិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីឡើយណាមួយ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាសចាកអប្រេក
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរលត់ទុក្ខ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគ្រាស់
 ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីត្រឡប់ទៅ ប្រព្រឹត្តទៅបានត្រឹមតែកើតក្នុង
 អាភិក្កញ្ញាយគតកតប្បិណ្ណោះ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ គាត់គងមិនទាន់
 ល្មមចំនួននឹងចោះទេ ឡើយណាមួយចាកចម្រើន ហើយចៀស
 ចេញទៅ ។

[១២៦] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ គាត់គងស្វែងរកឲ្យកំពុងល គឺ
 សព្វកាតកាលា ស្វែងរកឲ្យសន្តិវបទិគ្រឿងនិព្វាន កេតុណាជាគងវៃ
 ក្រៃលែងជាងគ្មាន បានចូលទៅកេតុកកាបស វមមុត្ត លុះចូលទៅ

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

មិត្តា ឧទ្ធកំ រាមបុត្តំ ឯតទភោជំ វត្តាមហំ អារុសោ
 រាម ឥមស្មី ធម្មវិទោយ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុដ្ឋំ ។ ឯវិ
 វុត្ត ការាដ ឧទ្ធកោ រាមបុត្តោ មំ ឯតទភោជំ វិហ-
 រាយស្នា តាធិសោ អយំ ធម្មោ យន្ត វិញ្ញ បុរិសោ
 ធម៌ស្សវ សកំ អាចរិយកំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្មជ្ជំ វិហារយ្យតិ ។ សោ ទោ អហំ ការាដ
 ធម៌ស្សវ ចិញ្ចមេវ តំ ធម្មំ បរិយាបុណី ។ សោ
 ទោ អហំ ការាដ តាវតកោដ ឧដ្ឋបយាធមត្តេន
 លចិត្តលាបធមត្តេន ញាណាវាទញ្ច វជាមិ វេរាវាទញ្ច
 ជាតាមិ បស្សមីតិ ធន បដិជាតាមិ អហារោវ អញ្ញ
 ធន ។ តស្ស មយ្ហំ ការាដ ឯតទហោសិ ធន ទោ
 រាមោ ឥមំ ធម្មំ កោវលំ សន្ធាមត្តកោន សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្មជ្ជំ វិហារមីតិ បរិទេតិ
 អន្តា រាមោ ឥមំ ធម្មំ ជាធន បស្សំ វិហារីតិ ។

សុត្តនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

ដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងទទួលភាស រាមបុត្ត យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 រាមមានកាយ ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ក្នុងធម្មវិទេនេះ ។
 ម្ចាស់ការាដៈ កាលបើគេជាគណនាយ៉ាងនេះហើយ ទទួលភាស
 រាមបុត្ត ក៏ពោលនឹងនិយាយនេះវិញថា ចូរអ្នកមានកាយនៅចុះ
 នេះធម៌ប្រាជដ្ឋចង់អ្នកត្រូវការនោះ ជាធម៌ដែលតែបុរសសម្បូរធ្វើឱ្យជាក់
 ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញា ម្ចាស់ខ្ញុំអាចារ្យជាលេខ ហើយសម្រេចសម្រាន្ត
 នៅបាន ដោយកាលមិនយូរប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់ការាដៈ មិនយូរប៉ុន្មាន
 គេបានឯងក៏បានរៀននូវធម៌នោះចប់ភ្លាម ។ ម្ចាស់ការាដៈ គេបាន
 ពោលនូវញាណាវាទផង វេរាវាទផង ដោយគ្រាន់តែចម្រើនបបូរមាត់
 ដោយគ្រាន់តែហាមាត់និយាយប៉ុណ្ណោះ ទាំងគេបានឯងអ្នកដទៃ ក៏
 អាចច្រឡំថា កាតាអញដឹង កាតាអញឃើញ ដូច្នោះបាន ។ ម្ចាស់
 ការាដៈ គេបានមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា រាមមិនហ៊ានប្រកាស
 ថា ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួន
 ឯង ដោយត្រឹមតែសម្តីប៉ុណ្ណោះ ដូច្នោះឡើយ កាមភិក រាមៈ
 គ្រាន់តែយល់ឃើញនូវធម៌នេះប៉ុណ្ណោះ ។

ប្រាសាទស្រីសុវត្ថិ រាជវាំងស្រីសុវត្ថិ

អង្គបុត្រា ការងារ យេន ឧទ្ទិស រាមបុត្រា
 គេបុត្រា ឧបសគ្គមី ឧបសគ្គមី ឧទ្ទិស រាមបុត្រា
 ឯកទ្រង់ កំភ្លាត លោ អាស្រ័យ រាម ឥមី ធម្មិ
 សយំ អភិញ្ញា សច្ច័កត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេនេសីតិ ។
 ឯក រាត្រ ការងារ ឧទ្ទិស រាមបុត្រា លោ
 សញ្ញា ឧសញ្ញាយកំ បវេនេសី ។ តស្ស មយ្ហិ
 ការងារ ឯកទ្រង់ ១ ១ រាមស្ស្រី អហោសិ
 សត្វា មយ្ហិបតិ សត្វា ១ ១ រាមស្ស្រី អហោសិ
 រិយំ ។ បេ ។ សតិ សមាធិ... បញ្ញា មយ្ហិបតិ
 បញ្ញា យទ្ធាហំ យំ ធម្មិ រាមោ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ច័កត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារមីតិ បវេនេសី
 តស្ស ធម្មស្ស សច្ច័កិរិយាយ បទេហយ្យន្តិ ។

ប្រាសាទស្រីសុវត្ថិ ទ្រង់ចូលទៅរកទ្រង់កាបស

ម្ចាស់ការងារ ក្នុងកាលវិទ្យា គឺជាគតិយោ ទ្រង់ចូលទៅរកទ្រង់កាបស
 រាមបុត្រា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលនិទ្ទេសកាបស រាមបុត្រា
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់រាមមានអាយុ អ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បាន
 សម្រេចនូវផលនេះដោយប្រាថ្នាខ្លួនឯង ហើយកាបសវិជនបាន ដោយចំ-
 ណែកខ្លះម្តេច ។ ម្ចាស់ការងារ កាលបើគឺជាគតិយោយ៉ាងនេះហើយ
 ទ្រង់កាបស រាមបុត្រា ក៏សំដែងនូវសញ្ញាសញ្ញាយកំនឹង ។
 ម្ចាស់ការងារ គឺជាគតិយោសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សព្វារបស់រាមៈ
 មិនមានទេ សព្វារបស់កាត្តាអញទើបមាន រឺយេ របស់រាមៈមិនមានទេ
 ។ បេ ។ សតិ... សមាធិ... បញ្ញារបស់រាមៈមិនមានទេ បញ្ញារបស់កាត្តា
 អញទើបមាន បើដូច្នោះ គួរកែកាត្តាអញតាំងសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បី
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលវិជនរាម ប្រកាសថា កាត្តាអញបានធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ បានសម្រេចដោយប្រាថ្នាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រេចនូវ ។

សុខុមាលីនា មន្ទីរពិគ្រោះយោបល់ មន្ទីរពេទ្យសាត់

សោ ទោ អហំ ការដ្ឋាន ធនិស្សេវ ទិប្បទេវ ភិ
 ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហាសី ។ អដទ្ធាហំ ការដ្ឋាន យេន ឧទ្ធកោ
 រាមចុត្តោ ភេទុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ឧទុកំ
 រាមចុត្តំ ឯកទេវេនំ កំត្តាវតា ធា អាវុសោ រាម
 ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
 បវេទេសីតិ ។ ឯត្តាវតា ទោ អហំ អាវុសោ ឥមំ
 ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសីតិ
 អហម្បិ ទោ អាវុសោ ឯត្តាវតា ឥមំ ធម្មំ
 សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាមីតិ
 លាភា ធា អាវុសោ សុលទំ ធា អាវុសោ
 យេ មយំ អាយស្ម័នំ ភានិសំ សត្រញ្ញុចារិ បស្សាម

សុខុមាលីនា មន្ទីរពិគ្រោះយោបល់ មន្ទីរពេទ្យសាត់

ហាលការដ្ឋាន៖ មិនយូរយ៉ាង ក៏បានធ្វើឱ្យជាក់លាក់ បាន
 សម្រេចនូវចម្រើនភាព ដោយប្រាជ្ញាខ្លាំង ។ ហាលការដ្ឋាន៖
 ក្នុងកាលទាំងក្រោយមកទៀត គេបានចូលទៅទទួកភាបស រាមបុត្រ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងទទួកភាបស រាមបុត្រ យ៉ាងនេះ
 ថា ហាលរាម៖ មានកាយ អ្នកបានធ្វើឱ្យជាក់លាក់ បានសម្រេច
 នូវចម្រើនដោយប្រាជ្ញាខ្លាំង ហើយ រាមសំដែងបាន ដោយ
 ចំណែកខ្លះទៀត ។ ទទួកភាបសរាមបុត្រភរថា ហាលអាវុសោ ខ្ញុំ
 បានធ្វើឱ្យជាក់លាក់ បានសម្រេចនូវចម្រើន ដោយប្រាជ្ញាខ្លាំង
 ហើយរាមសំដែងបាន ដោយចំណែកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះនឹង ហាល
 អាវុសោ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់លាក់ បានសម្រេចនូវចម្រើន ដោយ
 ប្រាជ្ញាខ្លាំង ដោយចំណែកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះនឹង ហាលអាវុសោ
 យើងពេញជាមានលាភ អត្តភាពជាមនុស្ស យើងពេញជាបានដោយ
 ល្អ ត្រង់ដែលយើងបានឃើញនូវសត្រូវប្រាជ្ញាប្រាកដដូចអ្នកមានកាយ

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ទី១

ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា
 ឧបសម្បជ្ឈ បរោទេសំ តំ ត្រំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្តា ឧបសម្បជ្ឈ វិហាសំ យំ ត្រំ ធម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា ឧបសម្បជ្ឈ វិហាសំ តំ ធម្មំ
 រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា ឧបសម្បជ្ឈ បរោទេសំ
 ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសំ តំ ត្រំ ធម្មំ ជាបាសំ
 យំ ត្រំ ធម្មំ ជាបាសំ តំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសំ ឥតិ
 យាទិសោ រាមោ អហោសំ តាទិសោ កុរិ យាទិសោ
 កុរិ តាទិសោ រាមោ អហោសំ ឯហិទាទិ អកុរិសោ
 កុរិ ឥមំ កណំ បរិហរតិ ។ ឥតិ ទោ ការាដ្ឋាន
 ឧទ្ធកោ រាមបុត្តា សព្វហ្មតិ មេ សមាបោ
 អាចរិយដ្ឋានេវ មំ វេសេ ឧទ្ធកាយ ច មំ
 បូជាយ បូជសំ ។ ភស្ស មឃ្លំ ការាដ្ឋាន
 ឯកទេហាសំ ខាយំ ទេហា ទិព្វិទាយ ទ វិកាយ
 ទ ទិរោទាយ ទ ឧបសមាយ ទ អភិញ្ញាយ
 ទ សម្ពោទាយ ទ ឯត្វាទាយ សិវត្តតិ

ព្រះបាទសុរិយោវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ទី១

ព្រះបា រាមៈ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចខ្ពស់មិណា
 ដោយព្រាជ្ញាខ្ពង់ខ្ពស់ ហើយភាពសំដែងបាន អ្នកក៏បានធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ បានសម្រេចខ្ពស់មិណា ដោយព្រាជ្ញាខ្ពង់ខ្ពស់ អ្នក
 បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចខ្ពស់មិណា ដោយព្រាជ្ញាខ្ពង់
 រាមៈក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចខ្ពស់មិណា ដោយព្រាជ្ញា
 ខ្ពង់ខ្ពស់ ហើយភាពសំដែងបានដែរ រាមៈដ៏ជំនួសខ្ពស់មិណា អ្នក
 ក៏ដ៏ជំនួសខ្ពស់មិណាដែរ អ្នកដ៏ជំនួសខ្ពស់មិណា រាមៈក៏ដ៏ជំនួស
 ខ្ពស់មិណាដែរ រាមៈព្រាជ្ញាដ៏យ៉ាងណា អ្នកក៏ព្រាជ្ញាដ៏យ៉ាងណាដែរ
 អ្នកព្រាជ្ញាដ៏យ៉ាងណា រាមៈក៏ព្រាជ្ញាដ៏យ៉ាងណាដែរ ខ្មាលការាដ្ឋាន
 អំឡុងនេះអ្នកចូរមក អ្នកចូរស្របស្រួលនេះចុះ ។ ខ្មាលការាដ្ឋាន
 ឯទុកតាមស រាមបុត្ត ជាសព្វហ្មតិរបស់គេជាគេ កំរើកថាគេក្នុង
 ជាកាយ កំរើកថាគេដោយត្រៀមបូជាដ៏លើសលុបដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ។ ខ្មាលការាដ្ឋាន គេជាគេមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះជា
 ធម៌នេះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីឡើយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 ព្រាសពាក្យមេត្តា មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីលក់ទុក មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីដ៏ជំនួស មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីព្រះទិព្វានៈ

សុត្តន្តបិដក ចន្ទវិទ្យាយស្ស ចន្ទវិទ្យាយសកំ

យោវោ លោកសញ្ញាសញ្ញាយតន្តបន្តិយាតិ ។ លោ
ទោ អហំ ការាដាជ តំ ធម្មំ អលេដ្ឋិកា តស្មា
ជង្គ ធិត្តិដ្ឋ បក្កាមិ ។

[១៨៧] លោ ទោ អហំ ការាដាជ កីកុសល-
កវេបំ អនុត្តរំ សន្តិវេបនំ បរិយេសមាដោ មកលេសុ
អនុបុរោច ចារិកំ ចរមាដោ យេន ឧបុរេលា សេចា-
និកមោ តទេវសិវំ ។ តត្ថនុសំ វមណីយំ ភូមិកាកំ
ចាសានិកេត្យ វេសស្មិ ននិក្ខេ សន្ធម្មំ សិក្ខនតំ
សុប្បតិក្ខំ វមណីយំ សមត្តា កោចរក្កាមំ ។ តស្ស
មយ្ហំ ការាដាជ ឯតនយោសិ វមណីយោ វត ភូមិកាកោ
ចាសានិកោ ន វេសសណ្ណោ ននិ ន សន្ធម្មំ សិក្ខ-
នតា សុប្បតិក្ខា វមណីយា សមត្តា ន កោចរក្កាមោ
អលំ វតីនំ កុលបុត្តស្ស បដានត្តិកស្ស បដាចា-
យាតិ ។ លោ ទោ អហំ ការាដាជ តេត្តវំ ធិសីនិ
អលមិនំ បដាចាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ចន្ទវិទ្យាយស្ស ចន្ទវិទ្យាយសកំ

ប្រព្រឹត្តិពេទ្យ ត្រឹមតែពេកក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញាយតន្តបន្តិយាតិ
ឯន ។ ម្ចាស់ការាដាជៈ គឺជាគតឯនមិនល្មមចំនួនឯនម៉ែនោះ ឡើយ
ណាយចាតឯនម៉ែនោះ ហើយត្រូវសេចក្តីទៅ ។

[១៨៧] ម្ចាស់ការាដាជៈ គឺជាគតស្វែងរកខ្លឹមកុសល ស្វែងរក
ខ្លឹមសន្តិវេបន រកគុណជាដើមទៀតក្រលែងជាងគ្នា ក្របំពេកាឯចារិក
ក្នុងវិធីឧបនិកាមលំដាប់ តំបន់ដល់សេនាឯកមក្នុងបុរេលាប្រទេស ។
ក្នុងទំនោះ គឺជាគតទានយេញភូមិភាគ (បំណែកផែនដី) ជាទំនួរ
ក្រែកអរជន ខ្លួនផងព្រៃជាទំនំមកខ្លួនសេចក្តីជ្រះថ្លាផង ខ្លួនស្ទឹងកំពុង
ហូរទៅ មានទឹកក្រដាក់ មានកំពង់ដីល្អ ជាទំនួរក្រែកអរជន ខ្លួនស្រុក
ជាទំនំនាចរដ្ឋវិញផង ។ ម្ចាស់ការាដាជៈ គឺជាគតទានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា ឧហ្ម ភូមិភាគនេះជាទំនួរក្រែកអរជន ផងព្រៃជាទំនំមកខ្លួន
សេចក្តីជ្រះថ្លាផង ស្ទឹងកំពុងហូរទៅ មានទឹកក្រដាក់ មានកំពង់ដីល្អ
ជាទំនួរក្រែកអរជន ស្រុកជាទំនំនាចរដ្ឋវិញផង ទំនេះជាទំនួរកំពុងសេចក្តី
ព្យាយាម របស់កុលបុត្តអង្គក្រៅការដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្ចាស់
ការាដាជៈ គឺជាគតអង្គយក្នុងទំនោះដោយគិតថា ទំនេះជាទំនួរដល់
សេចក្តីព្យាយាម ។

[១៥៨] អចិន្ត្រៃយ៍ ក្នុងការងារ គឺស្រួល ឧបមា
 បដិកសុ អនុច្ឆរិយា ចុក្ខេ អស្សុតចុក្ខា ។ សេយ្យ-
 ជាមិ ការងារ អល្លំ កង្កំ សស្សេហំ ឧទកេ
 ធិក្ខុត្តំ អដ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឧត្តរាណំ អា-
 នាយ អត្ថំ អភិធិត្ថេស្សន្តិ តេជោ ចាតុករិស្សន្តិ-
 តិ(១) តំ កិ មញ្ញសិ ការងារ អចិ ទុ សោ បុរិសោ
 អម្មំ អល្លំ កង្កំ សស្សេហំ ឧទកេ ធិក្ខុត្តំ ឧត្តរ-
 រាណំ អាណាយ អភិមត្តោ អត្ថំ អភិធិត្ថេយ្យ តេជោ
 ចាតុករេយ្យតិ ។ នោ ហិទំ កោ កោតម តំ កិស្ស
 ហេតុ អនុញ្ញំ កោ កោតម អល្លំ កង្កំ សស្សេហំ តត្ថ
 បទ ឧទកេ ធិក្ខុត្តំ យាវនេ ច បទ សោ បុរិសោ
 កិលមដស្ស វិយាតស្ស កកិ អស្សតិ ។

។ ឌ. លេខ៣១ ករិស្សមិធិ វិស្សតិ ។

[១៥៩] ម្ចាស់ការងារ សេចក្តីឧបមា យ៉ាង មិនជាទីអស្សរៀ
 ប្តីខ្លាច ដែលគេគិតមិនទាន់បានស្តាប់ក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើង
 ថាសេចក្តីនោះ ។ ម្ចាស់ការងារ ដូចកំណត់ឈើស្រស់មានជីវ ដែល
 ក្រាម្រឹក មានបុរសកាន់យកខ្លួនឈើពុទ្ធក្រើនបានលើដើមក ដោយ
 គិតថា កាត្តាអញ្ជើងធ្វើក្រើនឲ្យកើតឡើង គឺធ្វើក្រើនឲ្យឆេះឡើង
 ម្ចាស់ការងារ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុរសនោះ អាចកាន់
 យកខ្លួនពុទ្ធក្រើនបានលើ មកពួកគ្នាគឺកំណត់ឈើស្រស់ នៅមានជីវ
 ដែលក្រាម្រឹក គឺធ្វើក្រើនឲ្យកើតឡើង ធ្វើក្រើនឲ្យឆេះឡើងបានដែរ ។
 បញ្ចក្រព្រះភាគមដិច្ឆេ ហេតុនេះមិនទាន់បានទេ ដំណើរនោះព្រោះ
 ហេតុអ្វី បញ្ចក្រព្រះភាគមដិច្ឆេ ព្រោះថា កំណត់ឈើឯណោះ នៅ
 ស្រស់មានជីវ មួយទៀត កំណត់ឈើនោះក្រាម្រឹកផង ឯបុរសនោះ
 ឯង គ្រាន់តែមានចំណែកនៃសេចក្តីលំបាកកាយលំបាកចិត្តចុះប៉ុណ្ណោះ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទ្កកសក្ក

ឯវមេវ ខេ ការទ្វាជ យេ ហិ កេចិ សមណា
 វា ព្រាហ្មណា វា កាយេន ទេវ កាយេហិ
 អវុបកត្តា វិហារន្តិ យោ ទ ទេសិ កាយេសុ
 កាមច្ចុត្តោ កាមស្មេហោ កាមមុត្តា កាមចិបាសា
 កាមបរិទ្ធករោ ហោ ទ អជ្ឈត្តិ ទ សុច្ឆហិ ខោ
 យោតិ ទ សុច្ឆជិច្ឆស្សត្តោ ឱបក្កមីតា ទេចិ
 ភេ កោត្តោ សមណព្រាហ្មណា ទុក្ខា តិច្ឆា
 កដុកា វេទនា វេទិយន្តិ អកត្វា វ ភេ ញាណាយ
 ទស្សនាយ អទុក្ខាយ សម្ពោទាយ ខោ ទេចិ
 ភេ កោត្តោ សមណព្រាហ្មណា ឱបក្កមីតា ទុក្ខា
 តិច្ឆា កដុកា វេទនា វេទិយន្តិ អកត្វា វ ភេ
 ញាណាយ ទស្សនាយ អទុក្ខាយ សម្ពោទាយ
 អយំ ខេ មិ ការទ្វាជ បវេនា ឧបវេនា បដិកាសិ
 អនច្ឆរិយា បុព្វ អស្សតបុត្តា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទ្កកសក្ក

មាលការទ្វាជ សេចក្តីនេះមានរបរមេឃ្យដូចសមណៈបូត្រាហ្មណំណា
 មួយ មិនស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាយចាំនិទ្ធាយដោយកាយផង សេចក្តីប្រាថ្នា
 ក្នុងកាយ សេចក្តីស្នូហាក្នុងកាយ សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ក្នុងកាយ សេចក្តី
 ប្រែកប្រួលក្នុងកាយ សេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាយចាំនិទ្ធាយណា របស់
 សមណព្រាហ្មណំចាំនិទ្ធានោះ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាយជាដើមនោះ មិន
 បានសាបសូន្យដោយនិយម មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ដោយនិយម ក្នុងចិត្ត
 ផង បើទុកជាសមណព្រាហ្មណំ ដំបើចាំនិទ្ធានោះ ទទួលទេព
 ជាទុក្ខ ក្រៀមក្រា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម
 សមណព្រាហ្មណំចាំនិទ្ធានោះ ក៏មិនគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ
 ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដ៏ប្រសើរឡើយ បើទុកជា សមណព្រាហ្មណំដ៏
 ចំរើនចាំនិទ្ធានោះ មិនបានទទួលទូរទេពជាទុក្ខ ក្រៀមក្រា ក្តៅក្រ-
 ហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមទេ សមណព្រាហ្មណំចាំនិទ្ធានោះ
 ក៏នៅក៏មិនគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរ
 ទេ ។ មាលការទ្វាជៈ នេះសេចក្តីទេសនាទី ១ មិនជាទិស្សារ្យប្រ័ត្នាន
 ដែលកថាភក្តិមិនត្រូវបានស្តាប់មកក្នុងកាលបុរា ក៏ត្រូវក្តៅឡើងផល
 ភវានា ។

សុត្តន្តបិដក ចម្បាំងកាយស្ស ចម្បាំងបណ្តាសាវ

ឯវមេវ ទោ ការត្រាជ យេ ហិ កេចិ សមណា
 វា ព្រាហ្មណា វា កាយេន ទេវ កាមេយិ
 វ្យមកត្តា វិហារន្តិ យោ ច ទេសិ កាមេសុ
 កាមច្ចត្តោ កាមស្នេហោ កាមមុត្តា កាមបិបាសា
 កាមបរិឡាហោ សោ ច អជ្ឈន្តិ ន សុច្ឆយិទោ
 ហោតិ ន សុច្ឆយិស្សត្តោ ឱបក្កមិកា ចេចិ
 តេ ភោត្តោ សមណាព្រាហ្មណា ទុក្ខា ភិច្ឆា កដុកា
 វេទនា វេទិយន្តិ អកញា វ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ
 អទុក្ខរាយ សន្តោទាយ ទោ ចេចិ តេ ភោត្តោ
 សមណាព្រាហ្មណា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា ភិច្ឆា
 កដុកា វេទនា វេទិយន្តិ អកញា វ តេ ញាណាយ
 ទស្សនាយ អទុក្ខរាយ សន្តោទាយ ។ អយំ ទោ
 មំ ការត្រាជ ទុតិយោ ឧបមា ចជិកាសិ អនុច្ឆរិយា
 មុទ្ធេ អស្សុតមុត្តា ។

សុត្តន្តបិដក ចម្បាំងកាយ ចម្បាំងបណ្តាសាវ

ម្ចាស់ការត្រាជ៖ សេចក្តីខ្ពុំមានទុបយេយ្យដូច សមណៈបុត្រាហ្មណ៍
 ឯណាខ្ញុំមួយ ស្របស្រួតខាងកាយទាំងឡាយ ដោយកាយចំនែកខ្លះហើយ
 វិនិសេចក្តីប្រាជ្ញាក្នុងកាយ សេចក្តីស្នេហាក្នុងកាយ សេចក្តីជ្រុលជ្រប់
 ក្នុងកាយ សេចក្តីសេកហ្វូនក្នុងកាយ សេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាយ
 ទាំងឡាយណា របស់សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សេចក្តីប្រាជ្ញា
 ក្នុងកាយជាដើមនោះ មិនបានសាចស្រឡាស្រឡះ មិនបានស្របរម្ងាប់
 ស្រឡះក្នុងចិត្តទៅឡើយ ចើទុកជាសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ
 សោយខ្លវេទនា ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តី
 ព្យាយាម សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិននូវ ដើម្បីដឹង ដើម្បី
 ឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរឡើយ ចើទុកជាសមណព្រាហ្មណ៍
 ទាំងនោះ មិនបានទទួលខ្លវេទនា ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ
 ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមទេ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏គង់
 តែមិននូវ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរតិទេ ។
 ម្ចាស់ការត្រាជ៖ នេះជាសេចក្តីទុបមាទី ២ មិនជាទីអស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែល
 គេជាគន្លងរម្ងាប់បានស្តាប់មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់គេថាគត ។

[១៦០] អថភិ ទោ មំ ការាដា គតិយា
 ឧបមា បដិកាសិ អនុច្ឆិយា បុព្វេ អស្សុតបុញ្ញា ។
 សេយ្យជាមំ ការាដា សុត្តំ កង្ខំ កោឡាបិ
 អាតា ឧទកា ជលេ ធិក្កុត្តំ អជ បុរិសោ អា-
 កច្ឆេយ្យ ឧត្តរាណិ អាធាយ អត្ថិ អភិធិត្ថេស្សាមិ
 ភេជា ហត្ថករស្សាមិភិ តំ កំ មញ្ញាសិ ការាដា
 អមិ ទុ សោ បុរិសោ អមំ សុត្តំ កង្ខំ កោឡាបិ
 អាតា ឧទកា ជលេ ធិក្កុត្តំ ឧត្តរាណិ អាធាយ
 អភិមត្តេន្តោ អត្ថិ អភិធិត្ថេយ្យ ភេជា ហត្ថក-
 រេយ្យាភិ ។ ឯវំ ភោ ភោតម តំ កំស្ស ហេតុ
 អនុញ្ញំ ភោ ភោតម សុត្តំ កង្ខំ កោឡាបិ ភត្ត
 បទ អាតា ឧទកា ជលេ ធិក្កុត្តំ ។ ឯវំមេវ
 ទោ ការាដា យេ ហិ កេចិ សមណា វិ ប្រាហ្ម-
 ណា វិ កាយេន ចេវ កោមេហិ វុបកង្ខា វិហារង្គិ

[១៦០] ម្ចាស់ការាដា: សេចក្តីចម្រើន ដទៃទៀត មិនជាទី
 អស្តារប្រយោជន៍ ដែលគេជាគន្ធមិនប្រាប់បញ្ជូនស្តាប់មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដ
 ឡើងដល់គេវា ។ ម្ចាស់ការាដា: ដូចកំណត់ឈើស្នូតអស់សម្បត្តិ
 នៅលើគោក គ្រាន់តែដឹក មានបុរសគាប់យកឈើក្នុងភ្នំខាងលើ
 ដើរមក ដោយគិតថា អាត្មាអញខឹងធ្វើភ្នំឱ្យកើតឡើង ធ្វើភ្នំឱ្យ
 រះឡើង ម្ចាស់ការាដា: អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុរសនោះ
 កាច់កាប់យកកំណត់ភ្នំខាងលើ មកក្នុងភ្នំ ខឹងកំណត់ឈើស្នូតឯណោះ
 ដែលជាឈើអស់សម្បត្តិ នៅលើគោកគ្រាន់តែដឹក តើធ្វើភ្នំឱ្យកើត
 ឡើង ធ្វើភ្នំឱ្យរះឡើងបានដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី បំណុលព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះកំណត់ឈើ
 ឯណោះ ជាឈើស្នូតអស់សម្បត្តិ ទាំងឈើនោះក៏នៅលើគោក គ្រាន់
 តែដឹកដឹក ។ ម្ចាស់ការាដា: រឿងនេះមានចម្រើនដូចជាសមណៈប្តូរ
 ប្រាហ្មណ៍ណាមួយ ស្តាប់ស្តាប់ចាកកាមទាំងឡាយ ដោយកាយផង

សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

យោ ច នេសំ កាមេសុ កាមច្ឆន្ទោ កាមស្មេហោ
 កាមមុត្តា កាមបិថាសា កាមបរិឡាហោ សោ
 ច អដ្ឋង្គំ សុប្បហំពោ ហោតិ សុប្បដិប្បស្សន្តោ
 ឱបក្កមិកា ទេបិ តេ ភោត្តោ សមណព្រាហ្មណ
 ទុក្ខា ភិច្ឆា កដុកា វេទនា វេទិយន្តំ កញា វ តេ
 ញាណាយ នស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោជាយ
 ពោ ទេបិ តេ ភោត្តោ សមណព្រាហ្មណ ឱបក្ក-
 មិកា ទុក្ខា ភិច្ឆា កដុកា វេទនា វេទិយន្តំ
 កញា វ តេ ញាណាយ នស្សនាយ អនុត្តរាយ
 សម្ពោជាយ ។ អយំ ទោ មំ ការត្វាជ តតិយា
 ឧបមា បដិកាសំ អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។
 ឥមា ទោ មំ ការត្វាជ ភិស្សា ឧបមា បដិកិសុ
 អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។

សុត្តនិបិទ មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាយ សេចក្តីស្នេហាក្នុងកាយ សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ក្នុងកាយ
 សេចក្តីស្រឡាត់ក្នុងកាយ សេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាយ ក្នុងកាយទាំង
 ខ្យាយណា របស់សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាយជា
 ដើមនោះ ក៏សាចសូម្បស្រឡះ ស្របរម្ងប់ស្រឡះក្នុងចិត្តផង បើទុកជា
 សមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ទទួលនូវវេទនាជាទុក្ខ ភ្លឺវិញ ភ្លេច
 ក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 ក៏គួរដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរពិត ឬបើទុកជា
 សមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ មិនទទួលនូវវេទនាជាទុក្ខ ភ្លឺវិញ
 ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមទេ សមណព្រាហ្មណ៍
 ទាំងនោះ ក៏គង់តែគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏
 ប្រសើរពិត យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ការព្រាជ្ជៈ នេះជាសេចក្តី
 ឧបមាទី ៣ មិនជាទីអស្ថារ្យប៉ុន្មាន ដែលគេថាគតមិនទាបប៉ុន្មានស្តាប់មកក្នុង
 កាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់គេថាគត ។ ម្ចាស់ការព្រាជ្ជៈ ឧបមា
 ទាំង ៣ នេះឯង មិនជាទីអស្ថារ្យប៉ុន្មាន ដែលគេថាគតមិនទាបប៉ុន្មានស្តាប់
 មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់គេថាគត ។

ប្រាសាទសុយ រាជវង្ស រាជវង្ស រាជវង្ស

[១៦១] ឥស្សរ មយ្ហី ការទ្វាជ ឯកនហោសិ
 យទ្ធាហំ ឧទ្ទេក ឧទ្ទេមាយ ជិក្ខុយ កាល្យំ អា-
 ហទ្ធិ ទេសសា ចិក្ខុំ អភិចិក្ខុណ្ណាយ្យ អភិចិប្បិឡេយ្យ
 អភិសន្តាបេយ្យន្តិ ។ សោ ទោ អហំ ការទ្វាជ
 ឧទ្ទេក ឧទ្ទេមាយ ជិក្ខុយ កាល្យំ អាហទ្ធិ ទេស-
 សា ចិក្ខុំ អភិចិក្ខុណ្ណាមិ អភិចិប្បិឡេមិ អភិសន្តា-
 បេមិ ។ ឥស្សរ មយ្ហី ការទ្វាជ ឧទ្ទេក ឧទ្ទេមាយ
 ជិក្ខុយ កាល្យំ អាហទ្ធិ ទេសសា ចិក្ខុំ អភិចិក្ខុណ្ណា-
 តោ អភិចិប្បិឡេយតោ អភិសន្តាបេយតោ ករុណ្ណហិ-
 សេនា មុទ្ធន្តិ ។ សេយ្យថាមិ ការទ្វាជ ពលក
 បុរិសោ ឧទ្ធាលករំ បុរិសិ សិសេ ក កហោត្វា ទទ្ទេ
 ក កហោត្វា អភិចិក្ខុណ្ណាយ្យ អភិចិប្បិឡេយ្យ អភិ-
 សន្តាបេយ្យ ឯមេវ ទោ មេ ការទ្វាជ ឧទ្ទេក ឧទ្ទេ-
 មាយ ជិក្ខុយ កាល្យំ អាហទ្ធិ ទេសសា ចិក្ខុំ
 អភិចិក្ខុណ្ណតោ អភិចិប្បិឡេយតោ អភិសន្តាបេយតោ

ប្រាសាទសុយ រាជវង្ស រាជវង្ស រាជវង្ស

[១៦១] ខ្មាលការទ្វាជៈ ឯកនហោសិសេនា
 ថា មេម្បិញ្ចះ គួរកត្តាអញ្ញយករុញ្ញសន្តិករុញ្ញ យកអណ្តាគទល់
 ពិភាគ សន្តិកសន្តិក តាបក្សុក ដុតកំដៅចិក្ខុដោយចិក្ខុ ។ ខ្មាលការទ្វាជៈ
 ឯកនហោសិសេនា យករុញ្ញសន្តិករុញ្ញ យកអណ្តាគទល់ពិភាគ សន្តិក
 សន្តិក តាបក្សុក ដុតកំដៅចិក្ខុដោយចិក្ខុ ។ ខ្មាលការទ្វាជៈ កាលបើគថា-
 គត យករុញ្ញសន្តិករុញ្ញ យកអណ្តាគទល់ពិភាគ សន្តិកសន្តិក តាប
 ក្សុក ដុតកំដៅចិក្ខុដោយចិក្ខុទៅហើយ ញើសកំហូរចេញអំពីក្បែក ។
 ខ្មាលការទ្វាជៈ ដូចបុរសមានកំប្លែង ចាប់បុរសដែលខ្សោយ ក្រង
 ក្បាលក្តី ក្រងក្តី សន្តិកសន្តិក តាបក្សុក ដុតកំដៅ យ៉ាងណាមិញ
 ខ្មាលការទ្វាជៈ កាលបើគថាគត យករុញ្ញសន្តិករុញ្ញ យកអណ្តាគ
 ទល់ពិភាគ សន្តិកសន្តិក តាបក្សុក ដុតកំដៅចិក្ខុដោយចិក្ខុទៅហើយ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសកំ

កាឡេហំ សេនា មុច្ឆន្តិ ។ អាវុទ្ធិ ទោ បទ មេ
ការាដ វិរិយំ ហោតិ អសន្តំ ឧបដ្ឋិតា សតិ
អប្បមុត្តា សារន្តោ ទ បទ មេ កាយោ ហោហិ
អប្បជិច្ឆស្សន្តោ គេនេវ ទុក្ខប្បដាទេន បដាហិតិ-
ត្ថុទ្ធស្ស សតោ ។

(១៦២) តស្ស មយ្ហំ ការាដ ឯតទេហាសិ
យទ្ធជាហំ អប្បទតំ ឈានំ ឈាយេយ្យន្តិ ។ សោ
ទោ អហំ ការាដ មុទតោ ទ ធាសតោ ទ អស្ស-
សប្បស្សសេ ឧបវុទ្ធិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការាដ
មុទតោ ទ ធាសតោ ទ អស្សសប្បស្សសេសុ
ឧបវុទ្ធសុ កណ្តសោគេហិ វាតានំ ធិក្ខន្តានំ អធិ-
មត្តោ សន្តោ ហោតិ ។ សេយ្យជាថិ ធាម
កម្មាភក្កវិយា ទមមាធាយ អធិមត្តោ សន្តោ ហោតិ
ឯវមេវ ទោ មេ ការាដ មុទតោ ទ ធាសតោ
ទ អស្សសប្បស្សសេសុ ឧបវុទ្ធសុ កណ្តសោ-
គេហិ វាតានំ ធិក្ខន្តានំ អធិមត្តោ សន្តោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ណសកំ

ត្រៀសតិហ្គរេចញអំពីគ្រឿង យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ការាដៈ សេចក្តី
ព្យាយាមរបស់គេជាគត គឺវិវាទ មិនបានចូរយេទ សតិរបស់គេជាគត
ក៏គល់ភ្ជាប់មិនបានភ្លេច ឯកាយរបស់គេជាគតដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាម
គ្របសន្តិកាំហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដល់បាននោះឯង ក៏គ្រប
ដោយសេចក្តីត្រលៀកវាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។

(១៦២) ម្ចាស់ការាដៈ គេជាគតនោះមានសេចក្តីក្រិនយ៉ាងនេះថា
បើដូច្នោះ គួរតែកាត់អញចំរើនខ្ញុំអប្បទតជំនួន (ឈានសម្រេចដោយ
មិនមានខ្យល់ជំនឿចេញចូល) ។ ម្ចាស់ការាដៈ គេជាគតក៏បិទខ្យល់
ជំនឿចេញចូលអំពីមាត់ផង អំពីច្រមុះផង ។ ម្ចាស់ការាដៈ កាលបើ
គេជាគតបិទខ្យល់ជំនឿចេញចូល អំពីមាត់និងច្រមុះហើយ ខ្យល់ដែល
ចេញអំពីច្រមុះច្រកក៏មានសំឡេងព្យាង ។ ដូចជាស្ទូចរបស់ជំនឿលោះ
កាលបើគេសប់ ក៏មានសំឡេងព្យាង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ការាដៈ
កាលបើគេជាគតបិទខ្យល់ជំនឿចេញចូលអំពីមាត់និងច្រមុះហើយ ខ្យល់
ដែលចេញមកអំពីច្រកច្រក ក៏មានសំឡេងព្យាង យ៉ាងនោះឯង ។

ក្រាហ្វូណេស្តូ សេវាសុខ្មែរ អច្ឆារាជ្យ

អាវុធ ទោ បទ មេ ការងារ វិធី ហោតិ អសល្លិចិ
ឧបដ្ឋិតា សតិ អប្បម្ពដ្ឋា សារាដ្ឋោ ច បទ មេ
កាយោ ហោតិ អប្បជិប្បស្សន្តោ គោរវ ទុក្ខប្បដា-
នេន បដាបាតិកុទ្ធស្ស សតោ ។

(១៦៣) ភស្តុ មឃ្ហិ ការងារ ឯកនហោសិ
យទ្ធជាហិ អប្បនក្កិយេវ ណាទិ ណាយយ្យន្តិ ។
សោ ទោ អហំ ការងារ មុទតោ ច បាសតោ
ច កណ្តសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សនេសុ ឧប-
រុទ្ធិ ។ ភស្តុ មឃ្ហិ ការងារ មុទតោ ច បាសតោ
ច កណ្តសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សនេសុ ឧ-
បរុទ្ធសុ អនិមត្តា វាតា មុទ្ធាទិ ឱហនន្តិ ។
សេយ្យថាបិ ការងារ តលវា អរិសោ តិណ្ណា
សិទរេន មុទ្ធាទិ(១) អភិមន្តេយ្យ ឯវមេវ ទោ មេ
ការងារ មុទតោ ច បាសតោ ច កណ្ត-
សោតតោ ច អស្សាសប្បស្សនេសុ ឧបរុទ្ធសុ
។ ម មុទ្ធិ ។

ក្រាហ្វូណេស្តូ សេវាសុខ្មែរ អច្ឆារាជ្យ

ម្ចាស់ការងារ: សេចក្តីព្យាយាមរបស់គោត ភីនីភីនី មិនបានច្នៃ
ជ័យទេ សតិរបស់គោតកំលាំងខ្លាំងមិនបានក្រេប ឯកាយរបស់គោត
ដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមគ្រប់សន្តិភ័យ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំ-
បាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់ស្ងាម ។

(១៦៣) ម្ចាស់ការងារ: គោតនោះមានសេចក្តីក្រវល់យ៉ាងនេះ
ថា បើដូច្នោះ ត្រូវគោតកញ្ចប់នៃអច្ឆារាជ្យ ។ ម្ចាស់ការងារ:
គោតនោះឯង ក៏បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ឯង អំពីច្រមុះផង
អំពីទ្រូងច្រៀងផង ។ ម្ចាស់ការងារ: កាលបើគោត បិទខ្យល់ដង្ហើម
ចេញចូល អំពីមាត់ ច្រមុះ ទ្រូងច្រៀងហើយ ខ្យល់ខ្លាំងក៏ចាក់
ជោកអំបែកក្បាល ។ ម្ចាស់ការងារ: ដូចម្តេចមានកំឡុង ចាក់ជោក
អំបែកក្បាលដោយដៃកស្រួចដ៏មុត យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ការងារ: កាល
បើគោតបិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូលអំពីមាត់ ច្រមុះ ទ្រូងច្រៀងហើយ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចល្លាសកំ

អធិបត្តា វាតា មុត្តាមំ ឱហនន្តំ ។ អារន្តិ ទោ
បទ មេ ការទ្វាជ វិរិយំ ហោតិ អសស្សិទំ ឧបដ្ឋិតា
សតិ អប្បមុត្តា សារទ្វោ ច បទ មេ កាយោ
ហោតិ អប្បដិច្ចស្សទ្វោ កេលេវ ទុក្ខច្បដានេន
មជាតាភិក្ខុន្តស្ស សតោ ។

[១៦៤] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតនហោសិ
យទ្ធាហំ អប្បនកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យន្តំ ។
សោ ទោ អហំ ការទ្វាជ មុទតោ ច តាសតោ ច
កណ្ណសោតតោ ច អស្សនសច្ចស្សនសេ ឧច្ឆរន្តិ ។
តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ មុទតោ ច តាសតោ
ច កណ្ណសោតតោ ច អស្សនសច្ចស្សនសេសុ
ឧច្ឆរន្តេសុ អធិបត្តា សីសេ សីសវេទតា
ហោន្តិ ។ សេយ្យជាមិ ការទ្វាជ ពលវា ចុរិសោ
នធម្មេន វាត្តក្កាទ្ធនេ សីសេ សីសវេទនិ នធម្មេ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចល្លាសកំ

ទ្បលំភ្នំភ័ក្តិចាតំដោអភិបេនិក្សាល យ៉ាងពោះឯង ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ
សេចក្តីព្យាយាម របស់គាត់គត់ក៏គេង មិនបានច្នៃជ័យទេ សតិរបស់
គាត់គត់គល់ភ្នំចម្រើនបានក្នុង ឯកាយរបស់គាត់គេងដែលក្រូសសេចក្តី
ព្យាយាមស្របស្តង់តែហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកពោះឯង ក៏
ប្រកចោយសេចក្តីក្រលំក្រលាយ មិនបានស្ងប់ម្ខាង ។

[១៦៤] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ គាត់គេងពោះឯងសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
បើដូច្នោះ គួរតែអាក្បាតញញឹមរឹមខ្ញុំអប្បនកជំនួញទៅទៀត ។ ម្ចាស់
ការទ្វាជៈ គាត់គេងក៏ចម្រើនទ្បលំដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ផង អំពី
ច្រមុះផង អំពីខ្នងច្រកផង ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើគាត់គេង ចម
ទ្បលំដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ គឺនឹងខ្លេចចៀកហើយ
ក៏កើតមានទុក្ខវេទនាក្នុងក្បាលដ៏ក្រលែង ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ដូច
បុរសមានកំទ្បងយកកំណាត់ច្រកដ៏ម៉ាមករុំព័ទ្ធក្បាល យ៉ាងណាមិញ

ប្រាសាទខ្ពស់ សាវណ្ណ អប្សរោទ្ធិវង្ស

ឋានៈ ទោ មេ ការងារ មុខតោ ច ធានតោ
ច កណ្តាលសោតតោ ច អស្សរសប្បស្សនសេសុ
ឧប្បទ្រុស្ត អនិមត្តា សីសេ សីសវេននា ហោតិ ។
ការទ្ធិ ទោ បទ មេ ការងារ វិយំ ហោតិ
អសស្តិចំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អប្បមុដ្ឋា សារទ្ធា ច
បទ មេ កាយោ ហោតិ អប្បដ្ឋិប្បស្សន្តោ តោទេវ
មុត្តាប្បដាននេ បដាចាភិក្ខុស្ស សតោ ។

[១៦៥] ភស្ស មធី ការងារ ឯកធានាសិ
យទ្ធាហំ អប្សរោកំយេវ លាចំ លាយេយ្យទ្ធិ ។
សោ ទោ អហំ ការងារ មុខតោ ច
ធានតោ ច កណ្តាលសោតតោ ច អស្សរសប្បស្សនសេ
ឧប្បទ្រុ ។ ភស្ស មធី ការងារ មុខតោ
ច ធានតោ ប កណ្តាលសោតតោ ច អស្សរ-
សប្បស្សនសេសុ ឧប្បទ្រុស្ត អនិមត្តា វាតា

ប្រាសាទខ្ពស់ សាវណ្ណ អំពីអប្សរោទ្ធិវង្ស

ម្ចាស់ការងារ: កាលបើគាត់ បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់
អំពីច្រមុះ ទឹកខ្មៅចៀកហើយ កំភើបមានទុក្ខវេទនា ក្នុងក្បាលព្រៃ
លែង យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ការងារ: សេចក្តីព្យាយាមរបស់គាត់
ក៏ឯកភាពស្រេច មិនបានជ្រុយទេ សតិរបស់គាត់ កំលែងខ្លាំង
មិនបានភ្លេច ឯកាយរបស់គាត់ដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមស្របស្តង់
ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយសេចក្តី
ត្រូវលំបាក មិនបានស្ងប់ស្ងាម ។

[១៦៦] ម្ចាស់ការងារ: គាត់គន់នោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
បើដូច្នោះ ត្រូវតែភាពអញចំរើនខ្សែប្រកួតជ្រុយទៅទៀត ។ ម្ចាស់
ការងារ: គាត់គន់បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ផង អំពីច្រមុះ
ផង អំពីខ្មៅចៀកផង ។ ម្ចាស់ការងារ: កាលបើគាត់បិទខ្យល់
ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ ទឹកខ្មៅចៀកហើយ ខ្យល់ភ្នំក៏

សុត្តនិបិទ វជ្ជិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

កុច្ឆិ បរិកន្តន្តិ ។ សេយ្យថាបិ ការាទ្វាជ ធិត្តោ
តោយាគតោ វា កោយាគកន្តេវសី វា តិល្លោ
តោវិកន្តន្តេ កុច្ឆិ បរិកន្តន្តិ ។ វិវាទេ ទោ
មេ ការាទ្វាជ មុទតោ ច ធាសតោ ច កណ្តិ-
សោគតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧបទុត្តុ
អនិមត្តា វាតា កុច្ឆិ បរិកន្តន្តិ ។ វាទុំ ទោ មធ
មេ ការាទ្វាជ វិយំ ហោតិ អសល្លិធំ ឧបដ្ឋិតា សតិ
អប្បមុត្តា សារតោ ច មធ មេ កាយោ ហោតិ
អប្បជំប្បស្សតោ តោទេវ ទុក្ខប្បធានេ មធាតានិ-
ក្កុស្ស សតោ ។

[១៦៦] កស្ស មឃ្ហំ ការាទ្វាជ ឯតធិហោសិ
យទ្ធាហំ អប្បនកំយេវ ឃានំ ឃាយេយ្យន្តិ ។
សោ ទោ អហំ ការាទ្វាជ មុទតោ ច ធាសតោ ច
កណ្តិសោគតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេ ឧបទុត្តុ ។
កស្ស មឃ្ហំ ការាទ្វាជ មុទតោ ច ធាសតោ ច
កណ្តិសោគតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧបទុត្តុ

សុត្តនិបិទ វជ្ជិមនិកាយ មជ្ឈិមនិកាយ

កិរិការេវុវុំ ។ ម្ចាស់ការាទ្វាជៈ ដូចគោយាគកៈ (អ្នកសម្រាប់គោ) ក្តី
កូសិស្សរបស់គោយាគកៈក្តី ដែលឈ្លាសវិវិការេវុវុំដោយកំបិត
សម្រាប់គោតម្ភិក យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ការាទ្វាជៈ កាលបើគេជាគក
បិទរៀនដំនើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ នឹងទ្រូងចៀកហើយ
រៀនភ្នំកិរិការេវុវុំយ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ការាទ្វាជៈ សេចក្តីព្យាយាម
របស់គេជាគកគឺឯកណ្តាល មិនបានច្រើនទេ សតិរបស់គេជាគកគឺលំ
ក្របមិនបានក្រេច ឯកាយរបស់គេជាគក ដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមគ្រប
សន្តតំហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយ
សេចក្តីត្រូវលំបាក មិនបានស្របម្រាប់ ។

[១៦៦] ម្ចាស់ការាទ្វាជៈ គេជាគកនោះមានសេចក្តីត្រូវលំបាកនេះ
ថា បើដូច្នោះ គួរតែពាក្យអញចំរើនឲ្យអប្បនកជ្រូកទៅទៀត ។
ម្ចាស់ការាទ្វាជៈ គេជាគកឯង ក៏បិទរៀនដំនើមចេញចូល អំពីមាត់ផង
អំពីច្រមុះផង អំពីទ្រូងចៀកផង ។ ម្ចាស់ការាទ្វាជៈ កាលបើគេជាគក
បិទរៀនដំនើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ នឹងទ្រូងចៀកហើយ

ព្រះហស្តសេនាស្តេ អប្បរោធិ្យា

អធិមត្តោ កាយស្មី ធារោ ហោតិ ។ សេយ្យជាថិ
 ការាជ ពលវន្តោ បុរិសា ទុក្ខលតិ បុរិសំ ធា-
 នាតហាសុ គហេត្វា អន្តរកាសុយា សន្តាបេយ្យិ^(៦)
 វិវាមេ ខេ មេ ការាជ មុខតោ ច ជាសតោ ច
 កណ្តាលោតោ ច អស្សសម្មស្សសេសុ ទម្បន្តស្ម
 អធិមត្តោ កាយស្មី ធារោ ហោតិ ។ អារម្មំ ខេ
 បទ មេ ការាជ វិវិយំ ហោតិ អសស្មិទំ ទបដ្ឋិកា
 សតិ អប្បម្ពដ្ឋា សារាទា ច បទ មេ កាយោ ហោតិ
 អប្បជិប្បស្សត្រោ តេនេវ ទុក្ខប្បនាទេន បជាតាភិ
 ភុទ្ធស្ស សតោ ។ អបិស្ស មិ ការាជ នេវតា ទិស្វា
 វិវាហំសុ កាលកតោ សមណោ តោតោតិ ។

៦ ម. សន្តាបេយ្យ សម្មាបេយ្យន្តំ ទិស្សតិ ។

ព្រះហស្តសេនាស្តេ អប្បរោធិ្យា

គីរិកោនសេចក្តីក្រហាយក្នុងកាយដ៏ក្រលែង ។ ម្ចាស់ការាជៈ
 ដូចបុរសមានកំឡុងចាប់បុរសដែលខ្សោយ ឮដំដើមដៃមួយម្ខាង ហើយ
 កំដៅក្នុងរណ្តៅដ៏ពេញដោយទឹកក្អិន យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ការាជៈ
 កាលបើគង់ជាគង ចិញ្ចឹមដំនើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ ទំនីខ្មែ
 ត្រចៀកហើយ គីរិកោនសេចក្តីក្រហាយក្នុងកាយដ៏ក្រលែង យ៉ាង
 នោះឯង ។ ម្ចាស់ការាជៈ សេចក្តីក្សយាមរបស់គង់ គឺក៏ត្រង់
 ណាស់ មិនបានធូរថយទេ សតិរបស់គង់ កំលំភ្ជាប់មិនបានក្រប
 ឯកាយរបស់គង់ ដែលត្រូវសេចក្តីក្សយាមគ្របសន្តត់ហើយ ព្រោះ
 សេចក្តីក្សយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយសេចក្តីក្រលែងក្រលាយ
 មិនបានស្ងប់ស្ងាប់ ។ ម្ចាស់ការាជៈ ពួកទេវតាបានឃើញគង់ហើយ
 ក៏ពាលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម ធ្វើមរណកាលទៅហើយ ។

ក្រមសវនកម្ម សវនកម្ម ចោទប្រកាស

ឯកឧបាយកល អស់ ១៧ ទោ បទ សន្យាសា
ជំនុំកំ(១) បដិដាទេយ្យំ ឥហា ៨ ១៦ មេ ១៧ តា
និទ្ធិ ៤៨ លោមក្សមេហំ អន្យោហវេយ្យំ កាយ
ធាហំ យាមេយ្យំ តំ មម អស្ស មុសាតិ ។ សោ
១៦ អហំ ការទ្វាដ ៣ ១៧ តា បច្ឆាចិក្ខាមិ
អលន្តិ វធាមិ ។

(១២៨) តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាដ ឯកឧបាយកល
យទ្ធជាហំ ដោតំ ដោតំ អាហារិ អាហារេយ្យំ
បសតំ បសតំ យទិ វា មុត្តយុសំ យទិ វា កុ-
លត្តយុសំ យទិ វា កឡាយយុសំ យទិ វា ហាវ-
ណុកយុសន្តិ ។ សោ ១៦ អហំ ការទ្វាដ ដោតំ
ដោតំ អាហារិ អាហារេសី បសតំ បសតំ យទិ
វា មុត្តយុសំ យទិ វា កុលត្តយុសំ យទិ វា
កឡាយយុសំ យទិ វា ហាវណុកយុសំ ។ តស្ស
មយ្ហំ ការទ្វាដ ដោតំ ដោតំ អាហារិ អាហារេយ-
នោ បសតំ បសតំ យទិ វា មុត្តយុសំ

១. អធិប្បន្នំ វិស្សាមិ ។

ក្រមសវនកម្ម សវនកម្ម កាសាយកម្ម

នាទសេចក្តីត្រិះរិយោនិទេថា បើភាគាអញ ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកអភិ
ភាពារទាំងអស់ផង ពួកទៅតាមចេះឯង ឆប្បិបក្សុលទេវាសច្ចំ ភាម
រណ្តៅខែលេមកញ្ញាផង ឯភាគាអញឆប្បិញ្ញាឥត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្ត
ទៅដោយទេវាសេនាផង អំពើទាំង ៣ ទោះ ជាអំពើកុហករបស់
ភាគាអញ ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ គឺជាគតាទានិកោលយាមយាតំទៅភា
ទាំងនោះហ៍ កុំឡើយ ។

(១២៩) ម្ចាស់ការទ្វាដៈ គឺជាគតាទានិកោលយាមយាតំ
បើដូច្នោះ គួរតែភាគាអញបរិភោគអាហារបន្តិច ។ មួយទូកវែវ ។ ពោះ
គ្រាប់សណ្តែកបាយក្តី គ្រាប់ពកាយជ្រូនក្តី គ្រាប់សណ្តែកកង្កីក្តី គ្រាប់
សណ្តែកជ្រូនក្តី ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ គឺជាគតាទានិកោលយាមយាតំ ។
មួយទូកវែវ ។ ពោះគ្រាប់សណ្តែកបាយក្តី គ្រាប់ពកាយជ្រូនក្តី គ្រាប់
សណ្តែកកង្កីក្តី គ្រាប់សណ្តែកជ្រូនក្តី ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ កាលបើ
គឺជាគតាទានិកោលយាមយាតំ ។ មួយទូកវែវ ។ ពោះគ្រាប់សណ្តែកបាយ

ប្រទេសវិស្វកម្ម សំរាប់សុទ្ធតោកហោតយ៉ាង

សម្មិលាតោ ឯវាវេស្សុមេ សីសុទ្ធវិ សីដុសិតា ហោតិ
 សម្មិលាតា តាយេវប្បហារកាយ ។ សោ ទោ
 អហំ ការាដា ឧទាច្ឆិ បរិមសិស្សមីតិ បិដ្ឋិកណ្ណា-
 កំយេវ បរិក្កណ្ណាមិ បិដ្ឋិកណ្ណាភិ បរិមសិស្សមីតិ
 ឧទាច្ឆិយេវ បរិក្កណ្ណាមិ ហេវស្សុ មេ ការាដា ឧ-
 ទាច្ឆិ បិដ្ឋិកណ្ណាភិ អស្មិទា ហោតិ តាយេវប្បហារ-
 កាយ ។ សោ ទោ អហំ ការាដា វិដ្ឋិ វា
 មុត្តិ វា ករិស្សមីតិ កត្តវ អវកុដ្ឋោ បបតាមី
 តាយេវប្បហារកាយ ។ សោ ទោ អហំ ការាដា
 វេមមេវ កាយំ អស្សុសេន្តោ ចាលំថា កត្តាមិ
 អនុមជ្ជាមិ ។ តស្ស មយ្ហិ ការាដា ចាលំថា កត្តាមិ
 អនុមជ្ជតោ ច្រតិម្ភលាមិ លោមាមិ កាយស្មា បបតត្ថិ
 តាយេវប្បហារកាយ ។ អបិស្សុ មិ ការាដា មនុស្ស
 ទិស្វា ឯវាវេស្សុ កាណ្ណេ សមណោ តោតមោតិ ។
 ឯវាវេស្សុ មនុស្ស ឯវាវេស្សុ កាណ្ណេ សមណោ
 កោតមោ សាមោ សមណោ តោតមោតិ ។

ប្រាសាទវិស្វកម្ម សំរាប់សុទ្ធតោកហោតិ

កិស្វិកស្រុកោន យ៉ាងណាមិញ ស្សុកក្បាល របស់គាត់គត លុះ
 គាហារតិចនោះគាល់ត្រូវហើយ កិស្វិកស្រុកោនយ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់
 ការាដា: គាត់គតគាត់ គាត់អញ្ជើងនឹងស្លាប់ស្សុកោន: ក៏ចាប់ត្រូវ
 ផ្គង់ខ្លួនទៅវិញ គាត់ គាត់អញ្ជើងនឹងស្លាប់ផ្គង់ខ្លួន ក៏ចាប់ត្រូវស្សុក
 កោនទៅវិញ ម្ចាស់ការាដា: ស្សុកោនគាត់គត ចាប់ផ្គង់នឹងផ្គង់ខ្លួន
 ច្រោះវែកគាហារតិចនោះឯង ។ ម្ចាស់ការាដា: គាត់គតគាត់ គាត់
 អញ្ជើងបន្ទាប់ខ្លួនវិញ ខ្លួនវិញ ក៏ផ្គង់គាត់មុនចុះក្នុងទិវានោះ
 ច្រោះវែកគាហារតិចនោះឯង ។ ម្ចាស់ការាដា: គាត់គតគាត់ក៏ដូចម្តាយ
 នេះ ហើយបទោសអង្គុលខ្លួនដោយវែង ។ ម្ចាស់ការាដា: កាល
 គាត់គត បទោសអង្គុលខ្លួនដោយវែង ឯពេលមានបុសស្តុយក៏ប្រាប់ចុះអំពី
 កាយ ច្រោះវែកគាហារតិចនោះឯង ។ ម្ចាស់ការាដា: មនុស្សទាំង
 គ្រប់យុគយុគឃើញគាត់ហើយក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណោគាត់
 មានសម្បុរទៅ ។ កែមនុស្សទុះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណ-
 គាត់មិនមែនទៅទេ ព្រះសមណោគាត់មានសម្បុរស្រស់ស្អាតបាយ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស ដង្ហែមចល្លាសតំ

ឯតានេច្ច មទុស្ស្វា ឯវរាហាសុ ឯ កោន្យោ សមណោ កោតមោ ឯបិ សារមោ មន្តីរច្ឆិរី សមណោ កោតមោតិ ។ យាវស្ស មេ ការត្វាជ បរិសុត្វា ជវិវេណ្ណា បរិយោធាតោ ឧបហតោ ហោតិ ការយវប្បហារតាយ ។

(១៦៧) តស្ស មជ្ឈិ ការត្វាជ ឯតទហោសិ យេ ទោ កោចិ អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ប្រាហ្មណា វា ឱបន្តិមីកា ទុក្ខា តិប្បា កុដុកា វេទនា វេទិយស្មិ ឯតាវចរមិ ឯយិភោ កិយ្យោ យេបិ កោចិ អនាគតមទ្ធានំ សមណា វា ប្រាហ្មណា វា ឱបន្តិមីកា ទុក្ខា តិប្បា កុដុកា វេទនា វេទិយស្មិ ឯតាវចរមិ ឯយិភោ កិយ្យោ យេបិ កោចិ ឯតាវហិ សមណា វា ប្រាហ្មណា វា ឱបន្តិមីកា ទុក្ខា តិប្បា កុដុកា វេទនា វេទិយស្មិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចល្លាសកៈ

មទុស្ស្វា ពោលយំ និខេថ ព្រះសមណោភាគម មិខេមទេវោ មិខេមទ សម្បុរសណ្តែកធាយទេ ព្រះសមណោភាគម ទានសម្បុរប្រវែងទេវតី ។ ម្ចាស់ការត្វាជៈ តាមពិត សម្បុរស្សគរបស់គេសត សបរិសុខផ្លូវផង តែគប់អន់ទៅ ព្រោះតែមានការត្រិចនោះឯង ។

[១៦៧] ម្ចាស់ការត្វាជៈ គុហិតភាពោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ ថា សមណៈបូត្រាហ្មណំណា នីមួយ ក្នុងអតីតកាល បានឆ្លើវទេវតា ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ភ្លៀវក្រហាយ ដែលតើអំពីសេចក្តីព្យាយាម កំណត់ ត្រឹមនេះ មិនហួសអំពីនេះឡើយ សមណៈបូត្រាហ្មណំ ណានីមួយ ក្នុងអនាគតកាល នឹងឆ្លើវទេវតា ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ភ្លៀវក្រហាយ ដែលតើអំពីសេចក្តីព្យាយាម កំណត់ត្រឹមនេះ មិនហួសអំពីនេះ ឡើយ សមណៈបូត្រាហ្មណំ ណានីមួយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ឆ្លើវ ទេវតា ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ភ្លៀវក្រហាយ ដែលតើអំពីសេចក្តីព្យាយាម

ព្រះបាទស្រីរាជវរ្ម័នទី៧

ឯកភាពយោង ឯយោង កិរិយា ។ ១ ១១ បទាហិ
 ឯយោង កម្ពុជាកាយ ទុក្ខកាយ អនិកាយ ឧត្តរ
 មនុស្សធម៌ អសមយោង ឯយោង ឯយោង សិយា
 ទុ ១១ អញ្ញា មក្កា ពោធិយោង ។ ឧស្ស មយ្ហិ
 ការព្រាជ ឯយោង អនិកាយ ១១ បទាហិ
 មិត្ត សក្កស្ស កម្មទុ សិកាយ ឯយោង
 ឯយោង វិវិទូ កាយោង វិវិទូ អកុសលោង
 ឯយោង សិក្ខា សិក្ខា វិវិទូ មិត្តសុទ្ធ បម្រើ
 ឯយោង ឧបសម្បជ្ជ វិហារកា សិយា ទុ ១១ ឯយោង
 មក្កា ពោធិយោង ។ ឧស្ស មយ្ហិ ការព្រាជ
 សក្កស្ស ឯយោង ឯយោង ឯយោង មក្កា

ព្រះបាទស្រីរាជវរ្ម័នទី៧

កំលាំងគ្រឹះនេះ មិនហួសអំពីនេះឡើយ ។ ចំណែកនេះគឺ កំលាំងមិន
 បានគុណវិសេសនិញ្ញាណស្រ្តីប្រសើរ អាចកំលាំងបង្កើតលើស
 ដីក្រៃលែងជាងមនុស្សចម្រើ ដោយអំពើតម្រ ដំក្រៃលែងនេះឡើយ
 ទើបគឺថា ប្រហែលជាមានផ្លូវដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹងទេ
 ជីវ ។ ឯយោងព្រាជៈ គឺជាគោរពនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះឃើញយ៉ាងនេះថា
 គណៈអញ្ញាប្រមុខនៅក្នុងម្លប់ដើមត្រីក្រៃលែងកំលាំង ក្នុងការងាររបស់
 សក្យៈជាប់គ្នា កំលាំងស្លាប់ចាកកាយ ស្លាប់ចាកអកុសលធម៌ចាំឯទ្បាយ
 បានសម្រេចបឋមដ្ឋានប្រកបដោយត្រកូ វិហារៈ មានបិត្តិកសុខភាព
 អំពីសេចក្តីស្ងប់នោះ ក៏សម្រាន្តទៅដោយភិយាបថតំណ ២ ប្រហែលជា
 ផ្លូវនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹងទេជីវ ។ ឯយោងព្រាជៈ
 គឺជាគោរពនោះវិញ្ញាណ ព្រាជៈមន្តសិក្ខា ផ្លូវនេះឯង ទើបជាផ្លូវ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមវចនស្ថាន

ពោធិយាតិ ។ តស្ស មឃ្ហិ ការាដ ឯគណហោសិ
កំណុំ ទោ អហំ តស្ស សុខស្ស កាយាមិ យន្តិ
សុខំ អញ្ញាត្រេវ កាមេហំ អញ្ញាត្រ អកុសលេហំ
ធម្មហិតិ ។ តស្ស មឃ្ហិ ការាដ ឯគណហោសិ
ទ ទោ អហំ តស្ស សុខស្ស កាយាមិ យន្តិ
សុខំ អញ្ញាត្រេវ កាមេហំ អញ្ញាត្រ អកុសលេហំ
ធម្មហិតិ ។

[១៧៦] តស្ស មឃ្ហិ ការាដ ឯគណហោសិ ទ
ទោ តំ សុករំ សុខំ អធិកន្តំ ឯវិ អធិមត្តកុសិមាមិ
មត្តកាយេន យទ្ធាហំ ទុំឡារិកំ អាហារិ អាហារេយ្យំ
ទុំឡារិកំ អាហារិ អាហារេសិ ទុំឡារិកំ កុម្មាសំ ។
តេន ទោ មន មំ ការាដ សមយេន
មញ្ញ ភិក្ខុ បទុបដ្ឋិតា ហោន្តិ យំ ទោ
សមណោ កោតមោ ធម្មំ អធិកមិស្សតិ តេន្ណ
អាហារេស្សតិ ។ យតោ ទោ អហំ ការាដ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមវចនស្ថាន

ប្រត្រិក្កេតោមិឃ្ហិសេចក្តីត្រាស់ជីវិតិ ។ ម្ចាស់ការាដៈ គថាគតាទា
មានៈសេចក្តីត្រិះរិយ៉ាទិទេថា សេចក្តីសុខណា ក្រៅអំពីកាមតាំងឡាយ
ក្រៅអំពីអកុសលធម៌តាំងឡាយ អាត្មាអញ ខ្លួនសេចក្តីសុខនោះឯង
ហ្ន៎ ។ ម្ចាស់ការាដៈ គថាគតាមានសេចក្តីត្រិះរិយ៉ាទិទេ
ថា សេចក្តីសុខណា ក្រៅអំពីកាមតាំងឡាយ ក្រៅអំពីអកុសលធម៌
តាំងឡាយ អាត្មាអញ មិនខ្លួនសេចក្តីសុខនោះឡើយ ។

[១៧៧] ម្ចាស់ការាដៈ គថាគតាមានសេចក្តីត្រិះរិយ៉ាទិទេថា
បុគ្គលដែលមានកាយដល់ ខ្លួនក្រៅអំពីស្នមក្រែកយ៉ាទិទេ មិនងាយ
នឹងបានសេចក្តីសុខនោះឡើយ ដើម្បីចោះ ក្លូវកាត្មាអញ បរិភោគ
អាហារចេឡ្យារិក គឺបាយនឹងទ្រពញាលេញ ។ ម្ចាស់ការាដៈ
គថាគតា គឺបាយបរិភោគអាហារចេឡ្យារិក គឺបាយនឹងទំ ។ ម្ចាស់
ការាដៈ សម័យនោះឯង កំពុង ប្រ ភាមមលម្រិតថាគតាវាយ
ភិតភា ព្រះសមណគោតមនឹងត្រាស់ជីវិតិទិណ មុខជាខឹងប្រាប់ធម៌
នោះដល់យើងតាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ការាដៈ កាលណាបើគថាគត

ព្រហ្មណ៍ស្យ សកាលសុត្ត ចន្ទបិដក

ទុំឡារិកាំ អាហារិ អាហារេសី ទុំទងំ កុម្មាសិ
អថ មេ តេ បត្យ ភិក្ខុ មិច្ឆាដ្ឋ បក្កាមីសុ
តាហុល្លិកោ សមណោ កោតមោ បដានិក្កត្តោ
រាវត្តោ តាហុល្លាយាតិ ។

[១៧១] សោ ចោ អបំ កាវដ្ឋានំ ទុំឡារិកាំ
អាហារិ រាហារិក្ខា តសំ តហេត្វា វិក្កេវ កាមេហិ
។ បេ ។ បរមំ ណាមំ ទុបសម្បដ្ឋ វិហាសី វិគត្តា-
វិចារាមំ វុបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទមំ ចេតសោ
ឯកោទិការិ អវិគត្តិ អវិចារិ សមាធិមំ
មិច្ឆិសុទំ ទុតិយំ ណាមំ ទុបសម្បដ្ឋ វិហាសិ
មិច្ឆិយា ច វិវាតា ទុបេត្តុកោ ក វិហាសិ
សតោ ច សម្បជានោ សុទត្យ កាយេន
បដិសំវេទសី យដ្ឋំ អវិយា រាជិត្តដ្ឋំ ទុបេត្តុកោ
សតិមា សុទវិហារិកិ តតិយំ ណាមំ ទុបសម្បដ្ឋ

ព្រហ្មណ៍ស្យ សកាលសុត្ត ចន្ទបិដក

បានបរិភោគហារទ្បោរកតិបាយនិវិនិហិយ កាលនោះក៏ចំពង់ ៨
ប្រធានឡើយណាយចាកដាចត ក៏ដាំគ្នាទៀសចេញទៅដោយគិតថា
ព្រះសមណគោម ជាអនុលោក សាបសូន្យចាកសេចក្តីរាហយម
វិលមកដើម្បីសេចក្តីលោកវិញហើយ ។

[១៧១] ខាលកាទ្បាដៈ លុះដាចតនោះបរិភោគហារទ្បោរក
បានកំឡាំងហើយ ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាយកាំងឡាយ ។ បេ ។ បាន
សម្រេចបឋមជ្ជាន សម្រាន្តទៅដោយនិយាមបឋមំ ៤ គឺដាចត
បានសម្រេចទុតិយជ្ជាន ជាធម្មជាតិក៏ក្នុងស្តានចិត្ត ប្រកបដោយ
សេចក្តីជ្រះថ្លាភិស្ច មានសភាពជាចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ មិនមានវិភក្តៈ មិន
មានវិចារៈ មានវិចារិកិសុទ កើតអំពីសមាធិបឋមជ្ជាន ព្រោះ
រង្វាប់ខ្លួនវិភក្តៈនិវិចារៈ ក៏សម្រាន្តទៅដោយនិយាមបឋមំ ៤ គឺដាចត
មានចិត្តឡើយណាយចាកចិត្តផង ប្រកបដោយទេវភ្នាផង មាន
ស្មារតីដ៏ឆ្នែងផង បានទទួលនូវសុខដោយតាមកាយផង ព្រះអរិយៈ
ចំពង់ឡាយ សរសើរនូវបុគ្គលនោះថា បុគ្គលដែលបានខ្លួនកិល្យជ្ជាន
មានចិត្តប្រកបដោយទេវភ្នា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅថា
សុខដូច្នោះ ព្រោះកិល្យជ្ជានណា ក៏បានសម្រេចខ្លួនកិល្យជ្ជាននោះ

សុត្តនិកាយ ច្បាប់បណ្ណសា

វិហាសី សុទ្ធស្ស ច បហាថា ទុក្ខស្ស ច
បហាថា មុទ្រេវ សោមទស្សនោមទស្សនំ អត្តន្តមា
អទុក្ខមសុទំ ឧបេក្ខាសតិចារិសុទ្ធិ ធម្មត្ថំ ឈានំ
ឧបសម្បជ្ជ វិហាសី ។

[១៧២] សោ ឋវី សមាចារេ ចិត្តេ ចរិសុទ្ធិ
បរិយោធាតេ អនត្តំណោ វិកត្តបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ
កម្មធិយេ វិកេ អាទេក្ខប្បត្តេ មុទ្រេវិវាសាទុស្ស-
តិញ្ញាណយ ចិត្តំ អភិចិញ្ញាមេសី ។ សោ អទេកវិហិតំ
មុទ្រេវិវាសំ អទុស្សរមិ សេយ្យធិទំ ឯកម្យំ ជាតិ
ទ្រេមិ ជាតិយោ ។ មេ ។ ឥតិ សាការិ សធុស្ថំ
អទេកវិហិតំ មុទ្រេវិវាសំ អទុស្សរមិ ។ អយំ ចោ
មេ កាទ្រោជ ភ្នំយា បឋមេ យាមេ បឋមា វិជ្ជា អធិ-
កតា អវិជ្ជា វិហិតា វិជ្ជា ឧប្បន្ទា តមោ វិហិតោ
អាណោកោ ឧប្បន្ទោ យថាតំ អប្បមគ្គស្ស អាតាចិណោ
ចហិតក្ខស្ស វិហរតោ ។

សុត្តនិកាយ ច្បាប់បណ្ណសា

សម្រាន្តនៅដោយវិយាបថទាំង ២ ភវានតលះបង់នូវសុខផល លះបង់
នូវទុក្ខផល មានសោមទស្សនិរោមទស្សអស់ហើយក្នុងកាលមុន ក៏បាន
សម្រេចចក្កជ្រុង ដែលមិនមានទុក្ខ មិនមានសុខ មានវិភវតិចិហិត្ត
កើតអំពីចេតនា សម្រាន្តនៅដោយវិយាបថទាំង ២ ។

[១៧២] កាលលើចិត្តកំលំភ្ជាប់ បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទិទួល
និកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការពា-
រក្ស ជាចិត្តនឹងធិន ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅតាមអាប្បណ៍យ៉ាង
នេះហើយ ភវានតនោះបង្កើនចិត្តទៅដើម្បីបុព្វនិវាសនស្សតិញ្ញាណ ។
ភវានតនោះ លើកឃើញម្តុំបុព្វនិវាសនជាច្រើនប្រការ និរលីកឃើញ ១
ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ មេ ។ លើកឃើញម្តុំបុព្វនិវាសនជាច្រើនប្រការ
ព្រមទាំងកាការៈ ព្រមទាំងទុទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ មូលការគ្រាន់
បឋមវិជ្ជានេះឯង ភវានតបានក្នុងវេលាបឋមយោមវិនិត្តិ ២អវិជ្ជាបាត់
ទៅ វិជ្ជាកំរើតឡើង ធិនិកបាត់ទៅ ពន្ធិកំរើតឡើងដល់ភវានត ដែល
មិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាក្រឡឹងផុតបង់នូវកិលេស មានចិត្តបញ្ចូន
ទៅកេព្រះនិព្វានភវានត ។

ប្រាសាទសុទ្ធិ ធានាសុទ្ធិ ឧទ្ទេសនា

(១៧៣) សោ ឃី សមាហិតេ ចិត្តេ ចរិសុទ្ធិ
 បរិយោជានេ អនន្តរណោ វិកត្តបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ
 កម្មនិយេ បិតេ អាណេត្តប្បត្តេ សត្តានិ ទុក្ខបទា
 កញ្ញាលាយ ចិត្តំ អភិធម្មាមេសី ។ សោ និទ្ធន
 ចក្កាថា វិសុទ្ធន អភិក្កន្ធមាទុសាកេន សត្តេ ចស្សា
 មិ ចរិមាណេ ឧបបដ្ឋនាណេ ហិណេ បណិតេ សុវណ្ណោ
 ទុទ្ធលោ សុគតេ ទុក្ខតេ ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ ចជាជាមិ អយំ ទោ មេ ការព្វាជ រត្តិយា មជ្ឈិមេ
 យាមេ ទុកិយា វិជ្ជា អធិតតា អវិជ្ជា វិហិតា វិជ្ជា
 ឧប្បជ្ជា តមោ វិហិតោ អាណោកោ ឧប្បជ្ជោ យថាភិ
 អប្បមត្តស្ស អាតាចិយោ បហិតត្តស្ស វិហារោ ។

ប្រាសាទសុទ្ធិ ធានាសុទ្ធិ ឧទ្ទេសនា

(១៧៣) កាលបើចិត្តនាំនាំ ចរិសុទ្ធ ផ្លូវផ្គត់ មិនមានទីទួល
 អិកិលេស ប្រាសចាកបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការវិភា-
 កម្ម ជាចិត្តនឹងនឹង ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅកាមការណ៍យ៉ាងនេះ
 ហើយ គេជាគន្លោះចិត្តចិត្តទៅ ដើម្បីចូលបុគ្គលណា (ប្រាជ្ញាដឹង
 នូវចិត្តនឹងដឹង) របស់សត្វទាំងឡាយ ។ គេជាគន្លោះមានចក្ខុជាចិត្ត
 ដ៏ចរិសុទ្ធក្នុងចង្កូរចិត្ត ជាប់ដល់មនុស្សធម្មតា បានឃើញនូវសត្វទាំង
 ឡាយ ដែលច្រក ដែលកើតឡើង ជាសត្វថាតាច ខ្លាំងខ្លាស់ មាន
 សម្បុរល្អ មានសម្បុរពេក្រក់ មានគន្លិល្អ មានគន្លិពេក្រក់ ។ បេ ។
 ដឹងច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្រកចិត្តទៅសមគួរតាមកម្ម ខ្លាល
 ការព្វាជៈ វិជ្ជាចិ ២ នេះបង គេជាគន្លោះចិត្តចិត្តយោមនៃក្រិ ៦ វិជ្ជា
 បុគ្គល វិជ្ជាភិកើតឡើង នឹងនាំបុគ្គលទៅ ពន្លឹកកើតឡើង ដល់គេជាគន
 ដែលមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជ្រៀងដុះចងកិលេស មានចិត្តបញ្ចុះ
 ទៅក្រែងនិព្វានតាមពិត ។

សុត្តនិបាត មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចដ្ឋានកំ

[១៧៤] សោ ឯវិ សមាហិតេ ចិត្តេ ចរិសុទ្ធេ
 បរិយោធាតេ អនន្តរណេ វិកត្តបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ
 កម្មនិយេ មិតេ អាណេត្តាប្បត្តេ អាសវំនំ ឧយញ្ញា
 ណាយ ចិត្តំ អភិទិដ្ឋាមេសិ ។ សោ វំនំ ទុក្ខន្តិ
 យថាភូតំ អត្តញ្ញាសិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថា
 ភូតំ អត្តញ្ញាសិ អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ យថាភូតំ
 អត្តញ្ញាសិ អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ មជិបទាតិ
 យថាភូតំ អត្តញ្ញាសិ វិមេ អាសវំនំ យថាភូតំ
 អត្តញ្ញាសិ អយំ អាសវំនិរោធាតិ យថាភូតំ
 អត្តញ្ញាសិ អយំ អាសវំនិរោធាតិ យថាភូតំ
 អត្តញ្ញាសិ អយំ អាសវំនិរោធាតិ មជិបទាតិ
 យថាភូតំ អត្តញ្ញាសិ ។ តស្ស មយ្ហិ^(១) ឯវិ ថាធា
 តោ ឯវិ បស្សតោ កាមាសវំនិ ចិត្តំ វិមុទ្ធិក្ខ
 កវំនិ ចិត្តំ វិមុទ្ធិក្ខ អវិជ្ជាសវំនិ ចិត្តំ វិមុទ្ធិក្ខ

១ ម. ម ។

សុត្តនិបាត មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចដ្ឋានកំ

[១៧៤] កាលបើចិត្តតាំងភ្ជាប់ ចរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានច័យលក្ខណ៍
 កិលេស ព្រាសបាតាចក្កិលេស បានសកាតជាចិត្តទន់ គួរដល់ការធានាម្ន
 ជាចិត្តនឹងផង ដល់ទូរសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅតាមការឃើញយ៉ាងនេះ
 ហើយ គេជាគន្លោះកំបាំងចិត្តទៅ ដើម្បីកាសវក្សយញ្ញាណ^(១) ។
 ភវាគន្លោះ បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
 នេះជាហេតុនាំឱ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីលេក់ទុក្ខ ដឹង
 ច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិជាដំណើរទៅកាន់ទីលេក់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់
 តាមពិតថា នេះជាភាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឱ្យកើត
 ភាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីលេក់ភាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
 នេះផ្លូវប្រតិបត្តិជាដំណើរទៅកាន់ទីលេក់ភាសវៈ ។ កាលបើគេចាត់ផង
 យ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏ច្របូចចេញចាកភាសវៈផង
 ចិត្តក៏ច្របូចចេញចាកភាសវៈផង ចិត្តក៏ច្របូចចេញចាកភាសវៈផង

១ ប្រាថ្នាដឹងច្បាស់ទូរដឹងជាច្រៀងសរសើរទៅនៃអារាម ធម៌នោះមានទុក្ខសុច្ឆារិយេ ។

ប្រាសាទស្រីសុវណ្ណសីហនុ រាជធានីភ្នំពេញ

វិមុត្តស្មី វិមុត្តមិត្ត ញាណិ ហោតិ ទិណា ជាតិ
វុសិតំ ព្រហ្មជរិយំ កាតិ កាណិយំ ធាបរិ ឥន្ទ្រត្តា-
យាតិ អង្គញាសិ ។ អយំ ទោ មេ ការាដ្ឋានំ វត្តិ-
យា បដ្ឋមេ យោមេ តតិយា វិជ្ជា អនិកតា អវិជ្ជា
វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាណាតោ
ឧប្បន្នោ យជាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាមិថោ បថា-
តត្តស្ស វិហរតោតិ ។

[១៧៧] ឃីវុ វុត្តេ សតារវោ មាណវោ ភកវន្តិ
ឯតទរោច អដ្ឋិត វត កោតោ កោតមស្ស បដានិ
អហាសិ សប្បវិស វត កោតោ កោតមស្ស បដានិ
អហាសិ យជាតំ អវហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស កិ
ទុ ទោ កោ កោតម អត្ថិ ទេវតិ ។ មាណសោ
ទោ បទេតិ (១) ការាដ្ឋានំ វិទិតំ យទិទំ អត្ថិ ទេវតិ ។

• ១. មាណសោ ម ធម្មំ វិស្សនិ ។

ប្រាសាទស្រីសុវណ្ណសីហនុ រាជធានីភ្នំពេញ

កាលបើចិត្តរូបស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងថា ចិត្តរូបស្រឡះដូច្នោះក៏កើតបាន
រថគន្ធដ៏ដ៏ច្បាស់ថា កំណើតរបស់ភាគអញ្ចាស់ហើយ មន្តព្រហ្ម-
បរិយៈភាគអញ្ចាបានប្រព្រឹត្តប្រយ័ត្រាន់ហើយ សេចក្តីសក់ចិត្តអញ
ក៏បានធ្វើស្រឡះហើយ មន្តការវាតែចូលទៅប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសក់ចូ
នេះទៀតមិនបានឡើយ ។ ម្ចាស់ការព្រាជៈ វិជ្ជាទី ៣ នេះឯង គឺជា-
គតបានហើយក្នុងចម្លងយាមនៃព្រឹត្តិ ឯអវិជ្ជាបុគ្គលទៅ វិជ្ជាកើតឡើង
នឹងគប្បីទៅ ភវិត្តិកើតឡើង ផលនៃគត ដែលជាគុណមិនប្រទាន
មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតបង្កើតលើស មានចិត្តបញ្ជូនទៅព្រះចិញ្ចាន
ភាមភិ ។

[១៧៨] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគ្រាន់យ៉ាងនេះហើយ
សតារមាណា ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា ឡើង ព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន មានសេចក្តីព្យាយាមមិនបានឈប់ ឡើង ព្រះគោតម
ដ៏ចំរើន ជាអហេតុសម្មាសម្ពុទ្ធ មានសេចក្តីព្យាយាមជាបេសសប្បុរស
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទៅភាមនមែនឬទេ ។ ម្ចាស់ការព្រាជៈ ពាក្យ
ណាថា ទៅភាមនដូច្នោះ ពាក្យនេះគឺជាគន្ធដ៏ដ៏ច្បាស់កាមហេតុភិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដ្ឋកថា

អត្ថំ ទោ ភោ ភោតម អត្ថំ ទេវតិ បុដ្ឋោ សា
 មាថោ មាទសោ បទេតិ^(១) ការាដាជ វិទិតិ យទិទិ
 អត្ថំ ទេវតិ វទេសិ ទទុ^(២) ភោ ភោតម ឯវិ សន្ត
 តុច្ឆា មុសា ហោតិ ។ អត្ថំ ទេវតិ ការាដាជ
 បុដ្ឋោ សមាថោ អត្ថំ ទេវតិ យោ វទេយ្យ មាទ-
 សោ វិទិតា មេ វិទិតាតិ យោ វទេយ្យ ។ អដ-
 ទ្ធេតុ វិញ្ញាប្បិសេន ឯកិសេន ទិដ្ឋំ តត្ថំ^(៣) វា យទិទិ
 អត្ថំ ទេវតិ ។ កិស្ស ចន មេ កវំ ភោតមោ
 អាទិកេទេវ ទ ព្យាគាសិទិ ។ ទុទ្ធន សន្មតិ ទោ
 ឯតិ ការាដាជ លោកស្មី យទិទិ អត្ថំ ទេវតិ ។

១. ម. វទេសោ មេ តត្ថំ វិស្សាទិ ។ ២. ម. ទទុ វេតិ វិស្សាទិ ។ ៣. ម. តត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដ្ឋកថា

បពិត្រព្រះភាគមនីចរិន កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរថា ទៅកាមានមែន
 ឬទេ ហេតុអ្វីព្រះអង្គឆ្លើយថា ម្ចាស់កាខ្លាជះ កាស្យណាថា ទៅក
 មានដូច្នោះ កាស្យនុះកថាគតដឹងច្បាស់តាមហេតុពិត បពិត្រព្រះភាគម
 នីចរិន កាលបើមានហេតុយ៉ាងនេះហើយ កាស្យរបស់ព្រះអង្គថាកាស្យ
 កុហកទេ ។ ម្ចាស់កាខ្លាជះ បុគ្គលណាកាលដែលគេសួរថា ទៅក
 មានមែនឬទេដូច្នោះ គប្បីពោលថា ទៅកាមានមែនដូច្នោះក្តី មួយទៀត
 បុគ្គលណាពោលថា ទៅក យើងដឹងតាមហេតុពិត ទៅកាយើងដឹង
 ច្បាស់ហើយដូច្នោះក្តី ។ កាស្យណាថា ទៅកមានដូច្នោះ មានកិរិញ្ញ-
 បុរស ទើបកាចផលវ្យុសចក្កិច្ចលចក្កតាមពិត ក្នុងកាស្យនុះឯង ។
 ចុះព្រោះហេតុអ្វី បានថាព្រះភាគមនីចរិន មិនដោះស្រាយតាមបទគារី
 ដើមដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់កាខ្លាជះ ព្រោះថាកាស្យណាថា ទៅក
 មានដូច្នោះ កាស្យនុះគេសន្មត ដោយសត្វដ៏ខ្ពស់ ក្នុងលោក ។

ប្រាសាទស្រីសុភាសនាស្រីសុភាសនា

[១៧៦] ឃុំ វត្ត សុភាសនា សាលាស្រី

វត្ត ឃុំសុភាសនា អង្គការ កោ កោតម អង្គការ

កោ កោតម សេយ្យជាតិ កោ កោតម ឯកភូមិ

ក ឧត្តរជ័យ បដិជ័យ ក វិវេយ្យ ឧត្តរជ័យ ក

មត៌ អាចិក្ខុយ្យ អនុកាយ ក កេសយ្យដ្ឋានិ ជា

យ្យ ធម្មតោ រុទ្ធានិ ធម្មតោ ឃុំសុភាសនា

កោតម អនេកបរិយាយេន ធម្មតោ បកាសិកោ

ឃុំសុភាសនា កវត្ត កោតម សុភាសនា ក្នុងមិ ធម្មតោ

ប្រាសាទស្រីសុភាសនាស្រីសុភាសនា

[១៧៧] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

សុភាសនាស្រី ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រ

ព្រះភាគមង្គល ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រ

ព្រះភាគមង្គល ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រ

ព្រះភាគមង្គល ប្រៀបដូចបុគ្គល ដូចឡើងដូចស្រីដែលគេដាច់ខុក

ឬបើឡើងដូចស្រីដែលគេចង់ប្រាប់ ឬប្រាប់ដូចស្រីដែលគេចង់ប្រាប់ ពុំនោះ

សោត ដូចគ្រោលដូចប្រាប់បង្គំចង់ដឹង ដោយគិតថា មនុស្សដែល

មានចក្ខុ វែងវែលឃើញដូចគំនិតទាយបាន យ៉ាងណាមិញ ឯនិមិ

ដែលព្រះភាគមង្គល បានសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ

ក៏យ៉ាងនោះឯង ឯព្រះអង្គសូមដល់ព្រះភាគមង្គល ពុំប្រកាន់

សុទ្ធភិណេ ចម្រើនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសាសនា

កិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មី អរិ តោគមោ ជាតេតុ
អដ្ឋតត្ថេ ចាណុចេតំ សវណដ្ឋតត្ថិ ។

សធរវស្សន្តំ វសនំ វិនិច្ឆ័យំ ។
ព្រាហ្មណវត្តោ ចត្វាមោ ។

តស្ស វត្តស្ស ឧទ្ទាមំ

ព្រហ្មយុ សេសស្ស លាយតោ
យោដមុទោ ច ព្រាហ្មណោ
ឯសុចក្កិ ធនញ្ញាមិ
វិសេដ្ឋោ សុភតារវេ ។

មជ្ឈិមបណ្ណសាសនា ធម្មន្តំ ។

សុទ្ធភិណេ ចម្រើនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសាសនា

តាំងព្រះកំពុងសង្ឃ ជាជាទីពឹងទីរក្សា សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ប្រាថ្នា
ឱ្យព្រះអង្គជាជាឧបាសក ដល់ឱ្យព្រះភ្នែកយល់ជាទីពឹង ទីរលឹកស្នើដោយ
ដឹង ចាប់ផ្តើមតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ។

ចប់ សធរវស្សន្ត ទី ១១ ។
ចប់ ព្រាហ្មណវត្ត ទី ៨ ។

ឧទ្ទាមនៃវិគ្គតោះ ពិប្រេតិ

រឿងព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ។ សេសព្រាហ្មណ៍ ។ អស្សណ-
យនមាណា ។ យោដមុទុព្រាហ្មណ៍ ។ ចក្កិព្រាហ្មណ៍ ។
ឯសុភវិព្រាហ្មណ៍ ។ ធនញ្ញាមិព្រាហ្មណ៍ ។ វិសេដ្ឋ-
មាណា ។ សុភមាណា ។ សធរវមាណា ។ ។

ចប់ មជ្ឈិមបណ្ណសាសនា ។

ស្តេនដោយឧបាសកសេម រឿយ សៀមរាប